הארץ

יום ראשון כ"ט באלול תשנ"ה, 24 בספטמבר 1995 SEPTEMBER 24 1995 VOL.77/23157 6.00 שקלים

כולל מע"מ, באילת 4.90 שקלים

קופות הגמל של
טפחות נותנות לך יותר
תשואה לאורך זמן

טפחות גמל

מו"מ לילי בטאבה. פרס: אני מקווה שההסכם ייחתם עד כניסת החג

ערפאת הורה לפטר מהמשטרה הפלשתינית את רוצחי אורי מגידיש

מאת יוה טל
שליח "הארץ" בטאבה

טאבה (מיוחד ל"הארץ"). שיחות טאבה חודשו אמש עם צאת השבת, תוך מאמץ עליון לסכם עד הבוקר ולחתום על הסכם הביניים עם הפלשתינאים בראשי תיבות, כדי שביום חמישי השבוע יתאפשר לחתום על ההסכם בטקס חגיגי על מדשאות הבית הלבן בוואשינגטון. אמש שררה אופטימיות רבה בשני הצדדים, ונודע כי ערפאת כבר הזמין מקום בטיסה לוואשינגטון מחרתיים.

בינתיים עסקו צוותי הניסוח, בראשות יואל זינגר וסאיב עריקאת, בניסוח הסעיפים האחרונים בהסכם, שיובא לפרס וערפאת לאישור סופי. אם השניים יאשרו את ההסכם, יחתמו עליו אורי סביר ואבו-עלא בראשי תיבות.

בבואם אתמול בערב למלון הילטון-טאבה לחידוש השיחות הביעו שר החוץ, שמעון פרס, ויו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, אופטימיות ביחס לסיכוי להגיע להסכם. ערפאת אמר לעיתונאים: "אינשאללה יהיה שלום", בראה ניתנה ואף איחל באמצעות הטלוויזיה הישראלית ברכות לראש השנה לציבור בישראל ולראשי המדינה. פרס אמר בבואו, כי הוא מקווה שעד כניסת החג יתגבש עם ישראל עם הסכם טוב, שייחתם עם הפלשתינאים.

ראו עמודים 2א-4א

אתמול נודע, כי ערפאת הורה לאנשיו לפטר מהמשטרה הפלשתינית את רוצחיו של תושב גוש קטיף אורי מגידיש, ראג'ח ועמרו אבו-סיטה. נמסר כי שר המשפטים הפלשתיני, פריח אבו-מדיין, ימצא סעיף שיאפשר להעמידם לדין בעזה.

עם זאת בשעת מסירת הידיעה, עדיין לא סוכמו כל הנושאים שבמחלוקת. הנושאים שמנעו את החתימה על ההסכם ביום שישי עמדו במרכז השיחות בלילה ובראשם בעיית האסירים, נושא הרחבת תחום האוטונומיה בדיון ותחומי השיפוט של הרשות הפלשתינית באזור האוטונומיה. הפלשתינאים גם העלו תביעות חדשות, בנוגע להסכם שגובש שלשום בעניין חברון. עם זאת, הרגישו מקורות בממשלת הישראלית כי מדובר בעניינים שניתנים לפתרון, אם הצד הפלשתיני, וערפאת בראשם, באמת רוצים בהסכם. הם העריכו, כי הקשיים נובעים מרצון של הפלשתינאים לנסות ולהשיג ברגע האחרון הישגים נוספים לעצמם ולהוכיח לבני עמם, כי התעקשו במו"מ למען שמירה והגנה על האינטרסים של העם הפלשתיני ולא ויתרו לישראל בעניין זה.

בהסכם בעניין חברון שגובש שלשום נקבע, כי צה"ל יצמצם את נוכחותו בעיר לאזור שבו מתגוררים המתנחלים, וכן למספר מקומות וכבישים, שבהם נחוצים סידורי ביטחון מיוחדים לאבטחת המתנחלים והנוסעים. ישראל תמשיך להחזיק בסמכות המלאה בכל האזור שבו מתגוררים המתנחלים, והיא אחראית גם על ענייני ביטחון הפנים והסדר הציבורי באזור זה. בשאר אזורי העיר תועבר השליטה לידי הרשות הפלשתינית. עיריית חברון תמשיך לספק לכל אזורי העיר, כולל לאזור היישוב היהודי, את כל השירותים העירוניים, כפי שנעשה כיום. בהסכם צוין, כי הפריסה מחדש תיערך רק לאחר סיום סלילת כביש עוקף חברון.

אחת הסוגיות המרכזיות המעכבות את החתימה על ההסכם היא סוגיית שחרור האסירים.

(סוף בעמוד 12א)

תצלום: יהודה בן יתח

יאסר ערפאת, בדרכו לשיחות עם שמעון פרס בטאבה. ערפאת גילה אופטימיות רבה, וכבר הזמין מקום בטיסה לוואשינגטון

רוס משוכנע שאסד רוצה הסדר שלום לפני הבחירות לכנסת בנובמבר '96

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

נשיא סוריה, חאפז אל-אסד, רוצה להגיע להסדר שלום לפני הבחירות לכנסת בנובמבר '96 – כך משוכנע המתאם האמריקאי לתהליך השלום, דניס רוס, שנפגש לפני כמה ימים בוואשינגטון עם יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אורי אור (עבודה).

רוס אמר לו שהתהליך הישראלי-סורי לא הסתיים, ואם אסד יחליט להיות "נעים יותר" יהיה אפשר להגיע להסדר בשנה הבאה.

מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, ייפגש בסוף השבוע בעצרת האו"ם בניו יורק עם שר החוץ הסורי, פארוק א-שרע, לדיון בדרכים לחידוש המשא ומתן בערוץ הסורי. כריסטופר והנשיא קלינטון ייפגשו בוואשינגטון עם ראש הממשלה יצחק רבין, ושר החוץ שמעון פרס, ביום החתימה על הסדר הביניים. לאחר מכן צפוי כריסטופר לבוא לביקור נוסף בירושלים ובדמשק, בניסיון לחדש את השיחות שהופסקו לפני כשלושה חודשים.

רוס אמר לאור, כי אסד חושש שאם לא ישיג הסדר עם ממשלת רבין, לא יושג הסדר בחייו. לדבריו, אסד היה שר ההגנה במלחמת ששת הימים, ומרגיש חובה אישית להחזיר את רמת הגולן לסוריה. הוא חש שרק הוא יכול לעשות זאת, ואינו רוצה להשאיר "חוב לאומי" זה לבנו. המתאם האמריקאי סבור שנשיא סוריה רוצה שלום, אך אינו יודע כיצד, ורוצה שארצות הברית תעשה זאת בשבילו. לדעתו, אסד "פגיע" וחושש מתוצאות הבחירות בישראל, ולכן ביקש להגיע להסדר לפניהן.

עוד אמר רוס, כי אסד רואה ברבין אדם שיכבד את התחייבויותיו, ומתייחס אליו בתחושה מעורבת של כבוד וחשש.

הוא חושש שישראל רוצה לבודד את סוריה ולסחוט ממנה ויתורים, כשבכוונתה לנהל מו"מ כלי לשלם מחיר כואב עד לבודדות. לדעת רוס, אסד יסכים להסדר רק כשישתכנע שזהו ההסכם הטוב ביותר שיכולה סוריה להשיג – ועליו להוכיח לעולם הערבי כי השיג מישראל יותר מקודמיו: נשיא מצרים אנואר סאדאת, יו"ר אש"ף יאסר ערפאת, והוסיין מלך ירדן.

חיקוי "המודל הסיני"

המתאם האמריקאי סיפר לאור, כי א-שרע שאל אותו אם ישראל מבינה שאסד מסוגל לצרף את כל העולם הערבי לתהליך השלום. רוס אמר לאסד ולא-שרע, שסוריה צריכה לפנות לדעת הקהל בישראל. אסד השיב שכל מנהיג צריך לטפל בעם שלו, וכי הסדר השלום יכלול סידורי ביטחון שיתקבלו על דעת הקהל בשתי המדינות.

לדברי רוס, בתקופה האחרונה השתנה איוש התפקידים בממסד הסורי, וקודמו אישים בעלי נטייה למערב והתמצאות כלכלית. בארה"ב מעריכים שפעולותיו של אסד נועדו לפתוח אותו, כשהוא מנסה לחקות את "המודל הסיני" של פיתוח כלכלי ללא הרחבת הדמוקרטיה, לאט ובזהירות מחשש לאיבוד שליטה.

הפרסומים הביכו אותו

בהתייחסו למפגש הרמטכ"לים אמנון שחק וחיכמת שיהאבי בסוף יוני, שהביא את השיחות למבוי סתום, אמר רוס כי השניים הקרינו עוינות. ואולם, לדבריו אסד התאכזב מעמדת ישראל, לאחר שהעריך את שיגורו של שיהאבי כצעד משמעותי שייחשב בתמורה ויתור ישראלי. רוס אומר, כי חשיבותו של שיהאבי במערכת הסורית גדולה משל א-שרע.

לדעתו, שני פרסומים שבאו לאחר מפגש הרמטכ"לים הביכו את אסד – חשיפת ההצעה הסורית לפירוז ארסימטרי משני עברי הגבול, ביחס של 10:6, שפורסמה בישראל; והודעת פרשן רדיו דמשק כאילו סוריה מוכנה לתחנות התרעה בין לאומיות בגולן (הסורים התכחשו לכך והפרשן פוטר).

רוס סבור שהפתרון למחלוקת בשיחות הביטחוניות טמון בשילוב של מהות ונוהל, אך רק בהסכמת שני הצדדים. לדעתו דרוש זמן להשגת הסכמה, ולכן אין סיבה למהר. האמריקאים מתכוונים להמשיך לפעול בפרופיל נמוך, וישקלו היטב את צעדיהם הבאים.

הנשיא וייצמן: הייתי נותן לפלשתינאים רק את שכם וג'נין ואז עובר להסדר הקבע

מאת אורית גליליי

"כשמדובר על חלוקת הגדה המערבית, מגיע לעם ישראל לדעת מהם היעדים הסופיים. מדוע לא לדבר על זה עכשיו", אומר הנשיא עזר וייצמן, בראיון מיוחד ל"הארץ".

ראו עמוד 3ב

לדעתו של וייצמן הסדר הביניים עם הפלשתינאים היה צריך להיות "מינימליסטי ולא מקסימליסטי. פשוט טבעו בגודל שלו", אומר הנשיא, בהתייחסו לכך שאילו ניהל הוא את המו"מ, היה מעביר עכשיו לניהול הפלשתינאים רק את ג'נין ואת שכם, והיה עובר לדון מיד בהסדר הקבע.

בראיון מבקר וייצמן, את אופן ניהול המו"מ בידי שר החוץ, שמעון פרס. "מדוע לא לעשות שלום בצורה רצינית ומבוקרת, ולא מבוהלת", שואל הנשיא. "כל דיון שנעשה בלחץ הוא לא טוב. כשאומרים לי שפרס וערפאת דיברו עד חמש בבוקר, אני לא אוהב את זה. כשיושבים עד חמש בבוקר, זה סימן שמשהו דחוק. זהו"

(סוף בעמוד 2א)

האלוף דיין פורש מראשות הוועדה הביטחונית בשיחות, מסיבות אישיות
עמ' 3א

אריאל שרון: יש מקומות שממשלה יהודית לאומית תשיב לידיה
עמ' 3א

מחלוקת לגבי מועד הדיון המיוחד בכנסת לאישור הסכם אוסלו ב'
עמ' 4א

בג"ץ התיר לרשויות הגולן לממן את המסע נגד הנסיגה
עמ' 6א

מעצרו של החשוד ברצח אשתו ובידי בבנו הוארך ב-15 ימים בהיעדרו; החשוד עדיין חסר הכרה
עמ' 8א

רופא חשוד בביצוע הפלה ללא אישור מש' הבריאות
עמ' 9א

מפקד כוחות נאט"ו באירופה: אם הסרבים בבוסניה יפרו את ההסכמים, נחדש את ההתקפות האוויריות
עמ' 14א

בגליון זה 44 עמודים בארבעה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0280	-0.10%
שוחר	3.05	—
סל יציג	3.4705	+0.38%

"טיים-וורנר" ו"טרנר ברודקסטינג" מתמזגות

מהמיזוג תיווצר חברת התקשורת הגדולה בעולם, שהכנסותיה השנתיות יהיו כ-20 מיליארד ד'

מאת חיים הנדוורקר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ") טיים-וורנר וטרנר ברודקסטינג חתמו שלשום על הסכם למיזוג שתי החברות, המיזוג יהפוך להיכון לחברת התקשורת הגדולה בעולם. עם הכנסות שנתיות של כ-20 מיליארד דולר.

לאחר חמישה שבועות של דיונים קדחתניים סוכם על עסקה של החלפת מניות בסך 7.5 מיליארד דולר. את החברה הממוזגת ימשיך להנהיג יושב ראש טיים ורנר, ג'רלד לוין. טד טרנר יהיה סגן יו"ר, ויחזיק ב-10% ממנה, ובכך יהיה בעל המניות הגדול בחברה.

חברת טיים ורנר מנהלת עסקי טלוויזיה, כבלים, עיתונים, קולנוע ובידור. טרנר ברודקסטינג, אשר הוקמה על ידי טד טרנר, התפרסמה בעיקר בזכות הקמת רשת החדשות העולמית, סי-אן-אן מאטלנטה. טרנר מחזיקה גם בתחנות טלוויזיה נוספות, כמו אייג'-ביאו המשדרת סרטים בתשלום, טי-בי-אס וכן בחברות הסרטים אנד'ג'יאם וקסל רוק.

בעלי המניות של טרנר יקבלו תמורת מניה אחת שברשותם שלושה רבעי המניה של טיים ורנר. משקיפים אומרים, כי העיכובים בחתימת ההסכם נבעו בעיקר מהשילוב של בעלי האגו הגדולים ביותר בעולם התקשורת: בעל המניות הגדול של טרנר, ג'ון מאלון – מנכ"ל חברת הכבלים הגדולה בארצות הברית טלקומיוניקיישנס – המחזיק 21% ממניות טרנר, התנגד לעסקה בתקיפות, אך ביום ה' שינה את דעתו. מאלון יחזיק ב-9% מהחברה הממוזגת.

במסיבת עיתונאים שכונסה שלשום, ניסו לוין וטרנר להתמודד עם בעיית ה"אגו", ואמרו כי הם רואים עצמם כצוות שיפעל בשיתוף פעולה.

על פי משקיפים, למרות שהעסקה נראית טובה, הרבה מאוד נושאים נשארו לוטים בערפל. הרבה שאלות אישיות נותרו בלתי פתורות, ויהיה צורך בהרבה עבודה כדי להתמודד עם בעיות פנימיות וכדי להפוך את החברה ליעילה ומצליחה.

טיים ורנר נמשכתמאז המיזוג בין טיים לוורנר, לחברת התקשורת הגדולה בעולם. העסק איבד את מעמדו המוביל בעקבות עסקת הרכישה שנחתמה לפני כחודשיים בין דיסני וקפיטל סיטיס איי-בי-סי, שייצרה ענק תקשורת ובידור עם הכנסות שנתיות של 16.4 מיליארד דולר.

משרד המשפטים האמריקאי החל לבדוק אם אין בעסקה משום יצירת מונופול. במקביל, הגישה חברת הטלפונים הגדולה יו-אס ווסט תביעה לבית משפט במדינת דלאוור, בניסיון למנוע את ביצוע ההסכם. לטענתה, היא השקיעה 2.5 מיליארד דולר בעסקי הכבלים המשותפים של טיים ורנר, והנגד ניגוד אינטרסים. משום שבריגע שלטיים ורנר יש אינטרסים בתחנות הכבלים של טרנר, יש אפשרות לפגיעה בעסקיה המשותפים עם יו-אס וסט.

החוברת מס' 1 בארץ
המייצרת מערכות
אל פסק ON-LINE
נמאטרוניק
טל': 02-860111
04081524

התביעה הסכימה לעסקה, בניגוד להנחיה כללית של ביניש

קטינים שחטפו בת 14 וביצעו בה מעשי סדום ירצו עבודות שירות

מאת רות סיני
סופרת "הארץ" לעבודה ורווחה

מנכ"ל המועצה לשלום הילד, ד"ר יצחק קדמן, פנה במחאה חריפה לפרקליטת המדינה, דורית ביניש, בעקבות עסקת טיעון שבעקבותיה קבוצת נערים שחטפו קטינה בת 14 וביצעו בה מעשי סדום, קיבלו עונשים קלים ביותר – שלושה מהם ירצו שלושה חודשי עבודות שירות, והנער אחד יישלח לשנה למעון נעול. פסק הדין ניתן בבית המשפט המחוזי בתל-אביב על ידי השופט חיים אדר.

קדמן הסב את תשומת לבה של ביניש לכך ש"הנערים הנוספים אילצו את הנערה לנסוע אתם ברכבם לאזור שומם, ושם ביצעו בה בכפייה סדרה של מעשי סדום בזה אחר זה. עונשם של כל אחד מהמעשים האלה הוא 20 שנות מאסר. נשגב מבינתנו כיצד ניתן להקל ראש במעשים כה חמורים, ולפטור אותם בעונשים מגוחכים". הנערים – בני 15 ו-16 – נהגו ברכב ללא רשיון.

עוד ציין קדמן בפני ביניש: "כיצד מתיישבת ההנחיה שלך להחמיר בענישה על מעשים של התעללות בקטינים – ובכלל זה ודאי התעללות מינית – והנחיה נוספת להימנע מעסקות טיעון במקרים כאלה, עם מה שהתרחש בתיק זה, ושתופעות המדינה בתולטה להקל בצורה מופרזת וקיצונית במעשים כה חמורים?"

בנימוקי התביעה לעסקת הטיעון, לאחר שהנערים הודו בעבירות שיוחסו להם, הובאו בחשבון גילם הצעיר והיותם עולים חדשים. באת-כוח התביעה נימקה בפני השופט אדר: "זה לא פשוט להיות עולים חדשים. יש נסיבות אישיות של אנשים שמעמדם בארץ מוצאם היה מבוסס ומכובד, הם חיים בארץ במעין גטו רוסי. ההורים היו בעלי מקצוע, הצליחו בארץ מוצאם, ואפילו כלכלית מצבם היה טוב יותר מאשר בארצנו... הם באים ממשפחות טובות ולא עברייניות, ולכן אנו רוצים לתת להם את ההזדמנות".

עוד ציינה התביעה: "אלמלא הגענו לעסקת הטיעון היינו חייבים להביא לבית המשפט את המתלוננת הקטינה, ולהעמידה בפני חקירה נגדית לא נעימה. מה גם שלסניגורים היה חומר שהציגו, תמונות שונות, שבהן צולמה המתלוננת מבצעת מעשים בהסכמה – לא במקרה שלנו, אלא במקרה אחר".

קדמן כתב לביניש: "מדוע יש להביא בחשבון את העובדה כי מדובר בעולים חדשים? כלום יש בכך נסיבה מקילה כלשהי? כלום בארצות מוצאם היה דין כלשהו שהתיר מעשי סדום בילדה?"

לפי כתב האישום, אחד הנערים, שהקטינה חששה ממנו, אילץ אותה להיפגש עמו, ואז הוביל אותה בכוח לעבר רכב שבו נהג הוא ונד בריו ללא רישיון. במשך הנסיעה אחד הנערים איים על הקטינה כי אם תתלונן במשטרה והוא ייעצר בעקבות התלונה – יהרוג אותה.

ממוצע הציונים של תלמידי כיתה ז' במבחן הארצי בערבית בתשנ"ג – 69

בכיתות ט' עמד הציון הממוצע באותה שנה על 71. המדגם כלל כיתות ז' ו-ט' מ-66 בתי ספר

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

הציון הממוצע במבחן הארצי בערבית בכיתה ז' הוא 69; בכיתה ט' עמד הציון הממוצע על 71. כך עולה ממחקר הערכה חדש, המתבסס על המבחן הארצי בערבית, המועבר בשבע השנים האחרונות, ואשר בודק את הישגי הוראת הערבית, והתנאים בהם היא נלמדת. המחקר, שהושלם בשבועות האחרונים, נערך על ידי פרופ' אריה לוי ואורית מירז מאוניברסיטת תל-אביב, והוגש למשרד החינוך. הציונים הממוצעים נאספו באמצעות המבחן הארצי בערבית, שנערך בשנת הלימודים תשנ"ג. המדגם כלל כיתות ז' וט' מ-66 בתי ספר ברחבי הארץ. כמו כן נערכו ראיונות עם חלק מהמורים ואנשי הפיקוח, שתלמידיהם שימשו כאוכלוסיית המדגם.

מחברי המחקר הגדירו את הציונים הממוצעים כ"סימן להישג משביע רצון".

עוד עולה מהמחקר כי בכיתה ז', 23% מהתלמידים קיבלו ציון נמוך מ-50, ואילו בכיתה ט' קטן מספרם של תלמידים ברמה זו, והוא מגיע ל-14%. התוצאות הנמוכות ביותר במבחן הושגו בתחום של תרגום משפטים מעברית לערבית.

מחברי המחקר מציינים ש"רמת הידיעה בערבית בקרב אזרחי ישראל היהודים היא נמוכה מאוד. בניגוד למצב ששורר במדינות דו-לשוניות שונות, ובניגוד להיקף של לימוד ספונטני של ערבים תושבי מדינת ישראל את השפה העברית, בקרב האוכלוסייה היהודית כמעט ולא קיים לימוד ספונטני של ערבית".

עוד כותבים המחברים כי "יש בעולם מדינות דו-לשוניות בהן קבלת משרות מסוימות מותנית בשליטה ברמה נתונה של שתי השפות הרשמיות במדינה. כן הראוי היה לחפש דרכים ואפשרות תגמולים שונים לאלה שהגיעו להישגים בעלי משמעות מעשית בידיעת השפה הערבית".

55% מתלמידי כיתות ז' ו-62% של תלמידי כיתה ט' ציינו שהם 'אוהבים' או 'אוהבים מאוד' את מקצוע הערבית. לכאורה רמה כזו של הערכה חיובית למקצוע נראית כגבוהה, הרי שהשוואה עם מקצועות אחרים מגלה שבמקצועות אלה מפגינים התלמידים רמה גבוהה יותר של יחס חיובי.

רבים יוצאים מיוחסים חשיבות ללימוד השפה הערבית – 75% מבין 800 תלמידי כיתה ז', ו-65% מבין 675 תלמידי כיתה ט' השיבו "חשוב" או "חשוב מאוד, ללמוד ערבית".

עוד נכתב במחקר כי אין הבדל ניכר בין שיעורים של תלמידים הנבחנים בבחינות הבגרות בערבית ובצרפתית, אך מורים לערבית נוטים להאמין שהצרפתית זוכה ליוקרה גבוהה יותר בבית הספר מאשר הערבית.

באשר לתועלת העשויה לצמוח משליטה בשפה הערבית, נכתב במחקר כי "התלמידים מתייחסים בראש ובראשונה לאפשרות של מגע אישי עם הציבור הערבי ועם בני גילם באוכלוסייה הערבית. הם מודעים לתועלת אפשרית בתחום שירותם בצבא, ובתעסוקה בחייהם האזרחיים. העשרת העולם הרוחני, גישות לתרבות ולספרות הערבית, ולאוצרות של ספרות ערבית יהודית, אינם מוזכרים בדבריהם".

הארץ
מברך את קוראיו
בברכת שנה טובה

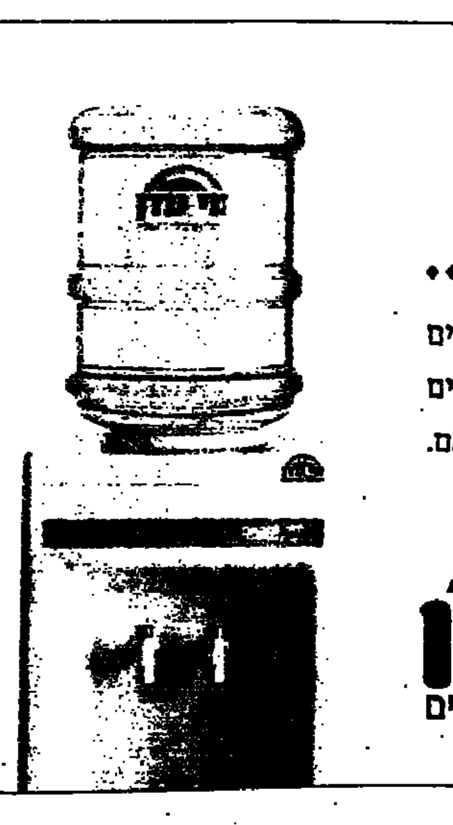

השמפניה של הטבע
מהיום אצלך בבית ובמשרד...

זה הזמן להזמין את אחד מהדגמים של "מי עדן בר" ולהנות ממעיין פרטי של מים מינרליים טבעיים. איזון מושלם של מינרלים - זאת הנוסחה שהופכת את "מי עדן" למים הטבעיים האיכותיים והבריאים ביותר, המתאימים לתינוקות ומומלצים להכנת תחליפי חלב אם.

...ע"י משרד הבריאות לשימוש בכל גיל, זכו גם באישור ... "פסטר" בצרפת. "מי עדן בר", במגוון דגמים לבית ולמשרד, ... נוספת וחסכונית של "מי עדן". לבריאות...

מי עדן
מים מינרליים טבעיים

03-645888

גלי נסים

هكذا من الأصل

صكذا عن الاحتلال

המשא ומתן על הסכם הביניים

פרס: הסיכומים שהושגו בנוגע למבנה המועצה הפלשתינית ״יצרו מבנה של חברה דמוקרטית עם הפרדת רשויות וסמכויות

״לנוכח הקשיים שהיו במו״מ על הסדר הביניים, אפשר רק לחייך למחשבה שהציעו לנהל מו״מ על הסדר קבע כבר בשלב הזה״, אמר שר החוץ

מאת יהודה מל
שליח "הארץ" בטאבה

במשך כל היום שלשום ניהלו צוותי המשא ומתן של ישראל והפלשתינאים מירוץ נגד השעון בניסיון להגיע לחתימה בראשי תיבות על ההסכם להרחבת האוטונומיה בגדה עוד לפני כניסת השבת, אולם בסופו של דבר לא נחתם ההסכם והמו״מ התחדש אמש, לאחר צאת השבת.

בשעות הבוקר של יום ששי עדיין שררה אופטימיות שההסכם ייחתם עד לשעות הצהריים, ומלון הילטון טאבה אף הכין אולם לטקס החתימה. אולם ככל שנקפו השעות והשבת התקרבה, היה ברור כי ההסכם לא ייחתם, וכל צד ניסה להרגיע בדרך אחרת את העיכוב. מקורות ישראליים טענו, כי ״התעקשותם של הפלשתינאים על פרטים קטנים אחרונים״ גרמה לעיכוב. מנכ״ל משרד החוץ, אורי סביר, אמר כי ״זהו טיבו של מו״מ, שבו בשלב האחרון מנסה כל צד להשיג את מירב ההישגים לעצמו״, והוסיף ״בשלב כזה של המו״מ אין בעיות קטנות. כל בעיה, ולו קטנה ביותר, הופכת לבעיה גדולה״. ערפאת מצדו ייחס את העיכוב להתמוטטותו של אבו־עלא, שגרמה להפסקה ברצף הדיונים שלשום בלילה.

בלילה שבין יום חמישי לששי נפתרו בשיחות טאבה מרבית הסוגיות השנויות במחלוקת. נושא מפת האוטונומיה ומפת ההסדר בחברון סוכמו כמעט במלואן. מה שנותר היו חמישה נושאים בלתי פתורים – מספר האסירים שישוחררו ומועדי השחרור, הרחבת האוטונומיה ביריחו, הסוגיה המדויקת של מפת העיר חברון, ההסכם המשפטי ועניין החשמל. הצדדים הסכימו, כי בעניין החשמל ינוהל מו״מ נפרד תוך שלושה חודשים מיום חתימת הסכם הביניים.

בנושא האסירים מסר פרס, כי סוכם שוועדה שבה יהיו חברים שר המשטרה, משה שחל, וד״ר נביל שעת׳ תקבע את מספר האסירים שישוחררו בכל אחד מגלי השחרורים ואת מועדיהם. אולם דוברו של ערפאת, מרואן כנפאני, אמר שלשום, לפני ההפסקה בשיחות, כי ״נקעה נפשם של הפלשתינאים מוועדות, הם תובעים עתה, כי בהסכם תתחייב ישראל לשחרר כל האסירים בלא יוצא מן הכלל, אף שהם מוכנים שהדבר ייעשה בהדרגה״.

כבר ביום ששי הוכנו בטופס של דבר מפת האוטונומיה בגדה, כולל מפת חברון, לחתימה. על המפות נכתב ״נחתם בוואשינגטון די־סי״ וכן המילים ״נציג ממשלת ישראל״ ו״נציג הרשות הפלשתינית״. תאריך החתימה נותר פתוח. שר החוץ פרס אמר, כי אם ההסכם ייחתם בראשי תיבות עד הבוקר, הוא יובא עוד היום לאישור הממשלה ועשוי להיחתם לאחר ראש השנה, ביום חמישי הקרוב, על מדשאת הבית הלבן בוואשינגטון.

מיד לאחר ההפסקה שהוכרזה במו״מ לרגל כניסת השבת כינס שר החוץ, שמעון פרס, מסיבת עיתונאים באולם שבו עמד להיערך טקס החתימה. פרס אמר, כי במשך ששה ימים ולילות הושקע מאמץ עילאי כדי לסכם את המו״מ הארוך, שנמשך כבר שלוש שנים תמימות. ״במשך הזמן פתרנו הרבה מאוד בעיות, והשגנו הסכמים כמעט בכל הנושאים, ובכלל זה בנושא המפות והחלוקה הסמכויות. אולם, לצערי הרב השבת עומדת לפנינו ונאלצנו להפסיק את המו״מ בגלל השבת, כשלפנינו עדיין מספר נושאים, חשובים יותר או פחות, שטרם סוכמו. ניפגש במוצ״ש מיד עם צאת השבת, לנסות ולהגיע בתוך כשלוש שעות, לחתימה על ההסכם בראשי תיבות״, אמר.

פרס ציין, כי ההחלטה להפסיק את השיחות ולחדשן במוצ״ש התקבלה בתיאום עם ראש הממשלה, יצחק רבין. פרס הדגיש את שיתוף הפעולה המלא בינו לבין רבין לכל אורך המו״מ. ״בלי עבודה הדוקה ביני לבין רבין, זה לא היה זז״ אמר. הוא סיפר כי את כל התיאומים בשבוע האחרון, קיים בטלפון עם רבין, וכי הם שוחחו מספר פעמים מדי יום. ״זוהי דוגמה חסרת תקדים לשיתוף פעולה בינינו״, אמר.

פרס שיבח את עבודת צוות המו״מ הישראלי, ובראשם את אורי סביר, יואל זינגר והאלוף אילן בירן. הוא דחה את הטענות לגבי חילוקי דעות עם אנשי הצבא, והדגיש כי היה שיתוף פעולה מלא בין אנשי משרד החוץ למשרד הביטחון וצה״ל.

> ״ערפאת אמר שאנחנו יוצרים מדינות חסות נוסח דרא״פ. אמרתי לו שבדרא״פ החלוקה היא בין שחורים ללבנים, ואילו אצלנו כולם אפורים. אין כאן גבולות בין האזורים. יש רק בקרה מטעמי ביטחון״

שר החוץ הדגיש, כי במו״מ סוכמה מפת חברון וגם מפת האוטונומיה בגדה כולה. ״את ההיערכות מחדש צריך לשפוט לפי היעד שלה, לא לפי גודל הקרקע. ההתפנות מאזורים מאוכלסים נעשית כדי שניתן יהיה לערוך בחירות חופשיות בלי ׳הצל הצבאי׳״. עוד אמר, כי הסיכומים שהושגו בנוגע למבנה המועצה הפלשתינית ״ייצרו מבנה של חברה פלשתינית דמוקרטית עם הפרדת רשויות וסמכויות.

לדברי שר החוץ, הקשיים של הרגע האחרון במו״מ נבעו מכך שבימים האחרונים גבוהה מאוד רגישות הפלשתינאים בנושאים הדתיים, כמו למשל בנוגע לקבר רחל ומערת המכפלה. ״אי אפשר לצפות ממנהיג ערבי שיזדהה עם רגישויות של היהודים. אנחנו גם לא יכולים לדרוש מהפלשתינאים להתפלל בשפתנו״, אמר. פרס גילה כי לפני מספר ימים, הוציאו בחברון פתוואה (גזר דין מוות דתי) נגד ערפאת בשל ויתורו, כביכול, בחברון ובמערת המכפלה. פרס ציין, כי במערת המכפלה יישמר לעת עתה הסטטוס־קוו, לרבות בסידורי התפילה.

עוד אמר פרס, כי תוך ששה חודשים ייסלל כביש עוקף חברון, ואז תחל הפריסה מחדש של צה״ל בעיר. לדברי שר החוץ, לאחר שהועלה רעיון הכביש העוקף לא נותר כל טעם להישאר בחברון. ראש הממשלה החליט על הכביש העוקף ובכך ״חילץ את העסק מהמשבר של חברון״ אמר פרס. ״לא רצינו שתיווצר עיר יהודית בתוך עיר פלשתינית בחברון, אלא עיר יהודית (קרית ארבע) ליד עיר ערבית (חברון), כמו נצרת יהודית ליד נצרת ערבית״.

בנושא קבר רחל אמר פרס, כי ישראל השיגה את מה שרצתה. צה״ל יישאר אחראי על הדרך המובילה מירושלים לקבר רחל ויהיו לו שלוש נקודות שמירה מסביב לקבר.

שר החוץ ציין, כי חשש שהמפות יגרמו למשבר גדול, אולם חששותיו התבדו ובמו״מ ביום ששי הצליחו להתגבר על הקשיים. פרס אמר כי זה התאפשר הודות לתבונה הרבה שגילה האלוף בירן. לדברי פרס, ישראל הבהירה לערפאת כי אין בכוונתה ליצור ׳קנטוניזציה׳ של הגדה. ״ערפאת אמר שאנחנו מנסים ליצור מדינות חסות בנוסח דרום אפריקה. אמרתי לו שבדרום אפריקה החלוקה היא בין שחורים ללבנים ואילו כאן אצלנו כולנו אפורים. אין כאן גבולות בין האזורים. יש רק בקרה מטעמי ביטחון״.

פרס הוסיף, כי במקומות שהדבר ניתן, מהבחינה הביטחונית, נוספו שטחים לשליטת הפלשתינאים. לדבריו, ההסכם נועד לאפשר לפלשתינאים לנהל את חייהם בעצמם ולנו להפסיק לשלוט על עם אחר. עם זאת הדגיש, כי ישראל לא ויתרה לא בנושא הדתי ולא בנושא הביטחוני. ״אפשר עכשיו רק לחייך למחשבה שהציעו לנהל מו״מ על הסדר קבע כבר בשלב הזה, לאור הקשיים שהיו במו״מ על הסדר הביניים״.

עוד אמר פרס, כי המו״מ עם הפלשתינאים אינו דומה למו״מ על הסכמי קמפ־דיוויד, שם ׳סגר׳ הנשיא קרטר את הצדדים במתחם סגור וכפה עליהם הסכם. ״כאן לא היה מי שיעשה את זה״. פרס אישר, כי האמריקאים עמדו בקשר במשך כל המו״מ, אבל טען, כי העבודה העיקרית נעשתה על ידי ישראל והפלשתינאים. לשאלה מדוע התקיימו הדיונים במשך שבוע בלא הפסקה ענה פרס, כי ניסיון העבר לימד שההפסקות במו״מ בעבר גרמו לפלשתינאים ל״הרהור שני״ לגבי מה שסוכם. שר החוץ הדגיש, כי המו״מ המדיני לא פגע בכושר השיפוט, הריכוז והעמידות של הצוות הישראלי, וכי ישראל לא ויתרה בנושאים החיוניים לה.

אבו־עלא מקבל טיפול באמבולנס, בדרך לבית החולים ״יוספטל״ באילת. פרס ליווה את אבו־עלא לבית החולים

אבו עלא התמוטט במשך הדיונים ואושפז ב״יוספטל״; לא לקה באירוע לב

אבו עלא סבל מתשישות, שוחרר לאחר בדיקה וטס לירושלים; אמש חזר לשיחות בטאבה

מאת רויטל לוישטיין ויהודה מל

ראש המשלחת הפלשתינית, אחמד קריע (אבו עלא), שוחרר שלשום בצהריים מבית החולים ״יוספטל״ באילת, לאחר בדיקת קרדיולוג שהוזמן מבית החולים ״קפלן״ ברחובות. המנהיג הפלשתיני טס מאילת לירושלים.

הבדיקה לא הצביעה על אירוע לבבי ונמסר כי אבו עלא סבל מתשישות.

אור ליום שישי, סמוך לשעה 2 בלילה, יצא אבו עלא מחדרי הדיונים בבלוק ״הילטון״ כדי לטלפן, ופתאום התמוטט ואיבד את הכרה. גורמים פלשתינאים טענו, כי לעמדותיו של שר החוץ שמעון פרס, שהרגיזו אותו, היה חלק בהתמוטטות. גורמים ישראליים אמרו שאין כל שחר לטענה, וכי הסיבה היתה עייפות.

אמבולנס של מגן דוד אדום הוזעק למלון אך עוכב במסוף הגבול המצרי, הואיל ואמבולנסים ישראלים אינם מורשים להיכנס למצרים. התערבות של גורמים מצרים בכירים איפשרה את מעבר האמבולנס, ואבו עלא הועבר בליווי רופא לבי״ח יוספטל. פרס ליווה אותו לשם, ווידא אישית כי הוא זוכה לטיפול מסור.

מיד עם קבלת ההודעה על הגעתו של החולה, הזעיק מנהל ביה״ח, ד״ר צבי אפשטיין, את מנהל חדר המיון, ד״ר טוביה שמעוני.

אבו עלא התלונן על כאבים בחזה, ובבדיקה בחדר המיון אובחנה אצלו חולשה כללית, ללא סימנים לאירוע לבבי. הוא הועבר להשגחה ולמנוחה במחלקה לטיפול נמרץ, וחובר למכשיר ניטור לבבי.

הוא שוחח בטלפון אלחוטי, בין היתר עם יאסר ערפאת ששאל לשלומו, וקיבל עשרות זרי פרחים מנציגויות של מדינות זרות. בצהריים הזמין מנהל ביה״ח את ד״ר עודד אייזנברג, מהמחלקה הקרדיולוגית בביה״ח קפלן, לבדוק את אבו עלא. אייזנברג קבע שמצבו תקין, וכי ניתן לשחררו. המנהל אפשטיין הסיע אותו לשדה התעופה, וליווה אותו למטוס.

אמש הצטרף אבו עלא לשיחות, ובבואו אמר כי הוא מרגיש טוב ומקווה שההסכם ייחתם. גם פרס הביע אופטימיות, ואמר כי הוא מקווה שערב ראש השנה יוכל עם ישראל לחגוג הסכם טוב, שייחתם עם הפלשתינאים.

עיקרי הסכם הביניים עם הפלשתינאים

מאת יהודה מל
שליח "הארץ" לטאבה

להלן הסיכומים העיקריים שהושגו במו״מ בטאבה על הסכם הביניים עם הפלשתינאים:

● פריסת צה״ל בגדה. השלב הראשון של הפריסה מחדש של צה״ל יכלול אזורים מאוכלסים בגדה המערבית – ערים, כפרים, מחנות פליטים וכו׳ – כפי שמפורט בנספח הביטחוני, והיא תושלם 22 יום לפני הבחירות למועצה הפלשתינית. המשך הפריסה מחדש יתבצע בהדרגה אחרי הקמת המועצה, ויושלם תוך 18 חודש מיום כינון המועצה.

המשטרה הפלשתינית תתפרס ותישא באחריות לשלום הציבור וביטחון הפנים של הפלשתינאים. ישראל תמשיך לשאת באחריותה לביטחון החיצוני, כמו גם באחריות לביטחון הכולל של הישראלים. ברגע החתימה יוקם מנגנון ישראלי־פלשתיני לשיתוף פעולה ותיאום בענייני ביטחון, שבראשו ועדה משותפת לתיאום ושיתוף פעולה, שתתכנס על בסיס דו־שבועי. כפופות לו שתי ועדות ביטחון אזוריות (בעזה ובגדה). משרדי התיאום האזוריים יקבלו דיווח על כל התפתחות בשטח, שעלולה להשפיע על אחד הצדדים – לרבות מעשי טרור, חסימת דרכים, אשפוז ישראלים בבתי חולים פלשתיניים ולהיפך. אותם משרדים יהיו אחראים גם על הסיורים המשותפים. השוטרים הפלשתינאים יגויסו מקרב שלוש קבוצות: תושבי השטחים, בעלי דרכון ירדני או בעלי מסמכי זהות פלשתיניים שהוציאה מצרים. רשימת המגויסים צריכה לקבל את אישור שני הצדדים, ומבין השוטרים שכבר פועלים תופסק לאלתר העסקתם של מי שהורשעו בביצוע פשעים חמורים, או שהוכח כי היו מעורבים בפעילות טרור לאחר גיוסם.

בעוד שבערים תהיה האחריות על הביטחון בידי הפלשתינאים לבדם, בכפרים ובערים הקטנות תשמור המשטרה הפלשתינית על החוק והסדר בקרב הפלשתינאים, בעוד שכוחות ישראליים יגנו על אזרחי ישראל בפני פעולות טרור. השמירה על הביטחון במקומות הקדושים ליהודים תיעשה במשותף על ידי כוחות משטרה פלשתיניות וישראליות.

ישראל תבטיח מעבר בטוח בתחומה, משך 10 שעות לפחות מדי יום, בין שני אזורי הרשות הפלשתינית, A ו־B. יחד עם זאת שומרת ישראל על זכותה למנוע מעבר חופשי למי שניצל את זכותו זו לרעה. אלה שלא יורשו להיכנס לישראל יוכלו לעבור מאזור לאזור באוטובוסים מלווי משטרה, יומיים בשבוע.

● סמכות השיפוט הפלילי. סמכות השיפוט הפלילי של המועצה הפלשתינית תחול על כל עבירה שיבצעו פלשתינאים ו/או לא־ישראלים בכל תחומי הרשות הפלשתינית, למעט התנחלויות, בסיסי צבא ואזור C. כמו כן תחול סמכות המועצה על עבירות שבין פלשתינאים ואורחים גם מחוץ לתחומי הרשות, למעט עניינים הנוגעים לביטחונה של ישראל, וכן על עבירות שיבצעו ישראלים בעלי עסקים מתמשכים בתחומי הרשות, ובכלל זה חברות בבעלות ישראלית.

כאשר מדובר באזרחים ישראלים, נשמרת לישראל הזכות לעצור חשודים בעבירות הנכללות בספר החוקים הישראלי, והנמצאים בשטח האחריות של המועצה. במקרה של עבירה בתחום אחריות המועצה נגד ישראל או ישראלים, תיידע המועצה הפלשתינית את ישראל באשר לתוצאות החקירה וההליכים המשפטיים. בנוסף, שומרת ישראל על סמכות השיפוט הפלילי שלה באשר לעבירות שבוצעו בתחום הרשות נגד ישראל או ישראלים.

הפלשתינאים רשאים לבקש הסגרת לא־ישראלים מבוקשים, וכן רשאית ישראל לבקש הסגרת עבריין הנמצא בתחומי הרשות. לבקשת ההסגרה חייב להתלוות צו מעצר של בית־משפט. בשום מקרה לא יוסגר אדם שעלול להיות נידון למוות, אלא אם יתחייב הצד שביקש את ההסגרה שלא לגזור עליו מיתה.

● המים. בעניין המים סוכם, כי תוך חמש שנים תוכפל מכסת המים המסופקת לפלשתינאים בשטחים, ותועמד על 28 מיליון קוב בשנה. יהיה פיקוח משותף ישראלי־פלשתיני, על מקורות המים בגדה המערבית, כדי למנוע פגיעה באקוויפרים. ועדה משותפת לשני הצדדים תכריע בסוגיות אחרות בעניין המים, כמו שאלת זכויות הבעלות על מקורות המים.

● החשמל. עניין החשמל לא סוכם במו״מ, ויוכרע על ידי ועדה תוך שלושה חודשים. המחלוקת הנמשכת נסובה סביב דרישת הפלשתינאים לקבל שליטה במערכת המתח הגבוה, המספקת חשמל ליישובים הערביים ולהתנחלויות גם יחד. ישראל אינה מוכנה להעניק לפלשתינאים שליטה כזו, אך מציעה לדון בכינון חברה משותפת לחברת החשמל הישראלית ולרשות הפלשתינית.

● הבחירות בשטחים. בנוגע לבחירות סוכם, כי זכות ההצבעה תהיה כוללת – ללא הבדלי מין, גזע, דת, דעה, רקע חברתי, חינוך או מעמד. כל פלשתינאי העומד בתנאים לזכות ההצבעה, יוכל להירשם לבחירות. כדי להיכלל בפנקס הבוחרים, על הנרשם להיות פלשתינאי בן 17 ומעלה, המתגורר באזור הבחירה שבו הוא רשום ומופיע במרשם התושבים של הרשות הפלשתינית או הרשויות הישראליות. למועצה הפלשתינית יוכלו להיבחר גם תושבי מזרח ירושלים, שלהם כתובת נוספת בגדה. ההצבעה של תושבי מזרח ירושלים תיעשה במעטפות דואר מבוילות בסניפי הדואר ברחוב סאלח א־דין, והספירה תיעשה מחוץ לגבולות ירושלים, ככל הנראה באבו־דיס. תהליך הבחירות יהיה נתון לפיקוח בינלאומי. הבחירות ייערכו במועד האפשרי הקרוב ביותר אחרי הפריסה מחדש של צה״ל. המועצה והראיס ייבחרו ישירות ובו זמנית על ידי הפלשתינאים בגדה המערבית, בירושלים ובעזה לתקופת מעבר, שלא תעלה על חמש שנים מרגע החתימה על הסכם עזה ויריחו, ב־4 במאי 1994.

● סמכויות המועצה הפלשתינית. המועצה, בסמכותה הביצועית, תהיה האחראית לפעולת המשרדים, השירותים והמחלקות שיועברו אליה. היא תקבע את נוהלי עבודתה ודרכי קבלת ההחלטות. בתוך המועצה תקום ועדה שתמלא את תפקיד הרשות המבצעת, בדומה לתפקידה של ממשלה. סמכויות המועצה ותחומי אחריותה יהיו חקיקה וביצוע. סמכות הביצוע תחול על כל העניינים בתחום השיפוט שלה, על פי ההסכם, לרבות הסמכות לעצב ולנהל מדיניות פלשתינית על פי הצהרת העקרונות. למועצה לא יהיו סמכויות או אחריות בתחום יחסי החוץ, לרבות כינון שגרירויות, קונסוליות או סוג אחר של נציגויות דיפלומטיות זרות בחו״ל, או להתיר את הקמתן בגדה המערבית או ברצועת עזה. יחד עם זאת, תהיה הרשות הפלשתינית רשאית לנהל מו״מ ולחתום על הסכמים עם מדינות או גופים בינלאומיים, כמו הסכמים כלכליים, הסכמים לביצוע פרויקטים של פיתוח ואחרי ההסכמים תרבותיים, מדעיים וחינוכיים.

למועצה בתחומי אחריותה תהיה מערכת שיפוט עצמאית, המורכבת מבתי דין ובתי משפט פלשתיניים. בנושאים הכלכליים נקבע, כי ניכוי ההכנסות ממיסוי בין ישראל למועצה הפלשתינית ייכנס למלוא תוקפו ברגע שבו תושלם הפריסה מחדש של צה״ל, כלומר לא יאוחר מ־22 יום לפני הבחירות למועצה הפלשתינית. יחד עם זאת, הסכימה ישראל להתחשב בצורכי הרשות הפלשתינית ולהעביר לה כבר מההכנסות שלאחר חתימת המסמך כ־50% מהכנסות מגביית מסים על סוכן שיקום הגדה ומרכישת דלק על ידי פלשתינאים עבור הגדה. כן תעביר ישראל לרשות 15 מיליון שקל, כמקדמה על חשבון העודף שמתקציב המינהל האזרחי.

● עבודה בישראל. בקשות של פלשתינאים המבקשים לעבוד בישראל או בהתנחלויות יוגשו לישראל באמצעות הרשות, המתחייבת לספק מידע הנחוץ לשם אישורם. ישראל, מצדה, תבטיח את זכויותיהם של פועלים פלשתינאים המועסקים בשטחה או בהתנחלויות.

● רשות מוניטארית. הרשות המוניטארית הפלשתינית תירש את תפקידיו של בנק ישראל בשטחים. בנק ישראל ישתף עמה פעולה וייעץ לה בין השאר ע״י מתן מידע על פעילות בנקים בשטחים, עד להעברת הסמכויות.

● ארכיאולוגיה. בתחום הארכיאולוגיה, יועברו הסמכות להענקת רשיונות, כמו גם סמכויות השימור, הניהול והפיקוח על האתרים הארכיאולוגיים, לידי הרשות הפלשתינית.

אליפות העולם בשחמט / ישראל שרנצל

עדיין אין הכרעות

שני המשחקים שהתקיימו בסוף השבוע הסתיימו אף הם בתיקו, והתוצאה לאחר שמונה קרבות היא 4–4.

הקרב השביעי, שבו שיחק אנאנד בלבן היה שוב באותו נוסח שווינגן, המשחק במהלך הדו־קרב כולו, ונסתיים בתיקו ושעמם לאחר 24 מסעים.

המשחק השמיני היה מעניין יותר, וקספארוב שיחק לראשונה בדו־קרב זה, את הפתיחה הסקוטית שהעניקה לו נצחונות רבים בקרבות קודמים נגד קרפוב ושורט, אך אנאנד הגיע מוכן לפתיחה ובעמדה הסופית, שבה הוסכם תיקו, נראה כי היה לו אפילו יתרון קל על פני יריבו.

להלן המשחק השמיני:
לבן: קספארוב
שחור: אנאנד

1.ה4, ה5; 2.פ-ו3, פ-ג6; 3. ד4, ה:ד4; 4.פ:ד4, פ-ו6; 5.פ:ג6, ב:ג6; 6.ה5, מה-ה7; 7.מה-ה2, פ-ד5; 8.ג4, 9.ב3, ...

מעניין היה 11.פ-ד2, ר-ז7; 12.מה-ה4, ר-ה5; 13.0-0-0 וכעת פ-ב6 או 51 עם עמדה מסובכת)... 12+מה:ה2. ר:ה2, ר-ז7; 13.ג:ד5, ר:ה2; 14.מ:ה2, ר:א1; 15.צ-ג1 (נראה כי גם לאחר 15.ר:ג6, הד6; 16.פ-ד2, ר-ה5; 17.פ-ג4, 0-0-0, עמדת השחור סבירה)...

0-0-0! (נותן רגלי ומשחרר את הצריח ב-ח8 לפעולה) 16.צ:ג6, צח-ה8+17.מ-ד3, צ-ד7; 18.מ-ג3 (אם 18. פ-ד2, צ-ה5; 19.מ-ג4, צ-ה2: עם עדיפות לשחור)... 19.ר:ג3, מ:ג3, צ-ה5 (אם צ-ה2 20.ר-ג5, צ:א2; 21.ג4 ולאחר מכן ד:ג7 ו-צ-ח6. כשהתוצאה הסבירה היא גם תיקו) 20.מ-ג4, צ-ה4+21.מ-ד3, צ-ה5; 22.מ-ג4 תיקו.

וייצמן

(סוף מעמוד 1א)

שינה פוגע בשכל, פוגע בכושר החשיבה. מה דוחק? מה פתאום מוכרחים עד מחר בבוקר? האם זה בגלל שהדשא יצהיב אצל קלינטון? אפשר לשכנע את קלינטון שיחכה״.

כאשר נשאל וייצמן האם אינו חושב שהתבטאויותיו יוצרות דה־לגיטימציה כלפי הממשלה ומסכנות את המשך שלטונה, השיב:

״היות ויש לי אחריות, אני אומר את מה שאני חושב. אם הייתי רק חושב ולא אומר – זה היה בעיני חוסר אחריות. שלום זה בוודאי דבר נהדר, אבל לאט לאט, לא בריצה פראית״.

על סגנון נשיאותו הייחודי השיב וייצמן, כי אמרו לו שאת המנהג קבעו הנשיאים בעבר, אבל הוא מעדיף שאת הנוהג יקבע האיש בהווה.

ראש השנה

	ער׳ חג	מוצ׳ חג
ירושלים	4.57	6.08
תל־אביב	5.15	6.10
חיפה	5.07	6.09
באר שבע	5.14	6.09

אתמול

טלוויזיה

זמן פציעות

חדשות ערוץ 1, 2–11: ״הסוד השבועי״ ערוץ 33 – יום ששי

רק כניסת השבת – כמו הגונג בהיאבקות חופשית – הצליחה לעצור לרגע את הדיונים המרתוניים ואת ״מירוץ האדרנלין״ של שמעון פרס בטאבה. לאחר לילות ללא שינה – בשיער פרוע כמי שנגה (או חסף) ראסיה – התייצב פרס מול המצלמות כמתאבק מנצח, לאחר שהפיל לקרשים את אבו־עלא, והמם את ערפאת בעזרת מפה צהובה ענקית, דמויית ביצייה.

פרס הביע צער שהסיבוב נקטע, ואמר שיש לו כוח להמשיך. מאחוריו נראה אבו־עלא נישא באלונקה לאמבולנס. גם ערפאת היה מותש, ובהיוורונו הזיפי, בפיו הפעור ובעיניו החורגות מחוריהן, נראה כאחד מאותם קרפיונים שאספקתם מובטחת לחג.

בינתיים נערך בערוץ 33 – ערוץ ה״קאלט״ הסודי של רשות השידור – דיון חשוב בהשלכות השלום על הזהות, בהנחייתו האינטליגנטית של פרופ׳ שלמה בן עמי, ובהשתתפות שני אורחים נדירים ויקרים: דליה רביקוביץ׳ וס.יזהר.

בעל ״זה אנשים, אל תלכו לטלוויזיה״ מצא כביכול מהר הולם לפטישו בתכנית ״הסוד השבועי״ האנטי רייטינגית, שבה מגבלת הזמן איננה מהווה בעיה. אולי להיפך: בעיית הזמן היא המגבלה, שכן, התוכנית – אנסמבל קבוע של ארבעה ג׳נטלמנים, כולם תמיד באותה תנוחה, רגל על רגל, כמבוגרי רביעייה המעבירים זמן הפלגה במעבודות־מתפרות על פני שעתיים תמימות.

יזהר – אצילי וזקוף (ומסונדל) כסנאטור רומי – אמר דברי טעם רבים ויפים: שהשלום ורוח הזמן מציבים אותנו בפני האתגרים של ״אחדות בתוך ריבוי״. של ״יציאה מתמכה״. של ״הודאה בקיום האחר״ בעידן ״מות האוטופיה״. של זהות בתוך ריסוננס, בין קטבי ״אדם״ ו״אדמה״. אולם בשל אינטנסיביותו של הדיון – שנעצר מאליו מדי עשרים דקות, וסובב מחדש כמו גלגל רולטה – נאלצו הדוברים לחזור שוב ושוב על אותם דברים, כל פעם בדימוי מבונה מקודמו. אוזלתו המפורסמת של יזהר מפני הטלוויזיה כמו הודגשה ברקע המעטה, שנערכה בתנאים אופטימליים, ובכל זאת העלתה תהיות עמומות על עצם טבעו של מדיום, שבו בהונות־רגלים חשופות, המפרכסות בתוך סנדלים, מתמודדות על תשומת־לב הצופה עם החכמים והנאים שבביטויים.

דורון רוזנבלום

בעלי, אבינו וסבנו האהוב
ד״ר ולטר גרוס ז״ל
יובא היום למנוחת עולמים
הלוויה תתקיים היום, יום ראשון, 24.9.95,
כ״ט אלול תשנ״ה בשעה 11:00 בבוקר
בבית העלמין רמת השרון, צומת מורשה
אשתו: לולה
בנותיו: נורית ושמעון רביד וב״ב
עליזה ואבי כהן וב״ב

אספרסו מרסנד
מאחל לכל ידידיו ולקוחותיו
שנה טובה
אספרסו מרסנד
בן יהודה 70 ת״א
03-5234318

זה בקשר לדירה.
03-638-20-20
לוח העיר
הלוח של איגוד המרכז

שנה טובה ומבורכת
מאחלים:
דוד ברמן בע״מ
ביטוחים
ירושלים, בן יהודה 2
ערה״ש תשנ״ו

ההסכם בעניין חברון: האחריות לביטחון באזור היהודי בעיר, כולל תושביו הערבים, תישאר בידי צה"ל

לא הושגה הסכמה בעניין מערת המכפלה; הוחלט לשמור בשלב זה את הסטטוס קוו ולדון במעמד המערה בעוד שלושה חודשים

מאת ירח טל
שליח "הארץ" בטאבה

צה"ל יצמצם את נוכחותו בחברון למתחם היהודי במרכז העיר וכן למספר מקומות וכבישים, שבהם נותנים סידורי ביטחון מיוחדים לאבטחת המתנחלים ותנועתם. כך נקבע בהסכם בעניין חברון שנחתם ביום ששי, טרם כניסת השבת. הסכם המשתרע על פני שניים וחצי עמודים. עוד סוכם, כי ההיערכות מחדש של הצבא תיעשה תוך ששה חודשים מיום חתימת ההסכם, והיא מותנית בסלילת כביש עוקף. לפי ההסכם, חברון ובית לחם יהיו הערים האחרונות שבהן תיערך הפריסה מחדש של צה"ל.

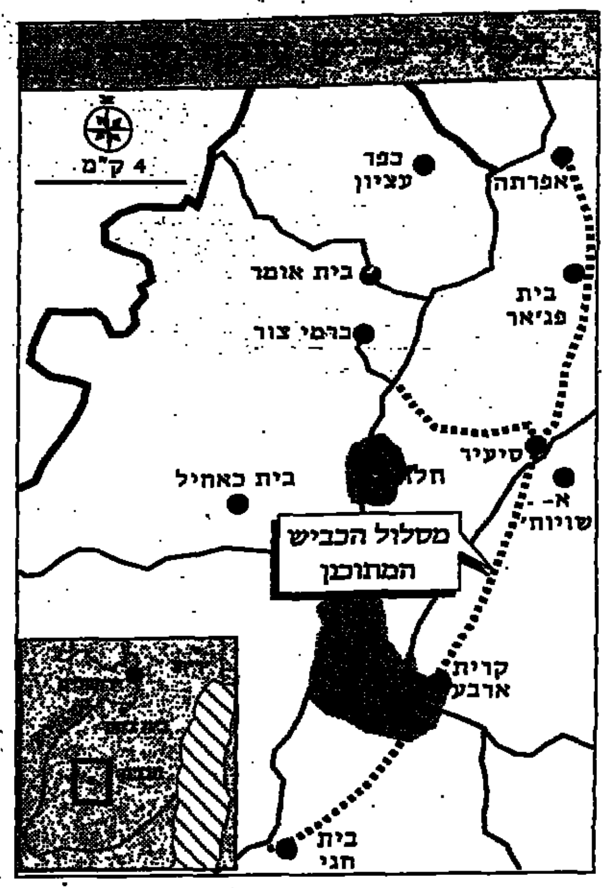

אולם לקראת חידוש השיחות אמש נודע, כי הפלשתינאים מתכוונים לדרוש דיון מחודש במעמד העיר העתיקה בחברון, שבה מתגוררים המתנחלים, מאחר שהם חוששים כי ההסכם שנחתם ייצור למעשה עיר יהודית בלב חברון. כדי למנוע זאת מבקשים הפלשתינאים, בניגוד להסכם שנחתם שלשום, לקבל לידיהם סמכויות אחריות על התושבים היהודים ולהשתתף באחריות על הביטחון גם באזור זה. אולם גורם בכיר במשלחת הישראלית אמר אמש, כי אם הפלשתינאים אכן יעלו תביעה זו היא תידחה על הסף, וכי ישראל נחושה שלא לפתוח מחדש את ההסכם אלא להשאירו כפי שנחתם ביום ששי.

מקור במשלחת הישראלית ציין, כי הפלשתינאים יקבלו פחות סמכויות ביטחוניות מכפי שקיבלו בשאר הערים בשטח A שאותם יפנה צה"ל. ישראל תמשיך להחזיק בסמכות המלאה בכל האזור שבו מתגוררים המתנחלים, ותהיה אחראית גם על ענייני ביטחון הפנים והסדר הציבורי. כמו כן לא יועברו לפלשתינאים סמכויות אזרחיות הנוגעות לישראלים בחברון. אך עם זאת עיריית חברון תמשיך לספק לכל אזורי העיר, כולל לאזור היישוב היהודי, את כל השירותים העירוניים, כפי שעשה כיום. לישראל תהיה סמכות גם על כמה אלפי תושבים הפלשתינאים המתגוררים באזור שבו יושבים המתנחלים היהודים.

עם הפריסה מחדש של צה"ל ייעשו שמונה צעדי נורמליזציה, בהם פתיחת בתים שנאטמו והחזרת בתים שנסגרו וצמצום מספר המחסומים של צה"ל בעיר. בניין המושל בחברון יימסר לפלשתינאים לאחר הפריסה מחדש, ויונף עליו רק דגל פלשתיני.

הצדדים הסכימו להקים ועדה עליונה בדרג מיניסטריאלי אך נמוך יותר שתדון במצב הביטחון בעיר ותכריע במחלוקי דעות שיתעוררו בעניין זה.

בהסכם צוין עוד, כי מאחר ששני הצדדים אינם מסוגלים להגיע להסכמה בעניין מערת המכפלה יישמר בשלב זה הסטטוס קוו, והמצב ייבחן מחדש שלושה חודשים מיום חתימת ההסכם. בתקופה זו לא יהיו סידורים משותפים באזור המערה וגם לא תוצב שמירה פלשתינית בפתחה.

עוד נקבע בהסכם, כי אם שני הצדדים ירצו בכך הם יוכלו לסכם על נוכחות בינלאומית זמנית בחברון. המדינות שישלחו חלק בפיקוח, מספר הפקחים והמשימות שיוטלו עליהם יוסכמו בין הצדדים.

גורם בכיר במשלחת הישראלית הדגיש, כי ההסכם שגובש התאפשר הודות לשינוי חד בתפיסה הביטחונית של ישראל לגבי חברון. לדבריו, בעוד שבתחילת המו"מ עמדה ישראל על כך שבחברון תישאר בידיה האחריות הכוללת על הביטחון, בטענה שלא ניתן יהיה להבטיח את שלום המתנחלים ללא שליטה בטרבית וחלקי העיר, הרי שאחר כך נקבע, כי עם סלילת הכביש העוקף לא תידרש יותר נוכחות ישראלית בכל חלקי העיר על מנת לשמור על ביטחון המתנחלים, וניתן יהיה להסתפק בשמירה על המתחם היהודי וכבישי הגישה אליו בלבד.

טרם נקבעו תוכניות

עוד מסר הגורם הבכיר, כי בצה"ל עדיין לא נקבעו התוכניות המבצעיות המתחייבות מההסכם החדש, כלומר טרם נקבע אם וכמה יחידות יצומצמו בעיר עם הפריסה מחדש.

בראש הוועדה לענייני חברון מטעם ישראל עומד אלוף משנה (מיל.) עו"ד גלעד שר, המשמש גם במרכז הוועדה הביטחונית מטעם אגף התכנון בצה"ל בשיחות עם הפלשתינאים.

צה"ל מבקש מהאוצר 50 מיליון שקל למימון סלילת כביש עוקף חברון

הצבא מקווה להשלים סלילתו תוך חצי שנה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

צה"ל הגיש בימים האחרונים לאוצר בקשה לקבל 50 מיליון שקלים עבור סלילת כביש עוקף חברון. על פי התכנון ישתרע הכביש לאורך של 13 קילומטרים, וסלילתו תיארך שש עד שבעה חודשים. לדברי מקורות בפיקוד מרכז, אף כי כביש עוקף חברון יעבור גם בשטחים שבהם מתגוררים פלשתינאים, אין כל כוונה להפקיע אדמות לשם סלילתו.

גורמי צבא בכירים מסרו, כי כביש עוקף חברון ייסלל במהירות האפשרית, כאשר העבודה תתבצע ביום ובלילה. על פי מסמכים של צה"ל, תינתן עדיפות לסלילת ארבעה כבישים עוקפים בגדה – כביש עוקף חברון, כביש עוקף רמאללה, כביש עוקף טולכרם וכביש עוקף בית־לחם.

לדברי גורם צבאי בכיר, ניתנה הנחיה לסיים לפתוח את סלילת הכבישים הללו תוך מספר חודשים, כדי שצה"ל יוכל להתחיל בפינוי. על פי התוכנית החדשה של צה"ל, סלילת הכבישים העוקפים הראשונים תסתיים, ככל הנראה, בדצמבר, ורק אז יתחיל צה"ל בפינוי ערי הגדה.

מהסיכומים בצה"ל עולה עוד, כי כביש עוקף חברון יהיה בשליטה מלאה של צה"ל. לאורך הכביש ינתנו סיורים של הצבא ושל משמר הגבול, ויוקמו נקודות צבא על הכביש.

"זו ארצנו" הכריזה על יום תפילה "ללא עימות עם המשטרה"

מאת נדב שרגאי

תנועת "זו ארצנו" הכריזה על יום תפילה בצום גדליה, למחרת ראש השנה. מקום התפילה המרכזי, שאליו קוראת תנועת "חי וקיים" למתפללים להגיע הוא "מול הר הבית".

"תפילה זו", נאמר בהודעה שפירסמה אתמול התנועה, "אינה תפילתם של חסידים או מתנגדים, מאמינים יותר או פחות. תפילה זו היא של כולנו, של כל עם ישראל, מי בפרק תהילים ומי בתחנוניו. הזעקות מן הלב – אינן נשמעות באוזני בשר – אך בוקעות שמים. את התפילה המרכזית נערוך בסמוך לשעריו הנעולים של מקום מקדשנו החרב. זהו יום תפילה פשוט כמשמעו, ואין בכוונתנו לעבור ביום זה על 'החוק'".

זאת לא טעות. זאת מתנה מישראכרט!

יש לכם ישראכרט, מגיע לכם להגשים חלום: טיסה לחו"ל במחיר חלומי שלא היה דוגמתו מעולם (עם כוכבים שכבר צברתם בעבר).
עוד "דיל" מיוחד שאפשר ליהנות ממנו מיד.
עוד הוכחה שהכי טוב ישראכרט.

לתשומת ליבכם:
* מספר כרטיסי הטיסה מוגבל, כל הקודם זוכה.
* כרטיסי הטיסה אינם כוללים מיסי נמל, מס נסיעות, אגרות היטלים וכו'.
* חברות התעופה וסוכני הנסיעות אינם ניתנים לבחירה ע"י הלקוח.
* הטיסות הן טיסות שכר.
* הטיסות בתוקף מה-1.11.95 עד ה-29.2.96 (מועד אחרון ליציאה).
* מוגבל לכרטיס טיסה אחד ללקוח.
* החיוב עבור כרטיס הטיסה יבוצע ב-2 לחודש שלאחר הזמנת הכרטיס.
* המבצע כפוף לתקנון תוכנית "יותר מתנות בישראכרט" 95.
* **הזמנת כרטיסים החל מיום ו' 22.9.95**
בימים א'-ה' בשעות 08:00-19:00, יום ו' וערב חג בשעות 08:00-13:00.

הזמנת כרטיסים במוקד הטלפוני: 03-6388804

הכי טוב ישראכרט MasterCard

קשר בראל

אכזבה בחברון מההסכם; מהומות, שביתת מסחר ופעולות הסברה

מאת אודי ניר

אישי ציבור ותושבים בחברון הביעו אכזבה רבה מסידורי הביטחון העתידיים בעיר, שעליהם הוסכם בטאבה, ופעילים מסרו על שורה של פעולות מחאה.

גם אתמול היו בחברון התנגשויות בין מפגינים צעירים לכוחות הביטחון, וארבעה בני אדם נפצעו. אחד מהם נפגע ברגלו מיריות, והאחרים נפגעו ממכות. החיילים הגיבו בגז מדמיע ובירי.

ההתנגשויות ליד באב א־זאוויה (כיכר השוטר) היו אחר הצהריים, ולדברי עיתונאים מקומיים חיילים עצרו צעיר שנחשד בידויי אבנים. אביו של הצעיר, שביקש לשחררו, נורה ונפצע. בצה"ל נמסר: "הנושא בבדיקה".

בסוף השבוע התלהטו הרוחות, בעקבות דיווח על שני תושבים שנפצעו בידי מתנחלים. מקורות פלשתינים מסרו, כי ביום שישי ירו מתנחלים ברגליו של זיאד ואיד אל־ג'עברי, 18, בכביש בין קרית ארבע לגבעת החרסינה. נסיבות הירי אינן ברורות. זיאד פונה לבית החולים עאליה.

המקורות מסרו גם, כי רכב של מתנחל פגע בעויה מוחמד ארסידי, בת 17. תושבים סיפרו שהמתנחל ברח, ושהצעירה הובאה לבית החולים כשהיא פצועה באורח קל.

השבוע מתוכננות פעולות מחאה שקטות, בארגון פרנסי העיר, שיתרכזו בהסברה כי סידורי הביטחון שעליהם הוסכם אינם בני ביצוע, ואינם מבטיחים שלווה וביטחון.

האירוע המרכזי המתוכנן הוא סיור מודרך בעיר העתיקה, מקום מגוריהם של המתנחלים, ביום רביעי הקרוב. לאירוע הוזמנו דיפלומטים זרים, חברי כנסת ועיתונאים. משרד ההסברה ברשות הפלשתינית פרש את חסותו על הסיור, שנציגי הרשות אמורים להשתתף בו.

בהוראת הוועדה העממית להצלת חברון – גוף המאגד את נציגי כל הארגונים הפוליטיים בעיר, ובהם כל גורמי האופוזיציה – התקיימה אתמול שביתת מסחר כללית, שכללה את כל בעלי בתי העסק למעט סוחרים שחנויותיהם נמצאות בעיר העתיקה, סמוך לריכוזי המתנחלים.

הרשות הפלשתינית ופרנסי חברון ממשיכים במאמציהם להעביר מוסדות ציבור לאזור העיר העתיקה. בסוף השבוע שעבר חנך שר העבודה ברשות, ד"ר סמיר רושה, סניף של המשרד במרכז חברון. נציגי המינהל האזרחי הסירו מהבניין את דגל פלשתין, וגם מסניף משרד הכלכלה, סמוך לעיר העתיקה.

ראש עיריית חברון, מוסטפא נאתשה, אמר בסוף השבוע כי תושבי העיר רוצים לדעת שהמתנחלים ייצאו מהעיר בשלב מסוים, ולכל המאוחר עם תחילת המשא ומתן על הסדר הקבע. נציג העיר בוועדה העליונה של פתח בגדה, ג'מאל ארשהאבי, אמר כי "הימצאות המתנחלים בלב חברון היא פצצה מתקתקת, והמתנחלים ינסו לפוצצה בעיתוי הנראה להם".

אישי ציבור בחברון, בהם כמה מבכירי פתח בעיר, נזהרים מביקורת פומבית חריפה מדי על יאסר ערפאת ועל עוזריו שגיבשו את ההסכם.

עם זאת הם טוענים, כי ההסכם לא יעניק כל שיפור לחייו של תושב העיר – הוא מותיר שליטה ישראלית על כ־50% משטח העיר (כך, לדבריהם, אמר להם ערפאת); הוא אינו מעניק לרשות הפלשתינית שליטה במערת המכפלה, שהמוסלמים רואים בה מסגד שליהודים אין זכות תפילה בו; הוא אינו מטשטש את גבולותיה של מובלעת המתנחלים בלב העיר, אלא מגדיר אותם במחיר של הישארות המחסומים סביבה ושיבוש חופש התנועה בעיר; נוכחות חיילים ומתנחלים תיצור רושם שהעיר נתונה תחת כיבוש ישראלי, ובכך תעניק 'התחמושת' לגורמי האופוזיציה.

אלוף דיין פורש מראשות הוועדה הביטחונית בשיחות, מסיבות אישיות

ראש אגף התכנון בצה"ל, אלוף עוזי דיין, ביקש להשתחרר מתפקידו כיו"ר הוועדה הביטחונית של ישראל לשיחות עם הפלשתינאים. דיין ניהל בחודשים האחרונים את השיחות על סידורי הביטחון ופריסת הצבא בערי הגדה המערבית.

בקשתו לצאת לחופשה נובעת מ"סיבות אישיות", והוא דיווח עליה לפני שבועיים לרמטכ"ל אמנון ליפקין שחק, ולראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין. מקורות ממשלתיים אישרו, כי הפרישה נובעת מסיבות אישיות. במקומו מונה אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, המשתתף בשיחות.

ראש אג"ת אחראי לכל הסיכומים והתוכניות של צה"ל במסגרת הסכם אוסלו ב', והוא שהגדיר וניסח למעשה את כל המפות, צירי התנועה וההסכמים הביטחוניים, יחד עם צוות מצומצם של אג"ת הכולל את יועצו, אלוף משנה (מיל') גלעד שר. דיין זוכה להערכה רבה בממשלה, ובעיקר בלשכתו של רבין, וגם הפלשתינאים רואים בו שותף נוח לדיונים.

איתן רבין

אריאל שרון: יש מקומות שממשלה יהודית לאומית תשיב לידיה

מאת נדב שרגאי

ח"כ אריאל שרון אמר אתמול בכנס תרום שקיימו תושבי קרית ארבע וחברון בקרית ארבע, כי יהיו מקומות, שממשלה יהודית־לאומית תחזיר לידיה, לאחר שתשוב לשלטון. בין היתר, נקב שרון בשמות האתרים הבאים: חברון ומערת המכפלה, קבר רחל, קבר יוסף בשכם והר הבית. שרון אמר לאנשי קרית ארבע: "הכל תלוי בנו. אם נהיה נחושים נבצע וההסכם יתנפץ. רוב העם לימיננו. צריך רק לארגן אותו", אמר שרון. הוא קרא להתחיל ברישום ובהפעלה מיידית של מתנדבים, שיבואו להפגין נוכחות בחברון, ואף להגן על התושבים היהודים במקום. שרון הבהיר, כי הוא מבקש לפעול בדרך זאת, אך רק בהתאם לחוק.

לפרס אין זמן

את שר החוץ, שמעון פרס, האשים שרון, כי מצא 80 שעות לשבת עם "הארכירוצח ערפאת, אבל הוא לא מצא אפילו 8 דקות, כדי לבוא ולשבת עם בני עמו, המתיישבים החלוצים, תושבי קרית ארבע". שרון תקף את הממשלה, על שאין היא מוכנה להציג את מפות הנסיגה וההיערכות מחדש, אפילו לפני חברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, והביע תקווה כי יימצאו מספיק חברי כנסת נאמנים למצפונם, הנמצאים כיום באגף רשמי של שורות הקואליציה, שיצביעו נגד ההסכם ברגע המכריע.

הרב דב ליאור אמר בכנס, כי על חברון מצווה למסור את הנפש. צבי קצובר, יו"ר המועצה המקומית קרית ארבע, כינה את הממשלה "ממשלת זדון".

יגייסו מתנדבים ל"סיורי נוכחות" בחברון

הרב שלום שראל ובני הגול, יו"ר המועצה האזורית הר חברון, סיפר לנוכחים על "חיים יהודיים בלב אוטונומיה אש"פית".

באי הכנס החליטו לארגן מטה פעולה לגיוס מתנדבים, אשר יחלו ב"סיורי נוכחות" בחברון. כן סוכם, כי כל תושב קרית ארבע, יתרום לפעילות למען חברון יום אחד בחודש.

ביום חמישי הקרוב, מתוכננת עצרת גדולה בחברון ובחוה"מ סוכות, מתוכננים ביקורים המוניים של ציבור מכל רחבי הארץ במערת המכפלה ובחברון.

תיקון

חברת "מאיר" לא שילמה שוחד

בניגוד למה שפורסם ("הארץ", 22.9) יבואנית הרכב, חברת "מאיר", לא שילמה שוחד לעובדי משרד הביטחון. משנדרשה החברה, על־פי החשד, לשלם דמי שוחד כדי להבטיח את זכייתה במכרז, פנתה החברה למשטרה ודיווחה על כך. המערכת מצטערת על הטעות.

هكذا من الأصل

מחלוקת על מועד שלישי של שחרור אסירים וזהותם; ישראל מסרבת לשחרר 11 אסירות

תצלום: דוד מזרחי

נביל שעת (מימין), שריד ושחל בתום הפגישה בעניין שחרור האסירים הפלשתינאים

מאת איתן רבין ואורי ניר

נציגי הרשות הפלסטינית למשא ומתן על שחרור האסירים הביטחוניים, דורשים שישראל תתחייב מראש לשחרר אותם בשלושה גלים, ולא בשניים כפי שהוסכם. חבר המשלחת הפלסטינית לטו"ם, הישאם עבד אל-ראזק, אמר אמש כי זהו מוקד המחלוקת בשיחות.

עבד אל-ראזק אמר לתחנת הרדיו "קול פלסטין", כי בפגישה שלשום בין הצוות הפלסטיני לחברי ועדת השרים הישראלית לשחרור האסירים, נקבעו שני מועדים לשחרור אסירים – מיד אחרי חתימת ההסכם, וערב הבחירות למועצה האוטונומית. לדבריו, המחלוקת נובעת מדרישת ישראל לקבוע בלעדית מי ישוחרר, על פי קריטריונים שנקבעו במשותף (נשים, קטינים, קשישים, חולים, אסירים שריצו יותר מ-10 שנות מאסר, ואסירים שריצו לפחות שני שלישים ממאסרם).

נקודת מחלוקת שנייה כרוכה בתנאי שהציבה ישראל, כי אסירים שהרגו ישראלים לא ישוחררו. הרשות הפלסטינית מתנגדת לכך. הבעיה השלישית היא דרישת הרשות הפלסטינית, כי בגל השחרורים השני (ערב הבחירות) ישוחררו כל האסירים שנעצרו לפני 13 בספטמבר '93, יום החתימה על הצהרת העקרונות (הסכם אוסלו). ישראל מתנגדת לכך.

עבד אל-ראזק ציין, כאמור, כי עיקר המחלוקת התגלע סביב גל השחרורים השלישי. הרשות דורשת שהוא יתבצע לא יאוחר ממועד הסיום של הפריסה מחדש, כלומר בעוד שנה וחצי, ויכלול את כל האסירים הנותרים, לפי דרישת הרשות. ישראל מסכימה כללית לגל שלישי, שייעשה רק עם חתימת הסדר הקבע, אך מסרבת להתחייב על זהות האסירים שישוחררו. בישיבה בירושלים אמרו שחל ושריד לפלסטינאים, כי ישראל מוכנה לשחרר בכל גל 1,000 אסירים. הפלסטינאים הגישו מסמך עם רשימה של 341 אסירים שהם מבקשים לשחרר, והם באלה שישראל מתנגדת לשחרורם.

לדברי עבד אל-ראזק, ישראל מבקשת למקד את הדיון במספר האסירים שישוחררו, ואילו הפלסטינאים מבקשים לדבר על קריטריונים ועל לוח זמנים. "לא ייתכן שייחתם הסכם ישראלי-פלסטיני סביב שלב הביניים, כשהעניין הזה פתוח", טען. "הדבר יותיר פצע עמוק בגופה של החברה הפלסטינית. אינני מאמין שערפאת, או כל בכיר פלסטינאי אחר, יוכל לדלג מעל לבעיה הזו".

שחרור האסירות הפלסטיניות מהווה בעיה נוספת, היות שמערכת הביטחון מתנגדת בתוקף לשחרר 11 אסירות מתוך 28 הכלואות בישראל, מאחר שהן ביצעו פיגועים קטלניים. ממסמך של מערכת הביטחון עולה, כי כל גורמי הביטחון והמודיעין וכן השרים משה שחל ויוסי שריד מתנגדים בתוקף לשחרור 11 האסירות האלה. הפלסטינאים דורשים לשחרר את כל 28 האסירות. כשעתה הבטיח נשיא המדינה עזר ויצמן לנשיא מצרים חוסני מובארק, כי יחתום על שחרורן של כל האסירות. מקור ביטחוני מסר, כי שחרור אסירות שביצעו פיגועי הרג יפרוץ את המסגרת שקבעה ישראל. עם זאת ציין, כי ההחלטה על כך תיעשה על ידי הדרג המדיני.

ישראל דורשת להסגיר לידיה ארבעה מבוקשים שחשודים בביצוע פיגועים, שניים מיריחו ושניים מעזה. שחל אמר כי יש השפעה וקשר בין ההסגרה ליכולת פעולתה והתקדמותה של המועצה המשותפת. הדברים נאמרו כתגובה לטענות הפלסטינאים, כי מערכת המשפט שלהם פועלת ברצינות, וכי בכוונתם להעמיד לדין פלסטינאים שביצעו עבירות חמורות נגד ישראלים.

השרים דרשו שהרשות תנהל משפטים פומביים בנוכחות נציגים ישראלים, ותפתח אותם לסיקור תקשורתי כדי להוכיח את רצינותה. הנושא ייבדק.

סמיר קנטיר, המחבל שרצח את בעלה ובתה של סמדר הרן בנהריה ב-78, לא ישוחרר. הפלסטינאים לא ציינו את שמו ברשימותיהם, לאחר שהבינו כי אין סיכוי שישראל תסכים לשחררו. ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, הבטיח לפני כשבועיים לסמדר הרן, כי קנטיר לא ישוחרר. שריד הדגיש אמש, כי הפלסטינאים מבינים שאין מקום לדון בשחרורו.

"מועדון האסיר הפלסטינאי", שדולה הכוללת בעיקר אסירים משוחררים וחברי פתח בגדה, יקיים מחרתיים סימפוזיון באוניברסיטת בית לחם. בדיון יידרשו נציגי הרשות לטו"ם, הישאם עבד אל-ראזק וסופיאן אבו-זיידה, לדווח על ההסכם.

מחלוקת לגבי מועד הדיון המיוחד בכנסת לאישור הסכם אוסלו ב'

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

מחלוקת התגלעה בין יו"ר הכנסת, שבח וייס, לבין ראשי סיעת הליכוד, לגבי מועד כינוסה של מליאת הכנסת לכינוס פגרה מיוחד, כדי לאשר את הסכם אוסלו ב'. סיעת הליכוד תובעת מווייס לכנס את מליאת הכנסת לכינוס פגרה מיוחד עוד השבוע, להציג בפני הח"כים את כל סעיפי הסכם טאבה, ולאחר מכן להביא את ההסכם לאישור הכנסת, עוד בטרם יאושר סופית. לעומת זאת, יו"ר הכנסת טוען כי על פי המסורת בישראל, מובאים הסכמים מדיניים לאישור הכנסת רק לאחר חתימתם, ומסורת זו תימשך גם הפעם. עם זאת, הוסיף, כי "תיאורטית, רשאית הממשלה להביא את הסכם אוסלו ב' לאישור הכנסת עוד השבוע".

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ משה קצב, דורש מהממשלה שלא לחתום על הסכם אוסלו ב' לפני שיובא לאישור מליאת הכנסת. ח"כ קצב האשים את שר החוץ, שמעון פרס, בנקיטת סחבת מלאכותית בחתימה על ההסכם. לדבריו, משום שהממשלה מתקשה לגייס רוב בכנסת לאישור ההסכם, היא מתכוונת לבצע מחטף על ידי אישורו של ההסכם בממשלה, ולאחר מכן קיום טקס החתימה בוואשינגטון, ורק לאחר מכן להביאו לאישור הכנסת.

יו"ר הכנסת שוחח אמש בנושא זה עם היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן-יאיר, שגיבש לפני כשנה חוות דעת משפטית בנושא זה. וייס אמר אמש, כי רק ביום רביעי שעבר כונסה מליאת הכנסת לדיון פגרה מיוחד על פי בקשת סיעות האופוזיציה, כדי לדון בהסכם אוסלו ב'.

לדבריו, רק לאחר שיועברו אליו 30 חתימות הח"כים יקבע את מועד כינוס ישיבת הפגרה המיוחדת. לפיכך, עדיין לא ברור אם הכנסת תכונס השבוע לכינוס פגרה נוסף. באשר לדרישת הליכוד להביא את ההסכם לאישור הכנסת עוד לפני קיומו של טקס החתימה בוואשינגטון, אמר וייס כי "קיימת בישראל מסורת חוקתית בלתי כתובה, שהסכמים מדיניים עליהם חותמת הממשלה מובאים לאישור הכנסת. כך היה הדבר מחתימת הסכמי שביתת הנשק עם ירדן ב-1949, ועד לחתימת הסכם השלום עם ירדן בערבה. המסורת הזו תימשך, אולם בכל המקרים, ההסכמים הובאו לאישור הכנסת לאחר חתימת ההסכמים.

וייס סירב להשיב על השאלה, איזו משמעות תהיה להסכם אם הקואליציה לא תצליח לגייס רוב לאישורו בכנסת. "עד היום לא היה תקדים לדבר כזה", אמר וייס. גם יו"ר הקואליציה, ח"כ רענן כהן, הבטיח שהממשלה תביא את ההסכם לאישור הכנסת מיד לאחר חתימתו, ולאחר שההסכם המלא המשתרע על פני יותר מ-400 עמודים יחולק לח"כים על מנת לאפשר להם ללמוד את פרטיו.

היועץ המשפטי לממשלה קבע בחוות דעת משפטית בנושא זה, שהעביר בזמנו לראש הממשלה יצחק רבין, כי "אין בארץ הסדר חוקתי מפורש המתייחס לסוגייה הכללית של אישור אמנות. הגם שאין מקור משפטי מוגדר ומחייב להבאת הסכמים מעין אלה לכנסת, דומה כי הנוהג או המוסכמה החוקתית מבססים את הקביעה, כי ראוי לה לממשלה להביא הסכמים מדיניים בפני הכנסת".

בן-יאיר עושה בחוות הדעת אבחנה בין חוזי שלום לבין הסכמים מדיניים אחרים, באשר לעיתוי המדויק של הבאתם לאישור הכנסת. "ראוי כי חוזי שלום, להבדיל מהסכמים מדיניים אחרים, יובאו לכנסת בטרם הפכו 'מעשה עשוי'. העיתוי המדויק של הבאת חוזי שלום והסכמים מדיניים מעין אלה לכנסת, ייגזר מן הנסיבות המיוחדות של כל הסכם והסכם".

סיעות האופוזיציה תקפו אמש בחריפות רבה את הממשלה בשל "בגידתה לכל הבטחותיה של קיומה בשיחות טאבה". סיעת הליכוד ציינה, כי הממשלה לא עמדה על האינטרסים הביטחוניים החיוניים לישראל, והקימה שורה של ערי מקלט לטרור. לדעת הליכוד, ההסכם זה מוביל למדינת אש"פ בקווי 1967, שבירתה ירושלים. יו"ר הוועדה המדינית של הליכוד, ח"כ אליהו בן-אלישר, תקף את שר החוץ, שמעון פרס, והאשים אותו בעיוות שקרי של הסכמי קמפ-דייוויד.

סגר כללי על השטחים מחשש לפיגוע; נעצר אחיו של "המהנדס"

תלונה ישראלית בעקבות התקפת ירי על עמדת מג"ב ליד יריחו; עדי ראייה: תושב קלנדיה נורה ונפצע קשה בידי מתנחל

מאת איתן רבין ואורי ניר

צה"ל הטיל סגר כללי על הגדה לקראת ראש השנה, וממשיך בסגר על רצועת עזה. ההערכה היא, כי הסגר יוסר ביום רביעי. כוחות הביטחון ערוכים בכוננות גבוהה מאוד, מחשש לפיגוע מצד חמאס והג'יהאד האיסלאמי.

בימים האחרונים ננקטו צעדים למנוע אפשרות של פיגועים, ונעצרו פעילים בשני הארגונים האלה בגדה. הרשות הפלסטינית הודיעה, כי על פי דרישת ישראל נעצרו ברצועת עזה עשרות פעילי חמאס.

תושב מחנה הפליטים קלנדיה שמצפון לירושלים, איסמאעיל מוסטפא חמד (25), נורה שלשום ליד המחנה. מהמחנה, שהובא לבית חולים ברמאללה, סבל מפגיעה קשה בבטן. עדי ראייה טענו, כי מתנחל ירה בו.

לדבריהם, חיילים כיוונו את תנועת כלי הרכב לעבר קלנדיה בגלל דליקה, ליד תחנת הדלק על כביש ירושלים-רמאללה. המתנחל עבר בתוך המחנה, ולא ברור אם מכוניתו הותקפה. התושבים טענו, כי הוא יצא מהרכב וירה לעבר קבוצת צעירים. אין אישור לכך מכוחות הביטחון.

מהומות היו אתמול בשכם, לאחר יידוי אבנים לעבר כוח צה"ל סמוך לקבר השעון. החיילים ירו על המפגינים, ופצעו שלושה מהם. מקורות צבא בגדה אמרו, כי ערב חתימת ההסכם גוברת עלייה בתקריות האלימות בשטחים. מורים ותושבים התרעמו על שביתת המסחר שהכריזו "בני פתח", ששיתקה כמעט לחלוטין את העיר במשך חמישה ימים.

כוחות הביטחון וצה"ל עצרו אתמול את אחיו של יחיא עייש, "המהנדס", שישראל הגדירה כאחד המבוקשים המסוכנים ביותר. המעצר בוצע על פי הוראות מיוחדות של גורמי הביטחון, כאמצעי לאתר את עייש. גורמים ביטחוניים מסרו כי אחיו של עייש נעצר לחקירה. בשבוע שעבר נעצרה אמו של עייש, עיישה, על רקע חשד כי היא נמצאת בקשר עמו. עקב מצבה הרפואי של האם, 55, הוחלט להעבירה לבית חולים בבית מרצר, שם היא מקבלת טיפול רפואי ונמצאת במעקב של רופא. בחקירת שב"כ אמרה עיישה עייש, כי אין לה כל קשר עם בנה, אך במערכת הביטחון מעריכים כי היא יודעת היכן הוא נמצא. מקורות במערכת הביטחון מסרו, כי המצוד המודיעיני אחריו נמשך, בשיתוף פעולה עם הרשות הפלסטינית.

ישראל הגישה תלונה רשמית לרשות הפלסטינית, על ירי לעבר עמדה של משמר הגבול סמוך ליישוב ורד יריחו. ביום שישי התקרבה למוצב מכונית ובה שלושה בני אדם. הם יצאו מהרכב וירו לעבר עמדת מג"ב. איש לא נפגע, היורים ברחו ליריחו. כוחות גדולים של צה"ל והמשטרה סרקו את האזור. הרשות הפלסטינית מסרה אתמול, כי את הירי ביצע אדם אחד, שוטר פלסטינאי שיכור. בצה"ל דוחים את הגרסה הזו. גורמי צבא ציינו, כי ביריחו יש פעילות ענפה של מחבלים, חברי חמאס והג'יהאד האיסלאמי, המנסים לפגוע בעמדות צה"ל באזור.

תנועה פלשתינית: אם לא ישוחרר אבו מרזוק, ייהרגו אמריקאים בעזה ובגדה

מאת סוכנויות הידיעות

תנועה פלשתינית לא מוכרת, איימה אתמול להרוג אזרחים אמריקאים החיים באזור המשטר העצמי שברצועת עזה או בגדה המערבית. בהודעה, שהגיעה לסוכנות הידיעות הצרפתית, תחת הכותרת "התראה לכל אמריקאי מלוכלך החי בארצנו הקדושה", טוענים דוברי התנועה, הקוראת לעצמה "תלמידי מוסא אבו-מרזוק" כי ביכולתם "לחסל כל אמריקאי החי ברצועת עזה או בגדה המערבית בקלות".

מוסא אבו מרזוק הוא אחד ממנהיגי החמאס שנחשב לאחראי לפיגוע בקו 5 בתל-אביב. הוא כלוא זה חודשיים בארה"ב, לאחר שנעצר בנמל התעופה קנדי בניו-יורק, בשל הפרת חוק ההגירה.

תנועת "תלמידי מוסא אבו מרזוק", הטוענת כי אין לה כל קשר לחמאס, מבהירה כי האיומים יבוצעו אם הממשל האמריקאי לא ישחרר את "מנהיגנו מוסא אבו מרזוק".

בהמשך ההודעה מאיימים אנשי התנועה להפוך את עזה והגדה המערבית ללבנון השנייה, שם נלקחו מספר אמריקאים כבני ערובה בידי אנשי התנועות האיסלאמיות בשנות ה-80.

מספר אזרחים אמריקאים לומדים או עובדים בשטחים בעיקר במסגרת ארגוני הסיוע והעולים למחנות הפליטים הפלשתינאים או במשרדי האו"ם.

ירחון הרכב הגרמני "Auto Bild" קבע:

ניסאן פרימֶרָה מכונית המנהלים היפנית הטובה ביותר באירופה.

דגם 5 דלתות

עכשיו במחיר הזדמנות, הודות לשינויים בשערי החליפין

~~97,500~~

רק 93,500 ש"ח*

במבחן רכב שערך הירחון הגרמני "Auto Bild" לחמש מכוניות המנהלים היפניות המובילות בעולם, זכתה ניסאן פרימרה במקום הראשון ובניקוד הגבוה ביותר. לפרימרה מנוע 2 ליטר, 16 שסתומים, 125 כ"ס, הזרקת דלק אלקטרונית רב נקודתית, תיבת הילוכים אוטומטית ממוחשבת, הגה כח, מתלי מולטי-לינק, כרית אויר, מערכת ABS ושפע תוספות איכותיות: מזגן מקורי, נעילה מרכזית וחלונות חשמליים ל-4 דלתות, מושב נהג מתכוונן ועוד ועוד.

NISSAN PRIMERA

פסיפיק יבואני רכב בע"מ, מקבוצת קרסו

אשראי עד 70% בריבית הנוחה ביותר ללא ערבים

3 שנים אחריות או 100,000 ק"מ

הרמטכ"ל העניק צל"ש לחייל שגבר על חוטפו ליד יקנעם

נמשכים החיפושים אחר המחבל שנמלט לאחר כישלון ניסיון החטיפה

מאת איתן רבין וגבי זהר

כוחות הביטחון ממשיכים בחיפושים אחר המחבל השני שניסה לחטוף את נשקו של חייל צה"ל, עופר ועקנין, ממגדל העמק. זהותו של המחבל הנמלט ידועה, ומוצאו מכפר ליד ג'נין. בני משפחתו נחקרו שלשום ואתמול וטענו כי הוא לא נמצא באזור.

במערכת הביטחון שיבחו את התושייה של ועקנין בפיגוע ואת המהירות שבה סיכל את ניסיון החטיפה, והוחלט להעניק לו ציון לשבח (צל"ש). כבר שלשום זומן עופר ועקנין ללשכת הרמטכ"ל אמנון שחק. הרמטכ"ל נתן לחייל תעודת הוקרה ושיבח את אופן פעולתו בצומת.

ועקנין, חייל בן 19, עמד ביום חמישי בצומת התשבי ליד יקנעם. לידו עצרה מכונית סיטרואן ובה שני אנשים מכפר סמוך לג'נין. השניים ניסו לגרור את ועקנין לתוך המכונית ולחטוף את נשקו. החייל נאבק בתוקפיו, הצליח לחטוף אקדח מאחד המחבלים וירה בו שני כדורים. המחבל נפצע באורח קל ואושפז בבית החולים רמב"ם בחיפה. מחקירתו התברר כי הוא ושותפו לניסיון החטיפה באו מכפר ליד ג'נין. לטענתו, הוא אינו שייך לארגון מחבלים כלשהו. הוא סיפר כי הם תכננו לחטוף חייל ולקחת את נשקו אבל לא התכוונו להרוג אותו.

גורמים ביטחוניים מעריכים שהמחבל השני יילכד בקרוב: הוא מסתתר כנראה באחד הכפרים הפלשתיניים. החוקרים מטילים ספק בגרסת המחבל, שלא התכוון להרוג את החייל.

החיפושים אחר המחבל השני מתמקדים בכפרים בגזרה המערבית ובמישור המודיעיני. ההערכה היא שהנמלט ינסה ליצור קשר עם תושבים פלשתינאים באזור היישובים בגזרה ולקבל סיוע מהם.

כן נמסר כי הוסרה הכוננות מהיישובים שמקיפים את צומת התשבי, למעט רמת־ישי שם הכוננות עדיין בתוקף.

שלשום הגבירה המשטרה השמירה על בתי הספר והגנים ברמת ישי וראש המועצה המקומית, זאב שורץ, הורה לקיים לימודים כרגיל. בשבת שבו החיים למסלולם הרגיל ברמת ישי לאחר שכוחות המשטרה ששהו ביישוב מיום חמישי בלילה עזבו את המקום.

החייל ועקנין סיפר כי כשהבחין במכונית שעצרה לידו הוא לא שיער שינסו לחטוף אותו. לאחר שהנוסעים ברכב נראו לו חשודים הוא אמר להם כי הוא לא מוכן לעלות לרכב. אז המחבל השני ניסה לעלות אותו בכוח לרכב. "הבנתי שמנסים לחטוף אותי ונאבקתי עם החוטף. הוא ניסה לחטוף לי את הרובה. קיבלתי מכה בראש אבל לא התייאשתי וגברתי על המחבל".

החייל שיבח את הכוחות שהגיעו למקום במהירות ואת פעולתו המהירה של קצין המשטרה סנ"צ רפי לביא, שחלף בצומת וסייע לחייל ברדיפה אחר המחבל.

מערכת הביטחון קוראת לחיילי צה"ל לגלות עירנות ו"לנהוג בדיוק כפי שנהג החייל ועקנין". לדברי גורמי צה"ל, בימים האחרונים הצטברו ידיעות מודיעיניות על השנותם של ניסיונות לחטוף חיילים לצורכי מיקוח.

גורם צבאי אמר כי יש לחיילים הוראות ברורות בנושא וכי אסור להם לעלות לטרמפים אלא לנסוע באוטובוסים.

החשוד בניסיון החטיפה טען שלשום בהליך הארכת מעצרו במחלקה האורתופדית במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, כי כוונתו היתה רק לחטוף את נשקו של החייל ולא לרצוח אותו.

השופטת ניצה שרון ניהלה את הדיון בהארכת המעצר כאשר החשוד היה שרוע במיטתו בבית החולים, לאחר שנורה ונפגע על ידי החייל בירייות שפגעו בכתפו וברגלו.

החשוד אמר בדיון: "אילו רציתי לרצוח את החייל היה לי כדור בקנה האקדח והייתי עושה זאת. אך האקדח היה נצור ולא רציתי לפגוע בו אלא לחטוף את נשקו האישי בלבד". כן טען, כי לא עשה שימוש גם ברובה הגלילון, נשקו האישי של החייל, שהיה ברשותו ונמלט ממקום האירוע עם הנשק.

השופטת שרון הורתה להאריך את מעצרו של החשוד ב־14 ימים. היא ציינה, שהחשוד נתפס בתום מאבק בעת שהחל לברוח ממקום האירוע בצומת התשבי שבמבואות יקנעם.

תצלום: רב פיינר

עופר ועקנין מקבל צל"ש מהרמטכ"ל אמנון שחק, על סיכול ניסיון החטיפה בצומת התשבי, במבואות יקנעם

התקפה מצרית על ישראל בדיון על עקורי '67

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

השיחות בוועדה המרובעת, הדנה בחזרת עקורי '67 לשטחים, הגיעו לסף משבר במפגש האחרון של הוועדה, שנערך בעמאן לפני כעשרה ימים. מצרים הציעה להפסיק לאלתר את דיוני ועדת המומחים, ולהעביר את הדיונים לדרג שרי החוץ. ראש המשלחת המצרית, באדר המגאז, הבהיר כי "השיחות הגיעו למבוי סתום".

ירדן הסתייגה מהעמדה הנוקשה של מצרים, וביוזמה ירדנית הוחלט לקיים מפגש נוסף של ועדת העקורים בדרג מומחים ב־6 בנובמבר בישראל. המחלוקת בשיחות העקורים נסבה על הגדרתם של העקורים. ישראל דבקה בגישתה, הגורסת כי העקורים הם מי שעזבו את השטחים בזמן מלחמת ששת הימים או כתוצאה ממנה. המשלחות הערביות – מצרים, ירדן ואש"ף – גורסות שהעקורים הם כל מי שעזבו את השטחים, לפני מלחמת ששת הימים, במהלכה ולאחריה.

ישראל סירבה לסגת מעמדתה, אך הציעה כפשרה להתחיל את הדיונים על בסיס העמדות המוסכמות, ולנסח מסמך משותף של נקודות ההסכמה והמחלוקת.

הירדנים והפלשתינאים גילו בתחילה רצון לדון בהצעת ישראל, אך המשלחת המצרית הציגה קו נוקשה ותקפה בביטויים חריפים את ישראל. הנציג הפלשתינאי אמר שגירוש הפלשתינאים מלוב מחמיר את מצוקתם.

הנציג המצרי אמר שהדיונים בדרג המקצועי מיצו את עצמם, ולכן אין עוד טעם בכינוס ועדת המומחים ויש להחזיר את הדיון לדרג שרי החוץ (הוועדה המרובעת קיימה מפגש פתיחה של שרי החוץ, ולאחר מכן התכנסה אחת לכמה שבועות בדרג פקידותי). המצרי איים לתקוף את ישראל בתקשורת בכל עמדותיה.

ישראל אוסרת על המשורר מחמוד דרויש, הנמצא בעזה, לבקר אצל אמו בארץ

מאת אורי ניר

שלטונות הביטחון של ישראל סירבו להעניק למחמוד דרויש, המשורר הפלשתיני הידוע, שבא לפני כשבוע לרצועת עזה, אישור לבקר את אמו ובני משפחתו המתגוררים בתחומי ישראל. האישור לא הוענק, משום שדרויש קיבל היתר להיכנס לשטחי האוטונומיה בעזה וביריחו בלבד. הבקשה הוגשה לישראל בדרך רגילה ולא באמצעות יאסר ערפאת, (כפי שנעשה במקרים שבהם מדובר במבקרים שערפאת חפץ ביקרם).

בראיון שפורסם שלשום בעיתון "אל־קודס", אמר דרויש כי הוא אינו חש כמי ש"מעגל הגלות שלו נסגר", שכן "השיבה שלי לא נתקיימה. הימצאותי על פלח מן האדמה הפלשתינית בעזה, אין משמעותה ששבתי (למולדת). השיבה היא (אל) הלך רוח אחר, אדמה אחרת, וכמיהות אחרות (...) להערכתי, השיבה שלי לא נתקיימה, והיא נותרה רחוקה", אמר.

דרויש הביע התנגדות חריפה לכינון "נורמליזציה תרבותית" בין הפלשתינים לישראל, משום שלדבריו, לא ייתכן מצב נורמלי בין כובש לנכבש, "בין סוהר לאסירים".

דרויש העריך, כי ישראל אוסרת עליו להיכנס לתחומה, משום שהדעה השלטת בישראל היא, כי שיריו קוראים לחיסול מדינת ישראל. "הם מסיתים נגדי, ומפרשים (את שירי) כראות עיניהם. הם טוענים שקראתי להשליך אותם לים, כאשר בסך הכל אמרתי שעליהם לצאת מן המלח שלנו, מן הלחם שלנו, ממרקם החיים שלנו. והרי זה הדבר המינימלי שדורש אדם החי תחת כיבוש, מן הכיבוש שעשק את זכויותיו", אמר.

דרויש הוסיף, כי אינו שבע רצון מן הדימוי שנוצר לו בחברה הישראלית. "יש לי דימוי מסוים, לא ספרותי, בתודעה הישראלית. "זה דימוי שלילי. מטבע הדברים אני יכול לומר שהישראלים אינם קוראים אותי קריאה שירית, אלא תמיד זו קריאה של האחר, הזולת. תמיד מציגים אותי כאילו הייתי הרע בהתגלמותו. וכאשר הם מתרגמים את העבודות שלי, הם עושים זאת בהקשר של מושגים פוליטיים או הסברתיים, או שהם משתמשים בהן לצורך המאבק נגדנו", אמר.

מקורבים לדרויש אמרו, כי עדיין לא החליט אם יישאר להתגורר בתחומי האוטונומיה, או יחזור למקום גלותו בצרפת.

אחרי בואו של דרויש לעזה נפוצו ידיעות כי הוא מתכוון להשתלב ביוזמה להקמת מוסד פלשתיני להוצאה והפצה של התרבות הפלשתינית.

הרשות הפלשתינית תתחיל לייבא נפט מעיראק תוך שלושה שבועות

מאת אורי ניר

שר האוצר ברשות הפלשתינית, מוחמד זוהדי נשאשיבי, הודיע כי תוך שלושה שבועות תתחיל הרשות הפלשתינית לייבא נפט מעיראק, באמצעות מיכליות שיעברו דרך ירדן. נשאשיבי אמר בסוף השבוע שעבר לעיתונאים ברבת עמון, כי ארה"ב הסכימה עקרונית לפטור את הרשות הפלשתינית ממגבלות החרם הכלכלי שהוטל על משטרו של סדאם חוסיין, ולאפשר לה לרכוש נפט מעיראק. לדברי נשאשיבי, אחר כך ייעשה שימוש בקו הנפט שבין ירדן לעיראק.

היבוא סותר ההסכם

נשאשיבי סיפר לעיתונאים בירדן כי הרשות הפלשתינית מקיימת מגעים בעניין זה גם עם ישראל ועם מדינות ערביות אחרות, וכי הרשות מבררת אצל שלטונות קטאר אפשרות לרכוש מן הנסיכות גז טבעי.

הרשות הפלשתינית קיבלה לידיה לפני כשבועיים את הסמכות לנהל את תחום הגז והדלק בגדה, במסגרת ההעברה המוקדמת של סמכויות המינהל. לפי הנספח שנחתם בין ישראל לרשות הפלשתינית בעניין, לרשות יש הסמכות לייבא, לייצא, להוביל, להפיץ ולחלק גז ודלק, וישראל תשתף פעולה עם הפלשתינאים בהקמת 4–8 מתקני אחסון לגז ולדלק.

עוד נאמר בהסכם: "הצד הפלשתיני מתחייב למצוא פתרון מתאים והוגן לחברות דלק או גז ישראליות המספקות גז ודלק למפעילי או לבעלי תחנות דלק פלשתינאים, במקרים בהם נפגעת יכולתן של החברות הישראליות להמשיך באספקה מבוססת כתוצאה מפעולות הננקטות על ידי הצד הפלשתיני". לא ברור כיצד מתכוונת הרשות הפלשתינית ליישב את הסעיף הזה בהסכם עם כוונתה לייבא גז ודלק ממדינות זרות.

מומחים ישראלים להתפלת מי ים פועלים בעומאן

(ע"צ). מומחים עומאניים וזרים, ביניהם ישראלים ואמריקאים, סיימו, ביום שישי במסקט, כינוס בנושא הקמת מרכז אזורי להתפלת מי ים, כך מסר בשבת מקור רשמי בעומאן.

באדר בוסעיד, בכיר במשרד החוץ העומאני, אמר כי הכינוס, שנערך מטעם קבוצת העבודה לענייני מים, ובמסגרת המו"מ הרב־צדדי לשלום במזה"ת, נמשך שלושה ימים, והשתתפו בו מומחים ממדינות האיחוד האירופי, מאיטליה ומיפאן. [illegible] "פיתוח תוכנית [illegible] הפתיחה של המרכז להתפלת מי ים, שיוקם בעיר קבע [illegible] כל מדינות [illegible] בוסעיד.

[illegible] של המו"מ [illegible] מקורות המים [illegible] במסקט באפ[illegible] בנוכחות [illegible]

[illegible] שהגיעה בהגרלת הלוטו במושב החולש שהתקיימה ביום [illegible] להתפלת

בפרס ראשון [illegible] אנשים, כל אחד [illegible] 6,000,000 שקל. [illegible] מיליון [illegible] הפרס.

בפרס שני זכו 6 [illegible] כל אחד בסך 58,447 ש[illegible]

בפרס שלישי זכו [illegible] איש, כל אחד בסך [illegible]80 שקל.

בפרס רביעי זכו 9,164 איש, כל אחד בסך 54.20 שקל.

בפרס חמישי זכו 318,975 איש, כל אחד בסך 12.30 שקל.

בפרס שישי זכו 162,731 איש, כל אחד בסך 7.10 שקל.

מינימום הפרס הראשון להגרלה הבאה 3,000,000 שקל.

סקר: ביקור בארץ משנה עמדות תיירים כלפי ישראל

מאת עידית רוזנבלום

מסקר שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במשרד התיירות בקרב תיירים המבקרים בישראל, עולה כי 90% מהם רואים בישראל מדינה לא בטוחה לפני הגיעם לארץ. ואולם רק 28% מהם סבורים כך לאחר שסיימו את שהותם בישראל.

הסברה מוצלחת

79% מן התיירים המבקרים בישראל סבורים, כי ישראל היא ארץ לא מפותחת, ורק 34% סבורים כך לאחר סיום ביקורם.

שר התיירות, עוזי ברעם, שקיבל את תוצאות הסקר, אמר כי זוהי הוכחה נוספת לכך שהתיירים המגיעים לישראל, הם אמצעי ההסברה הטוב ביותר.

הסקר בדק גם את מקורות המידע שבהם משתמשים התיירים לפני ההחלטה לנסוע לישראל. מתברר, כי 65% מחליטים על הנסיעה בהתייעצות עם חברים וקרובים, בארצות המוצא או בישראל. רק 33% שואבים מידע מסוכנויות נסיעות ו־20% בלבד משתמשים במאגרי מידע ממוחשבים.

המשטרה הפלשתינית חשפה מצבור תחמושת בעזה

(קוהע"צ). מצבור גדול של נשק ותחמושת נחשף לפני כעשרה ימים בעזה, בדירת מגורים ששימשה מעבדה לאנשי החמאס, מסרו מקורות במשטרה הפלשתינית. המחבוא התגלה ב־13 בספטמבר, לאחר מותו של קיצוני פלשתינאי בהתפוצצות מטען חבלה שהכין בדירה.

במקום התגלו שלוש חגורות של חומר נפץ מוכנות לשימוש, רימוני יד, חמישה מטולי רימונים, כלי נשק ותחמושת רבה.

...ובעלי עסקים
בית זהב
הסובה ביותר
...בונות וניהול עסק
...נויות * פקס * לקוחות/ספקים * מלאי
...להשעלה * מאושרת ע"י מס־הכנסה
חינם
קבל תוכנת הדגמה
פקס 03-494119
...סניב סל' 03-6471486

"בבית אילדן מצאנו עתיד חדש"

בית אילדן - מרכז מגורים איכותי לאוכלוסיה מבוגרת, השייך לרשת "מעונות מכבי" מציע לכם את כל התנאים לחיים מאושרים.

- דיור מפואר ומהודר
- השגחה רפואית
- חברה ברמה גבוהה
- שקט נפשי וביטחון
- פעילות תרבותית ענפה
- מחלקה סיעודית

הצטרפו ל־200 הדיירים המאושרים! מלאי הדירות הנותרו

חשוב! כל חברי קופות החולים יכולים לרכוש דירה בבית אילדן.

מבצע חג־פעמי

ריהוט מלא חינם!

הריהוט כולל: ספת מיטה, כורסאות, פינת אוכל, ארון, שידה, וזאת בנוסף למקרר, כיריים חשמליות, מערכת קירור־חימום, טלפון ומערכת מצוקה לקריאת חרום.

מעונות מכבי
בית אילדן
מרכז דיור איכותי לגיל הז[ה]

החשמונאים 76 קרית מוצקין
לתאום פגישה נא התקשרו לטלפון רב קוי: 4784...

IMC

4 שנות אחריות
CITROËN

هكذا من الأصل

בג"ץ התיר לרשויות הגולן לממן את המסע נגד הנסיגה

העותרים: נבקש דיון נוסף. המתיישבים: נתבע אותם על הנזק הכספי

מאת משה ריינפלד

בית המשפט הגבוה לצדק דחה שלשום, ברוב דעות, את עתירתם של שבעה מתושבי הגולן לאסור על הרשויות המקומיות בגולן להעביר כספים מתקציביהן למימון המסע נגד הנסיגה. שופטי הרוב היו שלמה לוין ואליעזר גולדברג. השופטת דליה דורנר סברה בדעת מיעוט כי יש לקבל את העתירה אך האיסור צריך לחול רק על הרשות כספים הלא משנת התקציב 96'. נימוקי פסק הדין יפורסמו במועד אחר.

פרקליט העותרים, עו"ד צלי רשף, הודיע כי מיד לאחר החג יגיש לבית המשפט העליון בקשה לדיון נוסף בפסק הדין, בהרכב מורחב של חמישה שופטים או יותר. ואילו ועד יישובי הגולן הודיע כי בתוך ימים אחדים יגיש לבית משפט תביעה נגד תנועת "שלום עכשיו", שיזמה את העתירה, על הנזק הכספי שנגרם לו מהקפאת פעולותיו נגד הנסיגה, בגלל הדיון בבג"ץ.

בכיר במשרד המשפטים אמר אתמול כי יש לראות בפסק הדין פגיעה ביוקרתו של היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, שתמך בעמדת העותרים.

השאלה שעמדה במוקד הדיון בבג"ץ היתה אם יש לעירייה או מועצה מקומית סמכות על פי החוק להקציב כספים לקידום עניין השנוי במחלוקת פוליטית כאשר הוא נוגע גם לאינטרסים של התושבים שבתחום שיפוטה. אף כי נימוקי פסק הדין לא פורסמו, ניתן להבין מהערותיהם ושאלותיהם של שופטי הרוב בשתי הישיבות שהתקיימו בשבוע שחלף כי דעת הרוב היתה שיש לרשויות מקומיות סמכות כזאת.

השופט לוין רמז בישיבה האחרונה כי לדעתו השאלה אינה אם יש סמכות כזאת, אלא אם החלטתן של המועצה המקומית קצרין ושל המועצה האזורית גולן להקציב כספים לעמותת "ישובי הגולן", לצורך מימון המסע, ובעיקר להפעלת מיצג הגולן, היתה סבירה. פסק הדין מלמד כי על כך השיב לוין בחיוב.

פי הערכת העותרים, הוציאו רשויות הגולן עד כה על הפעלת המיצג, ועל פעולות הסברה אחרות נגד הנסיגה, יותר משלושה מיליון שקלים. עקב הגשת העתירה הוציא בג"ץ לפני חודשים אחדים צו ביניים שהקפיא את הזרמת הכספים, והמיצג הופסק.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה, שנדחתה בפסק הדין, היתה כי שאלת הנסיגה מהגולן היא שאלה לאומית נכבדה שאין עליה הסכמה, וכי רשות מקומית אינה מוסמכת להוציא מתקציבה לנושאים כאלה. בין השאר, הזכירה נציגתו של בן יאיר, עו"ד אסנת מנדל, כי לפני כשנה קבע בג"ץ בפסק הדין שדן בתמיכתה של עיריית ירושלים במפגינים הפועלים בתחום שיפוטה, כי "אין הרשות המקומית רשאית לתרום מתוך משאביה לפעילותם של תושבים או מפגינים בנושאים השנויים במחלוקת פוליטית".

עו"ד אבנר מגוטביץ, מפרקליטי המשיבים, הציג בדיון פסק דין של בג"ץ שניתן ללמוד ממנו, לדעתו, על עמדה השונה של בג"ץ. מדובר בעתירתה של המועצה האזורית ערבה נגד הקמת תחנת המשדר של אמריקה. עו"ד מגוטביץ ציין כי באותו דיון לא חלק איש על סמכותה של רשות מקומית לפעול נגד עמדת הממשלה בנושא לאומי, הנוגע לענייני מדיניות החוץ של ישראל (הסכם עם ארה"ב), ולענייני הביטחון (פריסת צה"ל בערבה).

לאחר דחיית העתירה בעניין הגולן, אמר שלשום פרקליט העותרים, עו"ד רשף, כי בעת הדיון בבג"ץ בעניין עיריית ירושלים, הגיש ראש העירייה, אהוד אולמרט, תצהיר מפורש המסביר מדוע הוא מעמיד תקציבים לרשות מפגיני הימין, למרות שאין לעירייה סמכות לעשות שימוש בכספיה למטרות פוליטיות. כעת, לאחר שבג"ץ נתן אור ירוק למימון מיצג הגולן, יוכל גם אולמרט לנהל מאבקים לאומיים על חשבון העירייה, למשל נגד חלוקת העיר.

לעומתו, אמר פרקליט עמותת ישובי הגולן, עו"ד יונתן בך, כי פסק הדין של הרוב הוא אמירה תקדימית, שכן בג"ץ פסק שרשות מקומית אינה מוגבלת לנושאים כגון פינוי אשפה, כבישים וביוב, אלא רשאית לעסוק בכל עניין הנוגע לתושבים שבתחום שיפוטה.

ראש המועצה המקומית קצרין, סמי ברלב, הודיע כי מיצג הגולן יחדש את הפעלתו בקצרין.

בהודעה שפירסם ועד יישובי הגולן בתגובה על פסק הדין נאמר כי "בית המשפט דחה את נסיונה הבואל של תנועת 'שלום עכשיו' לסתום את פיות תושבי הגולן ולמנוע את מימוש זכותם הלגיטימית להיאבק על קיום יישוביהם. החלטה זו היא ניצחון לדמוקרטיה".

בכיר במשרד המשפטים על ההחלטה, שהתקבלה ברעת רוב: יש לראות בפסק הדין פגיעה ביוקרתו של היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, שתמך בעמדת העותרים

צילום: דוד סוהר

מתיישבי רמת הגולן בבית המשפט העליון. ועד המתיישבים מתכוון להגיש תביעה כספית נגד "שלום עכשיו"

ועידת האו"ם לפירוק נשק תצרף 23 מדינות כחברות, בהן ישראל ועיראק

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

הוועידה הבינלאומית של האו"ם לפירוק נשק (סי־די) אישרה עקרונית בסוף השבוע ברובה את צירופן של 23 מדינות כחברות חדשות, ובהן ישראל, עיראק וסוריה. יישום ההחלטה נדחה למועד מאוחר יותר. מקורות מדיניים בירושלים אמרו אתמול, כי באופן מעשי ההחלטה אינה משנה את מעמדה של ישראל כמשקיפה בוועידה.

הוועידה לפירוק נשק אחראית לניסוח אמנות בינלאומיות לבקרת נשק, ובראש סדר יומה כיום, עומדת האמנה להפסקת הניסויים הגרעיניים. ההחלטות בוועידה מתקבלות בקונסנזוס, וכך יכולה כל אחת מ־37 המדינות החברות בה לעכב ולמנוע החלטות לא רצויות לה.

במשך שנים עיכבה הוועידה את קבלתן של מדינות נוספות כחברות, בעיקר בגלל סירובה התקיף של ארה"ב לקבלת עיראק כחברה בה, כל עוד אינה מצייתת לכל החלטות מועצת הביטחון. הנשיא התורן של הוועידה, שגריר מרוקו נאסר בנג'לון־תוחמי, הציע בפשרה לקבל לוועידה את 23 המדינות שביקשו להצטרף בשני שלבים: בתחילה תאושר חברותן בעיקרון, ואילו היישום יידחה למועד אחר.

בכינוס הוועידה שנערך בסוף השבוע, הובעה אופטימיות ביחס לסיכויי השלמת האמנה להפסקת הניסויים הגרעיניים (סי־טי־בי־טי) בשנה הבאה.

לדברי ראש צוות הניסוח של האמנה, לודוויק דמביינסקי, נוצר בסיס להסכמה על שיטות הפיקוח ומספר תחנות הניטור שיוצבו לגילוי ניסויים גרעיניים. ישראל הודיעה על תמיכה עקרונית באמנה, ומקווה שהיא תיחתם בהקדם. עם זאת, לא התחייבה ישראל לחתום על האמנה, והצביעה על חשיבותה מבחינתה של שיטת הפיקוח על הניסויים הגרעיניים.

ספריית חיל האוויר האמריקאי לא תישא את שמו של מדען גרמני

ניו יורק (ע'ר). שמו של מדען גרמני, שהוכר כ"אבי רפואת החלל האמריקאית", לא יהיה עוד שם ספריית חיל האוויר האמריקאי, לאחר שהתגלה כי הוא הופיע ברשימת פושעי המלחמה הנאצים, שהיו מבוקשים לאחר מלחמת העולם השנייה, נאמר בהודעת הקונגרס הציוני העולמי שפורסמה שלשום.

דובר הקונגרס, אמר כי חיל האוויר האמריקאי החליט לבטל את קריאת הספרייה בבית הספר לרפואת החלל שבבסיס חיל האוויר ברוקס בטקסס, על שמו של ד"ר הוברטוס שטרוגהולד. הספרייה נקראה על שמו של שטרוגהולד, אשר לאחר המלחמה סייע בפיתוח חליפת החלל, המשמשות את האסטרונאוטים האמריקאים.

דובר מטעם הקונגרס היהודי אמר, כי במסמכים רשמיים שהוצגו בבית המשפט לפושעי מלחמה בנירנברג, הוגדר שטרוגהולד כמי שהשתתף, ב־1942, בוועידה בנושא ניסויים רפואיים שבוצעו על ידי המכון לרפואה אווירית של הלופטוואפה (חיל האוויר הגרמני).

הניסויים היו כרוכים בעינויים ובגרימת מות של אסירים ממחנה הריכוז דכאו. בין השאר, הוטבלו האסירים במים, הועברו לתאי לחץ, והושמו לטמפרטורות מקפיאות.

שטרוגהולד, שמת ב־1986, הובא בחשאי לארה"ב ב־1945, כדי לעבוד במסגרת תוכנית החלל האמריקאית, למרות שהיה מבוקש על ידי התביעה בנירנברג, לאחר המלחמה.

שטרוגהולד הכחיש כי אישר ניסויים בבני אדם, ואמר כי נודע לו עליהם רק לאחר תום המלחמה.

ישראל מחתה בפני עיריית ברלין על התעלמות מהשואה במדריך אירועים של העיר

(עש"ת). הקונסול הכללי של ישראל בברלין, יעקב ויסמנסקי, הגיש מחאה רשמית בפני ראש עיריית ברלין, הרב דיפגן, על כך שמדריך היסטורי של העיר ברלין אינו מזכיר את תקופת השואה ברשימת האירועים ההיסטוריים שהתרחשו בתולדות העיר. המחאה באה בעקבות פנייתו של סגן יו"ר הנהלת יד ושם, יוחנן ביין, לשגריר ישראל בבון, אבי פרימור. כך נמסר מטעם יד ושם.

הדובר ציין שהפרשה התגלתה על ידי תיירת ישראלית מתל אביב, ששהתה בימים האחרונים בבית מלון בברלין. במלון חולק לתיירים מדריך אירועים בברלין הכולל, בין השאר, את קיצור תולדותיה של העיר. התיירת גילתה כי אין בפרסום כל אזכור לשואה, למלחמה ולאדולף היטלר.

מיד עם שובה לארץ שיגרה התיירת הישראלית מכתב זועם ליו"ר הנהלת יד ושם, אבנר שלו, וביקשה את התערבותו.

קונסול ישראל בברלין, שנתבקש לטפל בעניין, הפנה את תשומת לבו של ראש העיר לנושא, וביקש כי לפחות שני תאריכים נוספים יצוינו בתולדות העיר: 18 באוקטובר '41 – היום בו החל גירושם של יהודי ברלין, ו־20 בינואר '42 – מועד ועידת ואנזה, שבה נתקבלה ההחלטה על "הפתרון הסופי של בעיית היהודים".

העיתון הסורי "א־ת'אורה" מאשים את ישראל בארגון חטיפת המטוס האיראני

דמשק, (ע'ר). העיתון הרשמי "א־ת'אורה", האשים ביום שישי את ישראל, בארגון חטיפתו של המטוס האזרחי האיראני לשטחה.

"כל המידע על נחיתת המטוס האיראני בישראל מוכיח, כי זהו טיפוס שארגנה על־ידיה בתקווה לזכות באמצעותה, בתמיכה בבריגיונות האווירית", כתב העיתון. "נסיונותיו של ראש הממשלה רבין להכחיש כל קשר לפרשה, הבקשה למקלט מדיני של החוטף מיד לאחר הנחיתה, קרקוע המטוס ליומיים והחקירה שעברו הנוסעים, כל אלה עומדים בסתירה לטענות התמימות־כביכול של ישראל", הוסיף העיתון.

עוד כתב העיתון, כי סטודיה ירדן לא ירוחו כלל על בקשה לנחיתת המטוס. לדברי העיתון ישראל היתה צריכה להשיב את המטוס מייד עם מעצרו של החוטף. "המטוס שב בסופו של דבר לטהראן, אולם רק לאחר התערבות של האו"ם", כתב העיתון.

(ע"צ). ראש ממשלת לבנון, רפיק אל־חרירי, הגיע בשבת לביקור בדמשק, והתקבל בלשכתו של סגן הנשיא הסורי, עבד אל־חלים חדאם.

ראש הממשלה וסגן הנשיא דנו בנושא היחסים הדו צדדיים בין שתי המדינות, וכן בנושא עמדות סוריה ולבנון לגבי תהליך השלום במזרח התיכון.

הקצין שנהרג בלבנון הובא לקבורה בקיבוץ נחשון

(ע). סגן ניתאי שטטס שנהרג בדרום לבנון, בעת שפירק מטען צד, הובא שלשום בצהרים לקבורה בקיבוצו, נחשון, סמוך לצומת לטרון. סגן שטטס היה בן 23 במותו. מסע ההלוויה יצא מהרחבה הסמוכה לחדר האוכל של הקיבוץ. אלפי מלווים, וביניהם אלוף פיקוד הצפון, עמירם לוין, מפקדי חיל ההנדסה ורבים אחרים, צעדו בעקבות הארון שנישא על גבי קומנדקר צבאי והיה עטוף בדגל הלאום ועליו פרחים הונחו.

ששה קציני הנדסה הורידו את הארון אל הקבר, ונאמר קדיש. חברתו של ההרוג, מאיה, קראה מכתב פרידה ליד הקבר. "הלוואי ויכולתי למשש את המשפט בחייהם ובמותם לא נפרדו, אבל שומרים עלי יותר מדי". היא הזכירה את תוכניותיהם המשותפות להינשא ולהוליד שלושה בנים.

מפקד היחידה, סגן אלוף, סיפר כי המשימה המסוכנת אליה נשלח ניתאי היתה קשה ומורכבת, וניתאי, כקצין מנוסה ומקצועי, יצא לבצעה בהחלטיות, במקצועיות ובאומץ. מפקד היחידה הוסיף, כי ניתאי, מלבד תפקידו כקצין המבצעים של היחידה, כיהן גם כמפקד צוות.

כן נשאו דברי פרידה שני אחיו, חברים ומזכיר הקיבוץ.

אושר פרויקט תיירותי בגן הלאומי בקיסריה; הנמל ההרודיאני ישוחזר

מאת מרב נשר

פרויקט תיירותי רב היקף בגן לאומי קיסריה, שיכלול שחזור הנמל ההרודיאני העתיק, פיתוח מסחרי ובניית בתי מלון, אושר בשבוע שעבר במליאת רשות הגנים הלאומיים. הפרויקט המתוכנן נועז למדי, היות שהוא כולל הצפת שטחי יבשה כדי לשחזר את הנמל העתיק. כן ישוחזרו רובעי מגורים מהתקופה הביזנטית בשטח העיר העתיקה, ויוסבו לאכסניות לתיירים. ועד התושבים של קיסריה מביע הסתייגות מהתוכנית.

על פי התוכנית, ישוחזר הנמל ההרודיאני הקדום, שנבנה …וף המאה הראשונה לפני הס… לצורך כך יוצפו במים …ם שכיום מצויים בהם מבנים מסחריים ומשטחים מרוצפים. עבודת השחזור תכלול …ם אדריכלים מודרנים. … ייבנה שובר גלים … למנוע את הצפת ה… לא מבוקרת. עם זאת, … בניית מרינה.

…אל גלעד, מנכ"ל … לאומיים, "מטרת … ישוחזרו את הנמל …

מסעדות וגלריות – יתאפשר כיסוי השקעתם.

בתי המלון יוקמו בשני מתחמים, אחד מהם מצפון לחומת העיר, והשני בצפון העיר העתיקה. התיק הרגיש כי המלונות לא יהיו רבי קומות, ויישמר אופי המיתוח של הגן הלאומי. ייתכן שהמלונות בעיר העתיקה יוקמו בתוך הרבעים מהתקופה הביזנטית. מבנים אלה ישוחזרו, ובנייתם תושלם לגובה של קומות בודדות. לדברי דובר רשות העתיקות, מוטי נייגר, "תיעשה בדיקה בתיאום עם ארכיאולוגים של הרשות, כדי למצוא שטח אופטימלי שלא יפגע בעתיקות בעלי ערך".

פתרון תעסוקתי

המינהלה – הכוללת את רשות הגנים הלאומיים, רשות העתיקות, משרד התיירות (באמצעות החברה הממשלתית לתיירות), החברה לפיתוח קיסריה, המועצה האזורית חוף הכרמל – אישרה את התוכנית כבר לפני מספר חודשים. המינהלה קמה לפני כארבע שנים, במטרה למצוא פתרון תעסוקתי לתושבי אור עקיבא הסמוכה. באמצעות חפירות ארכיאולוגיות שעורכות שתי משלחות עיקריות, של אוניברסיטת חיפה ורשות העתיקות, נעשה ניסיון ליצור רצף בין התיאטרון הרומי בדרום לבין העיר העתיקה והנמל בצפון. בימים אלה החל בבנייתה של טיילת שתחבר את ארמון … בדרום והעיר העתיקה … … ייה היא הגן הלאומי השני … אחרי מצדה, מבחינת רווחי … מבקרים. בשנת '94 ביקרו באתר כ־480 אלף מבקרים, מתוכם כ־75% תיירים. על פי צפי של המינהלה יבקרו בגן הלאומי עם סיום פרויקט הפיתוח, בשנת 2010, מליון ו־150 אלף מבקרים בשנה.

ראש ועד התושבים של קיסריה, קלמן צחר, אמר בתגובה: "לא עודכנו עדיין בפרטי התוכנית, אבל במידה ויש בהם ממש, נביע התנגדות. פיתוח תיירותי המסחרי מאוד ישנה את הצביון המיוחד של קיסריה, ויהיה בכיה לדורות. קיסריה נועדה להיות אזור מגורים ונופש שלו, וכרגע אין תשתית לפיתוח תיירותי בקנה מידה גדול. קשה גם לראות איך הארכיאולוגיה תשתלב בבנייה תיירותית ומסחרית".

מטמון של עשרות כלי נחושת, זכוכית וחרס מסוף המאה ה־10 לספירה הוצג השבוע בראשונה לעיני התקשורת. המטמון נחשף בקיסריה במהלך חפירות של משלחת מטעם אוניברסיטת חיפה, בניהולם של הפרופסורים אבנר רבן ויוסי פטריך מאוניברסיטת חיפה, ופרופ' קנת הולום מאוניברסיטת מרילנד שבארצות הברית. המשלחת הציגה את המטמון בסיכום עונת החפירות האחרונה בעיר.

המטמון היה בתוך חדר אטום מתחת לפני האדמה, למרגלות גרם מדרגות. הוא כולל כמאתיים כלי בית וכלי קטורת מעוטרים מהתקופה הפאטימית, ביניהם דליים, קערות, קדרות, מכים, פמוטים, וכקבוקי בושם. לדעת פטריך, דיגוי פרישי הפולחן רומזים לאפשרות, שהמטמון נלקח ממלאי של מסגד. סברה אחרת היא שאלה כלים של אנשים אמידים, כי מופיעים עליהם איחולי בריאות טובה.

ארגון גרינפיס מאשים: ישראל מתנגדת להגבלות על סחר בפסולת מסוכנת

מאת צפריר רינת

ארגון גרינפיס מאשים את ישראל בהשתתפות במאמץ לבלום יוזמה להטלת הגבלות על סחר בפסולת מסוכנת. הטענות נשמעו על ידי נציג של גרינפיס בדיונים הנערכים בוועדה במסגרת אמנת באזל לפיקוח והגבלה של סחר בפסולת מסוכנת.

לטענת גרינפיס, ישראל הצטרפה למדינות כמו קנדה וארצות הברית המתנגדות ליוזמה של המדינות המתפתחות וחלק ממדינות אירופה להטיל איסור על סחר בפסולת מסוכנת לצרכי מיחזור. כיום כבר יש הסכמה לאיסור על סחר כזה לצרכי קבורת הפסולת.

המדינות המתפתחות מתנגדות לסחר כלשהו בפסולת מסוכנת מאחר שכרוך בכך מועברת פסולת זו ממדינות עשירות למדינות העניות. לטענת המדינות המתפתחות, משמש המיחזור כמסווה להעברת פסולת, כך שלבסוף היא נקברת ללא שמירה על כללי בטיחות וגורמת לזיהום חמור של הסביבה.

ראש האגף ליחסים בינלאומיים במשרד לאיכות הסביבה, דרור עמיר, אמר אתמול בתגובה לטענות גרינפיס שישראל והמדינות הנוספות סבורות שיש לאפשר למי שיש לו יכולת טכנולוגית מתאימה למחזר פסולת מסוכנת. הוא ציין שאם פסולת זו לא תמוחזר, היא תמשיך לסכן את הסביבה.

עמיר הוסיף שבישראל יש מספר מפעלים העוסקים במיחזור פסולת מסוכנת ואולם כמות הפסולת המגיעה אליהם ממקורות מקומיים אינה מספקת ולכן הם מייבאים פסולת ממדינות נוספות.

נציג גרינפיס בישראל, אודי זיק, אמר שעל המפעלים בישראל לעשות שימוש בפסולת שיש בארץ ולא לייבא פסולת מבחוץ. הוא מסר גם שישראל אינה צריכה מצידה לייבא פסולת אלא לייבא טכנולוגיות למיחזור. "לא ייתכן שמדינה קטנה כמו ישראל תתכל במאמץ להשיג הסכמה בינלאומית בנושאים סביבתיים", הוסיף זיק.

מנהל מח' הבנייה לשעבר מועסק בפרויקטים של עיריית חיפה למרות שהפר חובת נאמנות כלפיה

מאת גבי זהר

דוברת העירייה: "ישראל ג'אקומו אינו מועסק על ידינו"

מנהל מחלקת הבנייה לשעבר של עיריית חיפה, ישראל ג'אקומו, ממשיך לעסוק בפרויקטים של עיריית חיפה ואף לייעץ לעירייה בעניינים משפטים למרות פסק דין של נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה, יוסף מרגלית, שבו קבע כי ישראל ג'אקומו סייע לסחוט מהעירייה כספים והפר את חובת הנאמנות שלו כלפי עיריית חיפה.

ישראל ג'אקומו הועסק, לאחר יציאתו לגמלאות, בפרויקטים כמו פרויקט מלון ציון שבו שימש כיועץ לחברה הקבלנית ששיפצה את המבנה עבור משרדי העירייה. כאר תרונה מייעץ ג'אקומו לקבלן העוסק בעבודות הפיתוח של המוזיאון היפאני בחיפה. בפרויקט זה משקיעה העירייה כספים לפיתוח המוזיאון שהיה סגור כמה שנים. כמו כן ג'אקומו מסייע למחלקה המשפטית בעירייה בעניני הערכה מול קבלני בניין.

פסק הדין ניתן על ידי נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה בחודש שעבר, בתביעה של האדריכל דוד יגאי נגד עיריית חיפה. השופט מרגלית קבע כי ג'אקומו הפגין בוטחות כלפי העירייה והתנהג בדרך המעידה על כוונה להכשילה.

דוברת העירייה מסרה כי עיריית חיפה איננה מעסיקה את ישראל ג'אקומו. בפרויקט מלון ציון נאמר בתגובה, העסיקה החברה הקבלנית את ג'אקומו וזו אחריותה. אין עיריית חיפה רואה בעת מאוחרת של ישראל ג'אקומו בפסק הדין בתביעה האדריכל יגאי, נאמר עוד בה.

בניגוד לדברי דוברת ה… אישר ג'אקומו למקומון בחיפה כי "כיום אני … דעת מקצועית בנושאים לעירייה".

אדריכל הגיש תלונה למבקרת המדינה על התחרות לבניית מטה משטרת חיפה

מאת גבי זהר

האדריכל שמואל גלבהרט התלונן בפני מבקרת המדינה בעניין התחרות להקמת הבניין החדש של מטה משטרת חיפה. בתלונה כותב גלבהרט, כי בישיבת הוועדה שדנה בנושא, בה השתתפו הוא עצמו וכמה קצינים בכירים במשטרה, אמר מהנדס הוועדה, אבי סיגלס, כי "ידוע לו שהתוצאות לבניית בית המשפט העליון היתה משחק מכור מראש".

גלבהרט שאל במכתבו את נציגי המשטרה, אם דבריו של סיגלס נאמרו על דעת כולם ואם יש קשר בין הדברים לביטול התחרות בין האדריכלים לבניית מטה המשטרה החדש של חיפה. המהנדס אבי סיגלס מכחיש כי אמר זאת. עם זאת, לדבריו, "הבנתי מקריאה בעיתונים שהיו חילוקי דעות ואי שביעות רצון מהתחרות".

גלבהרט אמר אמש כי הוא עומד על כך שהדברים שציטט בתלונתו למבקרת ולמטה משטרת ישראל נכונים ומדויקים.

אגף האפסנאות במשטרה החליט להעניק בלי תחרות את הפרויקט לאדריכל דוד קנפו שאחיו, ירון קנפו, הוא יועץ של המשטרה. בעקבות פרסום הפרשה החליטו במשטרה להקפיא את ההתקשרות עם האדריכל קנפו וצוות בראשות ניצב אלכס איש שלום מונה לבדוק את הפרשה. דובר משטרת חיפה מסר כי חקירת ניצב איש שלום טרם הסתיימה וכן "שאם תוגש תלונה במשטרה בעקבות הדברים שיוחסו לסיגלס, המשטרה תחקור ותטפל בכך".

CI…
אשדוד 50, טל. 04-411550
09-3350…
03-5582560
08-362652
07-378001

תביעה…

במקרה… להגיש תביע… מיוחד שהתנה… בן ביולי '94… להגיש תביעה…

המועצה… תפצה… נשקול…

…לקוחות. … להוות בסיס … 28–25 … עשה, חוזה המכיל … מבלא שלפיו מתחייבת … להעניק שירות תקין … מי שנפגע מהפרת החוזה … לבחור בין תביעה לפיצוי בגין מלוא הנזק, תוך הוכחת שיעורו, לבין תביעה ללא הוכחת הנזק בסכום קבוע, לפי קריטריונים הקבועים בחוק החוזים (תרופות). הוכחת עוצמת הנזק ושיעורו, פירושה הוכחת הנזק במידת "ודאות סבירה", כפי שנאמר בפסיקה. בספרו "דיני החוזים" מבהירה פרופ' גבריאלה שלו שהנזק, שאת שיעורו קבע בית המשפט, כולל גם "יציאת רווח כתוצאה מהפרת החו…

לוטו

להלן מבחני הזכיות בהגרלת הלוטו מס' 38/95, שהתקיימה ביום 19.9.95:
בפרס ראשון זכו 2 אנשים, כל אחד בסך 6,000,000 שקל.
בפרס שני זכו 6 אנשים, כל אחד בסך 38,447 שקל.
בפרס שלישי זכו 376 איש, כל אחד בסך 1,533.80 שקל.
בפרס רביעי זכו 19,164 איש, כל אחד בסך 54.20 שקל.
בפרס חמישי זכו 318,975 איש, כל אחד בסך 12.30 שקל.
בפרס שישי זכו 162,751 איש, כל אחד בסך 7.10 שקל.
מינימום הפרס הראשון להגרלה הבאה 3,000,000 שקל.

هكذا من الأصل

בעיטה חופשית

גראנדיסון לא ישחק במכבי ת"א לאחר שלא עמד במבחן

השבוע בכדורסל

יום שלישי

מטוס סוויסאייר החליק על המסלול בגלל תקלה בבלמים לפני המראה מנתב"ג

מאת שרון שנה

מטוס איירבוס 310 של חברת התעופה סוויסאייר, החליק אתמול בשעה 07.20 מהמסלול בנמל התעופה בן גוריון, שניות ספורות לפני המראתו, בגלל תקלה במערכת הבלמים. המטוס נעצר בצדי המסלול, סמוך לעמדות הכיבוי בנמל, ו־170 הנוסעים שהיו במטוס הורדו ממנו ללא פגע. הוא נגרר משם לצורך תיקונים. כ־30 מהנוסעים הופנו לטיסה חלופית, שערכה ארקיע לציריך, והשאר המתינו בבתי מלון למטוס מיוחד שהובא משווייץ, והטיסם בשעות הערב ליעדם. המטוס הפגוע תוקן בלילה, וכנראה שימריא היום בבוקר, במסגרת הטיסה הקבועה של סוויסאייר מנתב"ג לציריך.

מטוס האיירבוס החל לנוע לכיוון מסלול ההמראה, כאשר קברניט המטוס, קפטן פאול טום, הודיע למגדל הפיקוח כי הוא מבחין באורות על לחץ שמן נמוך. דבר זה מצביע על תקלה אפשרית במערכת ההידראולית, שבעזרתה פועלים, בין היתר, המעצורים ומערכות נוספות במטוס.

הטייס ביקש לשוב לעמדת הרציפה שלו, והחל לנוע חזרה על מסלול ההסעה כשהוא מלווה ברכב לכיוון עמדת החניה. בעמדה המתינו לו אנשי תחזוקה כדי לתקן את התקלה במקום, ולאפשר למטוס להמריא ללא עיכוב. בשלב זה התברר כי הטייס אינו שולט על מערכת הבלמים וגם לא על מערכת ההיגוי הקרקעית של המטוס. המטוס לא הצליח לעצור בעמדת החניה, המשיך לנוע לכיוון שטח אדמה הנמצא לצדי המסלול, סמוך לבניין כיבוי האש, שם נבלם. גלגלי הנחיתה התחפרו באדמה וחלקו האחורי של המטוס נשאר עדיין על עמדת החניה.

לפני העצירה נמסרה לנוסעים הודעה על כך שיש תקלה. הנוסעים שמרו על איפוק ומיד כשנעצר המטוס הם הורדו דרך הדלת האחורית של המטוס. לכל אורך האירוע נמשכה הפעילות בנתב"ג כרגיל, ולא נרשמו עיכובים בטיסות אחרות.

מהחקירה שקיים מינהל התעופה האזרחית בעקבות האירוע, התברר כי המטוס לא נפגע באופן משמעותי כתוצאה מהפגיעה בקרקע, אך עלול היה להיגרם לו נזק כבד יותר, משום שהוא נעצר מטרים ספורים מבור-עמוק הנמצא סמוך למסלול, ובנס הוא לא נפל לתוכו. המטוס נגרר והוצא בעזרת כבל שחובר לטרקטור.

חוקרים מטעם המינהל החלו לבדוק את מערכות המטוס. התברר כי יחידת התפקוד של מעצורי המטוס כשלה בגלל שבר שהיה בה ואשר גרם לנזילת שמן חמורה, ולהדלקת נורית אזהרה בתא הטייס כתוצאה מאבדן לחץ השמן. הנזילה פגעה בתפקוד המערכת ההידראולית במטוס ושתי מערכות הבלמים – המערכת הראשית ומערכת העזר – יצאו מכלל פעולה. החלק הפגום הועבר לטיפול אצל טכנאי התחזוקה של התעשייה האווירית, המסייעים לסוויסאייר בתחזוקת מטוסים.

מטוס סוויסאייר לצד המסלול בנתב"ג. 170 הנוסעים שהיו במטוס לא נפגעו

חמישה הרוגים בתאונות סוף השבוע

בשבוע שעבר, עד יום ששי, נהרגו 14 בני אדם. 520 הרוגים נמנו מתחילת 1995

מאת גבי זהר ועתים

חמישה בני אדם נהרגו ו־22 נפצעו בתאונות דרכים שאירעו בסוף השבוע.

שלושה בני משפחה אחת ממחנה הפליטים ג'נין נהרגו, וארבעה נפצעו באורח קשה בתאונת דרכים שהיתה שלשום בערב בכביש ג'נין-מגידו. כלי רכב מסוג סובארו, נהוג בידי ישראלי, תושב הצפון, שנסע בכביש מגידו-ג'נין, סטה מסיבה לא ברורה ופגע ברכב פלשתיני, גם הוא מסוג סובארו, שנסע ממול. נהג הרכב הישראלי נפצע קשה. ברכב הפלשתיני נהרגו שלושה מהנוסעים ונפצעו קשה שלושה אחרים.

שלושה בני משפחה אחת

ההרוגים הם מוחמד א־רזה, בן 72, בנו פארס בן 42, ובן דודו סאמי בן 50.

הפצועים, גם הם בני משפחת א־רזה ממחנה הפליטים ג'נין, פונו לבתי חולים ראפידיה בשכם ומקאסד במזרח ירושלים.

נהג הרכב הישראלי פונה לביה"ח העמק בעפולה ומצבו קשה.

דובר מחוז ש"י במשטרה מסר, כי הנהג הישראלי נסע בשלילת רשיון. הוא הוסיף, שלנהג היו בעבר 5 שלילות רכב.

שלשום בבוקר נהרגו שני בני אדם בשעה שמשאית שבה נסעו הידרדרה לתהום בכביש שבין תפן לכרמיאל. ההרוגים הם ליאוניד וינוקורב, 40, מעפט, ופרד גניפולסקי, 40, ממושב שזור.

מחקירת התאונה הקטלנית מתברר שמיכלית שהובילה מי שפכין מכרמיאל לתפן סטתה לפתע ממסלול נסיעתה, עקרה את מעקה הבטיחות ונפלה לתהום בעומק של 30 מטרים. הרכב התהפך מספר פעמים במטע זיתים, עקר שני עצים ונמחץ תחתיו את הנוסע שישב לצד הנהג, שהועף מהמיכלית למרחק של 30 מטרים. המיכלית היתה בשירות קיבוץ גיד צבי.

13 בני אדם נפצעו ביום ששי בבוקר באורח קל, בהתנגשות בין משאית לבין אוטובוס בשכונת נאות גולדה בקריית נורדאו בנתניה.

רוב הפצועים נפצעו באורח קל, וסובלים משריטות וחבלות קלות בגפיים.

שני אנשים נפצעו ביום ו' באורח בינוני בהתנגשות בין שני כלי רכב בכניסה לכפר יונה.

התאונה אירעה לאחר ששני כלי רכב התנגשו חזיתית. בעקבות ההתנגשות נפצעו שני הנהגים של שתי המכוניות.

בתאונה אחרת, שהיתה ביום ו' אחר הצהריים בכניסה להתנחלות אורנית, שעל כביש חוצה שומרון, נפצע קשה בראשו ילד בן 9 חצי, ושני נוסעים נפצעו קל. רכב שעקף רכב אחר איבד שליטה והתהפך. שניים מנוסעיו נפצעו באורח קל. נהג הרכב העוקף, אשר לא חגר חגורות בטיחות, נפלט מהמכונית, עף דרך השמשה הקדמית, ונפצע באורח קשה.

14 בני־אדם נהרגו ו־39 נפצעו קשה בתאונות דרכים שאירעו השבוע בכבישי הארץ. 520 בני־אדם נהרגו מ־1 בינואר 1995 ועד יום ו' 22 בספטמבר.

ראש מינהל התנועה במשטרה מסר כי בשנת תשנ"ו תגביר המשטרה את אמצעי האכיפה, בעיקר בקטעי כביש ארוכים, ותנהל מערכת הסברה מקיפה יותר מבעבר. בתוך זמן קצר יתווספו ליחידות השטח של מערך התנועה יותר מ־400 שוטרים חדשים. 275 שוטרים ישולבו בתחום העירוני, ו־150 שוטרים בנתיבי התחבורה הבינעירוניים. לדברי תנ"צ מרדכסקי, נתוני הקטל בכבישים קשים ומכאיבים, אולם הם לא מצביעים על עלייה לעומת אשתקד.

המשטרה שללה השבוע רשיונות של 370 נהגים שעברו עבירות תנועה חמורות.

רשיונות הנהיגה של 13 נהגים נשללו בליל שבת בגוש דן לאחר שהם עברו עבירות תנועה חמורות. במבצע אכיפה של שוטרי לשכת התנועה במשטרת מחוז תל אביב, נרשמו בליל שבת 135 דו"חות לנהגים, מתוכם 88 דו"חות על נסיעה במהירות מופרזת.

שחקני התיאטרונים דורשים להדיח את ראש מינהל התרבות, יוסי פרוסט

מאת ציפי שוחט

איום בהשבתת כל התיאטראות הרפרטואריים, דרישה לפיטוריו של ראש מינהל התרבות, יוסי פרוסט, והחזרת תיק האמנויות לידי משרד החינוך והתרבות הן עיקרי ההחלטות שהתקבלו בכנס חירום של שחקני התיאטרון בישראל, כנס שהתקיים ביום ששי האחרון בבית ציוני אמריקה בתל־אביב.

את הכנס יזם האיגוד המקצועי בהסתדרות, בעקבות המשבר הפוקד את "הבימה", ולאחר שלשחקני התיאטרון הלאומי נמסרו על ידי כונס הנכסים הרשמי, שמואל צור, שורת תביעות שמשמעותם הרעת תנאי עבודתם וירידה תלולה בשכרם. בין השאר, דרש צור לפטר 20 שחקני תיאטרון בנוסף ל־17 עובדים. למאבק של האיגוד המקצועי בהסתדרות הצטרף גם ארגון אמ"י (איגוד אמני ישראל) שהביע תמיכה בהחלטות.

באסיפת החירום של השחקנים נדרש בין השאר גם "למצות את אחריותם של הדירקטורים על פי חוק החברות ולהעמידם לדין". הכוונה היא להטיל את האחריות על הגירעונות שהתיאטרון צבר על חברי ההנהלות הציבוריות ב"הבימה" מאז תקופת ניהולם של שמואל עומר, דוד אלכסנדר וגרי בילו, וכן בתקופתו של יעקב אגמון.

לדברי מוסקו אלקלעי, אחד מחברי ועד שחקני הבימה, נבצאת התביעה נגד הדירקטורים בשלבי דיון מתקדמים והיא תיוצג בידי עו"ד נעמי לבנאו, מהמחלקה המשפטית של ההסתדרות.

החלטות נוספות שהתקבלו בכנס הן: לפתוח במאבק חריף נגד הפיכת התיאטרון הציבורי לתיאטרון מסחרי, המנוהל על פי עקרונות השוק החופשי; להעמיד בראש הפירמידה בתיאטרון הרפרטוארי אמן יוצר או איש רוח ולא מפיק או אמרגן, כפי שקורה בתיאטראות אחרים, וכן לאייש את ההנהלות הציבוריות – לפחות ב־50% – באנשי רוח, אמנים ויוצרים ולאו דווקא כלכלנים.

לכנס הגיעו כ־200 שחקנים מכל התיאטראות הרפרטואריים בארץ.

השחקנית יעל שרל: "קונים אותנו בזול, כי שחקנים מוכנים לעשות הכל בשביל תפקיד. כעת רוצים עוד יותר להרע את התנאים, שהם כלאו הכי בתחתית הבור. זהו מפגש כאב ועצב".

השחקן נתן דטנר קרא להשבית את כל התיאטראות משום ש"ההשבתה היא האמצעי היחיד שבאמצעותו ניתן להסביר לאיזה דרגת שפל הגיע השחקן בתיאטרון הרפרטוארי בישראל. "התיאטרון הפך לתיאטרון של מנהלים ואנשי שיווק", הוסיף דטנר, "ומעמד השחקן הולך ומתערער. הוא אפילו אינו נחשב כמי שצריך להתחשב בדעתו. המלחמה אינה רק של 'הבימה' אלא של כל התיאטראות. לא כולם מודעים לכך אבל המצב הוא קריטי. הצעתו ליכדה את כל המשתתפים.

השחקנית שולמית אלוני אמרה אתמול בתגובה: "אם יש טענות אישיות כלפי, שיפנו אלי האחראים לכל אחת מהפניות לגופן. אם יש סכסוך עם ההסתדרות, נשב ונשמע. אין חילוקי דיעות שהשחקנים הם לב התיאטרון וכל השאר הם אביזרים ותפאורה, ויש לדאוג לכבודם ומעמדם". בעניין "הבימה" הוסיפה: "הצעדים האחרונים היו הכרחיים, כי האלטרנטיבה היתה סגירת התיאטרון. אין להם מספיק מידע על מה שקרה שם".

יוסי פרוסט מאשים את ההסתדרות

יעקב אגמון אמר אתמול כי משכורות השחקנים אינן מוגזמות וכי גם כונס הנכסים הרשמי סבור כך, אבל יש משבר ב"הבימה" וצריך לעזור למוסד להשתקם.

ראש מינהל התרבות, יוסי פרוסט, אמר בתגובה: "אם מישהו מהשחקנים או מאלה שמנהיג אותם, יוכיח שהפתרון לבעיית התרבות ולמצוקות 'הבימה' טמון בהתפטרותי, תוך שביות אחרות מרגע ההוכחה, אגיש מכתב התפטרות ולא אהיה ראש מינהל התרבות יותר. לדאבוני, זה אינו הפתרון".

פרוסט מאשים את ההסתדרות ואת האיגוד המקצועי בניסיון להפיק הון פוליטי מהמשבר ב"הבימה". "האיגוד המקצועי של השחקנים, בתמיכת ההסתדרות, מסית את הויכוח שעשוי להתקיים בשבועות הקרובים על תפקידה של ההסתדרות בהבטחת קיומו של תיאטרון בית לסין. לא יכול להיות שאותה הסתדרות שמנסה לעשות סדר בביתה – סדר שעולה בפיטוריהם של עשרות עובדים – אינה מאפשרת לעשות סדר בביתו של האחר, שכוונותיו להבריא את התיאטרון".

BY APPOINTMENT
TO HER MAJESTY THE QUEEN
MANUFACTURERS OF ROVER CARS,
LAND ROVERS AND RANGE ROVERS
ROVER GROUP LIMITED COVENTRY

צילום פנים רובר 623 SLi

אומרים שישיבות הנהלה בעידן המודרני כבר לא מתקיימות פנים אל פנים

מי כמוך יודע שהיום הכל קורה מהר, שאין מקום למי שפועל לאט או באופן הישן. אתה מוקף באין ספור חידושים האמורים לעזור לך להתמודד טוב יותר, להיות מעודכן לשלוט בעניינים. לך מגיע משהו שיעניק לך את השקט הנפשי את הבטחון והנוחות, משהו שיצביע על הצלחתך, בכל מקום שתגיע אליו.

מי שתכנן את סדרות רכבי המנהלים המפוארות של רובר, הכיר כבר מזמן בדרישות של אלה המנהלים את העניינים. פאר וסולידיות עם חידושי הטכנולוגיה האחרונים. חדר המנהלים שלך לא היה מעולם נוח כל כך, או מהיר עד כדי כך...

קח את חברי ההנהלה שלך ובוא לנסיעת מבחן בדגמי 96'. הם לא ירצו לצאת מהרובר שלך, ובעצם לא תצטרכו - תוכלו להמשיך בישיבת ההנהלה, גם אם לראשונה תשבו זה לצד זה ולא פנים אל פנים.

רובר מגנום

לרשותך:

סדרה **800** הכוללת את ה־827 Si, ה־827 Si/pack 2.

או ה־827 סטרלינג. מנועי 2.7 ליטר. החל ב - **156,802** ש"ח.

סדרה **600** הכוללת את ה־620 מנועי 2 ליטר,

או ה־623 מנועי 2.3 ליטר. החל ב - **119,900** ש"ח.

שנת 96

ROVER

מעל לכל, זו רובר.

המחירים כוללים מע"מ, אינם כוללים ביטוח ואגרת רישוי

אולם התצוגה החדש של חברת המזרח לשיווק מכוניות בע"מ. תל-אביב: רחוב המסגר 52. טל': 03-5616985, 03-5621333. סניף חברת המזרח בחיפה: רחוב האמנים 2. טל': 04-523086, 04-534584 ובסוכנויות רובר-חיפה: סלון המכוניות מגדל הנביאים, כבר סולל בונה. טל': 04-672582. ירושלים: א.ג.מ בע"מ דרך בית-לחם 144 פינת רח' התנופה. טל': 02-719444, 02-719555. באר-שבע: מוסך פורמולה. רחוב הבדיל 41, איזור התעשיה עמק שדה. טל': 07-232220, 07-231223. נצרת: רוד קר. רח' תופיק זיאד 206 טל': 06-452591. חדרה: מרכז הרכב רח' הנשיא 21 טל': 06-345577 עמק-יזרעאל: דני סוכנויות מושב היוגב טל': 04-9892767.

כל ישראל חברים

כ ר ם

מכון להכשרת מורים לחינוך על-יסודי

בשיתוף העמותה לחינוך הומניסטי יהודי בישראל

בפיקוח משרד החינוך והתרבות

שנת ההרשמה לתכנית השתלמות למורים

שנה"ל תשנ"ו 1995-1996

מתקבלים מחנכים ומורים בשנת השתלמות וכן מורים הרוצים להשתלם בשנת לימודים במשך יום שלם או רק בחלקו.

מרוכזות ביום ב' בשבוע במשך שנה אוניברסיטאית

10:45 - 12:15	גבי בלהה בן-אליהו	ספרות -	הקיפוח הנבראית בשנות ה־80 וה־90
	(גם לשיום לב לשינוי בשנות הקודם של הגבי בלהה בן-אליהו)		
10:45 - 12:15	ד"ר חננאל מאק	מקרא והמשנ"ע -	המקרא וספרות בית שני
12:30 - 14:00	מר ישראל אליהו	מקרא וספרות -	הסיפור המקראי מגלגליו בספרות ובאמנויות
14:30 - 16:00	גבי ציפי ויגנץ	אמנות -	אמני יוצא המציאות באמנות המשתנית - פרקים נבחרים
16:30 - 18:00	גבי סמדר כרמי ואברמן	מוסיקה -	המוסיקה בראי ההיסטוריה

יש עדיין מקומות בקורסים:

ב'	16:30 - 19:00	השתלמות מפמ"ר מקרא חטיבי -	גבי אורה לנפשין
ב'	10:45 - 12:15	השתלמות מפמ"ר ספרות -	גבי בלהה בן-אליהו
ב'	15:00 - 18:15	השתלמות רב-תחומית בנושא: יהדות חילונית -	
		ערך חיי האדם בתרבות ישראל -	עובד גלילי-שכטר

תכנית ההשתלמות מוכרת לצורך צבירת גמול השתלמות

לקבלת פרטים וטופסי הרשמה:

"כרם" - מכון להכשרת מורים

רח' הרב אבידע 7, ירושלים 94268

טל: 02-240450, טל/פקס: 02-243247

מעצרו של החשוד ברצח אשתו ובירי בבנו הוארך ב–15 ימים בהיעדרו; החשוד עדיין חסר הכרה

מאת ראלי סער ועתי״ם

נמיר תבקש מצוות מומחים בפסיכולוגיה חברתית לגבש דרכים לצמצום תופעת האלימות במשפחה

בית משפט השלום בירושלים האריך ביום שישי בצהריים ב–15 ימים את מעצרו של יצחק סודאני, החשוד כי רצח את אשתו נטשה וירה בבנו בן ה–4. אחר כך ניסה סודאני לשים קץ לחייו. סודאני, המאושפז בבית החולים הדסה עין-כרם במצב קשה, חשוד כי ירה באשתו-בנפרד נטשה ביום חמישי בערב. היא פונתה לבית החולים ומתה מפצעיה לאחר זמן קצר.

הדיון על הארכת מעצרו של סודאני הפעם נערך בבית המשפט בהיעדרו. נציג המשטרה גילה בדיון, כי בחפציו של סודאני נמצאו מכתב וקלטת בהם הוא טוען, כי אשתו- בנפרד נהגה להכות ולהתעלל בבנם. סודאני כותב, כי החליט להרוג את אשתו ובנו ולשים קץ לחייו, בשל אוזלת ידו של החוק, "העוזר לנשים ולא לגברים". החשוד מבקש את סליחת כל הנפגעים.

סודאני התלונן נגד אשתו נטשה בשל התעללות לכאורה בילד, ותיק החקירה נגדה הועבר לפרקליטות ובו המלצה של המשטרה להעמידה לדין.

מבית החולים הדסה עין-כרם נמסר, כי מצבו של סודאני מוגדר קשה מאד, והוא מאושפז ביחידה לטיפול נמרץ נשימתי כשהוא מונשם וחסר הכרה.

במצבו של הבן חל שיפור והוא מוגדר כעת קל. בבית החולים מציינים, כי הבן משחק עם בני משפחתו ואינו מודע כלל למה שאירע לאמו.

שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, תפנה לאחר החג לצוות מומחים מתחום הפסיכולוגיה החברתית, בבקשה שיגבשו דרכי פעולה לצמצום תופעת האלימות במשפחה ולמניעתה. נמיר תיזום את הפנייה בעקבות המקרה האחרון של אלימות במשפחת סודאני, בקרית-יובל בירושלים.

נמיר: 6 נשים נרצחו בחודש

נמיר אמרה אתמול ל"הארץ": "זה זמן שאני מבחינה שתופעת האלימות במשפחה הולכת ומחמירה, ומגיעה לממדים קשים. יש לי תחושה שהעניין הפך למעין מחלה מידבקת אצלנו בחברה - שש נשים נרצחו תוך חודש אחד. חייבים לתת את הדעת לנתון המזעזע הזה".

לדברי נמיר, "אני לא סבורה שאפשר לפתור את בעיית האלימות במשפחה - רצח נשים בידי בעליהן או התעללות בילדים - בהקמת עוד מרכזים למניעת אלימות במשפחה או מקלטים לנשים מוכות. אנחנו כל הזמן מגדילים את מספרם. נראה כי נחוץ כיוון מחשבה שונה, בתחום המניעה, כיוון שהקמת עוד 5 מרכזים למניעת האלימות במשפחה לא תסייע לפתרון המצב. בחלק מהמקרים שבהם גברים רצחו את נשותיהם, רשויות הרווחה לא היו מודעות לאלימות שרווחה במשפחה".

נמיר ציינה כי "אי אפשר להישאר אדיש אל מול הקלות שבה בעלים לוחצים על ההדק ורוצחים את נשותיהם. החברה שלנו הופכת לאלימה. הביטוי לכך אינו רק רצח בתוך המשפחה אלא גם קטל רב בדרכים, בשיעורים שאין כמותם בשום מדינה מערבית".

נמיר הוסיפה: "אינני מוכנה עדיין להרים ידיים. נראה לי שאנשים האמונים על חיפוש אחר מניעי התנהגותם של בני אדם בחברה, יצליחו לגבש דרכי חשיבה, וייעצו לי באיזה כיווני פעולה לנקוט, שיאפשרו אולי להגיע אל הבעלים האלה מעט לפני שהם לוחצים על ההדק".

בן של שגריר אפריקאי מואשם באונס ובהכאת אשתו הישראלית

(ע). בנו של שגריר אפריקאי באחת ממדינות אירופה, הואשם ביום שישי בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע בביצוע מעשי אונס, מכות, איומים כלפי אשתו הישראלית. הנאשם, צעיר בן 22, הכיר את אשתו כששהתה במדינה באירופה בה מכהן אביו כשגריר. לפני יותר משנה נישאו השניים בנישואים אזרחיים בחו"ל, נולד להם בן ולפני כשנה הם השתקעו בארץ.

לפני מספר ימים נעצר הצעיר לחקירה, בעקבות תלונה חמורה שהגישה אשתו במשטרה. במשטרת באר-שבע נערכה חקירה מהירה של המקרה וביום שישי הוגש בבית המשפט המחוזי בעיר כתב האישום נגד הצעיר.

התובע, עו"ד גוסטבו גרפונקל, מפרט בכתב האישום מסכת התעללות ממושכת של הנאשם כלפי אשתו. לטענתו, החלה ההתעללות בחודש מארס, כשהנאשם נהג לחזור הביתה שיכור, להכות את אשתו ולהטיל עליה אימה. פעמים רבות הוא אנס אותה.

אחרי תקופה ממושכת בה הוכתה האשה, לפי הנטען, ברחה האשה מדירתה והשתכנה עם בנה בדירת אמה בבאר-שבע. התובע הוסיף, שבמשך כל התקופה האמורה איים הנאשם לחטוף מידי אשתו את בנם המשותף. ביום שלישי נערך לנאשם עימות עם אשתו בתחנת המשטרה בבאר-שבע ובאותו מעמד הוא דרש מאשתו לבטל את התלונה נגדו.

עם הגשת כתב האישום, ביקש עו"ד גרפונקל מבית המשפט להורות על הארכת מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. הנאשם הודיע, שהוא הבין את כתב האישום נגדו, אך לא הגיב על העבירות המיוחסות לו.

עו"ד נאצר אבו-טהה מפרקליטות מחוז הדרום, שהופיע בשם התביעה, הודיע, כי דיבר עם שגרירות ארצו של הנאשם, ונמסר לו, שהיום תשלח השגרירות נציג לטפל במקרה. לכן ביקש עו"ד אבו-טהה לדחות את המשך הדיון להיום ובינתיים להשאיר את הנאשם במעצר.

סגן נשיא בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, השופט אפרים לרון, נענה לבקשת הפרקליטות.

הוארך מעצרו של הכומר החשוד ברצח נזירה

(ע). בית משפט השלום בירושלים האריך ביום שישי בצהריים, את מעצרו של הכומר פאפה גוריו טנסיוס, בן 32, החשוד כי רצח את הנזירה גבריאלה זוזקה, בביתו של הפטריארך היווני אורתודוכסי, בעיר העתיקה בירושלים.

בדיון להארכת מעצרו טען בא כוח המשטרה, כי החשוד, המשמש ככומר במנזר ראס מרסאבא בבית צחור, הודה כי הצית בנפט, את בית הפטריארך, והלם בראשה של הנזירה.

הסניגור אמר, כי הוא מונה על ידי הקונסוליה היוונית לייצג את החשוד, והספיק לשוחח עמו, באמצעות מתורגמן, למשך דקות ספורות בלבד.

הוא ביקש מבית המשפט לקצר את תקופת המעצר, על מנת שיוכל לדון עם מרשו.

השופט יצחק שמעוני האריך את מעצרו של החשוד ב–11 יום נוספים.

הכומר גוריו טנסיוס מובל לדיון בהארכת מעצרו; לטענת המשטרה הודה בהצתת בית הפטריארך

תצלום: דוד מזרחי

הוארך מעצרו של חשוד בתקיפת אשתו ובאיומים להרוג אותה

מאת יוסי הטוני

שופטת בית משפט השלום בתל אביב, זיטה כהן, הורתה שלשום על הארכת מעצרו של תושב הרצליה, בן 48, כשלושה ימים. בבקשה להארכת מעצרו נכתב כי ביום ראשון שעבר, בשעה 11:00 בלילה, תקף האיש את אשתו בביתם, היכה אותה בפניה, וכאשר היא רצתה להתקשר למשטרה, זרק אותה על הרצפה, וניסה לחנוק אותה. הוא גם איים עליה, שאם תתלונן במשטרה, הוא יהרוג אותה.

ביום רביעי האחרון הוא תקף אותה שוב. הוא זרק עליה נעל, והיא, בתגובה, זרקה עליו את הטלפון. הוא הפיל אותה על הספה, ולחץ בידו על גרונה, והרפה ממנה רק לאחר שהחלה לצעוק, ואז נמלטה האישה מהדירה.

בבקשה להארכת מעצרו בשלושה ימים, טען נציג משטרת הרצליה, כי מדובר בתקיפות חוזרות ונשנות של הבעל את אישתו, והוא מהווה סכנה לשלומה. הוא ציין כי לאיש יש עבר פלילי, לרבות עבירות אלימות. נציג המשטרה ציין, כי בשלושת ימי המעצר, בכוונת המשטרה להגיש נגדו כתב אישום.

בדיון בבית המשפט טען האיש, לא ידע שאשתו יצאה עם ערבי, שנה וחצי לפני שהתחתנו, והוסיף ש"אני נותן את הנשמה שלי מכל הלב. אני מביא לה מכל טוב ולא מחסיר ממנה דבר". הוא הכחיש, כי איים להרוג את אשתו, ואמר, כי אשתו אינה אשה מוכשמעת. "היא כל הזמן מתקשרת למשטרה, זו חוצפה שמפילה את כבודי לרצפה", טען. האיש סיכם כי "אם הייתי רוצה להרוג אותה, הייתי עושה זאת ביום הראשון".

בהחלטתה להאריך את מעצרו, ציינה השופטת בדיון, כי מדובר במקרה של אלימות במשפחה. "החשוד מנסה להסביר שהוא נותן הכל לאשתו, ומספק את כל צרכיה, אולם נראה כי הוא גם אינו חוסך ממנה מכות".

פלילים

● **מנהל מכון עיסוי חשוד בשיעבוד תיירת לזנות.** מנהל מכון עיסוי, ליאוניד בורשטיין, בן 32 מקריית ביאליק, נעצר בחשד, שביחד עם אחר, שטרם נעצר, "רכש" ביוני השנה תיירת שהגיעה ארצה מליטא, תמורת 4,000 דולר. לטענת המשטרה, נטל החשוד את דרכונה של התיירת, במטרה למנוע ממנה לצאת את הארץ, ובמקום זאת נתנו לה תעודת זהות ישראלית מזוייפת.

התביעה טוענת שהחשוד קיים יחסי מין עם התיירת ואחר מכן אילץ אותה לעסוק בזנות במכון העיסוי בכפייה, תוך שהוא נוטל ממנה את כספי האתנן וחי על רווחיה. נציגת המשטרה מסרה, כי במהלך הפשיטה על בית הבושת נעצרה תיירת נוספת מליטא, שעסקה במקום בזנות וגם ברשותה תעודת זיהוי מזוייפת. (ע)

● **מרדף אחר מכונית מתל אביב עד לקלקיליה.** אתמול, מעט לאחר השעה 8:00 בבוקר, בדרך פתח תקוה פינת דרך נמיר בתל אביב, הבחין צוות סיור של משטרת מרחב הירקון במכונית מסוג "דובר" ללא לוחיות זיהוי, כשהיא חוצה צמתים ברמזורים אדומים. מכונית המשטרה החלה לרדוף אחרי המכונית החשודה, שנסעה לכיוון השרון. ריווחים הועברו ברשתות הקשר המשטרתי, והוקמו מחסומים.

משהגיעה המכונית למחסום צה"ל בקלקיליה, היא פרצה את המחסום. הנהג נסע לתוך שדה כותנה הסמוך לצומת כפר קאסם, נטש את המכונית והחל בורח רגלית. כעבור כמה עשרות מטרים הוא נתפס ונעצר. בחקירה ראשונית התברר כי הצעיר, תושב תל אביב, גנב את המכונית מתצוגת המכוניות של החברה בתל אביב. (יוסי הטוני)

● **בן 35 נדקר בחוזהו במסמר חד.** תושב תל אביב, בן 35, נדקר בשבת לפנות בוקר, בשדרות הר ציון בתל אביב, בידי גבר עימו ניהל ויכוח קולני ברחוב.

האיש נדקר בחזהו שלוש פעמים, באמצעות מסמר חד. הוא אושפז בבית החולים "איכילוב", כשהוא פצוע במצב בינוני, ומצבו מוגדר יציב. רעייתו אמרה לחוקרי המשטרה, כי בעלה ניהל ויכוח עם אדם שאותו הוא אינו מכיר.

המשטרה מסרה, כי הבעל ואשתו מוכרים למשטרה בתחומי עבריינות שונים, והכל הנראה מדובר בסיכסוך בין עבריינים. (ע)

● **מקרה התעללות נוסף בחתול.** מקרה התעללות קשה בחתול בית, מסוג פרסי, מחשף בשבת לפני הצהריים בגבעת שמואל. בחצר בית, ברחוב נחום 37, נמצא חתול, כשהוא שסוע באחוריו וכן אבחנו שטפי דם בראשו. מבדיקה ראשונית של וטרינר עמותת "תנו לחיות לחיות", התברר, כי שוב מדובר במקרה התעללות אכזרי. הווטרינר ניתח את החתול וחייו ניצלו. (ע)

עברת דירה?
פתחת משרד?
הקירות חשופים
ואין מה
לתלות עליהם?
הפתרון -
הגרפוטק הישראלי
ספריית הדפסים

סניפי הגרפוטק הישראלי עומדים לרשות הקהל במקומות הבאים:
באר שבע - מוזיאון הנגב לאמנות, טל 07-282056
עיירות - בית-הספר החקלאי, טל. 08-405558
חיפה - הספריה העירונית, רח׳ פבזנר 54, טל. 04-667768
תל אביב - בית אריאלה, שד׳ שאול המלך 25, טל. 03-6910141
נהריה - הספריה העירונית, רח׳ הרצל 61, טל. 04-879870
ירושלים - מרכז האמנויות, רח׳ הע״ח 9, טל. 02-276289

באוסף הגרפוטק הישראלי כ-4000 הדפסים אמנותיים ממוסגרים ומוכנים לתליה של מיטב אמני הארץ. הגרפוטק משאיל את ההדפסים לציבור הרחב תמורת דמי השאלה סמליים.
הצטרפו אל מנויי הגרפוטק והעשירו את בתיכם ביצירות אמנות!
עמותת עיצוב - הגרפוטק הישראלי
משרד החינוך והתרבות

קונצרט פתיחת עונת המוסיקה 95/96
60 שנות מוסיקה במוזיאון תל אביב לאמנות
מוצאי שבת 30 בספטמבר 1995 20:30
מוצארט - המוסיקה לקבר הבונים החופשיים
שלמית דן - קונצרטו דה-קאמרה
פאול הנדמית - קונצרטו קאמרי מס׳ 1 אופ׳ 24
יוסף היידן - סימפוניה מס׳ 99
● יוהאן הומבורסקי - קרן ● אלי הפט - קלרינט
● מיכאל מייר, אורה שטראוס - בסון
● גיל לברטונג, אבי שריד - ויולה
● הלל צרי - צ׳לו ● שרה טל - פסנתר
התזמורת הקאמרית הישראלית. מנצח: ירון טראוב
מוזיאון תל אביב לאמנות
שד׳ שאול המלך 27, ת״א. טל׳ קופה: 03-6961297

ערב אחד בשבוע*
והעולם יפתח
בפניך!
לימודי חוויה על ארצות ותרבויות בעולם:
● לימודי הודו ● דרום אמריקה ● מפגש תרבויות
● אגן הים התיכון ● יפן וסין ● פולחנים ומיתוסים
* לימודי בוקר או ערב פעם בשבוע או פעם בשבועיים
בת״א, חיפה, ירושלים ובשלוחות: רעננה, רחובות ואילת.
צלצל עכשיו, 24 שעות ביממה לקבלת מידעון והרשמה.
177-022-4696
02-430914 ● 03-5251506 ● 04-344386
המרכז ללימודים גאוגרפיים
לימודי חוויה על ארצות ותרבויות בעולם

אוניברסיטת תל-אביב
היחידה ללימודי חוץ
צועדים לקראת המאה אלף!
כ–100,000 לומדים נהנו עד כה ממגוון בלתי רגיל של קורסים והשתלמויות ביחידה ללימודי חוץ של אוניברסיטת תל-אביב.
הצטרפו גם אתם ללימודי החוץ של האוניברסיטה הגדולה בישראל.
בין הנושאים:
◆ אנגלית ◆ ערבית ◆ סינית ◆ צרפתית ◆ איטלקית ◆ גרמנית ◆ ספרדית ◆ פילוסופיה ◆ קבלה ◆ אמנות ◆ עיצוב ◆ מוסיקה
◆ אשנב לפסיכולוגיה ◆ שפת הגוף ◆ חשיבה חיובית ◆ הורים וילדים ◆ שינה וחלום ◆ מצבי לחץ ◆ מח והתנהגות ◆ תרופות ופעולתן ◆ תזונה נכונה ◆ דיבור בציבור ◆ מסעות בעולם ◆ מיסטיקה ופולקלור
◆ מיומנויות ניהול ◆ ניהול השיווק ◆ עולם הפרסום ◆ יחסי ציבור ◆ העסק הקטן ◆ שוק ההון ◆ הכרת המחשב ◆ תוכנת "חלונות" ◆ עריכה ותרגום ◆ חוק ומשפט ◆ קרימינולוגיה ◆ יחסים בינ״ל
הנחה לנרשמים עד 5.10.95
בערבי חגים המשרד סגור
פרטים והרשמה (כלל ימי ו׳): אוניברסיטת תל-אביב, היחידה ללימודי חוץ רמת אביב, רח׳ קלאוזנר 8 (ליד בנין ולפסון)
טל׳ 03-6425452 (24 שעות), 03-6408388, פקס׳ 03-6411156
גזור ושלח
לכב׳ אוניברסיטת ת״א, היחידה ללימודי חוץ, רמת אביב, ת״א 69978
נא שלחו אלי פרטים על הקורסים
השם: ....
כתובת ומיקוד: ....

זה בקשר לדירה.
03-638-20-20
לוח העיר
הלוח של איזור המרכז

האוניברסיטה העברית בירושלים
בית הספר למנהל עסקים מיסודה של קרן בנק דיסקונט
המרכז להכשרת מנהלים
נמשכת ההרשמה למחזור ט״ז של
הקורס לניהול עסקי בכיר
הקורס לניהול עסקי בכיר הינו מסגרת הוראה ייחודית ואיכותית שפותחה על ידי הסגל של בית הספר למנהל עסקים באוניברסיטה העברית בירושלים. האיכות והייחודיות באים לידי ביטוי בתכני הקורס, המבוססים על הידע והנסיון שנרכשו בחמשה עשר המחזורים הקודמים. הקורס הינו מסגרת ששמה דגש על מצוינות בהוראה ושימוש בשיטות הוראה מתקדמות. האינטראקציה, בין שיטות הוראה הנהוגות במקומות מתקדמים בעולם לבין הנסיון הנצבר במרכז, הביאו לתוכנית איכותית במיוחד. המשתתפים הם מנהלים בפועל בדרג בינוני וגבוה ממגזרים שונים. כמעט לכולם תואר אקדמי ולחלק ניכר מהם תארים אקדמים מתקדמים.
מטרות הקורס הן להקנות למשתתפים ידע חדשני בתחומי הניהול השונים ושיפור המיומנות בניהול עסקי למנהלים בכירים.
הלימודים מתקיימים במתכונת של יום בשבוע בהיקף של כ-400 שעות.
המעוניינים יפנו למרכז להכשרת מנהלים, טלפונים: 02-883077,
02-883225, 02-322638, 02-881022, 881023, פקס: 02-322545 (עבור המרכז להכשרת מנהלים)
מספר המקומות מוגבל.

רופא חשוד בביצוע הפלה ללא אישור מש' הבריאות

הוארך מעצרו של תושב לוד החשוד שהביא נשים רוסיות לישראל והעסיקן בזנות

מאת יוסי המנוי

ביום שישי דן בית משפט השלום בתל אביב בבקשת להארכת מעצרו של ד"ר מיכאל איכמן, החשוד בביצוע הפלה בלתי חוקית. כמו כן דן בית המשפט בבקשה להארכת מעצרו של אהרון בוטניאשוילי בחשד שייבא זונות לישראל.

בבקשה להארכת מעצרו בעשרה ימים, של ד"ר מיכאל איכמן, בן 48 מרמת גן, נכתב כי איכמן ביצע הפלה בזונה, ששמה נאסר לפרסום, וזאת בניגוד להוראות משרד הבריאות המחייבות אישור של ועדה, לפני כל ביצוע הפלה.

על־פי החשד, נערכה ההפלה ב"בית הרופאים" ברחוב ריינס בתל אביב. בבדיקה שנערכה במשטרת מרחב ירקון, עלה כי סיבת ביצוע ההפלה היתה דימום, אולם בחקירת הזונה, היא מסרה שלא דיממה. בהמשך החקירה התגלה מקרה דומה שמעורבת בו זונה אחרת. "מחומר החקירה עולה כי הרופא השתמש בסיבת דימום כדי להמנע מחיסוט יתר, ולערוך הפלות בלתי חוקיות", נכתב.

בהמשך החקירה נמצאו מסמכים שהעידו על ביצוע שורה ארוכה של הפלות, שנערכו לעולות חדשות מחבר העמים. "סיבת הביצוע של ההפלה, היתה הקלישאה הידועה 'דימום'", נכתב בבקשה.

בדיקה שנערכה ב"בית הרופאים" העלתה, כי בוצעו 71 הפלות, ש־60 מהן נעשו ללא אישור ועדה של משרד הבריאות.

פרקליטתו של איכמן ציינה, שהפרוצות הרוסיות מהוות רק 10% מכלל העבודה שלו. בהתייחסה לטענת המשטרה כאילו חלק מההפלות נעשו בניגוד לרצונן של המטופלות, אמרה הפרקליטה, כי בכל התיקים יש טופס הסכמה של המטופלות. היא הוסיפה כי המשטרה יכולה להמשיך לחקור גם ללא מעצרו של איכמן.

השופטת אבניאלי קבעה כי מדובר באדם ללא עבר פלילי, ו"ההתנסות החדשה קשה עבורו". היא קבעה כי ישאר במעצר בית במשך שבועיים, וישוחרר בערבות כוללת של 10,000 שקל, ובנוסף ישקיד 5,000 שקל. השופטת גם קבעה, שהטלפון בביתו ינותק לתקופת מעצר הבית, ואסרה עליו להשתמש בפלאפון. השופטת לא נענתה לבקשת הפרקליטה להוציא צו איסור פרסום על שמו של איכמן.

באותו דיון, הוארך גם מעצרו של של אהרון בטניאשוילי, החשוד שהביא לארץ נשים רוסיות, כדי להעסיקן בזנות במכוני עיסוי. כמו כן הוא נחשד שניפק עבורן תעודות זהות מזויפות, כדי שיוכלו לשהות כחוק בארץ, ולעסוק בזנות.

לקח את דרכוניהן כדי שלא יוכלו לעזוב

עוד נטען, כי מהעדויות שנגבו מהנשים, שבטניאשוילי ואחרים המתינו להן בשדה התעופה עם הגיען ארצה, ונתנו להן תעודות זהות, בתמורה לדרכוניהן, וזאת כדי שלא יוכלו לעזוב את הארץ על דעת עצמן. "בוטניאשוילי דאג לשבץ את הבחורות במכוני העיסוי השונים", נכתב.

נציג המשטרה, מפקח יעקב ארסטרובסקי, סיפר בדיון שנערך שלשום, בבית משפט השלום בתל אביב, כי שותפו של בוטניאשוילי טרם נעצר. בדיון ביקשה המשטרה להסיר את צו איסור הפרסום שהיה על הפרשה, והשופטת רפנה אבניאלי נענתה.

בהתייחסו להארכת מעצרו של בטניאשוילי, אמר נציג המשטרה, כי ישנם גם חשדות לאיומים על הזונות, אולם אין להם הוכחות לכך. הוא הוסיף כי החשוד ואחרים, משכנעים בחורות ברוסיה לבוא לעבוד במלצרות, וכשהן מגיעות לארץ מעסיקים אותן בזנות. לדבריו, המשטרה מתקשה לאתר זונות שתספרנה את האמת.

פרקליטו של בוטניאשוילי, עו"ד דוד יפתח, טען כי הזונה שטענה, שהוא אסף אותה בשדה התעופה עצורה, ולכן אין שום חשש לשיבוש הליכי החקירה. הוא הציע שמרשו יהיה במעצר בית.

בהחלטתה להאריך את מעצרו של בטניאשוילי בשישה ימים, קבעה השופטת אבניאלי, כי "מדובר בחקירה שהסתעפה, לאחר שהמשטרה גבתה עדות משתי נשים עצורות. השתיים סיפרו שהן עוסקות בזנות במכוני עיסוי בתל אביב, וכי סיפקו להן עם הגיען ארצה תעודות זהות מזויפות". השופטת גם קבעה, כי מעיון בחומר החקירה שהגישה לה המשטרה, עולה כי יש בידי המשטרה ראיות לכאורה, הקושרות את בוטניאשוילי לפרשה. "יש לאפשר למשטרה להשלים את החקירה ללא הפרעה", כתבה השופטת.

השופטת לא נענתה לבקשת עו"ד יפתח להורות על איסור פרסום פרטי בוטניאשוילי.

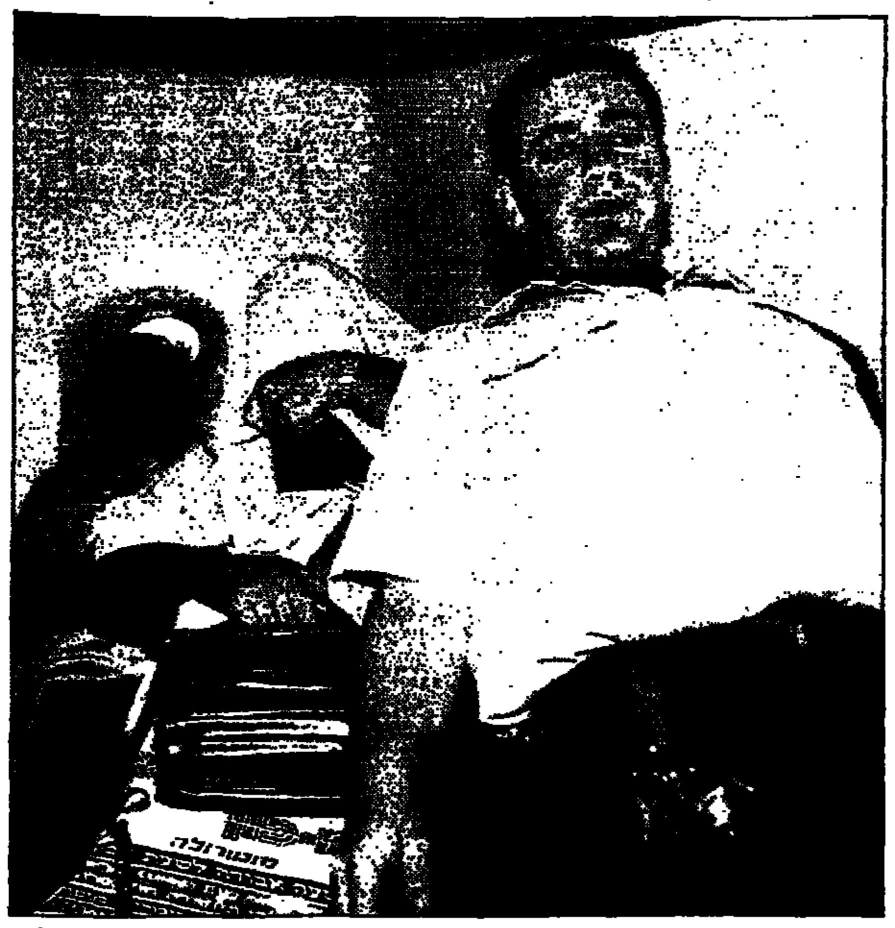

תצלום: אלון רון, ישראל־סאן

ד"ר מיכאל איכמן (מכסה את ראשו), מובא לדיון בהארכת מעצרו בחשד להפלות לא חוקיות

נסים בדירוד לאחר מעצרו. לטענתו, שוטר אחד ישב עליו, השני בעט בו בפרצופו

צעיר, שנתפס במכונית גנובה, טוען: שוטר בעט בראשי לאחר המעצר

מאת יוסי המנוי

היחידה לחקירת שוטרים (יח"ש) במשרד המשפטים תחקור את נסיבות הכאתו של צעיר, שנתפס כשהוא נוסע במכונית גנובה. לטענת המשטרה, נמצאו במכונית, מאוחר יותר, כלי נשק וכובע גרב.

נסים בדירוד, בן 20 מתל אביב, נעצר ביום רביעי בבוקר, בתוך מכונית מסוג מיצובישי, שמנועה פעל, בפרדס בקרבת שכונת צהלה בצפון תל־אביב. צוות סיור של משטרת מרחב דן הבחין במכונית. כששוטר הגיע למכונית, החל בדירוד לנסוע, כאשר גוף השוטר נמצא חציו בפנים, וחציו בחוץ. לאחר נסיעה של 200 מטרים התנגש בדירוד בתלולית עפר, ונעצר. לטענת המשטרה, בדירוד התנגד למעצר. בחיפוש שנערך במכונית נמצאו שלושה אקדחים, תחמושת לאקדחים, סכין, כובעי גרב, כפפות צמר וכפפות גומי.

בדיקת המשטרה העלתה שהמכונית גנובה, ולוחיות הרישוי שהודבקו עליה נגנבו ממכונית אחרת.

נציג היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב, צער נגוהד דניאל, טען כי בכוונת בן דוד היתה לעבור עבירות פליליות. "יש חשש ששחרורו של בדירוד יגרום לשיבוש מהלך החקירה, וכי הוא יתאם גרסאות".

לשאלת פרקליטו של בדירוד, עו"ד צבי אבנון ענה נציג המשטרה כי גרסתו של החשוד לגבי נסיבות שהייתו בתוך המכונית הגנובה, תמוהות. "הוא אמר שמתוך סקרנות הוא נכנס למכונית", אמר נציג המשטרה.

לטענת הפרקליט, לפיה בן דוד הוכה, ענה נציג המשטרה כי בן דוד הוא זה שהיכה שוטרים כשניסה להימלט. נציג המשטרה לא יכול היה לענות לשאלת הסניגור מדוע בן דוד חבול רק בפניו.

בדירוד סיפר לשופטת כי לאחר שנעצר קשרו אותו השוטרים את ידיו מאחורי גבו, בשרוך ואז שוטר אחד ישב עליו, והשני בעט בו בפרצופו. הוא הכחיש את הטענה שניסה לברוח ממעצר, וסיפר כי אחד השוטרים איים עליו שיאשפזו אותו לשלושה חודשים בבית חולים, וקילל אותו.

נציג המשטרה התלונן כי בנך קום לדון בעבירות החמורות בהן חשוד בן דוד, עוסק הדיון בבית המשפט בנסיבות ההכאה של החשוד.

עו"ד אבנון הודיע כי ישנה ביום ראשון למחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים בדרישה לחקור את נסיבות ההכאה החמורה של בן דוד.

עוד אבנון הודיע כי אינו מתעלם "מאף חשד שהועלה כלפי בדירוד. ברור לי שהוא צריך להישאר במעצר. לא ייתכן שאדם יגיע לבית המשפט כשכל גופו נקי מחבלות, ואילו פניו פגועות באורח רציני".

השופטת פרזן קבעה כי מעצרו של בן דוד יוארך בתשעה ימים. היא הוסיפה כי היא "נוטה להאמין לגרסתו של בן דוד, לפיה הוכה לאחר מעצרו. נראה שיש לבצע חקירה מקיפה".

מכונית שקעה לתוך בור בכביש ברמת אפעל

(ע). נער בן 17 וחצי שנסע במכונית ברמת אפעל ביום שישי, מצא עצמו שוקע לתוך בור. "פתאום נפער בור בכביש והאוטו החל לשקוע פנימה", סיפר מיכאל רוזנבלום.

לדבריו, הוא ביקש להחנות לצד הכביש לאחר שפגש בחברו, ואז הרגיש שמשהו קורה. "הייתי בנסיעה איטית, ופתאום נפער בור ענק בכביש והאוטו החל לשקוע. תחילה לא שמתי לב בגלל המוסיקה, אך הרכב נעצר ומצאתי את עצמי בבור בקוטר של 2 וחצי מטר ובעומק של כמטר וחצי, שרק הגלגלים הקדמיים נמצאים על הכביש".

הוא יצא במהירות מהרכב, ופנה להזעיק עזרה. אל המקום הגיעו מזכיר היישוב, אילן יהודה, צוותי חילוץ והצלה וכוחות משטרה, שעסקו בחילוץ הרכב השקוע.

לאחר שעה קלה חולץ הרכב והבור כוסה בעפר.

"זו היתה חוויה שלא ציפיתי לה ובוודאי לא בכביש בו אתה נוסע מדי יום", אמר מיכאל רוזנבלום.

תינוקת במצב קשה לאחר שטבעה בגיגית כביסה

(ע). תינוקת בת 9 חודשים מהשבט הבדואי אל־עזזמה שבאזור רמת הנגב מדרום לבאר שבע, טבעה ביום ו' בגיגית כביסה במאהל, והובהלה במצב אנוש למרכז הרפואי "סורוקה" בבאר שבע.

האמא, מרים נעמרה בת 20, כיבסה ביום ו' בבוקר את בגדי המשפחה, בהשתמשה בגיגית מים שהציבה ליד הצריף המשפחתי. סמוך לשעה 7.00 בבוקר היא נכנסה למטבח, וכשיצאה כעבור מספר דקות הבחינה בתינוקת שלה, דינה בת 9 חודשים, כשהיא שרועה מחוסרת הכרה בתוך גיגית הכביסה.

ניידת טיפול נמרץ הוזעקה מתחנת מד"א בבאר שבע, ותוך כדי טיפולי החייאה הועברה לבית החולים, ואושפזה לטיפול נמרץ.

משטרת העיירות פתחה בחקירת נסיבות המקרה.

10 תלמידים סולקו מישיבה משום ששיחקו כדורגל

(ע). עשרה תלמידים מישיבת חב"ד בקרית מלאכי סולקו מהישיבה בגלל ששיחקו כדורגל.

התלמידים שיחקו כדורגל כשעות הערב, במגרש הספורט בישיבה, לפני כעשרה ימים. למקום הגיע אחד מרבני הישיבה, שמצא אותם משחקים והודיע לתלמידים שהם מסולקים מהפנימייה. למחרת הם סולקו מהישיבה בטענה כי במקום ללמוד תורה, שיחקו בכדורגל.

לאחר הרחקתם זומנו הנערים, שהם תלמידי כיתה ט', לבירור וטענו, כי החלו לשחק כדורגל לאחר שלימודי התורה הסתיימו. הוריהם הביעו פליאה על כך, וכמה מהם אמרו שאינם מבינים מדוע סילקו אותם, מאחר והם שיחקו אחרי שעות הלימודים בישיבה. "כל הזמן משחקים כדורגל אחרי הלימודים. מה כבר הם עשו?"

בסוף השבוע החליטו ראשי הישיבה לקבל חזרה ללימודים כמה מהתלמידים שסולקו. את תגובת ראש הישיבה לא ניתן היה להשיג. בישיבה סירבו להגיב על הפרשה.

תשנ"ו טוב!

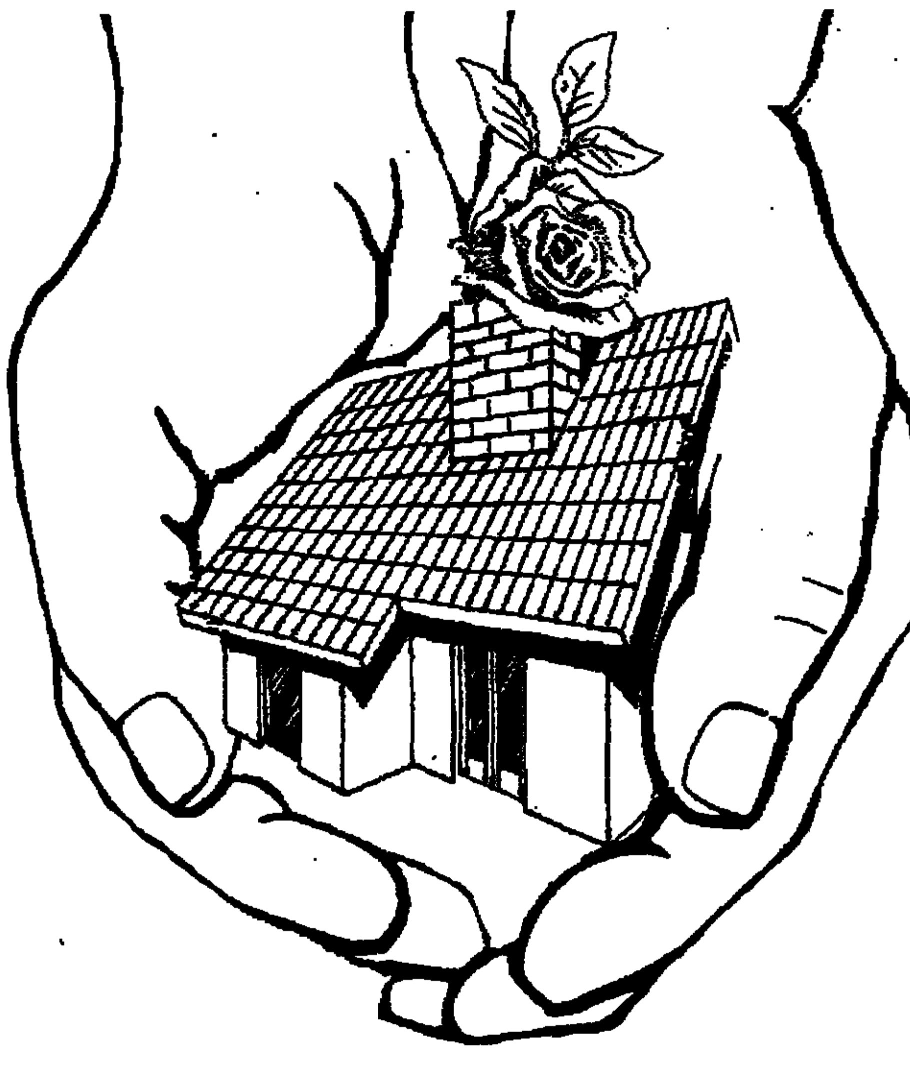

בכל מחלוקת בין דייר לקבלן

יש מי שיגשר:

המוסד לפישור

שירות חדש לרוכשי דירות

ולקבלנים חברי התאחדות הקבלנים והבונים

טל: 03-5608878

גמר חתימה טובה - כל השנה

התאחדות הקבלנים והבונים בישראל

בשיתוף הקרן לעידוד ולפיתוח ענף הבניה

מגדל מבוא ירושלים

בית דירות מפואר

לקראת השנה החדשה יש באפשרותך לבחור את המיקום הטוב ביותר בירושלים ממש בכניסה לעיר

מול נוף מדהים ממוקם בית הדירות היוקרתי של מגדל מבוא ירושלים. המתופעל ע"י חברת ניהול ואחזקה שמקנה לך תשואה מובטחת על השקעתך.

ועכשיו, בנוסף אנו מזמינים אותך לחופשה של שבוע במלון סוויטות באילת לכל הנרשמים עד החגים.

לפרטים נוספים:

טל' 02/376532, פקס' 02/376534

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

בלום, בר וארליך השלימו ניצחון 0–5 על סלובניה בגביע דייויס

גלעד בלום תרם חלקו בזוגות (7–5, 7–6, 6–1) בהופעת הפרידה מהנבחרת

מאת יעקב צלאל

נבחרת ישראל השלימה אתמול ניצחון חלק 0–5 על סלובניה, במשחק הישרדות על מקום בבית האירופי-אפריקאי מס' 1 בגביע דייויס. אתמול, ביום האחרון של ההתמודדות, ניצח נועם בר – שהחליף את אייל רן, שסבל מפציעה בכתף – את הסלובני הבכיר איזטוק בוז'יץ 6–3, 6–7 (9–11). לבר היה זה משחק בכורה ביחידים בדייויס. אייל ארליך גבר על בורוט אורך 6–7 (5–7), 7–6 (8–6), 6–0.

משחקי היחידים שסיימו את התחרות קוצרו לטוב משלוש מערכות, בעקבות הניצחון שלשום של הזוג הישראלי גלעד בלום ונועם בר על יאקו בוז'יץ ואנדרה ינשקבץ 7–5, 7–6 (5–7), 6–1. ניצחון זה קבע יתרון 0–3 לישראל והבטיח את הישארותה בבית 1.

זו היתה הופעת הפרידה של גלעד בלום מנבחרת הדייויס של ישראל, אחרי 10 שנים ו־17 מפגשי גביע דייויס. הניצחון המשכנע, שבו היה לו חלק מרכזי, הותיר בו רצון להמשיך ולשחק בנבחרת. "אני אמנם פורש מהסבב המקצועני הבינלאומי, אבל לא אעזוב לחלוטין את הטניס ואמשיך לשחק בארץ בטורנירים שונים, ואולי גם בליגה. אם שלמה גליקשטיין יזמן אותי לנבחרת, אשקול זאת בחיוב ואבוא בשמחה", אמר בלום.

גליקשטיין הגיב על הודעתו של בלום: "זו היתה ההופעה האחרונה של הזוג הזה בדייויס. גלעד כבר אמר כמה פעמים, שאחרי שיפרוש מטניס הוא ימשיך בנבחרת. זה תלוי בכושר, וכרגע לא נראית לי האפשרות ריאלית".

משחק הזוגות התנהל ברמה גבוהה ביותר וניכר בזוג הסלובני, ששחקניו נחותים מאוד בדירוג העולמי. דוקא ינשקבץ, הצעיר מהשניים שערך את הופעת הבכורה שלו, שיחק טוב יותר מבוז'יץ.

פיגור 0–4 והתאוששו

בלום ובר פתחו את המשחק בצורה מאכזבת ביותר ונקלעו לפיגור 0–4, אך התאוששו, השוו ל־4:4 וניצחו 7–5. המערכה השנייה היתה לכאורה מתוחה יותר, והסתיימה 7–6 (7–5) בשובר השוויון, כשהסיבה העיקרית לכך היתה חולשה של בר. ביתרון ישראלי 0–2 נשברו הסלובנים, והמערכה האחרונה היתה חד צדדית והסתיימה 6–1.

"זה היה משחק גביע טיפוסי", תיאר אותו בלום בסיום. "קשה לשחק באיצטדיון בשעות אחה"צ כשהשמש מכה והרוחות נושבות באיצטדיון. לנועם ולי זה משחק ראשון מחייב, ובפתיחה היינו במתח. הם התחילו בארבעה המשחקונים הראשונים מעל לרמה שלהם. ידענו שאם נמשיך לשחק, התוצאה תתאזן. היינו טובים בנקודות החשובות. אני הייתי טוב בכדורי יעף ונועם בחבטות, וזה היה שילוב קטלני. העיקר – ניצחנו".

"צריך להתייחס לניצחון בפרופורציות המתאימות. הוא חשוב מאד בגלל ההישארות בבית מס' 1", אמר גליקשטיין, המעריך שבית זה הוא המתאים עתה לרמת הנבחרת. לדבריו, סגל שחקני הנבחרת מהלחץ ויש להם עוד הרבה מה לשפר. "בשנתיים הקרובות יבססו את עצמם בעולם, וביחד עם כמה צעירים נוספים אני בטוח שהנבחרת תהיה טובה יותר", הוסיף קפטן הנבחרת.

כדי להגיע לבית העליון דרוש, להערכת גליקשטיין, שחקן בין 50 הראשונים בעולם. לדבריו יש לרן, לארליך ולבאים אחריהם סיכוי להכלל בין 100 הראשונים.

גליקשטיין ציין שבאחרונה היו לבוגרים ולצעירים הישראלים השגים מצויינים בזוגות, ואמר שייתכן כי אייל רן ונועם בר יהיו הצמד בעתיד.

יריבתה של ישראל בבית האירופי-אפריקאי מס' 1 תיקבע בהגרלה בחודש הבא. בהגרלה ישתתפו ארבע נבחרות שיפסידו במשחקי ההישרדות על השתתפות בבית העליון וארבע נבחרות, ובהן ישראל, שניצחו במשחקי ההישרדות בבית 1.

תצלום: ארכיון

גלעד בלום. שילוב קטלני עם נועם בר במשחק הזוגות

בחצי הגמר: ארה"ב – שוודיה 1–2; גרמניה – רוסיה 1–2

מאת סוכנויות הידיעות

ארה"ב מובילה 1–2 על שוודיה וגרמניה 1–2 על רוסיה בחצי גמר גביע דייויס. ביום שישי, בלאס וגאס, ניצח פיט סמפראס את תומאס אנקוויסט 6–3, 6–4, 3–6, 6–3 אחרי שהגיש 24 אסים. אנדרה אגאסי, המדורג ראשון בעולם, גבר על מאטס וילאנדר בן ה־31 6–7 (5–7), 6–2, 6–2. משחק הזוגות הסתיים בניצחון שוודיה 6–4, 6–3, 6–3.

בחצי הגמר האחר מובילה גרמניה 1–2 נגד רוסיה במוסקווה. ביום שישי ניצח בוריס בקר את אנדריי צ'סנוקוב 7–6 (7–4), 6–3, 6–7 (3–7), 5–7, מיכאל שטיך גבר על יבגני קפלניקוב 6–1, 6–4, 3–6, 4–6. אתמול גבר הזוג הרוסי על הגרמנים 6–7 (3–7), 6–4, 6–2, 7–5 במשחק דרמטי וצימצם ל־1–2. ההכרעה תיפול היום במפגשים בין בקר לקפלניקוב ושטיך לצ'סנוקוב.

במשחקי ההישרדות של הבית העליון הבטיחה בלגיה נצחונה על נורווגיה, שגברה על ישראל בסוף מארס. הבלגים מובילים 0–3 אחרי שני ימי תחרויות באוסלו. הבלגי יוהאן ון הרק ניצח את הלגה קוף 6–3, 6–1, 6–2; דיק נורמן גבר על כריסטיאן רוד 6–7 (5–7), 6–4, 6–3. ון הרק ודיק נורמן ניצחו בזוגות את רוד ובנט אבה פורדסן 6–7, 6–1, 6–4.

שוויץ ניצחה את ניו זילנד 0–3. יעקב הלאסק ניצח את ברט סטיבן, מרק רוסה גבר על סטיבן דאונס, רוסה והלאסק ניצחו בזוגות את דאונס ואליסטר הארנט.

צרפת גברה על מרוקו 0–3. סדריק פיולין גבר על קארים עלימי 6–7 (5–7), 6–1, 6–7 (5–7), 6–4 וארנו בוש ניצח את יונס אל אינאווי 7–5, 7–5, 6–4, 6–0. בזוגות ניצח אתמול הזוג הצרפתי בקלות 6–3, 6–2, 6–2.

במקסיקו נמצאות ספרד ומכסיקו בשוויון 1–1 אחרי שסרחיו ברוגרה ניצח את לואיס הררה אך ליאנדרו לאוזאל גבר על אלברטו בראסטגי. הודו מובילה 1–2 על קרואטיה, אוסטריה מובילה 1–2 נגד הונגריה בבודפשט וצ'כיה 1–2 נגד זימבבואה. ונצואלה מובילה על דנמרק 1–2 בקראקס.

שלוש המובילות בליגה הלאומית הובסו בגביע הטוטו

מכבי תל אביב 0–5, בית"ר ירושלים 0–4 והפועל תל אביב 1–3

הספסל של גרנט טוב יותר

הפועל חיפה – מכבי תל אביב 0–5 (0–2)

מאת יאיר מזרחי

במאבק בין שוקי הספסל הוכיחו המחליפים של הפועל חיפה שהחלודה שהצטברה עליהם מתנקה ביתר קלות מזאת שהצטברה על הספסל של תל אביב. שתי הקבוצות, שבשבת ייפגשו שוב באותו מקום, הפעם במסגרת הליגה, הופיעו בהרכבים חסרים. בתל אביב נעדרו זוהר, נמני, קלינגר והאחים ברומר, ובחיפה עטר, בנין אלון ופליקס חלפון ולאוק.

חיפה ניצלה יום טוב של ג'ורג' חבר, ליהון בסיס והאשם זועבי כדי לשחרר את דרור קשטן מהצורך לעבור את ראש השנה עם חמישה כדורים ברשתם. חבר, שניצל את הכרתם של עושי המשחק במכבי, השתלט על מרכז השדה וכבר בדקה החמישית מצא את ראשו של תורג'מן הפנוי שקבע 0–1 לחיפה. כעבור שש דקות בישל חבר את השער השני אחרי כדור קרן שמצא הפעם את ראשו של טלקר וזה נגח פנימה, 0–2.

במחצית השנייה נכנסו המחליפים האשם זועבי וליהון בסיס והמשיכו להוליך שולל את הגנת תל אביב. בדקה ה־65 הטעה זועבי את שלוה ומסר לבסיס שקבע מול שער חשוף 0–3. בדקה ה־78 שוב שיתפו זועבי ובסיס פעולה והפעם מסר בסיס אסיסט לזועבי שקבע 0–4. תשע דקות לסיום חתם זועבי את תוצאת המשחק לאחר חילופי מסירות בינו לבין רוזלאס שבסיומם השאיר רוזלאס את זועבי מול משרקי וזה קבע 0–5.

שפט אייל צור, 3,000 צופים, בקרית אליעזר.

בגביע הטוטו הכל נראה אחרת

הפועל כפר סבא – הפועל תל אביב 1–3 (1–1)

מאת אייל זקירא

קבוצת הפועל כפר סבא הפתיעה אתמול את הפועל תל אביב בניצחון משכנע, כדי להוכיח שבגביע הטוטו הכל שונה מאשר בליגה. חניכי משה סיני, העושים חיל בליגה, לא יכלו לשחקני כפר סבא המדורגים בתחתית הטבלה ונכנעו להם 1–3. קובי רפואה הצטיין במשחק הבכורה שלו בכפר סבא ובדקה ה־12 ניצל הגבהה של יקי סימה, הוריד את הכדור בחזהו ובעט שטוח לפינה השמאלית – 0–1 לכפר סבא. כעבור 6 דקות זיעזעה בעיטתו את משקוף שערו של באוק. בדקה ה־40 פרץ יוסי מרד משמאל, עקף את שיינגנר שוער כפר סבא, ואת כדור הרוחב ששלח בעט אביטן לרשת 1–1.

במחצית השנייה שלטה כפר סבא. מדוסון באבוד והאגדיי להוכסקי, שני הזרים של כפר סבא, לא איפשרו לתל אביבים להתקרב לשערם, ונראה שמשה סיני יאלץ לשקול שוב את שחרורו של יעקב שוורץ, אשר ישב בינתיים. 4 דקות מפתיחת המחצית השנייה נגח קובי רפואה את שערו השני, לאחר הגבהה של ראויה עבדלקאדר. בדקה ה־78 הקדים מוהה את ירוסלב באוק ומ־5 מטר כבש וביסס את מקומה של כפר סבא בראש הבית.

שפט חיים ליפקוביץ 1,500 צופים בכפר סבא.

צמד של האורוגוואי אדינולפי

מכבי חיפה – מכבי הרצליה 1–4 (1–0)

מאת אמיר ינאי

19 דקות במחצית השנייה הספיקו למכבי חיפה להביס את הרצליה 1–4 שסיימה את המחצית ביתרון מפתיע 0–1. חיפה איכזבה בשתיהן, הגנתה נחשפה במלוא חולשתה והשוער רפי כהן היה אשם בשער. בדקה ה־13 הוא הרחיק בצורה לא טובה כדור שטוח מחוץ לרחבה ויובל אוחנה סובב כדור קשתי לרשת הגבוהה, 0–1.

הבלמים רומן פץ ואלון חרזי התקשו בפעולות פשוטות, הקישור היה אדיש, כך שלעופר שיטרית לא היתה אספקת כדורים שוטפת בחוד. הרצליה גילתה באותן דקות התלהבות ושמירת שטח שהספיקו לה בשלב זה.

עם פתיחת המחצית השנייה עשה המנהל המקצועי של חיפה, גיורא שפיגל, כמה חילופים והשערים לא איחרו לבוא. 53: רוני לוי מסר כדור תופשי לעבר הרכש מאורוגוואי אדינולפי שמצא עצמו חופשי מול בוארון, והדרך לרשת היתה קצרה, 1–1. שש דקות אחר כך כבר 1–2 לחיפה: שיטרית ניצל קישאון בהגנת הרצליה כדי לבעוט לפינת השער. בדקה ה־66 שוב מסירת עומק הפעם של מילבס אל אדינולפי וזה קבע מקרוב 1–3. הרצליה הרימה ידיים. בדקה ה־72 נמסר כדור עומק אל אייל ברקוביץ' בתוך הרחבה ולשם שינוי החליט אייל לאפשר גם לאלון מזרחי להשתתף בחגיגת השערים. מסירת הרוחב שלו השאירה את מזרחי חופשי מול שער חשוף בדרך ל־1–4.

שפט אריק חיימוביץ', 1,200 צופים, בהרצליה.

ראשון לציון כבר בחצי הגמר

עירוני ראשל"צ – הפועל פתח תקוה 0–2 (0–0)

מאת רוני בראון

בהנהלת עירוני ראשון לציון חשבו כנראה על פתרון מבריק להגדלת המזומנים של הקבוצה. שלושה הפסדי ליגה הסבו מעקבים לספקים וארבעה נצחונות בגביע הטוטו מילאו את הקופה.

אתמול השיגה ראשון לציון ניצחון רביעי ברציפות, 0–2 על הפועל פתח תקוה, והבטיחה את עלייתה לחצי גמר גביע הטוטו בזכות פער של 8 נקודות על פתח תקוה ומכבי תל אביב. אגב, בליגה מכבי מדורגת במקום הראשון עם 9 נקודות יותר מלראשון לציון.

האורחים מפתח תקוה היו טובים יותר במחצית הראשונה, אבל השוער שביט אלימלך הציל פעמיים את קבוצתו. בדקה ה־55 כבשה ראשון לציון שער מהיר. אבי פלטשר הרחיק כדור שפגע באוסף רזאי, הגיע לאנציסלב מלניקוב, זה בעט בסיבוב ואילן בארון שניסה להרחיק דחק את הכדור לשער. כעבור שתי דקות שילח מלניקוב את ניסן קפטה המצטיין במשחק לרחבה, והוא המשיך פנימה, וכנראה סידר לעצמו מקום בהרכב בשבוע הבא.

שפט אבי פרינץ, 800 צופים, בראשון לציון.

2 חילופים חוללו את המיפנה

הפועל בית שאן – מכבי פתח תקוה 1–4 (1–0)

מאת אריה אבידום

הפועל בית שאן השיגה ניצחון שני בגביע הטוטו כשגברה 1–4 על מחזיקת הגביע, מכבי פתח תקוה. המשחק נערך בטבריה בגלל שיפוצים שעובר האיצטדיון בבית שאן, אך גם בטבריה הרגישה בית שאן כמו בבית.

בדקה ה־39 קבע ההונגרי סימון שאלאי 0–1 לבית שאן. בדקה ה־62 השווה נג'ואן גרייב ל־1–1. כעבור 4 דקות נכנסו חולטון קבשאי ויוסי אלחרר להרכב בית שאן ותרמו לניצחון הגבוה. בדקה ה־68 הוכשל קבשאי ברחבה בידי מורד אבו קישק. שאלאי בעט מהנקודה הלבנה וקבע 1–2. בדקה ה־79 בישל קבשאי ליוסי אלחרר שמקרוב קבע 1–3. בדקה ה־83 חתם קבשאי במבצע אישי מבריק, 1–4.

שפט שמואל שטייף, 500 צופים, בטבריה.

חמישה שערים, שני מהפכים

בית"ר תל אביב – צפרירים חולון 2–3 (1–1)

מאת מנחם כהן

הסברה כי משחקי גביע הטוטו משעממים וחסרי עניין התבדתה ביום שישי ביפו. כדורגלני בית"ר תל אביב וחולון הגם שלא הציגו משחק מלהיב, הגיעו לשפע של הזדמנויות, כבשו חמישה שערים וחוללו שני מהפכים.

בית"ר כבשה ראשונה בדקה ה־20. אלשנסקס בעט מ־16 מטרים, ליקוב הדף לרגלי אבו ג'יל שמחמישה מטרים קבע 0–1. בדקה ה־42 הגביה פיינטי כדור קרן שנחת לרגלי הולצמן, וזה בעט לשער והשליקוביץ' הרחיק מעבר לקו, 1–1.

במחצית השנייה נבחן בחולון הבלם וההונגרי וולטן אצל הוא לא הרשים. בדקה ה־46 פרץ פיינטי משמאל והגביה, שידוי ברוקי בדוד בה, אבל השופט העניק לחולון את חוק היתרון ואסי טובי קבע 1–2 לחולון. בדקה ה־64 פרץ אריק שריקי מימין, עבר בקלות את משעל, מסר כדור רוחב ושלומי עמר קבע 2–2. בדקה ה־77 פרץ הצעיר שרון כתב מימין, עבר בקלות את אבג'ל, מסר לרוחב ואבו ג'יל חתם את התוצאה, 2–3.

שפט רני קוזן, 400 צופים, באיצטדיון באגון ביפו.

בשכונת התקוה חזרו לחייך

בני יהודה – בית"ר ירושלים 0–4 (0–1)

מאת אפרים יונתי

ארבעה שערים ללא מענה שהחדירו כדורגלני בני יהודה לרשת בית"ר ירושלים גרמו נחת לאוהדיהם ותקוה לעתיד ורוד יותר במשחקי הליגה.

שתי הקבוצות הופיעו בהרכבים חסרים ובכל זאת התפתח משחק דו צדדי מעניין ושופע ארועים עם יתרון למארחים. התוצאה הגבוהה אינה משקפת נאמנה את שהתרחש במגרש, שכן היא נבעה בעיקר מהחמצות רבות של כדורגלני בית"ר.

בדקה ה־36 נכבש השער הראשון. רוזנפלד וגרסימן ניהלו מסירות כפולות ביניהם ובסיומן בעט גרסימן מעשרה מטרים לפינה הימנית. בדקה ה־48 כבר 0–2. מוקאן שהיה הטוב במגרש, מסר בראשו לעבר רוזנפלד וזה מטווח של 16 מטרים בעט לחיבורים. בית"ר ירושלים הגיבה בהתקפות, אך החמיצה שוב ושוב. לקטסתה הוסיפה בני יהודה בהתקפות מתפרצות שני שערים. בדקה ה־78 חילץ מוקאן כדור בהגנה, מסר לנגר שהמשיך למטובי וזה לבדו מול ממן בעט פנימה, 0–3. כעבור דקותיים חתם סבילה את התוצאה, כאשר חלף על פני השוער וקבע 0–4.

שפט יוסי בנישתי, 1,200 צופים, בשכונת התקוה.

שריקות בוז בסיום המשחק

הפועל באר שבע – מכבי יפו 0–2 (0–1)

מאת מנחם כהן

נראה שהתבוסה ה־0–7 שנחלו מול ברצלונה עשתה רק טוב לשחקני הפועל באר שבע בכל הנוגע לנצחונות, כי רמת הכדורגל שהציגו ביום שישי מכבי יפו ובאר שבע התאימה יותר לליגת הכדורגל של השכונות בבאר שבע, שהוקם לפני 30 שנה בן יעקב ז"ל.

הצופים שויתרו על מנוחת הצהריים ביום שישי, התאכזבו קשות וליוו בשריקות בוז את הקבוצות לאחר המשחק, למרות זאת הבקעו שני שערים. בדקה ה־45 השתלט גוסייב על הכדור, מסר שטוח לאמיר אביגדור שמשמונה מטרים קבע 0–1. שוער באר שבע, שאול סמוג'ה, היה הבולט בקבוצתו ומנע מהיפואים להבקיע שערים, מה שקשה לומר על שוער יפו, בלושפקה. בדקה ה־58 מסר שרון אביטן לגוסייב שמעשרה מטרים בעט בחוזקה, 0–2 לבאר שבע.

שפט איתן טרביזי, 700 צופים, באיצטדיון באגון ביפו.

בית א'

1. עירוני ראשל"צ	4	3-6	12
2. הפועל פ"ת	4	5-5	4
3. מכבי ת"א	4	13-7	4
4. הפועל חיפה	4	8-6	3

בית ב'

1. מכבי חיפה	4	5-17	12
2. בני יהודה	4	8-8	6
3. בית"ר י-ם	4	10-8	6
4. מכבי הרצליה	4	13-3	0

בית ג'

1. באר שבע	4	2-6	8
2. בית"ר ת"א	4	4-5	6
3. צפרירים חולון	4	7-6	3
4. מכבי יפו	4	8-4	2

בית ד'

1. כפר סבא	4	4-7	8
2. בית שאן	4	4-10	7
3. מכבי פ"ת	4	6-4	4
4. הפועל ת"א	4	11-5	4

רק לעירוני אשדוד מלוא הנקודות בגביע הטוטו, ארצית

מאת אמי רוזנברג

מכבי עירוני אשדוד היא היחידה עם מאזן נקודות מושלם בתום המחזור השלישי בגביע הטוטו בליגה הארצית. אתמול היא ניצחה 0–1 את שמשון ת"א, והיא צועדת בראש בית ב' עם 9 נקודות.

מכבי נתניה עלתה לראש טבלת בית א' לאחר ניצחון חוץ 0–2 על מכבי יבנה. הפועל בת ים ניצחה 0–2 בנס ציונה, ובכך היא נפרדה מהגביע שבו זכתה בעונה שעברה.

בית א': מכבי נתניה – מכבי יבנה 0–2 (0–2). הבקיעו: שלומי דהאן (7), קונסטנטין פרקו (16); הפועל טייבה – הפועל ירושלים 1–1 (0–0). לטייבה: יעיש סוויטה (81 מ־11 מ'), לירושלים: יאיר אסייג (87).

בית ב': עירוני אשדוד – שמשון ת"א 0–1 (0–0). הבקיע: יגאל זריאן (46); הפועל קרית שמונה – מכבי קרית גת 1–3 (0–1). לקרית שמונה: שרון אודלאי (58), קרלוס פרז (62 ו־67); לקרית גת: מישל דודו (8).

בית ג': הכח ר"ג – הפועל חדרה 1–2 (0–1). להכח: גבריאל רודריגז (58), יובל פילוס (61); לחדרה: שנדור נאג' (3); מכבי עכו – הפועל ר"ג 0–2 (0–0). הבקיעו: גולן דדעי (72), שלומי אילוז (73).

בית ד': נס ציונה – הפועל בת ים 0–2 (0–1). הבקיעו: רמי ברדה (7), שלומי אידים (65); הפועל אשדוד – הפועל כפר שלם 0–2 (0–1). הבקיע: באזר גלילי (41 ו־82).

בית א'

1. מכבי נתניה	3	2-5	7
2. הפועל טייבה	3	3-4	5
3. הפועל י-ם	3	2-2	4
4. מכבי יבנה	3	4-0	0

בית ב'

1. עירוני אשדוד	3	0-4	9
2. קרית שמונה	3	5-5	3
3. שמשון ת"א	3	4-5	3
4. קרית גת	3	5-2	3

בית ג'

1. הכח ר"ג	3	3-5	7
2. מכבי עכו	3	4-5	3
3. הפועל ר"ג	3	4-4	3
4. הפועל חדרה	3	8-4	3

בית ד'

1. נס ציונה	3	6-6	7
2. הפועל אשדוד	3	5-4	6
3. כפר שלם	3	3-1	2
4. בת ים	3	5-2	1

בית"ר ת"א מבקשת שחקן חיזוק מספורטינג ליסבון

מאת אשר גולדברג

בית"ר תל אביב החליטה אתמול לוותר על הקשר הליטאי ויקטור אולשנסקיס. הקשר האחר הנבחן בקבוצה, אמילה האלאי, ימשיך במבחנים עוד שבוע. אתמול נודע שמאמן הקבוצה הבטיח להביא זר נוסף לבית"ר ת"א, אחד משחקני הקבוצה הפורטוגלית ספורטינג ליסבון, שתגיע מחר לארץ למשחק הגומלין בגביע אירופה למחזיקות נגד מכבי חיפה. לספורטינג שבעה שחקנים זרים ובבית"ר מקווים שאחד מהם, זה שאינו נמנה על ההרכב הקבוע של הקבוצה, יושאל לבית"ר ת"א עד סיום העונה.

רביבו פצוע, ספק אם ישחק נגד ספורטינג

חיים רביבו נעדר אתמול מהמשחק של מכבי חיפה נגד מכבי הרצליה בגביע הטוטו, מאחר שהוא סובל ממתיחה ברגל שמאל. הוא יחזור להתאמן כנראה ביום שלישי. עדיין לא ברור אם יוכל להשתתף במשחק הגומלין בגביע אירופה למחזיקות, השבוע בחיפה, נגד ספורטינג ליסבון. הקבוצה הפורטוגלית תנחת בארץ מחרתיים בערב. הקבוצה תגיע עם 260 אוהדים, 30 שחקנים וכן אנשי הצוות והניהול של המועדון. היא תשתכן במלון דן כרמל בחיפה.

יאיר מזרחי

משחקי מוקדמות גביע העולם יהיו בשבתות

מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, גברי לוי, שחזר בסוף השבוע מקונגרס אופ"א בפורטוגל, סיפר, כי נמסר לו שמשחקי מוקדמות גביע העולם, שההגרלה שלהם תהיה באמצע חודש דצמבר, יהיו מהשנה הבאה בימי שבת וראשון, בשונה למה שהיה נהוג עד עכשיו, כאשר היו בדרך כלל בימי רביעי.

גברי לוי: "נצטרך להיערך לשינוי זה. נבקש שמשחקיה של ישראל יהיו בשעות הערב, רק אחרי צאת השבת. נצטרך לתאם זאת עם הנבחרות, אחרי שנדע מי הנבחרות שאיתן נשחק". המשחקים הראשונים יהיו בחודשים יוני-אוגוסט 1966.

גברי לוי הוסיף שעם תום משחקי מוקדמות אליפות אירופה ייקבע מי יהיה המאמן שיוביל את נבחרת ישראל למשימה הבאה. הוא אמר שככל הנראה ימשיך שלמה שרף בתפקידו, מאחר שהמועמדות של גיורא שפיגל לתפקיד אינה ריאלית, בגלל דרישתו לאמן גם את הנבחרת הלאומית ובמקביל את מכבי חיפה.

אייל בגלבייטר מבקש שיחרור ממכבי פ"ת

קפטן מכבי פתח תקוה אייל בגלבייטר פנה אתמול לנשיא המועדון עמוס לוזון וביקש ממנו להשתחרר מהקבוצה. בגלבייטר מאוכזב מהדקות המעטות בהן הוא משחק, וכן מן העובדה שביום שישי הוכנס רק כמחליף, במשחק גביע הטוטו של קבוצתו, שהפסידה 4–1 להפועל בית שאן. בגלבייטר אמר אתמול: "אני כבר לא ילד. אני ראוי ליותר מזה. אם לא רוצים בי אין בעיה. אני מבקש להשתחרר ולשחק בקבוצה אחרת. אני מאמין שיתנו לי ללכת". יו"ר מכבי פ"ת אבי לוזון הגיב: "הוא יכול לבקש, אבל לא נשחרר אותו".

מכבי פ"ת התכנסה אתמול ב־9 בבוקר לאימון והשחקנים הופתעו, כאשר הנשיא עמוס לוזון אמר להם שהאימון מבוטל ויש להם זמן לחשוב על התבוסה נגד בית שאן עד שעה 4 בצהריים, מועד האימון החדש. לוזון הבהיר, כי השבוע ישוחררו מהקבוצה 4 כדורגלנים שהפגינו יכולת חלשה מאד. הוא נמנע לעשות זאת לפני ראש השנה.

אוהדי מכבי הרצליה התפרעו

מאמן מכבי הרצליה, אלישע לוי, נזקק לליווי צמוד של שוטרים, בבואו מחדר ההלבשה של קבוצתו בתום משחק ההפסד הביתי למכבי חיפה. קומץ אוהדים, שהחל במחצית השנייה להשמיע קריאות גנאי כלפי המאמן, קרא לו להתפטר. קורבן נוסף לתיסכול האוהדים היה השופט אריק חיימוביץ, שכמה מהחלטותיו במשחק חיממו את האווירה. בסיום ניסו כמה אוהדים לפגוע בשלישיית השופטים, בעזרת בקבוקים שנזרקו מהיציע, בטרם הוחזר הסדר בידי כוח המשטרה שהיה במקום.

אמיר ינאי

יעקב שוורץ קיבל הצעה ממלמיליאן

קפטן הפועל תל אביב יעקב שוורץ, שמצוי במו"מ מתקדם עם הפועל באר שבע המתעניינת בשירותיו, קיבל בסוף השבוע הצעה רצינית מהמנהל המקצועי של הפועל ירושלים, אורי מלמיליאן, לחתום על חוזה למשך שנתיים בהפועל ירושלים.

שוורץ, שעדיין לא קיבל תשובה סופית מהמנהל המקצועי של קבוצתו משה סיני לגבי בקשתו להשתחרר, שוקל בצורה רצינית את הצעת מלמיליאן, למרות שהמו"מ בינו לבין הפועל באר שבע הגיע כמעט לשלבים הסופיים. אם יקבל שוורץ את השיחרור, עשוי להיות להצעה הכספית הגבוהה של מלמיליאן משקל מכריע.

רוני דיאמן

הפועל חיפה נגד מכבי ת"א השבת בליגה הלאומית

המשחק שיפגיש שוב את הפועל חיפה עם מכבי תל אביב בשבת הקרובה, יהיה במוקד המחזור הרביעי בליגה הלאומית. המשחק בין הפועל תל אביב למכבי חיפה נדחה ליום שני בשבוע הבא, בגלל משחקה של מכבי חיפה נגד ספורטינג בגביע אירופה למחזיקות, שייערך ביום חמישי הקרוב.

מכבי יפו תארח את בית"ר ירושלים, הפועל באר שבע את הפועל פתח תקוה, מכבי פתח תקוה תארח את הפועל בית שאן. משחקי תחתית יהיו בין עירוני ראשון לציון לבני יהודה, בין מכבי הרצליה לצפרירים חולון ובין הפועל כפר סבא לבית"ר תל אביב.

בליגה הארצית ייערך בסוף השבוע המחזור השלישי.

המשחקים: מכבי עכו – נס ציונה, הפועל ר"ג – הפועל קרית שמונה, מכבי נתניה – עירוני אשדוד, הפועל טייבה – הפועל בת ים, הפועל ירושלים – הפועל חדרה, הפועל אשדוד – הפועל כפר שלם, שמשון ת"א – הכח ר"ג, מכבי קרית גת – מכבי יבנה.

פאקס מלונדון: בוטל האישום נגד אנשי הפועל חיפה על ההתפרעות במטוס

התביעה החליטה לבטל את כל האשמות כנגד הפועל חיפה, המאמן אברהם גרנט והשחקנים מחוסר הוכחות והודיעה, כי להפועל חיפה ולנאשמים זכות לתבוע את חברת אייר יו.קיי. בגין נזקים. המאמן גרנט: "היה ברור שכתב האישום מצחיק. אני שמח שהצדק יצא לאור"

מאת אשר גולדברג, יפעה הדי (בריטניה) ויאיר מזרחי

פרשת התנהגות כדורגלני הפועל חיפה, בטיסה מגרמניה לאנגליה, והמאורעות שהיו באותה טיסה לפני כחודשיים במטוס חברת אייר יו.קיי., וגרמו למעצרם ולהגשת תביעה משפטית נגד המאמן אברהם גרנט, השחקנים של בנין והאובן עטר – הגיעה לסיומה בסוף השבוע בקול דממה דקה.

במסיבת עיתונאים שכינסה הפועל חיפה ביום שישי הציג עו"ד יצחק רייזנפלד, שייצג את הפועל חיפה בדיונים בבית המשפט בלונדון ובתביעה הבריטית, מיסמך שנשלח מלונדון בפאקס ובו נמסר, כי התביעה החליטה לבטל את האשמות כנגד הפועל חיפה, המאמן אברהם גרנט והשחקנים מחוסר הוכחות.

בפאקס שהגיע מאנגליה נכתב, כי להפועל חיפה ולנאשמים זכות לתבוע את חברת אייר יו.קיי. בגין נזקים שנגרמו לקבוצה ולאנשיה בגין הפרשה שזכתה לכותרות שמנות ולסיקור בולט בעיתונות.

המאמן אברהם גרנט והשחקנים של בנין והאובן עטר הואשמו, כי התפרעו בטיסה והפריעו לדיילים בעבודתם, לא הגנו להנחיות הבטיחות וסיכנו את ביטחון המטוס, עד כדי כך שאילצו את הקפטן להנחית את המטוס בלונדון לפני שהצליח להגיע להנחית את המטוס בשלום.

השלושה נעצרו עם נחיתת המטוס, שוחררו רק אחרי שנאלצו להפקיד את דרכוניהם בבית המשפט. כן נדרשו להבטיח שיחזרו לכל דיון שיוזמנו אליו בבית המשפט בלונדון.

עתה בוטלו האישומים נגד אנשי הפועל חיפה, שיחליטו בשלב מאוחר יותר אם לתבוע את חברת התעופה הבריטית.

נשיא הפועל חיפה רובי שפירא אמר ביום שישי: "אני רואה את הפרשה הזו סגורה וכרגע אין לי שום עניין לתבוע פיצויים. אני שמח שהפרשה מאחורינו. ההחלטה בלונדון חשובה לי יותר מהניצחון על מכבי תל אביב בגביע הטוטו".

של בנין אמר: "אני מקווה מאד שעכשיו יתנו לזיכוי פירסום בולט וחזק כמו שניתן כאשר התפרצה הפרשה. לא היה ספק שכך ולא אחרת הפרשה הזו תיגמר".

המאמן אברהם גרנט אמר: "היה ברור שכתב האישום מצחיק. עשו מזה סיפור גדול, בלי שום פרופורציה. אי אפשר להפך את הקבוצה ואת השחקנים לנאשמים, בגלל שמישהו לא הבין הגורה. אני שמח שזה נגמר ושהצדק יצא לאור".

לא ניתן לקבל תגובה בלונדון

במשטרת נמל התעופה סטנסטד שליד לונדון, שם נערכה החקירה בתלונת חברת התעופה, לא ידעו אתמול דבר על התפתחויות כלשהן בפרשה. מפקחת סמית, שטיפל בעניין בשלבים שונים, הודה שאין בידו מידע מעודכן.

פיטר נייט, עורך הדין שייצג את הנאשמים בעת חקירת המשטרה, ובהופעתם בבית משפט, סירב אתמול למסור פרטים. הוא הבהיר שלא יוכל לאמר דבר ללא אישור לקוחותיו, דבר שלא קיבל.

מרגע הגשת כתבי האישום, האחריות עברה לשרות התביעות המלכותי, המקביל למשרד התובע הכללי. אם בשלב כלשהו מחליטים פרקליטי שרות התביעות המלכותי שאין בידם מספיק הוכחות, או שאין סיכוי סביר שהתביעה תתקבל בבית המשפט, זכותם לבטל באורח חד צדדי את התביעה, ועליהם להודיע על כך בכתב לבית המשפט ולנאשמים.

אתמול אי אפשר היה לקבל תגובה רשמית מאנשי שרות התביעות המלכותי.

שניים ניחשו 15

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים נמצאו שני מנחשי 15 משחקים, שעשויים לקבל מיליון שקל כל אחד. 25 ניחשו 14; 340 ניחשו 13; 2,700 ניחשו 12; 15,000 ניחשו 11.

הניחוש הנכון: 1, 1, 2, 1, 2, 2, 1, 1, x, 2, 2, 2, 2, 2, 1.

טוטו־תיקו

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצאו מנחשי שבעה משחקים. שלושה ניחשו 6; 114 ניחשו 5.

המשחקים: 9, 18, 26, 28, 29, 31, 32.

טוטו־פלוס

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצאו מנחשי 14 ו־13 תוצאות. 20 ניחשו 12; 230 ניחשו 11; 1,300 ניחשו 10.

הניחוש הנכון: 1, x, 1, 1, 2, x, x, 1, x, 2, 1, x, x, 1.

ספורט

סגרון: תיקו ואפילו ניצחון, למרות שהשחקנים לא מאמינים שננצח

הפועל באר שבע יצאה לפנות בוקר למשחק הגומלין בברצלונה בסיבוב הראשון בגביע אופ"א (מחרתיים, 21.00). המאמן ויקו הדר מקווה שחניכיו יקשו על הספרדים, שמהרכבם ייעדרו ככל הנראה דה לה פניה ורוג'ר

מאת עמיהוד אלמוזניק

הפועל באר שבע יצאה לפנות בוקר לברצלונה, שם תפגוש במוצאי החג (יום ג' ב־21.00) את ברצלונה במשחק הגומלין בסיבוב הראשון של גביע אופ"א. באר שבע, שהובסה בביתה 0–7, תנסה לא לספוג כמות שערים גדולה גם בגומלין.

הנהלת הקבוצה אפשרה לבנות הזוג של השחקנים להצטרף לטיסה, כדי שיוכלו לחגוג בצוותא את ראש השנה. הערב אמורה הקבוצה לחגוג את ארוחת ערב החג עם הקהילה היהודית בברצלונה.

מאמן הקבוצה, ויקו הדר, מוטרד מאוד מהעובדה שהשחקנים לא ישנו הלילה בדרכם לספרד. את האימון הראשון ב"נואו קאמפ", איצטדיונה של ברצלונה, תערוך באר שבע רק ביום שני. אבל גם עובדה זו לא תסייע רבות לנציגה הישראלית.

"קשה לנצח היום את ברצלונה, שנמצאת בכושר מצוין. הדבר החשוב מבחינתי היא ההופעה. הפסד של פחות מ־0–5 ייחשב בעיני בתוצאה טובה", אמר הדר. באר שבע תפתח בהרכב דומה לזה שפתח במשחק בבאר שבע, פרט לשינוי של הבלם סרגיי גוסייב, שהיה פצוע במשחק הראשון. בראש, שאר לון ריף לא ישחק בגלל פציעה.

הדר לא מתכוון לסגור את המשחק ולהזמין התקפות של ברצלונה. "נשמור הרבה בשטח שלנו, תהיה הרבה יותר אגרסיביים מאשר במשחק הראשון", הוסיף המאמן.

צילום: ארכיון

ויקו הדר. מנמיך ציפיות?

● יש לשחקנים כושר גופני להיות אגרסיביים 90 דקות?

יש להם כושר לשחק ברמה גבוהה 90 דקות, אבל הכל קשור בחוסן המנטאלי. למשל, במשחק הראשון, שיחקנו היטב עד השער השלישי ואז נשברנו. הפועל באר שבע ידועה בתנודות הרגישות שיש במשחקה. גם במשחק הראשון העונה נגד הפועל תל אביב הובלנו 1–2, ותל אביב היתה מחוץ למשחק. פתאום נעצרנו והם ניצחו 2–3.

הדר גם מעריך, ששחקניה הצעירים של ברצלונה, איוון דה לה פניה ורוג'ר, לא ישחקו ובמקומם ישחקו הוותיקים. "הצעירים מנסים להוכיח את עצמם, כדי להבטיח את מקומם בהרכב. הם רצים ללא הפסקה, דבר שיקשה עלינו".

לעומת הדר, שיסתפק בהפסד של חמישה שערים, טוען חלוץ הקבוצה אורן סגרון, כי מאמנו מנסה להוריד את רמת הציפיות מהקבוצה ומהשחקנים. "לכולם ברור, שלא נעבור שלב בגביע אופ"א העונה. ננסה לסיים בתוצאה חיובית".

● מה זו תוצאה חיובית?

תיקו ואפילו ניצחון, למרות שהשחקנים לא מאמינים שננצח.

● במשחק בבאר שבע הגעתם למספר הזדמנויות, אבל החמצתם. למה?

ההזדמנויות שהגענו אליהן מוכיחות, שאנחנו מסוגלים להוריד כל קבוצה. נראה שהחמצנו בגלל התרגשות ופיק ברכיים שאחז חלק מהשחקנים.

● על פי המשחק בבאר שבע, מה ההבדל בין שחקן אירופאי לשחקן ישראלי?

ההבדל העיקרי הוא במשמעת הטקטית של כל שחקן ושחקן, ובעיקר בהרכב הקבוצתי. הם גם הרבה יותר חזקים מאיתנו מנטאלית.

הבעלים של הקבוצה, אלי להב, שנתן מענק לשחקנים על הופעתם בגביע אופ"א, לא מתכוון לתת מענק נוסף, אפילו אם ינצחו.

באר שבע, שמקווה להיות חלק ממשחק מתנה ביום שלישי, תנסה בראש השנה גם מתכוונות עקוות שיהיו בברצלונה לרגל חג הסוכות, הקדוש של ברצלונה. חגיגות אלה מתקיימות מדי שנה במשך שבוע והחל מה־24 בחודש ויש בהן תהלוכות חזיות, ריקודים, מלחמות תאטרליות וחיקוי דינוזר.

תקוה הבקיע לזכות סטאנדארד ליאז' בתיקו 1–1 עם סט. טרוידן

מאת אהרון מלינסקי

ליאז' (מיוחד ל"ספורט הארץ"). סטאנדארד ליאז' סיימה את משחקה הביתי נגד סט. טרוידן ב־1–1. שלום תקוה הבקיע את השער לזכות ליאז', שערו הראשון אחרי הרבה שנים בבלגיה, ושער "ישראלי" ראשון בבלגיה, מאז שאייציק זוהר שיחק שם בעונה שעברה.

הלר שלח בדקה הרביעית את תקוה והוא הבקיע את השער בבעיטה שטוחה. תקוה מסר אסיסט מצוין לסויפנס בדקה ה־30, אך השוער הדף את הבעיטה. בדקה ה־55 ספגה סטאנדארד שער שוויון אחרי טעות בהגנה. תקוה הוחלף לקראת סוף המשחק.

שאר התוצאות: לומל – פ.צ. ברוז' 2–2; גנט – סרינג 2–4; סרקל ברוז' – אקרן 2–2; ליארסה – שארלרואה 2–1; מולנבק – אאלסט 0–0; בוהן – הארנגם 1–5; אנטוורפן – מכלן 2–1.

הטבלה אחרי 10 מחזורים: פ.צ. ברוז' 23, לירסה 20, אאלסט 18, סטאנדארד 17.

ניצחון 0–2 לברצלונה

ברצלונה, יריבת הפועל באר שבע ביום שלישי בגביע אופ"א, ניצחה אתמול את ראיו ויאקאנו 0–2, במחזור הרביעי בספרד. ברצלונה שיחקה חלש ולא הלהיבה את 75 אלף הצופים. נאדאל הבקיע את השער הראשון בדקה ה־34, ולואיס פיגו הבקיע את השער השני בדקה ה־89. ריאל מדריד סיימה רק ב־0–0 נגד ריאל בטיס. ראסינג סאנטנדר וסוויליה סיימו ב־1–1.

עוזי דן

● הולנד. הולנדים – פ.ס.וו. 0–5; גו אהד – ספרטה 1–3; הארנבין – גראפשאפ 2–2; פורטונה – ניימיכן 1–1; אוטרכט – רודה 0–1.

● פורטוגל. בנפיקה – בלננשה 0–1.

הגולש פרידמן שני באירופה

ענבר רביעי – יתמודד איתו על מקום באטלנטה

הגולש גל פרידמן סיים אתמול במקום השני הכללי באליפות אירופה בגלשני מפרש, שהתקיימה באנגליה. עמית ענבר סיים במקום הרביעי. אמיר לוינסון סיים במקום ה־32. הגולשת מיכל היין סיימה במקום ה־32.

הגולשים גל פרידמן ועמית ענבר עברו את הקריטריון הנדרש לימפיאדה לאטלנטה, אבל רק אחד מהם ישתתף באולימפיאדה. זאת לאור העובדה, שמכל מדינה משתתף רק גולש אחד. לאולימפיאדה ייצא מי שיזכה בניקוד הממוקם גבוה יותר, במועד שההתאחדות לספורט תיקבע.

העימות הראשון ביניהם צפוי בדצמבר באליפות העולם שתערך בדרום אפריקה.

נבחרת המתעמלות של ישראל תצא מחר לאליפות העולם ביפאן

מאת אפי רוזנברג

נבחרת הנשים של ישראל בהתעמלות תצא מחר לסבאי, יפאן, שם תיפתח ב־1 באוקטובר אליפות העולם בהשתתפות 220 מתעמלות מ־27 מדינות, ו־250 מתעמלים מ־28 מדינות.

זו תחרות המבחן העיקרית לנבחרת ישראל בקריטריון למשחקים האולימפיים באטלנטה. המטרה של הנבחרת היא להיות בין 18 המקומות הראשונים בתחרות הקבוצתית (יבטיח לראשונה השתתפות של שתיים או שלוש מתעמלות במשחקים האולימפיים), או עלייה לגמר 36 בתחרות לבודדות.

הרכב הנבחרת: מיה שני, אלופת ישראל (הפועל ת"א), עינת קודר סגנית אלופת ישראל (הפועל ת"א), יעל בר (הפועל ראשל"צ), עדי פאר (הפועל נתניה), הדר ורשביאק ואסתי רמו (מכבי קרית־אונו) אודסל מרגש (קרית־ביאליק). המאמנים: זהב דיסמן ומיכאל ברישסקי.

הוועדה המארגנת של אליפות העולם, נענתה לבקשת איגוד ההתעמלות הישראלי לא לשבץ את המתעמלות הישראליות בימי התחרויות שיהיו ביום כיפור. הבנות יתחרו ב־1 בחודש לפנות ערב. אם יעפילו לשלבים המתקדמים, הן יתחרו ב־5 באוקטובר וב־6 באוקטובר.

בראש המשלחת יעמוד יצחק מור, יו"ר איגוד ההתעמלות. מנהל מקצועי: בקי רישניק. שופטות: אורנה שי וסילבי ברישסקי.

קייב מבקשת לא לנקוט בצעדים נגדה עד לסיום בדיקה של תובע ציבורי

קייב (רויטר). דינאמו קייב פנתה לתובע ציבורי שיחקור את ההאשמות של אופ"א בעניין ניסיון שיחוד השופט, שהוביל להשעייתה של דינאמו מליגת האלופות ומגביעי אירופה בשנתיים הבאות.

דינאמו ביקשה מאופ"א לא לנקוט שום צעד עד שהתובע יגיש את מסקנותיו ובד בבד הגישה ערעור לאופ"א על ההחלטה.

ראשי דינאמו הכחישו מכל וכל את העדות של השופט הספרדי שאמר, כי הוצעו לו 30 אלף דולר תמורת ניצחון של דינאמו ואמרו כי הוא "שקרן". ראשי המועדון גם האשימו את אופ"א ב"מסע מלוכלך" נגד דינאמו.

אוהדים בקייב הביעו זעם על ההחלטה. "אני חושב שזה לא סביר שקבוצה תיזרק מליגת האלופות בלי סיבה", אמר אוהד הקבוצה בן 29 לסוכנות רויטר.

פנאתינייקוס, אותה ניצחה דינאמו קייב 0–1 (תוצאה שתבוטל אם הערעור לא יתקבל) בירכה על החלטת ההשעייה ואילו אנדרלכט הבלגית הביעה כעס על העובדה שאאלבורג הדנית נבחרה להחליף את דינאמו. ראשי אנדרלכט אמרו, כי מכיוון שהם בעלי הישגים טובים יותר, הם היו צריכים להחליף את דינאמו קייב.

בעיטה חופשית

חלוצי הליגה האנגלית מבקיעים בצרורות

פאולר 4, שירר ויבואה 3, ברגקאמפ 2

מנצ'סטר יונייטד בראש אחרי 0–0 בשפילד. בלקבורן – קובנטרי 5–1

לונדון (שירות "ספורט הארץ"). דניס ברגקאמפ, הרכש ההולנדי של ארסנל, השתיק את מבקריו כשכבש את שעריו הראשונים באנגליה, צמד בניצחון 2–4 על סאות'המפטון. חלוצי הליגה האנגלית פרחו אתמול, כשרובי פאולר מבקיע רביעייה בניצחון 2–5 של ליוורפול על בולטון; אלן שירר כבש שלישייה בניצחון 1–5 של בלקבורן על קובנטרי ושוני יבואה הבקיע שלישייה בניצחון 2–4 של לידס על ווימבלדון.

בצמרת אירוניה: דווקא ה־0–0 היחיד של היום, של מנצ'סטר יונייטד בשפילד נגד הוונסדיי, העלה אותה למקום הראשון משום שניוקאסל תשחק רק היום נגד צ'לסי.

ברגקאמפ כבש שער ראשון בדקה ה־17 וארסנל העלה ל־0–2 בדקה ה־23; ואטסון צימק כעבור דקה ומנע השיווה בזמן פציעות של המחצית הראשונה. שער שני של ברגקאמפ (68) בבעיטה אדירה מ־25 מטר ושער של איאן רייט, כעבור חמש דקות, הבטיחו לארסנל ניצחון.

רובי פאולר נתן תצוגה מרשימה באנפילד לעיני יותר מ־40 אלף צופים מול בולטון. הוא כבש בדקות 11, 30, 46 ו־67 וקבע יתרון בלתי הפיך 0–4. מור (77) ופטרסון (81) צימצמו את הפער, והארקנס (83) כבש את השער החמישי לליוורפול.

בלקבורן התאוששה על חשבון קובנטרי והביסה אותה 1–5. שירר פתח בדקה השמינית, הנדרי כבש בדקה ה־23 וקובנטרי הגיב בדקה ה־34 כדי לרדת למחצית בפיגור 1–2. צמד של שירר בדקות 60 ו־67 העלה את מאזנו לשלושה, ופירס כבש את השער האחרון במשחק בדקה ה־75.

לידס ניצחה 2–4 את ווימבלדון בלונדון. קרלטון פאלמר כבש בדקה ה־32 ושוני יבואה העלה ל־0–2 בדקה ה־42. הולדסוורת צימק כעבור דקה אבל יבואה השיב תוך שתי דקות בשער שני. ויבסם צימצם ל־3–2 בדקה ה־58 אך יבואה, בשערו השלישי (73), הבטיח את הניצחון של לידס.

אסטון וילה הובילה נגד נוטינגהאם משער של אנדי טאונסנד בדקה ה־68, טאונסנד הורחק שתי דקות אחרי השער ודקה לסיום השווה דו ליסל לפורסט. ג'וליאן דיקס הבקיע פעמיים מהנקודה הלבנה (7, 43) לזכות ווסטהאם שזכתה בנצחונה הראשון העונה, 1–2 על אוורטון (סאמווייס, 40). שער של ניק בארמבי בדקה ה־16 היקנה למידלסברו ניצחון 0–1 על האחרונה בטבלה מנצ'סטר סיטי.

היום תארח ניוקאסל את צ'לסי. מחר: ק.פ.ר. – טוטנהאם.

● סקוטלנד: הארטס – סלטיק 0–4, ריינג'רס – היברניאן 0–1, פלקירק – מאדרוול 0–0, קילמרנוק – אברדין 1–2, ראית – פארטיק 1–3. סלטיק עלתה לראש הדירוג עם 10 נקודות מארבעה מחזורים, נקודה לפני ריינג'רס.

הליגה האנגלית

1. מנצ'סטר יונייטד	7	8-14	16
2. ניוקאסל	6	3-12	15
3. ליוורפול	7	5-13	15
4. ארסנל	7	4-10	15
5. אסטון וילה	7	5-9	14
6. לידס	7	9-12	13
7. מידלסברו	7	4-7	12
8. נוטינגהאם	7	9-11	11
9. ווימבלדון	7	13-12	10
10. צ'לסי	6	5-8	9
11. טוטנהאם	6	8-8	8
12. שפילד ונסדיי	7	9-8	8
13. בלקבורן	7	11-10	7
14. אוורטון	7	10-9	7
15. ק.פ.ר.	6	9-4	6
16. קובנטרי	7	14-7	6
17. ווסטהאם	7	11-7	5
18. סאות'המפטון	7	14-7	5
19. בולטון	7	17-8	4
20. מנצ'סטר סיטי	7	11-3	1

בעיטת 11 בדקה ה־89 השאירה את באיירן עם מאזן מושלם

מינכן (שירות "ספורט הארץ"). באיירן מינכן ממשיכה לשמור על מאזן מושלם בליגה הגרמנית, אחרי ניצחון 0–1 במשחקה נגד באייר לוורקוזן. יורגן קלינסמן הבקיע את שער הניצחון בבעיטת עונשין מ־11 מטר בדקה ה־89, אחרי שמתמס הוכשל ברחבה על ידי אולף קירסטן.

בורוסיה מנשנגלאדבך, שהודחה מהגביע באמצע השבוע, הביסה 0–5 בידי שטוטגרט. בוביץ (19, 60) ואלבר (29, 67) כבשו צמדים לשטוטגרט, הבולגרי בלאקוב הוסיף בדקה ה־57.

שער ניצחון של לארס ריקן בן ה־19 בדקה ה־82, העניק לאלופה דורטמונד ניצחון 3–4 על פרנקפורט ביום שישי. אנדי מולר, מיכאל זורק והייקו הרליך, הבקיעו לדורטמונד את השערים האחרים.

פורטונה דיסלדורף, העולה החדשה, הוכיחה שהיא לא הדיחה את באיירן מהגביע במקרה וניצחה את אורדינגן 0–1. פרייבורג סיימה ב־1–1 נגד פ.צ. קלן ואילו ורדר ברמן וקייזרסלאוטרן סיימו גם הן ב־1–1.

התוצאות האחרות: המבורג – קארלסרואה 0–0; הנזה רוסטוק – סט. פאולי 2–0.

היום יתמודדו שאלקה 04 ומינכן 1860.

הליגה הגרמנית

1. באיירן מינכן	7	6-19	21
2. דורטמונד	7	12-19	14
3. לוורקוזן	7	5-10	12
4. ורדר ברמן	7	8-9	12
5. הנזה רוסטוק	7	11-14	11
6. סט. פאולי	7	12-12	10
7. מנשנגלדבאך	7	14-16	10
8. שטוטגרט	7	12-14	9
9. שאלקה	6	7-7	8
10. פרנקפורט	7	14-13	8
11. דיסלדורף	7	9-18	8
12. קארלסרואה	7	9-12	8
13. אורדינגן	7	5-5	7
14. קלן	7	6-8	6
15. קייזרסלאוטרן	7	9-13	6
16. המבורג	7	11-13	5
17. פרייבורג	7	4-10	4
18. מינכן 1860	6	7-14	4

צמד של דיילי ואלדז בניצחון 0–2 של סן ז'רמן על שטרסבורג

פאריס (רויטר). תולין דיילי ואלדז, החלוץ הצבאמי של סן ז'רמן, כבש פעמיים והוביל את קבוצתו לניצחון 0–2 על שטרסבורג ולהישארות במקום הראשון בטבלה. אלדז כבש בדקות 17 ו־64 והעלה את מאזנו לשמונה שערים בצרפת – שותף למקום הראשון בטבלת מלך השערים. פאריס לוקי שיחק ברבע השעה האחרונה, לראשונה מזה חודש אחרי שסבל מבעיות נפשיות. מץ נותרה שניה בפיגור של נקודה אחת אחרי ניצחון חוץ 0–1 על מארטיג, משער של בלנשאר בדקה העשירית.

נאנט סיימה ב־1–1 נגד לאנס, יפת נ'דורם כבש לנאנט והוא מוביל יחד עם אלדז בראש טבלת מלך השערים. נאנס ירדה למקום ה־12 בטבלה. אוקזר ניצחה את רן 1–2, בורדו הביסה את מונפלייה 0–3.

התוצאות האחרות: ניס – ליון 0–1; באסטיה – קאן 2–1; גוינגאן – בנון 0–0; ליל – לה האבר 2–0.

הטבלה אחרי 10 מחזורים: סן ז'רמן 23, מץ 22, אוקזר 19, לנס 19.

טראפאטוני ינסה להשיג נקודה ראשונה – היום נגד יובנטוס

מאמן קאליארי המדורגת אחרונה, אימן בעבר את יובה שתופיע ללא יוגוביץ' הפצוע ודל פיירו

האלופה המוליכה יובנטוס, תשחק היום במחזור הרביעי באיטליה במגרשה של האחרונה בטבלה, קאליארי, היחידה ללא נקודה, אותה מאמן ג'ובאני טראפאטוני, בעבר מאמן יובה. ביובנטוס לא ישחקו ולאדימיר יוגוביץ' הפצוע ואלסנדרו דל פיירו, שלא המאמן בגלל שירותו הצבאי.

מילאן תארח את אטאלנטה, כשרוברטו באג'ו חוזר להרכב. ג'ורג' וואה, זבונימיר בובאן ומרסל דסאיי, יחזרו בהרכב, ודז'אן סאביצ'ביץ' יישב על הספסל.

מאמן אינטר, אוטאביו ביאנקי, נמצא תחת לחץ כבד של האוהדים להשיג תוצאה טובה בנאפולי, אך נשיא הקבוצה, מאסימו מוראטי, אמר כי "בינתיים הוא נהנה מגיבוי". פארמה תארח את פיורנטינה, ורומא תצא לקרמונזה.

המשחקים האחרים: לאציו – אודינזה; פיאצ'נצה – בארי; טורינו – סמפדוריה; ויצ'נצה – פאדובה.

● לפני סיום ההחתמה את מגן נבחרת שוודיה, פנטוס קאמארק מגטבורג, תמורת 1.32 מיליון דולר. קאמארק בן 27, בעל 26 הופעות בנבחרת שוודיה.

● משטרת אמסטרדם הצימה את מכוניתו של מרציאנו וינק מפ.ס.וו, אחרי שתפסה אותו נוסע במהירות של 135 קמ"ש במקום בו מותרת נסיעה במהירות 50 קמ"ש.

איזק אבידור, אמסטרדם

מילאן מוכנה לשחרר את די־קאניו לבלקבורן בלי תנאים מוקדמים

מאת משה רונן

פרואה, איטליה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). בלקבורן ממשיכה לחזר אחר פאולו די־קאניו ממילאן. האלופה האנגלית שלחה פאקס למילאן, בו היא מבקשת לקבל את השחקן לניסיון במשחק ליגה.

מצבה המקצועי העכשווי של בלקבורן, גרם לראשיה להציע 3.5 מיליון לישט (כ־5.6 מיליון דולר) כדי לרכוש את די־קאניו. במילאן לא מוכנים לשחרר את השחקן למבחנים, בטענה ששחקן המשחק במילאן ושיחק בעבר ביובנטוס לא זקוק למבחנים. אדריאנו גאליאני, מנהלה הראשי של מילאן, הודיע כי הקבוצה מוכנה לשחרר את די־קאניו ללא תנאים.

טוקיוב עלתה לגמר אליפות העולם בהתעמלות אמנותית

מאת אפי רוזנברג

אלופת ישראל בהתעמלות אמנותית, אנה טוקיוב מהפועל פתח תקוה, עלתה ביום שישי לגמר אליפות העולם בוינה. טוקיוב דורגה במקום ה־25 לגמר של 26 מתעמלות. בכך עמדה טוקיוב בקריטריון האולימפי הבינלאומי לאטלנטה. הקריטריון הישראלי לאטלנטה קשה יותר, היא נדרשת להתברג במקומות 1 עד 16 בגמר.

טוקיוב קבעה בחבל 9.15 נקודות, בכדור 9.10, באלות 9.20 סרט 9.10, סה"כ 36.55 נק'.

הנבחרת מדורגת במקום ה־17 הקבוצתי. באליפות מתמודדות 88 מתעמלות על 35 מקומות באולימפיאדה.

יתרון של 4:22 דקות מבטיח היום לז'אלאבר ניצחון בטור הספרדי

אלקלאה דה הנארס, ספרד (רויטר). רק כוח עליון עלול למנוע מהרוכב הצרפתי לורן ז'אלאבר זכייה בטור דה אספניה המסתיים היום. אתמול, בקטע ה־20 שהיה מבחן זמן, ניצח הספרדי אברהם אולאנו כשעבר 42 ק"מ ב־49:37 דקות. אולאנו צימצם את הפער מז'אלאבר, אך עדיין מפגר אחריו ב־4:22 דקות. זמנו הכולל של ז'אלאבר 91:15:34 שעות.

הגרמני מרסל וסט נפסל בקטע ה־19, שלשום, אחרי שהשופטים פסקו כי גרם לתאונה בסיום הקטע. האיטלקי אדריאנו באפי ניצח בקטע (224 קילומטר).

הקטע האחרון, היום (171 ק"מ), יהיה מאלקלאה דה הנארס למדריד.

הפסד לאלופה הפועל ראשל"צ בליגה לכדוריד

מכבי נתניה הנחילה הפסד ראשון, 16–22, לאלופה ומחזיקת הגביע, הפועל ראשון לציון.

התוצאות האחרות במחזור השני: מכבי ראשל"צ – מכבי רעננה 18–24, הפועל רחובות – הפועל פ"ת 15–24, א.ב. גם צי־בה – מכבי רחובות 20–21, מכבי פ"ת – אליצור הרצליה 19–19, מכבי ת"א – מכבי קרית מוצקין 15–23. צמרת הטבלה: 1. מכבי ראשל"צ 4, 2. מכבי נתניה 4, אס"א ת"א 4.

גראנדיסון לא ישחק במכבי ת"א לאחר שלא עמד במבחן

מאת אלי פרוסי ואריה ליבנת

ראשי מכבי ת"א החליטו אתמול לוותר על אפשרות החתמתו של הזר הנבחן, רון גראנדיסון, אחרי שהשחקן לא נמצא מתאים לקבוצה. במכבי בדקו בסוף השבוע את מועמדותו של דווין מרטון (24, 2.01 מ'), שנמצא בעונה שעברה עם הסגל של גולדן סטייט ווריירס, אולם היה פצוע רוב העונה.

אחד מראשי הצוות המקצועי של מכבי ת"א עשוי לצאת השבוע לארה"ב לבדוק מועמדים נוספים.

מכבי תל אביב ניצחה ביום שישי 77–86 את הפועל חולון, במשחק אימון בחולון. רון גראנדיסון שיחק 29 דקות, קלע 13 נקודות, הוריד תשעה ריבאונדים, איבד חמישה כדורים, חטף כדור אחד וחסם פעם אחת. הירבו לקלוע למכבי: צ'ורצ'יל 20, הנפלד 13, ג'מצ'י 12, קנס 12. לחולון: האגנר 16, אלימלך 10, מולכו 10.

3 מ"ג לשרף בלימוז'

לימוז', קבוצתו של מאמן נבחרת ישראל צבי שרף, שלחה איתות נוסף לעליונותה השנה בצרפת, כשהביסה בדיז'ון 88–65 (38–48) את הקבוצה המקומית. היה זה ניצחונה השלישי של לימוז' העונה בליגה משלושה משחקים. בוטאס 25, דאקרי 17, מילסון 14 הירבו לקלוע ללימוז'. לדיז'ון: אנדריי ספנסר 17, רון ריורדן 17.

וילבראן, יריבת הפועל ת"א ביום רביעי, ניצחה את שלה 79–92. אנטיב שהחתימה את סרזור וילסון (27, 2.00 מ') הביסה את גראבלין 69–80. שאר התוצאות: אורטז – אוורד 77–109, ראסינג פאריס – לה מאן 75–88, סטרסבורג – לודלאה 85–88, מונפלייה – ליון 86–96, נאנסי – בואבוסון 85–91.

המובילות: אורטז, לימוז', אנטיב, וילבראן ומונפלייה 6 נקודות כל אחת.

השבוע בכדורסל

יום שלישי

● גביע אירופה לקבוצות, סיבוב שני, ק.ק. ספרטק סובוטיצה (יוגוסלביה) – בני הרצליה.

יום רביעי

● גביע קוראץ', סיבוב שני: הפועל חולון – פורטיטודו בולוניה (איטליה); וילרבאן (צרפת) – הפועל תל אביב; ברונזבי הורסנס (דנמרק) – מכבי ראשון לציון.

● גביע רונקטי, סיבוב שני: אליצור רמלה – פאניוניוס אתונה (יוון); אוניברסיטאטה קלוז' (רומניה) – א.ס. רמת השרון.

יום חמישי

● אליפות אירופה לקבוצות, סיבוב שני: הפועל גליל עליון – איראקליס סלוניקי (יוון); פוטרם סיביו (רומניה) – מכבי תל אביב.

● גביע אירופה לאלופות נשים, סיבוב שני: אליצור חולון – פ.ס.ו.ק. פאס (הונגריה).

● גומלין הסיבוב הראשון בגביע המדינה לגברים: שמונה משחקים.

● גומלין שמינית גמר גביע המדינה לנשים: ארבעה משחקים.

מוצאי שבת

● גומלין שמינית גמר גביע המדינה לנשים: שלושה משחקים.

מכבי ראשל"צ וגליל עליון עלו לשמינית גמר הגביע

לאחר שהדיחו את הפועל נהריה ומכבי כרמיאל

מאת רוני בראון ויהודה שרייבר

מכבי ראשון לציון והפועל גליל עליון עלו אמש לשמינית גמר גביע המדינה בכדורסל.

ראשון לציון הביסה את הפועל נהריה 86–119 (33–57) ובסיכום שני המפגשים: 189–228. לראשל"צ: גס 26, באלי 21, ארליבר 15, אבדיה 12, ברנר 11, בן בסט 10, א. כהן 7, שמחוני 6, ק. בלול 6, צ'יבטורו 3, הימן 2. לנהריה: גארדנר 26, מדי 25, ברקוביץ' 19, ש. אזולאי 6, ר. אזולאי 4, ולדשטיין 4, שטול 2. שפטו: ירון זריף ועוזי דיסמן, 200 צופים בראשון לציון.

גליל עליון ניצחה את מכבי כרמיאל 76–82 (39–47) ובסיכום שני המשחקים: 128–164. לגליל: רוזן 24, הרדג'ס 14, קרדי 12, קראבר 10, שטיין 9, סלע 6, שלף 2, שפירא 2. לכרמיאל: מרטין 21, וקנין 14, הראבן 11, מילי 11, אבישן 9, חזגל 6, מרנשטיין 2, גולדשמיט 2. שפטו: ג'וזף עלימי ויעקב ראובן, 200 צופים בכפר בלום.

גלמן: אני מתייחס במלוא החומרה לדבריו של איזנברג

מאת אלי פרוסי

גרשון גלמן, מזכיר מועצת פועלי תל אביב, הגיב בחומרה על דבריו של שאול איזנברג, המנהל המקצועי של הפועל תל אביב, בפני עזרא ובשה, סגן כדגס הנבחרים הרשמי, התוקף את המעורבות האישית של מנהלי הפועל תל אביב.

על דבריו של איזנברג לובשה שחיים רמון, יו"ר ההסתדרות, אמר לו בזמנו "אם תרצו שגלמן יהיה בבית הסוהר, תקבלו את הכסף", אמר גלמן: "אני מתייחס במלוא החומרה לדבריו של איזנברג. אני מקווה שהדברים אינם נכונים. מתפתחת פרשה חמורת תקיפה, תוך ניסיון של העונה להפילה המלווה בדרישה אישית. אם העובדות אינן נכונות, אני מצפה מרמון לנקוט בכל האמצעים, כולל תביעה על הוצאת דיבה נגד איזנברג. כמובן שאני מצפה לטיהור מוחלט של שמי הטוב. אם זה לא יקרה, אנקוט בכל הצעדים העומדים לרשותי. בית המשפט כבר פסק שההסתדרות אינה מחויבת בחובות העבר של הפועל ת"א".

● טים סימסם בולוניה, שתגיע בחג למשחקה עם הפועל חולון בסיבוב השני בגביע קוראץ' ביום רביעי, ניצחה בסוף השבוע בליגה את אילי טרייסטה 67–78.

הרצליה תשאף להעביר ההכרעה נגד סובוטיצה לגומלין בישראל

המשחק הראשון בסיבוב הד־2 בגביע אירופה יתקיים במוצאי החג (19.30) ביוגוסלוויה

מאת אריה ליבנת

מחזיקת גביע המדינה והמוליכה של הליגה הלאומית בכדורסל, בני הרצליה, תפתח במוצאי החג (יום שלישי, 19.30) את הופעתה בגביע אירופה לקבוצות, כשתתארח ביוגוסלוויה אצל ק.ק. ספרטק סובוטיצה, בסיבוב השני.

בסגל של סובוטיצה אין שום שחקן של נבחרת יוגוסלוויה. השחקן היחיד שהשתייך לנבחרת שזכתה לפני חודשים באליפות אירופה, זארקו קסרדוביץ' (2.10 מ'), עזב בתום העונה הקודמת. כמו לרוב הקבוצות ביוגוסלוויה, גם לסובוטיצה אין שחקנים זרים. השחקנים המקומיים הבולטים הם הרכז דראגן אלכסיץ', הקלעי בלאז'ו ארביץ' ושחקן הציר דראן מישקוביץ'.

בעוד הרצליה עלתה אוטומטית לסיבוב זה, נזקקה סובוטיצה לעבור בסיבוב הראשון את אוניברסיטאטה קלוז' הרומנית. היא לא נתקלה בקשיים מרובים, וניצחה 64–87 ברומניה ו־61–98 ביוגוסלוויה. עוזר המאמן אילן קבלסקי חזה במשחק הגומלין והתרשם, כי מדובר בקבוצה שמשחקת כדורסל שוטף, מהיר וקולעת הרבה מטווח השלוש נקודות.

למרות שלסובוטיצה אין זרים, ולמרות שבניגוד להרצליה, שחקניה לא נמנים על הדרג הראשון וכנראה שגם לא על הדרג השני בארצה, סבור המאמן מולי קצורין שלא יהיה קל לקבוצתו. "קשה לומר שהם יותר חזקים מאיתנו, הם ברמה טובה וגם אנחנו קבוצה טובה, אבל לא נשים את הכדורסל הישראלי לפני היוגוסלווי, כי אנחנו מפסידים בפינלנד ובקפריסין. אנחנו נוסעים בחשש מסוים", אמר.

● איזו תוצאה תספק אותכם לקראת הגומלין?

כל תוצאה שתגרום להכרעה בהרצליה תיטיב איתנו. ננסה להשיג תוצאה צמודה, וכמובן שנהיה מרוצים אם ננצח.

ייתכן שתופסק עבודתו של קנטי במכבי ר"ג

מאת אריה ליבנת

מכבי רמת גן עשויה להפסיק את עבודתו של אלי קנטי בגלל אי רצונו להתחתם על החוזה האחיד. לפי מקורות בירושלים, עשוי יורם חרש להיות מחליפו, אבל חבר ההנהלה זאב הרצברג הכחיש בתוקף וקבע שאין כל בעיות עם קנטי. לדברי המאמן, "יש אי הבנות, אבל בינתיים אני מאמן את הקבוצה".

● אמנון שנק הודיע אתמול על הפסקת עבודתו כעוזר מאמן מכבי ירושלים, שבועיים אחרי שיורם חרש התפטר מאימון הקבוצה. שנק ניהל את שני המשחקים האחרונים של הקבוצה (הפסד באילת, ניצחון ברעננה). את האימון העביר מאמן הנוער יעקב אגמון. המאמן החדש, האמריקאי טים שיי, שאמור להגיע היום בצהריים בישראל, יהיה שותף בהחלטה מי יהיה עוזרו, וייתכן שיצרף אמריקאי.

פורטלנד מתקשה בהחתמת סאבוניס

הענק הליטאי (2.22 מ') הגיע לבירת אורגון, אך הסכם טרם נחתם. פרשנים טוענים כי הוא לא כשיר להופעה בליגה המפרכת, ותיקרת השכר תאלץ את בלייזרס לשחרר 2–3 שחקנים, כדי ליצור את החלל הדרוש לתשלום שכרו

מאת רון קופמן וסוכנויות הידיעות

פורטלנד טרייל־בלייזרס מתקשה להחתים את שחקן הציר הליטאי, ארווידאס סאבוניס (2.22 מ') לעונה הקרובה. בסוף השבוע הוזה כי ייתכן שפורטלנד תשנה את תכניותיה להחתים את סאבוניס, אחרי שמסיבת עיתונאים שנועדה בעיר בוטלה אחרי שעה, למרות דיווחים על שהייתו של הכדורסלן בעיר.

סאבוניס נחשב לכדורסלן הטוב בתפקידו באירופה בשנים האחרונות. פורטלנד בחרה בו במחזור הד־24 בדראפט בשנת 1986, אך הוא סרב לשחק בארה"ב. במסיבת עיתונאים שקיים במדריד ב־12 במאי, הצהיר כי בהגיעו לגיל 30 הוא מעוניין באתגר של הופעה באנ.בי.איי. בפורטלנד. "זה הזמן שלי. לא נותר לי מה להוכיח בכדורסל האירופי או בכדורסל העולמי. רק האנ.בי.איי. נשארה".

סאבוניס היה שחקן השנה בעונה שעברה, עת הוליך את ריאל מדריד לאליפות אירופה לקבוצות. בליגה הספרדית היה ממוצע 22.8 נקודות, 13.2 ריבאונדים (83% מהשדה ו־78% מקו העונשין), 2.6 חסימות ו־2.4 אסיסטים בממוצע למשחק. פרשנים רבים בארה"ב, שראו את סאבוניס בליגה הספרדית ובאליפות אירופה, סבורים כי הוא אינו כשיר לאנ.בי.איי. אחרי פציעות, כולל קרע בגיד אכילס בסוף שנות ה־80', אך הנהלת הבלייזרס סבורה כי היא מעוניינת בו ל־18–20 דקות בממוצע במשחק.

סיכסוך העבודה וההשבתה בליגה מנעו מפורטלנד להחתים את סאבוניס, והעיסקה אמורה היתה להיחתם ביום רביעי. תיקרת השכר בליגה (23 מיליון דולר) תאלץ את פורטלנד, אם תתבצע העיסקה, לשחרר את טרי פורטר, מארק בראיינט ושחקן נוסף.

אגב, הקשר בין פורטלנד לסאבוניס נשמר בכל השנים מאז נבחר בדראפט. כאשר נפצע בגיד אכילס, נותח ושוקם בידי רופאי המועדון. הדבר גרר ביקורת נוקבת, בעיקר מפי ג'ון תומפסון, מאמן ארה"ב באולימפיאדת סיאול 88', שטען כי השיקום של סאבוניס סייע לנבחרת בריה"מ להדיח את ארה"ב מהמאבק על מדליית הזהב האולימפית.

דאנא בארוס לבוסטון תמורת 22 מיליון דולר

בוסטון סלטיקס החתימה את הרכז דאנא בארוס, ששיחק בעונה שעברה בפילדלפיה 76'. במסיבת עיתונאים בבוסטון, הודיעה הנהלת הקבוצה כי מדובר בהסכם לשש שנים על 22 מיליון דולר. בעונה שעברה השתכר בארוס 950 אלף דולר. הוא קלע 20.6 נק' ומסר 7.5 אסיסטים בממוצע למשחק.

בארוס, יליד בוסטון, הקלע המוביל בהיסטוריה של בוסטון קולג', שיחק ארבע שנים בסיאטל לפני שעבר לפילדלפיה.

פרי יישאר בפיניקס בעד 12 מיליון דולר

אליוט פרי, הרכז השני של פיניקס סאנס, חתם בסוף השבוע על הארכת חוזה לשש שנים, תמורת 12 מיליון דולר. פרי בן ה־26, בוגר מכללת ממפיס סטייט, אמר בראיונות לרדיו ולטלוויזיה כי הוצעו לו סכומים גבוהים יותר מוושינגטון בולטס, מינסוטה ומיאמי היט, אך הוא בחר להמשיך בפיניקס בה הוא משחק מ־1993/94.

נשיא המועדון, ג'רי קולאנג'לו, לא הגיב על הידיעה, אך נכטר כי סאנס תקיים מסיבת עיתונאים מחר.

פרי שיחק בעונה שעברה ב־81 משחקים, פתח בחמישיה ב־51 מהם, קלע 9.7 נקודות (52% מהשדה – שיא קריירה), מסר 4.8 אסיסטים והוסיף 1.9 כדורים חטופים בממוצע למשחק. מאחר שקווין ג'ונסון שיחק רק ב־47 משחקים בעונה שעברה בגלל פציעה, החליטו מנהלי פיניקס להחתים את פרי על חוזה ארוך טווח, משום שהיה גורם מרכזי במאזן הקבוצה שכלל 59 נצחונות ו־23 הפסדים.

هكذا من الأصل

هكذا بين الأهل

אם שכולה דורשת הכרה בנפגעת פעולות איבה

(ע). אירנה איבנובה, בת 56, אמה של נטשה איבנובה, שנרצחה לפני יותר משנה בדירתה באשדוד, מבקשת שהמדינה תכיר בה כנפגעת פעולות איבה.

הנרצחת שהיתה בת 31 במותה הגיעה לישראל לפני כארבע שנים עם בתה בת ה־10. זמן קצר לאחר מכן החלה לעבוד בזנות, והיתה לפרוצה מבוקשת. לפני שנה נמצאה גופתה בדירתה ברחוב יהודה הלוי באשדוד, כשהיא מגולגלת בתוך שטיח. על הגופה נמצאו סימני אלימות רבים ודקירות.

תחילה חשדו חוקרי משטרת אשדוד, כי נטשה נרצחה מתוך מניע פלילי. לאחר שנבדקו כל כיווני החקירה התקבלה שיחה טלפונית שבה הודיע תושב חאן יונס, איש החזית העממית לשחרור פלשתין, כי הוא רצח את הפרוצה. חקירת המשטרה העלתה בסופו של דבר, כי הרצח בוצע על רקע לאומני.

אחד משלושת תושבי הרצועה, ששהו בביתה בליל הרצח, איבראהים עבדאללה איימן, מבוקש על־ידי כוחות הביטחון ושמו אף הופיע ברשימת המבוקשים שהגיש השר ליבאי לפלשתינאים.

האם, אירנה, פועלת ניקיון במעון באשדוד, הטיסה את גופת בתה לקבורה בפטרבורג, עיר הולדתה. היא טוענת: "ערבים רצחו את הבת שלי רק בשביל לנקום ביהודים ולמרות זאת הביטוח הלאומי לא מכיר בנו כמשפחה נפגעת פעולות איבה. איש לא מתעניין בנו, איש לא עוזר לנו ואני בקושי מצליחה לשרוד".

158 פליטים פלשתינאים שגורשו מלוב נמצאים בדרכם לעזה

סאלום (ע"ר וע"צ). לוב הציעה לקבל חזרה באופן זמני 150 פלשתינאים שגירשה מתחומה, ואשר נשארו תקועים בגבולה עם מצרים: כך הודיע שלשום קצין משמר גבול מצרי. אך הוא ציין, כי כמעט כולם סירבו להצעה זו. הקצין דיווח כי רוב הפלשתינאים מכרו את חפציהם בלוב והביעו חשש מפני היחס שיקבלו אם ישובו למדינה זו.

158 הפליטים עברו בשבת במעבר מצרים לכיוון נמל נואיבה, בדרכם לעזה דרך ירדן. אך דובר שגרירות ירדן בקהיר אמר לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית, כי ארצו תרשה לעבור רק לפלשתינאים שבידיהם דרכונים ירדניים או תעודות תושב שנמסרו על־ידי ישראל, ואשר ישראל לא תתנגד לחזרתם.

פקיד בכיר באש"ף אמר בקהיר בעילום שם, כי רשות האוטונומיה מעדיפה "שהפליטים יהיו בגבול ישראל מאשר בגבול מצרים, לבנון או ירדן".

לבנון הקלה שלשום בהגבלות הכניסה שהטילה על פלשתינאים בעלי תעודות מסע לבנוניות, אשר הונפקו החודש במטרה לרסן את כניסת הפלשתינאים שגורשו מלוב. שר הפנים מישל מור אמר, כי פלשתינאים בעלי תעודות מסע פלשתיניות, שיצאו את לבנון אחרי 1 ביוני, או שהם בעלי תעודות תושב תמידיות או שנתיות, פטורים מההגבלות על שיבת הפלשתינאים.

אך ההגבלות, עליהן הורה מור בתחילת החודש, עדיין בתוקף לגבי יתר הפלשתינאים המתגוררים מחוץ ללבנון, למרות שבידיהם תעודות לבנוניות.

חייל מכה סוחר פלשתינאי במהומות בחברון, שפרצו על רקע התנגדות המתנחלים להחלטות בטאבה
תצלום: איי־פי

ח"כ יעל דיין: לפתוח בחקירה נגד ארגון אייל

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

ח"כ יעל דיין (עבודה) פנתה ליועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, בבקשה לפתוח בחקירה נגד חברי ארגון "אייל" בחשד להמרדה, הסתה, גזענות ולשון הרע על הציבור.

במכתב ששיגרה ח"כ דיין אל היועץ המשפטי לממשלה ואל ראש אגף החקירות במשטרה, ניצב יוסי לוי, היא ציינה כי בכתבה ששודרה שלשום ביומן השבוע של הערוץ הראשון בטלוויזיה, התבטאו חברי הארגון בלשון המהווה הפרת חוק המרדה, וציינו כי בכוונתם להפעיל נשק וכלבים למטרות רצח והפרות סדר.

לדברי ח"כ דיין, אחד המרואיינים לא פסל את האפשרות שיהיה מוכן להרוג, לא רק פלשתינאים, אלא גם יהודים, במסגרת מאבק הארגון נגד ההסכמים עם הפלשתינאים.

היועץ המשפטי לממשלה החליט לפני שבועות ספורים להורות למשטרה לפתוח בחקירה נגד תנועת "זו ארצנו", בחשד לביצוע עבירות של המרדה ופרסומי הסתה. בן־יאיר ציין, כי החליט לנקוט בצעד זה, משום שבפעילות של "זו ארצנו" הוא ראה הוראת קרובה לפגיעה בסדר הציבורי.

בן 70 טבע בחוף הים בתל אביב

(ע). ולאדימיר פריסקי, בן 70 מפתח תקוה, טבע אתמול בבוקר, בחוף הילטון בתל אביב.

צוות נט"ן של מגן דוד אדום שהגיע למקום קבע את מותו. הודעה נמסרה למשפחה וגופתו הועברה למכון לרפואה משפטית באבו כביר.

שתי דליקות בתל אביב; אין נפגעים

(ע). דליקה פרצה במוצאי שבת במסעדת "קפה וסימפוזיה" ברחוב העלייה 15 בדרום תל אביב. המסעדה היתה ריקה מאדם. כבאי תל אביב השתלטו על האש בתוך זמן קצר. נגרם נזק לתכולת המסעדה, ולפי שעה לא ברורה סיבת הדליקה.

במחסן שליד בניין המועצה לארץ ישראל יפה, בשדרות רוקח 80 בצפון תל אביב, פרצה במוצאי שבת שריפה גדולה. ארבעה צוותים של כבאים פעלו בשטח יותר משעה וחצי להשתלט על האש ולמנוע את התפשטותה למבנים אחרים באזור.

המחסן נשרף כליל. טרם הוברר מה גרם לדליקה.

בייקר: במלחמת המפרץ איימתי על עיראק בנשק גרעיני, וזו היתה הונאה

וושינגטון (ע"ר). שר החוץ האמריקאי בתקופת מלחמת המפרץ, ג'יימס בייקר, איים על בגדאד בתגובה כימית או גרעינית, כדי למנוע מתקפה כימית וביולוגית מצד עיראק. זו היתה הונאה, מאחר שהנשיא ג'ורג' בוש החליט כי ארצות הברית לא תגיב בהפעלת נשק כימי או גרעיני.

כך מגלה ספרו החדש של בייקר, "מדיניות הדיפלומטיה", שקטעים ממנו פורסמו אתמול בשבועון "ניוזוויק". "אם תילחמו בקואליציה, תנוצחו", אמר בייקר לשר החוץ העיראקי טארק עזיז. "זאת לא תהיה מלחמת התשה כמו זו שידעתם באיראן. יש לנו את האמצעים לקבוע כיצד ייראה הקרב, ולכם אין".

בספרו כותב בייקר, כי לאחר מכן מסר לבגדאד הודעה מטעם הגנרל קולין פאוול, שבה נאמר: "אם תפעילו נגד כוחותינו נשק כימי או ביולוגי, העם האמריקאי ידרוש נקמה. יש לנו את האמצעים לעשות זאת. זה אינו איום, זו הבטחה. אם יהיה שימוש בנשק כזה, מטרתנו תהיה לא רק שחרור כווית, אלא חיסול המשטר העיראקי הנוכחי וכל מי שיהיה אחראי לשימוש בנשק כזה".

בייקר גם כתב, כי נשיא עיראק סדאם חוסיין כתב במכתב לנשיא איראן האשמי ראפסנג'אני, שבכוונתו לפלוש לערב הסעודית ולכבוש אותה. במכתב התייחס סדאם אל "קו החוף שלנו שאורכו 840 קילומטר", מעיראק ועד איחוד נסיכויות המפרץ.

עוד מגלה בייקר, כי הציע להציב חיילים אמריקאים ברמת הגולן, לאחר השגת הסכם שלום בין ישראל לסוריה. גילוי נוסף הוא, שבתגובה לבקשת נשיא ברית המועצות מיכאיל גורבצ'וב, סייע בייקר לסובייטים להשיג הלוואה מערב הסעודית בסך יותר מארבעה מיליארד דולר.

צוות מדיניות החוץ של הנשיא רונלד רייגן היה הרבה פחות יעיל ממה שהיה אמור להיות, טוען בייקר. "לעתים קרובות הוא היה תערובת שטנית של אינטריגות, מרפקים, אגואים וסדרי יום מנוגדים. אינני זוכר תקופה כלשהי שלא היו בה מאבקים בצוות מדיניות החוץ".

סין קיבלה מינויו של הסנאטור לשעבר ג'ים סאסר כשגריר ארה"ב בבייג'ין

וושינגטון (איי־פי). סין הסכימה למינויו של הסנאטור לשעבר ג'ים סאסר לתפקיד שגריר ארה"ב בסין. שר החוץ של ארה"ב, וורן כריסטופר, אמר שלשום כי צעד זה ישפר את היחסים בין שתי המדינות.

המינוי הוא צעד מקדים לקראת פגישת הפסגה המתוכננת בין נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, ונשיא סין, ג'יאנג זמין. הפסגה נועדה לקדם את היחסים בין שתי המדינות, לאחר ההתדרדרות הבוטה שהיתה בקשרים ביניהן לפני חודשים מספר.

הממשל יבקש בהקדם את אישור הסנאט למינוי וסין תשיב לה בקרוב את שגרירה בארה"ב, לי דאויו, בחזרה לוואשינגטון. השגריר נקרא להתייעצויות בסין בתחילת יוני, במחאה על הרשאת כניסתו לארה"ב של נשיא טייוואן, לי טנג הואי.

בייג'ין (איי־פי). משטרת סין הקפיאה את חשבונות הבנק של האסיר הפוליטי הידוע צ'ן [illegible], אשתו אתמול. לדבריה, הבנק והמשטרה לא נתנו כל הסבר להקפאת חסכונותיהם של בני הזוג.

השלטון הקומוניסטי בסין נוהג תכופות למנוע ממתנגדים פוליטיים ובני משפחותיהם להחזיק במקומות עבודה קבועים, אולם זה המקרה המדווח הראשון של הקפאת חסכונות פרטיים בצעד עונשי.

הממשלה הסינית האשימה את צ'ן בתכנון ההפגנות בעד הדמוקרטיזציה, אשר התקיימו בכיכר טיאנאנמן ב־1989, והוא נידון ל־13 שנות מאסר.

אשתו החזיקה שנה במאסר בלי שהוגש נגדה כתב אישום, ולאחר שחרורה התקיימה בעיקר מחסכונות המשפחה. הממשלה סגרה את מכון המחקר הפרטי של בעלה, שבו עבדה בעבר, והמשטרה הזהירה כל מעביד שניאות להעסיקה.

שר ההגנה של אורוגואי נפגש עם רבין

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

שר ההגנה של אורוגואי, ראול איטורריה, הגיע שלשום לביקור קצר בישראל, ונועד לשיחה עם ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין. איטורריה הגיע למזרח התיכון, כדי לבקר את חיילי ארצו המשרתים בכוח הרב־לאומי בסיני.

שיחתו עם רבין הוגדרה כפגישת נימוסין קצרה. ראש הממשלה מסר לאורח סקירה על תהליך השלום והמלחמה בטרור, והתעניין במתרחש באורוגואי.

ישראל מוכרת לאורוגואי ציוד ביטחוני בהיקף קטן, והקשרים הביטחוניים בין שתי המדינות מצומצמים.

עיראק ביקשה מהאינטרפול לסייע לה בהחזרת הגנראל חוסיין כאמל

קהיר (ע"צ). עיראק ביקשה מהמשטרה הבינלאומית (אינטרפול) לסייע לה להחזיר למדינה את הגנראל חוסיין כאמל חסן, חתנו של הנשיא סדאם חוסיין, שערק לירדן ב־8 באוגוסט.

שר החוץ העיראקי, מוחמד סעיד אל־שאחאף, אמר אתמול: "ימים אחדים לאחר עריקתו של חוסיין כאמל חסן הגשנו לאינטרפול תיק שלם שהכיל מסמכים שנועדו לסייע בהחזרתו. חוסיין כאמל מעל בכספי ציבור". השר העיראקי צוטט על ידי היומון הערבי "אשארק אל־אוסאט", המופיע בלונדון.

השר הוסיף כי הקשרים בין בגדאד לעמאן לא נפגעו מעריקתו של חסן.

בראיון אחר שהתפרסם באותו עיתון אמר שר החוץ הירדני, עבדול כארים אל כבאריתי, כי התלונה של עיראק לרדוף אחר הגנראל חסן "היא עניין הנוגע לעיראק". שר החוץ הירדני הדגיש, עם זאת, כי המשטר העיראקי הפקיד כספים בבנקים ירדניים.

שאחאף, שהתראיין גם ביומון "אל־חיאת", אמר כי היחסים בין קהיר לבין בגדאד השתפרו. הוא בירך את העמדה המצרית התומכת בשלמותה הטריטוריאלית של עיראק.

הארץ
ספרים

אדוארד ג'רג'יאן על "הקרב על השלום" מאת שמעון פרס; שלום רוזנפלד על כרך ב' של אגרות זאב ז'בוטינסקי; ראובן מירן על "הגמד"; אביעד קליינברג על "קבוצות שוליים בימי הביניים"; נלי שפר על "קרנבלים"; ברוך קימרלינג על גיליון 11 של "אלפיים"

ביום רביעי, ב"הארץ, ספרים"

רופאים בדנוור, קולורדו, הצילו חיי פגית שנולדה במשקל 325 גרם

התינוקת בת החודשים נושמת ללא סיוע

דנוור (ע"ר). רופאים אמריקאים הצליחו להציל את חייה של תינוקת, שנולדה כעם זמנה ואשר אורכה היה 25.4 ס"מ ומשקלה 325 גרם בעת לידתה. עתה היא נושמת ללא סיוע רפואי.

אן די, שנולדה ב־26 ביולי, שוקלת היום 820 גרם והיא תשאר באינקובטור קרוב לוודאי עד סוף נובמבר, לדברי מנהל מחלקת הפגים של בית החולים לילדים בדנוור, דניאל הול.

התינוקת נולדה בניתוח קיסרי בשבוע ה־27 להריון, משום שאימה סבלה מבעיות בריאות קשות. סיכויה להישאר בחיים היו פחות מ־1%, ציין הול.

מו"מ לילי

(סוף מעמוד א1)

הפלשתינאים הגישו לישראל רשימה שמית של 340 אסירים אנשי פתח, בהם רוצחי ישראלים, ותבעו שישראל תודיע עם החתימה על ההסכם כי תשחרר אותם לאלתר, וכי תקצוב את עונשם של האסירים הפלשתינאים האחרים, בדומה לקיצוב עונשם של אסירים ישראלים.

ישראל עומדת עדיין בסירובה לשחרר בכל השחרורים הראשון אסירים המעורבים ברצח ישראלים, אבל הביעה נכונות שהנושא יועבר לדיון בוועדה המיוחדת של "שרי־ישעת" שאמורה לדון בקביעת קריטריונים מיוחדים לשחרור אסירים שעליהם קיימת מחלוקת. אחת הבעיות היא שכדי לשחרר אסירים המרצים עונש על מעשה רצח צריך הנשיא לקצוב את עונשם, ואין בישראל תקדים לכך שנשיא יקצוב את עונשם של אסירי עולם ביטחוניים.

בין 340 האסירים שהפלשתינאים דורשים את שחרורם גם 27 נשים, שהפלשתינאים דורשים את שחרורן המיידי, אך ישראל מוכנה לשחרר רק 23 מהן, ודורשת להשאיר במאסר את הארבע הנותרות, המעורבות ברצח ישראלים.

עקיבא אלדר מוסר: בוואשינגטון החלו בסוף השבוע בהכנות קדחתניות לקראת טקס החתימה בבית הלבן, בהנחה שייערך ביום חמישי הקרוב, ובהבנה שלמחרת תכנס ועידת המדינות התורמות. שגרירות ישראל הזמינה חדרים וכלי רכב לאורחים ולכתבים. בבית הלבן מדגישים שהטקס יהיה צנוע במיוחד, ללא נציגי ציבור וללא ייצוג הארגונים היהודיים. חוגי הימין היהודי מתארגנים להפגנות נגד החתימה על ההסכם.

דובר מחלקת המדינה, ניקולס ברנס, סירב לנקוב במועד המתוכנן של הטקס עד שיוודע על השגת ההסכם. לדבריו, המזכיר וורן כריסטופר והמתאם דניס רוס היו מעורבים בימים האחרונים במאמצים לגבש הסכם, באמצעות "מסע דילוגים טלפוני", כדבריו.

פקידי ממשל בכירים טענו שהטקס נועד בעיקר לגיוס תמיכה בקונגרס, כדי להביא לאישור חוק הסיוע החדש לאש"ף בוועדה משותפת של שני בתי הקונגרס.

ביום חמישי בערב אישרה מליאת הסנאט את חוק סיוע החוץ, הכולל מתן 100 מיליון דולר לפלשתינאים. החוק כולל תנאים חדשים, ובהם הפסקת מימון הפעילויות של הרשות הפלשתינית במזרח ירושלים תוך שישה חודשים, ושיתוף פעולה באיתור אזרחים אמריקאים נעדרים (הכוונה לזכריה באומל, נעדר קרב סולטן יעקב).

נירית
שלנו איננה
ההלוויה תצא היום, יום ראשון, כט' אלול תשנ"ה בשעה 13:00 בבית העלמין בעומר
ההורים: רחל ועזור גורן
האחות: נועה ואלי אמנון
והאח עמי גורן

סבתנו
לאה בקר
נפטרה בשיבה טובה
הלוויתה תצא היום, יום א', כ"ט אלול 24.9.95 בשעה 10:30 מרחבת הר המנוחות גבעת שאול ירושלים
המתאבלים: עדה אנג'ל
הנכדים והנכדות
הנינים והנינות

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר
ד"ר חיים ברטוב
ההלויה תתקיים ביום רביעי, ג' בתשרי תשנ"ה, 27.9.95, בשעה 10:30 לפנה"צ בבית העלמין ירקון (כביש תוצה־שומרון). נפגשים ברחבת בית העלמין.
רעייתו: מרים
בניה: אלי ואשר
כלותיה: אירית ודפנה
נכדיה: ניר, לירון, אורנית, שירלי וליאור

יקירנו
רפי רתם
נלקח מאיתנו
הלוויתו תתקיים היום, יום א', 24.9.95, בשעה 11.00, בבית העלמין בעומר.
האבלים: חנה
גור ועידית
פרח ומשה
שחם, מעיין ופיצי.

לחברתנו שרה יוסף
איתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ ההנהלה הראשית
אגף אשראי עסקי לחברות ומסחריות

קבלת מודעות
משפחתיות ומסחריות
רצוף עד חצות 03-5605591

במלאת 36 שנים לפטירתו של
אריה שנקר ז"ל
נשיאה המנוח של התאחדות התעשיינים בישראל
תערך אזכרה בצום גדליה ג' בתשרי התשנ"ו ביום רביעי 27.9.95 בשעה 4:15 אחה"צ
ליד קברו
בבית העלמין הישן, רח' טרומפלדור תל־אביב
חברי ההתאחדות, ידידי המנוח, מוקיריו ומכבדיו יתייחדו עם זכרו
קרן אריה ורבקה שנקר ז"ל
ההנהלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר
פרופ' אלכסנדר ברש
ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ט אלול תשנ"ה (24/9/95) בשעה 11:00 בבית העלמין חולון.
נפגשים בשער הראשי.
אבלים:
בתו וחתנה: אמירה ורמי רייך
בנו וכלתו: פרופ' יצחק ודבורה ברש
נכדיו: רונית ודני
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
אליהו קינו
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, עה"ש כ"ט באלול תשנ"ה 24.9.95, בשעה 10:30 בבית העלמין בקרית שאול בתל־אביב
נפגשים ליד השער הראשי
רות גרטרוד קינו
דורית קינו
רות וריצ'רד מוס
וכל בני המשפחה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית, בקשה להקלה בתיק מס' 48/95 מוגש ע"י כרמיה עבדלסלאם משהד. אבטאל גוש 18904 חלקה 41/8 מהות ההקלה בקו בניה צדי.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית הנ"ל רח' כרמל 20/5 נצרת עילית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ג'אק לארוה
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית, בקשה להקלה בתיק מס': 63/95 מוגש ע"י דאוד הנא מישוב יפיע גוש 16876 חלקה 35
מהות הקלה הקלה בקו בניה קדמי מ־1.30 מ' במקום 3.0
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 20/5 נצרת עילית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ג'אק לארוה
יו"ר הוועדה

עיריית קרית אתא
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית אתא
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה לתכנון ולבניה קרית אתא, הוגשה בקשה ע"י מיכאלי +. רבו למתן הקלה בגוש 11008 חלקה 86 ברחוב י.ל. פרץ 5 קרית אתא, תיק בב 2296
מהות ההקלה: בניה במרווחים צדדים של 3.60 מטר במקום 4.00 מטר וכן השלמה ל־6 יחידות דיור.
אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר, הפקוח על הבניה, בימים שני ורביעי בשעה 16:00 עד 18:00.
כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בצורת תצהיר (בתאור השטח), תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עיריית קרית אתא, ת.ד. 1 קרית אתא.
דוד ראם
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה אשר
הודעה לפי סעיף א'/149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה להתיר שימוש חורג (סלון משחקים - ביליארד, אלקטרוניקה) בבית מגורים קיים בגוש 18137, מגרש 68 בכפר מזרעה.
כל המתנגד, יכול להגיש התנגדותו תוך 14 יום לוועדה האמורה.
יהודה שביט
יו"ר הוועדה

עיריית חיפה - משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר - 04-356807
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: פרוסלין אורי
לאשר הקמת בנין מגורים ברח' הקשת 8 - חיפה, בגוש 10755 חלקה 65.
הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות:
1. הקלה בשטח הבניה.
2. תוספת קומת מגורים עקב ניצול קומת העמודים למגורים.
3. בליטות פיתחות למרווחים צדדים.
4. תוספת קומת מחסנים במסד.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה תיק בנין, שמספרו 711/53/002 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: יום ב' - 08:00-11:30 16:00-17:00
יום ד' - 16:00-17:00
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יוציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. חזן
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ובניה עיר עכו
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון ובניה התשכ"ה 1965 - נמסרת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה עיר עכו למתן הקלה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965. להלן פירוט הבקשה עפ"י תכנית ג/3655 בתיק מס' 6605 בגוש: 18107 חלקה: 29 ברחוב פינסקר 10 ע"ש בוסקי דניאל.
הקלה בקו בנין צדי (מסורה) 2.65 מ' במקום 3.0 מ' עפ"י הקיים בקומת קרקע כל הרואה עצמו נפגע מאישור ההקלה הנ"ל רשאי להגיש את התנגדותו תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו בצירוף נימוקי כתובתו ופרטיו המזהים, לוועדה המקומית לתכנון ובניה עיר עכו ברחוב ויצמן 35. התנגדויות שתתקבלנה תובאנה לדיון בפני הוועדה האמורה.
א. דה קסטרו
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ובניה עיר עכו

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מחוז תכנון מקומי שומרון
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אישור תכנית, המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ז/243/03/7"
המהווה שינוי לתכניות הבאות: ז/243/03/1
האזורים הכלולים בתכנית ומיקומם:
ישוב: רותם
שכונה 20
גוש: 48 ג.ש. 1
עיקרי הוראות התכנית:
שינוי קו בנין עבור המגרשים במגורים א' ובמגרש לבנייני ציבור הס' 864
הודעה על הפקדת התכנית התפרסמה בילקוט הפרסומים מספר 4298 התשנ"ה עמ' 2729 בתאריך 06/04/95
התכנית האמורה נמצאת במשרדי הוועדה המחוזית הנ"ל וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה שומרון וכל המעוניין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום מוס
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה
שומרון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן (להלן - הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
בגוש 6126 חלקה 96
רח' נתן פינת דוד
היתר: הקלה 6% משטח החלקה, 5% העלאת 10% בקו בנין 5% קומה מפולשת + 2 קומות נוספות (רביעית וחמישית) ו־5% עבור
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה בעתונות.
בכבוד רב
צבי בר - ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה ר"ג

עיריית שפרעם
מכרז מס' 14/95
התקנת קוי ביוב ציבורי ומאסף ביוב ראשי - שכ' אלעין
1. העיריה מבקשת הצעות מקבלנים רשומים להתקנת קוי ביוב ציבורי ומאסף ביוב ראשי - שכ' אלעין
2. סיור הקבלנים ביום 2/10/1995 שעה 9:00
3. ניתן להשיג את מסמכי המכרז והתכניות במשרד מחלקת המים והביוב בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום סך 1000 ש"ח שלא יוחזר.
4. את ההצעות יש למסור במעטפה סגורה ידנית ולשים בתיבת המכרזים במשרד מנכ"ל העיריה בשעה 17:00 ביום 11.10.1995, תיבת המכרזים תפתח באותו יום בשעה 17:05 בנוכחות המציעים.
5. אין העיריה חייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.
בכבוד רב,
אבראהים נמר חוסין
ראש עיריית שפרעם

חדשות חוץ

או־ג'יי סימפסון נושא דברים בבית המשפט. המושבעים לא נכחו באולם

משפט סימפסון

סימפסון בביהמ"ש: לא ביצעתי את הפשע הזה ולא יכולתי לבצעו

לוס אנג'לס (אי־פי). השופט, לאנס איטו, איפשר אתמול לאו־ג'יי סימפסון לשאת דברים בבית המשפט. "לא ביצעתי את הפשע הזה, לא יכולתי לבצעו ולא הייתי עושה זאת", אמר סימפסון, המואשם ברצח אשתו לשעבר ניקול בראון־סימפסון וחברה רונלד גולדמן.

המושבעים לא נכחו באולם בשעה שסימפסון דיבר. הם חזרו אליו אחרי שהנאשם סיים את דבריו. פרקליטי ההגנה והתביעה הציגו את טיעוניהם, והחוק הוקרא למושבעים.

לפני שאיפשר לסימפסון לדבר ביקש ממנו השופט, לאנס איטו, להצהיר רשמית כי החליט שלא להעיד להגנתו. פרקליטיו של סימפסון, המודעים להשפעתו של "הסיקור הטלוויזיוני" על דעת הקהל, תימרנו את מרשם לעמדה שבה יוכל להשמיע את דבריו.

אם חבר המושבעים הנוכחי לא יצליח לגבש החלטה, יש סיכויים טובים שהאנשים שייבחרו לחבר המושבעים הבא צפו בנאומו של סימפסון.

"בוקר טוב, כבוד השופט", אמר סימפסון. "למרות רצוני העז להתייחס לכמה מהטענות השגויות שהושמעו בנוגע אליי ובנוגע לניקול שלי ולחיינו המשותפים, אני מודע להלך הרוח ולמצב הנפשי של חבר המושבעים. אני נותן אמון מלא ביושרם, ואני סמוך ובטוח כי במצב העניינים הנוכחי הם יקבעו כי לא ביצעתי, לא יכולתי לבצע ולא הייתי מבצע את הפשע הזה".

התובעת הראשית, מארשה קלארק, הפצירה בשופט שלא לאפשר לסימפסון לדבר.

איטו הסכים לטענתו של הסניגור ג'וני קוקרן, שאמר: "יש לסימפסון זכות לדבר על הוויתור (על הזכות להעיד). הם לא יכולים למנוע זאת ממנו". אולם כאשר החל סימפסון לדבר על ילדיו ולספר עד כמה הוא מתגעגע אליהם, קטע אותו השופט.

לאחר מכן זימנו המושבעים, ושני הצדדים הודיעו סופית כי סיימו להציג את טיעוניהם.

איטו הקדיש את 45 הדקות הבאות כדי להסביר למושבעים את החוק. הוא אמר להם כי יתבקשו לשוב ביום שלישי כדי לשמוע את נאומי הסיכום, שנה בדיוק לאחר שהחלה בחירת המושבעים.

NETVISION elroNet

INTERNET

זה אנחנו!

הקו המהיר ביותר לארה"ב - קו אופטי בגיבוי לווייני

תמיכה טכנית מעולה מסביב לשעון - 7 ימים 24 שעות

כל סוגי המחשבים PC, MAC, רשתות גדולות וקטנות

חיבור באזורי חיוג (02) (03) (04) (09)

שרותי NEWS, LISTSERVER, FTP, WWW

לפרטים התקשר:

04-550330

ביהמ"ש הבי"ל דחה בקשת ניו זילנד לאסור הניסויים הגרעיניים של צרפת

האג (אי־פי). בית הדין הבינלאומי דחה שלשום את ניסיונה של ניו זילנד לשים קץ לניסויים הגרעיניים של צרפת בדרום האוקיינוס השקט. אבל הסוגיה עמדה במרכז הדיונים שקיימו ראשי האיחוד האירופי והסוכנות הבינלאומית לאנרגיה גרעינית.

השופטים בבית המשפט הבינלאומי בהאג סירבו לחדש דיון משפטי בתביעה שהגישה ניו זילנד נגד צרפת ב־1973.

בית המשפט פסק שכיוון שהתביעה של ניו זילנד מתייחסת לניסויים באטמוספירה, אי אפשר לחדש את הדיון בה כדי לאסור על ניסויים תת־קרקעיים.

מרכז האו"ם (ע"ח). אך מדינות דרום האוקיינוס השקט לא נואשו ממאבקן נגד הניסויים. אוסטרליה ומדינות אחרות באזור פועלות לקבלת החלטה בעצרת הכללית של האו"ם, שתגנה את צרפת וסין על חידוש הניסויים הגרעיניים.

ההחלטה לא תזכיר במפורש מדינה כלשהי, אבל תיכלל בה דרישה כי מדינות המנסות לבצע ניסויים גרעיניים יפסיקו אותם מיד.

דיפלומטים ציינו כי ההצעה תתקבל ככל הנראה ברוב רחב. הם אמרו כי ישנה תקווה להשיג קונסנזוס בעצרת הכללית על פני עריכת הצבעה.

ביקורת בוועידת האיחוד האירופי

בוועידת הפסגה של האיחוד האירופי, שהתקיימה באי הנופש מאיורקה שבספרד, נדרש נשיא צרפת, ז'אק שיראק, להגן על תוכנית הניסויים הגרעיניים.

"העובדה שמדינה כמו צרפת ממשיכה בניסויים מהווה כתובת סכנה", אמר ראש ממשלת שוודיה, אינגוואר קרלסון. "ייתכן שיש מדינות המחכות להשלים פיתוח של כלי נשק גרעיניים משלהן, שיחליטו לנהוג כמוה".

קארלסון אמר לכתבים כי יעלה את הבעיה בפני שיראק.

במקביל נחתמה בווינה הוועידה הבינלאומית השנתית של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה גרעינית (IAEA), בהחלטה הקוראת לשים קץ לניסויים גרעיניים.

"ניסוי גרעיני נוסף בתוך 8–10 ימים"

פאריס (ע"ח). ז'אק בומל, סגן יו"ר ועדת הביטחון של בית הנבחרים הצרפתי, אמר ביום שישי כי הוא צופה שצרפת תקיים את הניסוי הגרעיני השני שלה באוקיינוס השקט בתוך שמונה עד עשרה ימים. אולם דובר מטעם משרד ההגנה הצרפתי אמר: "התחזית אינה רשמית".

בראיון לטלוויזיה אמר בומל כי הניסוי השני יהיה חזק יותר מהראשון.

הניסוי התת קרקעי הקודם, שהתקיים ב־5 בספטמבר, היה בעוצמה של כ־20 קילוטון טי־אן־טי, בערך בעוצמת הפצצה שהטילה ארה"ב על הירושימה ב־1945.

בומל צפה כי הניסוי הבא יהיה ניסוי של ראש נפץ גרעיני מסוג TN-75, המיועד לדור הבא של צי הצוללות הצרפתי.

בתגובה אמר מקור במשרד ההגנה: "מר בומל מדבר בשם עצמו, ולא בשם צרפת".

מנהיגי האיחוד האירופי דנו במשמעות הרחבתו של הארגון לעבר מזרח אירופה

מאיורקה (רויטר). מנהיגי האיחוד האירופי דנו אתמול בפרטי הרחבת הארגון, כך שיכלול את המדינות הקומוניסטיות לשעבר במזרח אירופה ובמרכזה.

בתום ועידת פסגה בלתי רשמית שכונסה במאיורקה הדגישו כמה מהמנהיגים כי האיחוד האירופי ניצב כיום מול אחד האתגרים החשובים ביותר מאז היווסדו.

מארח המפגש, ראש ממשלת ספרד פליפה גונסאלס, אמר כי האיחוד האירופי ניצב בשנית בפני צומת דרכים היסטורי. "הרחבה למזרח אירופה היא הזדמנות אדירה לאיחודה מחדש של אירופה", אמר גונסאלס לאורחיו.

כמה מנהיגים אחרים הסכימו. "הכל מודעים לכך שבארבע או חמש השנים הבאות יהיה עלינו לקבל כמה הכרעות חשובות מאוד לעתידה של אירופה", אמר ראש ממשלת בלגיה, ז'אן־לוק דהאן.

כל 15 המדינות החברות באיחוד תומכות במידה זו או אחרת בהתרחבות, מתוך הכרה כי הדבר יגדיל את יציבותן ויחזק את ביטחונן.

המנהיגים שנכחו בכינוס אמרו כי הם מאשרים את המחויבות של מדינותיהם להסכם מאסטריכט ולתוכנית להנהגת מטבע אירופי אחיד. "האיחוד המוניטרי מאושר במטרה בלתי הפיכה", אמר גונסאלס במסיבת עיתונאים.

מנהיג האופוזיציה הראשית בטורקיה דוחה את הצעת צ'ילר לכונן ברית

אנקרה (רויטר). ראש הממשלה המתפטרת של טורקיה, טאנסו צ'ילר, החלה אתמול ברגל שמאל את מאמציה להקים ממשלה חדשה.

צ'ילר נפגשה עם מנהיג מפלגת האופוזיציה העיקרית והציעה לו לכונן ברית עם מפלגתה – "מפלגת הנתיב הנכון" (DYP) – אך הצעתה נפסלה על הסף.

"צ'ילר לא הציעה לנו להצטרף לקואליציה ולא קיבלה אף אחת מהצעותינו", אמר מסוט יילמאז, מנהיג מפלגת המולדת (ANAP), לאחר ששוחח עם צ'ילר. "על צ'ילר לשאת במלוא האחריות לכישלון להקים קואליציה בעלת בסיס רחב בין ANAP ל־DYP", אמר.

נשיא טורקיה, סולימאן דמירל, הטיל ביום חמישי על צ'ילר להקים ממשלה חדשה. יום לפני כן הודיעה צ'ילר על התפטרותה, עקב מחלוקת בנושאי ביטחון פנים עם הסוציאל־דמוקרטים בהנהגתו של דניז בייקאל.

בטלוויזיה הטורקית, נראתה צ'ילר מתוחה ועצורה שעה שיצאה מהפגישה עם יילמאז כדי לקיים שיחות עם בייקאל ולהיפגש עם מנהיגים ממפלגת הרווחה האיסלאמית, עם הלאומנים ועם מפלגת השמאל הדמוקרטי.

יילמאז אמר כי צ'ילר התעקשה על כינון קואליציה יציבה עד למועד הבחירות המתוכנן, באוקטובר 96'. יילמאז תבע את הקדמת הבחירות כתנאי להצטרפות מפלגתו לקואליציה. "היא אמרה כי אם איננו מסכימים בנקודה זו, אין טעם בהסכמה כלשהי בקשר לסוגיות אחרות", אמר.

בייקאל ופקידים מהמפלגה האיסלאמית יצאו משיחות קצרות עם צ'ילר, באומרם כי היא לא נתנה להם הצעה ברורה להצטרף לקואליציה. אך הם הדגישו את החשיבות של הימנעות מקיום בחירות מוקדמות.

הפקידים אמרו לסוכנות הידיעות האנאטולית כי נראה שצ'ילר מנסה לשכנע חברים ממפלגות אחרות להצטרף למפלגתה, כך שזו תוכל למשול ללא שותפים קואליציוניים או להקים ממשלת מיעוט.

צ'ילר אמרה שלשום כי היא מבקשת לכונן ממשלה יציבה לטווח ארוך, אשר תזכה בהצבעת אמון בפרלמנט. "אנו רוצים להקים ממשלה שתפתור בעיות, ולא להקדים את הבחירות", אמרה לאחר שנועדה עם הוועד המנהל של מפלגתה.

כל ממשלה חדשה חייבת לזכות באמון הפרלמנט, בהצבעה של רוב פשוט. ל־DYP 182 מתוך 450 המושבים בפרלמנט, ל־ANAP 96 מושבים ולסוציאל־דמוקרטים 65 מושבים.

רבבות הפגינו בבוואריה בעד צלבים בבתיה"ס

מינכן (אי־פי). כ־30 אלף מתושבי בוואריה הפגינו אמש נגד החלטת בית המשפט הגרמני הגבוה לבטל את החוק הבווארי, לפיו מותר היה לתלות צלבים ואיקונות על קירות חדרי לימוד.

"הצלבים יישארו", קרא ראש ממשלת בוואריה, אדמונד שטויבר, כשקיבל את פני המפגינים, רובם מבוגרים.

בית המשפט החוקתי של גרמניה קבע, ב־10 באוגוסט, כי החוק הבווארי שהורה על תליית צלבים בבתי ספר ציבוריים פוגע בעיקרון החוקתי של הפרדה בין דת למדינה.

11 צלבים הוסרו

ממשלתה השמרנית של בוואריה, המונהגת על ידי מפלגת "האיחוד הנוצרי הנוצרי", התנגדה בתוקף לפסיקה. בני הזוג שהגישו את התביעה נגד תליית הצלבים בבתי הספר, בטענה שילדיהם נאלצו ללמוד תחת פסלון של ישו הצלוב ושותתו הדם בניגוד לרצונם, היו נתונים לאיומים לאחר הפסיקה וכעת ניתנת להם הגנה משטרתית. ביום ה' קבע גם ביהמ"ש המינהלי העליון של בוואריה כי יש להסיר צלבים מחדרי לימוד, אם הורי תלמידים מתנגדים להצבתם. שלשום הוסרו 11 צלבים מחדרי לימוד בשני בתי"ס עקב תלונות הורים.

24 חיילים מארה"ב ומקנדה נהרגו בהתרסקות מטוס איוואקס באלסקה

אנקורג' (ע"ר וע"צ). 22 חיילים אמריקאים ושני חיילים קנדים נהרגו שלשום, כשמטוס איוואקס של חיל האוויר האמריקאי התרסק באלסקה.

דוברים צבאיים מסרו כי זאת הפעם הראשונה שמטוס איוואקס מעורב בתאונה מאז שמטוסים אלה נכנסו לשירות בצבא האמריקאי, ב־1977.

הצבא האמריקאי לא מסר מה יכולות להיות הסיבות לתאונה. אולם מקור שביקש להישאר בעילום שם אמר כי ייתכן שהיא נגרמה על ידי להקת אווזים.

האווזים נמצאו מתים בקצה מסלול ההמראה של בסיס חיל האוויר אלמנדורף, 16 ק"מ צפונית לאנקורג'.

מטוס האיוואקס התרסק באזור מיועד במרחק של שלושה ק"מ בלבד ממסלול ההמראה, דקות ספורות לאחר שהמריא לטיסת אימונים שגרתית. המטוס עלה באש ושרידיו התפזרו על פני שטח של כמה דונמים.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, הביע ביום שישי בערב את צערו על מותם של החיילים האמריקאים והקנדים. "לבנו ותפילותינו מופנים למשפחות, הידידים והאוהבים של אלה שנהרגו, בארה"ב ובקנדה", אמר קלינטון.

מטוסי האיוואקס (ראשי תיבות של "מערכת בקרה ואזהרה אווירית") יכולים לפעול כמגדל פיקוח נייד. מדובר במטוסי בואינג 707 שהוסבו למטרות צבאיות וצוידו במכשירי ביון אלקטרוניים מתוחכמים.

Phillips

HEBRAICA AND JUDAICA AUCTION

New York, March 1996

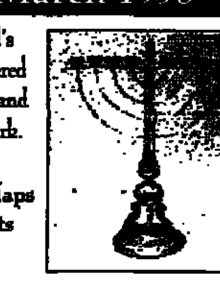

Phillips Fine Art Auctioneers, founded in 1796 is the world's largest privately-held International auction house. Headquartered in London, Phillips has conducted sales of Judaica in Europe and is continuing this tradition with an upcoming sale in New York.

We are currently accepting consignments of:

Books & Manuscripts • Ceremonial Art • Textiles • Maps

Posters • Ephemera • Postcards • Paintings & Prints

Consignment Deadline: December 8, 1995

For further information please contact:

NEW YORK: Elissa Shay
Tel.: (212) 570-4830 Fax: (212) 570-2207

ISRAEL: Neil Peterman, Jerusalem Rep.
Tel.: (02) 241-341 Fax: (02) 251-954

406 East 79th Street, New York, New York 10021 • Tel.: 1-800-825-ART-1

NEW YORK • LONDON • GENEVA • ZÜRICH • SYDNEY • MÜNICH • BRUSSELS

רשות הדואר

לרשות הדואר דרושים/ות מועמדים/ות להפעלת סוכנויות דואר במרחבים ובמקומות הבאים:

1) מרחב ירושלים

א. אזור התעשייה, גבעת שאול.
ב. משרד הרישוי תלפיות.
ג. קרית מנחם.

מהות התפקיד: עיסוק בעבודות דואריות ומתן שירותים בנקאיים.

הדרישות:
סיום 12 שנות לימוד, השכלה אקדמית, ידע בהנהלת חשבונות ממוחשבת, ניסיון במתן שירותים לקהל - יתרון. ידיעת שפות - עברית ושפה לועזית (אנגלית/צרפתית).

בקשות בצירוף קורות חיים, מסמכים על השכלה ואישורים על ניסיון יש להפנות אל מנהל מרחב ירושלים, מרכז שטנר, גבעת שאול, ירושלים. לא יאוחר מ-10.10.95.

2) מרחב צפון

הסוכנויות: א. עתלית
ב. פסוטה

המועמדים להפעלת הסוכנות בפסוטה, חייבים להציג מבנה מתאים בגודל של 30 מ"ר לפחות

מהות התפקיד: עיסוק בעבודות דואריות ומתן שירותים בנקאיים.

הדרישות:
סיום 12 שנות לימוד, השכלה אקדמית, ידע בהנהלת חשבונות ממוחשבת, ניסיון במתן שירותים לקהל - יתרון. ידיעת שפות - עברית ושפה לועזית (אנגלית/צרפתית). מן המועמדים בפסוטה נדרשת גם השפה הערבית.

הערה:
המועמדים חייבים להיות תושבי היישובים או הסביבה הקרובה.

בקשות בצירוף קורות חיים, מסמכים על השכלה ואישורים על ניסיון יש להפנות אל מנהל מרחב צפון, רח' כורי 2 - מגדל הנביאים, חיפה, 31999 לא יאוחר מ-10.10.95.

הערות כלליות:
א. את הבקשות יש להעביר במעטפה סגורה ולציין "עבור סוכנות דואר".
ב. הזוכה לא יהיה במעמד של עובד רשות, אלא יועסק עפ"י חוזה קבלני שתוקפו עד 31.12.95 וניתן להארכה.
ג. העבודה כרוכה בשעות עבודה מפוצלות.
ד. בדבר פרטים נוספים, ניתן לפנות אל:
מרחב ירושלים - שמואל בן שעיה - טל' 02-312101.
מרחב צפון - טובה יצחקי - טל' 04-304190.

בקשות ללא מסמכים על השכלה ואישורים על ניסיון לא תענינה

AQUEOUS CREAM

אקוה קרם

מאושר ע"י משרד הבריאות

בהשגחת בית דין צדק יוהנסבורג ד. אפריקה

שנה טובה לכל לקוחותינו!

הקרם מס' 1 בדרום אפריקה עכשיו בישראל

קרם הלחות הרב תכליתי לכל המשפחה

לכפות הרגליים, ידיים, לתינוקות–הגנה מפני גירויים הנגרמים ע"י טיטולים, לכוויות, לאחר הגילוח.

■ מכיל חומרים טבעיים על בסיס מים ומעושר בויטמין E

■ היפו-אלרגני

אקוה קרם 500 גרם 22.95 ש"ח

להשיג: בבתי מרקחת, בתי טבע, בקופות חולים וברשתות הגדולות.

כמקס אינטרנשיונל (ישראל) בע"מ
המסגר 4 א.ת. רעננה
טל. 09-460391 פקס. 09-910414

המרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא
תל-השומר

מכרז מס' מפ/19/95/עב/324

עבודות הריסה בנייה וחפירה כללית בשטח מרכז השיקום החדש

1. אנו מבקשים הצעות לבצוע העבודה הנ"ל, על-פי התנאים המפורטים במסמכי המכרז.
2. את מסמכי המכרז ניתן לקבל במחלקה לבנא"ם בניין 64/ב', בימות החול, בימים א'-ה' בין השעות 09.00-14.00 תמורת תשלום של 500.- שקל (שלא יוחזר).
3. רק קבלן הרשום בפנקס הקבלנים קוד 110 קבוצה א' יוכל להגיש הצעת מחיר למכרז זה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום 1.10.95 בשעה 10.00, היציאה לסיור ממשרדו של מנהל הפרוייקט בבנין 9/ב' באזור החדש של בית-החולים.
5. על מגיש הצעת המחיר לצרף להצעתו את המסמכים הבאים. צירוף המסמכים הוא תנאי יסודי לדיון בהצעה.
א. ערבות בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה, בתוספת מ.ע.מ. הערבות תהיה צמודה למדד הבניה ותהיה בתוקף 180 יום.
ב. אישור רישום הקבלנים על הסיווג כנדרש בסעיף 3 לעיל.
ג. המלצות ממוסדות ציבוריים בהם ביצע המציע עבודות, בדומה לעבודות ולהיקף הכספי של מכרז זה, בשלוש השנים האחרונות.
ד. אישור על ניהול ספרים כחוק, ואישור עוסק מורשה לעניני מ.ע.מ.
ה. צילום הקבלה, על התשלום עבור רכישת מסמכי המכרז.
ו. אישור חתום על השתתפות בסיור הקבלנים (ההשתתפות בסיור הוא תנאי יסודי מתנאי המכרז).
6. דף התנאים המשלים המצורף לחוברת המכרז, הנו חלק בלתי נפרד מתנאי המכרז.
7. תקופת הבצוע המשוערת היא 45 יום.
8. בבחירת ההצעה ננהג על-פי אמות המידה שנקבעו בתקנה 22 לתקנות חוק חובת המכרזים.
9. אין אנו מתחייבים לקבל הצעה כלשהי ו/או את ההצעה הזולה ביותר.
10. את ההצעה יש להכניס לתיבת המכרזים מס' 2, הנמצאת בבנין 64/ב עד 11.10.95 שעה 14.30.

המרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא
תל-השומר

מכרז מס' מפ/16/95/מצ/250

לאספקת מוצרי טכסטיל

1. אנו מבקשים הצעות לאספקת מוצרי טכסטיל, על פי התנאים והנתונים המפורטים במסמכי המכרז. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש בימות החול (א–ה) בשעות 9.00–14.00 במחלקה לבנא"מ, הנמצאת בבניין 64/ב' תמורת תשלום של 100.- שקל שלא יוחזר.
2. מגיש הצעת המחיר, חייב, לצרף להצעתו את המסמכים הבאים:
(א) ערבות בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה (בתוספת מ.ע.מ.) הערבות תהיה צמודה למדד הכללי ותהיה בתוקף 180 יום.
(ב) אישור על ניהול ספרים כחוק, ואישור עוסק מורשה לעניני מ.ע.מ.
(ג) צילום הקבלה, על התשלום, עבור רכישת מסמכי המכרז.
3. בבחירת ההצעה ננהג על-פי אמות המידה שנקבעו בתקנה 22 לתקנות חוק חובת המכרזים.
4. אין אנו מתחייבים לקבל הצעה כלשהיא ו/או את ההצעה הזולה ביותר.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים מס' 1, הנמצאת בבניין 64/ב עד יום 18.10.95 שעה 12.00.

משרד הבריאות

אגף לתכנון ובינוי מוסדות רפואה
מחלקה ארצית לאחזקה ושיפוצים

תיקון מכרזים 72/95, 74/95

מכרז 72/95 –
בניית שני ביתנים לשרותים רפואים, ביה"ח "שער מנשה".

מכרז 74/95 –
בניית הוסטל, מרכז רפואי "שער מנשה".

עקב החגים אנו דוחים את מועד מסירת המכרזים הרשומים מעלה לתאריך 26.10.95 ולא כפי שפורסם 18.10.95

هكذا من الأصل

משקיפי או"ם: הסרבים כבשו מחדש שטחים בצפון־מערב בוסניה

מפקד כוחות נאט"ו באירופה: אם הסרבים בבוסניה יפרו את ההסכמים, נחדש את ההתקפות האוויריות

מאת סוכנויות הידיעות

סרייבו (רויטר). משקיפי או"ם מסרו אתמול כי ייתכן שהמורדים הסרבים בבוסניה כבשו מחדש מהכוחות המוסלמיים והקרואטיים כמה שטחים בצפון מערב בוסניה.

המשקיפים אישרו את טענות הסרבים, שאמרו כי הם ממשיכים להחזיק בעיירות מרקוניץ' גראד וסאנסקי מוסט השוכנות בסמוך לדרכים חשובות באזור שמסביב למעוז הסרבי באניה־לוקה.

נראה כי הסרבים בלמו את המתקפה המשולבת של המוסלמים והקרואטים, שבה נכבשו מחדש מאות קמ"ר במערב בוסניה. המתקפה אילצה קרוב ל־120 אלף אזרחים סרבים להימלט לבאניה־לוקה.

דובר האו"ם, כריס ורנון, אמר: "הערכתנו היא שקו החזית נותר יציב, אך אנו סבורים כי הצבא הסרבי־הבוסני (BSA) מנהל התקפות נגד מוגבלות כנקודות המאוכלסות העיקריות שלאורך הקו".

מפקדת ה־BSA טענה שלשום כי הכוחות הקרואטיים נהדפו בסאנסקי מוסט ובבוסאנסקי נובי, וכי כוחות מוסלמיים נהדפו מדרום מערב לסאנסקי מוסט.

לאחר פגישה בבאניה־לוקה מסרה ממשלת הסרבים־הבוסנים כי קווי החזית התייצבו וכי כמה פליטים שבים לבתיהם.

טאלין, אסטוניה. המפקד הבכיר של נאט"ו באירופה אמר אתמול כי ייתכן שההתקפות האוויריות נגד הסרבים הבוסנים יחודשו, אם אלה יפרו סעיף כלשהו בהסכמים עמם.

"אם יותקף אחד מהאזורים המוגנים... תתקיים חקירה וייתכן שההפצצות יחודשו", אמר הגנראל ג'ורג' ג'ולוואן.

קלינטון: יש סיכוי להשיג הסכם לשלום

ואשינגטון. נשיא ארצות הברית, ביל קלינטון, אמר אתמול כי לדעתו יש עתה סיכוי להשיג הסכם שלום בבוסניה. הדברים נאמרו בשידור הרדיו השבועי של הנשיא לאומה.

לדברי קלינטון, התוכניות לגבי בוסניה מאפשרות השגת הסכם שלום, בזכות "צירוף של כוח צבאי ונחישות דיפלומטית".

אך הנשיא הדגיש כי אין כל ערובה להשגת הסכם שלום. "גם היום קיים פער עמוק בין הצדדים היריבים, אולם אפשר לראות התקדמות רבה בשיחות", אמר. "לא נחסוך מאמצים כדי למצוא פתרון של שלום הוגן, באמצעות נאט"ו, כדי להביא ליישום הסכם בין כל הצדדים הנוגעים לעניין".

בהמשך הדגיש הנשיא כי אם הסרבים־הבוסנים יחדשו את מתקפותיהם על סרייבו או נגד כל אזור בטוח אחר של האו"ם, יחודשו המתקפות האוויריות של נאט"ו. "מה שקורה היום בבוסניה מוכיח פעם נוספת את חשיבות המנהיגות של ארה"ב בעולם גם לאחר תום המלחמה הקרה", אמר קלינטון.

האיחוד האירופי חזר על קריאתו להשעיה מיידית של מעשי האיבה בסמוך לסרייבו, שלאחריה תיכון הפסקת אש בבוסניה כולה.

אולם מנהיגי הסרבים־הבוסנים נשבעו לכבוש מחדש שטחים שאבדו לאויב ומנהיגי בוסניה הכתיבו תנאים להפסקת אש, שלא היו מקובלים על הסרבים.

קראג'יץ': אין חילופי שטחים

ראדובן קאראג'יץ', נשיא ה"רפובליקה" של הסרבים־הבוסנים, הכחיש את קיומו של הסכם כלשהו עם המוסלמים והקרואטים על חילופי שטחים בצפון־מערב בוסניה.

"נפוצה שמועה על מפות כלשהן של חלוקה טריטוריאלית", אמר קאראג'יץ' לכלי התקשורת הסרביים. "אבל כל הסיפורים הללו הם שקרים. לא צוירו מפות כלשהן".

השמועות נפוצו בקרב הפליטים, שסברו כי כישלונותיהם של הכוחות הסרביים קשורים להסכם כלשהו. חיילים בקורפוס קראינה השני של ה־BSA, שחשדו כי מנהיגיהם מוותרים על שטחים במסגרת חלוקה מחדש של בוסניה ברוח הסדר השלום העתידי, הצטרפו למשפחותיהם ונמלטו לבאניה־לוקה.

ממשלתה המוסלמית של בוסניה ניסתה שלשום להכתיב הפסקת אש שתשים קץ למלחמה, ודרשה מהסרבים לוותר על השליטה בבאניה־לוקה.

הרשויות מסרו כי 124 בני אדם, רובם זקנים וחולים, מתו בעת האוורתם בעיר כתוצאה מחשיפה לתנאי מזג האוויר והעדר תרופות.

נשיא בוסניה, עליה איזטבגוביץ', קרא לסרבים לפנות את באניה־לוקה, שבה חיזקו את קווי ההגנה שלהם. שר החוץ, מוחמד סאצ'ירביי, דרש מהסרבים להסיר לגמרי את המצור מעל סרייבו ולפתוח נתיב בטוח למובלעת המוסלמית הנצורה גוראז'דה, שבמזרח המדינה.

משמעות הצלחתה של המתקפה המוסלמית־קרואטית היא שהשליטה בשטחים קרובה כיום לתוכנית החלוקה הבינלאומית, שלפיה יינתנו לסרבים 49% משטחה של בוסניה. השאר יינתן לפדרציה מוסלמית־קרואטית.

הסבב הבא של מגעים דיפלומטיים סביב עתידה של בוסניה אמור להתקיים מחרתיים בניו יורק. שרי החוץ של בוסניה, קרואטיה וסרביה ייפגשו שם עם מתווכים מארה"ב ומהאיחוד האירופי.

ראש ממשלת בוסניה: התגלה קבר אחים ובו כ־540 גופות

זאגרב (ע"ד). ראש ממשלת בוסניה, האריס סילאיידז'יץ', אמר אתמול כי חיילי הצבא הבוסני חשפו קבר אחים שבו טמונות כ־540 גופות. לדבריו, הקבר נמצא בטריטוריה שהמוסלמים בבוסניה כבשו לאחרונה מידי הסרבים־הבוסנים.

"טרוריסטים סרבים רצחו את המוסלמים־הבוסנים, תושבי העיירה קליוץ', וקברו אותם בקבר אחים. זוהי השמדת עם", אמר סילאיידז'יץ' בראיון שהעניק לסוכנות הידיעות רויטר. הראיון התקיים שלושה ימים לפני פתיחת סיבוב חדש בשיחות השלום בין הצדדים היריבים בבוסניה, שיתקיימו בניו יורק.

סילאיידז'יץ' אמר כי קבר האחים נמצא ביום חמישי שעבר בכפר קראסוליה, המרוחק 10 ק"מ מקליוץ', בצפון מערב בוסניה.

לדבריו, מעשי הרצח בוצעו ככל הנראה בקיץ של שנת 92', זמן קצר לאחר שהסרבים השתלטו על צפון בוסניה. באותה תקופה החלו הסרבים לגרש ולכלוא את הקרואטים והמוסלמים באזורים שכבשו.

הסרבים הכחישו בהתמדה טענות שהעלתה ממשלת בוסניה ונתמכו על ידי אמצעי תקשורת וממשלות במערב, ולפיהן החל מאותה תקופה נטבחו בידיהם מספרים גדולים של לא־סרבים.

אזור העיירה קליוץ' נכבש בפעולה משותפת של צבא בוסניה, כוחות קרואטיים־בוסניים וצבא קרואטיה. במתקפה זו נכבש מידי הסרבים שטח של 4,000 קמ"ר בתוך 12 יום.

יומן

שיכרון הניצחון

במשך כשבועיים התקדמו הגדודים הבוסניים והקרואטיים בקצב של כ־30 עד 50 ק"מ ביום, והצליחו להשתלט על כ־4,500 קמ"ר: יותר מ־15% משטח בוסניה. הנסיגה הסרבית היתה מהירה מאוד, בין השאר עקב העובדה שהסרבים לא הצליחו לשקם את רשתות הקשר שלהם, שנפגעו בהתקפות נאט"ו, והממסד הכללי בפאלה התקשה להעביר את הפקודות ללוחמים.

לראשונה מאז פרוץ המלחמה נוצר מיתאם כמותי (אם כי לא גיאוגרפי) בין יחסי השליטה בשטח לבין אמות החלוקה של תוכנית השלום הבינלאומית. כעת שולטים כוחות הברית הבוסנית־קרואטית על יותר ממחצית משטח בוסניה. עד כה שלטו הסרבים על כ־70% מהשטח. השינוי הדרמטי הזה יוצר, לראשונה, בסיס ריאלי לקבלת תוכנית השלום (49% לסרבים, 51% לבוסנים ולקרואטים).

לאחר ההישגים הצבאיים המרשימים בצפון־מערב בוסניה, נעצרו הכוחות הבוסניים והקרואטיים בשערי פריידור ובטווח ארטילריה מבאניה־לוקה, המעוז הסרבי העיקרי בחלק זה של המדינה. אולם בסוף השבוע התלקחה החזית מחדש. דומה כי הקרואטים והמוסלמים, שיכורים מכיבושיהם ומהרס התשתית הצבאית הסרבית בהתקפות נאט"ו, מנסים להגשים בשטח יחסי שליטה שונים מאלה שמציעה תוכנית השלום ולמחוץ את הנוכחות הסרבית בצפון בוסניה. לפי תוכנית זו, ביוזמתו של הנשיא הקרואטי טודג'מן, באניה־לוקה נמצאת במרכזו האזור שאמור לעבור לידי הבוסנו־קרואטים.

המשך המתקפה על אזור באניה־לוקה לא רק שיחסל את הסיכויים להגיע להסדר שלום בזמן הקרוב, אלא אף יגרום לפגיעה איומה באוכלוסייה האזרחית הסרבית, שכבר כיום נסה על נפשה מהאזורים הנכבשים. הסרבים, יש להודות, ביצעו את מרבית מעשי הזוועה של "הטיהור האתני" בשנים האחרונות. אבל הסרבים אינם גורם זר בבוסניה, הם מונים 35% מהאוכלוסייה שם. סילוקם והפיכתם לעוד של פליטים אומללים, הוא בבחינת תיקון העוול על ידי יצירת עוול אחר.

ניצן הורוביץ

תצלום: רויטר

תייר עובר ליד ערימה של 18 אלף נעליים שהוקמה אתמול בביבר זכויות האדם בפאריס, כדי לסמל את מספר האנשים הנפגעים בכל שנה ברחבי העולם ממוקשים נגד אדם.

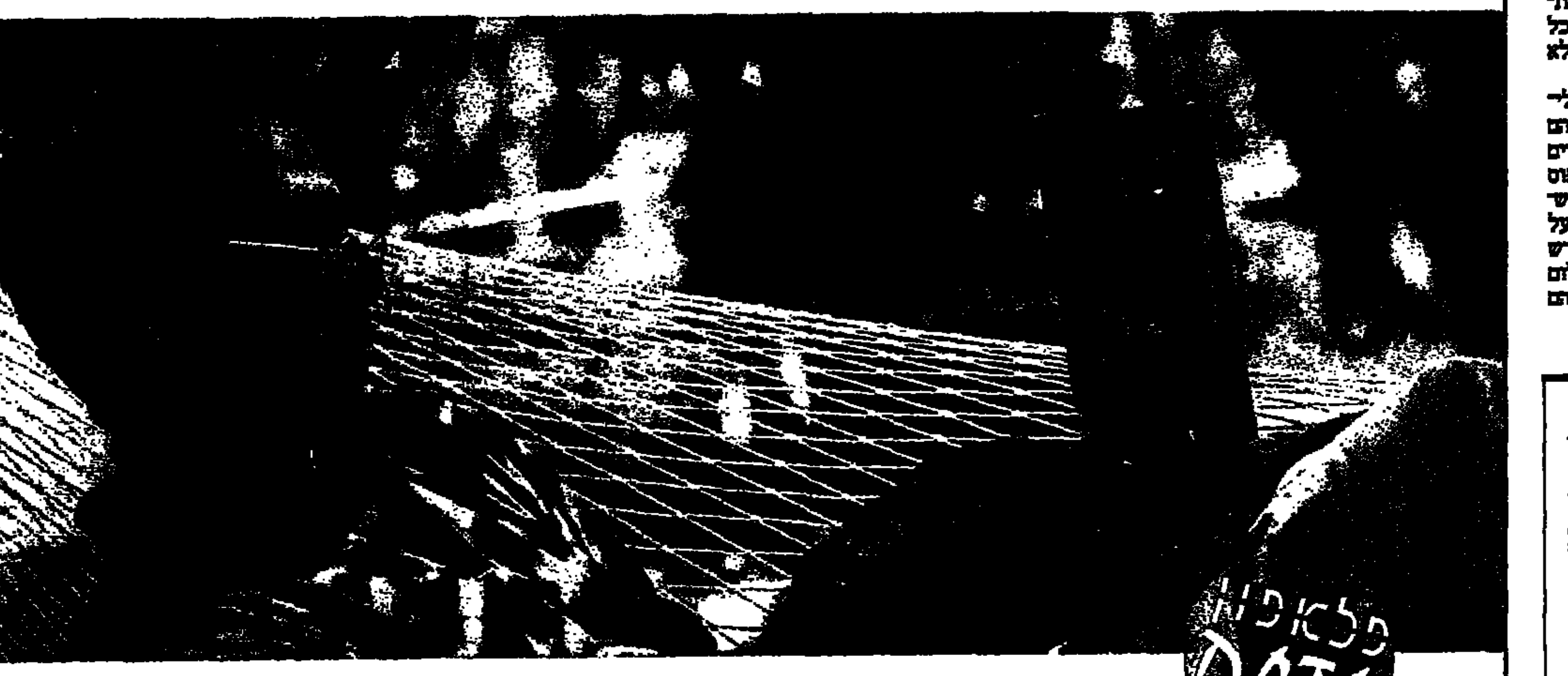

לקבל מסמכים, להעביר תמונות, להתחבר לאינטרנט בכל מקום. רק עם פלא-פון

בכל מקום שאתה נמצא אתה יכול לשלוח הזמנות, לשלוף פסק דין,
לקבל שירטוטים צבעוניים, לשלוח דו"ח או להכנס לאינטרנט,
והכל בפלא-פון. אם חשוב לך לקבל ולשלוח מסמכים
גם כשאתה מחוץ למשרד - פלא-פון DATA
הוא המשרד הנייד שלך בכל מקום.

העברת DATA סלולרית - רק בפלא-פון 050

לצערנו, עלינו להגביל קבלת לקוחות נוספים בשלב זה

פלא=פון
תקשורת בע"מ
מיסודן של בזק ומוטורולה

מזג האוויר

תחזית להיום

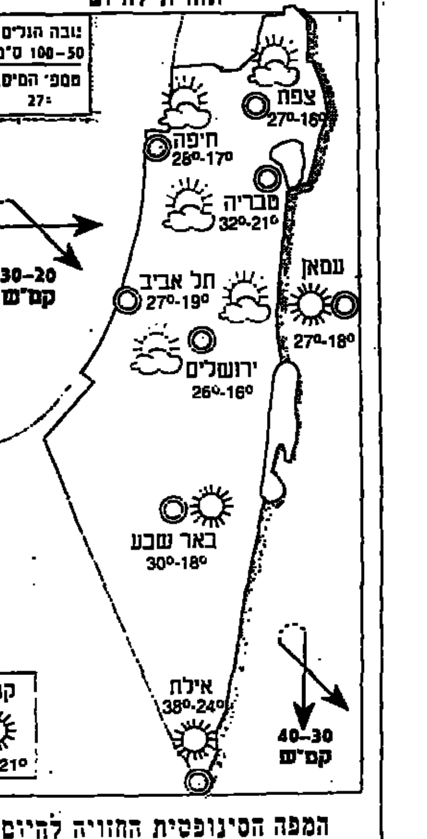

שני | שלישי | רביעי

ירידה קלה בחום

מעונן חלקית בצפון ומרכז הארץ. מעונן חלקית עד בהיר בדרום. צפויה ירידה קלה נוספת בטמפרטורות. ים גלי: גובה הגלים מ־50 עד 100 ס"מ; טמפרטורת המים: 27 מעלות. תנשב רוח מערבית עד צפון־מערבית במהירות של 20 עד 30 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לראייה.

תיאור המפה הסינופטית: שקע בצפון אירופה האפיק המשתרע למערבה, גורמים לגשמים בצפון ובמערב היבשת. רכס מסעיף משתרע לאורך דרום אירופה, גורם שם למזג אוויר נאה. אפיק בקרקע מלווה באפיק בשכבות הגבוהות של האטמוספירה, גורם למזג אוויר מעונן חלקית באזורנו.

מחר לא צפוי שינוי ניכר במזג האוויר, שיוסיף להיות נוח. ביום שלישי ייעשה בהיר עד מעונן חלקית, וצפויה עלייה בטמפרטורות; ביום רביעי צפויה עלייה נוספת בטמפרטורות שיהיו גבוהות יחסית לממוצע בעונה.

עומס החום

תחזית להיום	בוקר 7–12	צהריים 12–16	ערב 16–20	לילה 20–7
אזור הגליל	—	קל	—	—
אזור הכנרת	קל	בינוני	קל	—
אזור חיפה	קל	קל	—	—
אזור תל אביב	קל	קל	—	—
אזור ירושלים	—	קל	—	—
צפון הנגב (ב"ש)	קל	בינוני	קל	—
אזור אילת	בינוני	כבד	כבד־בינוני	קל

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	17	24	מעונן חלקית
אמסטרדם	13	17	גשם
אתונה	21	29	בהיר
בודפשט	7	28	בהיר
בון	9	15	בהיר
בוקרשט	8	17	מעונן חלקית
בייג'ינג *	16	25	גשם לפרקים
בנגקוק *	24	32	גשם לפרקים
בריסל	10	15	גשם
ברלין	11	16	גשם לפרקים
וינה	8	18	מעונן חלקית
ואשינגטון	10	18	מעונן חלקית
וארשה	6	14	גשם לפרקים
דבלין	8	16	גשם לפרקים
טוקיו	19	25	מעונן
טורונטו	6	14	סער
יוהנסבורג *	12	26	מעונן חלקית
לונדון	12	16	גשם
לוס אנג'לס	17	21	מעונן חלקית
ליסבון	18	27	בהיר
מדריד	8	20	בהיר
מוסקבה	5	13	מעונן חלקית
מיאמי	24	32	מעונן חלקית
ניו דלהי	25	36	בהיר
ניו יורק	10	17	מעונן חלקית
פאריס	10	16	גשם
פראג	6	17	מעונן חלקית
פרנקפורט	12	16	גשם לפרקים
ציריך	6	16	גשם לפרקים
קופנהאגן	11	17	גשם לפרקים
רומא	12	20	מעונן חלקית
ריו דה ז'נרו *	19	25	בהיר

* טמפרטורה אתמול

המפה הסינופטית החזויה להיום

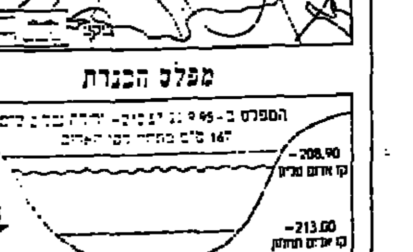

מפלס הכנרת

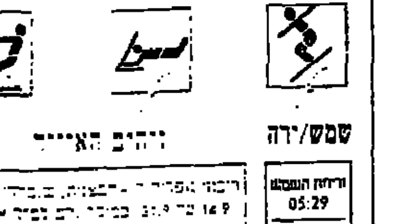

שמש/ירח

הארץ
כלכלה
יום ראשון 24.9.95 העורך נחמיה שטרסלר

מבזק

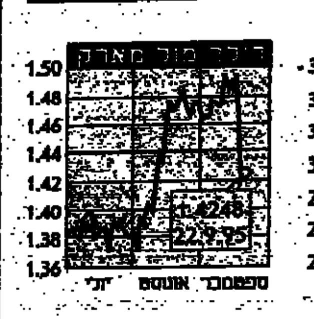

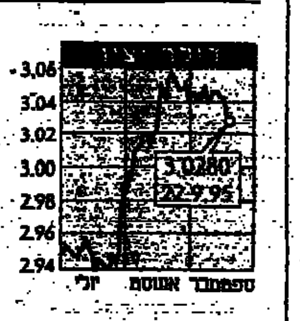

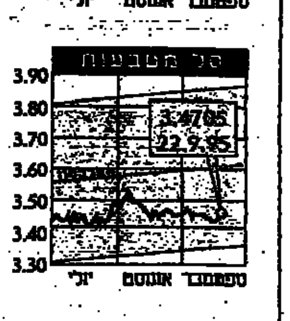

נדל"ן

האורח של תשנייה – מכירת שופ (עמוד 4ג)

• • •

אקירוב: הביקוש למשרדים בת"א לא יירד בשנים הקרובות (עמוד 3ג)

צרכנות

בארץ פועלים 200 בתי אבות המכילים כ־20 אלף מקומות. כשליש מהם מסווגים כדיור מוגן – צורת הדיור היותר מבוקשת באחרונה (עמוד 7ג)

• • •

תשנייה בבורסה (עמודים 8ג, 9ג)

ראשי מקורות הציגו תוכנית להפיכתה לחברת אחזקות

מאת עמירם כהן

ראשי חברת מקורות – יו"ר החברה, שר שלום שירן, והמנכ"ל, עמוס אפשטיין – הציגו בסוף השבוע לפני שר החקלאות, יעקב צור, תוכנית להפיכת מקורות לחברת אחזקות.

על פי התוכנית תנהל מקורות אחזקות שתי חברות בנות. עיקר ריווח החברה האחת תעסוק בניהול השוטף של משק המים הלאומי ויתרכזו בה מרבית פעילויות החברה כפי שהן היום, בעוד החברה השנייה תעסוק בפיתוח פרויקטים חדשים כגון מתקני התפלה, ניהול משק מים עירוני והזדמנויות במכרזים חיצוניים על פרויקטים בתחום המים והביוב. עמוס אפשטיין העריך כי עלות ההתפלה בשנים הקרובות עשויה להגיע ל־5 שקל למ"ק, ועל כן, לדבריו, החקלאות גם חלק מהתעשייה לו יוכלו לעשות במים אלה שימוש.

אפשטיין ציין, כי העלות הגבוהה מחייבת לראות בהתפלה אופציה אחרונה, וקודם לכן יש למצות את כל הדרכים האחרות לפיתוח מים, כגון הקמת מאגרים ומחזור מי ביוב.

שירן הציע לראות במי הביוב משאב לאומי ולנהל אותו מתוך ראייה כוללת, כדי להבטיח שמים אלו לא יאבדו מחוסר תיאום. הוא ציין כי חברת מקורות היא הגוף המתאים ביותר להטיל עליו את המשימה.

בפגישה השתתפו גם מנהלי מועצות הייצור החקלאיות.

שירן. שתי חברות בנות

עובדי השירות בתדיראן נוקטים עיצומים; דורשים לחדש הסכם העבודה

ביה"ד לעבודה התיר לעובדי קבוצת הקשר לשבות עד 2 באוקטובר

מאת חיים ביאור

עובדי מחלקת השירות בחברת תדיראן מוצרי צריכה נוקטים עיצומים, בתגובה על כך שטרם חודש הסכם העבודה בחברה.

העובדים מקיימים אסיפות מחאה במרכזי החברה בחיפה, בחולון ובאר שבע בשעות העבודה, ומשבשים את שירות האחזקה למוצרים האחרונים של תדיראן.

בנוסף, בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב ביטל בסוף השבוע שעבר את צו המניעה שהוצא נגד השיבושים שנוקטים עובדי קבוצת הקשר של תדיראן בחולון.

בית הדין התיר לעובדים את זכות השביתה כמפעל, וזאת עד ל־2 באוקטובר. במועד זה יתקיים הדיון העיקרי על צו המניעה הזמני נגד השיבושים, שהוצא לפני שבוע, על פי בקשת ההנהלה.

דובר הוועדים בתדיראן, מוטי גל, מסר שעד 2 באוקטובר אמור להימשך המו"מ בין נציגי העובדים להנהלה בקבוצת הקשר, בניסיון לגבש הסכם עבודה חדש בחברה.

לשכות המסחר: לבטל המכס על יבוא אישי של ציוד אלקטרוני – עד 200 ד'

מאת זוהר בלומנקרנץ

איגוד לשכות המסחר דורש מהממשלה לפטור מתשלום מכסים את תושבי הארץ שאינם יוצאים לחו"ל, ושרוכשים ציוד אלקטרוני ביבוא אישי – עד לגובה של 200 דולר.

התביעה היא בעקבות הגדלת הפטור ממכסים ל־200 דולר לחוזרים מביקור בחו"ל.

מנתונים שנאספו באיגוד לשכות המסחר עולה, כי 50% מכלל מכשירי הווקמן, 65% מהטלפונים האלחוטיים, 72% ממצלמות הווידאו ו־70% מהדיסקמנים הקיימים בארץ מובאים ביבוא אישי או בהברחות.

הנתונים מצביעים על כך שבעקבות הגדלת הפטור על יבוא אישי של החוזרים מחו"ל, הרבה ישראלים רוכשים מוצרים אלו בחו"ל.

הדבר גורם למדינה להפסד הכנסות, שכן לא נגבים על המוצרים הללו מסים, ובנוסף נגרם למדינה הפסד מטבע חוץ – כך אמר בסוף השבוע מנכ"ל איגוד לשכות המסחר, צבי עמית.

לדבריו, במקרים רבים קיימת גם בעיה במתן שירות, שכן היקפו הקטן של היבוא המסודר גורם לכך שדגמים מסוימים כלל אינם מיובאים לארץ.

להערכתו, אם אכן יינקט צעד כזה, תהיה תוספת הכנסות לאוצר המדינה, שכן ישולם מע"מ ותתווסף פעילות כלכלית ממכירות ומאספקת שירות למוצרים אלה. דבר זה, אמר, ייצור תוספת הכנסות במע"מ וחיסכון בהוצאות מטבע חוץ.

צור: אפעל בהקדם למימוש המלצות ועדת בשיא למניעת הפקעת 6,000 משקים חקלאיים

מאת עמירם כהן

שר החקלאות, יעקב צור, אמר ביום שישי כי בדעתו לפעול במהירות ליישום המלצות ועדת בשיא, זאת כדי למנוע הפקעה גורפת של משקים חקלאיים, לרבות קרקע במושבים השייכת לחקלאים שאינם עומדים בהחזרי החוב על פי חוק גל. צור ציין כי ייפגש עם ראש הממשלה ושר האוצר כדי לדחוף בהמלצות.

הוועדה, בראשות מנכ"ל משרד החקלאות יונתן בשיא, מונתה לפני כחודשיים בידי ראש הממשלה, יצחק רבין. היא הוקמה כדי לדון בדרכים למניעת הפקעת כ־6,000 משקים חקלאיים במושבים, שבעליהם אינם עומדים אף בהחזר מינימלי של 40% מחובם (ראו יומן בעמוד זה).

על פי המלצות הוועדה, שווי נחלתו של חקלאי שלא יוכל לעמוד בהחזר, ייקבע על ידי השמאי הממשלתי לצורך מימוש החוב, ותינתן לו זכות סירוב ראשונה לרכישת הנחלה בפריסה ל־17.5 שנה בריבית של 3%.

על פי התקנות המקוריות שנקבעו בחוק גל, הנחלה היתה מוצאת למכירה לטובת החוב במכרז, ולחקלאי לא היתה כל עדיפות במכרז.

עוד אמר צור כי אין לכרוך את הסדרי החוב של קיבוצים בפריפריה עם הסדרי החוב של קיבוצים במרכז הארץ, שהסדר החוב שלהם כרוך בהסדרי החזרת קרקע למינהל.

יומן

להתעלות על הפריימריס

בשיא. מודל למניעת עיקול נחלות

הצוות הבין משרדי לגיבוש מודל לפתרון בעיית חובם של המשקים נטולי כושר ההחזר במושבים, הגיש בסוף השבוע שעבר את המלצותיו. הצוות, שבראשו עמד מנכ"ל משרד החקלאות יונתן בשיא, הציע מודל העשוי להקטין, או אף למנוע לחלוטין, עיקולן של 6,000 נחלות חקלאיות שרובן נמצאות בפריפריה.

מדובר בנחלות של חייבים, שאינם עומדים גם בהחזר המינימלי של 40% מהחוב, שנפסק להם על פי חוק גל. החוב הכולל של משקים אלו הוא כמיליארד שקל, והחוב הממוצע למשק, על פי ההחזר המינימלי, הוא 65 אלף שקל. סעיף 23 בחוק גל קובע, כי בהעדר יכולת החזר מינימלית, תפוצל נחלת החייב. חצי דונם שעליו בית המגורים יישאר ברשותו, ויתרת הנחלה תימכר במכרז ותשמש להחזר החוב.

ייתכן שאילו הביא המחוקק בחשבון שיום יבוא וסעיף 23 יגיע לביצוע, הוא היה מציע פתרון אחר. גם תנועת המושבים שתמכה בחוק גל, לא הביאה בחשבון את האפשרות שאלפים מחבריה ייאלצו למסור בעתיד את אדמתם החקלאית לכל המרבה במחיר.

משהגיעה שעת האמת, הבינו בממשלה, בבנקים ובמערכת המשפטית, כי כל ניסיון לבצע את מימוש הנחלות עשוי "להיתקל בהתנגדות שתחייב את המעקלים להיכנס למושבים בקסדות ובשכפ"צים", כהגדרתו של אחד מראשי התנועה.

לאחר יותר מחודשיים של דיונים, הצליח הצוות לרבע את המעגל ולהציע מודל הבנוי על שני נדבכים: הראשון קובע כי תיערך שמאות לנחלה במקום הוצאתה למכרז, וכי תינתן לחייב זכות סירוב ראשונה לרכישתה. השני מציע פריסת החוב ל־17.5 שנה (בריבית 3%).

שני התיקונים אינם מחייבים, על פי חוות דעת משפטית, שינוי בחוק גל והם מותירים פתח רחב לבעל הנחלה להישאר עליה באמצעות החזר חודשי של 300–400 שקל בלבד.

המודל המוצע גם לוקח בחשבון שבמשך השנים יעלה ערך הנחלות במאות אחוזים מעל הערכת השמאי, ועל כן יש אינטרס נוסף לבעל הנחלה לקבל את ההסדר ולשלם את החוב בפריסה.

ההצעה אינה מלהיבה את הבנקים, שהם בעלי החוב העיקריים. הם יודעים ש־3% ריבית לטווח ארוך זה הרבה פחות מריבית ריאלית. אבל בבנקים הם פרגמטיים ומבינים היטב שרמת הסיכון באלטרנטיבה השנייה גבוהה מדי עבורם. גם שרי האוצר, המשפטים והחקלאות נתנו את הסכמתם.

מי שמתכוונים, ככל הידוע, לדחות את ההצעה הם ראשי תנועת המושבים. כמה מהם כבר התחילו את הריצה לפריימריס וצפוף שם מאוד. יש סכנה שבלהט הפופוליזם הקשור למירוץ לא יותירו ראשי התנועה לרשויות ברירה אלא לממש את סעיף 23 בחוק, על כל ההשלכות הצפויות מכך.

עמירם כהן

נפרדים בחריקת שיניים

"האמונה, לפיה פיצול מרכנתיל מדיסקונט יגביר את התחרות, היא אמונה תפלה", אומר גדעון להב, יו"ר דיסקונט, בראיון ל"הארץ"

מאת סמי פרץ

מחקר שנערך בבנק ישראל לפני כשנה הראה כי הגודל האופטימלי לבנק מסחרי בישראל צריך להיות בין בנק דיסקונט לבנק המזרחי – כלומר בנק שגודלו הוא כ־10% מהמערכת הבנקאית כולה. מחברי המחקר הגיעו למסקנה שמעבר לגודל זה הבנק כבר לא נהנה מיתרונות לגודל.

גישה זו, המשתלבת במדיניות להגדלת רמת התחרותיות בבנקאות, קשורה לכך שבנק ישראל כפה על בנק דיסקונט למכור את החזקותיו במרכנתיל.

בקרוב יפרסם בנק דיסקונט מכרז למכירת 60% ממניות בנק מרכנתיל שבבעלותו. לאחר המכירה ירד חלקה של קבוצת דיסקונט מסך הפקדונות במערכת הבנקאית מ־16% ל־14%. מכירת מרכנתיל תבוצע על פי החלטת הממשלה ממאי '93 להפרדת בנקים קטנים מבנקים גדולים, כדי להגביר את התחרות במשק.

גדעון להב, יו"ר דירקטוריון בנק דיסקונט, האם מכירת מרכנתיל מקרבת את דיסקונט לגודל האופטימלי?

"דיסקונט הוא בנק בגודל אופטימלי. האמונה שהתחרותיות בבנקאות תגבר כתוצאה מפיצול מרכנתיל מדיסקונט היא אמונה תפלה. כל האנשים הקרובים לעניין, ובעיקר 14 חברי מועצת המנהלים שמינתה המדינה, משוכנעים שפיצול הבנק פוגע באינטרסים של דיסקונט ומחליש אותו שלא לצורך. יחד עם זאת, הרשויות השלטוניות הורו לנו למכור את הבנק. את ההוראה הזו אנו מבצעים בחריקת שיניים אך בנאמנות".

היכן עומדת כיום תוכנית המכירה של מרכנתיל?

"הדיונים שמתקיימים כיום בדבר דרכי המכירה נועדו לשני דברים: מיצוי התמורה המקסימלית לדיסקונט מהמכירה, ואי פגיעה באף אחד משני הבנקים לאחר המכירה. יש ליצור מצב בו מרכנתיל יוכל לתפקד כהלכה ודיסקונט, שיישאר עם 40% במרכנתיל, יהיה נכס חי. תוכנית המכירה הושלמה בימים אלה ולאחר אישורה יחל תהליך המכירה".

ההחלטה שהתקבלה ביולי היא הנפקת מניות מדינה בדיסקונט, בבנק המזרחי ובבנק איגוד. מתי תבצעו אותה?

"נכסים מ.י מעוניינת להנפיק כ־10% ממניות הבנק, אך את הבמות המדויקת הם עוד לא קבעו. אנחנו עובדים על הכנת תשקיף, וייתכן שההנפקה תתבצע לפי דו"חות יוני '95".

האם אתה שותף לדיעה שרמת הריכוזיות הנוכחית במערכת הבנקאית פוגעת בתחרות?

"חמש קבוצות בנקאיות בישראל מחזיקות כ־90% מהמערכת הבנקאית. זו אינה ריכוזיות בלתי נסבלת. רמת הריכוזיות מתאימה לגודלו של המשק הישראלי, והיא לא מונעת תחרות חזקה בכל התחומים. הטענה, לפיה התחרות קיימת רק לגבי לקוחות גדולים, אינה נכונה. הבנקים הגדולים מתחרים גם על אוכלוסיית היחידים והסטודנטים. האם מישהו מצפה שהבנקים הקטנים יעסקו באוכלוסיות אלה? הרי הם מתעסקים רק עם הלקוחות המובחרים".

האם גם במבנה והאחזקות הריאליות במשק אין לדעתך מקום להגברת התחרות?

"בנקים צריכים לעסוק בכל תחומי הכספים: ביטוח, פנסיה וניהול נכסים של הציבור. האחזקה בהשקעות לא כספיות היא שאלה אחרת. בכל העולם יש לכך יותר ממודל אחד. בעולם גופים ריאליים מחזיקים בנקים, ויש גופי אחזקות שמחזיקים גופים ריאליים בידם האחת וגופים פיננסיים בשנייה, כמו שהיה עם אי.די.בי אחזקות, שהחזיק בדיסקונט עד משבר המניות. דיסקונט אינו מחזיק כיום בחברות ריאליות, ועניין זה נמצא אצלנו בעיון".

האם לדעתך רמת המעורבות של הפיקוח על הבנקים בפעילות העסקית השוטפת גבוהה מדי?

"בנק ישראל ממלא את תפקידו כפי שהוא מבין אותו וכך גם אנחנו עושים. מעת לעת, כשהמפקח על הבנקים בא עם טיוטה של הודעה ומבקש הערות, אנחנו מביעים את דעתנו והוא מחליט מה שהוא מחליט. אני לא חושב שלמפקח יש סמכות לקבוע מה גובה האשראי שהבנק יעמיד.

"המפקח עשה דבר אחד שלדעתי נמצא בתחום סמכותו – הגדלת ההפרשה לחובות מסופקים כאשר ענף מסוים מהווה יותר מ־20% מסך האשראי. בכל מקרה ההוראה אינה מחייבת את הבנק לגבי החלטתו אם לתת אשראי וכמה. יכולים להיות חילוקי דעות על אמצעי פיקוח, כמו עמלות – האם הן טעונות רישוי ופיקוח או לא. לדעתי לא צריך פיקוח על עמלות. התחרות תעשה את שלה".

לאחרונה דווח שסך האשראי לנדל"ן בבנק מגיע לכ־24% מסך האשראי והדבר מחייב הגדלת הפרשה לחובות מסופקים. איזה החלטות קיבל הדירקטוריון בעניין זה?

"זה נכון שאצלנו האשראי לנדל"ן הוא בשיעור גבוה מאצל אחרים. ואולם, המבחן הוא לגבי אשראי למישרין. לפני חודש התקבלו בדירקטוריון קריטריונים למתן אשראי לנדל"ן שעל פיהם מאושרות תוכניות: גודל ההון העצמי של היזם והרווחים של רגישות לשינויי מחירים ועלויות. בנושאים אלה החלטנו על הגמשה מסוימת של הקריטריונים. לא היתה החלטה להגביל את האשראי לנדל"ן. מכך אפשר להסיק שאנחנו ממשיכים ורוצים לטפל בלקוחות שעונים על התנאים".

בשנה החולפת עוררו שני מהלכים של דיסקונט תשומת לב מיוחדת לשאלות בתחום האתיקה הבנקאית. ביולי '95 שילם הבנק לעמיתי קופת הגמל שלו פיצוי בסך 2.8 מיליון שקל עבור נזקים שנגרמו לעמיתים בפרשת "הדיסקונטאים". הפיצוי שולם לאחר שנגד כמה מעובדי הבנק הוגש כתב אישום פלילי על שימוש בכספי החוסכים לגריפת רווחים אישיים מניירות ערך. דיסקונט היה הבנק הראשון והיחיד עד כה שהחליט לפצות חוסכים שנפגעו.

בתחילת ספטמבר '95 הגישו ארבע קופות גמל שמנהל דיסקונט, תביעה בסך 15 מיליון שקל נגד בעלי המניות של חברת רייכרט הנמצאת בפירוק, ונגד כמה רו"ח וגופים שהיו קשורים להנפקת ניירות הערך שלה בבורסה ב־93'. ברשימת הנתבעים מופיעים גם חתמי ההנפקה, בהם גם שמה של חברת החיתום של הבנק "דיסקונט חיתום". התביעה היתה דוגמה לאפשרות קיומן של "חומות סיניות", והיה גם מי שראה בה גימיק של ראשי דיסקונט.

בפעולות אלה אתם מנסים להעלות את רף ההגינות במערכת?

"אני לא יודע אם זו העלאת הרף. לגבי המקרה הראשון, כשלבנק התברר שעלול להיגרם ללקוחות נזק כתוצאה ממעילה של עובדיו, היה לנו ברור שמוטלת עלינו החובה לפצות בגין נזק שנגרם עקב הליך פלילי. אני רוצה לקוות שבנקים אחרים פועלים באותו אופן.

"במקרה השני, יש יכולת אמיתית לנטרל את מה שנראה כניגוד אינטרסים, ולבנקים, יותר מאשר לחברות קטנות ישנה היכולת הזו. הקופות אינן מושפעות מכך שאנו חתמים. ההחלטות הטובות הללו טובות מתקבלות משיקול דעת נקי לחלוטין".

האם זו הוכחה לכך שאין להפריד את קופות הגמל מהבנקים?

"יש כיום הצעת חוק בעניין קופת הגמל. במצב הקיים אנחנו מסוגלים לנטרל את הסכנות האלה והמהלך שעשינו הוא פרט אחד מההתנהגות של קופ"ג המנוהלות מנקודת ראות אחת: מה טוב לעמיתים. אני מקווה שהחקיקה לא תהיה כזו שתביא אותנו לקונפליקט בין אחריות למערכות".

בשני הבנקים הגדולים – פועלים ולאומי – מוקמות חטיבות שתפקידן לתמוך בקונספציה של פילוח השירותים לפי לקוחות. מדוע דיסקונט בחר לא לבצע שינויים ארגוניים כאלה?

השינויים הארגוניים הצפויים בבנק הם לעומק, למשל במבנה [illegible]. שינויים של חברי ההנהלה אינם נמצאים אצלנו בראש סדר העדיפויות. האסטרטגיה העסקית שלנו נמצאת עדיין בשלבי גיבוש.

חוק הייעוץ בהשקעות שהתקבל בכנסת מגביל את פעילות היועצים. איך אתם מתכוננים ליישם את החוק?

"אנחנו נמצאים בשלבי לימוד החוק. ואולם, גם לפניו לא היו בדיסקונט תופעות של ייעוץ מוטה מתוך אינטרסים של הבנק ולא השתתפנו בתגובה של מתן אשראי לרכישת קרנות נאמנות.

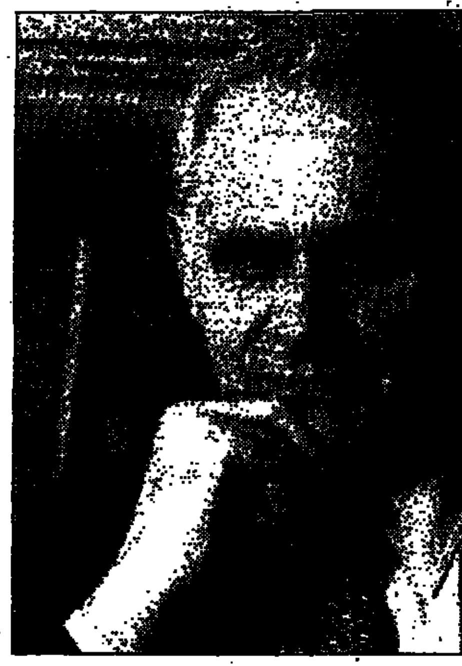

להב: הפיצול יחליש את דיסקונט שלא לצורך

"חמש קבוצות בנקאיות בארץ מחזיקות כ־90% מהמערכת. זו רמת ריכוזיות שאינה בלתי נסבלת"

"בבנק צפויים שינויים לעומק. שינויים של חברי ההנהלה אינם נמצאים אצלנו בראש סדר העדיפויות"

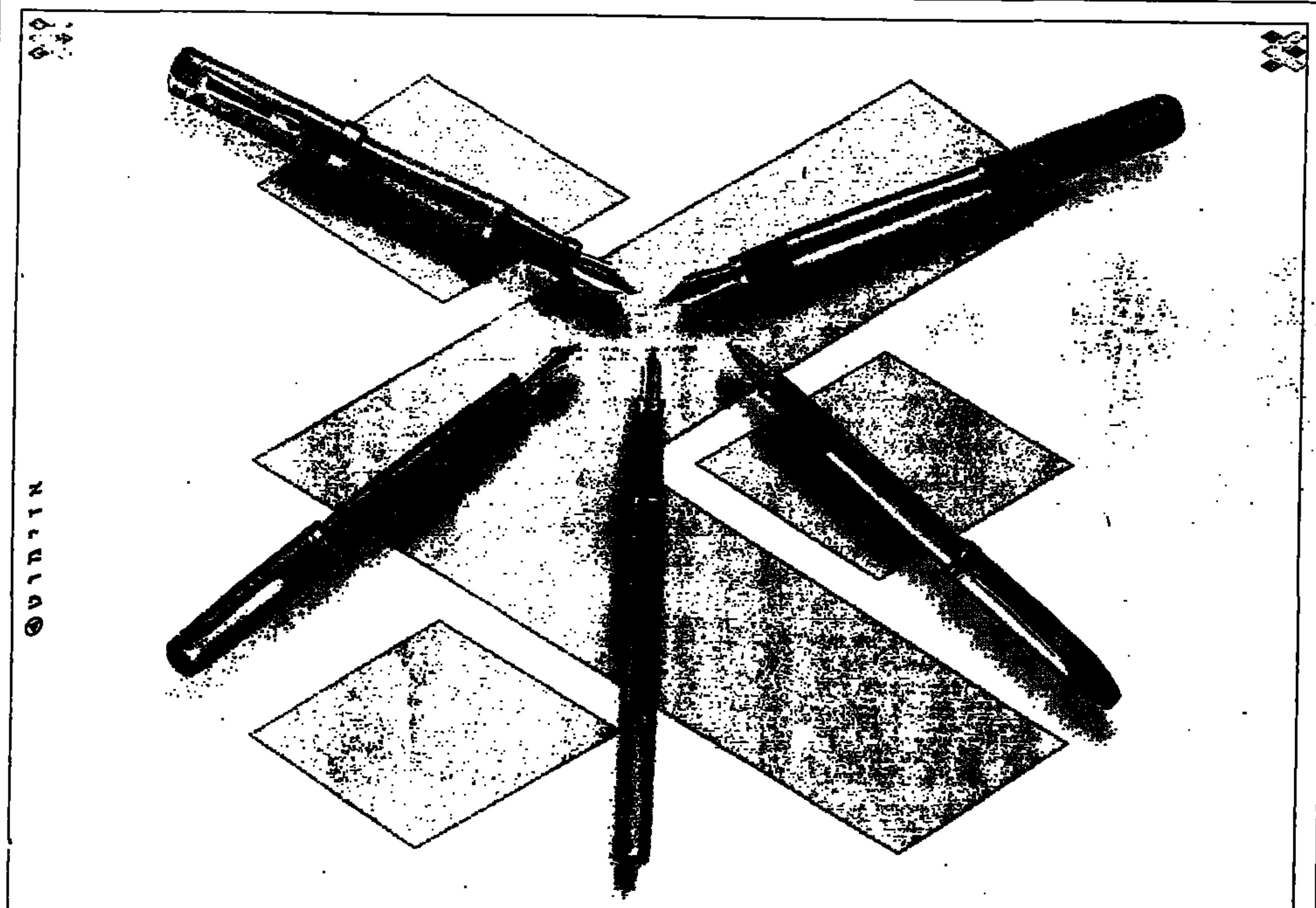

מה שתקבל בקורסים של המכללה למקצועות המימון,
לא נמדד בכסף

במכללה למקצועות המימון תפגש עם צמרת המרצים והדמויות הבולטות בשוק ההון, ותקבל את הכלים העדכניים ביותר שיעזרו לך להתמודד עם הדינמיות של שוק ההון.

המכללה למקצועות המימון פותחת את שעריה ב־18.10.95 עם סדרת קורסים מקצועיים בעלי דגש מעשי עבור מנהלים ואנשי מקצוע בתחומי המימון, שוק הפיננסים וההון. רשימת הקורסים שיפתחו בשלב א':

- ניהול מט"ח, אסטרטגיות ומכשירים פיננסיים
- ניתוח טכני של מחירי ני"ע
- מעו"ף למתקדמים
- ניהול תיקים סולידיים בסיוע כלים פיננסיים מתקדמים
- מבקרי פנים בחברות בורסאיות
- יועצי ניירות ערך – קורס הכשרה מלא

קורס בנושא: מבקרי פנים בחברות בורסאיות

מפגש	נושאי הרצאה	מרצה	שעות
1	מיכון בקרה וביקורת	עמוס לביטוב	4
2	בחירת נושאים לביקורת ואיתור סיכונים	עמוס לביטוב	4
3	סקר מוקדם ועבודת שדה	עמוס לביטוב	4
4	גיבוש הממצאים מסקנות והמלצות וכתיבת דו"ח ביקורת	עמוס לביטוב	4
5	יחסים בין מבקרי פנים לבין מבקר חיצוני, אתיקה – מקומו של מבקר הפנים במבנה החברה	פנחס קיטלמן הרצאת אורח	4

מפגש פעם בשבוע בימי שלישי שעות לימוד: 20.45 – 17:00 פתיחה: 24.10.95

להרשמה ופרטים: 03-6392411

כרטיס הכניסה הפיננסי שלך

המכללה למקצועות המימון

מקבוצת קווי אשראי בע"מ

هكذا من الأصل

דו"ח על דו"ח / יוסי חזן ושרית רשתי

מן תעשיות מזון – ספקות לגבי המשך פעילותה כעסק חי

לחברה הפסדים נצברים של 44 מיליון שקל והיא סובלת ממצוקת נזילות

חברת מן תעשיות מזון והשקעות בע"מ הוקמה בשנת 1956 והנפיקה לראשונה ניירות ערך לציבור ב-1980. פעילות החברה והחברות הבנות מתמקדת בייצור ובשיווק מוצרי דגים, תבלינים, שימורים, קפואים וסלטים מקררים. החברה מוכרת את מוצריה המקוררים באמצעות סלטי שמיר את השימורים באמצעות סיטר נאים. את המוצרים הקפואים היא משווקת כיום באופן עצמאי בעיקר לשוק המוסדי. כן היא משווקת מוצרים לשוק החרדי בהכשר הבד"ץ – המותג "טוב טעם".

דו"ח הסקירה של רואי החשבון המצורף לדו"חות הכספיים של החברה, מפנה את תשומת לב הקורא לביאור הדן בספק לגבי המשך פעילותה העסקית של החברה ועמידתה בהתחייבויותיה. האמור בא לאור הפסדים מתמשכים שהגיעו עד לכ-44 מיליון שקל במחצית 95', גירעון בהון החוזר של החברה המסתכם בכ-2.5 מיליון שקל, ותזרים מזומנים שלילי מפעילות שוטפת.

בשל הספק בדבר המשך פעילותה של החברה כעסק חי הוחל בתום 94' בביצוע תוכנית פעולה אשר במסגרתה שונה המבנה הניהולי של החברה, צומצם משמעותית מספר עובדיה, קוצצו הוצאות, צומצם הייצור, וכן פונו שטחים בלתי מנוצלים מהמפעל שברשות החברה, במטרה לנצלם ליצירת מקור הכנסה נוסף. כמו כן, בודקת החברה כמה פרויקטים בתחום הבנייה במטרה לשלב פעילות בעסקי מקרקעין.

בנוסף, במטרה לשפר את תזרים המזומנים של החברה ואת מצב ההון הוחלט ב-31 באוגוסט השנה על הקצאה פרטית לבעלי עניין בחברה בסך כולל של 1.5 מיליון שקל. אם לא יתקבלו כל האישורים הנדרשים לביצוע ההנפקה, יראו בסכום הנ"ל הלוואה שתעמוד לפירעון לא לפני 1 בינואר 97', כשהיא צמודה למדד ונושאת ריבית על פי תנאי ההלוואות בשוק.

כאמור, המשך פעילותה של החברה כעסק חי מוטל בספק והוא מותנה בהצלחת תוכנית הפעולה שהוזכרה לעיל. החברה נסחרת ברשימה המקבילה בבורסה בתל אביב, בשווי של 1.5 מיליון שקל נכון ליום 18 בספטמבר, סכום הזהה להונה העצמי של החברה.

תמצית דו"חות רווח והפסד מאוחדים מותאמים לשקל חדש של חודש יוני 1995

	לתקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום 30 ביוני 1995	1994	לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימה ביום 30 ביוני 1995	1994	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1994
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
הכנסות ממכירות	7,902	10,100	3,700	5,591	19,642
עלות המכירות	7,234	7,747	3,479	4,146	16,673
רווח גולמי	668	2,353	221	1,445	2,969
הוצאות: מכירה ושיווק	799	1,448	367	796	2,728
הנהלה וכלליות	895	1,436	474	668	3,029
	1,694	2,884	841	1,464	5,757
הפסד מפעולות רגילות לפני הוצאות מימון	(1,026)	(531)	(620)	(19)	(2,788)
הוצאות מימון, נטו	320	324	100	183	696
הפסד מפעולות רגילות לאחר הוצאות מימון, נטו	(1,346)	(855)	(720)	(202)	(3,484)
הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו	58	36	(24)	36	31
הפסד לפני מסים על ההכנסה	(1,296)	(819)	(744)	(166)	(3,453)
מסים על ההכנסה	20	26	8	12	51
הפסד לתקופה	(1,316)	(845)	(752)	(178)	(3,504)
הפסד למניה: הפסד בסיסי ל-1 ש"ח ערך נקוב של הון מניות נפרע (בש"ח)	(0.51)	(0.31)	(0.29)	(0.07)	(1.33)

תוצאות עסקיות

כפי שפורט לעיל, קיימים כמה אינדיקטורים שמעמידים בספק את דבר קיומה של החברה כעסק חי. אולם דו"חותיה הוצגו ללא התאמות לגבי ערכי הנכסים וההתחייבויות שייתכן שיהיו דרושים אם החברה לא תוכל להמשיך לפעול כעסק חי, ולפיכך נתייחס לנתונים אלו כמייצגים. הכנסות החברה במחצית 95' הסתכמו בכ-7.9 מיליון שקל לעומת כ-10.1 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-28%. המכירות ברבעון השני של 95' הסכמו בכ-3.7 מיליון שקל בלבד לעומת כ-5.6 מיליון שקל ברבעון המקביל אשתקד ירידה של כ-51%. החברה מסבירה ירידה חדה זו בתחרות חריפה בתחום מוצרים מסוים, מבצעי מכירות בתחום מוצרים אחר, וקצב עדכון המחירים של מוצרי החברה שמפגר אחר עליית המדד.

הסבר נוסף לירידה הנ"ל יכול לנבוע מכך שהחל מראשית השנה הופסק שיווק מוצריה הקפואים של החברה על ידי סנפרוסט. הירידה החדה במכירות לא לוותה בירידה מקבילה בעלות המכירות, כנראה עקב הימצאות עלויות קבועות בהן כדוגמת פחת. דבר זה גרם לירידה באחוז הרווח הגולמי עד לכ-8.5% במחצית 95', וכ-6% ברבעון השני של 95' לעומת כ-23.3% וכ-25.6% בתקופות המקבילות אשתקד, בהתאמה.

שיעורי רווח גולמי כה נמוכים לא מאפשרים לחברה לא יעילה להציג רווח כלשהו ואכן כבר תקופה ארוכה שהחברה מציגה הפסד תפעולי מתמשך. הדבר נובע כאמור מעלויות מכירה, שיווק, הנהלה וכלליות שמסתכמים ב-23% מהמכירות ברבעון השני של 95' לעומת כ-26% מהמכירות בתקופה המקבילה אשתקד. החברה מסיימת את מחצית 95' בהפסד של כ-1.3 מיליון שקל לעומת הפסד של 0.85 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

מבנה פיננסי

החברה מציגה הפסדים כבדים המסתכמים בכ-44 מיליון שקל. הפסדים אלו שחקו את הונה העצמי של החברה שמסתכם ב-30 ביוני 95' בכ-1.4 מיליון שקל בלבד, והן המממן 10.4% ממאזן החברה.

המבנה הפיננסי של החברה רעוע, החברה מקבלת מספקיה בממוצע כ-44 ימי אשראי בלבד בעוד שהיא מעניקה ללקוחותיה בממוצע כ-93 ימי אשראי. תופעה זו היא אחד הגורמים להוצאות המימון שיש לחברה ומעידה על מצבה הקשה של החברה, שמחד אינה מצליחה לקבל אשראי מספקיה ומאידך נאלצת לתת אשראי גדול ללקוחותיה. יש לציין, כי מחזור מלאי המוצרים הגמורים של החברה הוא כ-30 יום ולפיכך מתן אשראי נוסף של חודשיים ללקוחות נראה גבוה מאוד ויש לקוות שלחברה אין בעיה סמויה של חובות רעים. ב-94' החברה ערכה הפרשה לחובות מסופקים בגובה של כ-300 אלף שקל המהווים 6% מיתרת לקוחותיה.

בשנה הקרובה אמורה החברה לפרוע סכום של כ-5.8 מיליון שקל בגין הלוואות מבנקים, משיכות יתר בבנק ועלויות שוטפות של איגרות החוב להמרה. האג"ח להמרה הנ"ל הונפקו ב-90' והן עומדות לפירעון בחמישה תשלומים שנתיים רצופים החל מ-96' ועד לשנת 2000. איגרות החוב ניתנות להמרה למניות רגילות לפי שער המרה של 800%, אולם כיום סבירות ההמרה נמוכה, ועל כך מעידה גם העובדה שהן מוצגות במאזן בסעיף התחייבויות לזמן ארוך. את אמון הציבור בסבירות המרת איגרות החוב ניתן לראות בתשואה נמוכה לפדיון שבה הוא מתמחר אותן בבורסה, כ-1.4.

ביחסי הנזילות ניתן לראות כי היחס השוטף הינו 0.73 נכון ל-30 ביוני 95' לעומת 1.33 ליום 31 בדצמבר 94'. היחס המהיר (דהיינו היחס המהיר בנטרול המלאי) הינו 0.46 ליום 30 ביוני 95' לעומת 0.89 ליום 31 בדצמבר 94'. יחסים אלו מעידים על מצוקת נזילות של החברה, והתוצאה מכך שלחברה אין מספיק אמצעים נזילים למימון פעילותה השוטפת עליה לממש נכסים קבועים.

תזרים מזומנים

מהתבוננות בתזרים המזומנים קשה להבין כיצד החברה, אשר מציגה תקופה ארוכה תזרים שלילי מפעילות שוטפת, תוכל להמשיך ולממן את עצמה לאורך זמן. במחצית השנה התזרים השלילי הינו כ-170 אלף שקל, אך התזרים הפרמננטי של החברה (דהיינו תזרים המזומנים מפעילות שוטפת בנטרול שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות שהם במהותם שינויים תקופתיים), מסתכם בגירעון של כ-900 אלף שקל לעומת כ-252 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

ההבדל העיקרי בין התזרים הפרמננטי לתזרים השוטף נובע מפחת והפחתות בסך 675 אלף שקל. הפחת החשבונאי בגין הרכוש הקבוע הינו כ-650 אלף שקל, ואילו השקעה של החברה ברכוש קבוע חדש הינה 225 אלף שקל בלבד. משמעות הדבר היא שהחברה אינה משקיעה בחידוש והחלפת הרכוש הקבוע שלה בקצב מספק וההשלכות מכך יופיעו בעתיד.

מבט לעתיד

למרות תוכנית הפעולה בה החלה החברה בתום 94', קשה לראות מגמה חיובית ברווחיותה. ההון ממשיך להישחק ורק הזרמות הון מבעלי עניין הן שיעכבו זמנית את שחיקת ההון במלואו.

כמו כן, יש לחברה מחסור במזומנים למימון פעילותה השוטפת ועקב כך קיים חשש שהיא תהיה חדלת פירעון.

בחודש מאי השנה נמסרה הודעה מהחברה בדבר ניהול משא ומתן למכירת אחת ממחלקות הייצור שלה על פעילותה, ברווח של מיליון שקל אולם משא ומתן זה לא הניב פרי.

לחברה נכס מקרקעין אשר פונו ממנו שטחים בלתי מנוצלים וככל הנראה אינו ממומש במלואו. נכס זה מוצג בספרים בערך רכישתו המתואם ויש להניח כי שווי השוק שלו גבוה יותר. לכן זהו נכס סמוי במאזן החברה אשר אם ימומשו חלקים ממנו יהיו לחברה רווחי הון גדולים.

עם זאת, יש לזכור כי פעולה כזו היא בעייתית בשל אופייה החד פעמי שאינו מייצג רווחיות קבועה וכי בעקבותיה החברה לא תוכל להפיק עוד הכנסות מנכס זה. השכרה או מימוש מושכל של נכסי מקרקעין שאינם מנוצלים ואינם צפויים להיות מנוצלים ע"י החברה, לא יפגע בפעילותה העתידית ויסייע רבות לתזרים המזומנים שלה.

בנוסף, לחברה הפסדים לצורכי מס בסך 41 מיליון שקל ליום 31 בדצמבר 94'. משמעות הפסדים אלו היא, שאם בעתיד תפנה החברה לתחומי פעילות חדשים שיניבו לה הכנסות ורווחים, היא לא תיאלץ בשלב ראשון לשלם מס, מאחר שתוכל לנצל את ההפסד הגדול שיש לה לצורכי מס.

יוסי חזן הוא רואה חשבון

ועדת ההשקעות במשרד התיירות אישרה רק 5 פרויקטים מ-70

מאת עידית רוזנבלום

ועדת ההשקעות של משרד התיירות, שהתכנסה אחרי 6 חודשים בהם לא כונסה כלל, אישרה רק 5 מתוך 70 פרויקטים שהוגשו על סדר יומה. בענף המלונאות טוענים, כי נגרמו הפסדים למלונות בהקמה שלא קיבלו אישורים בחודשים אלו, וכי גם הפרויקטים שאושרו קיבלו סכומים נומינליים.

במקביל, מתארגנים המלונאים נגד ההחלטה על ביטולו של מענק הגבג בחודש יוני. עו"ד יהודה רווה פנה למשרד התיירות בשם היום ריוויר לאיט ובשם חברת אמריקה-ישראל בעניין המענק, שעמד על 9% יותר ממענקי עידוד השקעות הון. המלונאים טוענים שמדובר בביטול בדיעבד, ושוקלים פנייה לבג"ץ.

מנכ"ל משרד התיירות, אלי גונן: "אנחנו מחכים לחוות דעת מקיפה על הנימוקים המשפטיים של הביטול, ולכן אישרנו רק פרויקטים אחדים". גונן אישר כי תשלום המענק יקוז את כל תוספת התקציב של 95', העומדת על כ-200 מיליון שקל. לשנת 96' הובטחו למשרד עוד כ-480 מיליון שקל. "אנחנו זקוקים לתוספת של כ-400-500 מיליון שקל בהרשאה להתחייב, כדי שנוכל לתת תשובה לכל המעיינים", אומר גונן.

אחרי חג הסוכות אמורה להתקיים פגישה בין שרי האוצר והתיירות לבין הנהלת התאחדות המלונות בניסיון למצוא פתרון לבעיות אלה.

הוכפלו ההשקעות החקלאיות בגוש קטיף ב-95' ל-20 מ' ש'

מאת עמירם כהן

ההשקעות בחקלאות ביישובי גוש קטיף הוכפלו ב-95' לעומת 94', והן יסתכמו עד סוף השנה ב-20 מיליון שקל. הסכום כולל את השקעת החקלאי במשק שלו, וכן מענק של 40% מההשקעה שמקבל החקלאי ממשרד החקלאות. עיקר ההשקעות הן בחממות לגידול פרחים וירקות.

שר החקלאות, יעקב צור, אמר בפגישה שקיים עם ראשי היישובים ביום ששי, כי העובדה שהממשלה החליטה שהיישובים יישארו במקומם, מחייבת אותה להבטיח להם תנאי קיום. צור הבטיח לתגבר את אספקת המים ליישובי הגוש כדי לאפשר את הגדלת היקפי הייצור החקלאי.

עלייה של 9% בשיווק ההודו בתנובה

מאת זוהר בלומנקרנץ

גידול של 9% נרשם בשיווק ההודו בחברת תנובה במחצית הראשונה של 95', לעומת המחצית המקבילה ב-94'.

מנתונים פנימיים של תנובה שהגיעו "להארץ" עולה, כי במחצית הראשונה ב-95' עלה שיווק ההודו הטרי ב-31% לעומת המחצית המקבילה ב-94'. החברה שיווקה 4,097 טונות הודו טרי במחצית הראשונה ב-95', לעומת 3,135 טונות במחצית הראשונה ב-94'.

לעומת זאת נרשמה בתנובה ירידה של 3% בשיווק ההודו הקפוא. החברה שיווקה 5,379 טונות הודו קפוא בחודשים ינואר-יוני 95', לעומת 5,525 טונות, בתקופה המקבילה ב-94'.

תנובה משווקת את תוצרתה של משחטת קודיש, שבשביל ההודו שלה נמצאו ריכוזי אנטיביוטיקה מעל הרמה המותרת. כמו כן משווקת תנובה מתוצרתן של שתי משחטות נוספות: מעוף ועוף טוב, שעוסקות גם בשחיטת פטמים.

עו"ד רוית
שרותי המפעיל לשרותך (מאז 1962)
בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות הודעות רשמיים
במחשב הרשמי מידע מחשב
מרכז כלל חדר 703 מנחות
למשרדי רשם החברות
ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

אנשים ועסקים

לוי. דירקטור בתע"א

פורת. מנהל מתקנים בפז

נאמן. סמנכ"ל ביא בבזק

הסתדרות אלטרנטיווית

"ההסתדרות לא צריכה לפעול רק כאיגוד מקצועי, אלא הייתה להפוך לארגון האזרחי הגדול במדינה, שיעמוד מול הממסד ויעסוק גם בנושאי צרכנות, איכות הסביבה ותרבות הפנאי" – כך אמר שר הכלכלה והתכנון, יוסי ביילין, בפגישתו עם חברי חוג "אלטרנטיווה" במפלגת העבודה.

ביילין תקף את כוונת ההסתדרות להקטין משמעותית את מספר מועצות הפועלים במדינה, עד ל-20 מועצות מרחביות, לעומת 70 כיום. לדבריו, אם יהיו להסתדרות מטרות נוספות, מעבר לאיגוד המקצועי, יש להשאיר על כנן לפחות 50 מועצות פועלים.

חיים ביאור

מיליון דולר לשיפור תדמית העולה

4 משרדי פרסום ניגשו למכרז של משרד הקליטה, למסע פרסום שנועד לשפר את תדמיתם של העולים החדשים. המשרדים – אר קיי, פלד, גיתם וקשר בראל – הציגו בשבוע שעבר את הצעותיהם לפני שר הקליטה, יאיר צבן, במלון הילטון בתל אביב. מסע הפרסום, בתקציב של כמיליון דולר, אמור לצאת באוקטובר.

זוהר בלומנקרנץ

רגליים חמות

חברת החשמל הצרפתית החליטה להתקין בבתי תושבי צרפת חימום תת-רצפתי מתוצרת מפעל ד.ק שיטות חימום, שבבעלות דני קליין. משלחת של החברה הצרפתית סיכמה בשבוע שעבר עם המפעל הישראלי, הנמצא בתפן, כי היקף הרכישות יגיע לאחר 3 שנים לכ-10 מיליון דולר בשנה.

רונית מורגנשטרן

מינויים

- מינויים בתע"א: אפרים צרפון מונה למנהל המפעל לכלים לא מאוישים מל"ט, בחטיבת כלי טיס צבאיים; עוזי לוי, ראש תחום ביטחון אג"ח במשרד האוצר, מונה כחבר הדירקטוריון.
- מינויים ברשת ארומית, אילת: מיקי רוזנטל מונה לסמנכ"ל מלון שפה; דורון גולדשטיין מונה לסמנכ"ל מלון הריף.
- מינויים בביה"ס הבינ"ל לניהול בירושלים: יגאל בן שלום נבחר ליו"ר ועדת המרשה; דורון נחמני, סמנכ"ל לתכנון ובקרה בבנק טפחות, מונה למרצה בקורס מבוא לכלכלה; ד"ר אבי קיי מונה לדיקאן הסטודנטים.
- מינויים בדירקטוריון חברת השמירה: יגאל שרמיסטר מונה ליו"ר, במקום אביו, קריש שרמיסטר, המשיך לשמש כחבר במועצת המנהלים של החברה.
- מינויים בחברת פידליו מיקרוס ישראל (פתרונות מחשוב למלונות ומסעדות): אלי מרון מונה למנהל תפעול; משה אלעזר מונה למנהל השיווק.
- דוד הרניק מונה ע"י שר האוצר והתשתיות לדירקטור באל-על.
- שלמה אמיר מונה לסמנכ"ל שיווק ומכירות בתחום ה-CTI בחברת נייס מערכות.
- דינה רצבסקי, מנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים, נבחרה לסגן נשיא ארגון ISOCARP הבינלאומי של מתכנני ערים ואזורים.
- אמיר פורת מונה למנהל מתקנים והפצה בחברת פז.
- מירון נאמן מונה לסמנכ"ל לארגון ומשאבי אנוש בבזק, במקום תא"ל (במיל') דוד קוסטר בר חרמש, שעבר לכהן כמנכ"ל עמידר.
- יצחק גבע מונה למהנדס תחום תקשורת בחברת ממורקס טלקום-ישראל.
- סיגל גרוס מונתה למנהלת האדמיניסטרטיווית של ACC – מכללה על-אקדמית לתקשורת ולפרסום.
- רו"ח רחל שטיינר מונתה לחשבת של ת.ע השקעות.
- מיכה רונן מונה למנהל הכספים של קבוצת שילב.
- שמעון בן דוד מונה לשף הראשי של מלון ספורט אילת.
- אמנון דגני מונה למנהל השיווק הקמעונאי בחברת פור קלאב.
- צבי שייביץ מונה לסמנכ"ל חברת הביטוח הכשרה היישוב.

בג"ץ דחה עתירה למנוע כינוס מועצת לשכת עוה"ד בעת שהות המזכ"ל בחו"ל

נשיא ביהמ"ש העליון, אהרון ברק: בג"ץ לא צריך לשמש מתאם לתאריכי הישיבות של הלשכה

מאת משה רייטנלר

בג"ץ דחה על הסף ביום חמישי שעבר, עתירה שהגיש מזכ"ל לשכת עורכי הדין, עו"ד שמעון בן יעקב. בעתירה ביקש בן יעקב לחייב את ראש הלשכה, עו"ד דרור חוטר-ישי, ואת יו"ר המועצה הארצית שלה, עו"ד יהודה טוניק, לכנס את המועצה בתוך שבוע, וזאת על מנת לבחור נציגים לוועד המרכזי שלה, או לכל הפחות לאסור את כינוס המועצה בתאריכים שבהם ישהה בן יעקב בחו"ל.

"לסלק מתנגדים"

כמו כן, נדרשה דרישתו לחייב את חוטר-ישי וטוניק לכנס בהקדם את הרכב הקודם של הוועד המרכזי של הלשכה, כדי לדון בנושאים שהועמדו.

בן יעקב טען, בין השאר, כי חוטר-ישי וטוניק זוממים לסלק את מתנגדיהם ממוסדות הלשכה, כשלמטרה זו קיבלה המועצה הארצית החלטות בדבר שינוי שיטת הבחירה של הוועד המרכזי. כמו כן טען, שמטעמים אלה יש גם כוונה לקבוע מועדים לכינוס המועצה דווקא כאשר ישהה בחו"ל.

פרקליטיהם של ראשי הלשכה, עוה"ד ד"ר משה עליאש ופנחס מרינסקי, טענו בתגובה כי בן יעקב לא טרח כלל לפנות אליהם. כמו כן טענו, כי לא ניתן לכנס את המועצה בתוך שבוע, משום שחלק מחבריה אמור להשתתף בעת במשלחת של הלשכה לצרפת.

על בקשת המזכ"ל להתאים את ישיבות המועצה למועדי שהותו בחו"ל אמרו, כי לא זו בלבד שאין לו כל זכות בעניין זה, אלא שבקשה כזו אינה ראויה מבחינה ציבורית.

השופטים: אין עילה להתערבותנו

נשיא בית המשפט העליון, אהרון ברק, והשופטים אליעזר גולדברג וטובה שטרסברג-כהן הסתפקו בקביעה, כי אין כל עילה להתערבותם, ואף לא ביקשו מעורכי הדין עליאש ומרינסקי להשמיע את טיעוניהם.

במהלך הדיון אף העיר השופט ברק לעותר: "בג"ץ אינו צריך לשמש מתאם של תאריכי הישיבות בלשכת עורכי הדין".

יש קרן אור בשוק ההון-
אילנות רימון
השיגה בחודשים ינואר - אוגוסט 95
10.68%
פער בין קניה למכירה - 0%
- משקיעה רוב נכסיה באפיקים שיקליים: מק"מ/גילון.
- סולידית ביותר עם מרכיב בטחון גבוה.
- אפשרות ליהנות מרווחי הון במקרה של ירידת ריבית.
- מתאימה להשקעה לטווח קצר ובינוני.
- יתרונות מיסוי לחברות בקניית הקרן.
התוצאות מובילות לאילנות
אילנות דיסקונט קרנות נאמנות

מכירות הסתיו של סותבי'ס בתל אביב

מארק שאגאל
"עלמה עם פרחים"
תמט ותאריך 1911
גואש על נייר
ס"מ 33.5x24
הערכה: $450,000-350,000
(הוצג בתערוכת שאגאל בפריז בקיץ 1995)

ציור, פיסול ורישום בינלאומי וישראלי
כולל "פילהרמוניה" מכירת ציור
לטובת קרן התזמורת הפילהרמונית
יום רביעי, ה-11 באוקטובר בשעה 8:00 בערב

יודאיקה
יום חמישי, ה-12 באוקטובר בשעה 5:00 אחה"צ

SOTHEBY'S

תצוגה מוקדמת החל מיום שבת ה-7 באוקטובר
התצוגה והמכירה יערכו במלון הילטון תל אביב
קטלוגים ניתן להשיג במשרדנו ובתצוגה
סותבי'ס. רחוב גורדון 38 תל אביב 63414
טל' 03-5223822 . פקס 03-5225454

1100 לקוחות הצטרפו מתחילת השנה למשפחת משתמשי חֲשַׁבְשֶׁבֶת.

בית חשבשבת: רח' בית הלל 3,
שכ' מונטיפיורי, תל־אביב 67017
טל': 03-5631919 פקס: 03-5612310

נדל"ן

אקירוב: הביקוש למשרדים בת"א לא יירד בשנים הקרובות

"רוב הפרויקטים המתוכננים בסיטי הם בנייה של משתמשים", הסביר. השותפות בינו לבין משה אביב בגבעת עמל תתפרק בתוך 3 חודשים

מאת רונית מורגנשטרן

היום – איש העסקים אלפרד אקירוב, בעל השליטה בחברת הבנייה אלרוב, טוען – בניגוד לתחזיות שנשמעו בחודשים האחרונים – כי הביקוש למשרדים בתל אביב לא יירד בשנים הקרובות.

לדברי אקירוב, רוב מבני המשרדים המתוכננים בתל אביב יושלמו רק בעוד 5–10 שנים, ואלה המתוכננים באזור הסיטי של העיר הם ברובם בנייה של משתמשים. כך, לדבריו, הבניין שתבנה חברת הביטוח הפניקס בשדרות רוטשילד 1, יועד בעיקר לצרכיה ובכל מקרה הוא לא יהיה מוכן אלא בעוד 5–6 שנים. גם הבניין שחברת אפריקה ישראל החלה בבנייתו ברחוב אחד העם הוא בעיקר לשימוש עצמי – למשרדי החברה, וגם הוא יהיה מוכן רק בעוד כמה שנים.

אקירוב מונה בין הפרויקטים שלא יורידו מהביקוש למשרדים בת"א גם את שני בנייני המשרדים שהוא בונה. בניין אחד, הנבנה בשיתוף עם בנק הפועלים (21% הבנק, 79% אלרוב) בשדרות רוטשילד, יהיה בן 20 קומות עם 22 אלף מ"ר מרתפי חניה. בנוסף לחלקו של בנק הפועלים בבניין, ישכיר בו הבנק שטחים נוספים.

הבניין השני מתוכנן ברחוב אחד העם בתל אביב, ולשם יעברו משרדי אלרוב עם סיום הבנייה, בעוד כמה שנים. אקירוב מבקש להגדיל את אחוזי הבנייה שאושרו לו בבניין מ–370% ל–450%, ולהגדיל בכך את שטחי המשרדים מ–6,000 מ"ר לכ–10,000 מ"ר. הבניין כולו, לרבות מרתפי החניה, יכלול כ–25 אלף מ"ר, ועלות ההשקעה בו (לא כולל קרקע) תגיע לכ–25 מיליון דולר. הקרקע בשטח של כ–2.2 דונם, נרכשה בשלושה שלבים בשנים '89–'91 בכ–3.5 מיליון דולר (מחיר היסטורי). אקירוב מעריך את שוויה כיום ב–25 מיליון דולר.

בנייה זהירה למגורים

גם בשוק הדירות אקירוב אינו צופה זעזועים מיוחדים, משום שלדעתו הקבלנים בונים בזהירות וכך אינם יוצרים עודף ייצור. אקירוב: "חברות הבנייה בונות כמויות שאפשר למכור אותן. פרויקטים גדולים הן מחולקות לשלבים, ורק אם מוכרים שלב אחד מתחילים לבנות את השלב הבא, וגם אז לאחר שמוכרים לפחות חלק על הנייר". לדעת אקירוב, מחירי הדירות ימשיכו לעלות בעיקר באזורי הביקוש, אם כי במתינות. "רק משבר כלכלי, שימנע מאנשים לרכוש דירות או מקבלנים לבנות דירות, או עודף ייצור שכאמור אינו קיים, יביא להזלת מחירי הדיור. שני הדברים האלה לא נראים באופק", הוא אומר ומוסיף: "תוכניות משרד השיכון להציף את המדינה בקרקעות אולי יבלמו במקצת את עליית המחירים, אבל לא יורידו מחירים".

חברת אלרוב שבבעלות אקירוב מתמחה בבניית יוקרה הן למגורים הן למשרדים ומסחר. האדריכל שמלווה כמעט את כל הפרויקטים הוא אברהם יסקי. גולת הכותרת של החברה בשנים האחרונות הוא מגדל בית האופרה בטיילת תל אביב, הכולל מגדל מגורים יוקרתי ומרכז מסחרי מפואר. אגב, במגדל האופרה נותרו למכירה 5 דירות.

עד 3 מ' ד' לדירה בממילא

פרויקט יוקרתי נוסף בו מעורב אקירוב הוא פרויקט ממילא בירושלים. אקירוב בונה יחד עם אפריקה ישראל וא. דורי, בחלקים שווים, כ–150 יח"ד בפרויקט עיר דוד, שם נמכרו דירות במחירים של עד 3 מיליון דולר לדירה. בממילא בונה אקירוב את כל החלק המסחרי וכן גם שני בתי מלון, בהם מלון הילטון ירושלים שבו כ–350 חדרים, ומלון נוסף בדרגת 4 כוכבים בן כ–300 חדרים.

בצמוד למלון הילטון נבנה גם מלון דירות מפואר, שיקבל שירותים מרשת הילטון. מלון הדירות כולל 36 יחידות דיור, מהן נמכרו עד כה 27 יח"ד בכ–17 מיליון דולר. אכלוס מלון הדירות יהיה בנובמבר '96. הקבלן זכריה רדוקר זכה במכרז הביצוע של מלון הילטון ומלון הדירות.

על שטח מפעל תעשיות צמר אוסטרלי, באשדוד, מפעל שרכש אקירוב במאי '94, ושאת פעילותו הפסיק לאחר כשנה, הוא בונה מרכז לחנויות ענק ("פאואר סנטר") בשטח של 17 אלף מ"ר, בעלות שיפוצים של 2 מיליון דולר, שכבר הושכר כולו – בהתאם למדיניות של אלרוב בבנייה שלא למגורים – להחזיק בנכסים שבבעלותה וליהנות מהתשואה של השכירות. בפרוס החנויות הושכרו 7,500 מ"ר לשלוש רשתות: 2,500 להום סנטר; 2,000 מ"ר לאופיס דיפו; 3,000 מ"ר לסופרמרקט של אחת מרשתות המזון הגדולות. השטחים הושכרו לפי 10 דולר למ"ר או לפי אחוז מסוים מהמחזור – הגבוה ביניהם.

בשאר השטח יבנה אקירוב כ–70 אלף מ"ר מבני הייטק. הבניין הראשון יהיה בשטח 16 אלף מ"ר ב–4 קומות בהשקעה של כ–12 מיליון דולר (לא כולל קרקע). הבניין יושכר לפי 10 דולר למ"ר, ביחידות ששטחן מתחיל ב–500 מ"ר.

בפרויקט דיור מוגן בנתניה, שבונה החברה באמצעות חברת הבת אליקנית, מעל קניון השרון שבבעלותה, יהיו 120 יח"ד. מחצית מהדירות נמכרו מתחילת השנה. החברה צופה הכנסות של כמיליון ד' בשנה מדמי פיקוח.

אלרוב שותפה בחלקים שווים עם חברת אוסיק, בשליטת משה אביב, בתוכנית לבניית 350 יח"ד בגבעת עמל א'. השותפות כבר הגיעה לשיעור של 80% בפינוי הדיירים – המאפשר את הקמת הפרויקט, ולאחרונה אף ניתנו היתרי הבנייה לתוכנית. ואולם, אקירוב, שכבר הצהיר בעבר שלא יבנה את הפרויקט יחד עם אביב בגלל דרישת אביב, שהוא קבלן מבצע, לבנות את הפרויקט בעצמו ללא מכרז במחיר קוסט פלוס 15%.

הכרעה במכרז פנימי

שתי החברות הודיעו כי יערכו ביניהן מכרז פנימי לרכישת השליטה בחברה המשותפת של הפרויקט – חברת גבעת עמל. אקירוב אמר ל"הארץ", כי הוא צופה שהשותפות בינו לבין אביב תתפרק בתוך כשלושה חודשים – אך לא אמר אם יפרוש מהפרויקט או יציע הצעה גבוהה מזו של אביב לרכישת מניות השותפות.

מלון הילטון בפרויקט ממילא. 350 חדרים ומלון דירות של 36 יחידות

אלי פפושדו מכר באזור 1,200 מ"ר משרדים ב–2.65 מיליון דולר

איש העסקים אלי פפושדו מכר 2 קומות משרדים בבניין שבבעלותו באזור התעשייה של אזור, ששטחן הכולל כ–1,200 מ"ר. המדובר בבניין חדש הממוקם על הכביש הישן בין תל אביב לירושלים.

הרוכשת, חברה לייזום הנדסי, תשלם לפפושדו 2.65 מיליון דולר עבור 2 הקומות ועוד 14 מקומות חניה תת־קרקעית.

המדובר בקומות 3 ו–4' בבניין בן 4 קומות פלוס מרתף חניה. את העסקה ביצעו טוביה פאר ומיכה יעקבי מהחטיבה המסחרית של אנגלו־סכסון ת"א. עמוס בלוך, מנהל סניף אנגלו־סכסון בת"א, אומר כי המחיר – יותר מ–2,100 דולר למ"ר – הוא גבוה מאוד לאזור זה.

פפושדו, שרכש לפני כשנה את המגרש, בשטח של כ–1.5 דונם, תמורת כמיליון דולר, בנה את הבניין בתוך פחות משנה. גם אז תיווך אנגלו־סכסון בעסקה.

רונית מורגנשטרן

אביב – 95 יח"ד בנאות אפקה בהשקעה של 17 מיליון דולר

41 דירות נמכרו ב–14.3 מיליון דולר

מאת רונית מורגנשטרן

חברת אביב, בבעלות משפחת משה אביב, בונה פרויקט מגורים בנאות אפקה הכולל 95 יחידות דיור בשלושה בניינים.

השכונה, אביבי אפקה, מוקמת על שטח של 25 דונם קרקע פרטית בין הרחובות קהילת סלוניקי וקהילת ונציה. ההשקעה בפרויקט נאמדת ב–17 מיליון דולר.

הבניינים יהיו בני 8 קומות מעל קומת מרתף שתשמש לחניה ושטחי שירות.

עד כה נמכרו בפרויקט 41 יחידות דיור בהיקף של כ–14.3 מיליון דולר, מהן 26 דירות בנות 4 חדרים ו–15 דירות בנות 5 חדרים.

בפרויקט נבנה לשימוש הדיירים גם קאנטרי קלאב, הכולל שתי בריכות שחייה, מועדון ספורט ובריאות ואולמות סקווש.

סרוגו – 750 מ"ר בראשל"צ בקומבינציה של 42%

חברת הבנייה סרוגו מראשון לציון רכשה בעסקת קומבינציה של 42% (לשני בעלי המגרש) מגרש בשטח 750 מ"ר ברחוב סמילנסקי בראשון לציון.

על המגרש עומד בית דו־משפחתי. לדברי ראול סרוגו, מבעלי החברה, יוקם על המגרש בניין בן 9 יחידות דיור ובהן: 4 דירות בנות 4 חדרים, 4 דירות בנות 5 חדרים ופנטהאוז של 6 חדרים. מחירי הדירות יתבססו על מחיר של 55–60 אלף דולר לחדר – שהוא מן המחירים הגבוהים בראשון לציון.

על פי עסקת הקומבינציה, תקבל כל אחת מ–2 המשפחות 2 דירות בבניין.

רונית מורגנשטרן

עלייה של 7.8% בשיווק מלט ביולי '95

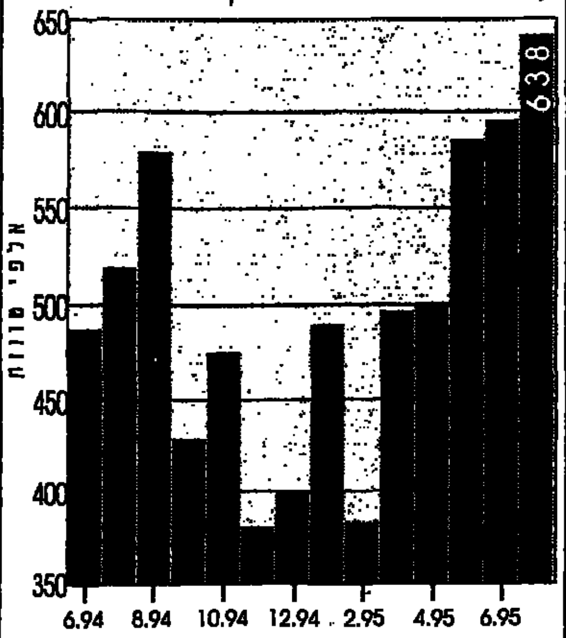

ביולי שווקו בישראל 638 אלף טונות מלט, לעומת 592 אלף טונות ביוני – עלייה של 7.8%. יולי הוא החודש החמישי ברציפות בו נרשמת עלייה בשיווק והוא חודש השיא בשיווק מלט בכל הזמנים.
מתחילת השנה שווקו בישראל 3,676 אלף טונות מלט – ממוצע שנתי של 6,302 אלף טונות. '95 תהיה בכל הנראה שנת השיא בשיווק מלט.

פריצקר מכר 230 יח"ד ב–3 פרויקטים ב–40 מיליון דולר

מאת זיו מאור

חברת פריצקר יזמות, בשליטת שמשון פריצקר, מכרה עד כה 230 יחידות דיור בהיקף מכירות של כ–40 מיליון דולר ב–3 פרויקטים שהיא בונה בנהריה, קרית מוצקין וקרית אתא. בסך הכל נבנים בפרויקטים 604 דירות וקוטג'ים, בהיקף מכירות כולל של 119 מיליון דולר.

בנהריה בונה החברה בשכונת עמק שרה בדרום העיר, בשותפות עם רסקו ודנקנר, פרויקט בן 280 קוטג'ים. מחיר כל קוטג', בשטח של 150 מ"ר, כ–235 אלף דולר, ועד כה מכרה השותפות 41 יחידות תמורת כ–9.6 מיליון דולר.

בקרית מוצקין בונה פריצקר פרויקט בן 264 דירות ב–3 בניינים. עד כה מכרה החברה בפרויקט 180 דירות בכ–29 מיליון דולר. מחירי הדירות בפרויקט מתחילים ב–151 אלף דולר. בבניין הראשון, בן 24 קומות, נמכרו כל 96 הדירות; בשני הבניינים הנוספים, 22 קומות ו–84 דירות בכל אחד, נמכרו בסך הכל 84 דירות.

בקרית אתא בונה החברה 60 קוטג'ים בהיקף מכירות כולל של כ–11.5 מיליון דולר. מחיר כל קוטג', בשטח של 150–160 מ"ר, כ–195 אלף דולר.

עד כה נמכרו בפרויקט 9 יחידות דיור תמורת 1.75 מיליון דולר.

באומל מבקשת לבנות 200 יח"ד בקרית אתא במקום 160

מאת רונית מורגנשטרן

חברת באומל משה מבקשת לבנות 200 יחידות דיור בבנייה רוויה בשטח שבבעלותה בקרית אתא.

בבעלות החברה 34 דונם סמוך לגבעת רם, עליה נבנים כמה פרויקטים למגורים.

הקרקע שעליה יוקם הפרויקט נרכשה ב–'88 מבעלים פרטיים ב–309 אלף שקל לפי ערך היסטורי. ערך הקרקע נאמד היום בכ–3 מיליון דולר.

בידי החברה תוכנית מאושרת לבניית 140 יחידות דיור בבנייה רוויה. החברה פנתה לרשויות המוסמכות בבקשה לשינוי תב"ע והגדלת זכויות הבנייה ל–200 יחידות דיור בבנייה רוויה.

ההשקעה בבניית הפרויקט, שתבוצע בידי חברת באומל עצמה, נאמדת בהיקף של 10 מיליון דולר.

באומל היא חברה לתשתית הנדסה אזרחית במהותה, שהחלה לאחרונה לעסוק גם ביזמות לבנייה למגורים.

אסיא"ריזל רכשה חצי מפרויקט הייטק בפתח תקוה תמורת 6.5 מיליון דולר

בית אמרגד. עסקה לפי 1,450 דולר למ"ר ו–13 אלף דולר למקום חניה

מאת זיו מאור

חברת התרופות אסיאדריזל, חברה בת של טבע, רכשה לאחרונה כמחצית מפרויקט משרדים בן 9,500 מ"ר, באזור התעשייה קרית מטלון (רמת סיב) בפתח תקוה, תמורת כ–6.5 מיליון דולר.

הפרויקט, "בית אמרגד", נבנה על ידי חברת אמרגד שבבעלות אריה מרקמן וד"ר מיכה אספרן. הפרויקט כולל 300 מקומות חניה תת קרקעיים. הרוכשת שילמה לפי מפתח של 1,450 דולר למ"ר ו–13,000 דולר למקום חניה.

המבנה נמצא בשלב היסודות ויאוכלס ב–'97. חברת אמרגד רכשה את הקרקע, 5.5 דונם, לפני כשנה וחצי מבעלים פרטיים. מחיר דונם קרקע באזור מגיע כיום לכ–1.1 מיליון דולר. כל הקרקעות בקרית מטלון הן פרטיות.

הפרויקט כולל שני מרתפי חניה, קומת קרקע גבוהה לתצוגה ו–3 קומות משרדים. שכר הדירה החודשי למשרדים במקום נע בין 10 ל–12 דולר למ"ר ודמי שכירות בקומת הקרקע הם 15–18 דולר למ"ר.

עסקות נוספות שנעשו בשנה האחרונה בקרית מטלון בבניין משרדים בן 3,000 מ"ר שרכשה חברת התרופות גזית, חברת מרכז הקבלנים שרכשה בניין דומה וחברת סיני סוכנויות ביטוח שרכשה בניין בן 1,500 מ"ר. המחירים נעו בין 1,400 ל–1,500 דולר למ"ר.

הכשרת הישוב מכרה בראשל"צ 6 דופלקסים ב–1.8 מיליון דולר

מאת זיו מאור

חברת הכשרת הישוב, הבונה פרויקט בן 216 יחידות דיור בשכונת וילה במערב ראשון לציון, מכרה בשבוע שעבר 6 דופלקסים בהיקף מכירות של 1.8 מיליון דולר.

עד כה נמכרו בפרויקט 96 יח"ד בהיקף של כ–26 מיליון דולר. היקף המכירות הכולל יגיע לכ–60 מיליון דולר.

בפרויקט כולל 44 בניינים בני 3 קומות; בכל מבנה 4 דירות והוא כולל 2 דירות גן בנות 2 מפלסים ו–2 דירות דופלקס. בכל יח"ד 6 חדרים.

שלב א' כולל 60 יח"ד, שרובן מאוכלסות. בשלב ב' נמכרו 36 יח"ד מתוך 8. שלב ב' יאוכלס בתוך חצי שנה.

בין הדירות שנמכרו בפרויקט: דירת גג – 167 מ"ר ו–29 מ"ר מרפסת נמכרה תמורת 310 אלף דולר. דירת גן – 160 מ"ר וחצר בגודל של 136 מ"ר נמכרה תמורת 307 אלף דולר. דירת גן – 150 מ"ר וחצר בגודל 100 מ"ר, נמכרה תמורת 290 אלף דולר.

מגרש של 600 מ"ר בצהלה נמכר תמורת מיליון דולר

מאת זיו מאור

בשכונת צהלה בתל אביב נמכר לאחרונה בית ישן המיועד להריסה, על מגרש של כ–600 מ"ר, תמורת כמיליון דולר. על המגרש ניתן לבנות וילה לפי 30% בנייה, כלומר כ–180 מ"ר (לא כולל מרתפים).

התמורה, המשקפת מחיר של 1,667 דולר למ"ר – נחשבת גבוהה. בעסקה תיווך משרד צמרת השרון.

לאחרונה נמכר תמורת 750 אלף דולר בית בשטח של 150 מ"ר בצהלה על מגרש של חצי דונם. המדובר בבית בן 20 שנה ברחוב שקט. בעסקה תיווך משרד קניון מגורי יוקרה.

עסקה נוספת שביצעה צמרת השרון היא מכירת בית ישן בן 2.5 חדרים ברחוב הדרוף בצהלה תמורת 600 אלף דולר. המדובר במגרש בן 360 מ"ר, שעליו ניתן לבנות קוטג' דו משפחתי, לפי 30%.

"שירת הים"
הכל גבוה חוץ מהמחיר
המחיר מ–$94,365 כולל מע"מ ופיתוח
"שירת הים" בזכרון יעקב מציעה דירות נופש במתחם בלונאות ונופש, הכולל גם את מלון "עדן–אין" וה"ספורטק" של זכרון יעקב.
דירות הנופש של "שירת הים" משקיפות לנוף פסטורלי של ים וחורש באחד האזורים היפים בארץ.
"שירת הים" מציעה למפשים בה, כגון בילויים והנאות הכללים: בריכה צמודה, חדר כושר, סאונה, מגרשי טניס, משחקי כדור והרבה פינקים שעוטפים אותך מכל הכיוונים. דירת נופש פרטית זה נכס לכל החיים, על אדמה פרטית ורשומה בטאבו.
דירת נופש ב"שירת הים" מאפשרת לך ליהנות 365 יום בשנה לכל החיים. כי זה שלך בטאבו.
"שירת הים" מאחלת לכל רוכשיה, שהפכו את ההנאה לחלק מהחיים, שנה טובה.
עדן־אין
שירת הים
177-022 8040

מהיום הראשון הם הולכים יחד
חלונות 95
נורטון יוטיליטיז
PF1
מערכות
לפני שאתה פותח בהתרגשות את 'חלונות 95', ומסתער על העידן החדש, תשאל את עצמך כמה זמן יקח לך להתאקלם עם תוכנת 'נורטון יוטיליטיז' מתאימה, וכמה זמן בלעדיה.
הכלים של 'נורטון' הותאמו ל'חלונות 95' והם עובדים איתה מהיום הראשון.
ב–PF1 תקבל תמיכה ויעוץ מקצועיים שישה ימים בשבוע.
לקוחות PF1 נהנים גם מתוכנית "NORTON MILEAGE" המעניקה הטבות מצטברות על רכישות מוצרים.
NORTON UTILITIES
לפרטים נוספים צלצל עכשיו 03-5617175
SYMANTEC.
NORTON
מופצים על־ידי PF1
PF1 מערכות בע"מ, דרך פ"ת 114, תל־אביב 67012
טלפון: 03-5617175, פקס: 03-6623607, E-mail: info@pf1.co.il

هكذا من الأصل

נדל"ן

האירוע של תשנ"ה — מכירת שופ

השנה החולפת אופיינה במעורבות ממשלתית גבוהה בבנייה, ומצד שני בהפרטה. הציפיות לעדכון במשכנתאות לא התממשו במידה שלה ציפו

מאת זיו מאור

תשנ"ה שתסתיים היום תיזכר כאחת השנים המעניינות בענף הנדל"ן. היו בה היקפי פעילות עצומים, הוא בה גל חדש של מעורבות ממשלתית בבנייה, היו ציפיות לעליית מחירים וגם למשברים שהגן עדיין לא התממשו. להלן סיכום של חלק מהאירועים, ההחלטות והתוכניות שעשו את תשנ"ה ושישפיעו גם על השנה הבאה.

האירוע הגדול של השנה היה ללא ספק הפרטת החברה הממשלתית שיכון ופיתוח. עד שזכתה הקבוצה שבשליטת אחים עופר במכרז הוחלפו האשמות חריפות רבות בין הנהלת שופ לאוצר, הוחלפו של החלטות ושל מסמכים הערכות שווי שונות של החברה, שאף אחד לא ידע בדיוק כמה היא שווה — בעיקר עקב חוסר ודאות של כמות ושווי הקרקעות שברשותה.

שש קבוצות התמודדו על הרכישה חלקן פרשו עוד לפני הגשת הצעה. בקבוצת אחים עופר, ששילמה 850 מיליון שקל תמורת שופ, בטוחים שעשו עסקה טובה. לחברה קרקעות לבניית אלפי דירות ובאזורים אטרקטיביים, ומחזור המכירות שלה הוא אחד הגדולים ביותר במשק.

מרכז מודיעין. המכירות נעצרו לאחר שמנכ"ל משרד השיכון אמר כי המחירים גבוהים מדי

שבס — הגדלת הצפיפות ובנייה לגובה

את המעורבות הממשלתית בשוק הנדל"ן בתשנ"ה מדגימות בצורה הטובה ביותר הוועדות להאצת הבנייה — ועדת המנכ"לים של משרדי ממשלה וועדת השרים להאצת הבנייה. אלה שמו להן למטרה להגביר את הבנייה, להעלות את ההיצעים, וכך לסייע בריסון המחירים.

בתחילת תשנ"ה, באוקטובר 94', התקבל מה שהוגדר אחר כך כתקנות שבס — ציפוף ובנייה לגובה באזורי הביקוש. הוועדה קבעה כי ניתן להעלות את הצפיפות בפרויקטים עד 20%, ללא הגשת תוכניות חדשות.

כמה רשויות מקומיות לא אישרו את ההיענות לקבלנים. לקראת סופה של תשנ"ה, ביוני 95', החליטה ועדת המנכ"לים לאמץ 30 תוכניות בהיקפים גדולים ולפעול לקידומן המהיר. ההחלטה הניבה בינתיים אישור שתי תוכניות באר השחמון באילת, בהיקף של כ-1,600 יח"ד בסך הכל.

סוף עידן הול"ל

תשנ"ה תיזכר גם כשנה בה נפח הול"ל (הוועדה לזירוז הליכי הבנייה), לאחר שהאריך תוקפו כמה פעמים, את נשמתו האחרונה בכנסת תיקון 43 לחוק התכנון והבנייה, שהחליפו. על התיקון ישבו חודשים רבים בוועדת משנה של ועדת הפנים, בראשות ח"כ אברהם פורז (מר"צ) והוא נועד לתת תנופה למהירות וליעילות של הול"ל, עם הליכי תכנון מסודרים יותר והולכת סמכויות הרשות.

התיקון חייב היערכות חדשה במשרד הפנים, ותשנ"ז תוכיח אם התיקון אכן מסייע לקיצור ההליכים.

תשנ"ה כמו גם השנתיים שלפניה לא הביאה בשורות גדולות לזוגות הצעירים ולמחוסרי הדיור שקיוו לעדכון משכנתאות — אשר לא התרחש כבר 4 שנים. דווקא 3 ימים לפני סוף השנה עודכנו המשכנתאות לעולי אתיופיה, עד 15% בחלק מהמקרים. אך יותר משיש בכך בשורה מדובר בהעברת מסר ברור: הממשלה אכן תעדכן את המשכנתאות בתשנ"ז, אולם רק באופן דיפרנציאלי למגזרים מסוימים, מחשש שעדכון סרף יעלה את מחירי הדיור.

בתשנ"ה גם השנה התגלה כי הממשלה נותנת הנחות בגובה של כמיליארד שקל בשנה דרך סבסוד הקרקע. הסבסוד כולל גם מגורים שאינם בדיוק נזקקים. הטבלה שנחשפה ב"הארץ" הראתה, כי דווקא המגזר הכפרי, שבוודאי אינו בעשירון העליון בישראל, לא זכה בהנחות על מחיר הקרקע.

מודיעין דורכת במקום

תחילת תשנ"ה חייכה לעיר מודיעין ולקבלנים הבונים בה. עם תחילת השיווק בנובמבר 94', החלה נהירה המונית של קונים לעיר.

ואולם את האופוריה של הקבלנים שבר מנכ"ל משרד השיכון לשעבר אריה מזרחי. בינואר 95', חודש לפני התפטרותו, הודיע מזרחי כי המחירים בעיר גבוהים מדי וכבמטה קסם, נעצרו המכירות כמעט לחלוטין. הנפגעים היו בעיקר הקבלנים שזכו במכרזים בשלבים המאוחרים יותר ולא נהנו מהקפיצה של סוף 94'. היום המכירות בעיר התייצבו, אך מתוך 5,000 הדירות ששווקו, נותרו למכירה בשנת תשנ"ז יותר מ-2,500.

מינוי וכסלר

בראשית תשנ"ה מונה עודד וכסלר לתפקיד מנהל מינהל מקרקעי ישראל. וכסלר, שהיה מנהל הרשות לפיתוח ירושלים, התגלה, לצערם של כמה שרים, כבעל עמדה ואישיות משלו. וכסלר גם הפך את המינהל לשלוחה של משרד האוצר — חלק מאנשיו הגיעו מאותו המשרד.

בין הצעדים הבולטים שעשה המינהל בתקופה זו — תיקון תקנה 666 שהפכה ל-727, אשר הפקיעה את זכות היזמות מהקיבוצים והמושבים והעבירה אותה למינהל, והרגיזה יזמים ועורכי דין שכבר החלו לחשב את רווחיהם.

עוד צעד של המינהל היה מכרז הקרקע הבלתי מתוכננת: כדי לזרז את הליכי התכנון החל בהוצאת מכרזים שהזוכה בהם אחראי על תכנון הקרקע ובתמורה מקבל אופציה לרכישת חלק מהקרקע לאחר אישור התוכנית.

סכסוך השחמון

העימות המשפטי בין המינהל לעיריית אילת בנוגע למכרז בנה ביתך לכ-215 קוטג'ים בשכונת השחמון בעיר, מסמל יותר מכל את העובדה שבנה ביתך הפך כבר מזמן מכלי לסיוע לזכאים לכלי זול ונוח לבנייה עצמית של קוטג', כשמשלם המסים משתתף ביד רחבה בסבסוד הקרקע.

עיריית אילת דרשה עדיפות מוחלטת לבני עירה, בעוד שהמינהל הסכים לשריין לאילתים 30% בלבד. בית המשפט העליון פסל את המכרז דווקא משום שהוא מאפשר לספקולנטים לרכוש קרקעות כמעט בחינם ואחר כך למוכרן או להשכירן.

גם תוכנית בנה דירתך (קבוצת משפחות של בנה ביתך), בה מסובסדת הקרקע במחירה היחסי של דירה בבית משותף, נקלעה לקשיים. וזאת למרות שיווק מאסיבי של משרד השיכון.

בחודש שעבר התברר כי בפועל כמעט ולא החלו הקבלנים המשתתפים במכרזים אלו לבנות, ולמעשה ניסיון משרד השיכון להריץ בדרך זו את הבנייה, נכשל.

בשנת תשנ"ה היו עוד כמה עימותים בולטים. שאחד החריפים שבהם התנהל בין שר השיכון בנימין בן אליעזר לבין החרדים, לגבי רמת בית שמש. בן אליעזר כעס על ניסיונות של עמותות דתיות לרכוש מתחמים שלמים ברמת בית שמש ולהפכם לשכונות דתיות, וזאת למרות שהוקצתה להם מראש שכונה בת 3,500 יח"ד מתוך כ-20 אלף יח"ד שברמת בית שמש כולה. השר איים גם לבטל את המכרז אם הקבלנים יקבלו את הצעות העמותות.

מצוקת הדיור של הציבור החרדי בבני ברק ובעוד כמה יישובים תביא ודאי לעימותים נוספים על רקע דומה גם בתשנ"ז.

עטיה נגד עוזיאלי

עוד סכסוך גדול שתם אבל עדיין לא נשלם, הוא המאבק המשפטי על זכויות היוצרים של מרכז השלום — פרויקט משרדים ומסחר במרכז תל אביב בהיקף של כ-130 אלף מ"ר. היזם דוד עוזיאלי פיטר את האדריכל אלי עטיה. עטיה תבע תשלום על תכנון הפרויקט, שלטענת עוזיאלי שונה לאחר החלפת עטיה.

עטיה הפסיד אך ערעורו ישיב את הצדדים לבית המשפט. גם חברת אשטרום הצטרפה לאופרת הסבון ותבעה לבטל את זכייתו של עוזיאלי במכרז. כיוון שהבחירה התבססה על תוכניתו של עטיה ששונתה, התביעה נדחתה. אשטרום תבעה להעניק את הזכייה במכרז לקבוצה שהגיעה למקום השני, שהיתה במקרה קבוצת אשטרום. עוזיאלי, מצדו, כבר חנך את הפרויקט באירוע חגיגי והבטיח לסיימו עד סוף המאה.

למרות חששות וכמה דו"חות כספיים גרועים במיוחד, אף חברה לא התמוטטה בתשנ"ה. כמה חברות מימשו נכסים, אחרות הכניסו שותפים אבל כולן טענו כי ההפסדים נובעים מפרויקטים בהם השקיעו כספים והמכירות עדיין לא החלו, או עדיין לא נרשמו בדוח"ות הכספיים. את ההבטחות הם יצטרכו לקיים בתשנ"ז.

אי שם בתחילת השנה החלו נבואות על משבר בענף המשרדים באזור תל אביב. מספר התוכניות העצום, אמרו הנביאים, יציף את השוק ויביא לירידת מחירים. בינתיים, לא ירדו המחירים ויזמים ממשיכים לתכנן ולבנות.

בולטת במיוחד העסקה בה חברת רבד רכשה תמורת כ-20 מיליון דולר מגרש לבניית כ-13 אלף מ"ר בדרום הקריה בתל אביב. מחיר השיא מראה על ציפיות לשוק גואה. הצפה האמיתית צפויה רק בעוד שנתיים או שלוש, כאשר מרכז השלום ובניינים בדרום הקריה יאוכלסו.

"צפוי משבר בבנייה לתעשייה"

המשבר הבא, החלו להישמע קולות לקראת סוף השנה, צפוי בבנייה לתעשייה. המחירים הגיעו לשיא לא שפוי בתשנ"ה, ומי שבנה על עליית מחיר מגרש שקנה, עלול להתבדות.

גם כאן, תשנ"ז תיתן את התשובה אם הפניקה של חלק מהיזמים מוצדקת או שהיזמים הממשיכים לבנות ינתנו בחוש ריח טוב יותר מהכלכלנים.

תשנ"ה היתה גם השנה בה הבינו כי במקומות רבים הגיע שוק המסחר לרוויה. היזמים הצליחו אולי לעצור רגע לפני המשבר. הדוגמה הבולטת ביותר היא של יולי עופר: עופר רכש מגרש ממינהל מקרקעי ישראל לבניית מרכז מסחרי בראשון לציון. בסופו של דבר ויתר עופר על זכייתו והפסיד את דמי העירבון, מכיוון שלדבריו ראשון לציון מוצפת.

בשוק הדיור לא צופים משבר של מחירים, אלא התייצבות בתוך פרק זמן של שנה או שנתיים.

גם בשנת תשנ"ה המשיכו המחירים לעלות יחסית למדד, אם כי באזורים רבים היה יציבות, ולמעשה ירידת מחירים. שער הדולר נשאר קבוע לעומת השקל ולמעשה מחיר הדירה, הנקוב בדולרים, נשחק בחלק מהמקומות. במקומות בהם היתה בעיה מיוחדת, החלו הקבלנים במקום להוריד מחירים לחלק מתנות בשווי של אלפי דולרים, כמו מזגנים, מקומות חניה והלוואות ללא ריבית.

בעיית המימון

בחודשים האחרונים של תשנ"ה הפכה בעיית המימון לבעיה העיקרית של ענף הנדל"ן. הבנקים הגיעו לקצה יכולתם להעניק אשראי, עקב האיסור לממן ענף אחד של המשק ביותר מ-20%. גם הריבית הגבוהה לא עשתה חסד לקבלנים וכיום קשה יותר לחברות קטנות ובינוניות להשיג מימון לפרויקט מאשר בתחילת השנה.

ייתכן שהגבלת המימון דווקא תסייע להרגיע את הענף. משברים במדינות אחרות בענף הנדל"ן החלו בהפרזה במימון, גם דרך בנקים מחו"ל, שהביאו להצפה בשוק.

תשנ"ה היתה שנה רעה לחברות התשתית. רובן סיימו את השנה בהפסד, שלטענתן נבע בעיקר מהשקעה בציוד בגלל הבטחות הממשלה למכרזים גדולים, שיצאו אך התעכבו. סיבה לאופטימיות בתשנ"ז יש — כביש חוצה ישראל, פרויקט בהיקף של מאות מיליארדי שקלים שיוצא השנה לדרך, יספק הרבה עבודה, כמו גם מנהרות הכרמל וכבישים נוספים בתוך הקו הירוק ובשטחים.

אפריקה ישראל נפרדה בתשנ"ה מיו"ר הדירקטוריון שלה — משה זנבר. זנבר, הנמרץ, רכש בהנחה ניכרת 4 דירות שבנתה החברה. הפרשה הביאה גם לפרישתו של זנבר מהנהלת בנק לאומי, שאפריקה ישראל היא חברה בת שלו.

מקופח השנה

שלמה זוהר, מנכ"ל חברת מבנהאו, התקשה להבין בחודש מארס, איך עיריית תל אביב פסלה את זכייתו ב-5 מתחמים בפרויקט הבסתלה, פרויקט יוקרתי למגורים ליד צהלה. זוהר הציע בחשבון המתחמים, הבודדים לבניית 388 דירות וקוטג'ים, 73.94 מיליון דולר כולל הוצאות פיתוח — כ-150 אלף דולר לקרקע לדירה והסכום כפול מזה לקרקע לקוטג'. טענת העירייה היתה כי יש לפסול את המכרז מכיוון שההצעות היו נמוכות מדי. זוהר שכר לו עורך דין והפרשה עדיין לא הסתיימה.

תשנ"ה היתה גם השנה בה התעורר אגף המכס והמע"מ והחל לדרוש מהקבלנים את תשלומי המע"מ שלא קיבל מהם בשנים האחרונות.

הקבלנים שילמו את המע"מ לחברות הכלכליות של הערים שביצעו את תשלומי הפיתוח, ומאוחר יותר הם קיבלו החזר, בטענה שהפיתוח כשלעצמו אינו מוצר מוגמר אלא חומר גלם בדרך לרכישת דירה — עליה משלמים ממילא מע"מ. לאחר דיונים שנמשכו חודשים ניצח המע"מ שיזכה במיליוני דולרים נוספים לשנה.

שנת הרומנים

תשנ"ה תיזכר אולי גם כשנה בה עלה מספר העובדים הזרים בשוק הדיור ובה נשבר המיתוס לפיו אי אפשר לבנות בלי פועלים מהשטחים. הסברים הנשנים הזרים יותר עם יבוא פועלים, בעיקר מרומניה, שהתגלו כטובים וזולים, הביאו את התאחדות הקבלנים לדרוש את הגדלת המכסות של יבוא הפועלים, כדי להוריד את הצורך בפועלי השטחים.

עלייה של 3.1% במספר הדירות הנמצאות בבנייה ביוזמת משרד השיכון ביולי 95'

(באלפים)

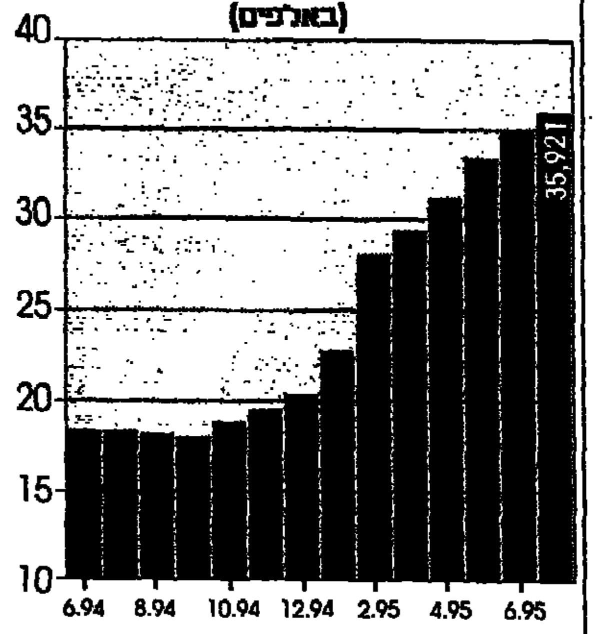

ביולי 95' היו 35,921 יחידות דיור בשלבים שונים של בנייה ביוזמת משרד השיכון, לעומת 34,833 יחידות ביוני — עלייה של 3.1%. זה החודש העשירי ברציפות בו נרשמת עלייה יחסית לחודש הקודם, נתון המראה על עלייה במעורבות הממשלתית וקצב התחלות בנייה ציבורית גבוה יותר מקצב גמר הבנייה.

רוב הדירות הנמצאות בבנייה ציבורית ביולי — 16,485, נמצאות עדיין בשלב חפירת היסודות.

משרדים, תעשייה ומסחר

רונית מורגנשטרן

שגרירות ירדן שכרה 900 מ"ר בר"ג ב-22.5 אלף ד' לחודש

שגרירות ירדן שכרה 900 מ"ר משרדים בקומה העשירית בבית עוז, ברחוב אבא הלל ברמת גן. בית עוז נבנה על ידי חברת עוז השקעות, שבשליטת משפחת פילץ.

השגרירות תשלם דמי שכירות בסך 22.5 אלף דולר לחודש, לפי 25 דולר למ"ר. העסקה כוללת גם 10 מקומות חניה בחניון התת־קרקעי בבניין.

את העסקה ביצע סטנלי פינקלשטיין, השותף באנגלו־סכסון תל אביב, שליווה את השגריר הירדני בחיפושיו אחר משרדים במשך כחצי שנה.

דיזנגוף סחר מכרה 4,000 מ"ר משרדים בהרצליה ב-9.6 מ' ד'

חברת הבנייה דיזנגוף סחר, שיזמה ובנתה את מתחם "שער העיר" בהרצליה, מכרה כ-4,000 מ"ר משרדים, שהם שטחו של בניין שלם אחד משני בנייני משרדים בני 4 הקומות שבפרויקט. מכירת השטחים בוצעה בתוך 6 שבועות, והם נמכרו בכ-2,400 דולר למ"ר. החברה קיבלה עבור מכירת כל השטחים 9.6 מיליון דולר.

בימים אלה מוציאה החברה למכירה את בניין המשרדים השני, אף הוא בשטח של כ-4,000 מ"ר ב-4 קומות.

תפוז — 600 מ"ר בבית מיאב בחולון ב-14 ד' למ"ר

חברת תפוז למוצרי אלקטרוניקה שכרה 600 מ"ר בבית מיאב, שבבעלות אריה גבעוני, ברחוב הסדן פינת המלאכה באזור התעשייה חולון.

275 מ"ר מתוך השטח הכולל שהושכר הם גלריה, שתשמש את החברה למשרדים והשאר לחנות. החברה תשלם לגבעוני דמי שכירות חודשיים לפי 14 דולר למ"ר. העסקה בוצעה בידי אנגלו־סכסון חולון, שם מציינים כי דמי השכירות נמוכים יחסית ומעידים על הקושי בהשכרת שטחים באזור. לפני חצי שנה ביקש בעלי הבית 18 דולר למ"ר, טוענים באנגלו־סכסון.

200 מ"ר במגדלי העיר בת"א ב-4,000 דולר לחודש

משרד עורכי דין שכר 200 מ"ר משרדים במגדלי העיר בתל אביב, בפינת דרך פתח תקווה ורחוב הרכבת.

השטח שהושכר נמצא בקומה ה-12 במגדל א'. זהו אחד השטחים האחרונים שנשארו פנויים בבניין.

השטח נשכר מבעלים פרטיים, והם יקבלו דמי שכירות חודשיים בסך 4,000 דולר, לפי 20 דולר למ"ר. העסקה בוצעה על ידי מחלקת המשרדים של רשף נכסים.

קומפרו שכרה בגבעת שמואל 700 מ"ר ב-13 דולר למ"ר

קומפרו מערכות תוכנה והחברה הבת שלה, קומפרו משאבי מחשב, שכרו קומת משרדים בשטח 700 מ"ר בבניין כלל מפעלים בגבעת שמואל, אליו יועברו משרדי החברה, ששכנו עד כה בבית דירות ברמת השרון.

קומפרו תשלם דמי שכירות חודשיים בסך 9,100 דולר (לפי 13 דולר למ"ר). בנוסף משלמת החברה דמי אחזקה בסך 1,750 דולר לחודש (לפי 2.5 דולר למ"ר) ועוד 750 דולר לחודש עבור חנייה.

אלביט שכרה 180 מ"ר בראשל"צ לפי 17.5 ד' למ"ר

חברת אלביט שכרה מחברת הכשרת הישוב 180 מ"ר בקומת קרקע באזור התעשייה החדש של ראשון לציון.

אלביט תפתח במקום אולם תצוגה למוצריה. החברה תשלם להכשרת הישוב 17.5 דולר למ"ר דמי שכירות חודשיים. החוזה הוא לשלוש שנים עם אופציה להארכה לשלוש שנים נוספות. (העסקה בוצעה על ידי רשף נכסים).

אין דבר כזה

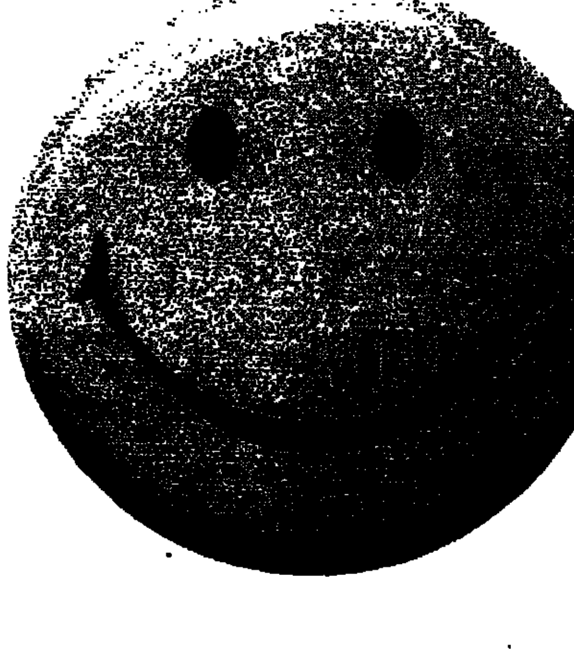

"אין תוכנה כזו"

50 אלף תוכנות בעולם, ואת כולן
יכולה **אזטק** להשיג עבורך.
כי **באזטק** אנחנו אומרים -
"אין דבר כזה אין תוכנה כזו".
אם אנחנו לא מייצגים אותה,
אנחנו משיגים אותה.
אם יש תוכנה כזו בעולם, נביא לך
אותה. צלצלו ותנסו.

DoubleClick

אם הי-טק אזטק

כל מה שסביב למחשב במילה אחת

אזטק מערכות בע"מ

רח' נתניהו 5 אור יהודה 60200, טל: 03-5333838, פקס: 03-5333848

בואו נדבר על שחיקה

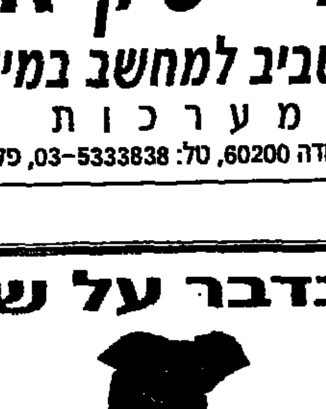

שטיחי "פלוטקס"

מיוצרים בשיטה מהפכנית. נעילה אלקטרוסטטית Electrostatic Flocking של 80 מיליון סיבי ניילון (6.6) למטר רבוע, על מצע פיויסי אטום בפני מים. "פלוטקס" מיועד לשטחים בעלי רמת שחיקה גבוהה במיוחד: משרדים, בתי מלון, חדרי תצוגה, מסעדות, בנקים, בתי אבות וכד'.

* אטום לחלוטין בפני מים.
* קל לתחזוקה.
* תקן אש 14 מסוג התקנים הישראלי.
* מגוון רחב של דגמים, בגלילים ובאריחים.

"פלוטקס" — עמידות של פי 9 סי רבות של שטיח.

"פלוטקס" — השטיח היחיד שייתן לך תמורה מלאה לכספך ולאורך שנים.

תצוגה וחב' סולב טקס בע"מ, בית קורקס הרצליה פיתוח טל': [illegible]

בנק ישראל מודיע

פרטי המכרזים לשבוע בין 24 בספטמבר עד 28 בספטמבר

המכרז המוצע (1)		מספר הסדרה	מועדים: יום המכרז	מועדים: יום הסליקה הכספית	פדיון/מימוש/פרעון: היום	פדיון/מימוש/פרעון: התקופה	סכומים מוצעים	תשואה ריבית פרמיה מחיר אחוזים: מיועדית	תשואה ריבית פרמיה מחיר אחוזים: מירבית
מילווה קצר מועד (הנפקה/הצעת מכר) מיכרז על התשואה (3)		1245 0346 0916	27.9.95 27.9.95 27.9.95	28.9.95 28.9.95 28.9.95	27.12.95 27.3.96 4.9.96	90 ימים 181 ימים 342 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 50 100 100	*	20% 20% 20%
מילווה קצר מועד למסירה עתידית	מכירה (2) מיכרז על תשואה	0716 0117	27.9.95 27.9.95	3.1.96 3.1.96	3.7.96 1.1.97	182 ימים 364 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 20 20	*	20% 20%
החלפת איגרות חוב כנגד מק"מ		(4) —	—	*	—	ימים	מיליוני ש"ח	*	20%
מכירת אג"ח לבנק ישראל		(6) —	—	—	*	*	מיליוני ש"ח	*	*
אופציות לרכישת דולרים	3 חודשים	509451	28.9.95	יום המכרז	26.12.95	3 חודשים	4,000 יחידות	*	*
		509452	28.9.95	יום המכרז	26.12.95	3 חודשים	6,000 יחידות	*	*
(5)	6 חודשים	509430	28.9.95	יום המכרז	26.3.96	6 חודשים	5000 יחידות	*	*

(1) במיכרז מהיר, החיוב הכספי של הזוכים מתבצע לפי פרמיה/ריבית/תשואה המוצעת על ידם בהתאמה לכל כמות וכמות שבה זכו במיכרז.
(2) התשואה הינה תשואה אפקטיבית שנתית בדומה לתקופה שבין יום ההעברה והסליקה הכספית ועד ליום הפדיון. מחזיקים במיכרז גובים חברי הבורסה לניירות ערך, עמלה רכישה בלבד בשיעור שלא יעלה על 0.1 אחוז (עשירית האחוז) מהשווי הכספי על הרכישה. אין הם גובים עמלת מכירה או פדיון
(3) הריבית הינה ריבית שנתית המחושבת עבור התקופה המתאימה באופן יחסי בשיטת הקו הישר.
(4) פרטיה הביקורתית (שער המיבוש) מפורסמים בהודעת נפרד ובהודעות התקשורת של "שב"א" של "קו מנחה" ושל "רויטרס" לפני כל מכרז.
(5) פירוט הסדרות יפורסם בהודעה נפרד ובהודעות של "שב"א" ושל "קו מנחה" יום לפני המכרז

הערה:
(*) פרטים מלאים המפורטים במיכרז בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
(**) בכל מקרה של סתירה בין נוסח מודעת בנק ישראל לבין נוסח חוזר בנק ישראל המתאים למיכרז, נוסח חוזר בנק ישראל הוא הקובע.

נדל"ן

ניו יורק
חיים הנדוורקר

התאגידים הגדולים נפטרים מהנדל"ן – בצורה מבוקרת

מספר רב של תאגידי ענק נמצאים בתהליך של ביקורת מכירה של הנדל"ן הנמצא ברשותם. בין החברות הללו נמצאות סירס, זירוקס וסט, סאן אויל ואקסון.

ב-20 השנים האחרונות העדיפו חברות אמריקאיות רבות להיות הבעלים של הנדל"ן שלהן. גם אם היה להן נכסים שלא נעשה בהם שימוש ישיר לצורכי החברה, הן השכירו אותם לאחרים: השכירה נחשבה למקור הכנסה קבוע למעין בטחון מפני אינפלציה.

חברות נפט רבות כמו שברון, אקסון, מוביל ושאל, שבבעלותן שטחי קרקע גדולים, ראו באחזקת נדל"ן דבר טבעי. גם רשתות קמעוניות כמו ג'יי.סי פני וסירס העדיפו להיות הבעלים של חנויות. בקניונים ובמרכזי הקניות בהם פעלו. לקטגוריה זו הצטרפו חברות הטלפונים בל אטלנטיק, פסיפיק טלסיס, יראס סט ונינקס, אמריקן אקספרס, והסיטיבאנק ואיי.בי.אם.

השבועון "בארונס" מציין כי לקראת סוף שנות השמונים הבינו תאגידים רבים כי היתרונות באחזקת נדל"ן מוגבלים לעומת החסרונות. ההכנסות הבטוחות התגלו כקטנות ממה שציפו. יתרה מכך, ברגע שחברה ביקשה לעזוב את המשרדים שהיו בבעלותה היא נתקלה בבעיה קשה – ערכו של הבניין כשהוא מאוכלס על ידי הבעלים היה לאין שיעור גבוה מערכו כשהוא ריק.

המגמה החלה להשתנות התאגידים הגדולים ביקשו להתחיל למכור את נכסיהם. אלא שמשבר הנדל"ן שהחל בסוף שנות השמונים לא איפשר להן להיפטר מנכסיהן. לתאגידים הללו, התברר, יש אורך נשימה מרשים.

חובבי המציאות ואלה הנוכחים בערגה את "מכירות החיסול" של תיקי הנדל"ן של הבנקים בתחילת שנות התשעים, צריכים לדעת כי כאן המצב שונה. התאגידים הגדולים עושים מאמץ למכור את נכסיהם באופן מבוקר כדי שלא להציף את השוק ולפגוע בכך בהכנסותיהם, ויש להם אנשי מקצוע מיומנים היודעים לבצע את המשימה.

ליאון בלק לא מוותר על אולימפיה אנד יורק

אפילו ריל איסטייט אינווסטמנט פאנד, השייכת לליאון בלק, החליטה לשפר את הצעתה במאבק לקבל את השליטה על אולימפיה אנד יורק האמריקאית. בתחילה הציע בלק להזרים 100 מיליון דולר כדי לרכוש את החברה, שלה חוב של 5 מיליארד דולר, ולארגן אותה מחדש. לפני שבועות אחדים הציעה משפחת ברונפמן מקנדה (אין קשר לאדגר ברונפמן) סכום של 167 מיליון דולר ותמכה לתמיכה של הנהלת החברה כמו מרבית בעלי החוב. אולם אפולו, שהיא הגדולה שבנושים התמכת על ידי חברת הנדל"ן החשובה טישמן-ספאייר פרופרטיס, החליטה להעלות את הצעתה ל-200 מיליון דולר והגישה תוכנית התארגנות חדשה. משפחת ברונפמן דחתה את ההצעה ועתה ממתינים לצעד הבא.

לא כל היפאנים בורחים

למרות הסימנים לנהירה היפאנית החוצה מעסקי הנדל"ן בניו יורק, יש גם תנועה הפוכה. לאחרונה נפתח בניו יורק מלון קיטאנו הממוקם ברחוב 38 פינת שדרות פארק. הבעלים של המלון הוא טסוגוטו קיטאנו, יושב ראש של חברת קיטאנו שמחזור העסקים השנתי שלה הוא 800 מיליון דולר.

הבניין בו נמצא המלון נבנה על ידי בני משפחת רוקפלר במאה ה-19 ונקרא מלון מורי היל. הוא נרכש על ידי קבוצת קיטאנו במחיר של 1.6 מיליון דולר ב-73 והיה למלון הראשון הנמצא בבעלות יפאנית בניו יורק. בסוף '91 החל בשיפוץ המלון והעבודה הסתיימה לפני שבועות אחדים. במלון 150 חדרים והוא מיועד בעיקר לתיירים יפאנים.

הצעות אחרונות

סיום תופעת הקייץ מביא באופן טבעי להתעוררות בשוק הנדל"ן. בימים האחרונים התפרסמו שורה של הצעות חדשות:

● במנהטן, טרייבקה, לופט על שטח של 110 מ"ר. שני כיווני אוויר לדרום ולמזרח, פינת מטבח גדולה, שתי פינות המיועדות לשינה. אזור אחסון גדול, תקרות גבוהות. הבעלים מבקשים 205 אלף דולר.

● מנהטן, דירת דופלקס בחלק המערבי של העיר, ברחוב 93, על שטח של 120 מ"ר. שלושה חדרים, שני חדרי שירותים, 2 מרפסות גדולות, רצפת עץ. מעלית פרטית. דמי אחזקה חודשיים של 685 דולר. הבעלים מבקשים 459 אלף דולר.

● מנהטן, גריניץ' וילג', 4.5 חדרים, שני חדרי שינה מעוצבים, 2 חדרי שירותים מטבח חדש, ארונות קיר גדולים. הבעלים מבקשים 300 אלף דולר.

● מנהטן, בחלק המזרחי, רחוב 77, 3 חדרים קטנים, עם מרפסת, בניין שנבנה לאחר מלחמת העולם השנייה. הבעלים מבקשים 199 אלף דולר.

● מנהטן, בחלק המזרחי, רחוב 52 על שטח של 130 מ"ר, 3 חדרים, שני חדרי שירותים, כיוון אוויר אחד (דרום), בבניין יש שוער וחניה. הבעלים מבקשים 395 אלף דולר.

הערה: המחירים המובאים לעיל מגיעים ממתווכים. כלל ברזל הוא כי אם לא מציינים שיש נוף, או אם לא מציינים שיש שוער – פשוט אין, ולכן מיותר לשאול שאלות.

תוקף הול"ל פג, אבל התוכניות שהוכנו עבורו יאושרו בוועדות התכנון

לפי דו"ח מינהל התכנון, קיים מלאי תכנוני גדול של יחידות דיור שבנייתן טרם החלה. מטרת הול"ל – האצת הבנייה, לא הושגה איפוא במלואה

מאת זיו מאור

דו"ח שפירסם בשבוע שעבר מינהל התכנון של משרד הפנים בנוגע לול"ל (הוועדה לדירות הלאומיות בנייה) מגלה, כי למרות שתוקפו של הול"ל פג פורמלית ביוני 95', הרי שעשרות תוכניות לבניית עשרות אלפי יח"ד שהוגשו דרך מסלול הול"ל, הופקדו ויאושרו בשנים הקרובות בועדות התכנון.

הדו"ח מציין, כי קיים מלאי תכנוני גדול של יח"ד שקיבלו תוקף בתקופה שקדמה לינואר 94', אך בנייתן עדיין לא החלה. נתון זה מוכיח, כי המטרה העיקרית של הול"ל – האצת הבנייה, לא הושגה בפועל במלואה.

מנהלת מינהל התיכנון: בול"ל אושרו תוכניות שלא היו עומדות באישור ועדה מסודרת

הליך הול"ל החל ב-90', כדי לתת מענה לגל הביקושים העצום לדירות שהיה צפוי עקב גל העלייה מחבר המדינות. הכוונה היתה להעביר תוכניות, בהיקף של 200 יח"ד ומעלה, בתוך 9 חודשים, כדי שהקבלנים יוכלו לבנות במאסות גדולות. תיקון 43 לחוק התכנון והבנייה, שהתקבל בחודש שעבר בקריאה שנייה ושלישית בכנסת, אמור לתת תשובות לחלק מהדברים שעליהם ענה הול"ל, ובעיקר לקיצור הליכי התכנון.

מנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים, האדריכלית דינה רצ'בסקי, אמרה בשבוע שעבר כי הול"ל היה אפיזודה חולפת. לול"ל, במהלך שנות קיומו, הוגשו גם תוכניות שאינן מיועדות למגורים ופעמים רבות אושרו בו תוכניות שמן הסתם לא היו זוכות לאישור ועדת תכנון מסודרת.

יזמים וקבלנים רבים ניצלו את האווירה של מחסור בתוכניות וצורך לענות לביקושים שהביאה ליצירת הול"ל, וכך הוגשו פעמים רבות תוכניות צפופות שלא תוכננו בקפידה יתרה ואושרו בלי דיונים מעמיקים בוועדות התכנון המחוזיות כיושבן כול"ל. התוצאות ייראו בשטח בשנים הקרובות.

הול"ל היה גם אחד מהגורמים שתרמו לעלייה הגבוהה במחירי הקרקעות בשנים האחרונות. יזמים מיהרו לנצל את ההזדמנות החד פעמית והעלו את הביקוש לקרקעות. המחירים באזורי הביקוש, בעיקר באזורי תעשייה, עלו בעשרות ומאות אחוזים. לעיתים נהנו מעליית ערך הקרקע הבעלים והמתכננים ולעתים קרובות יותר היזמים.

המתנגדים הגדולים ביותר לול"ל היו נציגי הירוקים: החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע. לטענתן, התכנון הלא מסודר שאיפיין את הול"ל והשאיפה לבנות כמה שיותר גרמה לטבע נזקים בלתי הפיכים. בתיקון 43 המחליף את הול"ל, כבר תהיה למשרד לאיכות הסביבה נציגות קבועה בוועדות התכנון והשפעתו תגדל.

הול"ל סייע למעשה לקבלת תיקון 43 במהירות. לאחר שהוארך תוקף הול"ל כמה פעמים, ביקשו נציגי משרדי השיכון והפנים להאריך את תוקפו שוב בסוף השנה, בטענה שעם ביטולו ייווצר חור שחור תכנוני ותוכניות רבות יישארו במצב של אי ודאות. עם אישור תיקון 43, התוכניות שהוגשו לול"ל לא ילכו לאיבוד אלא יידונו בוועדות המחוזיות.

למרות שעל פי הול"ל תוכניות שאושרו בו ובנייתן לא החלה בתוך 3 שנים, מבוטלות, הרי שחלק גדול מהתוכניות שכבר בתוקף, עדיין לא הוחלו להיבנות. על פי נתונים הנכונים למאי 95', מתוך 330 אלף יח"ד שאושרו במסלול הול"ל, החלה בניית 40% בלבד.

בתוכניות שקיבלו תוקף מ-94' מוביל מחוז המרכז עם 42,608 יח"ד מתוך סך של 109,152

על פי נתוני משרד הפנים, באפריל 94' הוחלט בוועדות התכנון על הפקדת תוכניות לבניית 135,717 יח"ד. בפועל פורסמו הפקדות ל-99,524 יח"ד. שלב ההפקדה הוא השלב בו ניתן להגיש התנגדויות לתוכניות. באותה תקופה אושרו בפועל, תוכניות לבניית 88,749 יח"ד.

מתחילת 94' קיבלו תוקף תוכניות לבניית 109,152 יח"ד דרך הול"ל. התוכניות הן ל-100 יח"ד ומעלה, כך שלמעשה המספר בפועל הוא גדול יותר.

במחוז המרכז, שהיה המחוז הבולט בתקופה זו באישור תוכניות ול"ל, התוכניות ל-50,819 יח"ד מתוך אלו שהוחלט על הפקדתן מאפריל 94' מהוות 37.4% מכלל ההפקדות. במחוז הדרום הוחלט על הפקדת תוכניות ל-21,566 יח"ד, במחוז ירושלים 21,275, ובמחוז חיפה הוחלט על הפקדת תוכניות ל-20,602 יח"ד.

בתוכניות שקיבלו תוקף מתחילת 94', על פי מספר יח"ד, מוביל מחוז המרכז עם 42,608 יח"ד מתוך 109,152 – סה"כ 39%. במחוז הדרום התוכניות שקיבלו תוקף הן בהיקף של 20,778, במחוז חיפה – 18,250 יח"ד. במחוז תל אביב אושרו 12,552 יח"ד, במחוז ירושלים – 7,708 ובמחוז הצפון – 7,256 יח"ד. גם כאן מדובר בתוכניות ל-100 יח"ד ויותר.

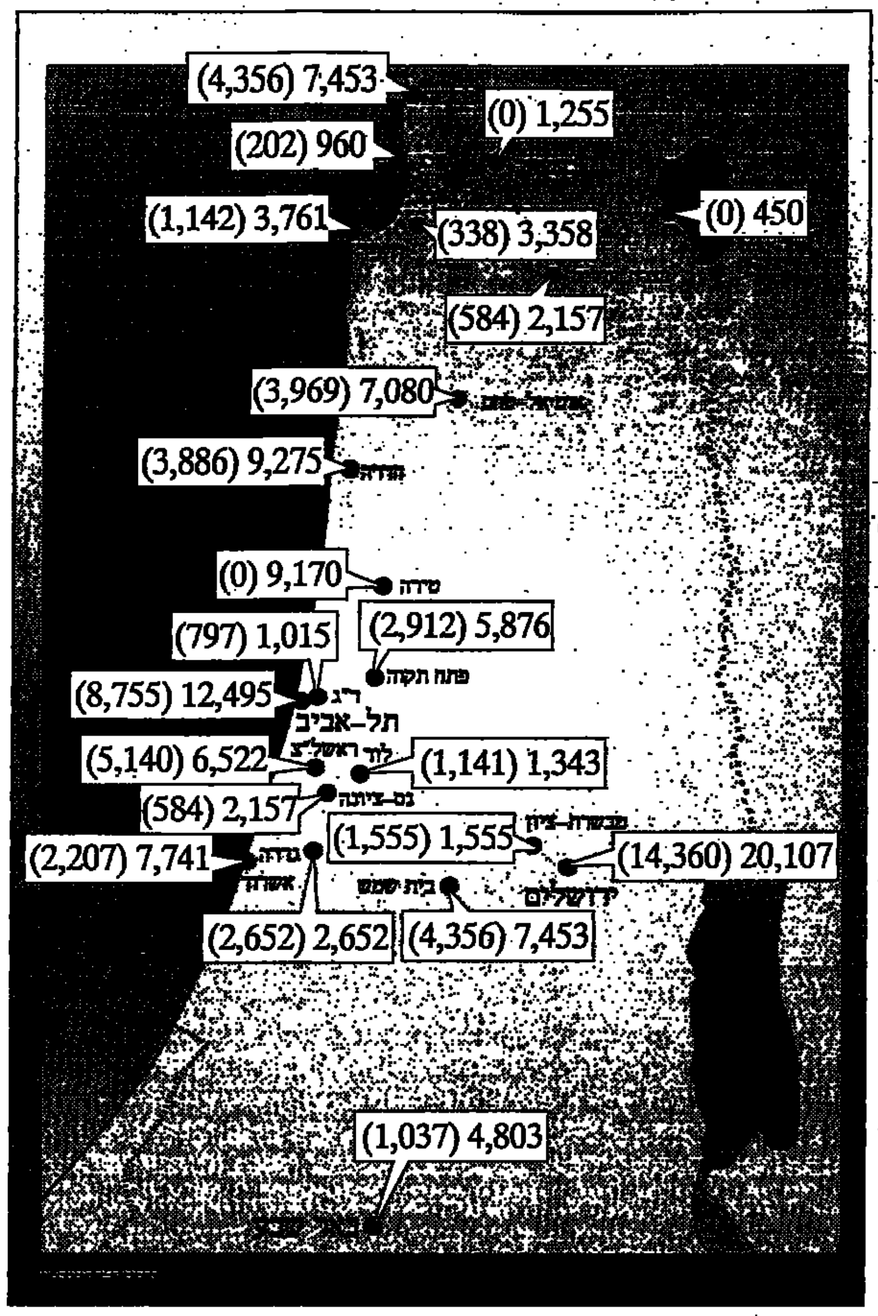

תוכניות שהופקדו במסגרת הול"ל מאז 1.4.94, בדיור. בסוגריים מספר היחידות שכבר אושרו

עלייה של 7.8% במכירות דירות מבניית הפרוגרמה של משרד השיכון ביולי 95'
(באלפים)

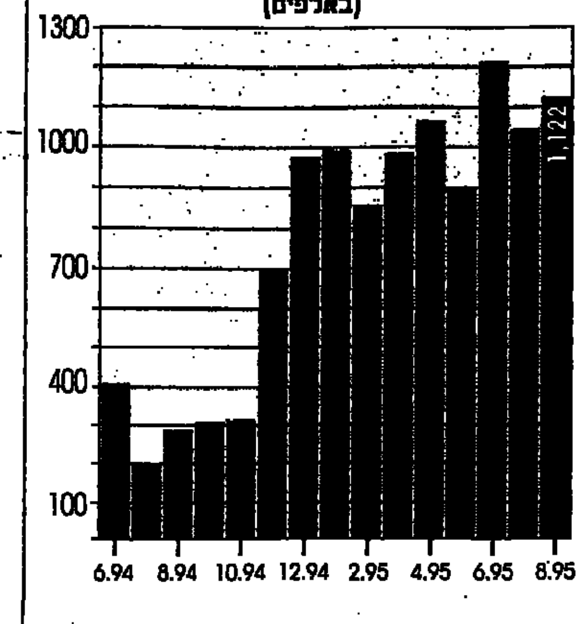

ביולי 95' נמכרו 1,122 דירות מהפרוגרמה של משרד השיכון, לעומת 1,041 בחודש יוני – עלייה של 7.8%. ב-7 החודשים הראשונים של השנה נמכרו 7,176 דירות מהפרוגרמה – ממוצע שנתי של כ-12,300 דירות, לעומת 8,936 דירות ב-94', עלייה של 37.7%.
הנתונים התקבלו מאגף נכסים ודיור של משרד השיכון והם מבוססים על דיווחי קבלנים. במשרד מעריכים כי הדיווחים משקפים כ-70% מהמכירות.

אל־דוב – 16 אלף מ"ר היי־טק באשדוד בהשקעה של 12 מ' ד'

מאת רונית מורגנשטרן

חברת אל־דוב החלה לבנות באשדוד בניין היי־טק בן 4 קומות, בשטח של כ-16 אלף מ"ר, על שטחי מפעל תעשיות צמר אוסטרליות שבבעלותה. עלות הבנייה נאמדת בכ-12 מיליון דולר.

באתר החל בחפירות ליציקת היסודות, והמבנה לבניית השלד פורסם בימים האחרונים.

לחברה 54 דונם (שטחי המפעל באשדוד), עליהם הוקם מרכז לחניות ענק ("פאואר סנטר") בשטח של כ-17 אלף מ"ר.

על שטח המפעל, ששופץ בעלות של כ-2 מיליון דולר, החברה מתכננת לבנות עוד כ-70 אלף מ"ר היי־טק (כולל הבניין בן 16 אלף המ"ר שהחל בהקמתו).

לדברי יו"ר מועצת המנהלים ובעל השליטה בחברת אל־דוב, אלפרד אקירוב, יושכרו במקום שטחים לחברות היי־טק בגדלים של החל מ-500 מ"ר במחירים של כ-10 דולר למ"ר.

לדברי אקירוב, הפרויקט מתוכנן ברמת גימור גבוהה בהרבה מהמקובל באשדוד. האדריכל הוא אברהם יסקי.

תדהר וג.ן מהנדסים – 68 יח"ד בהוד השרון ב-25.5 מיליון ד'

מחיר קוטג' בפרויקט – מ-430 אלף דולר

מאת רונית מורגנשטרן

החברות תדהר וג.ן. מהנדסים מכרו עד כה בפרויקט גרין פארק, בהוד השרון, 68 יחידות יחידות דיור מתוך 160 שהוצעו למכירה. היקף המכירות של יחידות אלו נאמד בכ-25.5 מיליון דולר. המכירות החלו לפני שלושה שבועות בלבד.

הפרויקט, הנבנה בסמוך לקריית החינוך החדשה בהוד השרון, כולל קוטג'ים ובתים משולבים עם דירות קוטג' למטה ופנטהאוז בקומה העליונה. הקוטג'ים ייבנו על מגרשים בני 265–363 מ"ר. השטח הבנוי של הקוטג'ים, שיכללו 6–7 חדרים, יהיה 180 מ"ר ועוד 50 מ"ר מרתף. לכל יחידה 2 מקומות חניה מקורות ואופציה לעליית גג. מחירי הקוטג'ים נעים בין 430 ל-475 אלף דולר.

בבתים המשולבים ייבנו דופלקסים בשטח של כ-185 מ"ר ועוד 160 מ"ר מרפסות, והם יכללו 6.5 חדרים. מחירי הדופלקסים נעים בין 370 ל-380 אלף דולר.

קוטג' דו־מפלסי בבתים המשולבים יהיה בן 6 חדרים וישתרע על כ-170 מ"ר בנוי ועוד כ-80 עד 200 מ"ר גינה. מחיר קוטג' דו־מפלסי בבתים המשולבים הוא החל מ-340 ועד 365 אלף דולר. מחיר פנטהאוז כ-385 אלף דולר.

סרוגו בונה מלון באילת בעלות של 6 מיליון ד'

הקרקע בשטח של כ-2 דונם נחכרה מהמינהל

מאת רונית מורגנשטרן

ראובן סרוגו, בעלי חברת הבנייה סרוגו ראובן מראשון לציון, בונה באילת בית מלון באמצעות חברת מלון צפייה שבבעלותו.

סרוגו, שהוא גם היזם וגם הקבלן המבצע של הפרויקט, משקיע כ-6 מיליון דולר בבנייה של המלון שיכלול 84 חדרים ובהם 7 סוויטות.

הקרקע, כ-2 דונם, הוחכרה לסרוגו על ידי המינהל.

שטח המלון כ-4,000 מ"ר ועוד שטחים ציבוריים ובהם בריכת שחייה.

בימים אלה מנהל סרוגו מו"מ עם כמה חברות ניהול על ניהול המלון, שאמור להיפתח באפריל 96'.

תורמוס בונה 72 קוטג'ים בכרמיאל בהיקף 15 מ' ד'

מאת רונית מורגנשטרן

חברת הבנייה תורמוס תבנה בכרמיאל שכונת קוטג'ים דו־משפחתיים. החברה תבנה במקום 72 קוטג'ים על קרקע בשטח של כ-30 דונם, שהיא חכרה ממינהל מקרקעי ישראל.

לדברי מלי הדך, מנהלת השיווק של תורמוס ומבעלי החברה, נמכרו בתוך חודשיים 44 יחידות בכ-9 מיליון דולר.

היקף המכירות של הפרויקט כולו מוערך ב-15 מיליון דולר.

בפרויקט 3 דגמים של קוטג'ים דו־משפחתיים, אשר מחירם מתחיל ב-205 אלף דולר. כל יחידת קוטג' כוללת שני מקומות חנייה צמודים ומקורים וכן מחסן.

אכלוס הפרויקט צפוי בחודש אוגוסט 96'.

משפט / ירון אלחנני

הרחבת דירות בבית משותף בלי הסכמת כל הדיירים

בבתים משותפים רבים נוצרה עם השנים אפשרות, מבחינת דיני התכנון והבנייה, להגדלת הדירות, אולם בפועל לא ניתן היה לנצל את זכויות הבנייה משום שהרחבת הדירות יכולה היתה להתבצע על מה שמוגדר כ"רכוש משותף" של כלל הדיירים. מסיבה זו היתה נחוצה הסכמתם של כל הדיירים ללא יוצא מן הכלל לשם הרחבת הדירות. מצב דברים זה מנע, במקרים רבים, את האפשרות להרחבת הדירות וגרם לסכסוכי דיירים.

לאחרונה נמלצה הכנסת לפתרון הבעיה. בתיקון מס' 18 לחוק המקרקעין שאותו קיבלה לפני חודשים אחדים נקבע, כי הבעלים של שלושה רבעים מהדירות בבית משותף, שלפחות שני שלישים מהרכוש המשותף צמוד לדירותיהם, רשאים להחליט על הוצאת חלקים מן הרכוש המשותף והצמדתם לדירות מסוימות לשם הרחבתן, וכן להחליט על חלוקת זכויות הבנייה הנדרשות לצורך זה. בכך נמנעת האפשרות מ"סרבן" אחד או שניים למנוע משכניהם ניצול זכויות בנייה קיימות להרחבת דירותיהם.

בצד הוראה מרכזית זו קבע התיקון לחוק מנגנונים למניעת פגיעה בזכויות הבנייה היחסיות של כל בעל דירה בבית המשותף. נקבע, כי לא תתקבל החלטה בדבר בנייה על הרכוש המשותף שיש בה כדי לפגוע בזכויות הבנייה היחסיות של כל דייר בבניין.

מאידך, במקרה שחלק מהדירות ניתנות להרחבה וחלק אינן ניתנות להרחבה או ניתנות להרחבה במידה הפחותה מהחלק היחסי של אותה דירה ברכוש המשותף, חייבים בעלי הדירות שנהנים ממצב דברים זה לשלם תשלומי איזון לבעלי הדירות שנמצאו מקופחים. תשלומי איזון אלו, כל עוד סכומם אינו עולה על מחצית משווי הדירה ללא זכויות ההרחבה, פטורים ממס שבח.

ובשורה למקפידים על מצוות ישיבה בסוכה: סעיף 71ב(ז) לחוק, שהוכנס אליו בעקבות התיקון, קבע כי לא תתקבל החלטה על הרחבת דירות שיש בה כדי למנוע מבעל דירה את האפשרות לבנית סוכה, אם נהג לעשות כן לפני ההחלטה.

הכותב הוא עורך דין

נכסי רזים בע"מ
דפי ברודמן
למכירה
בבית מסוף
א.ת. ראשון לציון
200–4000 מ"ר
מחיר $1200 למ"ר
שנה טובה
טל: 9617511. 03-5601194 מלדן

קשר לישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
קבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ל"העיר" ול"כלבו העיר"
קשר לישיר

חייג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7
הארץ

עולם PC
ירחון המחשוב הישראלי
הופיע
מגזין המחשבים הוותיק ביותר בישראל,
עכשיו הגדול והמגוון ביותר מכולם!
כולל- מגזין חלונות, אינטרנט וגם מולטימדיה
עולם ה-PC: יותר מ- 140 עמודים של חדשות,
כתבות, טיפים, וצרכנות טובה מהארץ ומהעולם.
חובה לכל משתמשי המחשב בבית ובמשרד.
כדי שתהיה IN גם באינטרנט, חלונות ומולטימדיה.
הדרה, מבצע מנויים מיוחד "עשרת ימי תשובה".
שלח הסופח תוך 10 ימים וזכה *במסף לימון ארגנית תשנ"ו
גם בקורס בנושאי חלונות או אינטרנט בשווי 150 ש"ח.
* למתמנים על מנוי
אנשים ומחשבים, מחלקת שירות מנויים: פקס 6889207, פון 03-6385868 ת"ד 11616 ת"א 61116
☐ כן אני רוצה לדעת מה קורה בעולם ה-PC, חלונות מולטימדיה ואינטרנט
שם ______ משפחה ______ חברה ______ כתובת ______
עיר ______ מיקוד ______ טלפון ע ______ פקס ______ טלפון ב ______
אנשים ומחשבים

הכינוס המקצועי המוביל לפיתוח משאבי האנוש
בנושא
מעיצוב המדיניות לביצועה
ימים ג'-ד', 31.10.95 - 1.11.95, בתל-אביב
פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול - טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104
המרכז הישראלי לניהול | איגוד מנהלי משאבי אנוש בישראל | האגודה הישראלית לחקר יחסי עבודה | המכון לקידום יחסי עבודה המכון לפריון העבודה והייצור | הטכניון-מכון טכנולוגי לישראל היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ
הכינוס המקצועי שלך!!!

هكذا من الأصل

נדל"ן

אזורים מכרה ברחובות במחצית ספטמבר 21 דירות ב־4.2 מיליון ד'

מאת רונית מורגנשטרן

חברת אזורים מכרה בשבועיים הראשונים של ספטמבר 21 דירות בפרויקט אזורי ויצמן, שהיא בונה ברחובות. היקף המכירות של דירות אלה הוא כ־4.2 מיליון דולר.

ב־3 החודשים נמכרו כ־70 יחידות דיור בפרויקט מתוך 128 יח"ד שהוצעו. היקף המכירות עד כה נאמד בכ־13.8 מ' ד'. הדירות שנמכרו נמצאות ב־4 בניינים בני 8–9 קומות.

הפרויקט נבנה על שטח של כ־85 דונם, והוא מתוכנן כרובע יוקרתי, אשר יכלול כ־360 יחידות דיור, 15 דונם של פארק, מועדון ספורט, מבני ציבור ומרכז מסחרי.

בעסקות האחרונות בפרויקט נמכרו דירות 3 חדרים בשטח 91 מ"ר בכ־175 אלף דולר; דירות 4 חדרים בשטח של 110–115 מ"ר במחיר ממוצע של 200 אלף דולר; דירות 5 חדרים בשטח 121–128 מ"ר נמכרו במחיר ממוצע של כ־225 אלף דולר; פנטהאוזים בשטח 167–185 מ"ר עם מרפסת בשטח 65–74 מ"ר נמכרים במחירים שבין 410 ל־440 אלף דולר.

200 דירות ב"כפר הים" בחדרה נמכרו ב־40 מיליון דולר

מאת רונית מורגנשטרן

בפרויקט תנופש "כפר הים" של היזם מריו לזניק, הנבנה כמפרץ בנימין על חוף הים של חדרה, נמכרו 200 יחידות דיור בהיקף של כ־40 מיליון דולר. הפרויקט כולו יכלול 520 יחידות דיור. את שיווק הפרויקט, שהחל בפברואר 95', מבצעת חברה בבעלות ליאור בן־דור ודני ברינר.

נמסר כי בעסקות אחרונות רכשו שני קבלנים ידועים, אחד מתל אביב והשני מחדרה, שתי דירות בנות 3 חדרים בשטח של כ־90 מ"ר עם מרפסת בשטח של כ־16 מ"ר.

דירה אחת נמצאת בקומה הרביעית והיא נמכרה ב־180 אלף דולר; הדירה השנייה, בקומה השישית, נמכרה ב־192 אלף ד'.

רמט מכרה בירושלים 95 דירות ב־22 מ' ד'

מאת רונית מורגנשטרן

חברת הבנייה רמט מכרה 95 דירות מתוך 125 הנבנות בשלב האחרון של פרויקט נוף ירושלים הממוקם בדרך העולה לגילה בבירה. היקף המכירות של 95 הדירות הוא כ־22 מיליון דולר.

בשלב זה נבנות בפרויקט דירות בנות שניים עד חמישה חדרים בשטחים שבין 80 ל־190 מ"ר נטו, עם מחסן וחניה צמודים.

כל הדירות בנות שני החדרים נמכרו. נותרו למכירה דירות בנות 4 ו־5 חדרים במחירים הנעים בין 280 ל־400 אלף ד'.

לקראת ראש השנה פתחה חברת רמט דירה לדוגמה בפרויקט.

1.2 מיליון ד' לקרקע ל־6 יח"ד במתחם דבורה הנביאה בת"א

מאת זיו מאור

6 יזמים פרטיים קנו מגרש בשטח של 600 מ"ר, המיועד לבניית 6 יחידות דיור, במתחם דבורה הנביאה בצפון תל אביב, תמורת 1.215 מיליון דולר. העסקה מבטאת מחיר של 40 אלף דולר לחדר.

את המגרש רכשו היזמים ממשפחת פנחס, בעסקה שתיווך יאיר היימן, בעליה של חברת י.ה. מקרקעין לניהול תיווך ויזמות, שיטפל גם בחתימת חוזה עם קבלן מבצע. בעסקה למגרש זה, שבוצעה לפני כחודשיים, היה המחיר המבוקש 1.167 מיליון ד'.

במתחם דבורה הנביאה, שממערב לשכונת צהלה, מתוכננות 420 יח"ד. התוכנית גובלת בדרך הרצליה במערב, ברחוב משמר הירדן במזרח ומשתרעת משני צדי רחוב דבורה הנביאה. שטח התוכנית כ־105 דונם.

השטח הבנוי בתוכנית הוא 46.6 אלף מ"ר במבנים בני 3–8 קומות. על פי התוכניות ניתן לחבר מגרשים צמודים כמו זה שנרכש. המאחדים יוכלו לבנות בניין בן 12 קומות ששטח כל דירה בו כ־140 מ"ר, מכיוון שאת השטח הנוסף בבניית לובי וחדר מדרגות משותף, במקום שני חדרי מדרגות, ניתן יהיה להוסיף לדירות.

חוק הגנת הדייר – המדינה שיצרה את העיוותים צריכה לממן את תיקונו

אין עוד מקרה כמו חוק דמי המפתח, שבו הופקעה מקבוצת בעלי נכסים זכותם להכנסה ראויה מרכושם, והועברה במתנה לאחרת. מתנה־מס זו לא היתה עומדת במבחני ההגנה על קניינו של אדם לפי חוקי היסוד החדשים

מאת רחל מלוהי

חוק הגנת הדייר קיים זה עשרות שנים, למרות שהכל יודעים כי הוא פגום, בלתי צודק, וגורם עיוותים כלכליים. ועדות לבדיקת הסוגיה קמו ונפלו, אך החוק נשאר – כנראה לא במקרה. במשך השנים התנהלו ויכוחים ונכתבו דו"חות במטרה לקבוע מי משני הצדדים – בעל הבית או הדייר – צודק, או צודק יותר, ולהגיע לפתרון בעזרת קביעה זו. בתוך כך יש אפילו שניסו לייחס או לשלול מהדייר "זכות קניינית" – שאלה מעניינת במישור האקדמי, אך כזאת שאין לה כל השלכה על המצב המשפטי, מפני שעל הזכויות המשפטיות של הצדדים על פי החוק אין כל מחלוקת.

לאחרונה הוגש לוועדה הבודקת את העניין דו"ח של פרופ' חיים בן־שחר, שמעורר צורך להתייחס לשתי שאלות חשובות במיוחד: האחת – הצורך בהקצאת כספי ציבור אם רוצים להשיג פתרון בר יישום; והשנייה – המשקל שמייחסים בכל הדו"חות והמחקרים לתחלופה של בעלי הבתים המושכרים בשכירות "מוגנת".

אשר לשאלה הראשונה, כיוון שמדובר בכספי ציבור, חשוב להדגיש כי הקצאתם אינה רק תנאי להשגת פתרון, אלא היא גם מוצדקת. לצורך זה צריך לחזור ולהזכיר מי אחראי למצב שנוצר.

תחילתו של הסיפור בתקופה שבה בגלל מצב חירום בתחום הדיור, חוקק חוק שהפקיע מידי בעלי הבתים את הזכות לפנות דייר גם לאחר תום תקופת החוזה, כדי למנוע ספסרות והפקעת מחירי שכר הדירה ששולמו אז, שהיו ריאליים. התערבות זו היתה הכרחית בנסיבות ששררו באותה תקופה. הפיקוח על המחיר נעשה במקרה זה בדרך של מניעת פינוי. ואולם לאחר חקיקת החוק היתה הממשלה אחראית לשורה של מחדלים שהביאו למצב שבו אנו נתונים היום.

שלושה מחדלים

המחדל הראשון היה השארת החוק בתוקף זמן רב אחרי שעברו מן העולם הנסיבות שבגללן נחקק. המחדל השני היה בכך שבמשך שנים רבות מדי, גם בתקופה של אינפלציה דוהרת, לא דאגו לעדכן את דמי השכירות באופן ריאלי. על־ידי כך העניקו רווחים בלתי מוצדקים לדיירים המוגנים, על חשבונם של בעלי הבתים – ואת בלי הצדקה ובלי קשר למטרה המקורית של החוק.

המחדל השלישי – החמור מכולם – היה חקיקת חוק דמי המפתח. ככל שגדל הפער בין דמי השכירות המוגנים לדמי השכירות בשוק החופשי נוצרו לחצים שהביאו להסדרי "דמי מפתח" בין דיירים לבין בעלי בתים, שלא על פי החוק. במקום להכיר בחיוניות של מציאת פתרון לבעיה (תוך מתן עזרה למקרים קשים במימון על חשבון המדינה, כמקובל) העדיפה הממשלה ללכת בדרך ה"קלה" ולתת לגיטימציה חוקית לדמי המפתח. מעתה ניתנה לדייר המוגן – על פי החוק – לא רק הזכות להמשיך להתגורר בדירה במחיר מופחת, הוא ובני משפחתו אחריו עד מאה ועשרים, אלא אף הזכות למכור את הנכס לאחר – גם אם הוא עצמו לא שילם כלל דמי מפתח – וללא הסכמת בעל הבית. בחוק זה הכשירה הממשלה את המשכו של המצב המעוות עד סוף כל הדורות.

מאוחר יותר הוכנסו תיקונים בגובה דמי השכירות המוגנים, אך זה היה מעט מדי ומאוחר מדי. גורם דמי המפתח שנכנס לתמונה הקשה מאוד על החישובים ומנע אפשרות לתיקונים במגמה להפוך את דמי השכירות לדמי שכירות ריאליים.

המדינה היא, איפוא, הנושאת באחריות לעיוותים ולעוולות שנוצרו על ידי חוק הגנת הדייר והיא זו שצריכה לשאת בהפרש הנובע מהצורך לגשר בין זכויות וציפיות שני הצדדים. (בהקשר זה כדאי לציין כי לא מכבר הכירה המדינה, למשל, באחריותה לנזקים שנגרמו על ידי מעשה שלה שלא היה בו רשלנות או מחדל – כשהכירה באחריותה לנזקים שנגרמו לנפגעי החיסון נגד שיתוק ילדים).

למיטב ידיעתי אין מקרה דומה שבו הופקעה מקבוצה של בעלי נכסים זכותם להכנסה ראויה מרכושם, והועברה במתנה לקבוצה אחרת. לא ה"מס" שהוטל על חלק אחד בחברה, ולא ה"מתנה" שניתנה לחלק אחר, לא עומד במבחנים מקובלים של מיסוי או הקצבה שוויונית בין חלקי האוכלוסייה; ואין צריך לומר – לא היו עומדים במבחני ההגנה על קניינו של אדם על פי חוקי היסוד החדשים.

אשר לשאלת תחלופת בעלי הבתים – בכל טיעוני הצדדים ודו"חות הוועדות המצוטטים, תופסת מקום נכבד הטענה שאותו קומץ מבעלי הבתים היום הם בעלי הבתים המקוריים. כלומר, רוב בעלי הבתים היום כבר קנו את הנכס בהיותו מושכר בשכירות מוגנת, וכביכול "ידעו מה הם קונים" – ומכאן שלא קופחו. השאלה היא אם הם קנו משהו שנפל בערכו ממה שהיה בידי בעל הבית המקורי, גם מוסרית וגם ממשית.

טענה זו היא, אם כן, לגיטימית אולי במסגרת מאמצי שכנוע של אינטרסנטים, אך נראה כי מקומה לא יכירנה בשום ניתוח רציני.

בעל הבית המקורי המחזיק בנכס כזה, מחזיק לא רק בשווי מההון של ההכנסה ממנו, אלא גם בציפיות או הבטחות לגיטימיות לשינוי או ביטולו של החוק, לחילופי דיירים, לפיצוי על נזקיו – כפי שהדייר המוגן, ששילם (וגם אם לא שילם) דמי מפתח, רכש לא רק את הזכות המוגנת לדמי שכירות נמוכים, אלא גם "חבילה" של סיכונים וסיכויים. בעל בית שמכר נכס כזה ובעל בית שקנה אותו, שניהם מכרו וקנו את כל ה"חבילה", על הסיכונים והסיכויים שבה – כל אחד על פי הערכתו. אין כל הצדקה – מוסרית, משפטית או כלכלית – שעם החלפת בעל הבית בדרך מכירה, כמו בדרך ירושה, ייגרע משהו מזכותו של בעל הבית כלפי הדייר או כלפי המדינה.

כמו כן אי־אפשר להסכים מדוע צריך הדייר – או המדינה – לצאת נשכר מכך שבעל הבית התחלף.

אילו היה היגיון כלשהו בטענה זו, כי אז צריך היה לקבוע שאותו חלק מהזכות שלא עבר לבעל הבית החדש, נשאר בידי בעל הבית המקורי או יורשיו, גם לאחר שמכר את ביתו!

באותה מידה אין זה נכון לייחס משמעות לגודלה של קבוצת הדיירים המקוריים, שלא התחלפו. זכותם כדיירים מוגנים ניתנה להם על פי החוק, ואינה נופלת מזכותם של הדיירים שמיהרו ומימשו את זכותם ושילשלו לכיסם את דמי המפתח. גם אלה גם אלה רכשו זכותם כדין, על פי החוק, ואין לפגוע בה בצורה שרירותית ולא שוויונית.

מכל האמור ברור כי אין לדעתי כל הצדקה וכל סיכוי לפתרון שיש בו מידה של כפייה על מי מהצדדים. במצב שנוצר, הדרך היחידה לפתרון היא להציע לצדדים פיצויים שיהיו מושכים דיים כדי להביא למיתתו של החוק בזמן סביר.

עו"ד מלוהי היתה היועצת המשפטית של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת

עלייה של 100.5% בהתחלות בנייה עירונית ביוזמת משרד השיכון במחוז המרכז ביולי '95

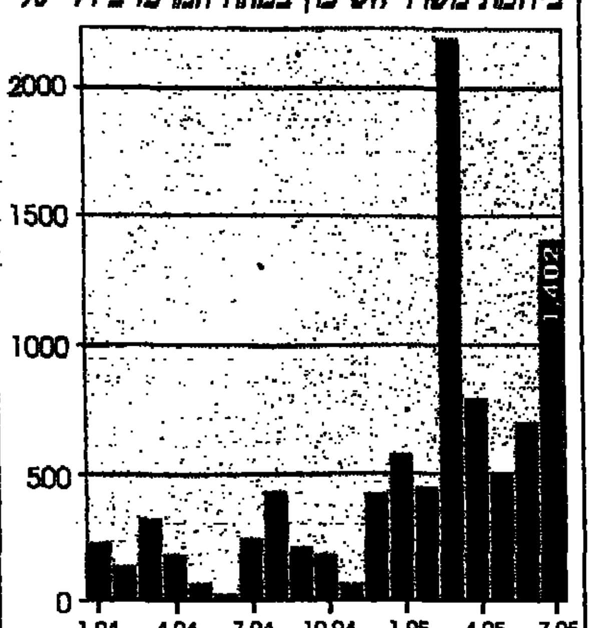

ביולי 95' החלה בניית 1,402 דירות ביוזמת משרד השיכון במחוז המרכז, לעומת 699 דירות ביוני – עלייה של 100.5%. מתחילת השנה החלה בניית 6,712 דירות במחוז המרכז, לעומת 2,482 בשנת 94' כולה. רק ב־91', שבה החל בבניית 15,861 דירות ביוזמת משרד השיכון במחוז המרכז, היתה שנה שבה החלה בניית יותר דירות; הקצב השנתי ב־95' עומד עתה על כ־11,506 התחלות.

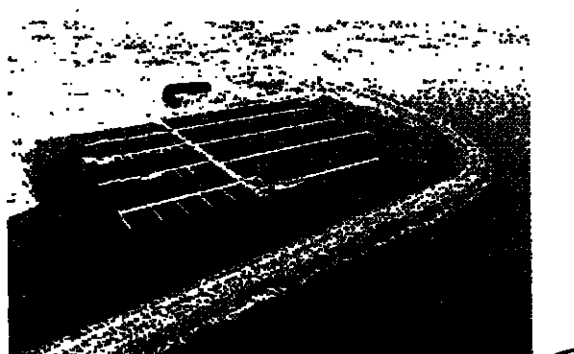

מקום הפרוייקט

קו־הים
Sea-Line
מגורים ונופש במרינה

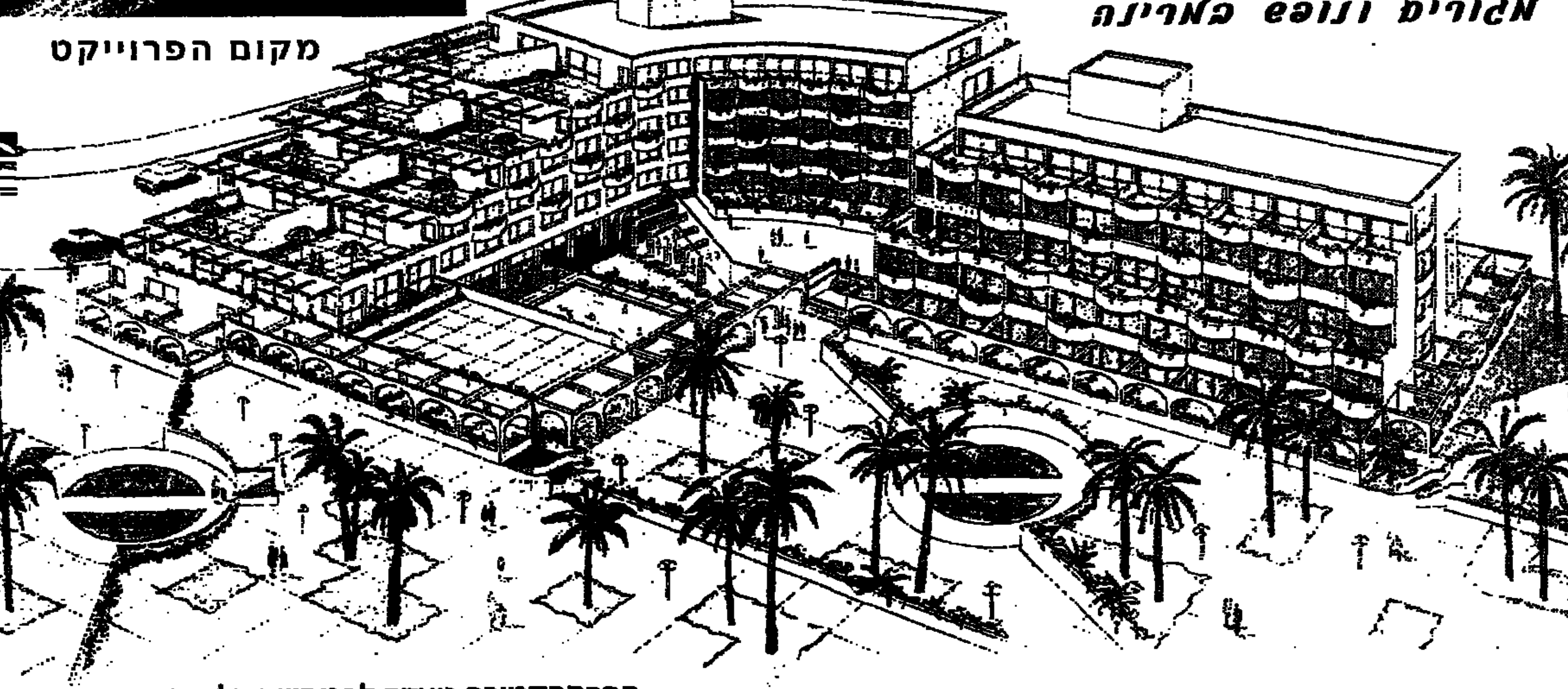

הפרספקטיבה נועדה להמחשה בלבד ואינה מחייבת

זה הזמן לעשות חשבון נופש

זה הזמן לעשות חשבון נופש עם עצמך בפרוייקט קו־הים והתוצאה תהיה פשוטה: לא צריך לקנות בית מלון כדי לחיות בנופש. פרוייקט קו־הים, ממש בקו המים במרינה באשקלון, מגשים לך דירה למגורים ונופש בגובה הציפיות שלך, לא לשבוע בשנה אלא לכל השנה. במתחם המרינה מתנשאות להן 144 יחידות דיור שכולן צופות לים.

במרכז הפרוייקט עומדים לרשות הדיירים בריכת שחיה, חדר כושר, ג'יקוזי, סאונה, מכבסה ולובי מפואר עם שומר סף. הדירות בעלות מפרט טכני עשיר מאוד הכולל מיכשור חשמלי, כלים סניטריים ברמה גבוהה, אריחי שיש בריצפה ושטיחים לבחירתכם.

הנוף המשתקף מכל דירה

לכל בית ישראל שנת נופש ושלוה!

ימין ניסים בע"מ
חברה לעבודות בנין, פיתוח והשקעות

משרד ראשי: רח' צה"ל 1248/60 (ליד בנין סולל בונה) מגדל אשקלון, טל/פקס. 07-726665, טל'. 07-726667
משרד מכירות באתר פתוח גם בשבתות וחגים מס' פלאפונים: 050-279397, 052-646964

סלע מכרה ב"חצרות יפו" 28 דירות מתוך 88 שנבנות בשלב א'

חצרות יפו. רוב היחידות שנמכרו הן דירות 2 חדרים שמחירן 220 אלף ד'

מאת רונית מורגנשטרן

חברת סלע, שבבעלות הסתדרות העובדים הלאומית (95%) וקבוצת משקיעים ממקסיקו (5%), משלימה את שלב התכנון בפרויקט המגורים היחודי שהיא בונה בפינת הרחובות סלמה ושדרות ירושלים ביפו. את הבנייה התת־קרקעית מבצעת חברת צמנכל שבבעלות בני קשיק. למכרז לבניית שלד הפרויקט ניגשו 10 חברות. סלע שותפה בפרויקט עם משפחת מיכאלי מבני־ברק: לסלע 51% בפרויקט ולמשפחת מיכאלי 49%.

בפרויקט, שבו יושקעו כ־44 מיליון דולר, ייבנו 151 יח"ד ומרכז מסחרי בשטח של כ־5,000 מ"ר. הקרקע נרכשה במכרז של מינהל מקרקעי ישראל לפני כ־3 שנים. השטח הבנוי של הפרויקט הוא 41,250 מ"ר ב־4 בניינים. שטח המגורים הוא כ־13,700 מ"ר נטו. הבניינים מחוברים ביניהם באמצעות גשרונים. לכל דירה חניה צמודה תת־קרקעית ואל הדירות ניתן להגיע במעלית היישר מהחניון התת־קרקעי של הבניינים. בחניון יהיו גם 550 מקומות חניה לבאי השדירה.

השטחים בשדירת הקניות יימכרו ב־4,000 דולר למ"ר ויושכרו לפי 25 דולר למ"ר.

לדברי מנכ"ל חברת סלע, יעקב כץ, בשלב א' של הפרויקט ייבנו 88 יח"ד ב־2 מבנים, מהן 45 יח"ד בנות 2 חדרים. מתוך 88 הדירות נמכרו עד כה 28 דירות מהן 26 בנות 2 חדרים.

מחיר דירת 2 חדרים בשטח 78 מ"ר הוא 220 אלף ד'; דירת 3 חדרים כ־300 אלף ד'; דירות 4 חדרים בשטח 130–180 מ"ר עם מרפסת בשטח 56 מ"ר מוצעת ב־400–548 אלף ד'; מחיר דירות 5 חדרים עם מרפסת – 630–750 אלף ד'.

צרכנות

עורכת לאה פורת

המכוניות האלה שאנו שוכרים

חור בכיס / אברהם טל

כל מי שנהג לשכור בארץ רכב לשימוש בחו"ל חש בוודאי (גם בכיסו) בהתפתחויות המעניינות שחלו במרוצת השנים בתחום התעריפים. יש להקדים ולומר כי תנאי השכירות המוצעים בארץ, יחסית לתנאים של שכירת אותו רכב מאותן חברות בחו"ל, הם מצוינים. אבל נדמה לי שההפרש הולך ומצטמצם.

נוסעים ותיקים ממני אומרים שתחילה היו רק דמי שכירות: דמי הביטוח היו כלולים במלואם בתעריף, אך השוכר היה חייב בהשתתפות עצמית בנזק ראשוני, שלפי החברה וסוג המכונית היתה יכולה להגיע לאלפי דולרים. אחר כך הציעו החברות לבטל את ההשתתפות העצמית בנזק (בלעדית) (Collision Damage Waiver – CDW) תמורת תוספת יומית מסוימת לדמי השכירות.

זה היה הסדר נוח מאוד: לא היה צורך לבדוק את המכונית בזכוכית מגדלת לפני קבלתה, פן תנסה חברת ההשכרה "להלביש" על השוכר נזק קיים; לא היה צורך לדאוג שהשוכר יחויב בתשלום מופלג במקרה של נזק קטן (ויש חברות שידעו לנצל היטב הזדמנויות כאלה, ומקרה כזה דווח לפני שנים אחדות בטור זה); ואפשר היה לסיים את השכירות גם כאשר משרד החברה היה סגור – לשלשל לתיבה את המפתחות ופתק שעליו רשום מספר הק"מ, בלי חשש שחברת ההשכרה תעשה לך בסיום מעשה מגונה שהצלחת למנוע בתחילה (ראה לעיל). בגלל כל הסיבות האלה נהגו שוכרים רבים לשלם את ה-CDW, שמלכתחילה לא היה נמוך.

במשך הזמן גדלו שיעורי ה-CDW למימדים שאפשר להגדירם כמפלצתיים, והיחס בין תעריף ההשכרה הבסיסי לבין ה-CDW נעשה בלתי סביר. החברות גם הפיקו תועלת פרסומית מהמצב: הן פירסמו תעריפי השכרה יומיים זולים, אך "שכחו" לציין את תעריף ה-CDW המנופח, שייקר את העסקה מאוד. התעריף היה גבוה יחסית לנזק המבוטח, במיוחד בהשכרות לזמן יותר ממושך (שבועות, או חודש ויותר): דמי הביטוח עלו מיום ליום, בעוד שהסכום המבוטח נשאר קבוע. אחד מקוראי טור זה טוען שבשלב מסוים ה-CDW יכול היה להגיע ל-300 דולר כדי לבטח נזק ראשוני של 400 דולר – עסקה בלתי כדאית לנהג סביר.

בשלב הבא המציאו החברות את ה-TP. בנימוק של ריבוי מקרי גניבות רכב, דרשו חברות ההשכרה דמי ביטוח חובה בעבור Theft Protection (שקודם היה כלול בביטוח הבסיסי הכלול בדמי השכירות). זה ייקר את התעריף הכולל, וכדי להכריח את השוכרים לשלם, כמה חברות הפעילו נוסחת קסם CDW+TP=LDW, כאשר LDW משמעותו Loss Damage Waiver. בהזדמנות זו גם העלו את שני המרכיבים המאוחדים, בטענה שדמי הביטוח כוללים גם את הביטוח הבסיסי: מי שלא ישלם את דמי הביטוח יהיה אחראי לנזק הכולל במקרה של אובדן. אחד הקוראים מדווח על שכירת מכונית עממית של באדג'ט בפלורידה תמורת דמי השכרה של 44 דולר לשבוע, ועוד 84 דולר LDW!

השלב הבא, ולעת עתה האחרון, הוא חזרה למשבצת הראשונה – ביטול ההשתתפות העצמית: התשלומים נשארים בעינם, אך השוכר חייב בהשתתפות עצמית בגין נזקי גניבה ותאונה "בהתאם למדיניות ההשכרה" של החברה. במקביל בודקים עובדי החברה בשבע עיניים כל מכונית מוחזרת, כדי למצוא בה חבטות, או לפחות שריטות, שאפשר לגבות בעבורן "השתתפות עצמית בנזק". אינני יודע אם תיאור זה מדויק אצל כל החברות – אבל נראה שהוא נכון אצל רובן.

מה אומרות החברות? ביקשתי את תגובתו של מוני בר, יו"ר סקציית השכרת רכב באיגוד לשכות המסחר (וגם מנכ"ל באדג'ט ישראל). לפי הסבריו, מאחורי השינויים עומדות סיבות ענייניות בלבד, וחלילה לא תכסיסים להגדלת ההכנסות. דמי הביטוח CDW הועלו מפני שהנזקים "הקטנים" התרבו וחברות הביטוח העלו את תעריפי הביטוח המקיף לחברות ההשכרה; חלק מהנזקים נגרם כיוון שהשוכרים לא התאמצו לשמור על שלמות הרכב, ביודעם שכל נזק מכוסה. הראיה – מאז שחודשה חובת ההשתתפות העצמית, התמעטו הנזקים באופן דרמטי.

ביטוח נפרד נגד גניבות היה הכרחי אחרי הרמת מסך הברזל, כאשר נעלמו אלפי מכוניות ממערב אירופה למזרחה (בארץ "נעלמו" למשחטות הרכב ביהודה ושומרון ולרצועת עזה יותר מ-500 מכוניות בשווי 6 מיליון דולר ב-94'). לדעת בר, עצם התחרות בין החברות היא ערובה לכך שהתעריפים לא יהיו מופרזים, וראוי שכל שוכר ישווה תעריפים בטרם יחליט באיזו חברה לבחור.

אני מסכים בהחלט לחלק האחרון של המשפט האחרון, לא כל כך לחלקו הראשון: תחושתי היא שחברות ההשכרה פועלות מתוך תיאום בלתי מפורש (כשאני סוקר את דוכני החברות השוכנות זו בצד זו באחווה פסטורלית באולמי היוצאים בנמלי התעופה, אינני יכול שלא לראות את הסמליות שבדבר); ולמעשה יש כאן מצב מעין קרטלי. כלפי חוץ התחרות נטושה בכל עוזה – אבל האם זו תחרות אמיתית? אין "ממונה על הגבלים עסקיים" עולמי, אבל יש ממונה כזה בישראל, והיה כדאי שיתן את דעתו על עניין התחרות בענף השכרת רכב בישראל.

קמע ממשלתי מוסמך

האין גבולות למסחור? החברה הממשלתית – ממשלתית! – למדליות ומטבעות מציעה זה זמן להורים של צעירים העומדים בפני גיוס עדיליון "צאתך לשלום... ושובך לשלום". במכתב שופע קיטש כותב שלום פרי, מנכ"ל החברה: "תמיד ידענו שהרגע הזה יגיע... הרגע בו הילדים... יתגייסו לצבא. ...היינו עושים הכל כדי שישארו בריאים ושלמים, וכדי שיחזרו הביתה בשלום. זו תפילתנו, זו כמיהתנו... ועכשיו... אתם יכולים להעניק להם אותה בצורה של עדיליון..."

במלים אחרות: אתם שולחים את הילדים לצבא, מי יודע מה יקרה להם. על כל צרה כדאי שיהיה להם קמע, סליחה, עדיליון "שובך בשלום". אם לא יועיל, לא יזיק.

איך הגיעה רשימת צעירים העומדים לפני גיוס לידי החברה הממשלתית? לדברי החברה, הרשימה הגיעה ממקורות מסחריים שאין להטיל ספק בחוקיותם. ואיך מבטיחה החברה שמכתב הנבצל לא יגיע אל מי שאינו צריך להגיע, כגון הורים לצעירים פטורי גיוס מסיבות בריאות, או במקרה קיצוני – להורי צעירים שנספו בדמי ימיהם?

בעניין זה הודיע לי מ"מ מנכ"ל החברה, יוסי אתאלי: "בעקבות שאלתך... החלטנו שבמבצעים הדומים בעתיד נוסיף במכתב הערה בנוסח הבא: 'אם מכתב זה אינו רלוונטי לגביכם, אנא ראו פנייה זו כמבוטלת, ואנו מתנצלים מראש על כל אי נעימות העלולה להיגרם לכם'". פסקה זו בדיוק ממחישה את הבעיה, ואינני משוכנע שתהיה נחמה להורים פגועים.

אולי כדאי פשוט להישאר בבית

כ-200 בתי אבות פועלים בישראל, ובהם כ-19,600 מקומות, אבל אנשי מקצוע ממליצים על תחליפים, כמו דיור מוגן או מטפלת צמודה

מאת בלי קמפל

בישראל יש כ-200 בתי אבות, שבהם כ-19,600 מקומות: 6,500 לסיעודיים, 4,800 לקשישים, 1,500 לתשושי נפש ו-6,800 לעצמאים. כ-40% מהקשישים נמצאים במסגרות פרטיות וה-6,400 במסגרת "דיור מוגן". כך על פי המדריך לבתי אבות שהוציאו משרד העבודה והרווחה ומשרד הבריאות.

מבין צורות הדיור המיועדות לגילים מתקדמים, "דיור מוגן" הולכת ונעשית פופולרית בשנים האחרונות. בדירות מסוג זה יש חדר אחד, חדר וחצי או שני חדרים, מטבחון ושירותים. הדייר דואג לבישול ארוחותיו ולניקיון דירתו, וחלק מהמקומות מספקים גם, תמורת תשלום, שירותי הסעדה וניקיון ושירותים אחרים.

הארגון הציבורי או הפרטי שאחראי על הדיור המוגן דואג לאחזקת הבניין ולניקיונו, אך אינו מחויב לספק שירותים מרכזיים לדיירים. זוגות רבים בוחרים ב"דיור מוגן" בעודם מתפקדים, ונהנים מהצעות שבבניין מאורגן.

דיירים המתגוררים במעונות או בבתי אבות לקשישים אמורים ליהנות משירותים מינימליים הקבועים בחוק הפיקוח על המעונות ותקנותיו. במציאות המצב שונה, ולעתים מחייבים מעונות את דייריהם לשלם גם תמורת שירותים הקבועים בתקנות.

בתי אבות נבדלים זה מזה על פי כמה אמות מידה: הגודל, סוג הבעלות וההנהלה, מבחר השירותים המוצעים, אופי האוכלוסייה, דרכי הפנייה אל הדיירים והסדרי התשלום. לדיור בבית האבות יתרונות ברורים, ובהם הגנה מפני אלימות, בטיחות וביטחון, קבלת עזרה ושירותים וחיים במסגרת חברתית, לטוב ולרע.

בעבר, זקן שמצבו התדרדר נאלץ לעזוב את בית האבות, שקלט אותו בעודו עצמאי, ולחפש מקום מתאים. כיום מחייב החוק להקים מחלקה סיעודית בכל בית אבות שיש בו 100 מיטות.

החוק מחייב מנהלי מעונות להפיץ בין הדיירים ובני משפחותיהם את רשימת הזכויות במעון. בין הזכויות: התחשבות ברצונם של הדיירים, שמירה על פרטיותם, כניסה ויציאה חופשית מהמעון ושימוש נוח בטלפון.

שמות המעונות מדיפים ניחוח מרענן – "נופי השרון", "חוף הסלע", "נווה שמחה", "חורשת רים", "תפארת חיים", "מעונות מרגוע", "נאות מרגוע", "בית השמש", "המבריא", "ערוגות הבושם" – אך בפועל הריחות לעתים פחות נעימים.

"אין טוב מהבית, אבל יש אילוצים בחיים", אומר נסים נתן, אחד היו"רים של בית האבות ע"ש ז'אק וחיים אסיאוב בראשון לציון, המכונה גם בית האבות הבולגרי. לדעתו, בתת ההכרה מצפה הזקן שילדיו לא ישלחוהו לבית אבות. גם אם הוא עצמו יציע זאת, יקווה בסתר לבו כי ילדיו יסרבו לו, וכשאלה מסכימים, לעתים חרב עליו עולמו.

כשצריך לעשות את הצעד, רצוי לבחור בקפידה את המקום המתאים. מידע וייעוץ מוקדם אפשר לקבל בלשכה לשירותים חברתיים שבמחלקות הייעוץ של הביטוח הלאומי, במשרדי השירותים לזקן שבלשכות המחוזיות ובמשרד הראשי של משרד העבודה והרווחה. גם משרדי ייעוץ והדרכה פרטיים, המתמחים בנושא, עומדים לעזרת המתלבטים.

"אין מה להתפאר בבתי האבות בארץ. העלות לא תמיד עומדת ביחס ישר לאיכות המקום", אומרת סופי הלבריים, בעלת המשרד הפרטי "יועצי זהב" ועובדת סוציאלית במקצועה. לעתים, מוסיפה, בית האבות מספק "דיור מוגן" יותר מהדגם הנקרא "דיור מוגן", בזכות פיקוח קבוע על התפקוד היומיומי של דייריה.

הלבריים מעריכה את איכות המקום לפי הניקיון והריח, גודל החדר ביחס למספר המיטות, מרחב המגורים (המוגדר בחוק), הקשר עם החוץ, הטבע (מרפסת או חצר) והרכב הצוות המקצועי. אמנם מגמת השיפור הולכת וגדלה, היא מודה, אך בכל זאת רצוי לוודא שבית האבות נתון לפיקוח וכי אינו בתהליך סגירה על פי צו – תהליך שעלול להימשך שנים.

למעונות אפשר להתקבל דרך המערכת הציבורית – באמצעות לשכת הבריאות האזורית, לסיעודיים ותשושי נפש, ובאמצעות המחלקות לשירותים חברתיים שברשויות המקומיות, לעצמאיים ותשושים פיזית. אפשר גם לפנות ישירות למוסד הפרטי ולחלק מהמוסדות הציבוריים.

תנאים שכדאי לברר לפני כניסה הם, לדוגמה, האם השירותים צמודים או משותפים; האם המעונות מרוכזים במבנה אחד או שחדרי המגורים, חדר האוכל, המועדון ושאר השירותים בבניינים נפרדים שיש לעבור ביניהם.

הנהלת המעון מחויבת לספק את צרכיו הפיזיים והנפשיים של הדייר, ובהם דיור הולם, ביטחון, תזונה, ניקיון, חום, רפואה מונעת, תעסוקה, חברה, תרבות, ייעוץ וטיפול בבעיותיו.

מרים בר גיורא, המפקחת הארצית על המעונות מטעם השירות לזקן במשרד העבודה והרווחה, אומרת כי רוב המעונות מספקים את הצרכים הפיזיים של הזקנים, אך חלקם מתעלמים מצרכיהם הנפשיים.

בחוברת הדרכה שהוציאה מבהירה בר גיורא כי להחלטה נכונה על כניסה למעון מובילים שני שלבים: שלב עקרוני – אין עוד אפשרות להישאר בבית, ושלב בחירת המוסד שיענה על צורכי האדם – הירידה במצבו הבריאותי, תחושת בדידות עקב מות קרובים, יציאה ממעגל העבודה או בעיות דיור.

מומלץ לשקול בכובד ראש את עצם ההחלטה לצאת מהבית. בשירותים קהילתיים שפותחו לאחרונה יש כדי למנוע זאת. על אלה נמנים שירותים ביתיים המיועדים בעיקר לאנשים שמרותקים למיטה, שירותים הניתנים במועדונים, ארוחות מוכנות, מטפלות ומועדונים המספקים עיסוק לשעות הפנאי.

מידע על כל אלה ניתן בעיריות, במועצות המקומיות ובלשכות הרווחה. שיפוצים והתקנת מכשירים מתאימים יפתרו בעיות דיור ויגבירו את הביטחון והבטיחות.

לאחר שגובשה ההחלטה לעבור לבית אבות, אומרת בר גיורא, התקציב ישפיע על הבחירה. לרוב המחיר קשור לאיכות, חוץ מאשר במעונות המיועדים לעולים מארץ מוצא מסוימת – שם הרמה לרוב טובה והמחירים נמוכים יחסית.

אבל גם הזול – מתחת ל-3,000 שקל בחודש – אינו זול בעצם. למרבה הצער, אין בית אבות שייתן מענה למי שחי על קצבת ביטוח לאומי בלבד, אומרת רבקה גן, חברת הנהלת "משען" שבתי האבות שלה קנו שם טוב.

בין בתי האבות מבדילים, כאמור, גם הסדרי התשלום. ייתכן הסדר פרטי או הסדר באמצעות שירותי הרווחה: יש בתי אבות הגובים דמי כניסה ותשלום חודשי שוטף, ויש המוותרים על דמי הכניסה לטובת תשלום חודשי גבוה יותר. את הסכום החד פעמי מומלץ לשלם רק עם חתימת החוזה, ולהבטיח שיהיה אפשר לקבל החזר כספי תוך זמן סביר מיום עזיבת המעון, לאחר תקופת ניסיון.

העלויות הכספיות משתנות. הנה כמה דוגמאות: ברשת "משען" שבבעלות ההסתדרות תשעה בתי אבות והעשירי הולך ונבנה. ברשת מוצעים דיור מוגן, דיור קולקטיבי ומחלקה לתשושים ולסיעודיים. התשלום החד פעמי נע בין 36,423 ל-126,400 שקל, והתשלום החודשי הוא 989–3,000 שקל.

עלות "דיור מוגן" בדירת חדר ב"גלי הים התיכון" נעה בין 210,000 ל-370,000 שקל.

דמי הכניסה לבית האבות הבולגרי ע"ש ז'אק וחיים אסיאוב שבראשון לציון עומדים על 45 אלף שקל. השכר החודשי לדייר, בחדר לשניים, הוא 2,200 שקל.

דמי הכניסה ל"בית האבות לאון רקנטי" שבפתח תקוה הם כ-105 אלף שקל, העלות השוטפת היא 2,500 שקל.

דמי כניסה לא נגבים בבית האבות "חוף הסלע" שבבת ים, שעובר כעת שיפוצים, ובבית האבות השכן, "גאולה". התשלום החודשי בחוף הסלע הוא 4,500 שקל, ובגאולה 4,900 שקל.

בבית האבות "דיצ"ז תל אביב", שמול בית חולים איכילוב, דמי הכניסה 150 אלף שקל ליחיד ו-80 אלף שקל לזוג. תשלום חודשי 4,589 שקל, כולל ארבע ארוחות ביום, קפה ועוגה, חוגים ופעילות חברתית ותרבותית.

ב"נווה אביב" שבכפר שמריהו אפשרי גם הסדר תשלום ללא דמי כניסה. חדר ליחיד: דמי כניסה, כ-105 אלף שקל, ותשלום חודשי של 5,000 שקל. בלי דמי כניסה עומד התשלום החודשי על 6,967 שקל. חדר לזוג: דמי כניסה, 135 אלף שקל, והתשלום החודשי 6,800 שקל. התשלום החודשי בלי דמי כניסה הוא 11,695 שקל (המחיר כולל חמש ארוחות ופעילויות שונות).

ב"בית הורים לב" שברמת גן, בלי דמי כניסה, נע התשלום החודשי בין 8,000 ל-8,500 שקל.

"המבריא" שבכפר סבא, שם גרים 130 דיירים בשני בניינים בני שתי הקומות, שפטיו מפריד ביניהם. חדר ליחיד: דמי כניסה, 75 אלף שקל, חדר גדול 90 אלף שקל ולסוויטה 120 אלף שקל. תשלום חודשי: 4,400 שקל.

המדיניות הרווחת כיום, בארץ ובעולם, היא המשך המגורים בבית עד כמה שאפשר, אומר מנכ"ל אש"ל, ד"ר יצחק בריק. חוק הביטוח הסיעודי בא לקראת בני גיל הזהב, ואם בכל זאת יבחרו במסגרת התומכת שמספק בית האבות, עליהם לזכור כי המקומות הטובים יותר אינם מיועדים לעניים. אולי יהיה חכם לחפש פתרונות אחרים.

תשלום חודשי לעובדת זרה, שתסעד זקן תשוש 24 שעות ביממה, עומד על כ-2,000 שקל וכולל עלויות עקיפות כביטוח, ערבות ותשלום חד פעמי לחברה. כך נמסר מחברת "בבית", המספקת שירותי עזרה לקשישים.

איור: נעם נדב

לא צריך לזרוק את המסננים

דין פרוטה / לאה פורת

בסוף השבוע שעבר פנו אלינו צרכנים רבים בדאגה ושאלו אם עליהם להפסיק לסנן את המים ולהתחיל לשתות מי ברז. השאלות האלה באו בעקבות הידיעה על הימצאות ניקל במים שהורתחו בקומקום חשמלי. כיוון ששיטת הסינון הזאת (מחליף יונים – יוניזציה) מעלה את רמת החומציות של המים, הם עלולים לפגוע בציפוי הניקל שעל גוף החימום שבקומקום ועקב כך אפשר למצוא במים שאריות ניקל שמקורן בציפוי.

מכאן ועד לפסילה טוטלית של מים מסוננים של חברה זו או אחרת רחוקה מאוד הדרך. עם זאת, קל להבין את ההיסטריה ההמונית בעניין זה לאור הגילויים האחרונים – תרכובת סיליקון בחלב ובשלגון, עשרות אלפי ביצים החשודות באי טריות, סלטים עתירי חיידקים ושאריות אנטיביוטיקה בבשר הודו ובפסטרמות.

כדי להבהיר את הדברים, נתחיל במה שמותר:

- ●מותר לשתות מים מסוננים לא רותחים בכל שיטות הסינון. לא צריך לזרוק את המסננים, גם לא את אלה של בריטה.
- ●מותר לשתות מים מסוננים שהורתחו בקומקום שגוף החימום שלו אינו מצופה ניקל, כמו, למשל, גוף חימום עשוי נירוסטה.
- ●מותר לשתות מים מסוננים במערכות סינון הנושאות תו תקן, שהורתחו בכל סוגי הקומקומים, לרבות קומקומים עם גוף חימום מצופה ניקל. מערכות סינון אלה, הנושאות תו תקן ואינן גורמות לחומציות המים, הן:
- ●מי צורים 3 – אור צורים;
- ●UVTAL – א.ב. שפיה;
- ●קסדין – המוכר;
- ●תמי 4 – תנ"ה;
- ●תמי U4 – תנ"ה;
- ●תמי בר – תנ"ה;
- ●מיני תמי בר – תנ"ה.

הבעיה היחידה היא איפוא במים שהורתחו לאחר שסוננו באמצעות מחליפי יונים, שמהות פעולתו היא החלפת יוני סידן ומגנזיום במים ביוני מימן (שהם המקור לחומציות המים). חומציות זו עלולה לפגוע בציפוי גוף החימום המצוי בחלק מהקומקומים החשמליים. עם זאת, על פי עדות מכון התקנים, התופעה אינה קיימת בכל מחליפי היונים המצויים בשוק, ויש לבדוק כל מקרה לגופו.

מכל מקום, המסננים של החברות שנמנו לעיל, הנושאים תו תקן, אינם גורמים לחומציות המים. המסנן של בריטה, למשל, מפיק מים בעלי חומציות גבוהה יחסית, וזאת הסיבה שהם פוגעים בציפוי הניקל של גופי החימום בקומקומים החשמליים.

נא להכיר: רב שכונתי

הנה מידע על שירות לאזרח שלא רבים יודעים עליו – רב שכונה. לדתיים, מן הסתם, אין משום חידוש במידע הזה, אבל חילונים גמורים יופתעו מאוד לשמוע שיש בשכונתם רב העומד לרשותם בעניינים שונים.

הרב יוסף הדרי רשאל ממשרד הדתות מגדיר את רב השכונה "עובד סוציאלי רבני". רב שכונה הוא עובד המועצה הדתית של הרשות המקומית שבה הוא גר, והיא המשלמת את משכורתו. תפקידו: לטפל באוכלוסייה שגרה בשכונה בכל הנושאים הדתיים הנוגעים לחיי היהודים, לשבתות ולמועדים, לשמחות ולעתות אבל.

הרב מייעץ בעניינים שבינו לבינה, ממליץ על בתי ספר למעוניינים בחינוך דתי, מארגן שיעורי תורה ותפילות, פוסק פסקי הלכה בנושאי כשרות ושבת, עוזר בבחירת מוהל או מורה ללימוד הטעמים לילדי בר מצווה, מעמיד חופות, ולהבדיל – מסביר ממתי עד מתי לשבת שבעה.

הרב אינו אמור לקבל כל תשלום מהאזרחים בעד שירותיו, שהרי הוא מקבל שכר מהמועצה הדתית המקומית, אבל זה רק להלכה. אם המועצה הדתית של הרשות מפנה רב אל הנרשמים לנישואים, אין צורך לשלם לרב השלמה מטעמה. אבל אם מישהו מעוניין ברב מסוים, למשל רב השכונה שהצליח להתחבב על התושבים – התקשרות אתו תהיה על בסיס אישי.

לדברי חיים גלים, מזכיר המועצה הדתית בתל אביב ומנהל מחלקת המנגנון שלה, ההבדל בין התקשרות עם רב המופנה על ידי המועצה לבין רב שפונים אליו באופן אישי הוא כמו ההבדל בין התקשרות של חולה לרופא בקופת חולים להתקשרות עם רופא פרטי.

גלים אומר שרב השכונה אינו פקיד העובד משמונה ועד חמש. הוא עובד סביב לשעון, ואפשר לטלפן אליו לביתו בכל שעה. את שמות הרבנים ומספרי הטלפון שלהם אפשר לקבל במועצה הדתית. בתל אביב, למשל, יש 36 רבני שכונות ועוד שישה רבנים בגימלאות המתפקדים כרבני שכונות.

גלים מרגיש כי לפחות במה שנוגע לתל אביב, רוב הרבנים הם צעירים ויש בהם דוברי שפות כמו אנגלית וספרדית. יש רבנים אשכנזים, ספרדים ותימנים, וכל אחד יכול למצוא רב כלבבו.

מידע זה נאסף בעקבות פנייתה של אחת הקוראות, שהתרעמה על כפל התשלומים שמוטלים על הציבור – מצד אחד התשלום מטעם המועצה הדתית המקומית, ומצד אחר – אין כמעט שירות שנותן הרב ולא נדרשים לשלם בעבורו. עצתנו, בתקווה שיש לכם האומץ וזה יעזור: לא לשלם בעבור שירותים שהרב אמור לתת ללא תשלום. אם הוא עומד על כך – נא לפנות למועצה הדתית המקומית.

אלעזרה שמי

צמודים למדד

אחרי השערורייה והמחאה שהתעוררה בקרב הגימלאים בעקבות פרסום תוכנית הביטוח המשלים של קופת חולים הכללית (באמצעות חברת ביטוח דקלה), שממנה התברר כי הגמלאים מקופחים, יצאה חברת הביטוח דקלה עם תוכנית ביטוח חדשה ומיוחדת לגימלאים, טובה יותר מקודמתה.

התוכנית, שנקראת "משלים לגימלאי", נעשתה בעקבות הסכם שנחתם בין הסתדרות הגימלאים לבין דקלה "בברכת קופת חולים הכללית". אחת ההטבות היא שהתוכנית פוטרת את המבוטח מהצהרת בריאות, ואין מגבלה של גיל כניסה לביטוח.

בדברי ההסבר שנשלחו לגימלאים, הכוללים טבלאות של גובה דמי הפרמיה החודשיים, צוין כי הסכומים שבטבלאות צמודים למדד הידוע ב-1.7.95. אולם ליד הטבלה המפרטת את התשלומים שיקבל המבוטח במקרה שיזוקק, לא צוין שהתשלומים צמודים למדד. אחד הקוראים הסב את תשומת לבנו לעניין. בבירור אצל הסתדרות הגימלאים נאמר לנו חד משמעית שגם תשלומים אלה צמודים למדד. אפשר להירגע.

תיקון

הוועדה לאנרגיה אטומית, הנזכרת בכתבה "משרד הבריאות ימליץ ויתעלם" מאת הילה קוסם ("הארץ", צרכנות, 10.9), היא חלק ממשרד ראש הממשלה ולא כפי שפורסם.

מחיר הפרת חוזה

בגלל איחור במסירת קוטג' ללקוח בראש העין, ליקויים ופגמים בבית ואי מילוי שורה של התחייבויות, חויב הקבלן לשלם ללקוח יותר מ-85 אלף שקל

אילן וחנה בראון אומרים שסבלנות ונחישות משתלמים. הראיה, לאחר מאבק משפטי שנמשך קרוב לשנתיים נגד קבלן שמכר להם קוטג' והפר שורה של התחייבויות, זכו בני הזוג ברוב סעיפי התביעה.

את הלקח יכולים ללמוד גם כל רוכשי הדירות שהקבלנים מאחרים למסור להם את דירותיהם, או שמוסרים אותן עם ליקויים, או שמפירים את תנאי החוזה שעליו חתמו. רוב הלקוחות נמנעים מעימות משפטי, מחשש לסחבת ולתשלום הוצאות משפט גבוהות. כדאי לקחת דוגמה מהזוג בראון.

תחילתו של הסיפור ב-3 במאי '92. ביום זה התקשרו בני הזוג עם הקבלן אברהם יצחק, לשם רכישת קוטג' דו קומתי בראש העין. הבית היה אמור להימסר להם ב-1 באפריל '93. אולם הקבלן לא מסר להם אותו במועד. כן התברר שהיו בבית פגמים וליקויים.

ב-12 ביולי '93, כשלושה חודשים וחצי לאחר המועד שבו אמור היה הבית להימסר, תפסו בני הזוג בראון חזקה בבית. לאחר מכן הסכימו שני הצדדים לחתום על הסכם ביניים, שלפיו יבצע הקבלן את תיקון הליקויים ואילו הקונה ישלם את המגיע ממנו. הקבלן לא עמד בתנאי ההסכם, ובסופו של דבר תבעו בני הזוג בראון את הקבלן.

ב-10 באוקטובר '93 מינתה שופטת בית המשפט המחוזי בתל אביב, ורדה אלשייך, בהסכמת שני הצדדים, את השופט בדימוס עו"ד חיים אילת לבורר בסכסוך. ישיבות הבוררות התמשכו מאוקטובר '93 עד ינואר '95. במשך הישיבות מינה הבורר מומחה לשם קבלת חוות דעת בעניין תיקון הליקויים, אבל רק חלק מהם תוקן.

התובעים טענו כי בגלל הפרת ההסכם על ידי הקבלן והזמן הרב שהשקיעו בתיקונים, הפסידו ימי עבודה וכפיצוי בגינם דרשו סכום של 46,800 שקל; בשל עוגמת נפש וסבל שנגרמו להם תבעו פיצוי בשיעור של 10% מהתמורה ששילמו לקבלן – 18,500 דולר.

עוד תבעו, בגין שכר דירה ששילמו בעבור כל חודש איחור עד לכניסתם לבית, 700 דולר לחודש. הם תבעו גם 3,000 דולר בשל החלפת רעפים, 2,500 שקל – עלות ליקויים שאינם בני תיקון, 1,500 שקל בגין ליקויים שלא תוקנו, החזר של 780 שקל מע"מ ששולם ביותר, 250 דולר נוספים בגין ביטול הזמנת משאית ו-1,220 שקל בגין זיכוי שנתן להם הקבלן.

בכתב ההגנה טען הקבלן כי בני הזוג בראון נטלו את החוק לידיהם בתופסם חזקה בבית ללא אישור ממנו, וכן שבראון לא עמד בהתחייבות הכספית.

הקבלן טען גם שלא איפשרו לו להיכנס לבית כדי לתקן ליקויים, וכי הדיירים אף חיבלו בחיבור החשמל. בעניין הרעפים טען הקבלן כי רעפי הבטון שהתקינה החברה טובים מרעפי החרס שאמורה היתה להתקין, ומכל מקום הם אינם נופלים מהם באיכותם.

הקבלן הכחיש גם את טענת בני הזוג לאובדן ימי עבודה, או את זכותם לקבל פיצוי כספי בשל כך. כן הכחיש את זכותם לפיצוי כלשהו בשל עוגמת נפש, תשלום שכר דירה, החזר מע"מ, החזר עלות ביטול משאית וכל פיצוי בעד נזקים שבני הזוג בראון יכלו להקטינם.

השופט בדימוס אילת דן בכל הטענות והטענות שכנגד אחת לאחת: בעניין שכר הדירה קיבל הבורר את טענת משפחת בראון ודחה את טענת הקבלן, שטען בין השאר כי בחוזה נכתב שאיחור של 60 יום לא ייחשב לאיחור.

על כך אמר הבורר שאותם 60 ימי חסד מובאים בחשבון במקרה שהבית נמסר בתוך אותם 60 יום, אבל לאחר שעברו ימי החסד יש לחשב את הפיגור מיום המסירה. לפיכך הסכים שיש לשלם לזוג בראון 2,450 דולר בעבור תקופת הפיגור.

הבורר גם קיבל את טענת בני הזוג בעניין הרעפים, מעצם העובדה שבעניין זה היתה הפרה של החוזה (3,000 דולר), וכן את תביעותיהם לפיצוי בשל ליקויים שאין דרך לתקנם (2,500 שקל), תיקונים שלא בוצעו (1,500 שקל), עלות הזמנת המשאית (250 דולר), הוצאות שנגרמו לתובעים בעד מומחים (5,000 שקל), דמי זיכוי שהיו צריכים לקבל מהקבלן (1,220 שקל) ופיצוי בגין עוגמת נפש (30,000 שקל).

הבורר דחה את התביעות בעניין הפרשי מע"מ והחזר בגין אובדן ימי עבודה. הפסק של הבורר ניתן ב-2 בפברואר '95, אולם הקבלן לא היה מוכן לקבל אותו והגיש ערעור בטענה שהבורר חרג מסמכותו.

הערעור נדון לפני שופטת בית המשפט המחוזי בתל אביב, מרים פורת. גם היא כקודמה, חיים אילת, עברה על הסעיפים אחד לאחד, ואחד לאחר דחתה את טענותיו של הקבלן על הבורר. יתרה מזאת, הקבלן גם חויב בהוצאות משפט בסך 2,500 שקל.

סך הכל הגיע סכום הפיצויים שהיה על הקבלן לשלם למשפחת בראון ל-85,554 שקל. את הסכום הזה שילם הקבלן רק לאחר שנפתחו נגדו הליכי הוצאה לפועל.

את בני הזוג בראון ייצגו עורכי הדין בר שילר ומיכל דגני. את הקבלן ייצג עו"ד איל רגב.

לא בכל אשם המדריך

בתגובה לכתבה "טיול מאכזב לירדן" ("הארץ", צרכנות, 3.9)

אינני מכירה את הפרטים הנוגעים לאירועי הטיול שבו השתתפו המתלוננות עדית נמט ונחמה קוהל, ואינני מוסמכת לשפוט מי מהצדדים צודק במקרה זה. אבל כמדריכת טיולים בחו"ל מטעם חברות שונות, וכמי שהדריכה השנה טיולים גם בירדן, ירשה לי להעיר:

● נראה לי שאיחור כזה ואחר בתחילת הטיול בתוך ממלכת ירדן, בתנאים הקיימים, הוא אפשרי בהחלט. אבל אם הפרטים כמו שתוארו בכתבה נכונים אפשר היה, לדעתי, לקיים הדרכה וסיור בעמאן גם לאחר השעה 16:00. ואם המדריך מצא לנכון להבטיח ארוחת ערב במסעדה "מיוחדת", כפיצוי, היה צריך לקיים זאת בכל מספר משתתפים.

● לא נראה לי שחזרת הקבוצה לארץ בצהרי היום האחרון של הטיול ראויה להיחשב כיום טיול. בהדרכות שאנחנו רגילים בהן בירדן מקובל לקיים ביום האחרון חצי יום של סיור וטיול (למשל, בוואדי רם – הוואדי שבו פעל לורנס איש ערב) והחזרה מתחילה בדרך כלל בשעות הצהריים.

● לעומת זאת אני, וכמוני מדריכים רבים אחרים, מתנגדים ליוזמות אינדיבידואליות של מטיילים בודדים השייכים לקבוצה. דוגמה לכך היא שהשתיים הגיעו לפטרה בכרכרה ועקב זה הקדימו את הקבוצה, בעוד שהמדריך ושאר חברי הקבוצה הלכו ברגל.

● גם הוויכוח על גובה הטיפ, והטענה שיש לאפשר לכל מטייל לתת טיפ כאשר יחפוץ לבו, תמוה בעיניי. המדריך, יותר מהמטיילים, מכיר את הרגישויות בעניינים אלה כדי שהטיול יעלה יפה.

לפני חודשים אחדים התפרסמו בעיתונות ידיעות על התנהגות הישראלים בבתי המלון בטורקיה ובעוד ארצות, עד כדי האשמת מטיילים ישראלים בגניבת של ציוד יקר מהחדרים. מניסיוני אני דוחה את האשמות האלה, אבל אני מכירה היטב את התנהגותם של חלק מהמטיילים הישראלים, והיא אינה מסייעת ליצירת הדימוי החיובי שלנו בחו"ל. אולי מכך מתבטאת בעניין הטיפים.

ואולי יסייע פרסום התלונה הזאת ותגובתי לה להרהור שני ורגיש יותר בעניין הטיולים בירדן, הן אצל המטיילים הפוטנציאליים והן בקרב מנהלי חברות הטיולים.

רחל דרורי
ירושלים

תגובות

גם מדור צרכנות צריך לדייק

בתגובה לידיעה "בתל אביב יש אוהדים של מכבי חיפה" מאת אבי בליזובסקי ("הארץ", צרכנות, 10.9)

הכתב מלין על כי תושב תל אביב לא יוכל לקלוט, באמצעות ערוצי השמע בכבלים, את שידורי תחנת הרדיו המקומית הפועלת בחיפה. גישתו הטכנולוגית של הכתב, מעניינת ככל שתהיה, לא מתיישבת עם המחויבויות של הרשויות למי שהתמודדו כחוק במכרז (זכייני הרדיו האזורי), עמדו במחויבויותיהם, השקיעו בו את כספם וכוחם.

מפעילי תחנת הרדיו האזורי בתל אביב, או במקום אחר, שהכנסתם באה מפרסומת מקומית, לא ידעו בעת שניגשו למכרז כי יהיה עליהם להתמודד על המאזינים יחד עם תחנה מקומית שכנה, למשל דרום השרון. לפי בליזובסקי, אין מקום להתחשב בעובדה זו.

חוק הרשות השנייה לרדיו ולטלוויזיה, אשר על ביצועו אין מועצת הכבלים ממונה, התכוון ליצור תחנות רדיו מסחריות אזוריות. אולם לדעת הכתב, על מועצת הכבלים כרשות ציבורית לצפצף על חקיקת הרשות השנייה, לשבשה ואולי לפגוע בכך בזכייני הרדיו המקומי, רק בגלל יכולת טכנולוגית.

לעניין ערוץ 7 – זהו ערוץ פיראטי העוסק בשידורים פוליטיים ומפלגתיים, ולעתים אף בוטים, ולכאורה כל אלה מנוגדים להוראות חוק הבזק. בזיכיון אחד בלבד, שנכתב ב-1989, נאמר שמותר להעביר את "רדיו גוש אמונים". אינני יודעת אם רדיו גוש אמונים התיאורטי של אז הוא ערוץ 7 של היום, אולם בכל מקרה זכיין חייב שיעמוד בהוראות החוק, ובהתקיים סתירה ביניהם קובע החוק את הנורמה ולא את הזיכיון.

מועצת הכבלים היא הגוף המאשר שימוש במשאב (המוגבל כיום), והוא רוחב פס השידורים בכבלים. זה שנתיים שאין המועצה מבקשת אישורי ביטחון להעברת ערוצים בכלל וערוצים דוברי ערבית בפרט.

נוהל זה נפסק עם כניסתי לתפקיד, אולם כל זכיין כבלים התחייב בעת מתן הזיכיון להעביר שורת ערוצים, שאליהם נוספו עם השנים עוד ערוצים. כשבעל הזיכיון בא לבחור ערוצים, עליו לשקול בין היתר שורה של שיקולים רלוונטיים לציבור באזור שבו הוא משדר. אם אין בשידורים אלו משום הפרה ממשית של החוק, המועצה לא מונעת אישור כזה.

המועצה אינה מחליטה אילו ערוצי לוויין יעברו בכבלים. היא רק מאשרת בקשות של הזכיין לשדר או לבטל שידור, ואינה יוזמת העברת שידורי לוויין. בסמכות המועצה לאשר לבעל הזיכיון הפסקת שידור מסוים, אם התרשמה כי בקשתו עניינית. רק לאחרונה עיכבה המועצה בקשה של אחת החברות להפסיק ולשדר את ערוץ סי-אן-אן באנגלית. בשיקוליה ראתה המועצה לנגד עיניה גם שיקולים צרכניים.

גישתו של כתבכם, האומרת שכל מה שהטכנולוגיה מאפשרת מותר, מעודדת ספקות בנוגע לאי חוקיותם של, למשל, האנטנות, ציתותים, פיצוח או גניבת סיגנל ועוד.

מיכל רפאלי-כדורי
יו"ר מועצת הכבלים

هكذا من الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

שמונה ימי מסחר בשלושת השבועות הקרובים. בשלושת השבועות הקרובים של תקופת החגים יתקיימו בבורסה שמונה ימי מסחר בלבד. השבוע ייפתח המסחר ביום רביעי. בשבוע הבא ייתקיימו מסחר במשך שלושה ימים עם הפסקה ביום כיפור ויתחדש שוב ביום חמישי הבא.

ההשפעה של ניהול כמות הכסף על השערים. כלכלני בנק לאומי מעריכים כי עלייה בריבית השיקלית לטווח הקצר לא תשפיע מהותית על כדאיות הרכישה של מניות לטווח הארוך. ואולם ירידות השערים ביום ראשון שעבר והעליות לאחר מכן מצביעות להערכתם על אי הוודאות ששררה בקרב הפעילים באשר לכיוון הריבית או להשלכותיה.

הם מציינים כי השינויים בשוק המניות הצביעו על כך שהפעילים בשוק לא צפו עלייה בריבית ולפיכך עשויה ההכרזה של בנק ישראל להביא לירידות שערים בטווח הקצר.

במידה שכמויות הכסף והאשראי ימשיכו לגדול מעבר לרצוי, עשויה ירידת השערים להיות ממושכת יותר.

לעומתם מציינים כלכלני בנק הפועלים כי הגורם העיקרי שימשיך להשפיע על שוק המניות בטווח הארוך הוא ריווחיותן של החברות. להעלאת הריבית עשוייה להיות השפעה מוגבלת וקצרה אך לטווח הארוך צפוייה מגמה חיובית על רקע הריווחיות בחברות.

ענף הנדל"ן – בלט בירידות; ענף התעשייה – בעליות. מסקירה ענפית שערכו כלכלני הבנק הבינלאומי עולה כי ענף הנדל"ן בלט בשבוע שעבר בירידות שערים ביחס לענפים אחרים. ענף הנדל"ן ירד בשבוע שעבר ב־1.51% והשלים בכך ירידה של 0.16% מתחילת השנה. ירידה זו נובעת להערכת כלכלני הבינלאומי מקיומן של ציפיות להתמתנות במחירי הנדל"ן ולנוכח הדיווחים על היווצרות קשיי מימון בענף זה, עקב מגבלות האשראי הענפיות הקיימות במערכת הבנקאית.

הגידול בסיכון הענפי בא לידי ביטוי בתשואות הגבוהות של מספר רב של סדרות אג"ח להמרה שהונפקו על ידי חברות המשתייכות לענף הנדל"ן.

הענף שבלט בשבוע שעבר בעליות משמעותיות ביחס לענפים אחרים הינו ענף התעשייה. מדד ענף התעשייה כולו עלה בשבוע שעבר ב־1.77% והשלים בכך עלייה של 17.3% מתחילת השנה.

מועדים בבורסה

24–25–26.9.95	ראש השנה – הבורסה סגורה.
27.9 יום מסחר אחרון באופ'	מודיעין 2, פרק 1, אי.די.אקס 1, אר.די.טי 1, פולגת 4. מימוש אחרון 1.10.95.
28.9 מי עדן	אקס דיווידנד 25%, תשלום 12.10.95.
29.9 ליטו אפסט דז	אקס דיווידנד 26%, תשלום 18.10.95.
1.10 יום מסחר אחרון באופ'	הכשרת הישוב ביטוח 1, בני שלטית 1, כנזור 1. מימוש אחרון 5.10.95.
בנק לפיתוח התעשייה	אקס דיווידנד מבכורות א' – 0.875%, ג', גג', גג'1 – 1.5%, ר', רר'1 – 1.875%. תשלום 13.10.95.
2.10 דנקנר	אקס דיווידנד 46.05%, תשלום 17.10.95.
מלח	אקס דיווידנד 17.55%, תשלום 18.10.95.
3–4.10.95	ערב יום כיפור ויום כיפור – הבורסה סגורה.
8–9.10.95	ערב סוכות וסוכות – הבורסה סגורה.
10.10 כלנית אג"ח להמרה א'	אקס ריבית, תשלום 20.10.95.
11.10 אקס ריבית באג"ח	מלונות אפריקה אג"ח אופ', אבגן אג"ח להמרה 1, קינד אג"ח א', יונה אג"ח 1, לוחות הגליל אג"ח להמרה 1, אביב אג"ח להמרה 1, בית אג"ח להמרה ב'. תשלום 31.10.95.
תיא השקעות אג"ח א'	אקס ריבית ואקס פדיון חלקי, תשלום 31.10.95.
אפריקה אג"ח 2	אקס ריבית, תשלום 1.11.95.
12.10 רייבנס אג"ח להמרה א'	אקס ריבית, תשלום 30.10.95.
ויטלגו אג"ח להמרה א'	אקס ריבית, תשלום 31.10.95.
15–16.10.95	הושענא רבה ושמחת תורה – הבורסה סגורה.

* מקור: בנק המזרחי

תשנ"ה בבורסה בת"א בדרכו של קראטס

שווי שוק

גיא רולניק

קראטס, תלמידו של הפילוסוף היווני דיוגנס, היה ידוע כמי שוויתר על רכושו הגדול לטובת הציבור; הוא הטיף להבנה הדדית, לדאגה לנפש ולהסתפקות במועט.

קראטס הזדמן פעם לשוק, כראותו שאלה מוכרים ואלה קונים, אמר: "אנשים אלה מטיבים לעצמם אשר על ידי פעילויות הפוכות, ואילו אני מאושר מעצמי, כי חופשי אני משניהם – גם אינני מוכר וגם אינני קונה".

תשנ"ה בבורסה התל־אביבית היתה אחת מאותן תקופות בהן אסטרטגיית ההשקעות של קראטס היתה בדרך כלל הטובה ביותר למרבית המשקיעים. מסוג התקופות בהן מרוויחים הבודקים והפרשנים על "מגמה מעורבת" או "סלקטיביות" – האנוה יודע שהכוונה היא שהמניות של אחרים עלו, ואילו שלך ירדו.

מטבע הדברים, כל ניתוח של תקופה מסויימת בשוק ההון חוטא למציאות. תבניות הזמן שאנחנו בוחרים הינן שרירותיות, אין שום משקיע שנכנס או יוצא משוק המניות בתחילת חודש או שנה. נסו להסביר למי שקנה מניות בינואר '94 כי "בטווח הארוך – מניות מניבות את התשואה הגבוהה ביותר", ותיתקלו בחוסר הבנה ועוינות מצידו: לא פלא – לדידו הזמן הזה עשוי להיות ארוך מאוד.

השנה העברית שהסתיימה היא אולי תקופת השוואה או סיכום טובה יחסית לשנים אחרות. משום שאם מסכמים את '94 אזי ההבדלים, הפרטים, נעלמים במגמה הדורסנית השלטת – המפולת. אם מסכמים את '95 – היא נראית בהברה, כמעט בכל קריטריון, הרבה יותר מוצלחת, משום שיותר גרוע מ־'94 לא יכול להיות.

מסיכום שנת תשנ"ה אנחנו מקבלים תמונה מעניינת יותר, מאוזנת יותר – תמונה שמאפשרת להבחין בפרטים, בתהליכים. שוק המניות, כפי שאומרים האמריקאים, הוא כמו שחקן מאניה־דפרסיבי. ישנן תקופות בהן הוא ימכור לך את חלקו בחברות בזק במצי משויה הכלכלי, ובתקופות אחרות הוא יקנה ממך את חלקך בבזק במחיר מופקע להחליטין – תשנ"ה היא תקופת ביניים, לאחר הדפרסיה אבל עדיין הרבה לפני התקופת המאניה הבאה.

תשנ"ה נפתחה בבורסה ביום שישי 9 בספטמבר '94 בעליות חזקות של 3% במשתנים ו־3.2% בכר"ם – תגובה חריפה כמותה לא זכינו לראות הרבה בשנה שאופיינה בירידה ניכרת בתנודתיות של שוק המניות. מדד המשתנים סיים באותו יום ברמה של 198 נקודות ומדד הכר"ם גם הוא סיים ב־198 נקודות.

וזה הרי מסכם יפה את תשנ"ה – שנה בה שוק המניות ירד חזק, עלה, רישרש, היסס – אבל בסופו של דבר כמעט ולא זז; שנה שהחלה עם מדדי המשתנים והכר"ם באותה רמה והסתיימה עם פער של 30% ביניהם – פער שמזכיר לנו כי אחת הסיבות העיקריות למפולת היא עלייתן, הנפקתן ונפילתן של חברות הזבל הרבות שרובן נסחרות כמובן בכר"ם.

אבל במקום לסכם את השנה בשיטה הרגילה של מספרים ונתונים יבשים – בחרנו לסכם את השנה באמצעות בחינת 40 המניות הבולטות של תשנ"ה – בולטות לטובה ובולטות לרעה. מרבית הסיפורים, או לפחות התופעות החשובות של השנה, נכללים ב־40 המניות הללו ואולי גם חלק מהלקוחות.

1. נייס – הדמיון הוא לא רק חלום

השבוע השני של תשנ"ה נפתח בהודעה המפתיעה של חברת נייס מערכות הבורסאית, על הסכם למכירת החברה הבת – נייסקום – לחברת התקשורת האמריקאית הענקית 3-Com תמורת 56 מיליון דולר.

עסקת נייסקום מסמנת את התפנית בשוק ההייטק הישראלי בתשנ"ה בכמה היבטים: '94 היתה שנה גרועה מאוד לתעשיית ההייטק, לפחות למשקיעים בתעשייה זו. תגובת הנגד לאופוריה של '93 היתה כואבת במיוחד בתחום חברות הטכנולוגיה, שם הרתיחה הטיסה את המחירים מחוץ לסטרטוספירה; שוק ההייטק היה זקוק מאוד לעסקת נייסקום כדי להתנער מהדימוי של שוק שבו יזמים ממולחים משווקים דמיונות במחירים מפולפלים אך ממעטים להביא קבלות.

נייסקום־3-Com היתה גם החלוצה בעסקות מסוג חדש בתעשיית ההייטק הישראלי; לא הנפקה, לא הכנסת שותף אסטרטגי אלא מכירה של כל החברה, כל הנו"ה והידע, על עובדיה ומנהליה – לחברה זרה. דירי ארזי ומנהלי נייס הגיעו למסקנה כי מוטב להם למכור את החברה לענק אמריקאי במחיר טוב מאשר לנסות להתחרות בענף שיאיים על ידי הענקים. בדרך זאת הלכה גם חברת שני שכל פעילותה נמכרה לחברת אינטל.

בדרך של נייסקום ושני תצעד כנראה חברת מדינול; עסקת המכירה של החברה לג'ונסון את ג'ונסון עדיין לא סוכמה סופית, אך אם זו תיסגר ובמחירים המדוברים – הרי זאת לא תהיה עסקת השנה אלא אולי עסקת העשור בתחום הסטארט־אפ הישראלי.

אם מדינול אכן תימכר ב־360 מיליון דולר, חלק במזומן וחלק כפוף לכמה אבני דרך בהתפתחות החברה – זאת תהיה עסקה שתעמוד לנגד עיניו של כל יזם ישראלי בשנים הקרובות – עסקה שתפיח בוודאי עוד הרבה רוח במפרשיו המתוחים ממילא של ענף ההייטק וההון סיכון. אין לך סיפור קלאסי יותר מהמקרה של מדינול: מדען שהוא עולה רוסי – ד"ר פנחסיק גרנדי, יזם שמתלהב ומוליך לקדם את העניין – קובי ריכטר, קרן הון סיכון שמשקיעה כמה מאות אלפי דולרים – ותוך שלוש שנים מגיעה הפריצה.

הסטנט של מדינול הוא מכשיר שמוחדר לעורק בלב ומונע את הצורך בניתוח מעקפים; כפי שזה נראה היום, יזמי החברה אכן הצליחו להגיע לעורק הזהב.

2. עיני – זה לא הקופקסון המשופר

במבט ראשון, מיקומה של מניית עיני במקום השני ברשימת המניות הטובות של תשנ"ה הוא אבסורד גמור: חברה בה לא חלה שום התפתחות מהותית שתצדיק את העלייה המרשימה; חברה שעוסקת בתחום אפור עם פוטנציאל צמיחה מוגבל ושממילא נסחרה בתחילת תשנ"ה במחיר גבוה.

אבל במחשבה שנייה – טוב שעיני היא שם כדי להזכיר לנו שבבורסה, למרות הכל, אין חדש תחת השמש; ואיפה שיש שוק, כסף וניירות ערך יהיו גם תמיד מניות כמו עיני.

עיני נסחרת היום בשווי שוק של כ־38 מיליון דולר – פי 4 מהונה העצמי ופי 26 מהרווח השנתי שלה – לא בגלל הערכות המשקיעים כי היא החברה אשר תבנה את הקופקסון של טבע עם פיתוח משלה – תרופה לטרשת נפוצה שהיא גם הדירה וגם מגרבה בביוטי MRI. לא, זה לא המקרה. עיני, שעוסקת בייצור קונסטרוקציות מתכת, נסחרת במחיר זה משום שיש מי שדואג שהיא תישאר במחיר הזה.

עיני היא מסוג החברות שאמנם רשומות בבורסה, אבל למעשה אין לדבר שום משמעות, שכן כמעט כל המניות מוחזקות על ידי מספר קטן של שותפים, שחלקם מתאמים ביניהם מן הסתם. עיני היא לא רק הדוגמה הקיצונית ביותר למניה מנופחת אלא אחת מיני חברות לא מעטות שהונפקו בבורסה בתשנ"ה למרות השפל העמוק בשוק הראשוני. סודן של החברות הללו, שאיפשר להן לשווק ני"ע לציבור בתקופה בה הוא מעדיף מזומנים, הוא שלמעשה אין כאן ציבור: לפחות לא במובן המקובל של המילה. מרבית ההנפקות הללו שווקו לקבוצה קטנה של משקיעים המקורבים וקשורים לחברה או לבעלי השליטה שלה.

את סוגן של מניות מסוגה של עיני אפשר למצוא בשורה מספר 7 ברשימת המניות הגרועות: כמו נבינמור השקעות – שלא היה כל קשר בין מחירה לתוצאותיה, כך גם עיני תיכבע יום בהיר אחד לחוקי הכלכלה.

(המשך בעמוד 9ג)

	שם המניה	ענף מסחר	תשואה ב־%	שם המניה	ענף מסחר	תשואה ב־%
1	נייס מערכות	אלקטרוניקה	+129.7	רבינטקס	מקסטיל	−90.1
2	עיני	מתכת	+118.4	יטראמקו	נפט	−89.2
3	ניקוב מחשבים	מחשבים	+110.1	לה נסיונל	ביטוח	−85.7
4	פטפורם	השקעות	+103.5	גבעות עולם	נפט	−85.7
5	ספנקרים	בניה	+91.7	יש גד	נדל"ן	−85.0
6	אלקטרה צריכה	אלקטרוניקה	+77.8	רייכרס	בניה	−84.0
7	אוריאלי	נדל"ן	+75.2	נבינמור השקעות	השקעה	−83.0
8	מכבם	מחשבים	+74.2	שדות נפט	נפט	−82.4
9	סילוסור	שרותים	+72.8	אבניק מזל	נפט	−82.2
10	אמאיל	השקעה	+72.5	סלי לייזרים	אלקטרוניקה	−81.3
11	בזק	שרותים	+70.9	אבנר	נפט	−79.4
12	בר־סול	נדל"ן	+69.8	רציו נפט	נפט	−79.2
13	אברבוך	מסחר	+66.9	לוחות הגליל	עץ ונייר	−78.9
14	ולפסן 1	בניה	+66.6	דנאל גרופ	נדל"ן	−78.8
15	מי עדן	מזון	+64.5	סלמי שמיר	מזון	−78.3
16	פטרוכימיים	כימיה	+60.7	מאיר מזרא	השקעה	−77.5
17	מופת	הון סיכון	+58.7	אגרי	השקעה	−75.7
18	ולפסן 5	בניה	+56.5	סמי מחשבים	מחשבים	−75.3
19	הסלם	מתכת	+55.3	לפידות	נפט	−74.4
20	סקופ סחר	מסחר	+53.2	א.ב. גרינברג	מחשבים	−74.1

הסכנות או חולשה?

מזווית טכנית

דפי פרסיץ

אם לשפוט על פי תגובתה הראשונית של הבורסה, היתה העלאת הריבית הבנקאית ב־0.5%, שעליה הכריז בנק ישראל ביום חמישי, פחות או יותר גלומה בציפיותיה. בשבוע המסחר שקדם לראש השנה נעו מדדי המניות בתחומים צרים למדי, במחזורי מסחר מצומקים – חלקם באשמת השיבושים בבזק.

בחישוב שבועי, עלה מדד המשתנים מ־203.49 ל־205 נקודות (+0.74%), מדד המעו"ף מ־207.24 ל־208.95 נקודות (+0.83%), מדד הכר"ם מ־158.20 ל־158.22 נקודות (בלא שינוי) ומדד המניות הכללי מ־184.24 ל־185.22 נקודות (+0.53%).

עקום המעו"ף, באיורו של מאיר פדימא, מדגים את מחסומי התמיכה של המדד, השוכבים בסביבות 207 ו־199 נקודות, ואת משוכת ההתנגדות, המצויה בסביבות 212 נקודות.

עקום מניית חנ"ל, באיורם של מני מור ושמעון רודריג, מצביע על שתי רמות תמיכה צ'ארטיסטיות (אחת בסביבות 4.75 והשנייה בסביבות 3.85), העשויות, לפחות זמנית, לבלום את הכירסום המתמשך בשעריה – כפי שקרה למניית לה נסיונל בשבוע שעבר. הערכה טכנית זו תקפה גם לגבי מניית נפט אתנת, חיפושי נפט וגז, ששערה ננעל ביום חמישי בקירבת מחסום התמיכה, העשוי לסעוד אותה. בשני המקרים, יהיה בהבקעתם של המחסומים לעיל משום אות אזהרה.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העלייה ב־%	המניות הגרועות	הירידה ב־%
1. אמפא	+21%	1. אברות	−47%
2. לנזיק בנין	+19%	2. מן	−27%
3. יוניבאר	+19%	3. שרות נפט	−19%
4. קלדור	+18%	4. דנאל גרופ	−17%
5. אגרי	+18%	5. דלק נפט	−16%
6. מור	+17%	6. בלמן	−15%
7. ת.אלקטרוניקה	+16%	7. בר־סול	−15%
8. מ.מ. הנדסה	+15%	8. יומה	−15%
9. רם צור	+14%	9. הפח	−14%
10. ג.א.ר.	+13%	10. שף	−14%

* מקור: בנק הפועלים

ניו־יורק / 23.9.1995

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב־%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה	נמוך	% שינוי שנתי 95	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי (במליוני דולרים)	מכירות (במליוני דולרים)	שווי שוק (במליוני דולרים)	מכפיל רווח
מדד ישראליות	166.84	−0.4	---	---	167.60	165.45	---	---	170.63	108.68	45	---	---	---	---	---
סאיטקס	19	−1.3	18¾	19	19⅛	18¾	87,900	1,670,100	24¾	15½	16	723.0	48.9	723.0	810.2	17
טבע	38⅞	−0.3	38¾	38⅞	38⅞	38¾	121,600	4,727,200	43¾	21⅛	61	368.0	74.8	613.0	2084.9	28
אי.סי.איי.	21¼	−2.8	21¼	21½	22	21¼	690,600	14,761,575	23⅝	11¼	57	351.0	82.0	423.0	1600.8	20
אדיומיקס	1½	0	1 7/16	1½	1½	1½	1,000	1,500	2 3/16	15/16	9	9.8	−5.9	7.4	9.0	---
אודיוקודס	6¾	−7.0	6¾	7	7	6	21,800	144,425	9¼	5⅞	−5	18.0	2.0	18.7	26.5	13
אורבוטק	12½	4.2	12¼	12½	12½	12	7,000	87,500	13¾	8	54	59.0	13.0	123.0	158.5	12
איי.איי.אס	3	2.1	2¾	3	3	2 13/16	10,700	32,100	4¼	1⅞	20	64.0	−16.5	86.0	41.8	---
אי.אס.ג'י.	3⅞	−1.6	3⅞	4	4	3⅝	5,200	20,150	4⅝	1	104	5.0	−3.6	3.4	17.6	---
אלביט	21 15/16	0.3	21⅞	22½	22½	21⅞	19,000	416,812	24¾	16¼	4	374.0	24.0	741.0	450.4	19
אלדין	12½	0	12½	12⅞	13¼	12½	89,300	1,116,250	17¾	4½	116	13.6	3.0	9.5	81.3	37
אלסינט	2⅞	4.5	2¾	2⅞	2⅞	2¾	18,000	51,750	3½	1¾	51	177.3	9.2	342.0	228.3	25
אלרון	11	−4.3	11	11½	11	11	1,500	16,500	12¼	8	21	195.0	8.1	459.0	223.3	28
אלקטריק פיול	8⅞	−1.4	8⅝	8⅞	9	8⅝	2,700	23,962	13⅞	4¼	42	14.0	−8.6	4.2	75.6	---
אם. סיסטמס	3⅝	−6.4	3 7/16	3⅞	3⅞	3⅝	6,000	21,750	7	3⅛	−12	8.5	−2.8	5.5	19.5	---
אקסום	15¾	−6.0	15¾	16½	16⅜	15¾	16,500	259,875	17¼	9	43	7.4	−4.5	1.9	83.5	−19
אראל	3½	0	3½	3¾	3¾	3½	16,800	58,800	4½	2⅝	−13	9.8	1.1	4.1	13.8	13
ארית	1⅛	5.9	1 1/16	1⅛	1⅛	1 1/16	26,900	30,362	1 39/64	¾	−25	8.4	−2.5	28.0	6.9	---
אשד רובוטק	29/32	−9.4	29/32	1	1	29/32	1,900	1,721	1⅝	¾	81	10.5	−0.7	8.8	9.1	---
בי.וי.אר	8⅛	0	7⅞	8⅛	8⅛	7⅞	10,300	83,687	8½	3¾	63	12.8	−1.9	16.8	47.4	---
ביוטכנולוגיה	3½	−5.1	3 7/16	3 9/16	3 11/16	3 7/16	119,900	419,650	4¼	2	63	23.3	−7.7	17.0	132.0	---
גילת	27⅛	0.5	27⅛	27¼	27¼	26⅞	39,400	1,068,725	29⅛	12	126	39.6	7.0	34.2	226.5	32
די.אס.אס.איי.	11⅛	0	10⅞	11⅛	11¼	10⅞	56,300	626,337	13½	4¾	134	48.7	10.8	103.0	78.1	7
הכשרת ישוב	9⅛	0	8⅝	9⅛	---	---	---	---	12	7⅛	−16	168.0	1.2	238.3	85.0	71
הלתקייר	1 13/16	7.4	1 11/16	1 13/16	1 13/16	1 25/32	12,900	23,381	2 9/16	1 5/16	19	16.4	0.5	8.3	20.3	41
סימד רבינ'	6¼	2.0	6	6¼	6¼	6	5,000	31,250	8¼	3⅝	51	22.3	−18.1	32.2	68.6	---
מאואר	33¾	−1.8	33	33¾	34¼	33	59,700	1,992,488	36	10½	203	61.6	13.3	75.9	333.7	25
מ.י.ד.י.	1 9/16	19.0	1½	1⅝	1⅝	1½	49,500	77,343	2¼	1 1/16	56	5.6	−0.1	3.6	4.7	---
מקסמיקס	12	0	11⅞	12⅛	12¼	11⅝	82,200	986,400	13¾	3⅝	134	44.3	3.5	28.6	94.3	27
מלגרף	1¾	0	1½	1¾	---	---	---	---	3⅛	1⅛	−33	---	−8.1	3.5	5.7	---
מנדסה	8¼	−2.9	8	8¾	8¾	8	27,600	227,700	10⅛	4⅛	74	47.8	−6.3	22.7	85.6	---
ישמק	15/64	−6.3	7/32	9/32	¼	15/64	69,000	16,171	½	7/32	−53	10.0	−1.5	0.4	4.4	---
כרמל	13¾	0	13¾	14	13¾	13¾	100	1,375	15⅛	7	86	23.0	4.6	101.0	---	---
לן־נס	25 15/16	0	25⅝	26⅛	26⅛	25⅝	34,300	889,656	26⅛	15⅞	10	84.5	6.6	85.0	277.0	32
לייזר	10⅝	0	10½	10⅝	10⅝	10¼	16,000	170,000	11½	4 15/16	85	13.8	4.5	44.8	61.3	14
לנאופטיקס	16⅜	−0.8	16⅛	16⅜	16½	16¼	52,900	866,237	17½	6	102	37.0	6.4	22.4	97.9	15
מג'יק	7 41/64	−1.4	7½	7¾	7⅞	7½	18,100	138,295	11½	3⅝	30	13.4	−1.8	21.6	29.6	---
מגל	3½	−12.5	3¼	3⅝	3 9/16	3½	25,800	90,300	5	2⅝	17	15.0	1.7	18.3	17.4	10
מדיסאל	1 3/16	0	1¼	1½	---	---	---	---	1⅞	3/16	−37	3.2	−2.6	0.1	10.1	---
נייר חדרה	54	0	53⅜	54⅝	---	---	---	---	59¾	41½	15	163.0	21.9	323.0	205.2	9
וקסוס	6	0	5¾	6	---	---	---	---	6⅛	---	−87	163.0	21.9	323.0	22.8	1
סילוקום	3	20.0	2⅝	3	3	3	1,500	4,500	4¾	2	−27	5.7	−0.1	2.7	8.7	---
שופרס	3 1/16	0	3 1/16	3 1/16	3 1/16	3	8,000	24,600	3½	1½	44	12.0	−0.3	38.0	21.0	---
עידן	11/16	37.5	⅝	11/16	11/16	15/32	202,100	138,943	¾	¼	100	12.3	−2.4	21.0	20.4	---
עין לבוד	7	0	7	7⅛	---	---	---	---	8½	5⅝	12	25.0	2.8	97.0	21.0	8
ראדא	4⅝	2.8	4½	4⅝	4⅝	4½	47,300	218,762	6¼	3	23	13.0	0.1	34.0	27.1	271
קומס	¾	0	¾	1⅛	¾	¾	500	375	3⅝	¼	−73	2.9	−0.2	4.5	4.0	---
ת.א.פ.	4⅛	0	3⅞	4⅛	---	---	---	---	4¾	3¼	22	60.0	14.0	706.0	108.0	8
תאת	3¼	2.0	3¼	3⅛	3¼	3⅛	33,708	109,525	4⅛	1 11/16	27	---	---	17.5	28.9	---
תרו	7¼	1.8	7	7¼	7¼	7	26,800	194,300	8½	6½	−2	23.8	3.7	47.1	68.9	10
תדיראן	22⅝	−0.5	22½	22⅞	22⅞	22⅝	5,800	131,225	25¼	15	8	218.0	20.8	915.0	443.7	21
אופאל	19⅝	0.6	19¾	20	20	19¼	19,500	382,687	25¼	14	40	40.6	5.7	32.3	168.8	30
אי.וי.אי	27 1/16	1.2	26¾	27¼	27¾	26¾	33,600	909,300	39¼	13	188	29.5	9.4	54.0	148.6	16
אספל	6¼	1.0	6	6⅛	6¼	6¼	4,500	28,125	7 9/16	5½	−6	176.0	5.6	83.0	148.4	26
אינדיגו	26	−6.3	25½	26	28	25	291,000	7,566,000	64¾	15¾	56	20.0	−10.4	128.0	1303.9	---
אפי	68½	0.2	68½	69¼	69¾	67¼	105,500	7,226,750	70½	24	149	130.0	38.0	158.0	423.4	29
אקרוס	8½	6.3	8⅝	8½	8½	7¾	54,700	464,950	10⅝	6½	21	10.0	1.2	8.1	50.1	---
ג'יאומק	9½	−2.6	9½	9⅝	9¾	9⅛	752,000	7,144,000	10	6¾	10	82.0	−52.2	80.7	481.0	---
די.אס.פי.	33½	2.3	33½	33¾	33¾	31¾	109,100	3,654,850	33⅞	10	235	38.0	3.5	17.8	267.0	76
די.אס.פי.גרופ	19	0	19	19¼	19⅝	18½	71,500	1,358,500	26	13¾	−3	39.0	5.7	36.8	174.8	31
וס מנו'	25¾	−0.7	25¾	25⅞	26	25¼	254,300	6,516,438	27¼	13	27	110.0	22.6	94.9	1014.7	45
מרקורי	27½	−3.5	27½	28	28¼	27¼	90,700	2,494,250	29	11¾	100	95.0	2.3	30.6	351.4	153
ספיאנס	2⅜	0	2⅜	2½	2½	2¼	31,400	74,575	2⅞	1⅛	−83	−7.3	−29.0	37.0	30.4	---
פארמוס	2 9/16	−5.8	2 9/16	2 21/32	2 23/32	2 17/32	336,000	861,000	3 7/32	½	185	2.7	−12.5	0.1	37.2	---
פי.אי.סי.	24⅛	−1.0	24⅛	24¼	24½	24⅛	14,400	347,400	28⅛	20¼	−15	353.0	22.4	43.7	452.6	20
קומברס	22¼	1.1	22	22¼	22⅝	21⅝	217,200	4,832,700	23¾	11	87	312.0	14.5	113.0	442.8	31
קרן ישראל	11½	−1.1	11¼	11⅝	11½	11⅝	15,100	173,650	12⅞	9	14	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. [illegible]

נפילות בדאו ג'ונס עם פתיחת המסחר גרמו לירידות חזקות במניות רבות

וול סטריט

צבי רבין

נפילת מדד הדאו ג'ונס ב־40 נקודות מיד עם פתיחת המסחר ביום שישי גרמה לבהלה אצל כמה עושי שוק ומשקיעים, ואלו הורידו את מחירי המניות תוך דקות ספורות. טבע, לדוגמה, ירדה מיד ל־38.3 דולר, אבל תיקנה מאוחר יותר, כאשר גם הירידות בדאו ג'ונס התמתנו והמדד נסגר ללא שינוי.

סאיטקס – יורדת למרות רכישת אבקאס

הירידה הבולטת של סוף השבוע, כמו גם של כל שבוע המסחר, שייכת לסאיטקס. מאז הודיעה החברה על רכישת אבקאס, בסוף שבוע שעבר, ירדה המניה מ־20.5 דולר עד ל־19 דולר בסוף השבוע. הסיבה לירידה לא טמונה דווקא ברכישה והיא נגרמה, ככל הנראה, בגלל הירידות שהיו בשווקים בארצות הברית.

סאיטקס הפתיעה פעמיים את השוק בשנתיים וחצי האחרונות – בפעם הראשונה עם ההודעה על ירידה חדה במכירות באירופה, ובפעם השנייה עם ההודעה על מחיקת 25 מיליון דולר בארצות הברית. אחת הבעיות הגדולות של סאיטקס ברבעונים האחרונים, ואשר בגללה נגרמה מחיקה זו, היתה הירידה החדה במכירות של מוצרי הקדם דפוס באמריקה.

על פי הערכות, מכירות אלו הגיעו לשפל ברבעון השני ועתה הן במגמת עלייה. אולם מלבד מוצרי הקדם דפוס מוכרת סאיטקס גם מוצרים אחרים בשוק האמריקאי – מוצרי דפוס דיגיטלי של חברת ורסטק – שתורמים רבות למכירותיה.

אינדיגו – שווי שוק 1.3 מיליארד ד'

אחותה של סאיטקס לקבוצה – אינדיגו – הגיעה בסוף השבוע לשווי שוק של 1.3 מיליארד דולר בלבד, וכל אותם בעלי מניות של החברה, ובעיקר עובדים שלא מימשו את האופציות כאשר היתה ההזדמנות בידם, מבינים עתה מה משמעותה של אופוריה בשוק המניות.

אינדיגו נסחרת עתה במחיר הגבוה רק ב־25% ממחיר ההנפקה, בעוד שלפני חודש וחצי היא נסחרה במחיר הגבוה ב־200% ממחיר זה.

מניה ישראלית נוספת שירדה ירידות חדות בתקופה האחרונה, ואשר אחד ההבדלים הגדולים בינה לבין אינדיגו מתבטא בשווי השוק שלה שבסוף השבוע היה 31 מיליון דולר, היא אודיוקודס. מניותיה נסחרו לפני ארבעה ימי מסחר ב־8.25 דולר, וביום שישי, עם פתיחת המסחר, הגיעה המניה לשפל של 6 דולר, אולם המחיר עלה מעט בהמשך.

הירידות במניה מפתיעות על רקע התוצאות הכספיות של החברה והמוצרים החדשים שלה. החברה סיימה את הרבעון השני עם מכירות של 3.1 מיליון דולר שמתוכם 1 מיליון דולר הכנסה ממכירות התוכנה ללימוד אנגלית שפיתחה החברה יחד עם ברליץ.

אודיוקודס הרוויחה ברבעון השני 700 אלף דולר – הרווח הגבוה ביותר שהציגה ברבעון כלשהו. לחברה מזומנים בסך 8.2 מיליון דולר וההון העצמי שלה הוא 18 מיליון דולר.

שיאים חדשים בדי.אס.פי.קומיוניקיישן

בעוד אודיוקודס נופלת למחיר שפל חדש, הרי שההנפקה הטובה ביותר של '95 – די.אס.פי קומיוניקיישן – ממשיכה לשבור שיאים. ביום שישי הגיעה החברה לשווי שוק של 295 מיליון דולר, בעוד שחברת האם לשעבר שהונפקה שנה קודם לכן – די.אס.פי גרופ – ירדה בתקופה האחרונה, ונסחרת בשווי שוק של 178 מיליון דולר.

די.אס.פי קומיוניקיישן שברה השנה שיא נוסף והיא החברה הישראלית הראשונה שהצליחה לבצע שתי הנפקות בוול סטריט בתקופה של שלושה חודשים.

האיש שעומד מאחורי שתי חברות אלו הוא דוידי גילה, אשר ניהל בתחילה את די.אס.פי גרופ והנפיק אותה בפברואר '94. לאחר שהונפקה די.אס.פי קומיוניקיישן הוא עבר לנהל אותה ופינה את הכסא בדי.אס.פי.גרופ לאלי פורת.

די.אס.פי.גרופ מייצרת שבבים שהופכים קול אנלוגי לדיגיטלי – ומאפשרים ליצור מגוון רחב של מוצרים. לפני כשבועיים הודיעה החברה על פיתוח חדש שיאפשר לספקי אינטרנט לשדר בזמן אמת שידורי טלוויזיה ומדיה. כך לדוגמה ניתן יהיה לקלוט שידורי תחנת טלוויזיה מארצות הברית בזמן אמת בתל אביב, דרך רשת האינטרנט.

ההערכות הן כי מוצר חדש זה יכול לתרום להכנסות החברה עד 35 עד 45 מיליון דולר במכירות. למרות פיתוח חדש זה ירדו כאמור מניות החברה בחודש האחרון מ־24 דולר עד ל־19 דולר בסוף השבוע. אחת הסיבות לירידה היא הורדת צפי רווחי החברה על ידי שני אנליסטים מ־0.95 דולר למניה ל־0.89 דולר למניה.

אופאל – ירידות בענף הסמיקונדקטורים

חברה ישראלית נוספת שגם היא הונפקה ב־'95, ואשר נישאה על גלי הגאות בענף הסמיקונדקטורים אליו היא שייכת, היא אופאל, שירדה בימים האחרונים. הגאות בענף גרמה למחיר המניה לעלות בשבוע אחד מ־17 דולר לשיא של 25 דולר – אולם לאחרונה התרבו החששות כי הצמיחה בענף הסמיקונדקטורים תיעצר מעט, ולכן מרבית המניות בענף ירדו, וכך גם אופאל, שנסחרה בסוף השבוע ב־19.6 דולר.

החברה הודיעה השבוע כי זכתה בהזמנה הראשונה שלה מיצרני סמיקונדקטורים קוריאניים, שמבצעים בשנה האחרונה השקעות אדירות בהקמת מפעלים. אופאל מכרה מערכת של מכונת מדידה אוטומטית לקונצרן יונדאי.

בי.וי.אר – המניות עולות למרות ההפסדים

גל הדו"חות הכספיים לרבעון השני חלף וכעת ממתינים לרבעון השלישי, אולם יש חברות שעדיין מפרסמות תוצאות לרבעון השני. אחת כזו היא בי.וי.אר. מניות החברה עלו בחודש וחצי האחרון – מ־5 דולר עד ל־8.1 דולר בסוף השבוע, תוך מחזורים גבוהים. אבל לא הדו"חות הכספיים הם הסיבה לעלייה – אלא זכיה בחוזה משמעותי בהודו.

בי.וי.אר המשיכה להפסיד גם ברבעון השני – 2.2 מיליון דולר לעומת רווח של 847 אלף דולר ברבעון המקביל. בחצי הראשון של '95 הפסידה החברה 3.8 מיליון דולר לעומת רווח של 110 אלף דולר במחצית המקבילה.

הרווח במחצית הראשונה של '94 נגרם בגלל רווח הון מהנפקת נכסים. ההון העצמי של בי.וי.אר מסתכם ב־9 מיליון דולר לעומת 14 מיליון דולר ברבעון המקביל.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה	מחיר מניה בדולרים		שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אי.סי.איי	21.4	⬇	−2.8%	14.7
אינדיגו	26.0	⬇	−6.3%	7.5
טבע	38.9	⬇	−0.3%	4.7
די.אס.פי	33.5	⇧	2.3%	3.6
גילת	27.1	⇧	0.5%	1.0
מדד דאו ג'ונס	4764.1	⬇	−0.1%	
מדד נאסד"ק	1053.4	⬇	−0.5%	

תשנ"ה – שנת האפיקים השקליים; האם תשנ"ו תהיה שנת הצמודים?

בעוד שהתחזית האינפלציונית לחודשים הקרובים מקטינה את כדאיות ההשקעה באפיק השקלי, הרי שעל פי התחזית לשנה הקרובה מעריכים השחקנים בשוק כי אפיק זה עדיף על פני הצמוד

מחיר הכסף

גלית חמי

אם להתבסס על השינוי בתשואות המק"מים הארוכים שעלו מתחילת החודש מ־14.1% בממוצע לכ־15% הרי שהחלטתו של נגיד בנק ישראל בסוף השבוע להעלות את שיעור הריבית בנקודה אחת לא היתה אירוע מפתיע בקרב שחקני השוק המוניטרי. נראה כי הם ציפו להעלאה גבוהה יותר שתביא לתיקון כלפי מטה בטווח הקצר.

בסיכום כולל של שנת תשנ"ה עלו המק"מים בשיעור של 15.5%, המבטא עלייה ריאלית של 5.4%, וכיום הן נמצאות ברמות תשואה של 15%. לעומתם בלטו האפיקים הסולידיים הצמודים, בתשואות ריאליות שליליות – האג"ח השקלי הצמוד ירד ב־3.5% ומדד המט"ח ב־4.3%.

השחקנים בשוק מעריכים כי בתקופה הקרובה תתהפך המגמה – על רקע ציפיות למדדים גבוהים יחסית עד לסוף השנה, מסתמנת מגמה חיובית בשוק צמודי המדד. אולם לפי ההערכות לאינפלציה נמוכה יותר בתחילת 96', למרות העלייה החדה בכמות הגיוסים של בנק ישראל, לא צפוי לחץ לעליית התשואות באפיק צמודי המדד.

במידה וציפיות האינפלציה יתממשו ובהתחשב ברמות התשואה הנוכחיות של 15% במק"מים, 15.7% בגילונים ו־16.1% בשחר, הרי שהאפיק השיקלי נראה כאלטרנטיבה עדיפה על פני צמודי המדד.

בשוק אג"ח הצמודות נרשמה בשבוע שעבר עלייה בביקושים שהביאה לירידה של 0.4% בתשואות. כפי שניתן לראות בגרף, הביאה ירידה זו לשינוי בעקום התשואות שלאחר תקופה של שנה, בה שמר על קו שטוח, קיבל לראשונה שיפוע משמאל לימין – כיאה לעקום "קלאסי".

אדם ורינר, המנתח את שוק האג"ח, מציין כי אחד הגורמים האפשריים לשינוי העקום הוא הביקושים בקופות הגמל וקרנות הנאמנות, וכן מצד החברות המגדילות אחזקות בטווחים הקצרים – מה שמוריד את העקום כלפי מטה.

להערכתו, עד כה היו חששות בשוק מיציאתן של הקופות כרוכשות עיקריות בשוק וכן חשש מגידול בהיצע מצד האוצר. חששות אלו לא התממשו במלואן – מה שהוריד את עקום התשואות למבנהו הקלאסי.

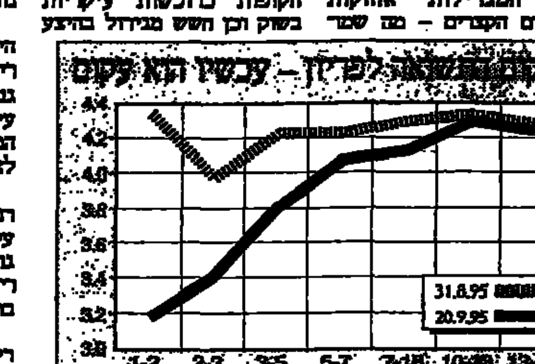

ריביות בנק ישראל	
ריבית היעד של בנק ישראל	13.20%
מכרז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע), נומינלי	13.30%
ריביות הציבוריות	
ריבית פריים, נומינלי	14.70%
אשראי לציבור (משוקלל), אפקטיבי	19.01%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	21.30%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	18.09%
אשראי אודקל, נומינלי	13.60%
אשראי אודקל, אפקטיבי	14.70%
ריבית קרדיטורית	
פק"מ ליום – 50 עד 100 אלף שקל	9.88%
פק"מ ליום – חצי מליון שקל	10.23%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף שקל	10.97%
מק"מ לחודשיים	12.92%
מק"מ לשנה	15.12%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	2.32%
אג"ח צמוד מדד ל־5 שנים (נטו)	2.73%
אג"ח צמוד מדד ל־10 שנים (נטו)	2.67%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל־3 חודשים	5.844%
שטרלינג – ליבור – ל־3 חודשים	6.802%
מארק – ליבור – ל־3 חודשים	4.170%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות המשתנים	18.11%	12.77%
מניות הבריים	3.29%	–1.38%
אג"ח צמוד מדד	5.20%	0.44%
אג"ח צמוד מט"ח	4.79%	0.05%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ועד היום (הערכה) ב־4.06%)

להערכת כלכלני בנק לאומי הירידה בתשואות האג"ח הקצרים נבעה ככל הנראה מביקוש גבוה מהצפוי, שגרם למשקיעים רבים לחפש אלטרנטיבות המספקות הגנה גם מפני אינפלציה.

להערכתם, בהתחשב באלטרנטיבות השיקליות, הפרמיה על הגנה מפני אינפלציה הגלומה בתשואות האג"ח הקצרים, גבוהה במקצת, והירידה בתשואותיהן גבוהה מידי.

הסבר אפשרי לכך הוא שירידה זו נבעה מסיבה טכנית לנוכח בעיית הסחירות בסדרות אלו.

להערכתם, בהתייחס לתשואות המק"מ (כ־15% בגילום שנתי) ולתחזיות האינפלציה (כ־9%–10%), ייתכן כי נראה תיקון בתשואות אגרות החוב הקצרות. בתשואות האג"ח הארוכים הם צופים יציבות יחסית בזמן הקצר. אך בטווח הארוך תיתכן ירידה לרמת תשואות של 3%–4%, בתנאי שלא יהיה שינוי באינפלציה.

בשוק המט"ח נרשמה בשבוע שעבר עלייה של 0.24% בגלבועים. עליה זו התרחשה למרות ירידת שער הדולר ביחס לשקל בשיעור של 0.3%. מרבית סדרות הגלבועים נסחרים כיום בתשואה ברוטו של 6.6%–7%.

לחצי היצואנים מצד אחד לבצע פיחות בעקבות שחיקה מאסיבית ברווחיהם והגירעון המסחרי הגדל, מעלים את הסבירות לפיחות בשער השקל. ואולם, מצד שני החשש מהאצה בקצב האינפלציה בחודשים הקרובים מונעת פיחות משמעותי יותר.

להערכת כלכלני בנק לאומי ייתכן מאד כי בטווח הקצר נראה תיסוף נוסף בשקל, עקב עליית הריבית. ואולם בטווח של חודש ומעלה קיימת עמימות ואי הוודאות ביחס לשינויים נוספים בריבית וכן באשר למידת התערבותו של בנק ישראל במסחר.

תשנ"ה בבורסה

3. בזק – תשנ"ה שנת הזרים

(המשך מעמוד ג1)

הכוכבים של תשנ"ה בבורסה הם לא הממשלה, לא ההתאוששות, לא פרנקל, לא שוחט, לא האינפלציה ולא הבנקים ואפילו לא הגירעון המסחרי של ישראל (הוא יהיה מן המועמדים לכוכב של תשנ"ו) – הכוכבים של תשנ"ה הם המשקיעים הזרים שהופיעו כמו באביב וכנראה יהיו איתנו עוד אביבים רבים.

אין להם פרופיל מסוים – חלקם משקיעים לטווח ארוך, אחרים משקיעים מאוד קצרים ועצבניים; חלקם מונעים על ידי אופנות – היום שווקים מתעוררים זה In ומחר זה אולי Out וחלקם שייכים לכסף ספקולטיווי חם ומהיר תנועה.

אבל כל זה לא ישנה את הכיוון הכללי – הבא שהבורסה התל־אביבית עלתה על מפת ההשקעות הבינלאומית. זה לא רק עידוד חיצוני חיובי של כסף ושל מטבע זר אלא עידוד חיצוני חיובי של שחקנים חדשים, דעות חדשות, רעיונות אחרים, שיטות אחרות ומקצועיות. זה יכול להתנהל לאט ומהר, עם עליות ומורדות – אבל זה כנראה התהליך החשוב ביותר שיהיה בבורסה הישראלית והוא החל בתשנ"ה.

על פי אומדנים – בתשנ"ה זרמו לבורסה כ־300 מיליון דולר של משקיעים זרים, וזאת ללא ההשקעות הריאליות הגדולות, כמו רכישת השליטה בשמרוק על ידי כור. הכסף הזר היה כנראה המנוע העיקרי שהביא למהפך בשוק המניות בעיצומה של תשנ"ה.

כנראה שאין נביא בעירו – 4 שנים לאחר הנפקתה לבורסה, הצליחה מניית בזק להעלות לראשונה חיוך על שפתיהם של המשקיעים, רק כשמשקיע זר גדול נכנס לחברה; כייבל אנד־וויירלס הבריטית רכשה חבילת מניות ב־600 מיליון שקל בבורסה ובעסקות מחוץ לבורסה – ומניית בזק קפצה ב־70% ומשכה איתה את כל הבורסה.

4. פספורט – כיצד היא הצליחה להגיע לכאן?

כיצד הצליחה פספורט להגיע למקום הרביעי של רשימת 20 המניות הטובות בתשנ"ה בטעות. לא רק במובן המטאפורי של המילה – אלא גם במובן המילולי – כפי שיוסבר בהמשך.

חברת פספורט עברה בברכה של אחת הפרשיות הבורסאיות המעניינות של תשנ"ה. סיפורה של השתלטות של קבוצת קווי אשראי על קבוצת יואל כולל בתוכו הרבה מאוד מהתופעות, התחבולות, החוליים והמיוחד בשוק ההון בכלל ובשוק ההון הישראלי בפרט.

מה הביא את מניית פספורט לעלות ב־103.5% השנה? האם זה סיפורי הנפט והדמיון של בעל השליטה הקודם בן אלמליח – כנראה שלא. אלמליח, שהיה צ'מפיון בגאות התגלה כמצליחן קטן עם בא השפל בבורסה; אלמליח, שהיה מלך חיפושי הנפט התגלה כאלוף משיכת הכספים מחברות ציבוריות שידע רק כיצד לייצר ערך לעצמו ובשורה התחתונה ייצר רק הפסדים למשקיעים.

אז אולי אלה התרגילים המבריקים של אנשי הבורסה הבעייתי יובל רז שרכש את השליטה בפספורט? אולי אלה הקבצאות, גיוסי ההון, עסקות בעלי העניין וההחלפות – הן אלה שהצליחו לייצר למשקיעים בפספורט בתשנ"ה ערך כה גדול – עלייה של למעלה מ־100%? כנראה שלא. הקבצאות, גיוסי הון, עסקות בעלי עניין הן יפות לימים טובים בהן הציבור קונה "ניירות" ולא "חברות". בסופו של דבר, בניגוד למה שנדמה לפעמים, יש מעט מאוד ניסים בעולם העסקים, וכמו בכל סרטים מכבי הכסות הם בדרך כלל הראשונים שראשם ייערף על ידי "השוק" בימי השפל.

הדרך היחידה של מנהלים וחברות מהסוג של פספורט להעלות מניות ביותר מ־100% בתקופה כזאת בשוק ההון היא מה שקוראים "ספליט הפוך". לפני 3 חודשים הודיעה פספורט כי כל 10 מניות שלה יהפכו למניה אחת. כתוצאה מכך עלתה המניה באופן טכני משער של כ־55 נקודות ל־550 נקודות. מובן כי לדידם של המשקיעים לא חל שום שינוי בערך המניות שבידם.

רק טעות של אנשי בנק הפועלים שהכינו לנו את רשימת המניות הטובות והגרועות גרמה לכך שפספורט נמצאת ברשימה זו. היא לא עלתה ב־100% בתשנ"ה אלא ירדה ב־80% – מה שמבטיח לה מקום של כבוד בצד השני של הטבלה. וכל עוד התפריט העסקי של הקבוצה הזאת יכלול בעיקר עסקות בעלי עניין – קשה להבין שתימצא דרך אחרת להעלות את מניותיה למעט הספליט ההפוך.

5. אברבוך – עם 7,000 שקל נטו בחודש

הרבה דברים השתנו בבורסה בתשנ"ה – אבל בתחום השכר וההטבות לבעלי עניין אין הרבה חדש תחת השמש. הבשורה היחידה שהביאה השנה העברית היוצאת לתחום זה היא חוק קרנות הנאמנות החדש שנכנס לתוקפו כחודש לאחר תחילתה של תשנ"ה. חוק זה מחייב את מנהלי קרנות הנאמנות להופיע באסיפות הכלליות של החברות ולייצג את הציבור הרחב כשעולות לדיון החלטות העשויות לפגוע באותו ציבור.

חוק קרנות הנאמנות יצק לראשונה תוכן אמיתי לאסיפות הכלליות ויחד עם כמה תיקונים בפקודת החברות הוא נתן גם כמה שיניים לציבור המבקש לדאוג לאינטרסים שלו בחברות הציבוריות. התוצאה היא שבתשנ"ה החל המאבק הגדול של הציבור הרחב, באמצעות מנהלי הגופים המוסדיים, נגד בעלי שליטה העושים בחברות הציבוריות כברכושם הפרטי.

המאבק הוא בעייתי; היו בו הרבה ניצחונות אבל יותר כישלונות. וכנראה שכמה ניצחונות היו מיותרים, שכן כתוצאה משיפוט לקוי והאווירה הכללית גרמו משקיעים מוסדיים עוול לכמה בעלים ומנהלים בחברות ציבוריות.

אלא שהלקח העיקרי של תשנ"ה הוא ששכר מנהלים הוא בעיקר עניין של נורמות; הוא יכול להיות קשור יותר או פחות לתוצאות כספיות – אך בסופו של דבר רמתו נקבעת בעיקר על ידי הנורמות העסקיות והתרבותיות.

במקום ה־13 ברשימת המניות המצליחות של תשנ"ה אנחנו מוצאים חברה שלמנכ"לה היתה משכורת חודשית בעלות של כ־12 אלף שקל בחודש – מה שאומר משהו כמו 7,000 שקל נטו בכיס. עם משכורת כזאת, ועם תוצאות כספיות משופרות, לשלום אברבוך לא היה הרבה מה לומר ל"הארץ" כשביקשנו את הסבר למשכורת הנמוכה שלה: "אנחנו אנשי עבודה. תבוא אצלי למפעל – על שרפרף אני אושיב אותך", אמר לנו ומיהר לסגור את הטלפון.

אותנו הוא היה מושיב על שרפרף, אבל את אברבוך צריך אולי להושיב על כסא גבוה יותר – 7,000 שקל בחודש זה אולי מוגזם, אבל כמה בעלי שליטה בחברות בורסאיות יכולים להרהר שנית בגובה שכרם.

6. ניקוב – לכל סוס הסיכויים שלו

שותפו של גורו ההשקעות האמריקאי וורן באפט אמר כי לבורסת מניות ולהימורים על סוסים יש הרבה מן המשותף. ניתן להמר על סוס מוצלח, צעיר ובעל רקורד טוב, אבל ביחס של 3:2. ניתן גם להמר על סוס מבוגר, פצוע ובעל רקורד בעייתי – אבל כאן כבר לדרוש יחס של 1:10 או 1:20.

מניות כמו ניקוב נראו בתחילת תשנ"ה כסוס לא אטרקטיבי במיוחד. חברת המחשבים נטולת הדמיון הציגה אז הפסדים מתמשכים – אלא שהיא נסחרה בשווי שוק של 3 מיליון דולר וחוזה גדול שהיא זכתה בו [illegible] העביר אותה לרווח נקי של 3.1 מיליון שקל במחצית הראשונה של 95' לעומת הפסד של רבע מיליון שקל במחצית המקבילה. ביחס סיכויים כזה הסוס הזה נמצא בתחילת תשנ"ה – הוא היה כנראה הימור מוצלח, כמו הרבה חברות כ"ים קטנות שממחיר של שני שליש או חצי מההון העצמי הן עשו "קאמבק" גדול בשנה העברית היוצאת.

הבעיה עם מניות כמו ניקוב, סופר אפאקל או אוריאלי – כולן חברות כ"ים קטנות שהציגו גידול חזק ברווחים במחצית הראשונה של 95' – היא שהן... קטנות. חלק ניכר מהחברות הקטנות בבורסה נוטות לעבור במחזוריות בין תקופות גאות ושפל – שנתיים של רווחים גבוהים ושנה אחת של הפסדים.

רק בחלק קטן יחסית מהחברות הללו יש רציפות, עקביות ויציבות עד למשקיעים לאורך זמן. בבורסה מהן, שכר המנהלים נוגס בתקופות טובות נתח ניכר מהרווחים ומותיר אותן עם תשואה על ההון נמוכה.

7. אלקטרה צריכה – האימפריה של ולקינד

בימים אלה כבר מתנהל דיון ציבורי על הריכוזיות הגדולה בכלכלה ובמשק הישראלי על העובדה שמרבית הקונצרנים והחברות הגדולות עדיין נשלטים על ידי מספר בודד של גופים – קבוצת אלקו היא הדוגמה הצינית, ההפוכה והמעניינת מכולן.

קבוצת החברות של אלקו, ששווי השוק המצרפי שלה מגיע ל־1–2 מיליארד שקלים (תלוי בדרך החישוב) היא למעשה הגורם הפרטי הכמעט יחיד במשק הישראלי שהצליח בעשור האחרון לעשות את קפיצת המדרגה ולהפוך מחברה בינונית לקבוצה תעשייתית־מסחרית ענקית.

גם אליעזר פישמן הצליח לעשות מהלך אדיר בעשור הזה – אלא שמבחינת הסיפור הוא קצת יותר מורכב; מורכב מהרבה מאוד מנוף פיננסי ושותפות עם משקיעים גדולים כמו בריטיש־פטרוליום ובנק הפועלים. אצל אלקו – זהו גרשון ולקינד נטו, עם קצת עזרה מהציבור.

אלקטרה צריכה מקבוצת אלקו היא הדוגמה הקלאסית ביותר; מדובר בחטיבה שהיתה בתוך חברת אלקטרה שנרכשה על ידי ולקינד לפני 4 שנים מקונצרן כלל. תחת ניהולה של כלל – אחד הקונגלומרטים העסקיים הגדולים בארץ, אלקטרה היתה חברה מאוד אפורה. אצל ולקינד היא הפכה לאחת מ־10 החברות היחידות במשק שמציגות 5 שנים ברציפות – גם במחזורים וגם ברווח. אלקטרה צריכה שונה עם חטיבת המוצגים של אלקו, המחזירה על שוק המוצגים תוך 3 שנים הפכה לגורם הגדול ביותר בישראל בתחום מוצרי הצריכה החשמליים.

אלקטרה צריכה היא לא רק סיפור של הבראה וצמיחה – אלא בעיקר סיפור של ייצוא. אלקטרה צריכה תמכור השנה לייצוא והמפעליה בחו"ל בהיקף של כ־600 מיליון שקל. מעטות הן החברות התעשייתיות שהצליחו לעשות פריצה כה משמעותית לשווקים בינלאומיים; מרבית הפריצות היו בהייטק, וגם בהשוואה להצלחות ההייטק, אלקטרה מציגה ביצועים לא רעים.

אלקטרה צריכה היא כרטיס הביקור המשמעותי של המנהל גרשון ולקינד. באמונה התוויקה – אלקו תעשיות – אף פעם לא נדע בביטחון עד כמה ההצלחה נובעת מניהול ועד כמה היא נובעת על כך שהלקוח הגדול ביותר שלה הוא המונופול ששמו חברת חשמל.

בניגוד לחברות כמו תדיראן, סולל, כבלים, כבלי ציון, נשר ועוד שורה של חברות מצליחות שמנהליהם זוהו עם הצלחה, אלא שהם נבנו בעיקר על מכירות למונופולים הממשלתיים או שהן בעצמם מונופולים – אלקטרה צריכה היא מסוג החברות בהן רק הניהול יכול להסביר את המספרים והתשואה העודפת.

כאן לא מוכרים מלט במחירים ידועים מראש; לא נשענים על בסיס סטטי בתוכניות ההשקעה של בזק וחברת החשמל; לא מוכרים מרכזיות דיגיטליות לבזק במחירים שאינם בהכרח תחרותיים בהשוואה בינלאומית; לא מתחלקים עם כמה יצרנים בודדים לאורך שנים במכרזים של חברת החשמל – כאן מוכרים מוצגים בשוק מקומי תחרותי ובשוק בינלאומי אכזרי. וזה הבדל גדול.

8. שלושת המופלאים – נסיונל, רייכרט וישגד

הרבה מן המשותף יש ל־20 החברות שמניותיהן הניבו בתשנ"ה את התשואה הגרועה ביותר; אבל הקבוצה המגובשת והמלוכדת מכולן היא של עזרא רייכרט, אבי כהן וד"ר משה פרג בעלי השליטה בחברת מוצרי הבנייה רייכרט, חברת התעשיות ישגד וחברת הביטוח להנסיונל.

תחומי הפעילות לא בחברות דומים – אבל הסיפור דומה להפליא: כל אחד מהשלושה נחשב בתחילת תשנ"ה לפנומן בתחומו. עזרא רייכרט הצליח לייצא מוצרי בטון מאוד – חברת רייכרט הציגה שיעורי רווחיות כפולים משל המתחרות בענף; אבי כהן הצליח להרוויח ולצמוח בתחום עבודות התשתית בתקופה בה מרבית המתחרים עברו להפסדים כבדים; ד"ר פרג עלה על שניהם הצליח לייצר רווחים ותשואה על ההון שהשלושה לא רק מהמצופה הכלכלית בענפי הביטוח אלא מכל ענף אחר בעולם הכלכלי. היחיד שהתקרב בו בתשואות על ההון, היה אולי ביל גייטס – וגם זה רק בשנים הראשונות של מיקרוסופט.

בתשנ"ה התברר כי אין ניסים, אי אפשר להפגין לאורך זמן ביצועים שמנותקים מהנעשה בענף – או שמשהו כאן לא בסדר, או שמשהו כאן לא בסדר.

בתשנ"ה התפוצצו שלושת הבלונים: רייכרט הגיעה לכינוס נכסים ואז התברר כי בדו"חות הכספיים שלה היו רמאויות וניפוחים בהיקף של למעלה מ־100 מיליון שקל, כמו גם חשדות לשוחד של העלמות מס, אי גילוי נאות בתשקיפים וכהנה וכהנה.

ישגד לא הגיע לכינוס נכסים – אבל סופם של המשקיעים במניותיה, בעיקר קופות הגמל של הבנקים הגדולים לא היה טוב יותר. החברה שגייסה 20 מיליון שקל הצליחה באורח פלא למחוק ברבעון אחד לאחר ההנפקה את כל הגיוס בהפסד שרק שמונה רואי חשבון יצליחו להסביר אותו.

להנסיונל הציגה הפסדים כבדים ברבעון הרביעי של 94' וברבעון השני של 95' ומניותיה ביצעו את אחת הצלילות העמוקות ביותר שהיו אי פעם בבורסה. חוץ ממנכ"ל החברה, ד"ר משה פרג, שידע לקבל משכורות בכמה עשרות מיליוני שקלים – קשה לראות איך בעלי המניות יראו את כספם בחזרה – גם אם ידבקו במניות עוד שנים ארוכות מאוד.

9. המופלאים – ורואי החשבון שלהם

אבל הסיפור של נסיונל, רייכרט וישגד הוא בראש ובראשונה, לדעתנו, סיפורם של רואי החשבון של חברות ציבוריות. השאלה שהעלו כל הפרשיות הללו היא לא "כיצד עברו החברות הללו להפסדים כה גדולים" אלא "האם הן באמת הרוויחו את אותם סכומים עליהם הן דיווחו בתוצאות הכספיות".

ברייכרט כבר ניתנה תשובה – הדו"חות היו בלוף מהתחלה ועד הסוף. מה חלקו של רואה החשבון משה הרפז (אם היה כזה) ומה חלקם של המנהלים ובעלי השליטה בתרמית הזאת – עדיין לא ברור.

בישגד אין עדיין תשובה. בית המשפט אמור להחליט על מינוי חוקר מטעמו שיבדוק את הנעשה בחברה; דו"ח דומה שהוגש על ידי חוקר שמונה מטעם בית המשפט לווידאומטריקס לימד אותנו פרק מעניין ברמאויות וניפוח דו"חות כספיים. רואה החשבון צבי רז הוא שחתם על הדו"חות שבתשקיף.

בלהנסיונל – זאת רק התחלה של הפרשיה; אולי במסגרת הבקשה לתביעה ייצוגית שהוגשה נגד החברה לפני שבועיים תתברר הפרשיה ותקבל תשובה לשאלה "האם ניתן היה לרשום את הרווחים המבוטלים שהופיעו בדו"חות של החברה עד לפני חצי שנה, אם לאו". כאן מדובר כבר בליגה לאומית – משרד רואי החשבון סומך־חייקין.

10. נגריה, חומוס, בשר, קבלנים ונפט

והנה עוד כמה מה"מכבות" של תשנ"ה בבורסה וסיפוריהן עימן: לא פחות מ־6 שותפויות נפט מופיעות בטבלה הזאת – ולא בכדי: תשנ"ה היתה שנת ההתפכחות מאופוריית הנפט שהאבסורדים אליהם היא הגיעה בשיא בלטו למרחוקים – שווי שוק מצרפי של כשני מיליארד שקלים לקומץ שותפויות הנפט בבורסה בה מעולם לא היתה תגלית משמעותית.

תשנ"ה היתה כמובן השנה של התרסקות עשרות חברות קטנות שמעולם לא היתה הצדקה לרישומן בבורסה, ורק הטירוף שאחז בנו בסוף 93' איפשר לבעלי השליטה בהן לגייס סכומי כסף שהם לא תרוויחו מעולם וגם לא יוחזרו גם אם יחיו עד 120; נגריית לוחות גליל, או סלטי שמיר של משפחת זרייקן הן שתיים מהדוגמאות הבולטות – ויש עוד רבות כמותן פזורות על פני כל הרשימה המקבילה בבורסה.

תשנ"ה היתה שנת הקריסה של קונצרן המזון של זהרי עזרא – קונצרן בו היו הרבה מאוד אוויר ונדל"ן ומעט מאוד בשר. שוב התברר כי מי שעוסק במזון או בכל עסק מסחרי או תעשייתי אבל מפיק בעיקר רווחי הון – יחזור בסוף לגודלו הטבעי ולמעשה ייעלם כמעט לחלוטין מהמפה.

שוק הנדל"ן היה בתשנ"ה השוק שלא נפל; או אולי השוק שעוד לא נפל. אבל בתשנ"ה למדנו כי גם אם מחירי הדירות ממשיכים לעלות – אפשר להפסיד, הרבה ויפה. קבלנים ויזמים רבים הציגו הפסדי ענק ואצל כמה מהם כמו רסאל גרופ, פשיטת רגל – היא לא רעיון מופרך לחלוטין.

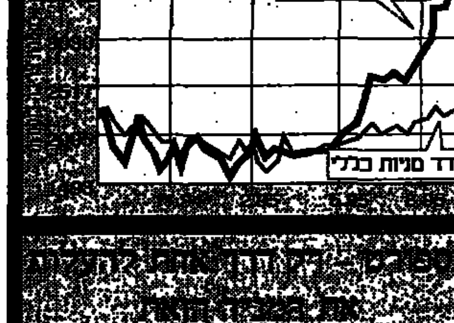

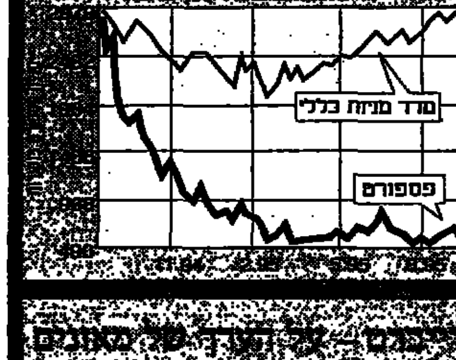

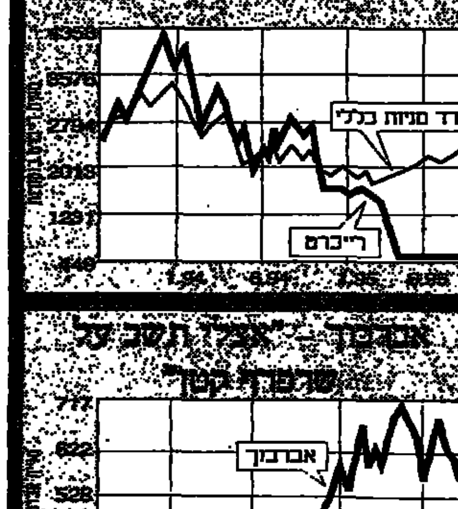

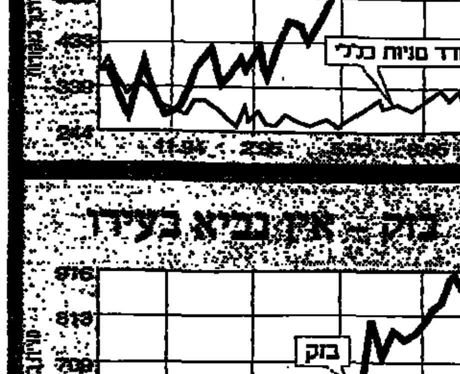

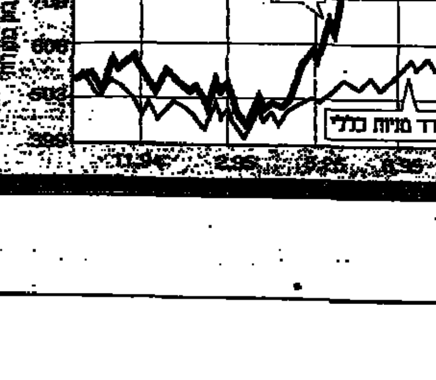

30.10.95 - 28.10.95, מרכז הקונגרסים הבינלאומי (בנייני האומה)
ועידת ירושלים לעסקים 95
העסקאות הכי טובות נרקמות בהפסקות...
הקשרים
BUSINESS MARKET
המידעון לקשרי עסקים ועידת ירושלים לעסקים 95
אתה בא לוועידת ירושלים לפגוש אנשים - גם לעשות עסקים. להיפגש. לדבר ביזנס. ראה את העניין מסודר: כל הפרטים שלך, איזה סוג של עסקים ועסקאות אתה רוצה לעשות, פרופיל החברה שלך - הכל נכנס לקשרים - ביזנס מרקט. המידעון העסקי המלווה את באי הוועידה ומאפשר להפגיש אותך עם כל מי שאתה מחפש וכל מי שמחפש אותך. ריכוז כזה של הזדמנויות עסקיות וקשרים עסקיים לא תמצא בשום מקום אחר.
הירשם עכשיו לוועידת ירושלים לעסקים. כולם ימצאו אותך.
פקסס עכשיו לגלובס 03-7532437 או צלצל 177-022-1223 ואתה בפנים!
אני מעוניין להירשם לוועידת ירושלים לעסקים 95 ולצרף את פרטי החברה שלי ותחומי העיסקאות בהם היא מעוניינת ל"קשרים-ביזנס מרקט" שיחולק לבאי הוועידה. אנא צרו איתי קשר בהקדם לקבלת כל הפרטים.
שם / חברה
תפקיד / טלפון / פקס
כתובת
28.10.95 - 30.10.95, מרכז הקונגרסים הבינלאומי (בנייני האומה)
ועידת ירושלים לעסקים 95
גלובס
מורל

שווקים / אייל גורביץ'

יציבות לדולר — 100.1 ין; ירידות חדות בבורסות אירופה

הדולר התאושש מן הירידות החדות וסגר את השבוע ברמת 100.1 ין ו-1.42 מארק לדולר; הדאו ג'ונס פתח בירידה של 40 נקודות אך סגר ללא שינוי; ירידות חדות בבורסות אירופה על רקע קריסת הדולר

וול סטריט

את יום המסחר האחרון של השבוע סגר הדאו ג'ונס כמעט ללא שינוי, אך הסיפור המעניין שייך לתחילת המסחר. שבירה חזקה וירידות של 40 נקודות היו מנת חלקה של שעת המסחר הראשונה. היו אלה השרידים האחרונים של קריסת הדולר כאשר לקינוח צצו שמועות כי שערי הריבית יושארו על כנם, לאחר פגישת מעצבי המדיניות של הפדרל ריזרב ביום שלישי הקרוב.

סקטור הרכב ויצרניות המחשבים, היו אלה שהובילו את הירידות כאשר מבין הענקיות הכבדות של הדאו, בלטו בעליות מניות כמו פרוקטור והמבל וקוקה קולה, המאופיינות ברווחים יציבים גם בתקופות מיתון ומשתייכות לסקטור המניות המחזוריות.

בנוסף לצרות היום יום, הרי שעל השוק מעיקות כרגע הודעות האזהרה הגישלונות הרשות לבקרים מכיוונן של חברות מובילות. מבין הראשונות בסבב היתה קטרפילר, שהודיעה לפני כשבוע על סיכויים טובים לכך שרווחי הרבעון השלישי לא יעמדו בציפיות. גם מיטסושה מייננג פירסמה הודעה זהה, כאשר למעגל הכישלון פרצו שילשום חברות 3M, TRW וג'נרל סיגנל, שהורידו את תחזיות הרווח לרבעון השלישי.

מבין המניות הבולטות אפשר למנות את קונצרן האלומיניום שירד ב-0.78 דולר למחיר של 53.12 דולר ואת בואינג שירדה ב-1.37 דולר למחיר של 70.25 דולר.

מדד S&P ירד ב-1.27 נקודות או 0.22% כאשר את הירידות מרבילות מניות הנפט, הרכב כאשר את האיזונים הנותנים מספקות מניות המזון והמשקאות והתרופות.

בנאום התקיפתי בפני הסנאט, אמר נגיד הבנק המרכזי, אלן גרינספאן, כי כלכלת ארה"ב מגלה סימני התאוששות מאז אמצע יולי השנה. הערות אלה, באו ארבעה ימים לפני ההחלטה בדבר הריבית, ובוודאי שלא הוסיפו צבע ללחיי הסוחרים. הבעייה האמיתית טמונה ברמזים ששלח כי למרות שקיצוץ ריבית אינו עומד על הפרק, הרי שכלכלת ארה"ב איננה צומחת במידה כזו שתגרום לגידול משמעותי ברווחי החברות. סביר להניח כי הערכות אלה, ישלחו את המשקיעים לזרועותיהם הבטוחות של המניות הדיפנסיביות.

בשוק איגרות החוב עלתה התשואה על איגרות החוב לכל הטווחים כאשר הארוכות נסחרו בתשואה של 6.58% לעומת 6.56%.

מדד הדאו ג'ונס, סגר את יום המסחר בירידה קלה של 3 נקודות וברמה של 4,764 נקודות.

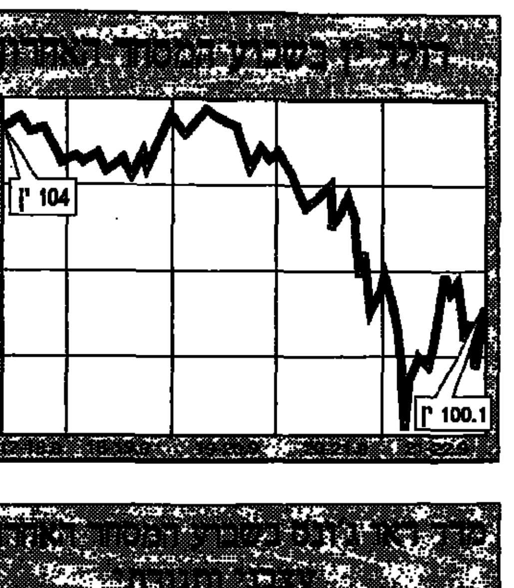

מדד נסדאק ירד ב-5 נקודות או 0.48% לרמה של 1,053 נקודות ואילו מדד S&P ירד ב-1.27 נקודות או 0.22% לרמה של 581 נקודות.

אירופה

הבורסות המרכזיות של אירופה, סבלו ממכת ירידות שלא נראתה הרבה זמן, כאשר שיעורי הירידות נעים סביב 3%. סיבות מבית נידוקו הצידה והתגובה היתה אחידה כלפי התרסקות הדולר, שיצרה חששות לעתיד רווחי החברות.

לונדון היתה הבורסה שירדה באופן המתון ביותר. מעט יותר מאחוז, כאשר מעט אופטימיות על רקע הערכות כי כספים חדשים עומדים לזרום לשוק מכיוונים שונים, שימשו בלם חלקי לירידות ומנעו ממדד פוטסי לרדת חדות.

את יום המסחר סגר מדד פוטסי בירידה של 43 נקודות או 1.22% ברמה של 3,514 נקודות.

פרנקפורט קרסה ביותר מ-3% כאשר את הירידות הוביל מן הסתם היצואניות הרגישות מרגישות יותר לשינויים בשערו של הדולר. לא היתה אמש סיבה אחרת שבשלה ירדה פרנקפורט, כאשר קצב ההתאוששות תלוי בשלושה גורמים מרכזיים.

הראשון הוא פעולה משותפת של הבנקים המרכזיים בשוקי המטבע ותמיכה ברורה בדולר, השני נוגע ישירות לרמת שערי הריבית כאשר הסוחרים מצפים לקיצוץ בשבוע הנוכחי לאחר פגישת מעצבי המדיניות הכלכלית של גרמניה והגורם השלישי הוא הנתונים האינפלציוניים האמורים לראות אור לקראת אמצע השבוע הנוכחי, כאשר ההערכות הן כי אם יחול ביסוסם של הסוחרים בדולר, כל האירוע האחרון יהיה בגדר אפיזודה חולפת.

פאריס קרסה אף היא בשיעור דומה והצגה את הרמה אותה מגדירים משקיעים כקריטית- 1,850 נקודות. נכון שבירה זו התבטאו הסוחרים ואמרו כי הבורסה הפאריסאית הינה השוק הגרוע בעולם. רבות דובר על רמה זו והחששות כעת הן שפאריס תיכנס לסיחרור שלילי ולהמשך הירידות.

המנייה הבולטת ביותר השבוע היתה יורופאנל שירדה ב-22% במהלך השבוע וב-11% ביום שישי. המנייה קורסת על רקע חששות כי היא מצוייה בקשיים כלכליים חמורים.

מדד CAC ירד ב-63 נקודות או 3.4% לרמה של 1,790 נקודות.

מעבר לסיבה הדולרית שלהנה את מילאנו מטה, הרי שהצהרותיו של שר האוצר הגרמני, תיאו ויגל, כי איטליה אינה יכולה להצטרף לאיחוד המוניטרי האירופי, היו בבחינת סטירת לחי נוספת, מה גם שאיטליה סובלת כרגע ממתחים פוליטיים בין מפלגתיים.

מדד מיבטל ירד ב-225 נקודות או 2.19% לרמה של 10,032 נקודות.

מזרח הרחוק

ביום המסחר שנעל את השבוע, ניכרו עדיין סימני האכזבה שפקדו את המשקיעים לאחר פירסומה של התכנית הכלכלית וגל הירידות נמשך.

את הירידות הובילו מניותיהן של חברות הברוקרים וכמובן מניות הבנקים שהחששות הישנים שמא האפעונים עומדים בפני פשיטת רגל, נוכח החובות האבודים המעיקים עליהם מזה שנים, שבו ועלו לאחר שממשלת יפאן לא הציגה תוכנית ראוייה לשמה שתחלץ את עגלת הבנקים מן הבוץ העמוק בו היא שרוייה וזו למעשה הבעייה הכבדה ביותר המעיקה כרגע על השוק.

מעבר למניות הבנקים שירדו חדות, הרי שהיצואניות סבלו אף הם על רקע הירידה החדה בערכו של הדולר אל מול הין, שעוררה חששות לרווחיהן. מרשיבה ירדה ב-10 ין למחיר של 714 ין, היטאצ'י ירדה ב-20 ין למחיר של 1,040 ין ואילו הירושי ירדה ב-80 למחיר של 6,190.

מחזורי המסחר נטו להיות נמוכים והוערכו ב-398 מיליון מניות, נמוך ממוצע מחזורי המסחר בשלושת החודשים האחרונים. הנייר המעניין ביותר היה ניפון האוטינג שירד ממחיר של 110 ין למחיר של 60 ין.

מטבעות

לאחר הקריסה אל מתחת לרמת 100 הין, שב הדולר והתאושש מעט תוך סגירה ברמה של 100.1 ין לדולר ו-1.42 מארק. ההערכות לשבוע המסחר הבא הן יציבות סביב רמה זו.

הקריסה באה לאחר אכזבה מן התכנית הכלכלית היפאנית. מהצהרותיו של שר האוצר הגרמני, תיאו ויגל, שנגעו לאיחוד האירופי המוניטרי, ומחוסר הנכונות של הבנקים המרכזיים לפעול בשוקי המטבע ולתמוך בדולר, לאחר שהאחרון החל לסגת.

עם זאת, ולמרות סיבות הקריסה עדיין תלויות באוויר, הרי שהערכותיהם של הסוחרים הינן שירידות לא יהיו. סיבות מנוגדות, שביניהן אפשר למנות את התקוות כי ברמות אלה הבנקים המרכזיים יפעלו וכי הפדרל ריזרב אינו עומד להודיע על קיצוץ ריבית ביום ג', לאחר פגישת מעצבי המדיניות, ישמשו מעין רשת ביטחון למטבע האמריקאי.

שערי סגירה בשווקים

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבדלות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.120525	5.9
פרנק בלגי	20.593	5.54
מארק גרמני	1	5.29
לירה אירית	2.2906	5.29
פרנק צרפתי	3.4655	3.57
כתר דני	3.892	2.93
אסקודו פורטוגלי	105	2.83
פזטה ספרדית	86.98	1.72

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קנייה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.4248	1.4238	1.4181
פרנק שווייצרי	1.147	1.146	1.1372
לישט"ש*	1.5745	1.5735	1.5704
ין	100.1	100.05	100.06
דולר קנדי	1.351	1.35	1.3531
פרנק צרפתי	4.9305	4.9275	4.9375
אקו*	1.3005	1.2995	1.3005
ד' אוסטרלי*	0.7465	0.746	0.7432
ד' סינגפור	1.4335	1.4325	1.4234
לירטה	1612	1610	1611.20

*נקוב דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	5.883%	5.883%	5.867%
שטרלינג	6.792%	6.792%	6.792%
ין	0.521%	0.521%	0.625%
פר"ש	2.688%	2.672%	2.672%
מארק	4.156%	4.151%	4.156%
אקו	5.675%	5.675%	5.703%
פר"צ	6.121%	6.125%	6.117%
גילדן	3.880%	3.900%	4.010%
ד' קנדי	6.620%	6.750%	6.930%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 8.75%

יורודולר – פרנקפורט

תקופות	דולר	מארק
3 חודשים	5.850%	4.150%
6 חודשים	5.850%	4.150%
1 שנה	5.850%	4.170%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.36%
שנה	5.61%
10 שנים	6.24%
30 שנה	6.58%

בורסות

בורסה	מדד	מנעילה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-31.12.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	4764.15	-3.25	-0.07%	4789.44	4706.35	24.25%
	S&P 500	581.73	-1.27	-0.22%	583	578.25	26.66%
טוקיו	ניקיי 225	17713.93	-320.86	-1.78%	17958.39	17666.3	-10.19%
הונג קונג	האנג סנג	9541.87	5.6	0.06%	9569.66	9448.66	16.49%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2108.39	2.02	0.10%	2108.7	2099.77	-5.86%
לונדון	FTSE 100	3514.8	-43.1	-1.21%	3543.7	3503.6	14.66%
פרנקפורט	דקס	2211.79	-75.53	-3.30%	2268.14	2209.34	-4.81%
פאריס	CAC 40	1790.69	-63.23	-3.41%	1839.52	1787.73	-4.81%
מילנו	MIBTEL	10032	-225	-2.19%	10192	10008	-1.56%
ציריך	SMI	2994.7	-44.4	-1.46%	3039.6	2977.5	13.92%
אמסטרדם	EOE	464.88	-6.86	-1.45%	469.83	463.95	12.16%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב אוקטובר (דולר לאונקייה)	383.3	-1.8
כסף אוקטובר (סנט לאונקייה)	539.5	-7
פלטינה אוק' (דולר לאונקייה)	423.2	-0.6

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	383.5
כסף (דולר לאונקייה)	5.47
פלטינה (דולר לאונקייה)	422.5
פלדיום (דולר לאונקייה)	136.25

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים נובמבר	112.45	-0.85
כותנה דצמבר	91.67	-1.75
קפה דצמבר	125.6	-2.1
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1295	-24
סוכר אוקטובר	11.25	0.01

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה נוב' (סנט לבושל)	645	-18.75
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	483	-6
תירס דצמ' (סנט לבושל)	310	-1
בקר חי אוק' (סנט לליברה)	65.675	0.475

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2925
בדיל ספוט (דולר לטונה)	6515
עופרת ספוט (דולר לטונה)	594.5
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1086
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1782.5
ניקל ספוט (דולר לטונה)	8571

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	16.45
ברנט יולי	16.05
דובאי ספוט	15.25
מארץ ספוט	14.75
טקסס קרוד ספוט	17.31
נפט לחימום ספוט	45.7

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)
איזור ים תיכון (מקביל לאלות להזרה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	188
נפטא פר"ב	151

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

מנעילה	שינוי	שינוי ב-%
242.59	-2.52	-1.08%

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה ספט' (דולר לטונה)	2375	25
קקאו דצמ' (לישט"ש לטונה)	875	2
סוכר ספט' (דולר לקילו)	158.5	-2.5

מי יכול להרים לאוויר 126 טון?
כל אחד משני מטוסי ג'מבו 747 החדשים של אל על מטענים

שערי מטבע חוץ / 22.9.95

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.95	3.10	2.95	3.09	2.96	3.10	3.0028	3.0513	2.9966	3.0450	3.0009	3.0501	3.0280	-0.10%	-0.46%	0.33%	-4.24%
1 מארק גרמני	2.06	2.17	2.08	2.18	2.07	2.17	2.1051	2.1391	2.1036	2.1376	2.1030	2.1376	2.1239	1.27%	2.50%	8.97%	4.01%
1 לירה שטרלינג	4.65	4.88	4.66	4.88	4.71	4.93	4.7354	4.8118	4.7207	4.7969	4.7301	4.8077	4.7746	0.59%	1.07%	1.28%	-3.33%
1 פרנק צרפתי	0.57	0.63	0.59	0.63	0.59	0.63	0.6074	0.6172	0.6068	0.6167	0.6070	0.6170	0.6127	0.66%	1.47%	8.58%	3.63%
100 ין יפני	2.96	3.11	2.98	3.12	2.97	3.12	3.0170	3.0657	3.0284	3.0774	3.0162	3.0658	3.0432	0.68%	-2.87%	0.55%	-4.03%
1 גילדן הולנדי	1.84	1.94	1.85	1.94	1.85	1.94	1.8789	1.9093	1.8777	1.9081	1.8774	1.9082	1.8952	1.22%	2.28%	8.89%	1.93%
1 פרנק שווייצרי	2.57	2.70	2.58	2.70	2.57	2.69	2.6157	2.6579	2.6148	2.6571	2.6082	2.6512	2.6388	0.99%	4.05%	14.67%	9.45%
1 כתר שוודי	0.41	0.44	0.42	0.44	0.42	0.44	0.4262	0.4331	0.4231	0.4300	0.4257	0.4332	0.4300	-0.02%	3.17%	6.30%	1.46%
1 כתר נורבגי	0.47	0.50	0.47	0.50	0.47	0.50	0.4786	0.4864	0.4780	0.4858	0.4785	0.4865	0.4829	0.84%	1.68%	8.20%	3.27%
1 כתר דני	0.53	0.56	0.53	0.56	0.53	0.56	0.5418	0.5506	0.5411	0.5499	0.5411	0.5500	0.5464	1.05%	2.17%	10.05%	5.04%
1 מארק פיני	0.68	0.73	0.69	0.72	0.69	0.72	0.6998	0.7111	0.6980	0.7093	0.6991	0.7114	0.7057	0.71%	1.79%	10.68%	5.64%
1 דולר קנדי	2.18	2.29	2.18	2.28	2.18	2.29	2.2206	2.2565	2.2123	2.2480	2.2191	2.2556	2.2392	0.16%	-1.20%	4.17%	-0.57%
1 דולר אוסטרלי	2.21	2.32	2.17	2.33	2.19	2.32	2.2487	2.2850	2.2414	2.2777	2.2472	2.2843	2.2693	-0.87%	-0.70%	-3.15%	-7.56%
1 ראנד דר"א	0.74	0.84	0.66	0.84	0.65	0.81	0.8225	0.8358	0.8192	0.8325	0.8222	0.8364	0.8293	0.13%	-0.38%	-2.67%	-7.05%
10 פרנק בלגי	1.00	1.06	1.00	1.06	1.00	1.05	1.0223	1.0388	1.0204	1.0369	1.0211	1.0378	1.0312	1.18%	2.05%	8.75%	3.80%
10 שילינג אוסטרי	2.94	3.09	2.94	3.09	2.98	3.12	2.9922	3.0405	2.9903	3.0386	2.9894	3.0384	3.0174	1.22%	2.16%	8.91%	3.95%
1000 לירטה איטל'	1.83	1.93	1.83	1.95	1.86	1.95	1.8671	1.8973	1.8658	1.8960	1.8717	1.9027	1.8838	-0.15%	0.40%	1.42%	-3.20%
100 פזטה ספרדית	2.38	2.50	2.40	2.56	2.41	2.53	2.4244	2.4636	2.4225	2.4616	2.4240	2.4638	2.4449	0.21%	0.65%	6.79%	1.92%
(ECU) 1	---	---	---	---	---	---	3.9094	3.9725	3.8924	3.9553	3.9066	3.9707	3.9422	0.64%	1.35%	6.47%	1.67%
1 דינר ירדני	4.10	4.38	4.07	4.35	---	---	---	---	---	---	---	---	4.2543	-0.10%	-1.16%	0.33%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0186	-0.53%	-0.53%	1.64%	---
1 לירה מצרית	0.85	0.93	0.85	0.91	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9538	-0.10%	0.74%	0.33%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.4410	3.4966	3.4363	3.4918	3.4421	3.4980	3.4705	0.38%	0.28%	3.17%	-1.57%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 22.9.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6342	1.4257	0.9950	1.1475	4.9421	1.5977	1.6074	2.9364
1 לירה שטרלינג	1.5768	---	2.2480	1.5689	1.8094	7.7927	2.5193	2.5346	4.6301
1 מארק גרמני	0.7014	0.4448	---	0.6979	0.8049	3.4665	1.1207	1.1275	2.0596
100 ין יפני	1.0050	0.6374	1.4328	---	1.1533	4.9669	1.6057	1.6155	2.9511
1 פרנק שווייצרי	0.8715	0.5527	1.2424	0.8671	---	4.3068	1.3924	1.4008	2.5590
1 פרנק צרפתי	0.2023	0.1283	0.2885	0.2013	0.2322	---	0.3233	0.3252	0.5942
1 גילדן הולנדי	0.6259	0.3969	0.8923	0.6228	0.7182	3.0932	---	1.0061	1.8379
1000 לירטה איטל'	0.6221	0.3945	0.8870	0.6190	0.7139	3.0746	0.9940	---	1.8268
10 פרנק בלגי	0.3406	0.2160	0.4855	0.3389	0.3908	1.6830	0.5441	0.5474	---

לאל על מטענים
יש תשובה לכל בקשה
03-6917211 צרצל
השמים פתוחים
EL AL אל על
CARGO מטענים

יש אנשים שאיבדו את הקשר עם המטען שלהם והם לא יודעים מה קורה לו.
ויש אנשים שמעבירים את המטען שלהם עם גלובל - בעלת התקשורת הממוחשבת הסובה בארץ-E.D.I.
כשמעבירים מטענים,
לא מתפשרים...
בפעם הבאה - גלובל.

גלובל

ממען למען למענך

גלובל תובלה בינלאומית בע"מ רח' ידידיה פרנקל 69-71 תל-אביב 66049
טל. 03-6385222 פקס: 03-379846
סניפים- נתב"ג: טל. 03-9711211 חיפה: טל. 04-660728
אשדוד: טל. 08-560652 ירושלים: טל. 02-850074 אילת: טל. 07-372345

הודעות בעניין תכנון ובנייה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי נהריה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה נהריה מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ג/8820".

המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/851, ו-ג/בת/103
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: נהריה
גוש 18173 חלקות 2.
עיקרי הוראות התכנית:
הגדלת אחוזי בניה מ-48% לפי ג/851 + הקלות סה"כ 52.5% (שמושים עקריים) ל-67% (שמושים עקריים) מבלי לשנות את הצפיפות המותרת ב-3 קומות. שינוי קו בנין קדמי מ-50 מ' ל-30 מ'.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון
קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06-508508
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, נהריה
עירית נהריה נהריה 22100 טל: 04-922121
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מוטי דביר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז צפון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי באר שבע

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה באר שבע מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 58/117/03/5".

המהווה שינוי לתכניות הבאות:
21/117/03/5
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: באר שבע
שכונה יא'
גוש 38105 חלקות 912,
עיקרי הוראות התכנית:
יצירת מסגרת תכנונית להקמת מבנה מגורים בהיקף של 32 יחידות דיור - מסחר על ידי שינויים ביעודי הקרקע וקביעת הוראות ומגבלות בנית.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום
רחוב התשאים ת.ד. 68 באר-שבע 84100 טל: 07-296414
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, באר שבע
ת.ד. 15 באר שבע 84100 טל: 07-463666
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי נהריה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה נהריה מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ג/8805".

המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/851, ג/בם/103
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: נהריה
גוש 18171 חלקות 20,
עיקרי הוראות התכנית:
הגדלת אחוזי בניה מ-48% לפי ג/851 + הקלות סה"כ 52.5% (שמושים עקריים) ל-64% (שמושים עקריים) מבלי לשנות את הצפיפות המותרת ב-3 קומות, ושינוי קו בנין מ-5 מ' ל-3 מ'.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון
קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06-508508
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, נהריה
עירית נהריה נהריה 22100 טל: 04-922121
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מוטי דביר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז צפון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר 4859".

שינוי מס 1/94 לשינוי תכניות מתאר מקומיות מס' 1922, 1346 א', 1346 ב'.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב ירושלים
שכונת גבעת שאול, רח' בית הדפוס,
הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
גוש 30261 חלקות 135, 138.

עיקרי הוראות התכנית:
א. התרת תוספות בניה לבנין משרדים ותעשיה בהללים המצויים בבנין קיים כמפורט להלן:
1) תוספת 5 קומות תת קרקעיות מהחת למפלס רח' בית הדפוס למשרדים.
2) חדר כניסה למעליות ולמדרגות במפלס 0.00.
3) כניסה למעלית ומדרגות במפלס 18, 19, בשטח חלל קיים.
4) השלמת קומה חניות במפלס 0.00 בגובה קיים.
ב. התרת שימוש בחללים קיימים, האמורים לעיל, למשרדים ולתעשיה.
ג. תכסית יהיה בהתאם לנספח הבינוי.
ד. קביעת שטחי הבניה המירביים לתוספה המשרדים ל-7891 מ"ר.
ה. קביעת שטחי הבניה המירביים לתוספת התעשיה ל-3620 מ"ר.
ו. קביעת קווי בנין מירביים לתוספה האמורה לעיל, לרבות קו בנין אפס בחזית המערבית של החלקה.
ז. הוראות בדבר איחוד מחדש.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים
רח' שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, ירושלים כבר ספרא 1, קומה 4 ירושלים טל: 297678
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אליהו כוהן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
מסח פרסום עפ"י סעיף 77

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 מרחב תכנון "מבוא העמקים" הודעה בדבר הכנת התכנית מס' YB/0020
נמסרת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, כי הועדה המקומית לתכנון ובניה "מבוא העמקים" החליטה על הכנת תכנית/שינוי לתכנית מתאר/מפורטת שמטרותיה:
1. שינוי תקנון תכנית ג/5249.
2. החלפה בין מגורים ושצ"פ.
השטחים הכלולים בתכנית:
ישוב: ריינה
גוש: 17522 חלקות: חלק מ-66, 22, 23.

ג'אק לאגרדה
יו"ר הועדה

עירית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965. כי הוגשה לועדה בקשה להיתר ע"י שטרית מרים.
מספר הבקשה: 83/0330.1
מהות הבקשה: תוספת קומה חלקית כלואה בגג הרעפים
כתובת הנכס: רחוב העין 21 מושבה ים
גוש: 30054 חלקות: 118
הבקשה כוללת הקלות המפורטות להלן: הקלה מהוראות תב"ע 3070 א' ע"י הקלה במספר הקומות 3 במקום 2
התנגדויות לאשור ההקלות הנ"ל, או איזה מהן, אפשר להגיש תוך 21 יום מתאריך פרסום הודעה זו בדואר רשום, לכתובת: עירית ירושלים, מזכירות המחלקה לרישוי בניה, קרית העיריה כיכר ספרא 1 ים.
לאחר פרק זמן זה לא תתקבלנה התנגדויות.
ניתן לקבל טופס להגשת התנגדות ולעיין בבקשה במחלקה לרישוי בניה, בקרית העיריה.
קבלת קהל: ימים א, ג, ה, בין השעות 11:00-13:00, לאחר תאום מראש עם הגברת תחמה יעקובי בטלפון: 297848.

אורי לופוליאנסקי
מ"מ ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית אתא

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה
מוסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי לועדה לתכנון ולבניה קרית אתא, הוגשה בקשה ע"י פססטרנק דורון למתן הקלה בגוש 11038 חלקה 45 ברחוב י. בן צבי 35 קרית אתא.
תיק בנ' 2781
מהות ההקלה: הגדלת אחוזי הבניה המותרים ב 3.0%
אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר, הפקוח על הבניה, בימים שני ורביעי בשעה 16:00 עד 18:00.
כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בצורת תצהיר (בדאר רשום), תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עירית קרית אתא, ת.ד. 1 קרית אתא.

דוד ראום
יו"ר הועדה המקומית

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן-1990 וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי רמלה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (3) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן-1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמלה מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר לה/במ/18/1000/א

המהווה שינוי לתכניות הבאות:
מתאר לה/1000, לתכנית מתאר מקומית לה/בת/1000/18 / ו- לה/בם/18/1000.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: רמלה
גוש 4339 ח"ח 9, 18, 19, 20,
גוש 4344 ח"ח 4, 52,
גוש 4345 חלקות 23,
גוש 4345 ח"ח 2, 3, 6, 19,
עיקרי הוראות התכנית:
1. שינוי יעוד מחקלאי למגורים, למסחר ולשטח ציבור.
2. קביעת אזורי מגורים, תכליות והוראות בניה והנחיות עיצוב למגורים.
3. הקצאת מגרשים למבני ציבור ושצ"פ ומגרשים מיוחד והוראות הבניה בהם.
4. קביעת שטחי מסחר ומשרדים וחזיתות מסחריות והגדרת סוג השימוש ואופיו.
5. התוויית רשת דרכים והגדרת אופי השימוש בהן.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתונות.
למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז המרכז
רח' מס 1 רמלה 72406 טל: 08-270170
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר 4926".

שינוי מס' 1/95 לשינוי תכנית מתאר מקומית מס' 1552.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב ירושלים
שכונת גבעת שאול רח' שריה גאון מס' 7.
מגרש 63 עפ"י תכנית מס' 1553.
גוש 30151 חלקת 105,
גוש 30261 חלקת 110,

עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי שימוש בשטח משטח למחסן וחדר הסקה לשטח לדירה לשם תוספת יחידת דיור בבנין קיים, בהתאם לקיים.
ב. קביעת בינוי לדירה הנוספת בהתאם לקיים.
ג. קביעת שטחי הבינוי לתוספת הדירה ל-27.15 מ"ר.
ד. הגדלת יחידות הדיור בבנין מ-9 יחידות דיור ל-10 יחידות.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים
רח' שלומציון המלכה 1 ירושלים טל: 02-290222
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, ירושלים
כבר ספרא 1, קומה 4 ירושלים טל: 02-297678
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אליהו כוהן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז ירושלים

לוח העיר 03-638-20-20

בעולם

הרשות לני"ע תחולל שינוי בנאסד"ק

ניו יורק (בלומברג). מנהלי בורסת נאסד"ק נוקטים צעדים איטיים לשיפור הבורסה מבחינתם של משקיעים בודדים. הרשות לניירות ערך בארצות הברית – הידועה בראשי התיבות שלה SEC – מתכוונת להאיץ את התהליך הזה.

להקל על המשקיעים

השבוע מתכוננת SEC להציע כללים אשר יכפו על כל הבורסות להקל על משקיעים לקבל מחירים טובים יותר בעת הקנייה והמכירה. הדבר עלול לגרום לשינויים בכל הבורסות, אך הבעיות בנאסד"ק היו חמורות במיוחד, ושם צפויה גם התנגדות חזקה.

על פי המאמרים מטלת לא פחות מסמכותם של מנהלי הבורסות, הברוקרים ששלטו בשוק זה מכבר.

בהחלטה להכריע בסוגיה, מפגין ידיד ה-SEC, ארתור לוויט, נכונות ליטול סיכונים גדולים באקלים הפוליטי העכור בוואשינגטון.

ל-SEC מספר מועט של ידידים חזקים בגבעת הקפיטול, ולחברות הברוקרים שלא יהיו מרוצות מהשינויים כמו רב לתרומות פוליטיות. למעשה, הדבר הראשון שמצפים לו הוא תגובתן של חברות אלה. הצעתה של ה-SEC, אומרים פקידים שלא לציטוט, תהיה עמומה במה תחומים, שהחברות יתבקשו להעלות הצעות בנוגע אליהם.

אפשרות אחת מבחינתן של החברות – האפשרות היחידה שניתן היה להעלות על הדעת עד לפני שנים מספר – תהיה לפתוח בדיונים עם ה-SEC, בניסיון לקבוע כללים שיתקבלו על דעת שני הצדדים. האפשרות השנייה תהיה לדחות בבוז את הצעות ה-SEC ולאחר מכן לרוץ לקונגרס ולמחות, כי זו דוגמה נוספת לתקנות ממשלתיות המפריעות לשוק לתפקד.

מחיר טוב ללקוח

על פי הכללים החדשים, יאלצו חברות הברוקרים לעשות מאמץ להשיג מחיר טוב יותר ללקוח, מה שהלקוח עשוי לצפות לו. בנוסף, ייקבע בכללים כי על הברוקרים להבטיח על המחיר הטוב ביותר שלהם בכל מקום, אם הם עושים זאת במקום אחר.

כיום, כך נטען, המחירים המצוטטים בנאסד"ק לעתים אינם טובים כמו המחירים באינסטינט, שירות מסחר לברוקרים ומוסדות.

כתוצאה מכך, כאשר לקוח ייתן הוראה מגבילה – לדוגמה, הוראה לקנות מניות במחיר שאינו עולה על 20 דולר – יהיה על הבורסה לחשוף את ההוראה הזו בפני סוחרים אחרים. מרבית הסיכויים הם שתקנה זו תיתקל בהתנגדות עזה של נאסד"ק.

הצלחה מרשימה לקרן קאופמן

ניו יורק (בלומברג). למרות שהפרסום לקרנות נאמנות הדירות נקלע השנה למשבר, נראה כי מגמה זו לא השפיעה על קרן אחת – קרן קאופמן. לקרן זו סיבה טובה להתגאות בביצועיה באוקספורד תחנות רכבת ועיתונים. עד כה, היא צברה השנה תשואה של כמעט 37%, מעל לממוצע של כל הקרנות החוקות. התשואה שלה אשתקד – 9% – היתה מרשימה אף יותר, שכן יתר הקרנות בקבוצתה הפסידו 2%. יתר על כן, מאז חידוש פעולתה ב-1986, היו ביצועיה של קרן קאופמן עדיפים על אלה של היתר בכמעט 4% בשנה בממוצע.

הקרן הזאת הוכפלה השנה, ומסתכמת ב-2.3 מיליארד ד'. זה סכום גדול מדי לקרן המתמחה במניות בעלות הון קטן, טוען קייג ליטמן, עורך "גרלוד סאנר אנליסט".

אך המבקרים אינם מסתפקים בכך. הם מציינים את ההשקעות המסוכנות שהחברה נוטה להן, את הוצאותיה המרקיעות שחקים ואת העובדה כי היא מנוהלת בידי שני אנשים בלבד: לורנס אוריאנה והאנס אוטי.

עבר שבוע / רפי פרסיץ

תהפוכות בלא תמורות

השמיטאנג החדה של גיא רולניק ב"הארץ" ביום ג' שעבר, שהתייחסה לתהפוכה מתונה – "בלא תרשות" – בשערה של מניה חמה הנסחרת בבורסה בתל-אביב, כיוונה בלי משים למסתורין העוטפים את אורחותיהם העלומות והמתעתעות של שווקים רודנים, שתהפוכותיהם אינן חדלות להפתיע.

בה נסתרות, מתלתלות העקלקלות אורחות השווקים, עד שאין מנוס מן התהייה שמא, במקום להתחר לשווא לתרגן בתירוצים רחוקים ומפוקפקים, מוטב להתמקד במעקב צמוד ונגוע אחריהם וזהו לא.

מעבר ליכולת ההבנה

הניתן לתרץ, במונחים כלכליים או מדיניים קבילים, את צניחתו של מדד דאו-ג'ונס (עריתיו) ב-23% ביממת מסחר בודדת אחת, ביום שני השחור, 19 באוקטובר 1987? כלום שיקפה קריסה יומית בסדר גודל זה תמורות קטסטרופליות במשק האמריקאי – שחלו כולן בין 16 ל-19 באוקטובר 1987? או שמא ביטאה יחסי-כוחות לא מאוזנים בין מוכרים לרוכשים?

תהיות מסוג זה חוזרות ומתעוררות לנוכח הזעזועים שפקדו את שערו של הדולר בשתי יממות המסחר האחרונות בשבוע שעבר, שבמהלכן איבד המטבע האמריקאי בין 5% ל-1.6% משוויו לעומת המטבעות המובילים. המפולת שחוו שעריו של הדולר בסוף השבוע שעבר סמרה על פניהם של אנליסטים ופעילים, שרובם הימרו בחוזקה על המשך התחשלותו.

כרגיל, לא חסרו הסברים מלומדים לזעזוע כהם:

● אכזבה לנוכח מן הסביבה הכלכלית של כ-140 מיליארד דולר (חלקה בהקלות מיסקליות, חלקה בהקצאות כספים לתשתיות), שעליה הכריז הממשל ביפאן – על שמימושה יידחה ל-1996 ועל שלא כללה תמיכה ראויה במערכת הפיננסית המקרטעת.

● אכזבה לנוכח מן הגירעון התופח במאזן הסחר האמריקאי, שהיתמר ביולי ל-11.5 מיליארד דולר.

● אכזבה לנוכח מהצהרתו של שר הכלכלה הגרמני, תיאו וייגל, על אי-כשירותה של הלירטה האיטלקית להיטמע במטבע האירופי האחיד לקראת שנת 2000. אכזבה זו גרדה, לדברי מבינים, נהירה לעבר המארק מן הלירטה וממטבעות אירופיים אחים לצרה, והובילה בעקיפין במעמדו של הדולר.

כאמור, אין תירוצים מלומדים אלה משכנעים, שכן התבילה הממשלתית היפאנית דמתה במידה רבה לקודמותיה. הגירעון במאזן הסחר האמריקאי כרוני – אחד בשרשרת ארוכה של גירעונות-סחר, הנעים באחרונה סביב 10 מיליארד דולר בחודש; וגם הכרזתו של שר הכלכלה הגרמני על אי-כשירותו של המטבע האיטלקי להיטמע במטבע האירופי האחיד עלה בקנה אחד עם התנאים המוקדמים שהציבה אמנת מאסטריכט כבר לפני כארבע שנים. איטליה, אגב, אינה היחידה בקרב 15 מדינות האיחוד שאינה עומדת במבחנם של סייגים אלה. לעת עתה, עומדות בהם רק גרמניה, דנמרק ולוקסמבורג, ואולי גם אירלנד ואוסטריה.

יותר סביר שאשרי תקשה של כחמישה חודשי-ערנה, שבהם האמיר שערו של הדולר (כשיאו) בכ-30% מול הין ובכ-10% מול המארק, כשל המטבע האמריקאי להיתקן סכבי גורף ושתירוצים לעיל לא שמשו אלא כגורם לתמורה.

הנסיגות החדות בשער הדולר גררו מכירות מאסיביות של איגרות-חוב דולריות, כשהתשואה השנתית על איגרת החוב ל-30 שנה מאמירה מ-6.47% ל-6.59% בחישוב שבועי. הנגיעה באיגרות החוב הדולריות הולהלה מיד לאג"ח נקובות במטבעות אחרים. התשואה השנתית על איגרת החוב המארקית טיפסה, בחישוב שבועי, מ-6.49% ל-6.56%, וזו על איגרת החוב הלירשית הארוכה מ-7.82% ל-7.99%.

עליות לתבואות

כרגיל, לא הטיבה הירידה בשעריהן של איגרות החוב עם מדדי המניות. ירידות שבועיות חדות נרשמו בטוקיו (-5.6%), בפאריס (-4.7%), במילאנו ובהונג-קונג (-4.6%), באמסטרדם (-2.6%). המדד הבוק השבועי ב-1.7%, בלונדון ובסינגפור ב-1.4%, בסידני ב-1.2%, ובציריך ב-1.1%.

מדד דאו-ג'ונס החליק ב-0.7%, מ-4,797 ל-4,764 נקודות.

בשאר השווקים, נציין את הירידה בשער הקפה (ערביקה, דצמבר) מ-1.30 ל-1.26 דולר לליברה, אחרי שבוע התחית באמצע השבוע ברמת 1.17 דולר לליברה; ואת העליות בשער הסוכר (אוקטובר) מ-10.74 ל-11.22 סנט לליברה, ובשערי התבואות: מ-4.76 ל-4.84 דולר לבושל (חיטה, דצמבר), מ-3.0375 ל-3.10 דולר לבושל (תירס, דצמבר), ומ-6.3175 ל-6.45 דולר לבושל (פול-סויה, נובמבר). שער הכותנה (דצמבר) עלה מ-88.89 ל-91.67 סנט, בחישוב שבועי.

מורגן סטנלי תמכור איגרות חוב של מיצובישי בשווי שני מיליארד דולר

ניו יורק (בלומברג). למרות כותרות פסימיות בנוגע ליציבות הפיננסית של בנקים יפאניים, הצליחה שלשום חברת מורגן סטנלי ושות' למכור אג"ח בנות המרה בשווי 2 מיליארד דולר של בנק מיצובישי, העתיד להפוך לבנק הגדול בעולם לאחר שיתמזג עם בנק אוף טוקיו באביב הבא.

המכירה הגדולה ביותר בהיסטוריה

היתה זו המכירה הגדולה בהיסטוריה של אג"ח בנות המרה, והיא בוצעה למרות המשבר שפקד את הבנקאות היפאנית.

האג"ח הנקובות בדולרים, שייפרעו ב-2002, מציעות תשואה של 3% וניתן להמירן ל-45.555 שוברים של פיקדונות אמריקאים של מיצובישי במחיר 22 דולר כל אחת, 10% יותר ממחירן בתום המסחר שלשום. בתוך שלוש שנים, תוכל מיצובישי להמיר את האג"ח למניותיה במחיר זה במקטעים של 20% בכל שנה.

אולם היתרון העיקרי מבחינת המשקיעים היה ערובה מובנית בלתי שגרתית נגד ירידה במחיר מניותיה של מיצובישי. אם ירד מחיר המניה, יופחת גם מחיר ההמרה של האג"ח.

"לאור מצבו של מגזר הבנקאות ביפאן, המשקיעים מעוניינים בהגנה מפני הפסדים, וערובה זו מספקת הגנה כזו", אמר סטיב אומלאוף, סגן נשיא בקבוצת שוקי ההון של חברת מורגן סטנלי.

הערובה מהווה יתרון גם מבחינת מיצובישי, שכן היא מגבילה את הסיכויים שמשקיעים ימירו את האג"ח שלהם למניות. אומלאוף אמר, כי הבנק היה מעדיף לגייס הון באמצעות הנפקת מניות, אך לא היה מסוגל לעשות זאת מסיבות תקינות. "הם היו מעוניינים באג"ח שיידמו ככל האפשר למניות", אמר אומלאוף. לדבריו, הביקוש לאג"ח שלשום היה טוב, ומחירן עלה מ-100 – מחיר ההנפקה – ל-102.625.

כאשר החלה מורגן סטנלי בתכנון האג"ח לפני שנה, העתיד לא נראה ורוד. יפאן היתה שקועה במיתון, מחירי המניות ביפאן היו נמוכים וערכו של הין זינק בהשוואה לדולר, דבר שהרחיק משקיעים זרים מהשוק היפאני.

תנאי השוק עוזרו

"תנאי השוק שיחקו לידינו", אמר אומלאוף. "הבנק המרכזי של יפאן הוריד את שערי הריבית הבנקים, הין נחלש, וישנם כמה סימנים להתאוששות".

הרשות לניירות ערך מאשימה שלושה ברוקרים בהרצת מניה

ניו יורק (בלומברג). אחת מהמניות המצליחות ביותר של לרנס טיילור עלתה כתוצאה מהרצה, האשימה שלשום הרשות לניירות ערך בארה"ב (SEC). נראה כי טיילור סבל כתוצאה מכך מבוק פיננסי חמור.

ה-SEC הגישה תביעה מנהלית נגד הנשיא לשעבר ושני ברוקרים בהאגבור סטרלינג, חברת הברוקרים שאינה פועלת עוד, אשר רכשה את החברה הציבורית של טיילור, אוליפרו פרורוקסס, ב-93'. בתביעה האשמו ה-3 בהרצת המניה.

במשך תקופה מסוימת ב-1993, היתה המניה ההנפקה הציבורית החמה ביותר בשוק, ומחירה זינק מ-5 דולר ליחידה, שהורכבה ממניה ומאפשרה לרכישת מניה נוספת, לשיא של 16.50 ד' בנובמבר 93'. במחיר זה, הגיע שווי המניות שבידי טיילור ליותר מ-10 מיליון ד'.

אולם מאז לא עלה בידי החברה לשחזר בהצלחה מוצרים חדשים. היא מכרה את טכנולוגיית משחקי הווידאו שלה לחברה אחרת, בתמורה למניות בעלות ערך מפוקפק, ונטשה את תוכניותיה למכור משקה שאמור היה להתחרות עם "גאטורייד".

ה-SEC האשימה, כי לואל צ'ארלס שאפר, לשעבר נשיא האגבור סטרלינג, ושני ברוקרים בחברה, הריצו את מחירן של יחידות אוליפרו והגישו רווחים מסולפים לנאסד"ק.

שיחות ארה"ב-קוריאה על סחר המכוניות נתקלו בקשיים

ואשינגטון (ע"ר). השיחות בין ארה"ב לבין דרום קוריאה על סחר המכוניות בין שתי המדינות נתקלו בקשיים יומיים בלבד לאחר תחילתן, אך הצדדים המשלחות היו אמורים להיפגש פעם נוספת בסוף השבוע שעבר, בניסיון לגשר על חילוקי הדעות, הודיעו משרדי הכלכלה והתעשייה של ארה"ב.

חברי המשלחות דנו בהתנפחות שנערכו במשך כמעט כל יום חמישי עם הפקידים הבכירים שלהם, והחליטו לערוך סבב שיחות בלתי רשמיות בשעות אחרי הצהריים, מסרה דוברת נציג הסחר האמריקאי, דיאן ודלרמן.

שוק המכוניות של דרום קוריאה הוא אחד הגדולים בעולם, אך היא מייבאת פחות מ-4,000 מכוניות, בעוד היצוא שלה הוא 700,000 מכוניות – שליש מכמות הייצור שלה, לדברי יצרני מכוניות אמריקאים.

הם הוסיפו כי דרום קוריאה מתכננת להגדיל את הייצור שלה ל-5 מיליון מכוניות, ש-60% מהן יופנו לייצוא.

יצרני מכוניות אמריקאים טוענים, כי חוקי היבוא המסובכים של ארה"ב לא יוכלו למנוע את יצוא המכוניות מקוריאה לחו"ל.

מדוע האינפלציה ממשיכה לרדת

מאת ג'וזף ספירס

פורצ'ן

למרות שנה של חששות כבדים המחירים בארה"ב אינם עולים במהירות. בקרוב עשויה האינפלציה לרדת ל-2% או מתחת לזה

מכרים את האינפלציה לפני זמן לא רב היא איימה על הנוף הכלכלי כמו מפלצת מסיפורי האגדות, הכריחה עסקים לקבל החלטות מעוותות, הרסה את חסכונותיהם של אנשים והיכתה קשות את המחזיקים באג"ח. עכשיו אתם יכולים לשכוח אותה. המפלצת סולקה – ייתכן שלתמיד, בוודאי שלעתיד הנראה לעין. יש כל הסיבות לקוות שהיא תרד הרבה יותר – ותביא בעקבותיה עידן של ריבית נמוכה שלא היתה כמוה בארה"ב עשרות שנים.

נכון, האינפלציה על פי מדד המחירים לצרכן עלתה מעט במחצית הראשונה של השנה ושיקפה את הביקוש הגואה לסחורות ולשירותים שדחף את הצמיחה הכלכלית בשנה שעברה. אבל השיעור לא הגיע אפילו ל-3.5%, נתון נמוך לפי כל אמת מידה של העשורים האחרונים. ועכשיו כמעט כל אינדיקטור של לחץ אינפלציוני מראה על האטה. כלכלנים רבים, שבמשך שנה חששו מגאות באינפלציה, השליכו את חששותיהם והגיעו למסקנה שהמחירים יעלו רק בסביבות 3% בשנה הבאה.

יתר על כן, מגוון מרשים של בעלי תחזיות כלכליות צופה שהאינפלציה תרד לעבר 2%.

אנליסטים מנסים למצוא אנלוגיות עם עשורים קודמים. מיקי לוי, כלכלן פיננסי ראשי בנשיונסבנק, אומר שהתחזית הנוכחית לאינפלציה היא הטובה ביותר מאז שנות ה-60, כאשר מדד המחירים לצרכן עלה בממוצע שנתי של 1.5%, לפני ההסלמה של מלחמת וייטנאם. בין יתר הסיבות לכך מונה לוי את המדיניות המרסנת של הפדרל ריזרב, תחרות בינלאומית נמשכת והצמיחה מולידית בפריון. הוא חושב שהאינפלציה תרד לעבר 2% ב-1997. לוי צופה שהתשואות על האג"ח הארוכות יירדו לעבר 6% כאשר המשקיעים יהיו משוכנעים שהאינפלציה נסוגה.

שנות ה-50 הן נקודת התייחסות טובה יותר, טוען ריצ'רד הוקנסון, כלכלן ראשי בדונלדסון לופקין את ג'נרט. הוקנסון צופה שהמחירים יירדו – זאת דפלציה – בתקופות זמן אחרות. אבן הפינה של האנליזה שלו, השייכת כל כך לשנות ה-50, היא העובדה שנשים צעירות הפסיקו בשנים האחרונות להציף את שוק העבודה. מגמה זאת לא תעזוב אותנו, הוא אומר, משום שמשפחות בעלות שני מפרנסים במשרה מלאה מתחילות לצאת מסגנון החיים הלחוץ הזה. משפחות עם עובד אחד במשרה מלאה אינן מוציאות כל כך הרבה – ומכאן נובע הלחץ כלפי מטה על המחירים. אפשר לראות את התוצאות בביגוד לנשים, שם ירדו המחירים בשנה שעברה ב-3.7% ובעוד אחוז עד עכשיו השנה. סוג זה של דפלציה, אומר הוקנסון, יתרחש יותר ויותר במיתון הבא.

אנליסטים אחרים אומרים שאי אפשר להשוות את שנות ה-90 לשום תקופה מאז מלחמת העולם השנייה. אודרי פרידמן, יועצת לענייני עבודה מניו יורק, טוענת ששוק המשרות ומערכות השכר שלו הרבה יותר גמישים ולא בטוחים מאשר בשנות ה-50, ה-60 וה-70 כאשר האיגודים המקצועיים שלטו בקביעת השכר בכל כלכלת ארה"ב. ליברליזציה והתעצמות התחרות הגלובלית עיצבו בשנות ה-80 עולם נוח זה של קסטס פלוס. הטפטוף הבלתי נמנע של כוחות אלה אל כוח העבודה הפך בשנות ה-90 לשיטפון, ויותר ויותר אנשים עובדים לפי חוזים אישיים, כעובדים זמניים, במשרות חלקיות וכעצמאים.

כך, אומרת פרידמן, אף ששיעור האבטלה נמוך – 5.6% באוגוסט – הלחץ לעליות שכר כמעט שאינו קיים משום שכה רבים מתוך העובדים הם עובדים זמניים ומעטים ותורי כל כוח מיקוח עם ההנהלות.

ללא עלייה בשכר האינפלציה לא תגיע לשום מקום, מאחר שהעבודה היא העלות הגדולה ביותר לעסקים. ברבעון השני לא עלו עלויות העבודה ליחידה, בפעם הראשונה זה 30 שנה. חברות הראו גם יכולת חדשה לפקח על עלויות הטיפול הרפואי. ועליות בפריון, ששיתוקו תפקיד חיוני בשמירה על מחירים נמוכים, צריכות להימשך.

הטכנולוגיה תחזק את המגמה הזאת, אומר פיטר אנדרסון, סגן נשיא בכיר של אמריקן אקספרס פיננשל אדוויזורס. הוא טוען שאנציקלופדיה מודעת הטובלת מאי וראשה לבני הביטוח הלאומי והביטחון במקום העבודה תתמוך יותר בעשור הנוכחי, ובכך תגרום לירידה בשיעורי הריבית ולגאות בהשקעות בתעשייה ואפילו לפריון גבוה יותר. לדעתו של אנדרסון שיעור האינפלציה עשוי לרדת עד שנת 2000 ל-1.5%.

האם העלייה במחירי הסחורות תגרום לאינפלציה? בשום אופן לא. חומרי גלם מהווים רק חלק קטן מעלויות הייצור.

מה בדבר שיעור האבטלה? יש כלכלנים החוששים ש-6% הוא "השיעור הטבעי של אבטלה" – השיעור המעודד אינפלציה מהירה. הנה, שיעור האבטלה היה מתחת ל-6% שנה שלמה, והאינפלציה נותרה רדומה.

הכללים הישנים אינם טובים זה זמן רב בחיזוי האינפלציה. אם מדד המחירים לצרכן ימשיך לצלוש מטה, ייתכן שיהיה צורך לכתוב ספר כללים חדש.

כדור הארץ

מסתובב לו להנאתו בשמיים,

מקיף את השמש,

משחק עם הירח ומסתובב

סביב עצמו כדי שהים לא

יישפך, ושאנחנו לא נעוף.

מה הוא לא עושה... בשביל קצת כוח-משיכה והרבה תשומת לב.

הוא דואג לנו לאור, לחושך, למים, לאוויר, בקיצור: אין מה להתלונן!

עובד מסביב לשעון

ולא מבקש משכורת שלש עשרה

(חוץ מבשנה מעוברת).

לקראת השנה החדשה רצינו להודות ולאחל

לכל לקוחותינו, ספקינו, ידידינו ומכרינו,

שחיים על ה"כדור שלנו", שהשמש תאיר להם את הימים

כל השנה ושבלילות תשנ"ו טוב ובשקט.

מאיתנו כל צוות

איי מור פרסום בע"מ

שנה טובה

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ

הודעה ללקוחותינו

החל מיום 28.9.95 יופחתו שעורי ריבית החובה כדלהלן:

1. שיעורי הריבית השנתיים על אשראי בחשבון החוז"ד

שיעור הריבית החודש / מרכיבי הריבית	שיעור השינוי	ריבית תעריפית	ריבית מתואמת
ריבית בסיסית - "פריים"	+0.5%	15.6%	
תוספת סיכון מירבית	-	6.0%	
שעור הריבית המירבית על אשראי מאושר	+0.5%	21.6%	23.41%
תוספת ריבית חריגה מירבית	-	6.5%	
שעור הריבית המירבית על אשראי חריג	-0.5%	28.1%	31.20%

2. עמלת הקצאת אשראי - 0.75% לרבעון.
3. דמי ניהול 103 ש"ח לרבעון.

הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות.

מי מפחד מאינפלציה?

שנים רבות פחדו כלכלנים וקברניטי הכלכלה מפני האינפלציה כשורש כל רע. באחרונה התרופפה המלחמה בה. האם זה נבון?

במשך כשני עשורים, או מאז הלם הנפט של שנות ה-70, היו קובעי המדיניות הכלכלית בעולם מוכי פחד מאינפלציה. בעשור האחרון הם פעלו על פי פחד זה ונקטו מדיניות מוניטארית מרסנת, למרות הכאב שהדבר גרם לאוכלוסיותיהם. ממשלות רבות קבעו לעצמן מטרות אינפלציה רשמיות, הגדילו את עצמאות הבנקים המרכזיים שלהן ונקטו צעדים אחרים כדי להוציא את האיום האינפלציוני ממשקיהן. זאת מדיניות נבונה מבחינה כלכלית, ולעיתים נועזת מבחינה פוליטית. עכשיו יש מקום לדאגה שמא מדיניות בסכנת הכחדה. בבריטניה זכתה הממשלה לתמיכה נרחבת בהחלטתה מ-92' לקבוע לעצמה מטרת אינפלציה. עכשיו נראה שהממשלה עתידה להזניח את המטרה הזאת. מ-48 בעלי תחזיות שנשאלו באוגוסט על ידי הבנק אוף אינגלנד, רק 5 צופו שהאינפלציה בבריטניה תרד אל המטרה של פחות מ-2.5% עד סוף השנה הבאה. אבל במקום לדחוק בממשלה להעלות את שיעורי הריבית, ממליצים רוב הכלכלנים בסיטי של לונדון לא לעשות שינויים, או אפילו להוריד את שיעור הריבית. סיפור דומה מתרחש בארה"ב. צוות של חוקרים שאותם מקר "אקונומיסט" מדי חודש צופים שהאינפלציה שם תעלה בשנה הבאה מ-2.6% ל-3.4%, והכלכלה תצמח ב-96' בשיעור סביר של 2.4%. אבל כלכלנים אמריקאים רבים תובעים עוד הורדה בשיעור הריבית. אפילו הבונדסבנק הגרמני, הפוחד כל כך מאינפלציה, הוריד באחרונה את שיעור הריבית ללא כל קשר לעובדה שהאינפלציה עומדת מעל למטרת הבנק בטווח הבינוני – 2%.

מדוע באה לפתע נסיגה זו מן התורה המקובלת? בחודשים האחרונים מתפשט במדינות עשירות רבות הרעיון המפתה שהאינפלציה הודברה סופית. אלה הנוקטים השקפה זו מצוידים בנתונים, בתיאוריות ובפיתויי חוק. העובדה היא ששיעור האינפלציה הממוצע בשבע המדינות התעשייתיות הגדולות מגיע עכשיו ל-2.5%, קרוב לשיעור הנמוך ביותר ב-30 שנה ונמוך בהרבה מכפי שצפה מישהו. התיאוריות נעות מן הרעיון הכמעט סביר שבתנאים מסוימים מעט אינפלציה יכולה לשמש כשמן סיכה לגלגלי המשק, ועד לתיאוריה המוזרה ששינויים מבניים בכלכלת העולם אינם מאפשרים למחירים לעלות אי-פעם. הפיתוי הוא רצונן התמידי של ממשלות להודף את הצמיחה באמצעות הרפיית המדיניות המוניטארית שלהן.

פיתוי זה התחזק עוד יותר עכשיו כאשר הצמיחה במרבית המדינות המתועשות האטה בצורה חדה וסכנת התמוטטות היתר האטה. יפאן סובלת מדפלציה ואילו כלכלנים רבים בארה"ב, בבריטניה ובאירופה קוראים לקובעי המדיניות לקצץ את שיעורי הריבית כדי לעודד התאוששות גמלשת. באווירה זו כל מי שממשיך להעלות חששות מאינפלציה מואשם בכך שהוא מנהל את מלחמות העבר. אבל בבדיקה מדוקדקת יותר, הטיעונים שהאינפלציה מתה, שהתאוששות מגמגמת ושלפיכך יש לקצץ בשיעורי הריבית, רחוקים מלשכנע. חלק גדול מן ההאטה בתפוקה בארה"ב ובאירופה נובע מצבירת יתר של מלאים על ידי החברות. כאשר נמשכים ביקוש הצרכנים והשקעת החברות אפשר מאוד שהצמיחה תתחדש ברגע שהמלאים יקטנו.

השקפה אחת המובעת לעתים קרובות בוועידות הכלכלנים, היא ששינויים מבניים בכלכלת העולם ביטלו את הקשר העתיק בין צמיחה לבין אינפלציה. מי שמקבל את הקו הזה אומר שהמיקרו-מעבד המצוי בכל מקום מגדיל את הפריון במהירות כה גדולה שמשקים צומחים אינם צריכים יותר להיתקל בהגבלות של תפוקה, ושחברות והאיגודים המקצועיים שוב אינם יכולים להעלות מחירים ושכר, מחשש שחברות או מקומות עבודה אחרים, בבית או בחו"ל, יגנבו במהירות את שוקיהן או את מקומות עבודתם.

ההערה הנדיבה ביותר שאפשר להעיר על כל הדברים הללו היא ששינויים מבניים שנעשו באחרונה עשויים, אולי, להגדיל את השיעור שבו יכולים משקים לצמוח לפני שהאינפלציה מבריאה. אבל הגרסה הקיצונית יותר של הטיעון – שהאינפלציה נעלמה לנצח – גובלת בבהרות כלכלית. העובדה הקשה היא שאינפלציה היא פונקציה של הקשר המקרו-כלכלי בין צמיחה לבין כמות הכסף, של שינויים מבניים בטכנולוגיה או בתחרות. מסיבה זו ההשפעה העיקרית על האינפלציה היא עדיין מדיניות מוניטארית: אם המשקים צומחים מהר יותר מהשיעור בר הקיום שלהם, יהיה אשר יהיה שיעור זה, תנסוק האינפלציה בסופו של דבר.

לכמה אנשים יש טיעון שונה, רציני יותר. לדבריהם, העולם זקוק לקצת יותר אינפלציה, מן הסיבה שהיא עשויה לעתים להיות שמן סיכה טוב העוזר לשכר ולמחירים יחסיים להתאים את עצמם. בענף תעשייתי המצוי בירידה, למשל, צריך השכר הריאלי לרדת. את זה קל יותר לעובדים לקבל אם הוא יושג באמצעות אינפלציה, כאשר השכר הנומינלי שלהם נותר כשהיה, או אפילו עלה מעט.

אינפלציה זורעת אי ודאות ותנודות מחירים יחסיים מעורפלות, המקשות על מנגנון המחירים להקצות משאבים לשימוש הפורה ביותר.

אולי מגוחך ב-95' להזכיר לממשלות את האמיתות הבסיסיות הללו. אבל אם ממשלות רוצות ברצינות לגמול חברות ועובדים מהרגליהם האינפלציוניים, חשוב שהן יקיימו את האמינות של המדיניות האנטי-אינפלציונית שלהן.

קיים כמובן ויכוח סבי סוער לגבי קביעת מטרת אינפלציה נמוכה מדי. אם חוסר הוודאות הוא הגורם, האם זה באמת משנה אם האינפלציה נעה בין 0 ל-2% (השווה בדרך כלל ליציבות מחירים) או בין 3% ל-5%? כן, זה משנה. אף שהוויכוח האקדמי מאוזן מאוד, הניסיון מראה שככל ששיעור האינפלציה גבוה יותר, כך גדול יותר הגיוון שלו.

כמה מרגיז זה יהיה אם הפוליטיקאים, שלא יבינו את הוויכוח הזה, ייכנעו לפיתוי לבטל את כל הטוב שיוצר באמצעות המדיניות המוניטארית של השנים האחרונות.

© The Economist

הודעה ללקוחות

שינויים בשיעורי ריבית החובה

החל מיום ה', ד' בתשרי תשנ"ו 28.9.95 תחול העלאה בשעורי ריבית החובה כדלהלן:

מרכיבי הריבית	שיעור השינוי	שיעור הריבית החדש (שנתי) תעריפית	מתואמת
א. חח"ד			
ריבית חובה בסיסית (פריים)	+0.5%	15.20%	
תוספת סיכון מירבית	–	4.90%	
הריבית על אשראי מאושר	+0.5%	20.10%	21.67%
תוספת ריבית על חריגה	–	4.10%	
הריבית על אשראי חריג	+0.5%	24.2%	26.49%
– שיעור עמלת הקצאת אשראי הינו 0.375% לרבעון מראש (ללא שינוי).			
– דמי ניהול קבועים 103 ש"ח לרבעון מראש (ללא שינוי).			
ב. חח"ד פרטי			
ריבית חובה בסיסית (פריים)	+0.5%	15.2%	
תוספת סיכון מירבית	–	6.92%	
הריבית על אשראי מאושר	+0.5%	22.12%	24.02%
תוספת ריבית על חריגה	–	3.20%	
הריבית על אשראי חריג	+0.5%	25.32%	27.83%
– עמלת הקצאת אשראי 1.5 ש"ח לחודש (ללא שינוי).			
– דמי ניהול קבועים 7 ש"ח לחודש (ללא שינוי).			
ג. עו"ש מקבלי משכורת וגימלאים			
עד 1,000 ש"ח	+0.5%	16.4%	17.44%
1,000.01 ש"ח עד סכום המסגרת	+0.5%	17.9%	19.14%
חריגה מהמסגרת	–3.4%	21.0%	22.71%
ד. עו"ש רגיל			
כל סכום שהוא	+0.5%	27.9%	30.96%
ה. חשבון חייל			
עד 500 ש"ח	+0.5%	16.5%	17.55%
מעל 500 ש"ח	+0.5%	23.9%	26.13%
ו. חשבון סטודנט			
עד 1,000 ש"ח	+0.5%	16.4%	17.44%
מעל 1,000 ש"ח	+0.5%	24.9%	27.32%

ז. בכל ההלוואות השקליות בהן הריבית משתנה לפי שיעור ריבית החובה הבסיסית בחח"ד (פריים), לרבות אשראי באמצעות כרטיס ישראכרט (ישראקרדיט משופר) ו"אוצר בשרות קבע" המנוהל בריבית משתנה לפי הפריים שיעור הריבית יופחת ב-0.5% לשנה.

מודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעה ללקוחות.

פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

בנק אוצר החייל

חיפוש נעדרים נץ

03-613 27 33

מוקד - 24 שעות

هكذا من الأصل

בעולם

נגיד הפדרל ריזרב גרינספן אופטימי בכל הנוגע לעתיד המשק האמריקאי

צייר שלשום תמונה ורודה של מצב המשק, אבל רמז שהריבית לא תרד בקרוב

ואשינגטון (בלומברג). נגיד הפדרל ריזרב, אלן גרינספן, צייר שלשום תמונה ורודה של המשק האמריקאי. מהתבטאויותיו השתמע, כי הבנק המרכזי לא יוריד בעתיד הקרוב את שערי הריבית. גרינספן, שדיבר בפני ועדת הבנקאות של הסנאט, אמר עוד כי אין כל ראיות לכך שהשערים הגבוהים יחסית של הריבית קצרת הטווח מאטים את הצמיחה.

עדותו של גרינספן באה ימים ספורים לפני כינוס קובעי המדיניות של הבנק המרכזי, שיתקיים מחרתיים. תיפצה את התקוות המעטות שעוד נותרו בשוק האג"ח להורדת שערי הריבית בעקבות פגישה זו, דבר שיוביל לירידה במחיר האג"ח הממשלתיות.

"בסך הכל, נראה כי בחודשים האחרונים עלו הסיכויים לשיפור במצבו של המשק האמריקאי בטווח הקצר", אמר גרינספן, למרות שהזהיר כי המיתון במשקים של שותפות הסחר המובילות – יפאן ואירופה – עלול עדיין לעכב את הצמיחה בארה"ב.

כמו כן עשה שלשום גרינספן מאמצים ניכרים לומר מעט מאוד. הוא נמנע שוב ושוב מניסיונות לערבו בויכוח, בו הוליד יו"ר בית הנבחרים ניוט גינגריץ', בנושא השלכות האפשריות של סירוב הקונגרס להעלות את תקרת החוב הלאומי, במאמץ לאלץ את קלינטון לקבל את תוכניות הרפובליקאים לקיצוץ בתקציב.

גרינספן הזהיר מפני סכסוך כלשהו, העלול לגרום לממשל לאבד את יכולתו להחזיר את חובותיו, צעד שיהיו לו "השפעות שליליות על המשק".

אולם גרינספן סירב לומר עד כמה יהיו ההשפעות שליליות, למרות טענות של הדמוקרטים כי גינגריץ' משחק באש.

בקצרה

פקידי הרשות נגד מונופולים באירופה חוקרים את יורופ אונליין בשל נחישותן של רשויות הפיקוח להפסיק כל התנהגות נגד תחרות בענף השירותים המקוונים החדש של אירופה.

מחיר המניות של וולבו קפץ ב־9.2% בשל שמועות שקרייזלר עשויה לשקול את רכישת יצרנית המכוניות השוודית, אבל אנשים המקורבים למצב אינם חושבים שהשיחות יוכתרו בהצלחה.

שוודיה תמכור בסתיו 30% ממניות ענק הבנקאות נורדבאנקן, תמורת כ־700 מיליון דולר.

אומניטל מנהלת שיחות עם פינאינווסט של ברלוסקוני על קישור רשתות הטלקומוניקציה שלהן. לקראת סוף השנה אמורה אומניטל להשיק את רשת הטלפונים הסלולאריים השנייה באיטליה.

התחלות הבנייה בארצות הברית עלו באוגוסט ב־0.6%, ובכך נמסכה התאוששות בת ארבעה חודשים, שנגרמה בשל ריבית נמוכה על משכנתאות ועלייה במכירות הבתים.

חברת לוקאויל הרוסית זכתה לקבלת פנים פושרת למדי להצעתה הצפויה כבר זמן רב למכור איגרות חוב לציבור.

הגירעון הפדרלי של ארצות הברית ירד זו השנה השלישית ברציפות

ואשינגטון (איי.פי). כשנותר רק חודש אחד לסוף שנת הכספים הגיע הגירעון הפדרלי ל־171.1 מיליארד דולר ונשאר במסלול לירידה זו השנה השלישית ברציפות.

ביום ו' הודיע משרד האוצר שעד 31 באוגוסט היה הגירעון נמוך ב־36.3 מיליארד ד' מאתם 11 חודש אשתקד.

הגירעון הגיע לשיא של 290.4 מיליארד ד' בשנת הכספים 1992, לפני שהתחיל לרדת. ממשל קלינטון מעריך שהגירעון יגיע ל־160 מיליארד ד' בסיום שנת הכספים ב־30 בספטמבר.

לדברי אנליסטים הגירעון הנמוך יותר הוא תוצאה של כלכלה טובה שיצרה משרות חדשות ולפיכך יותר משלמי מסים, יחד עם הגבלת ההוצאות. אבל באוגוסט היה הגירעון 33.9 מיליארד ד', 39.4% יותר מבחודש המקביל ב־94'.

אפל מחדשת את מכירת מחשבי פאואר־בוק

סן פרנסיסקו (בלומברג). יצרנית המחשבים אפל מסרה שלשום כי חידשה את משלוחי המחשב הנישא פאואר־בוק 5300, אך עם סוללת ניקל הידריד במקום סוללת ליתיום, שגרמה להוצאת המחשב מהשוק ב־14 בספטמבר.

זמן קצר לאחר שהמחשבים הללו יצאו לשוק באוגוסט, הודיעה אפל על הפסקת המשלוחים משום שמספר מחשבים שהיו בשימושם של עובדי החברה התלקחו בשל תקלות בסוללה.

אפל מוזילה ב־100 דולר את כל דגמי המחשבים שלה, שמחיריהם נעים בין 2,099–6,399 דולר.

רוקפלר סנטר פרופרטיז דחתה את הצעת הרכישה של גולדמן, זאקס

ניו יורק (איי.פי). חברת רוקפלר סנטר פרופרטיז דחתה למעשה הצעה של חברת גולדמן, זאקס ושות' לרכישת חלק מהנכס החשוב, הצעה שאיימה לסכל עסקה עם קבוצה בהנהגת סאם זל.

החלטה זו, עליה הודיעה החברה שלשום, סותמה את הגולל על המאמץ בסדרה של ניסיונות לזכות בבעלות על תשלובת המשרדים שנבנתה בסגנון אר דקו ואשר עתידה נדון בבית משפט לפשיטות רגל מאז חודש מאי.

רוקפלר סנטר פרופרטיז, חברת נאמנות ציבורית המחזיקה במשכנתא על המרכז, ששוויה 1.3 מיליארד דולר, מסרה בהודעתה כי הדירקטוריון שלה קבע, כי הצעה של קבוצת המשקיעים בהנהגת גולדמן להשקיע בנכס אינה עדיפה על עסקת ההשקעות עם זל והאחרים, עליה כבר הוסכם.

על פי ההסכם, ישקיעו זל, משקיע חשוב בנדל"ן; ג'נרל אלקטריק החברה־האם של NBC; חברת וולט דיסני, 250 מיליון דולר בחברת הנאמנות ויהפכו לשותפים שווים בבעלות על הנכס.

ההסכם הסופי בין זל לבין רוקפלר סנטר פרופרטיז הוכרז ב־12 בספטמבר, היום בו הסכימו בעליו היפאנים של המרכז להעביר את הבעלות לחברת הנאמנות.

מאוחר יותר באותו היום, הגישה גולדמן וקרן ההשקעות שלה, וייטהול, הצעת רכישה משלהן.

80% מהבעלות על המרכז הוא בידי חברת מיצובישי אסטייט היפאנית, והיתר מוחזקים בידי נאמנויות של משפחת רוקפלר.

קבוצת רוקפלר הסכימה להעביר את הבעלות על הנכס לרוקפלר סנטר פרופרטיז, והשתיים התכוונו להכין תוכנית הבראה כדי לשים קץ להליכי פשיטת הרגל. התוכנית אמורה להיות מוצגת בבית הדין לפשיטות רגל.

רובין שב והביע תמיכה במיזוגים בין בנקים לבין חברות ביטוח וני"ע

ואשינגטון (בלומברג). שר האוצר האמריקאי, רוברט רובין, אמר שלשום כי הממשל ממשיך לתמוך במתן האפשרות לבנקים להתמזג עם חברות ביטוח וכן עם חברות לניירות ערך, אך ייתכן שיסכים לקבל תוכנית פחות מקיפה, שתתיר מיזוגים רק עם חברות לניירות ערך.

בשבועות האחרונים סירב רובין להתייחס לנושא זה, שעה שהרפובליקאים השקיעו מאמץ רב בדיון בשאלה על היקף התיקונים שיוכנסו בכמה מהתקנות הפיננסיות החשובות ביותר של ארה"ב.

יושבי הראש הרפובליקאים של ועדת הבנקאות וועדת התקנות של בית הנבחרים מתכננים להגיש להנהגה הרפובליקאית של בית הנבחרים הצעה מצומצמת למדי להסרת מחסומי גלאס־סטיגול, המונעים מיזוגים בין ענפי הבנקאות וניירות הערך.

בראיון שקיים שלשום, חזר רובין על השקפתו, כי יש להתיר לבנקים להתמזג עם חברות ביטוח. "אני סבור שזה רעיון טוב מאותן הסיבות שבגללן חשבנו תמיד שזה רעיון טוב, והן שניתן להשיג התייעלויות רבות באמצעות מיזוגים בין שני הענפים", אמר רובין.

לבדוק בחיוב את ההצעה

אולם שר האוצר הביע נכונות לבחון בחיוב את ההצעה הנוכחית של הרפובליקאים. "איני סבור שהיא תהיה בלתי קבילה; אני פשוט לא חושב שהיא רחבה די הצורך להשיג את המטרות בהן אנו מעוניינים", אמר רובין.

חוק גלאס־סטיגול מתקופת השפל הכלכלי הגדול אילץ חברות לבחור בין עיסוק בבנקאות לבין עיסוק בניירות ערך, למרות שבשנים האחרונות פערו רשויות הפיקוח כמה פרצות כדי שיתאפשר לכמה בנקים גדולים לעסוק בשני התחומים. חוק האחזקה בבנקים משנת 1956 מונע מרבית החברות הפיננסיות להחזיק בעת ובעונה אחת בבנק ובחברת ביטוח.

ועדת הבנקאות של בית הנבחרים העבירה הקיץ חוק, שיתיר מיזוגים בין בנקים, חברות לניירות ערך וחברות ביטוח. אולם סוכני ביטוח, החוששים כי מכירת ביטוח בסניפי בנקים תרחיק אותם מהשוק, ניהלו לאחרונה מסע שדולה נמרץ נגד ביטול החוק.

על פי הפשרה שהושגה בין שני יושבי הראש של ועדות בית הנבחרים, יצביע בית הנבחרים על תוכנית מפורטת לשילוב ענפי ניירות הערך והבנקאות, ולאחר מכן תתקיים הצבעה נפרדת על תיקון, אשר יתיר לבנקים להתמזג גם עם חברות ביטוח.

פוזלים לעבר נאסד"ק

חברות הייטק גרמניות פונות לנאסד"ק כדי לזכות בהון השקעה

מאת גרג סטיימץ

וול סטריט ג'ורנל

לחברות הטכנולוגיה הגרמניות נמאס חוסר היכולת לגייס כספים בשוקי ההון המרושרשים במקום של גרמניה, והן פונות לעבר בורסת נאסד"ק בארה"ב. חברות רבות מצפות להתחיל להנפיק מניות בבורסה הממוחשבת כבר בשנה הבאה, ולעקוף את פרנקפורט. התפתחות זו עשויה לעורר לחיים תרשים את ענף הון הסיכון הגרמני, שלא לדבר על יצירת כמה הזדמנויות השקעה מעניינות למשקיעים אמריקאים. אף ש־100 חברות אירופיות רשומות היום למסחר בנאסד"ק, אין ביניהן אפילו חברה גרמנית אחת.

לא רק הנפקות הייטק נדירות בגרמניה, אלא הצעת מניות מכל סוג שהוא. רק 11 חברות יצאו אשתקד לציבור בפרנקפורט, לעומת 445 בנאסד"ק.

הבעיה הגדולה ביותר בפרנקפורט, לדברי אנשי הון סיכון, היא הגישה של הבנקים, שלפי השיטה הגרמנית פועלים גם כבנקים להשקעות. הם מסרבים להנפיק חברה לציבור אלא אם יש מאחוריה שנים אחדות של פעילות רווחית.

ואילו המשקיעים הגרמנים פוחדים לגעת במשהו שאינו מחלק דיווידנדים. "הגרמנים מעדיפים להשקיע בבניין משרדים, אפילו אם הוא ריק", אומר לותאר שפייה, לשעבר נשיא מועצת השרים של מדינת באדן־וירטמברג.

מיקרונאס סמיקונדקטורס מייצרת מוליכים למחצה לישומים מיוחדים של הלקוחות. השנה היא צופה מכירות בסך 66 מיליון מארק (44 מיליון ד'). המייסד יורגן קורב אומר שהחברה, המפעילה עכשיו מפעלים בפינלנד ובשוויץ, רווחית, צומחת במהירות וזקוקה לכספי כדי להתרחב. "למשקיעים אמריקאים יש יותר הבנה בדבר ענף הטכנולוגיה הגבוהה משיש למשקיעים הגרמנים", אומר קורב.

הופעתן של חברות גרמניות בנאסד"ק תעניק לאמריקאים הזדמנויות השקעה גדולות יותר במשק השלישי בגודלו בעולם.

דיימלר היתה החברה הגרמנית הראשונה שאימצה את החשבונאות האמריקאית הקשוחה יותר בהנהלת החשבונות שלה. המאמץ הדרוש כדי לעמוד בדרישות הדיווח האמריקאיות מסביר מדוע אין יותר חברות גרמניות הרשומות למסחר בארה"ב. אבל שווי השוק הדמין בארה"ב, יחד עם הדוגמה של דיימלר, גורמים לאנשי הון סיכון לשים לב. קרנות הון סיכון גרמניות מצליחות משיגות תשואה שנתית ממוצעת של בין 10% ל־20%, בהשוואה ל־30% עד 50% לקרנות אמריקאיות.

ולדמר יאנץ, שותף מנהל בחברת TVM טכנו ונצ'ר מנג'מנט במינכן, מאמין שיוכל לקבל בנאסד"ק שווי שוק הרבה יותר גדול, שיגדיל את ביצועי הקרן ויקל על גיוס כספים למימון מיזמים נוספים של טכנולוגיה גבוהה. TVM השקיעה בחברות מבתי תוכנה ועד ליצרניות של מכשירים מתוחכמים. לדברי יאנץ, אחדות מאחזקותיו מועמדות למסחר בנאסד"ק.

נאסד"ק אינה מתאימה לכל אחד. לדברי בנקאים, חברות גרמניות הרוצות להירשם בה למסחר חייבות להציע טכנולוגיה מרגשת ונופך בינלאומי. לחברות העושות עסקים רק בגרמניה אין סיכויים.

נאסד"ק גם אינה בטוחה בקבלת כל ההנפקות הגרמניות של מניות הייטק. אף שהבורסה של פרנקפורט ישנונית, היא אינה מתה. SAP, יצרנית תוכנה, השיגה בבורסה של פרנקפורט תשואות להוטות מאז פרצה בשנה שעברה לשוק האמריקאי. הצלחתה היוצאת דופן של SAP עזרה לרכך את ההתנגדות הגרמנית למניות הייטק. "SAP היתה פורצת הדרך", אומר אלפרד מאושניג, חבר בדירקטוריון של בטה סיסטמס, יצרנית תוכנה מברלין השוקלת רישום בנאסד"ק.

פרנקפורט מקבלת גם עזרה מבנקאי השקעות מארה"ב, העושים ככל יכולתם כדי ליצא לגרמניה נוהגים אמריקאיים. בשנה שעברה תמכה גולדמן זאקס ברכישה באמצעות מנוף הראשונה של גרמניה, כאשר השתלטה על טארקט, חברה מפרנקפורט המייצרת כיסויי רצפות. למרות הרקורד העלוב של הבורסה של פרנקפורט של הנפקות ראשונות לציבור, הנפיקה השנה גולדמן זאקס את החברה בבורסה של פרנקפורט. מניות החברה כבר עלו בכ־20% מאז רישומן למסחר. "בעתיד יהיו עסקות דומות", אומר היינץ שטפן, מומחה להנפקות ראשונות בחברת ברוקרים בפרנקפורט.

וקיימת תחרות אירופית חדשה לנאסד"ק. מה שמכונה הבורסה של איסד"ק, בחסותם של כמה בנקים גדולים באירופה, מתוכננת להיפתח בשנה הבאה. הרעיון הוא ליצור שוק פאן־אירופי לחברות צמיחה, שיעוצב לפי נאסד"ק.

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ

סניף שיכון דן – בתי יוקרה

1. ברביבים – במקום גבוה ושקט דירת 4.5 חד' מפוארת + מרפסת (מפתחות במשרד)
2. באפקה – בית מושקע במיקום מצוין. 500 מ"ר מגרש
3. בשיכון דן – ברוח מקסים ושקט קוטג' דו משפחתי 5 + מרתף + גינה יפייפיה

טל: 03-6472775 פקס: 03-495106

סניף רמה"ש – בתי יוקרה

1. בהרצליה הירוקה – דירת גג + 4 חד' + גג מפוארת ומושקעת – נוף מקסים
2. בנווה מגן – 3.5 חד', 100 מ"ר מסודרת וחמודה $200,000. חייבת להימכר
3. ברמת השרון המערבית – ד. גג חדשה ומהממת + מרפסת שמש + נוף מקסים

טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

מחלקה מסחרית
בצפון ת"א במיקום
מבוקש ושקט
דירת יוקרה מפוארת
החל מ־$500,000
טל' 03-6483116/7

הארץ יום ראשון כ"ט באלול תשנ"ה 24 בספטמבר 1995

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

בדרך להסדר קבע

אם יצליחו הנושאים והנותנים בטאבה להתגבר על מכשולי הניסוח האחרונים, תתחיל השבוע לא רק שנה חדשה אלא גם תקופה חדשה. תקופה שבה תחדל ישראל לשלוט על רוב אוכלוסיית השטחים אבל תמשיך להחזיק ברוב השטח הגיאוגרפי. הסכם הביניים יגשים, אם כן, לא רק את מצע העבודה אלא גם את רוחו של מצע הליכוד: שליטה על שטחים ולא שליטה בתושבים. ממשלות הליכוד עמדו תמיד בהתישות מול תביעת המתנחלים לספח את השטחים. גם ראשיהן הבינו כי סיפוח כזה עלול לערער את האיזון הדמוגרפי והפוליטי של מדינת ישראל. לפיכך יצרו מנחם בגין ומשה ארנס את הנוסחה: אוטונומיה לתושבים לא לשטחים.

את הנוסחה הזאת מנסה עכשיו הסכם אוסלו ב' לתרגם לאורח חיים. אין זה עוד הסכם עקרונות כאוסלו א', כי אם פרשנות פרטנית הרוצה את כל תחומי החיים, את הבריאות והחינוך, את הביטחון וההתנחלויות. אבל איש אינו מתחייב כי ההסכם הזה הוא מסמך משפטי מושלם, נקי משגיאות, שצפה ופתר כל מצב. אין שום הסכם היכול להתנאות בתואר כזה.

את ישראל הנחו שני עקרונות בבואה לדון עם הפלשתינאים: ביטחונה של מדינת ישראל ואי־פירוקן של ההתנחלויות. יוקרה, סמלים ודגלים היו, ובצדק, רק בעלי חשיבות משנית, ולבסוף נעלמו לחלוטין מסעיפי הדיון. מדינה ריבונית וחזקה כמו ישראל אינה זקוקה עוד להוכחות לקיומה או לאישור מאת אחרים.

לא כך עניין הביטחון. בתחום זה הממשלה מבחינה בין ביטחונם של אזרחי מדינת ישראל שבתחומי הקו הירוק לבין ביטחונם של המתנחלים המתגוררים בשטחים. הסכם אוסלו ב' אינו עושה שום ויתור בכל הנוגע לביטחונם של אזרחי ישראל. השליטה בצירים, האפשרות להטיל סגר, היכולת לרדוף אחרי מחבלים, כל אלה נשמרים בקפידה. כוחות הביטחון, גם כאשר שלטו בכל השטחים, מעולם לא הבטיחו ביטחון אישי מלא לכל יהודי בכל אתר. תהיה זו טעות לצפות מהסכם כלשהו שיעניק רמת ביטחון גבוהה יותר מזאת שצה"ל מספק עכשיו, אבל אין הוא מכרסם ביכולת הזאת והוא מעניק סיכוי לרמת ביטחון גבוהה יותר.

אשר לביטחון המתנחלים, כאן היה על הממשלה להגיע לפשרה בין סירבול מסוים באורח חייהם לבין המשך שליטה על רוב האוכלוסייה הערבית ופיצוצו של תהליך השלום. אפשר לשער כי ההסכם יכביד על חיי התושבים בהתנחלויות המרוחקות מהצירים העוקפים, יחייב אותם לתאם את נסיעותיהם ואולי יוסיף על תחושת הניתוק. מצד שני, שום התנחלות לא תוזז ממקומה, אפילו לא המרכז היהודי הקטן בחברון. שמירה על עקרונות אלה, ובמיוחד הפעולה הכירורגית המסובכת בעיר חברון, לא היו מצליחות ללא הבנתו של הצד הפלשתיני את צרכיה של ישראל ונכונותו לאמץ אף הוא את עקרונותיה.

כאשר ייחשפו פרטי פרטיו של ההסכם, יתברר כי ויתוריה של ישראל הם ויתורים טקטיים, הנובעים מנקודת פתיחה גבוהה כמתחייב במשא ומתן קשה. ישראל מתפרקת מנכסיה רק בעיני מי ששליטה על מיליון וחצי בני אדם היא נכס לדעתו.

אבל כשמו, זהו רק הסכם ביניים. החתימה עליו היא רק תחילתה של תקופת המבחן השנייה, שתהיה קצרה יחסית בשל צירי הלידה הארוכים של הסכם זה. לניסוחים המשפטיים אין חיים עצמאיים. המציאות החדשה שתיווצר על סמך ההסכם היא שתקבע אם הספר שצפוי להיחתם השבוע בטקס חגיגי בוואשינגטון היה ראוי למאמץ הבלתי נלאה שהביא ליצירתו ואם יהיה אפשר להגיע להסדר של קבע.

דרישת שלום מהשנה הבאה

מאת עוזי בנזימן

● בחורף יהיו שיטפונות עזים בדרום: כביש הערבה ינותק. משרד הבינוי ומשרד החקלאות יבשרו על תוכנית להקמת סכרים לאיגום מי הנחלים.

● בקיץ יציגו הרשויות והמוסדות מערכות כיבוי משוכללות כיער בן־שמן לאחר שיעלה באש.

● ערפאת יבטיח לרבין: האמנה הפלשתינית תבוטל בקרוב.

● לאחר נסיגת צה"ל מערי הגדה יצהיר רבין: אם האמנה הפלשתינית לא תבוטל, צה"ל לא ימשיך להיערך מחדש.

● בהגרלה לטוטו ערב חנוכה סכום הפרס יגיע ל־25 מיליון שקל.

● בחשוון, שבט וניסן יעלה בנק ישראל את הריבית, כל פעם באחוז, במסגרת המאבק באינפלציה.

● שר האוצר: מצב המשק לא היה מעולם כה טוב. האינפלציה עונתית. הגירעון במאזן התשלומים הוא פרי הבאושים של 15 שנות השלטון של הליכוד.

● יוקם ארגון להבטחת זכויות המיעוט ההומוסקסואלי.

● שכירים ממשפחות לא־מסודרות יידרשו תוספת בושת.

● ערפאת יצהיר שהוא מוסיף לעשות כל מאמץ כדי להיאבק בטרור.

● נאמני הר הבית ינסו להיכנס להר. המשטרה תעכב אותם. כמה התעלפויות.

● במסגרת מערכת הבחירות יקרין הליכוד את טקס הענקת פרס נובל לשלום לרבין, פרס וערפאת על רקע תמונות מפיגועי מחבלים. בנימין נתניהו יופיע בתשדירי המפלגה כשהוא מחבק את אשתו ומודה לה שהלכה עמו לאורך כל הדרך.

● העבודה תקרין קטעים מתוך נאום נתניהו בכנסת שבה הניע את הליכוד לחבור לחד"ש כדי לסכל את ההפקעות בתוך ירושלים.

● יתגלו חיידקים במשקאות הקלים, פסולת ביינות ושאריות של חומרי הדברה בגבינות ובביסקוויטים. משרד הבריאות יבהיר שהוא שומר על המשמר.

● בעקבות ניסיון לחטוף חייל מטרמפיאדה, תעלה מחדש לדיון, וביסודיות, שאלת ההסעות לחיילים. צה"ל ירענן את הוראות הבטיחות בנסיעות.

● עבודות הסלילה בכניסה לירושלים יימשכו במרץ.

● ש"ס תדרוש מרבין. רבין יסרב. אף על פי כן, תצטרף ש"ס להצבעת אי־אמון בממשלה. דרעי יבהיר: אין שמחה כשמחת התרת הספקות.

● יתגלה אזרח שאין לו פלאפון.

● ויסמן וקהלני יאיימו. רבין יכרע ויקבל עליו את האחריות.

● אורה נמיר תפרוץ בבכי בגלל הערה מעליבה של רבין. רבין יתנצל ויקבל עליו את האחריות.

● שולמית אלוני תצטט מהתנ"ך. והדינר יפוחת. רבין יקלל.

● גונן שגב יתראיין בשידור ישיר מישיבת הקבינט.

● בערוץ 2 תשודר תוכנית חדשה שתכבוש שוק על ידך את ערוץ 1. מיקי תניק, אלילי הנוער, יזמינו לאולפן מתחרים שיתבקשו לנחש כמה כסף טמון בכספות שיוצבו באולפן. מי שקולע מקבל את התכולה. המינימום בכל כספת – 100 אלף שקל.

● ראיון לעומק עם מיקי במוסף השבועי של "ידיעות אחרונות". תמונת שער.

● "מעריב" יצרף לגיליון המוסף השבועי שלו פוסטר של ניקי. ורדי תשפני מפיה בכפולת העמודים המרכזית של הגליון.

● חזן כריסטופר ידליף שהוא עשוי לצאת למסע דילוגים. מאר רוק אישרע יכוהש. ראש מחלקת מחקר באמ"ן יודיע כי חל אמנם שינוי אסטרטגי בגישתו של אסד לשלום עם ישראל, אבל יישום השינוי נדחה למועד בלתי ידוע.

● יוסי שריד יצטלם במזבלה.

● במקום מושבו ברמאללה ינהל ערפאת את ישיבותיה השבועיות של הממשלה הפלשתינית ("הוועד המבצעת") וישתף, באמצעות שיחות ועידה, את פייסל חוסייני ואת חנן טהבוב היושבים באוריינט האוס. פקידים ופוליטיקאים ישראלים יחליפו האשמות בשאלה מי אחראי לכך שבכינוס הסכם הביניים לא הובאה בחשבון האפשרות שערפאת יקשור באופן זה את פעולתה של הרשות הפלשתינית לירושלים.

● סקרים שוטפים יצביעו על יתרון של 4% לרבין על נתניהו.

● משאלי דעת קהל ישקפו עדיפות עקבית של 4% של נתניהו על רבין.

● מומחים יציינו כי סטייה של 4% במדגמים היא תופעה תקנית.

● יפורסמו ספרי זיכרונות של משתתפים פלשתינאים במו"מ על הסכם הביניים. הפרטים יביכו את שמעון פרס. פרס יגיב: האנושות לא יצאה נשכרת מתמונות אפלות ומאמונות תפלות.

● רבני היישובים בשטחים יפרסמו פסק הלכה האוסר לנוע בכבישים העוקפים.

● לאחר החתימה על הסכם הביניים ישאל הנשיא עזר ויצמן "מה בוער" ויקרא לממשלה לנהוג בזהירות ולעבור ללא דיחוי למו"מ על הסדר הקבע.

● רפי רשף יתראיין אצל דן שילון שיתראיין אצל אילנה דיין שתתראיין אצל גבי גזית שיתראיין אצל ירון לונדון שיתראיין אצל גידי גוב שיתראיין אצל רפי רשף.

● תחזית כזאת תופיע שוב בערב ראש השנה תשנ"ז.

שיטת המבחן האמריקאי

מי שמבקש להיות ידיד ישראל נאלץ עכשיו להיות גם ידידו של ערפאת, וזה כולל גם את הקונגרס האמריקאי

מאת צבי בראל

בנג'מין גילמן הוא איש עגלגל פנים הליכות. כשהיה רק חבר המיעוט הרפובליקאי בוועדת החוץ של בית הנבחרים, היה אפשר להתרשם כי ענייני המזרח התיכון מטילים עליו שעמום. שאלותיו ניתנו בניסוח מגושם, הצהרותיו חסרות ברק והידע שלו היה עיבוד של דפי העמדה של איפא"ק. עכשיו גילמן הוא יו"ר ועדת החוץ, והוא יכול להכתיב את לוח הזמנים ואת נושאי הדיון של הוועדה. הוא רשאי לקבוע שימועים, להזמין אינטרסנטים מכל כיוון, ולדעתו יש משקל רב בהכרעותיה של ועדת החוץ. ועדה זו לא רק מכוונת מדיניות תיאורטית, היא שותפה בהליך חלוקת ההקצבות של התקציב האמריקאי.

בחודש יולי יזם גילמן, יחד עם אחרים, הצעת חוק הנושאת את התואר "חוק להקלת השלום במזרח התיכון". ההצעה, שהועברה גם לעיונו של הסנאט והתקבלה על ידו, נועדה לקבוע תנאים להמשך מתן הסיוע הכספי לרשות הפלשתינית, כמאה מיליון דולר לשנה. לכאורה, מדובר בהצעה לגיטימית שנועדה להבטיח שכספי סיוע החוץ של ארה"ב – כספים של משלמי המסים האמריקאים – ייעדו למטרה הנכונה, כלומר, יבטיחו את הגשמתה של מדיניות החוץ האמריקאית. אבל עיון בהצעת החוק מעורר תמיהה, האם מדובר בשומתה של המדיניות האמריקאית או בניסיון לכפוף את ידה של ישראל?

הצעת החוק מציבה שמונה תנאים, שרק אם כולם יתמלאו, יסכים הקונגרס להניח לנשיא לשחרר כסף לרשות הפלשתינית. ככלל, קובעת ההצעה, לא יועבר כסף לרשות במשך חצי שנה מיום כניסת החוק לתוקף, אלא אם כן ידווח הנשיא לוועדות המתאימות בקונגרס, בהן הוועדה של גילמן, כי אש"ף והרשות הפלשתינית עומדים באותם תנאים.

ביניהם אפשר למצוא, למשל, את הסגרתם של אנשים שהואשמו או הורשעו בעבירות טרור שבוצעו בישראל; שינוי סעיפי האמנה הפלשתינית, או הצגת שינוי הסעיפים הללו לאישור המועצה הלאומית הפלשתינית על ידי הרשות הפלשתינית הנבחרת; שיתוף פעולה בענייני חקירות פליליות בין משטרת ישראל למשטרה הפלשתינית; קבלת חוק לפירוק נשקם של פלשתינאים שלא הורשו לשאת נשק; מניעת חברותם של אנשים שלא קיבלו את אישורה של ישראל – ברשות הפלשתינית; התחייבות הרשות שלא ליישם את החרם הערבי; הנהגת מערכת חוק ומשפט שתאפשר חקירה, אישום, הרשעה, שיפוט ומאסר של טרוריסטים, ואשר תפעל על פי נורמות וזכויות האדם והאזרח המקובלות בעולם.

די שיוכח כי הרשות הפלשתינית והעומד בראשה אינם ממלאים סעיף אחד מן הסעיפים – ואפילו תהיה ישראל מוכנה לוותר בו – כדי למנוע מן הממשל את העברת ההקצבה. התנאי הקל ביותר לניפוץ הוא כמובן זה הקובע שאין להסית או לנהל תעמולה עוינת. אל סעיף זה נשאבות כל קלטות הג'יהאד של ערפאת, הצהרותיהם של עוזריו וכל ראיון או נאום שערפאת מדבר בו על ירושלים כעל בירת פלשתין. זה הסעיף המעניק לכל ארגון צדדי, או שליח בשם עצמו, את הכוח להתייצב לפני ועדת החוץ ולהציג את עדותו המרשיעה שתמנע את הסיוע האמריקאי.

פירושה של הצעת החוק הוא, שוועדתו של גילמן מנהלת למעשה משא ומתן נפרד עם ערפאת בהעדרו. נציגיו של הממשל האמריקאי יכולים להעיד בכל יכולתם על יישומם המלא של תנאי ההסכם, אבל כיוון שוועדת החוץ מופקדת על הכסף, יכולה עדותו של נציג אלמוני מאלסקה או מעפולה להיות שקולה כנגד עדות הנשיא ולהקפיא את הצ'ק.

מאה מיליון דולר אינם סכום פעוט ואין לאיש זכות לומר לנציגי הנבחרים של משלם המסים האמריקאי למי לתת את הכסף ובאילו תנאים. אלא שהסכום הזה מעניק לקונגרס האמריקאי מעמד של שותף פעיל במשא ומתן שנועד לבנות שלום בין ישראל לפלשתינאים. משום שאיכותו של השלום הזה אינה תלויה רק בספרים היבשים שייחתמו בטקס מרשים בוואשינגטון. היא תלויה בעיקר בהנאה הכלכלית שיפיקו ממנו הפלשתינאים ובשלווה הביטחונית שישאבו הישראלים. מאה מיליון דולר יכולים לקנות כמות נכבדה משקט.

הקונגרס האמריקאי מאחר להבין שישראל אינה מנהלת עוד משחק סכום אפס עם הפלשתינאים. מעתה לא כל חקיקה נגד הפלשתינאים היא בהכרח חקיקה לטובת ישראל. אבל אולי לא צריך לבוא בטענות אל גילמן וחבריו בוועדה, אלא למי ששמט את הטיפול וההסברה בקונגרס לכל דכפין, בהנחה שממילא הקונגרס הוא ידיד ישראל. ההנחה הזאת עדיין במקומה, אבל מי שמבקש להיות ידיד ישראל נאלץ עכשיו להיות גם ידידו של ערפאת. לרבות הקונגרס האמריקאי. זה סיכו של התהליך.

עתיד האומה בסל הטבות

לפני שיצחק רבין חוגג בוואשינגטון, עליו לדלג על משוכה גבוהה מבית. מליאת הכנסת אורבת לו, וכדי להשיג את אישורה להסכם, אין די בתיקו

מאת דן מרגלית

פתאום קם חבר כנסת בבוקר וכל ההיסטוריה רוכבת על כתפיו. חתימת הסכם אוסלו ב' כפתה תחושה מוזרה כזאת, מתמיהה אך מאיימת, על ארבעה שבסוף הכל רצו לחזור בשלום אל הכנסת הבאה, והנה הם ניצבים משני צדי המתרס הפוליטי – אביגדור קהלני ועמנואל ויסמן מזה, גונן שגב ואלכס גולדפרב מזה.

בעוד כמה שנים יכתבו היסטוריונים כי פינוי השטחים היה תהליך "נמנע/בלתי נמנע (למחוק את המיותר)". איש לא יזכור כי ההכרעה הגורלית בחלום או שברון המתינה לארבעה שלא ביקשו לעצמם שום תעודת שוליים אישית בדפי ההיסטוריה. זה פשוט נפל עליהם.

אמש או הבוקר עמדו שמעון פרס ויאסר ערפאת לטבול תפוח בדבש ולאחל זה לזה שנה טובה עם חתימת הסכם טאבה בראשי תיבות. אחרי החג ייסעו בקול גדול לוואשינגטון לטקס החתימה המלאה. אך במקומו של יצחק רבין היהודי נשאר בעשרת הימים הנוראים בארץ. לפני שהוא חוגג מעבר לאוקיינוס עליו לדלג על משוכה גבוהה מבית. מליאת הכנסת אורבת לו. בנבנם הקיץ של הפרלמנט ובלהט הוויכוח עם אש"ף לא נתנו בממשלה את הדעת לסיכון.

רבין התחייב להביא את ההסכם לאישורה של מליאת הכנסת. אך הפעם, שלא כבהצבעת אי־אמון בממשלה, תיקו אינו מספיק לו. הוא צריך רוב של קול אחד, לפחות.

לפי שעה נהנית הקואליציה מ־63 קולות. כאשר ייגרעו ממנה קהלני וויסמן, שפרשו בפועל ל"דרך השלישית", יצטמצם היתרון ל־61 קולות. שוב מונח עתיד האומה בסל ההטבות שיבקש לעצמו סגן השר גולדפרב. כמה רחוקים הם לפעמים מסלוליה של ההיסטוריה המבריאה לאופקים חדשים.

כל זה לא היה חייב להתרחש. רבין הקים קואליציה סבירה, אך נסיבות משטרתיות־משפטיות אובייקטיוויות ושיקולי פריימריס של שרים וחברי כנסת בעבודה ובמרצ כפו עליו להוציא את ש"ס מהממשלה טרם זמנה.

מי שסבר לאור מכן כי מוכרחים לתקן את כל חולי החברה הישראלית דווקא בשנה שבה עושים שלום נבעת עתה מהאפשרות, כי מרוב עיסוק בחברות קדישא ומוסדות צדקה נמנע מהסכם אוסלו ב' את תמיכת הגורם הדתי המתון, שקולותיו בעלי ערך בציבור ובכנסת. אם לא יושג רוב לשלום בכנסת, יסבירו שרי העבודה ומרצ לבוחריהם בפריימריס כי האובדן היה שווה בשכר העיסוק במשא ומתן עם איזו מסעדה שבעליה רוצים לפתוחה בשבת בתוספת תעודה רבנית לכשרות המזון.

רבין ופרס נזקקים עתה לתכסיסים פוליטיים, שפעם כונו בפיהם מסריחים, ולרחמי שמים ולאלה של הרב עובדיה יוסף. בעיקר דרושים להם מגעים הדוקים עם אריה דרעי מש"ס ועם אלכס גולדפרב. הרי מקהלני ויסמן לא יקבלו בנדיבות את המבורך בכנסת. הם פורשים על רקע מחלוקת עניינית, ובעברה יבינו ללבם גם אם ישמיעו גינוי. בדיוק כפי שקרה בפרישת יוסי שריד ב־1984.

יהיה זה בזיון גמור אם רבין ופרס, ועמם המזרח התיכון ואמריקה, יחזיקו עתה על המרפסה בוואשינגטון וידילו דמעה בעוד שבועיים במזנון הכנסת בירושלים.

חשבון נפש ליברלי

סעד אינו המצאתם של הליברלים, אלא התוצאה של אחת הנדידות הגדולות של העידן המודרני

מאת ג'ון קנת גלבריית

ניו יורק טיימס

קיימברידג', מסצ'וסטס

אין זו נטייתי להיות ביקורתי כלפי חברי הליברלים. הם מותקפים דיים בימים אלה. ובכל מקרה אדם רוצה להישאר נאמן איתן באמונתו. אבל לפעמים חייבים להודות באשמה. בעניינים הקשורים לחקיקה חברתית וכלכלית באמריקה ולרפורמה מקיפה בתחומים אלה אנו, הליברלים, הולכנו שולל באורח חמור את השמרנים, ובעיקר את המשמרקים הרפובליקאים של זמננו. בעיקר הנחנו לשמרנים ולציבור בכללותו לזקוף לזכותנו פעולה חברתית שלא אנו יזמנו. כל מה שעשינו היה להתאים את עצמנו לדחיפה הגדולה של ההיסטוריה. ההיסטוריה כפתה את השינויים שאנו ואחרים זקפנו לזכותנו ושכעת אנו מואשמים בהם.

לפני 61 שנה הגעתי לוואשינגטון כדי למלא תפקיד בדרג הביניים ב"ניודיל". בשנים שלאחר מכן התקבלו חוקים ליברליים בהיקף רחב מאוד. תפקידו של הממשל בענייניו של האזרח גדל במידה רבה. אבל כל חוק בעל חשיבות כלשהי לא היה אלא היענות לנסיבות.

עד לאמצע המאה הזאת לא היו לקצבאות ביטוח סוציאלי לזקנים – הגדולה ביוזמות הליברליות כאילו – תפקיד או רלוונטיות של ממש. ארה"ב היתה ברובה הגדול חברה כפרית. הצעירים בחווה טיפלו בזקנים. אם לא עשו זאת, היה אפשר למכור את החווה, ותקופת הפרישה היתה קצרה בדרך כלל לנוכח תוחלת החיים אז. זה הדין בכלכלת הכפר בכללותה.

גם דמי אבטלה, היוזמה השנייה הגדולה, היו חסרי רלוונטיות. לא היתה שום אבטלה בחוות הראשונות או בכפרים. רק בעקבות הפיתוח התעשייתי והעיור נהפכו פיצויי אבטלה לצורך. על צורך זה הגיבו הליברלים, לא על אילוצים אידיאולוגיים.

שירותים רפואיים, שכה שנויים במחלוקת כיום, לא היו אז עניין לדאגה, כיוון שלחברי מקצוע הרפואה היה מעט מדי מה למכור. בעיית התשלום לרופא המקומי לא היתה שונה במהותה מהתשלומים למכולת. התקדמות המודרנית האדירה בידע הרפואי ובהליכי ניתוח היא שהובילה לביטוח מדיקר, מדיקאיד, טיפול רפואי מנוהל ומאורגן ועוד. בשמה של הגינות פשוטה לא היה אפשר להפקיר את העניים או אפילו את האנשים האמידים באורח צנוע למחלה ושוות רק בגלל חוסר יכולתם לשלם. גם הפעם השתנה הממשל בעקבות שינוי נסיבות.

המוצרים הפשוטים של רמת חיים פשוטה – מזון בסיסי וביגוד, דיור אלמנטרי, אפילו מודל טי (מכונית פורד באותם ימים) – דרשו פיקוח מועט מצד המדינה. לא היו דברים רבים שיכלו להיות מסוכנים או מבוססים על הונאה. חברת הצריכה המודרנית והתרבותם האדירה של סחורות ושירותים, הן שהיו אחראיות לתקנות והגבלות מצד הממשל.

היענות היא היסטורית. החוקים נגד טראסטים, יוזמה ליברלית מימים מוקדמים יותר שהועלתה על נס, נסוגו כעת לשוליים נוכח שווקים מתרחבים ותחרות בסחר העולמי. גם הייצור ההמוני של סחורות ושירותים הפך את השפעות הסביבתיות לעניין העומד על הפרק.

בכל אותם עניינים הנחנו לשמרנים להאמין במשך השנים כי אנו היינו הכוח היוזם לפעולה ציבורית. זאת ועוד. עד לא כבר העניים לא היו אתנו, לפחות לא באורח סודר ופעיל. הם היו אי־שם בגבעות ובנקיקים של הרי האפלצ'ים הדרומיים, או בפוארטו ריקו, במקסיקו או במקומות אחרים בדרום אמריקה. לחלופין, עקב מזון, ביגוד ודיור פרימיטיביים, סיכוי מועט להשכלה והעדר זכויות אזרח או קול פוליטי – הם היו בלתי נראים, בלתי נשמעים, חיים כאיכרים אריסים במטעי הדרום הישן או בכפרים שלידם. רק כאשר הם באו לערים, החלו הסעד והעזרה הנלווית אליו להיעשות חיוניים.

כשם שאי־אפשר להניח לאנשים למות בשל מחסור בכסף, אי־אפשר להניח להם לרעוב [illegible]. סעד לא היה המצאתם של הליברלים, אף לא של אמונות לא־רשמיות שפעלו בעידוד ליברלי. זו היתה התוצאה של אחת הנדידות הגדולות של העידן המודרני.

אנו הליברלים הסתגלנו לנסיבות והנחנו לרפובליקאים שמרנים להאמין שהיינו הכוח שחולל את השינוי. זו הסיבה לסולם הדרוג. הם משוכנעים כעת כי הם יכולים להחזיר את הגלגל אחורה. אם אנחנו היינו אחראים לשינוי, גם הם יכולים להיות.

ההיסטוריה היא אותה שנה. יש לה כוח משלה, דינמיקה משלה. כאשר המעורבים בפוליטיקה יעברו מהרטוריקה הכללית של החודשים האחרונים לפרטי הפרטים של תוכניות ספציפיות, הם יגלו זאת במידה גדולה והולכת. אולי אנו חייבים להם התנצלות. אבל זה כבר יחזיק לכת קצת יותר מדי.

הכותב הוא פרופסור אמריטוס לכלכלה באוניברסיטת הרווארד

למרות אבני הנגף

הסדר הביניים עם הפלשתינאים הוא בלתי נמנע, בדיוק כמו שיהיה, בבוא היום, הסדר הקבע

מאת גדעון לוי

ראש המשלחת הפלשתינית לשיחות טאבה, אבו־עלא, היה אמנם היחיד שנזקק עד כה לאשפוז בבית חולים בשל תשישותו, אבל אין הוא התשוש היחיד שם. מו"מ מפורט, דקדקני וקשה סכמה, שנושא המדינה הצו לכנותו, בקלות הבלתי נסבלת של לשונו, חפה, יכול להפיל למשכב כל מדיין. הכתבים בטאבה דיווחו אמנם על שורה של אבני נגף בדרך – פעם הם שידרו שעניין ההסכם מאיים לפוצץ הכל, ופעם שאלה הם המים שמקשים, אבל האמת היתה ברורה מהשלב הראשון. בטאבה היתה אך ורק אבן נגף אמיתית אחת – שאלת עתידה של חברון.

בעוד ששאר הקשיים והמוקשים צוצו לפתרונות סבירות, קלות יחסית להשגה, היכתה חברון לפשרה פוליטית, קשה ומכאיבה לשני הצדדים. כשהמו"מ באמת איים להתפוצץ זה היה בגלל חברון, וכשהמו"מ התקדם היה ברור שזו חברון. עיר האבות היתה בטאבה לעיר המחלוקת, בין דגם מוקטן ומורכב פחות של מה צפוי לנו בירושלים.

●

לכאורה נחלו בכך בני 40 המשפחות היהודיות, מתנחלי חברון, הישג לא מבוטל. הם הרי הדרו במבנם לעיר הפלשתינית הזאת בדיוק לשם כך: לגרום לסכל כל הסדר שיביא ליציאת צה"ל מהעיר. בשיגיונותיהם הם ראו אמנם יעד נוסף, ביזוי חיי התושבים הפלשתינאים עד שאלו ירצו לנטוש את העיר, אבל עמוק בלבם הם הבינו כנראה מובן שכמה מאות אנשים יכולים למרר חייהם של 140 אלף אנשים אחרים רק עד גבול מסוים, שאין בו כדי להביאם לנטוש את כל מה שיש להם. המתנחלים הסתפקו איפוא ביעד הצנוע יותר של סיכול ההסדרים.

בשבועות האחרונים היו לא מעט רגעים שבהם נראה כי עמלם של המתנחלים לא היה לשווא. הנה, אחרי כל שנות האבנים, הגידופים והיריקות על שכניהם הערבים, וגם לעתים על בניהם, חיילי צה"ל, הם ראו לרגע ברכה בעמלם כשהמו"מ על אוסלו ב' נתקע. שר החוץ הישראלי נאלץ לנהל מו"מ כשהוא עצמו יודע שהצדק הבסיסי הוא עם הצד השני: פרס הרי צידד בלבו בפינוי מתנחלי חברון עוד לאחר הטבח במערת המכפלה.

כך התנהל לו מין מו"מ מוזר, שבו לא ידיו של פרס היו כבולות, אלא מצפונו היה כבול. שבוי בהחלטה חסרת הפשר שלא מפנים מתנחלים בשלב הסדר הביניים, הוא נאלץ להתעקש על כל שרוב השרים לא חשבו בלבם להזיזה ולנבכם כלל ועיקר. אבל כל זה לא הוליש את הרושם שההתנחלות בלב חברון מאיימת על המשך המו"מ. לכאורה הישג ראוי לשמו בכתיבת המתנחלים, אבל למעשה בקסם שווא רגעי שלהם.

כבר עכשיו – כשהמו"מ בטאבה עדיין לא הושלם סופית, וכשגם ההסדר המתגבש הוא רק הסדר הביניים – אפשר לקבוע שבטאבה נגזר דינם של המתנחלים להיכשל במפעלם. אם הלוחמים שבהם לא היו מסוגלים לסכל הסדר מצומצם על הנעשה בעיר שבה הם מתנחלים, ואפילו לא לשנותו באורח מהותי, אין זאת אלא שמפעל ההתנחלויות כולו לא יוכל לשנות עוד מהלכים היסטוריים ארוכי טווח.

כמו שקרה בטאבה, גם שאר ההתנחלויות כולן עוד יגרמו קשיים וכאבי ראש רבים במשאים ומתנים שעוד נכונו. הן יעכבו ויבלבלו, יאטו, ישבשו ויכניסו עוד הרבה רוחות רעות למו"מ, לכל מו"מ. אבל הן לעולם לא יסכלו או יסיטו לגמרי ממסלולה את ההתפתחות ההיסטורית הבלתי נמנעת, שסופה יציאת ישראל מכל השטחים והקמתה של מדינה פלשתינית.

יתרה מזאת, בדיוק כמו שקרה בשבועות האחרונים בטאבה, גם בעתיד עוד תצטרך ישראל לשלם מחיר מדיני כבד בתחומים אחרים של המו"מ, בגלל פשרות ומניות שהיא תרצה להשיג למען ביטחון המתנחלים, אבל גם בעובדה זאת לא יהיה די לשנות את מהלך העניינים ארוך הטווח. צה"ל עומד לפנות בחודשים הקרובים את ערי הגדה וגם את רוב העיר חברון. דגלי פלשתין יתנוססו על בנייני הממשל הצבאי ושוטרים פלשתינאים יקבלו עליהם את האחריות לסדר וגם לביטחון.

כך מתקדמים הפלשתינאים בבטחה לעבר יעדם, שהיה צריך להיות גם יעדנו – הקמתה של מדינה עצמאית לצדה של מדינת ישראל. הם ואנחנו עושים זאת עקב בצד אגודל, באיחור משווע ובאווירה שהיתה צריכה להיות שופעת נדיבות ורצון טוב הרבה יותר, במידה רבה בעטיים של המתנחלים. אבל הם ואנחנו עושים זאת. ישיבת קבר יוסף בשכם אינה מחזיקה חייל ישראלי מיותר אחד בקסבה של העיר, ובכוח ההרס של יושבי תל רומיידה, בית הדסה ומתחם אברהם אבינו לא היה די לעצור את נסיגת צה"ל מהעיר.

●

הסדר הביניים הוא בלתי נמנע, בדיוק כמו שהסדר הקבע יהיה, בבוא היום, בלתי נמנע. עכשיו, ערב הימים שבין כסה לעשור, כדאי היה שהמתנחלים יחזרו, בינם לבין עצמם, במאזן ההיסטורי האמיתי שלהם וישאלו עצמם, באומץ לב, האם כל זה היה כדאי ואם כדאי להם להמשיך בדרך שבה הלכו במשך כל אותן שנות הכיבוש. מותר כמובן להניח שרק למתי מעט מהם, אם בכלל, יהיה האומץ להתמודד עם השאלות הללו. [illegible] שאינו מסוגל לארגן בעקבות ולו הפגנת תמיכה אחת ראויה לשמה, הם ימשיכו מן הסתם בדרכם, לנסות לסכל כל הסכם לשלום.

אבל עכשיו, ערב החתימה על הסכמי אוסלו ב', אפשר אולי בראשונה לקבוע: עמלם – עמל המתנחלים וההתנחלויות כולן – היה לשווא.

פתאום, כמעט בלי שהרגשת, הימים נעשו קצרים יותר.

פתאום הרדיו מנגן שירים שתענוג להקשיב למילים.

אנשים שלא דיברת איתם שנים פתאום נזכרים ומתקשרים.

פתאום זה שוב ראש השנה. וזה כל כך מוכר.

בדיוק כמו הקפה. בדיוק כמו השוקולד.

יש טעמים שנשארים איתך כל החיים.

יש טעמים שנשארים איתך כל החיים

שנה טובה

هكذا من الأصل

هكذا عن الاصل

תצלומים: רג פיינר

לעבור דירה בבית, לנטוש משפחה

המפגש המרובע בין מי שהיו ומי שעדיין נמצאים שם מלמד פרק בגבולות הניידות בהוויה החברתית והפוליטית בארץ. מיקומם כיום על המפה הפוליטית מעורר לא רק את השאלה מי מביניהם באמת השתנה, אלא מעלה גם תהיות בסוגיה מי הוא כיום הימין האמיתי, מי מהם מייצגיו, ועל טשטוש ההגדרות של ימין ושמאל

מאת לילי גליל

לקראת סופו של הרב-שיח הממושך ועתיד האמוציות נשאלו ח"כ אליהו בן-אלישר והד"ר יהודה בן-מאיר למי מבין שני המשתתפים האחרים הם חשים קרובים יותר: לאריה נאור או לזבולון המר. ברקע השאלה עמדה ההיסטוריה האישית והפוליטית שכרכה בעבר יחדיו כל צמד מבין הארבעה. המר ובן-מאיר, "צעירי המפד"ל" לפני 25 שנה, כונו מאחורי גבם "סמי וסוסו" של הפוליטיקה הישראלית. כמעט כל ידיעה העוסקת בהם מאותה תקופה פותחת בצירוף-המלים: "זבולון המר ויהודה בן-מאיר..." וממשיכה באיזו התבטאות או עשייה משותפת.

יחד חוללו מהפכים במפד"ל, יחד קיפצו על גבעות סבסטיה. המר היה שר בממשלותיהם של רבין ובגין; בן-מאיר היה סגן שר החוץ לצד משה דיין. פעם הם היו גם חברים אישיים. ב-88' פרש בן-מאיר מן המפד"ל, פנה לאקדמיה – כחוקר בכיר במרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל אביב וכמרצה לפסיכולוגיה בבר אילן – והלך שמאלה. בבחירות האחרונות תמך בגלוי ביצחק רבין ונמנה עם ראשי התנועה הדתית היונית מימ"ד. המר, יו"ר המפד"ל, עומד היום בראש תנועה ימנית קיצונית, מעין גרסה של התחיה בכיפות סרוגות. החברות הקרובה הפכה ל"ידידות" מנומסת, טעונה עדיין במטענים רגשיים עזים.

פני הדברים שונים במעט אצל הזוג השני. בשיחה מקדימה למפגש, כאשר שמע בן-אלישר כי בן זוגו לדיון יהיה אריה נאור, הגיב בפרץ רגשות ספונטני. "הוא תמיד יהיה בשבילי הבן של אסתר נאור", אמר בנימה נוסטלגית, "הוא הרי ישב ממש על ברכיו של בגין". אבל במפגש נגלה בכל זאת גם הכעס על מי שבגד במשפחה הלוחמת וסולק מתנועת החירות בשל תמיכתו בהשתתפותה של ישראל בוועידה בינלאומית לשלום. מאז פרש נאור מן החיים הפוליטיים הוא תיעד את קורותיה של תקופה זו בספר, והוא מכהן כמרצה למדע המדינה ולתקשורת באוניברסיטה העברית ובמכללה למינהל. בן-אלישר, שגריר ישראל במצרים בעבר, נראה באחרונה לצדו של בנימין נתניהו בפגישות מדיניות שמקיים יו"ר הליכוד. עתה ראה אור ספרו החדש, "לא עוד מלחמה", שעיקרו תהליך השלום עם מצרים וגילויים חדשים מן התקופה ההיא.

בעבר עבדו השניים יחד: נאור כמזכיר ממשלתו של בגין ובן-אלישר כמנכ"ל משרד ראש הממשלה באותה תקופה. לפרקים דמה הרב-שיח בהשתתפותם למעין סיאנס ספיריטואליסטי, שמעליו ריחפה רוחו של בגין. אולי זה עברם של המשתתפים, ששרשיהם נטועים בתקופה ההיא, או שמא תרצו התבטאויותיו של רבין עצמו, המשתמש על פי צרכיו במשוואה "אני לא בגין", או "אני כמו בגין", להסברת מדיניותו.

כך או כך, גם במציאות החדשה של 95' היו בגין וקמפ-דייוויד, שאת פרטי פרטיו זכרו המשתתפים בעל פה, משתתפים סמויים וציון דרך שאליו חזרו כל העת. הסכם קמפ דייוויד דמה פתאום לתנ"ך, שפירוש שונה לפסוקיו מקבע תפיסות עולם שונות.

התשובות שהשיבו לשאלות על יחסם וקרבתם זה לזה לאחר השבר בזוגיות הפוליטית הן ביטוי לא רק למזג אישי, אלא גם תמצית של ההוויה הפוליטית-החברתית של ישראל, שנחתכת בחתכים שונים. על השאלה למי הוא מרגיש קרוב יותר – להמר, נציג היהדות הדתית, או לנאור, הקרוב לו יותר בדעותיו – השיב בן-מאיר בלי היסוס: "ברור שאני מרגיש יותר קרבה לזבולון. זו קרבה חברתית, תרבותית. היות שאני לא חושב כמו בן-אלישר, שיש פה כפירה בעיקר בשאלה הפוליטית, זו מבחינתי רק עוד אחת מהמחלוקות בציונות הדתית. אני הרי כוהן, בהתבסס על גדולי הרבנים, ממורי ורבי הרב סולובייצ'יק הגדול, וגם על הרב עובדיה יוסף, ששאלת הוויתור על שטחים במסגרת הסדר איננה שאלה הלכתית בכלל. לפיכך, איני חושב גם שזו כפירה אם מישהו חושב אחרת ממני. וזה ויכוח לגיטימי בתוך הציבור הדתי, ומעל הכל במסגרת היהדות ההלכתית, סוד היהדות בשבילי. כל השאר זה 'מסביב'. הנושא הזה הרי יגיע בתי שהוא לסיכום, ועדיין תישאר המדינה. וזבולון ואני שותפים למאבק על דמותה היהודית כמדינה יהודית, אחרי אוסלו א', אוסלו ב', ומה שיבוא אחריהם. ועל כן ברור שאני יותר קרוב אליו".

על שאלה דומה, מי קרוב אליו יותר, נאור "הפורש" או איש-הליכוד החדש שז'בוטינסקי הוא בשבילו שם של רחוב, השיב בן-אלישר בנאום נסער: "אני לא רוצה להתחמק ממה שעומד כאן בלבו של הדיון הזה. יש לי עם נאור בעיה קשה מאוד, בעיה רגשית, בעיה שכלית. אני יודע שהוא חלק מחיי ואני חלק מחייו, בבחינת הדובב של הברלה. אך אני יודע שהוא נטש את כל מה שהוא האמין בו. יש כן שבר שעובר באבל. מי שבמחנה היהודי הציוני הכביר ללכת לערפאת, עבר למקום אחר. כשאני שומע את נאור אומר כאן, שההסכם עם ערפאת הוא הניצחון הגדול ביותר של הציונות, זו בשבילי כפירה בעיקר. לכן, אם אני צריך לשפוט בהתאם לקו השבר, אני בפירוש מעדיף את איש-הליכוד שבשבילו ז'בוטינסקי הוא שם רחוב, אבל הוא בצד שלי נגד אוסלו".

השוני הזה ברמת התגובה וההזדהות האישית מסביר אולי שוני לשוני שבו מגדירים את עצמם שני המחנות. באחד מתשדירי הבחירות כינתה את עצמה המפד"ל "בית"; הבסיס של חירות הוא "המשפחה הלוחמת". בתוך ביתה של הציונות הדתית יכול אדם לעבור דירה שמאלה וימינה, אך עדיין הוא נשאר באותו הבית. הנוטש משפחה עקר את השורשים שהיו לו בה. אולי דווקא משום כך סערת הרוחות במפגש בין המר לבן-מאיר, כאילו צדקתו של האחד תלויה בהוכחת טעותו של האחר. נאור ובן-אלישר נהגו זה בזה בהשלמה גדולה יותר, כמי שקווי ההפרדה ביניהם יותר מוחלטים.

ובכל זאת אמר גם בן-אלישר: "אני חושב שבתוך תוכו אריה נאור לא יכול להשתנות", ובן מאיר הודה חוויק אחריו: "אני אומר אותו הדבר על זבולון. אני לא חושב שהוא, כפי שאני מכיר אותו, שלם באמת בלבו עם עמדות המפד"ל היום".

הדיון המרובע הזה, שנע בין פוליטיקה של עבר לפוליטיקה של הווה, בין ציונות דתית לציונות לאומית, לימד בין השאר כי גם בשוך המחלוקת בין ימין לשמאל, בעתיד, יישאר היתוך הנצחי בין דתיים לחילוניים. ההקצנה שחלה מאז פרשו נאור ובן-מאיר ממפלגותיהם מעלה גם אפשרות כי בדרך הארוכה לפתרון הפוליטי ייפלטו עוד "פורשים", שאיישו בעתיד דיון דומה, בהרכב אחר.

שניים מן הנוכחים כאן סטו מן המסלול שבו הלכו בברית דרך. שניים אחרים נותרו במקום שבו היו כל חייהם הפוליטיים. היום אנחנו נמצאים בהוויה שונה מאוד מזו שהיתה בנקודת השבר שלכם. יש רגעים של חרטה, של הרהור על טעות אפשרית?

בן-מאיר: "התזה בהנחת היסוד של השאלה לא מקובלת עלי. אני חושב, ואולי זבולון לא יסכים אתי, שהוא זה שהלך כברת דרך ארוכה יותר בסטייה מן הדרך המשותפת שלנו. המפד"ל הקצינה מאוד בעמדתה מאז עמד זבולון המר באומץ לב בלתי רגיל בוועידת המפד"ל וניסה לשכנע אותה לתמוך בקמפ-דייוויד. נקודת המפנה בציבור הכללי, ובציבור הדתי-הלאומי, היתה הסכם קמפ-דייוויד. בגין הלך ועשה מעשה מרחיק לכת, הוריד בכוח יישובים שהוא כינה אותם 'היסטוריים'. לזכותו של בגין אני רוצה להגיד, שהוא אמר לי פעם 'במפה של ז'בוטינסקי זה לא הופיע'. אבל לא המפה של ז'בוטינסקי קובעת; לנו יש מפה של התורה. זבולון ואני לא בלב קל נמנענו בהצבעה על קמפ-דייוויד; ציבור שלם של המפד"ל פרש והקים את התחיה. היום אין ספק איפה המפד"ל עומדת – היא המפלגה היהודית שבמצעה יש סיפוח.

"כשהיינו צריכים להחליט בצמתים מסוימים – אז כל אחד פירש את הדרך בצומת אחר. אני עצמי מרגיש עקביות ורציפות באמונה היסודית גם במציאות משתנה. כל אדם רציני ימצא בדרכו הפוליטית דברים שהיה יכול לעשות אחרת. בסך הכל אני לא מתחרט, אני רק מצטער על כמה דברים שהתפתחו בדרך. אני וזבולון היינו יחד ממייסדי גוש אמונים, לא מתוך תפיסה של 'אף שעל', אלא של 'מלחמה על כל שעל', כשראינו שאין מניעה שיהודים יחיו גם ביהודה ושומרון. במהות, אני לא חושב שטעינו גם אז".

וזבולון המר: "יהודה קצת מפליג כשהוא אומר שגוש אמונים לא אמר 'אף שעל', אלא 'מלחמה על כל שעל'. והפטיג, שהיה יונה, הוא שאמר 'מלחמה על כל שעל'. אם יהודה היה אז בצומת שבו הוא נמצא היום, לא היו לנו יישובים, שלא לדבר על גושים. אני לא חושב שהמפד"ל נהייתה יותר ימנית, אלא שהממשלה נעשתה יותר שמאלית".

בן-מאיר: "המפד"ל אמרה ב-92' 'לא סיפח'".

המר: "אתה יודע שאנחנו לא מתכוונים לזה".

בן-מאיר: "אם אתה אומר משהו שאתה לא מתכוון אליו – זה סיפור אחר. אתה ראש מפלגה, ומה שהמפלגה אומרת מחייב אותך. דעתך – אני יודע שהוא בסדר".

בן-אלישר, בימי קמפ-דייוויד היית שותף למאבק על שלום אחר. מה שונה היום באופן כל כך מהותי, שאינך יכול להיות שותף למאבק על השלום הזה?

בן-אלישר: "כל מה שנעשה מאז 77' עם מצרים בגין נועד בעצם לממש מטרה אחת יחידה: להציל את ארץ ישראל המערבית. כל מה שמתרחש היום הוא ההיפך המוחלט מזה. זו טעות לחשוב שבעיני בגין היה הוויתור מחיר השלום בלבד. התמורה היתה שלום ושלטון על ארץ ישראל המערבית. הוא גם התכוון לוויתור טריטוריאלי חלקי, ורק אחר כך נדרש לשלם את מחיר הוויתור המלא, עד הסוף, לרבות היישובים".

אתה זוכר את רגע המעבר מהוויתור החלקי לוויתור המלא?

בן-אלישר: "זה היה בקמפ-דייוויד. אני זוכר את האמירות החד-משמעיות של בגין, שאנחנו לא נוותר על יישובים, שנהיה מוכנים לוותר על השלום למען היישובים. את זה אמר בגין בפורומים הכי סגורים. המפנה הקונקרטי חל בקמפ-דייוויד".

אתה היית קרוב לתהליך של אדפטציה, של קבלת החלטות בהתאם למציאות המשתנה. אין בך כל פתיחות להתאים את עצמך למציאות המשתנה עכשיו.

בן-אלישר: "אז לא נגענו בי"ג העיקרים".

בן-מאיר: "גם לא בהורדת היישובים?"

בן-אלישר: "יהודה, אתה מגן על עמדתך מפני שאתה סטית. תן לי להסביר את עצמי. המטרה היתה ארץ ישראל המערבית, לא מצרים, והרווח הנוסף היה סיפוח הגולן. אני יכול לצטט מה שבגין אמר לי: 'מי שאומר שהורדת יישובים תהיה מודל תקדים לא יודע מה הוא שח'. ואני מצטט מלה במלה. אפילו במשפט בינלאומי אין מושג של 'תקדים'. רבין אומר שזה המודל, כמו שאומר בן-מאיר, ואני אומר שרק מי שרוצה שזה יהיה תקדים הופך את זה לתקדים".

אריה נאור: "אלי מייצג בצורה מובהקת את התפיסה של האסכולה הז'בוטינסקאית-הבגינית, כולל אפילו המשפט שלא קיים תקדים במשפט הבינלאומי'. ההדגשה המשפטית, לפעמים עד כדי רדוקציה של תהליכים מדיניים להיבטים המשפטיים שלהם, היא המייצגת האמנה של המדיניות הרביזיוניסטית, ובגין המשיך את הקו הזה. כנגד זה היתה האסכולה של הברית ההיסטורית של התנועה הדתית-הלאומית עם תנועת העבודה, שאמרה שלא כל כך חשוב מה יהיו ההיבטים הפורמליים, מה שיקבע הוא המציאות המתהווה. ברוח זו אין צורך לדבר על תקדים משפטי, אלא לשאול, למשל, אם אסד יהיה מוכן לקבל פחות ממה שקיבלה מצרים".

מספרך האחרון מצטטים את ההצעה שהעביר בגין לאסד – שלום תמורת נסיגה מהגולן.

נאור: "זו טעות בציטוט. בגין הציג לקרטר ב-77' נוסחה כפולה: 'נסיגה משמעותית' בסיני ו'נסיגה מסוימת' בגולן. בפגישה ישב גם זביגנייב בז'ז'ינסקי, יועצו של קרטר לביטחון לאומי. במחילה מכבודו של פרופ' בז'ז'ינסקי, הוא לא כל כך הבין את העניין. הוא רשם הערה: 'לא ייתכן שאסד יהיה מוכן להגיע להסכמה על הנוסחה הזאת'. אילו בז'ז'ינסקי היה רואה יותר את האפשרות הגלומה בנוסחה של בגין, והיה רואה אותה ראייה יותר דינמית, כפי שקיסינג'ר היה בוודאי רואה – הוא היה קופץ עליה כמוצא שלל רב. לעולם לא נדע איך היו הדברים מתפתחים לו היה בז'ז'ינסקי מפרש את הדברים הללו בצורה שונה. בדבר אחד אין לי ספק: בגין עשה מה שעשה כדי שלא נגיע למה שהגענו בשנתיים האחרונות. אבל מאז נפל דבר: יש הסכם קמפ-דייוויד, ומרגע שהוא ישנו שאלת פרשנותו מעניינת אולי כמה היסטוריונים, אך לא היא הקובעת בתהליכים המדיניים האובייקטיביים. הפילוסוף הגל טבע את המונח 'עורמת התבונה', שלפיו תהליכים היסטוריים מתפתחים לעתים בכיוון המנוגד לכוונה המקורית של השחקנים שעושים את ההיסטוריה. פה אני מסכים עם אלי, שיאמר 'אבל לא זה מה שרצינו'. נכון, אבל זו לדעתי התוצאה ממה שרצינו. ועכשיו תשאלי גם אותי אם אני מתחרט".

אתה מתחרט? לולא פורקת מהליכוד בהחלטה רשמית, היית נמצא היום, מבחינה מחשבתית, במקום אחר?

נאור: "כדי לדבר בעדינות ערב ראש השנה – פשוט איני יודע. איני מרקסיסט המאמין בנוסחה שההוויה קובעת את התודעה. אבל יש בזה משהו. סיפרתי לתלמידים שלי בקורס ל'עמדה דתית בסוגיית השטחים' מתוך עמדותיהם של הרבנים השונים – אלה שאומרים שצריך להעדיף החזקת השטחים ואלה שאומרים שחיי אדם ושלומו של העם חשובים יותר. כל מי שמתבטא בעניין הזה התבטאות שבמהותה היא אידיאולוגית, נוגעת לשורשי האמונה – מכריע הכרעה ערכית. ומי שמכריע הכרעה ערכית, ואין לו מפעם לפעם הרהורי חרטה, הוא בעיני איש לא רציני".

זבולון המר, פעמיים במשך השיחה העיר על העדרו של הכאב במרכיב הוויתורים שהממשלה עושה. נדמה לך הם היו נראים מיוסרים יותר, היה לך קל יותר להשלים גם עם הוויתור?

המר: "הציבור שלנו כואב כאב אמיתי. לכן יש חשיבות גם לתחושה שמישהו כאן בעצם מאס בארץ תמורת, שרוצים להיפטר ממנה. יש פה קבוצה של מפרקי אידיאולוגיות, פוסט-ציונים, אנטי-יהודיים, שאומרים שבעצם מלכתחילה הם היו רוצים לבנות מדינה אחרת, אבל בדיעבד הם רוצים לפחות לשנות את מה שהיה עד היום. האנשים שלנו מרגישים שיש כאן מגמה. יהודה נותן את עצמו, בגלל איזה דבר מדומה, לאותה קבוצה של 'מפרקים בע"מ'. על פי תחושתנו, זו לא רק שאלה של גבולות; התוכן כולו עומד להשתנות. גם אם אקבל שתחת אילוצים צריך להגיע להבנה – אני עדיין רוצה לדעת שמנהלים את כל הקרבות האפשריים, שמשתדלים ומתאמצים. ואילו הממשלה הזאת אומרת מראש: 'זה לא שלנו, זה שלהם'. התוכמה היא לא לנסח פשרות, אלא שהפשרה תהיה הטובה ביותר לנו. מי שהיום תוקף את ההסכם ודורש הכל, בעצם מגן לשיטתו על הפשרה; ומי שמגן היום על הפשרה, בעצם מוותר על הכל".

בגין היה מגיע, לדעתכם, להסדר כמו זה של פרס ורבין?

נאור: "בשום אופן לא".

נדבר על המושגים המסורתיים של שמאל וימין במשמעותם הישראלית. לפני כמה ימים פגשתי נהג מונית, ירושלמי, מאלה שהם היום מפולגי המצ"ד-רשמי. דקות ארוכות הסביר לי שרבין צריך לפנות באומץ את המתנחלים, מפני שהוא לא מוותר בגלל מדינה פלשתינית. להערתי, שהוא נשמע ממש שמאלן, הגיב בהתנצלות: 'מה פתאום, אני נורא ימני. את לא מבינה שהיום הימין זה דבר אחר. אני כבר לא רוצה את ארץ ישראל השלמה, אלא מדינה יהודית. קטנה, אבל יהודית. בלי ערבים, גם בלי ערביי ישראל'. אולי הדיאלקטיקה הישנה של הפוליטיקאים משמאל ומימין כבר לא רלוונטית? אפילו הזיקה בתפיסה של טריטוריה כבר לא תופסת.

בן-אלישר: "אני מרגיש את הלך הרוחות הזה. אני נתקל בשנאה המעמיקה בין יהודים לערבים. מכאן צמחה התפיסה החדשה של הממשלה הזאת, 'הפרדה', שפירושה להיפטר מהם. זה לא רק בלבול בין ימין לשמאל, אלא איזה רצון קמאי, שנובע מעבר רחוק. אבל זו גם נבואת שקר, כי אי אפשר להיפרד מהערבים. אני גם לא מאמין שיש 'מציאות חדשה'. גם אותו נהג מונית, בסופו של דבר, יצביע ימין, כך או אחרת. אז מה זה משנה?"

בן-מאיר: "אני מכיר את התפיסה שהצגת מהמחקרים שאני עושה במרכז למחקרים אסטרטגיים. הצגנו לפני אנשים ארבעה ערכים שיש עליהם קונסנזוס: שלום, ארץ ישראל, מדינה יהודית ודמוקרטית, וביקשנו לדרג אותם. מה הוא החשוב ביותר. הראשון במעלה, באופן בולט, הוא 'מדינה יהודית' – יותר מהשלום, יותר מהדמוקרטיה. לא לחינם רבין מרגיש את העניין של רוב יהודי במדינה יהודית. גם לו יש סקרים, גם לו יש סוקרים שאומרים לו שזה מדבר ללבו של העם היהודי. אני אישית שמח על זה. אני רואה את הגדרתי כשמאלן. אם שמאלנות משקפת גישה כללית, מה שזבולון מגדיר כגישה המניכאית של 'נהיה ככל העמים', אני שולל זאת. אני טוען שהערכים היהודיים הם הערכים הנכונים".

המר: "בשבילי תורת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל – אלה הם שלושה יסודות שאחוזים זה בזה כבבת, ובכל תקופה יש רגע שבו אחד מהם בולט יותר. היום זאת הארץ שנמצאת במצוקה. אם נאמר שכל חיינו הם רק לאומיים, הרי אנחנו לאומיים כמו האיטלקים. אבל זה לא רק זה. אני חש בציבור בעיקר עייפות רבה, שמתבטאת גם בשבירת מיתוסים".

עייפות יכולה להיות גם מנגנון הגנה בריא.

המר: "נכון, אבל העייפות הזאת מתבטאת גם בהתנדבות בצה"ל, בהתיישבות, בהתנדבות. גם הרמטכ"ל אמר לנו, שהיום ההתנדבות בצבא היא מתוך רצון להיות מצוין, ולא בגלל הצורך הלאומי. יש עייפות מהשבתית גם בציבור הדתי-הציוני. הממשלה מעייפת את העם. ובכל זאת, הימין משמעו עדיין יותר נכונות להקדיש למשימות של בניית הארץ, שמירת הארץ, התיישבות בארץ".

איש הימין הוא אדם פחות עייף?

המר: "אני לא רוצה שישתמע כאילו אני אומר רק שהוא אדם פחות עייף. זה לא מה שאמרתי. אני אומר שאין יכולת לקבל ערכים עמוקים, שמחייבים מאמץ, בלי שיש לך יסודות עמוקים יותר, שחסרים עכשיו".

נאור: "לדעתי ההסכם עם אש"ף אינו מבטא עייפות, ולא חלילה חורבן, כפי שאלי אמר קודם, אלא את הניצחון הגדול ביותר של הציונות מאז היותה. אני לא צריך להגדיר את עצמי במונחים של ימין ושמאל, כי איני פעיל בחיים הפוליטיים. אני רק משתדל להבין את מה שקורה סביבי. ומה שאני רואה במסר ההתעלמותי המועבר בשנים האחרונות, עוד מאז סוף ימי הליכוד, הוא התעלמות מכוונת מכל תשתית אידיאולוגית, רדוקציה של הטיעון לכלל ויכוח על התועלת הביטחונית. הדעה שזכות על ארץ ישראל פירושה חובות כלפי ארץ ישראל היתה נחלתם של הרב נריה, טבנקין וז'בוטינסקי. זאת איננה היום המדיניות המוצהרת של הליכוד. בגלל חישובים של תועלת פוליטית ושל שיווק פוליטי החליט מי שהחליט בליכוד שלא כדאי בכלל לדבר על הדברים האלה. אז מה אומרים לציבור? 'אי אפשר להאמין לערפאת, יש טרור'. כלומר, אם נמצא מנהיג בצד השני שהוא לא-שקרן, ואם לא יהיה טרור – אז זה בסדר. מה המלא שעמדתה של האופוזיציה העיקרית מכוונת כולה לאותן 30 שניות שאפשר לומר בטלוויזיה בלי שיתחבו אותך".

בן-מאיר: "אתה מתכוון למישהו ספציפי?"

נאור: "כל אחד מבין של מי הסגנון הזה. התוצאה היא שתרבות הקליפים מטשטשת לא רק את עומק ההתבטאות, אלא גם את החשיבה. אין פלא שבמפלגה הדתית-הלאומית יש תחושה עמוקה של חובות כלפי הארץ. ההבדל בין ימין לשמאל הוא קודם כל בשאלה אם מתבססים על ערכים אוניברסליים או על ערכים פרטיקולריים. בצד של הדתיים-הלאומיים, היחס לארץ ישראל הוא כאל דבר קודש, שצריך לשרת אותו. הבעיה האמיתית של הליכוד היום היא, שרק חברים מעטים, כמו אלי, מבטאים את העמדה האידיאולוגית השורשית. מכאן שהתשובה לשאלתך מי הוא היום הימין האמיתי היא, שזהו זבולון. אלה הם היום הנושאים את המורשת של האתוס הז'בוטינסקאי והבגיני הרבה יותר מהליכוד".

בן-אלישר, מקובלת עליך הגדרתו של נאור, שהאדם הימני האמיתי הוא היום אדם דתי?

בן-אלישר: "לא לגמרי. אריה משך את השמיכה יותר מדי לכיוון אחד בטיעון שגם המחנה הלאומי הוא בעצם אופורטוניסטי. אין רע בכך שאתה מנסה לתרגם את המדיניות והאידיאולוגיה שלך גם למלים שאנשים בתהפוכות הזמנים מבינים טוב יותר. גם היום אנחנו מדברים על זכויות על ארץ ישראל. ואילו מי שאריה מרמז אליו (בנימין נתניהו – ל"ג) מדבר על ציונות ויהדות לעתים קרובות כל כך, שכבר שמעתי ביקורת עליו שהוא אנכרוניסט. אין רע בניסיון להסתגל לא רק לשפת הזמן, אלא גם לטכניקה של הזמן".

זבולון המר, רוב ההפגנות היום הן הפגנות של כיפות סרוגות. אנשים שלך – שלא אתה מנהיג אותם, ובקושי משתתף בפעולותיהם. מדוע?

המר: "בחלק מן הפעולות אני משתתף, בחלק לא. חלק מהם מזדהים אתנו, חלק מזדהים עם מפלגות אחרות. יש עוצמות שונות בפעולות שונות. זו חלוקת עבודה".

בן-מאיר: "אתה לא שם מפני שאתה לא באמת שלם עם זה".

וכך, לקראת סופו, הפך הרב-שיח לדו-שיח קצר של האשמות ב"כפירה בעיקר" (בן-אלישר נגד נאור) וב"אנטי ארץ ישראל" (המר נגד בן-מאיר), וכלל גם העלאת זיכרונות מימי ממשלתו הראשונה של רבין, שהיו גם ימי סבסטיה וקדומים, ויכוח בסוגיה אם רבין גורר או נגרר, והתייחסות נוסטלגית של בן-אלישר לרבין, רמטכ"ל ששת הימים "שהיה פעם בשבילי דבר מיוחד". העלו זיכרונות מן הימים שבהם גם הרב לוינגר רק התכוון להקים את קרית ארבע ליד חברון, ולא להושיב יהודים בלב חברון, והזה את הצעת חב"ד לשלוח אלף יהודים בתנאי שההתיישבות תהיה ליד מערת המכפלה ולא בקרית ארבע. היסטוריה לאומית ששבה להיות אקטואלית, היסטוריה אישית, שאותה סיכם נאור במלים: "אני סבור ששיניתי את דעתי, אבל לא את הלך נפשי. במה שנוגע לרגשות כלפי העבר, הם תמיד יימצאו במקום שהם נמצאים". סיכום אישי שאפשר להחיל אותו בימים אלה גם על הבעיה הלאומית.

בן-מאיר: "אני וזבולון היינו יחד ממייסדי גוש אמונים, לא מתוך תפיסה של 'אף שעל', אלא של 'מלחמה על כל שעל', כשראינו שאין מניעה שיהודים יחיו גם ביהודה ושומרון. במהות, אני לא חושב שטעינו גם אז"

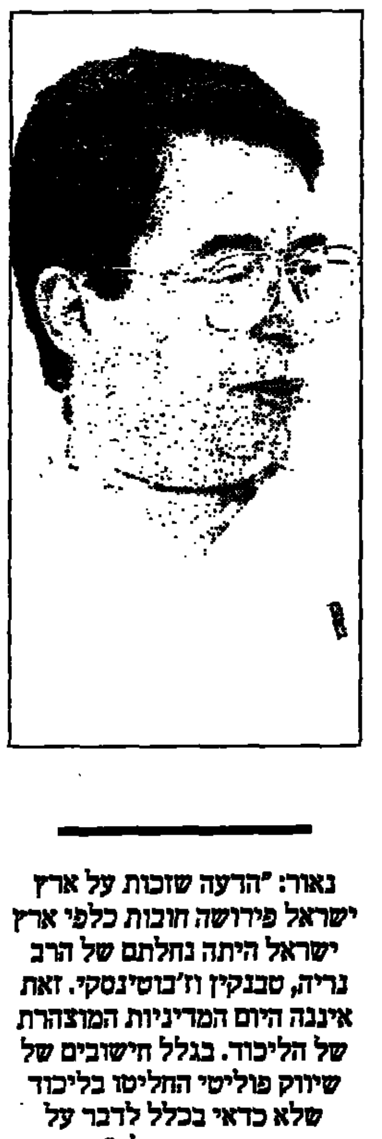

נאור: "הדעה שזכות על ארץ ישראל פירושה חובות כלפי ארץ ישראל היתה נחלתם של הרב נריה, טבנקין וז'בוטינסקי. זאת איננה היום המדיניות המוצהרת של הליכוד. בגלל חישובים של שיווק פוליטי החליטו בליכוד שלא כדאי בכלל לדבר על הדברים האלה"

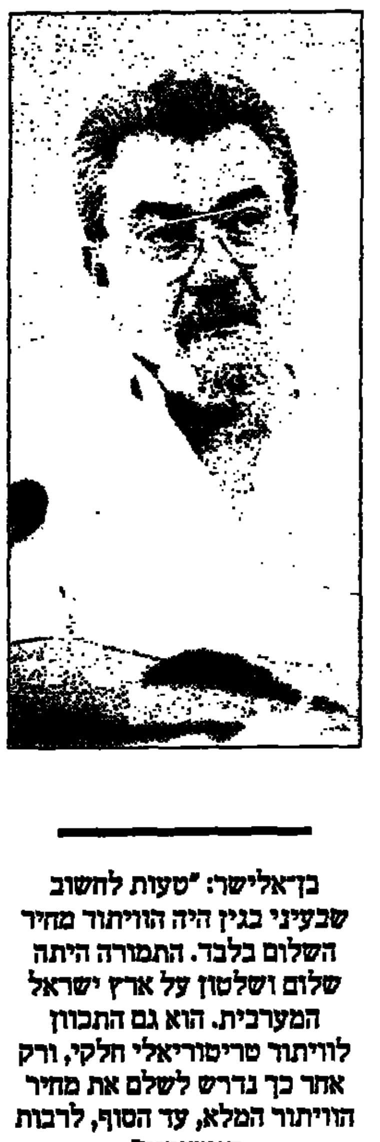

בן-אלישר: "טעות לחשוב שבעיני בגין היה הוויתור מחיר השלום בלבד. התמורה היתה שלום ושלטון על ארץ ישראל המערבית. הוא גם התכוון לוויתור טריטוריאלי חלקי, ורק אחר כך נדרש לשלם את מחיר הוויתור המלא, עד הסוף, לרבות היישובים"

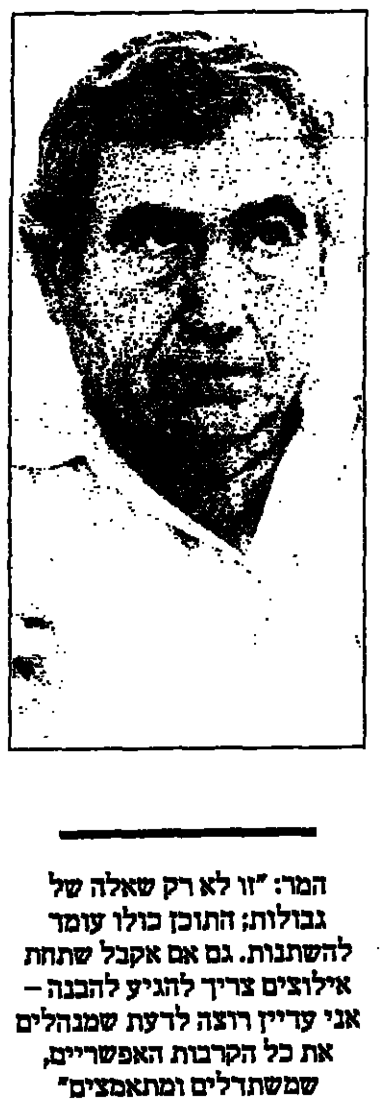

המר: "זו לא רק שאלה של גבולות; התוכן כולו עומד להשתנות. גם אם אקבל שתחת אילוצים צריך להגיע להבנה – אני עדיין רוצה לדעת שמנהלים את כל הקרבות האפשריים, שמשתדלים ומתאמצים"

זכירה ושכחה צריכות לשמש בערבוביה

מאת יהודה עמיחי

אני זוכר שבילדותי הרחוקה, באותה קהילה יהודית בדרום גרמניה, נקרא ראש השנה "יום הזיכרון" הזה, ומאז אני תוהה על המושג "חג הזיכרון" – האומנם זיכרון הוא חג? (יש לנו בישראל יום הזיכרון, אותו יום שלפני יום העצמאות שבו אנו זוכרים את הנופלים במלחמות ישראל). האם יש חג זיכרון ונחוץ לכת, נגיע אולי להגיגת זיכרון.

האם זכירה יכולה להיות חגיגה? מובן שיהיו מי שיטענו כי המלה "חג" בקשר לראש השנה בסך הכל משייכת את ראש השנה לשאר חגי ישראל, ללמדנו מה מותר ומה אסור בו ומה הם המנהגים והדינים שאנו מצווים לקיימם. ואף על פי כן, אמשיך לגלגל את מחשבותי: מדוע לא יהיה גם חג השכחה? כי לפעמים השכחה טובה לאדם וראויה לשם "חג", כשהזיכרונות הם רעים ונוראים – כדי לעשות מעין שבת ולומר "למען ינוחו זיכרונותיך". אך בין חגי ישראל אין אף חג אחד שיתאים להיקרא חג השכחה. בלי זכירה אין חגים ומועדים, ואין המשך. יש לנו חג החנוכה, שהוא חג זכר ניצחון המכבים, שנקרא גם חג האורות, ובו אנו שרים "באנו חושך לגרש". לפעמים נדמה לי שבארץ ולהוסת שלנו, להוסת בזיכרונות היסטוריים, להוסת ביושביה ולהוסת בשמש הקיץ, היה טוב אילו היה לנו "חג החושך", או "חג הצל", או "חג הענן הכבד השחור" – כדי לתת לנו ארגעה ומנוחה ושכחה.

ועוד מהרהורי ראש השנה: לכל חגי ישראל גם רקע של עבודת האדמה ופירות עבודת האדמה, חג הקציר, חג הבציר, וחג האסיף הקרוב. בראש השנה הזיכרונות הם התבואה והביכורים ופרי הארץ.

חיי נפש האדם נעים בין זיכרון לשכחה. בני אדם חוששים להיות מחולשים ומחולישים, ולכן קל להם יותר לומר "לא לשכוח" במקום "לזכור", ולומר "לא לזכור" במקום "לשכוח". החוכמה היא לערבב זכירה ושכחה בצורה נבונה. אני זוכר את אמי שעירבבה בידיה מים חמים מדי עם קרים באמבט לילדים. כך לערבב זכירה ושכחה.

– כאן כבר מתערב רצונו של האדם להיות פרגמטי ולהתאים את עצמו למציאות ולמצבים משתנים, בלי לאבד קשר עם העבר. כך בחיי הפרט וכך בחיי אומה. כאן נכנס איפוא גורם שלישי, והוא ההחלטה המודעת, או הלא-מודעת, להשתמש בזכירה ובשכחה לצורך עתידו והמשך קיומו. כי מי שרק שוכח, שוכח גם את הדברים הטובים, ומי שרק זוכר, זוכר גם את הדברים הרעים. השכחה המוחלטת והזכירה המוחלטת – שתיהן משתקות את רצון האדם ומונעות ממנו את חירות המחשבה וחופש המעשה, ועלולות להביאו לעשיית מעשים שאין טוב חזרה, או לאי-עשייה שסופה לבוא אותו ולהגביל את התפתחותו.

באתי אני מגיע לתחושה כולנו בימים אלה, עכשיו. כולנו, משמאל ועד ימין, חרדים לתהליך השלום. רובנו חצויים בנפשנו – מה לזכור ומה לשכוח, ומתי טובה השכחה ומתי הזכירה, ומה נברור מתוך משא הזיכרונות הכבד שיהיה לנו לעזרה בהחלטות על העתיד. ואין צורך לפחד מן הספק או מן הנפש החצויה. נפש חצויה היא סימן לבריאות הנפש. הספק הוא מנגנון הביטחון, שעוזר לנו למנוע החלטות מוטעות או להיחפז מדי.

קיימים אצלנו המושגים של "מחנה השלום" ו"המחנה הלאומי". לדעתי, החלוקה הזאת איננה נבונה. האם הרצון לסיים את הסכסוך הוא לא לאומי? כל המחנות רוצים בשלום. ההבדל הוא רק בדרך שנגיע אליו, ובתנאיו. אף היות שהמושגים שהזכרתי הם כבר מקובלים, אשתמש בהם. המחנה המכונה מחנה השלום, שאני גאה להיות בו, אסור לו לשכוח מתוך שמחת השלום והגיגותיו שאנחנו נושאים ונותנים עם שכנים שאיבתם אלינו עדיין גדולה, שהמשטרים שלהם אינם דמוקרטיים ומהפיכות עלולות להפוך את התהליך בדלילה. מוטב אולי להיות זהירים ולומר תהליך סיום הסכסוך או תהליך אי-מלחמה. השלום יבוא אז בצורה טבעית ונבונה. חיפזון גדול מדי עלול להזיק, כמו אטיות רבה מדי. כאן נדרש מינון נכון של זכירה ושכחה.

מצד שני, אותו מחנה הקרוי "המחנה הלאומי" חייב לזכור תמיד שהיציאה מחבל עזה ובמיוחד השלום עם הירדנים לא היו מתבצעים אלמלא תהליך השלום עם הפלשתינאים.

אני מבקש בסיום להביא את הבית האחרון משיר שכתבתי לזכר ידידי ומפקדי, דיקי, שנפל ב-1948 בחוליקאת, היא חלץ של היום.

זכרו! הזכירו לפרי שנשר
את העלים ואת הענף
הזכירו לקוצים הקשים
שהיו רכים וירוקים באביב
ואל תשכחו שגם האגרוף
היה פעם כף יד פתוחה ואצבעות.

אולי שורות אלה יעזרו לנו להגדיר את מצבנו. הזכרנו בימים אלה שלא שכחנו את היד הפתוחה, אבל גם כף היד הפתוחה אסור לה לשכוח שלפעמים היא חייבת להיות שוב אגרוף, כדי להגן על כף היד הפתוחה. זו אותה היד, היא השוכחת והיא הזוכרת.

למה לא לעשות שלום בצורה רצינית?

"אחרי שעזבנו את עזה ואת יריחו צריך לעזוב את ג'נין ואת שכם ולעבור מיד לדבר על הסדר הקבע", אומר הנשיא עזר ויצמן. "בנקודת הזמן הנוכחית היה רצוי לעצור ולחשוב קצת, כי המו"מ לא מתנהל היטב בכמה דברים. אם המשא ומתן יהיה מטופל כמו שצריך, רוב העם יצביע בעד ההסכם". ראיון

מאת אורית גלילי

מר ויצמן, כשהתור שלום מרבחק בעבר, איך הגעת למצב שכמעט לא עוברת שעה בלי שפוליטיקאי מהימין, בארץ ובחו"ל, נוקב בשמך כמקור ההשראה לקו האופוזיציוני?

"אני לא ער לכך שזה כל שעה, וזה לא מפריע לי בכלל. אני אומר את מה שאני אומר לא כדי לרצות את הימין ולא כדי לעזור להם. אני מאמין במה שאני אומר. אני גם לא יכול להיות לפי פיפס שכל אחד מוציא מהפה. מעבר לכך, זאת שאלה משנה. אני מתנהג איך שאני מתנהג".

אתה בוודאי ער לכך שמי שאומר שיש להשהות את התהליך מדבר בעצם על הפסקתו.

"אמרתי פעם אחת שצריך להפסיק, ואולי עוד פעם אמרתי שאני לא חוזר בי. אבל רגע, האם מאז שדיברתי על השהיית התהליך הוא בעצם לא מושהה? האם כאשר מנהלי המו"מ נוקבים כל פעם בתאריך אחר בספטמבר זאת לא השהיה? הרי התהליך ממילא לא הולך בקצב שתוכנן מלכתחילה. כל מה שאני אומר הוא, למה לא לעשות שלום בצורה רצינית, מבוקרת ולא מבוהלת?"

אם ממילא יש השהיות בגלל הקשיים שנובעים מהמו"מ, מדוע אתה דווקא צריך להניף את הדגל ולהיות ראש החץ של האופוזיציה?

"כשאני אמרתי את זה עוד לא היו השהיות. עכשיו יש. הקול שלי לא צריך להישמע רק בקשר להשהיה, אלא גם בכך דיאה לעשות חושבים. השהיה כדי לעשות חושבים".

הדברים שלך הם שיוצרים את האווירה השוררת בציבור ביחס להסכם, ובמידה רבה הם שיקבעו מי ינצח בבחירות 96. אתה ער לכך שאחרי כל פיגוע אתה מלבה את הספקות בעם במקום לעשות את ההיפך, כפי שמצופה ממנהיג?

"היות ויש לי אחריות, אני אומר את מה שאני חושב. אם הייתי רק חושב ולא אומר – זה היה בעיני חוסר אחריות. שלום זה בוודאי דבר נהדר, אבל לאט לאט, לא בריצה פראית".

האם אתה באמת מאמין שהמשא ומתן עם הפלשתינאים נעשה בצורה לא מבוקרת ומבוהלת?

"כל דיון שנעשה בלחץ הוא לא טוב. כשאומרים לי שפרס וערפאת דיברו עד

> כשאומרים לי שפרס וערפאת דיברו עד חמש בבוקר, אני לא אוהב את זה. מה דוחק? מה פתאום מוכרחים לחתום עד מחר בבוקר? האם זה בגלל שהדשא יצהיב אצל קלינטון?

חמש בבוקר, אני לא אוהב את זה. כשיושבים עד חמש בבוקר סימן שמשהו דוחק. חוסר שינה פוגע בשכל, פוגע בכושר החשיבה. מה דוחק? מה פתאום מוכרחים לחתום עד מחר בבוקר? האם זה בגלל שהדשא יצהיב אצל קלינטון? אפשר לשכנע את קלינטון שיחכה".

אבל המשא ומתן על אוסלו ב' נמשך הרבה מעבר ללוח הזמנים המקורי. מדוע לא לקבוע דד-ליין, אם רוצים להגיע כבר לפתרון הסכסוך?

"הדבר העיקרי שמאפיין את השיחות היום הוא שיושבים בהן עד אור הבוקר, והדיונות הוא על מי ישן פחות. אני יודע שמי שישן לא טוב יש לו כושר פחות טוב. הנה, אני היום בכושר בגלל שישנתי טוב בלילה. שיילכו לישון בשתים עשרה ויקומו בשבע בבוקר. כל מי שעוסק במו"מ של מכירה לא קובע דד-ליין, ומי שקובע דד-ליין יודע למה הוא עושה את זה".

למה מתעקשים על דד-ליין? בגלל שמתקרבים לבחירות וצריך להגיע להסכם?

"מתנהל פה מו"מ באווירה של בחירות, ואני כבר לא יודע על איזה בחירות מדובר: יש בחירות באמריקה, יש בחירות כאן ויש בחירות ברוסיה – שאסד מביא גם אותן בחשבון".

עם סוריה אתה צופה הסכם מסגרת לקראת הבחירות ב-96.

"את מה שהיה לי לומר על סוריה אמרתי כבר לפני הרבה שנים. היתה לי הרגשה שבסיבוב הנוכחי לא ייצא מזה שום דבר, ואמרתי את זה לאמריקאים. אחרי שהם שמעו אותי הם החליטו להוריד פרופיל".

לא מפריע לך שהימין אימץ אותך אל לבו? שאולי בגלל ההתבטאויות שלך מפלגת העבודה תפסיד בבחירות ואז ייפסק התהליך שאתה תומך בו, שבגללו התפטרת בעצם מממשלת בגין?

"אין לי שום תסביך לגבי מה שאני אומר, ואני מרגיש שאני רחוק עוזר. מה שאני אומר חשוב לעתיד המדינה, ואם לא הייתי אומר הייתי כועס על עצמי".

מה בעצם אתה אומר?

"אני אומר שבנקודת הזמן הנוכחית היה רצוי לעצור ולחשוב קצת, כי לא מנהלים את המו"מ היטב בכמה דברים. אני אומר שצריך ללכת להסדר קבע ולא להסדר ביניים רחב כל כך, ואני אומר שצריך להביא את הקצוות בעם למכנה משותף. אם המשא ומתן יהיה מטופל כמו שצריך, רוב העם יצביע בעד. אסור להגיע למצב של 59 מול 59 בכנסת".

לעצור ולחשוב קצת – זה מה שאומר הליכוד. בימין מציעים גם הסדר קבע, כדי לחסום את ההתקדמות בתהליך השלום. האם, מר ויצמן, קרה לך משהו בשנה האחרונה ופשוט זזת ימינה?

> לגבי הסדר הקבע אני בדיוק כמו יוסי ביילין, או יותר נכון: ביילין הוא בדיוק כמוני. האם מר ביילין הוא מהימין?

"תודי כבר מהעניין הזה של שמאל וימין. הייתי גם פה וגם פה, והייתי גם באמצע. אני אמרתי כל הזמן שצריך לדבר עם ערפאת, והעיפו אותי מהממשלה בגלל זה. האם יצחק רבין הוא שמאלני? האם שמעון פרס הוא שמאלני? בגין הימני החזיר את כל סיני, הוריד יישובים והמציא את האוטונומיה".

ובכל זאת, מה קרה לך?

"לא קרה לי שום דבר. למה לא שואלים מה קרה לערפאת שהחליט לדבר עם ישראל? אני קורא את המפה לפי השתנות המצב בשטח. קודם כל אני אומר שלא צריך למהר, שלא צריך, למשל, לעמוד עם סטופר ביד כדי לפתור בעיה כמו קבר רחל. אם קבר רחל הוא בסך הכל 500 מטר מגילה, אז למה צריך להיות עליו ויכוח כזה גדול? ולגבי הסדר הקבע, אני בדיוק כמו יוסי ביילין, או יותר נכון: ביילין הוא בדיוק כמוני. האם מר ביילין הוא מהימין? אני רוצה להתחלק עם הפלשתינאים בגדה, וחייבים להתחלק אתם. לא לנו כל הגדה ולא להם כל הגדה. לנו גושים ולהם שטחים. על כמה ואיך תדון הממשלה. ובשביל חלוקת הגדה לא צריך הסדר ביניים.

"בהסדר קבע גם יודעים בדיוק לאן הולכים, ואין נושאים שעליהם מודיעים כי ידובר בהם בשלב אחר. מי שפוחד מהסדר הקבע פוחד לדבר על ירושלים, ואני אומר שלדבר עכשיו על ירושלים יותר טוב מאשר לאחר חתימת הסכם הביניים, כאשר בית לחם ורמאללה כבר לא יהיו בידינו. הסכם הביניים מותיר אותנו בלי עמדות מיקוח. יהיו לנו פחות נכסים כדי להתווכח עליהם בשלבים הבאים".

אתה מזכיר הרבה את בגין הגדול בהקשר של השלום עם מצרים. גם פרס ורבין הם מנהיגים גדולים בעיניך?

"עוד לא. הזמן עוד ישפוט. בגין הוא גדול וגם בן-גוריון, אם כי שלום עם ירדן ועזיבת עזה – זה לא הולך ברגל. אבל עדיין מה שיקבע זה הסדר הקבע עם הפלשתינאים. הם תמיד היו הבעיה העיקרית, והם מקור הסכסוך בינינו לבין העולם הערבי".

האם אתה חי טוב עם העובדה שהאופוזיציה משתמשת בך בכל הזדמנות כדי לנגח את הממשלה ואת תהליך השלום?

"לא מפריע לי בכלל, ואני לא נבהל מאף אחד. כשביבי מצטט אותי זו זכותו, ואני לא מתכוון לומר לו שום דבר על כך. אם הוא רוצה לבחור בי כאיש השנה, מדוע שאכעס עליו? יש לי דעות משלי כל ימי חיי. לכן הייתי בליכוד, ואחר כך חשבתי שמפלגת העבודה צריכה להיות בשלטון כדי לקדם את תהליך השלום. אמרתי אז לכמה אנשים בליכוד שאני אביא לכך ששמעון פרס יהיה ראש ממשלה. אם היום צריך להעיד על דברים, אני אמשיך להעיד.

"אני יודע שהקול שלי צריך להישמע, ושצריך להשיג מכנה משותף כדי להביא את הימין ואת השמאל לפשרה. יש שתי דעות ברורות בעם, ושום הסכם לא יוכל להיות רציני ללא בסיס רחב משותף. היה רוב בנושא של מצרים ושל ירדן, וכך צריך להיות גם לגבי אוסלו ב'. חוץ מזה, עד היום דיברו רק עם הפלשתינאים, ועם עם ישראל, לצערי, בקושי מדברים. המנהיגות של עם ישראל צריכה קודם כל לדאוג לעם ישראל. האינטרסים שלנו צריכים להיות בראש מאויינו".

> עד היום דיברו רק עם הפלשתינאים. עם עם ישראל, לצערי, בקושי מדברים. המנהיגות של עם ישראל צריכה קודם כל לדאוג לעם ישראל

איך מרגישים פרס ורבין עם הביקורת שאתה מותח עליהם ועל המשא ומתן שהם מנהלים?

"עם רבין יש לי יחסים מצוינים, טובים מאי פעם. כזכור, לא תמיד היו בינינו כבשים לבנות, אלא תתולים שחורים. אין משקיעים מהעבר. עובדה שבכמה דברים לגבי אוסלו, שלא בכל מחיר ולא בכל המהירות, הוא מעריך את מה שאני אומר. עם שמעון אין לי אותם יחסים שהיו. אני רואה אותו פחות, ואת ראש הממשלה אני רואה הרבה יותר".

הצטננות היחסים עם פרס היא על רקע אוסלו?

"כמובן. בגלל מה היא יכולה להיות? מצד שני, רבין ופרס לא באו אלי באף מלת תלונה. אם הייתי משבח אותם כל הזמן הם היו אומרים: מה קרה לוויצמן? מה הוא זומם? חוץ מזה, אולי הצעתי לרבין דברים שיוכלו לעזור לו בבחירות? אני מוריד לו גם הרבה דברים מהראש, ויש הרבה דברים שבהם אני מגן על הממשלה".

מה למשל?

"בעניינים כלכליים ובעניין היציאה מעזה. הזכות הכי גדולה של הממשלה הזאת היא המצב הכלכלי. יש יצוא של 20 מיליארד. יש 6.5% אבטלה ואינפלציה של 8%. עולים לרגל מכל העולם לראות את מדינת ישראל. בנושא המדיני לא נותר לי אלא לחשוב שהולכים על משהו זמני, בגלל שאין חשק למשהו אחר או בגלל שלא יודעים מהו היעד הסופי. אבל מגיע לעם ישראל, כשמדובר על חלוקת הגדה המערבית, לדעת מהם היעדים הסופיים. מדוע לא לדבר על זה עכשיו? מתי נוכל לדבר על ירושלים – כשבית לחם לא תהיה בידינו? הסדר הביניים היה צריך להיות מינימליסטי, ולא מקסימליסטי. אני חושב שפשוט טבעו בגודל שלו".

אם היית מנהל את המו"מ, מה היית עושה עכשיו?

"אחרי שעזבנו את עזה ואת יריחו, צריך לעזוב את ג'נין ואת שכם ולעבור מיד לדבר על הסדר הקבע".

תתמוך בהקמת מדינה פלשתינית בשטחים שנחזיר להם?

"אני לא אומר כן, ואני גם לא אומר לא. על זה צריך להחליט במשך הדיון. למה עלינו לומר עכשיו, ומי אמר שמדינה פלשתינית צריכה להיות בכל הגדה? מה שאני יודע זה שחייבים לחלק את הגדה המערבית בין הפלשתינאים לבינינו, ותהיה להערכתי קבוצה בקרב תושבי יש"ע שתקבל את זה, כשגוש עציון, אריאל, הבקעה וירושלים יישארו בשליטתנו".

הפלשתינאים לא יסכימו למהדורה מקוצצת כזאת, והדיבורים כאלה נשמעים בליכוד.

"נו, אז מה. לא יסכימו, אז לא יסכימו. מה אני יכול לעשות. אוי ואבוי לנו אם כל הזמן נגיד: הפלשתינאים לא מסכימים. הם צריכים להבין דבר אחד, שהם חייבים להתפשר אתנו. אם הם לא ירצו להתפשר אתנו, יהיו להם בעיות".

תיפגש עם ערפאת בזמן הקרוב?

"בואי נעבור לשאלה הבאה".

> מגיע לעם ישראל לדעת מהם היעדים הסופיים. מדוע לא לדבר על זה עכשיו? הסדר הביניים היה צריך להיות מינימליסטי, ולא מקסימליסטי. אני חושב שפשוט טבעו בגודל שלו

מר ויצמן, אתה מרגיש שאתה נשיא שונה מאלה שהיו לפניך? שאתה מעצב מוסד נשיאות אחר?

"בכל תפקיד עשיתי דברים אחרת, כי יש לי אופי אחר משל קודמי. טוענים כלפי שאני חורג מסמכותי. במה יכולתי לחרוג אם אין לי סמכות? אלה שתוקפים אותי אומרים שהנורמה שלפיה מתנהג נשיא נקבעה בעבר. אני משיב שאת הנוהג יקבע האיש בתפקיד, ומי שחושב שהנשיא ישב פה רק כדי לייצג את הקונצנזוס לא יודע על מה הוא מדבר. כל מה שרציתי זה להביא, על ידי צורת העבודה שלי וההתנהגות שלי, שהישראלי יקום בבוקר ויהיה דבר אחד שהוא לא שונא. בכלל, יש לנו נטייה להלקאה עצמית. אחד הדברים שחוקים כאן אוהבים זה לשבת על ויסקי ועל פיסטוקים ולילל שהדור הצעיר לא טוב. זה קשקוש. אני לא יכול להעיד על עצמי שאני נשיא אחר, אבל אומרים לי שאני נשיא אחר ואני מרגיש את התייחסות הציבור אלי. כשאני בא לשמאל הם לוחשים לי באוזן: אתה יוצא מן הכלל; בימין אומרים לי: אין כמוך".

אם אתה כל כך פופולרי, לא היית רוצה להתמודד על תפקיד ראש הממשלה? הרי אז גם היית מנהל את המו"מ לשלום.

"זה תפקידי הציבורי האחרון, ויש לי ספק אם ארוץ לקדנציה נוספת. לחזור מפה לתפקיד ציבורי זו בעיני פגיעה במוסד הנשיאות. יאמרו עלי ובצדק: העיר הזה ישב שם חמש שנים, בנה לו תעמולה וקשרים, ועכשיו הוא רץ לפריימריס. כשאהיה בן 74, ולאחר שעברתי כבר את כל הגלגולים, אצא לי בשקט כדי לקרוא ספרים. אחרי שנתיים וחצי בתפקיד אפשר לומר שלא ידעתי איך לאכול אותו. בסך הכל אני מרוצה, אם כי אני מבין שצריכה להיות עלי בקרה עצמית מתמדת. והבקרה הזאת היא ראומה, אשתי".

עזר ויצמן, ויצחק רבין. רק האהדה שרוחש הימין לוויצמן, מסבירים אנשי הנשיא, תוכל להביא לרבין את ראשות הממשלה ב-96'

תצלום: [illegible]

שירותים לראש הממשלה

רק עכשיו, אמר עזר ויצמן בסוף השבוע, יצאתי מדלקת עיניים איומה שדפקה לי עשרה ימי קריאה. דבר כזה, סיפר, לא קרה לו מאז ילדותו. כדי להדביר את הדלקת קיבל שני מיני אנטיביוטיקה שהיה צריך להוליך לעיניו אחת לרבע שעה, וכיוון שכל כך סבל הקפיד למלא בדקדקנות את הוראות הרופא. מאז הטיפול הרפואי חזר ויצמן לראות היטב, אבל למרות הביקורת המופנית אליו, הוא מסרב להכיר באחריותו האישית לתחושות הקשות שיש בציבור ביחס לתהליך השלום. במקום לנטוע ביטחון בקרב הספקנים, הוא בעיקר נהנה לראות שיותר ויותר אנשים מסכימים אתו.

אבל המקורבים לוויצמן טוענים שהעניין מורכב הרבה יותר. ההתקרבות שחלה בזמן האחרון בינו לבין ידידו מפעם, ראש הממשלה יצחק רבין, איננה מתמיהה ואיננה מקרית. בין השניים, מתברר, נרקמה אולי שותפות אסטרטגית שנועדה להביא לניצחונו של רבין בבחירות. האם זו הסיבה ששמעון פרס, בעבר בעל בריתו של ויצמן, כועס על הנשיא?

כיצד עובדת השותפות הזאת: ויצמן דואג להרגיע את הימין ואת המתנחלים. אני עושה כל מיני שירותים לראש הממשלה, סיפר בראיון המתפרסם כאן. ובעוד ויצמן מרגיע, יכול רבין לנהל מו"מ עם יאסר ערפאת ולנטפי מולך בקשיים שלו מבפנים. במצב כזה נאלץ ערפאת להתכופף ולהוריד את המחיר, ובאופן זה יכול רבין להציג הישגים לפני הציבור הישראלי. ויותר מזה: רק האהדה שרוחש הימין לוויצמן, מסבירים אנשי הנשיא, תוכל להביא לרבין את ראשות הממשלה ב-96'. ויצמן הוא זה שיוכל להגיד למתנחלים, ברגע המכריע, שגם רוב של 61 הוא רוב ועליהם להתפנות משטחים.

עובדה, מוסיף ויצמן, שמאז שהתחלתי לדבר על האטת קצב המו"מ, על כך שלא צריך הסכם בכל המהירות ובכל מחיר, רבין מסכים לא פעם לגישתי. מרבין, דרך אגב, לא נשמעה עד עכשיו מלת ביקורת כלפי הנשיא. וראש הממשלה, כזכור, הוא איש שאינו בורר במלים. להתקרבות בין השניים יש מחיר והוא ההתרחקות, כמעט הקרע, בין הנשיא לשר החוץ. ב-84' היו אלה שלושת המברטים של ויצמן שהעניקו לשמעון פרס את ראשות הממשלה, ברוטציה עם יצחק שמיר.

ויצמן לא אומר בראיונות את מה שהוא אומר בבית. לדעתו רבין ינצח בגדול בבחירות הקרובות, כי "העם חכם הרבה יותר ממה שחושבים". לבנימין נתניהו אין לדעתו סיכוי, ובאופן אישי ויצמן גם מאוד לא מעריך את יו"ר האופוזיציה. מכאן שזהו הדפוס הפוליטי הצפוי לנו בשנה הקרובה: רבין יעבוד משמאל על תהליך השלום, וויצמן יחזק אותו מימין. המטרה: להביא לניצחונה של מפלגת העבודה בבחירות, כדי שתמשיך בתהליך השלום.

אבל ויצמן גם משתדל שלא לסגור את האופציה שיהיה נשיא אהוד במקרה שתוקם ממשלת ליכוד. הליכוד, הוא אומר, לא מתנגד לרעיון של הסדר עם הפלשתינאים, וגם התפיסה שלו יכולה להביא להסדר. כדוגמה הוא מביא את אריק שרון. האם שרון לא התקרב לשמאל כשדיבר לפני כמה שבועות על פשרה טריטוריאלית? מכל זה אפשר להסיק שוויצמן עוד יהיה נשיא הרבה יותר פוליטי, ככל שמערכת הבחירות תתחמם.

אורית גלילי

هكذا من الأصل

התהליך חזק מכל האישים השותפים לו

הסכם שיתבסס על החלטות האו"ם שמשמעותן נסיגה לגבולות 67' יתקבל על דעת כל הפלשתינאים, גם אלה שבפזורה – אומר אבו מאזן, מספר שתיים באש"ף. הוא חי כיום בגדה המערבית אך ממעט לנסוע בתוכה, ולא רק משום שהוא איש יושב בית

מאת דני רובינשטיין

אבו מאזן, יליד צפת, מתגורר עכשיו ברמאללה. הרשות הפלשתינית שכ־רה בשבילו בית מהודר בעיבורה של העיר, על פסגת הר שממנו אפשר להשקיף מערבה, על מעלה בית חורון ועל דרך ההר היורדת ממנו לשפלה. האיש שנחשב למס־פר שתיים באש"ף ומעצבי הסכם אוסלו מסתגל אט אט לאורחות החיים בשטחים. הוא כבר מכיר את המלים העבריות "מחסום" ו"בסדר". אשתו נזקקה לטיפול רפואי ואושפזה בבית החולים הדסה בירוש־לים, ובימים האחרונים ביקרו אותו כלתו ונכדו המתגוררים בנסיכות דובאי. הראיון אתו נערך בשבוע שעבר בביתו ברמאללה.

כבר יותר משנה שקיימת רשות פלש־תינית, היא הצליחה?

"בביקורי הראשון כאן בספטמבר, בשנה שעברה, התאכזבתי מאוד. הכל בעיני הצ־טייר בצבעים שחורים. עכשיו נראים לי הד־ברים שונים. הרשות בעזה התייצבה. שוררים שם חוק וסדר ולתושבי הרצועה יש תחושת ביטחון במידה המניחה את הדעת. התחושה היא שיש שלטון שמתפקד. האדמי־ניסטרציה הפלשתינית מצליחה למדי. בניהול רשות החינוך, למשל, יש הישגים לא מבוטלים. כמובן, קיימות בעיות כבדות מש־קל, אבל נדרש זמן כדי להמשיך ולשפר את המנגנון השלטוני. בסך הכל אני מרוצה למ־די ואופטימי. אני חש ביטחון שתהליך הש־לום שהתחלנו בו צובר קיימה ואין אפשרות לסגת ממנו, למרות הניסיונות להכשילו מצד המתנגדים בשני הצדדים. הם לא יוכלו עוד להפסיקו. זה מהלך היסטורי שגם שו־ללי ההסכמים נאלצים לקבלו, והוא מבוסס על פשרה שעיקרה קבלת החלטות האו"ם 242 ו־338".

ולא היו כישלונות ומחדלים במשך השנה?

"נראה לי שנעשו טעויות בדרך ניהול המו"מ. פעולות החמאס נגד אזרחים ישרא־לים היו תופעות קשות ושליליות. גם המתנ־חלים הם גורם מפריע, ואני מקווה שייווכחו ביתרונות הגדולים של השלום ויחדלו ממ־עשי ההתנגדות שלהם".

מתקיים אמנם מו"מ ודיאלוג בין המ־נהיגים, אבל נדמה שבציבור הרחב קיי־מים עדיין שנאה ופחדים, שאפילו גברו, ואנחנו רחוקים מפיוס.

"אני יכול לענות על פי ניסיוני. הייתי כאן כאשר היה הפיגוע באוטובוס ברמת גן ושמעתי אצלנו גינויים לכך מכל עבר".

אבל היו גם גילויים של סיפוק ואפילו שמחה אצל פלשתינאים רבים.

"אני מדבר על מה שעיני רואות, ואני יכול להשוות את התגובות אצלנו עכשיו למה שהיה בעבר. בשנים קודמות הפיגועים התקבלו בשביעות רצון אצל רוב הפלשתי־נאים. גם מי שלא שמח, מצא תירוצים להצ־דיק פעולות כאלה. היום זה לא כך. הרוב מסתייג ומגנה, וזה סימן מעודד. נראה לי שהמפתח לסלק את העוינות והאיבה נמצא בעיקר בצד הישראלי. הייתי רוצה לראות את ממשלת ישראל מוציאה התנחלויות ומ־תנחלים שכל נוכחותם היא פרובוקטיווית, כמו המתנחלים בחברון או ברצועת עזה. אני יודע, כמובן, שזה לא כלול בהסכם, אבל קיים גם היגיון פשוט. למי נחוצות ההתנ־חלויות הללו?"

הן נחוצות מפני שהדיון על מעמד כל ההתנחלויות נדחה לשלב של המו"מ על הסדר הקבע, עם הבעיות הקשות האח־רות.

"מבחינתי התמונה ברורה. אני בטוח בכך שכל הפלשתינאים, אלה שנמצאים כאן וא־לה שנמצאים בחוץ, בפזורה, יקבלו את הה־סכם עם ישראל – אם אמנם הוא יתבסס על החלטות האו"ם שמשמעותן נסיגה לגבולות 1967. זה מה שקרה במו"מ בין ישראל למצ־רים. זהו בקווים כלליים מה שישראל מוכנה לעשות ברמת הגולן. ובסופו של דבר, זה מה שצריך לקרות גם עם הפלשתינאים".

לרבות מזרח ירושלים?

"אני לא מדבר על הפרטים, אלא על העיקרון. ברור שגם מזרח ירושלים צריכה לעבור לשליטה פלשתינית, כמו שאר השט־חים שנכבשו ב־1967. זה לא אומר שצריך לחלק את העיר. מה שחשוב הוא שהלגיטי־מיות של הסכם העקרונות, שעליו חתמנו, מבוססת על החלטות האו"ם הללו".

אתה רוצה לראות הפרדה מלאה בין שני העמים?

"בהחלט לא. אני רואה אפשרויות רבות לשיתוף, כמו הקמת קונפדרציה ושמירה על איחוד בתחומים רבים. אבל אלה תוכניות לעתיד. עכשיו אנחנו בשלב של הגדרת הזכויות של שני הצדדים, של הכרה הדדית בזכויות הללו, ולאחר מכן נעבור לדיון בפ־תרון הרצוי. אני רואה בציבור שלנו נכונות גדלה והולכת לקבל את פתרון הפשרה של חיים משותפים זה בצד זה. הנה, גם מתנגדי ערפאת באים לכאן, הם מבינים שאין דרך אחרת. יש מהם פעילים של הפתח ששוללים את הסכם אוסלו, כמו עבאס זאכי, ויש פעי־לי ארגונים קטנים כמו עלי איסחאק, מאר־גונו של אבו־עבאס, ומחמוד איסמעיל מחזית השחרור שבחסות עיראק. אני חושב שישראל תפעל נכון אם תתיר את בואם לכאן גם של ראשי החזיתות מדמשק שהבי־עו נכונות לבוא לעזה, כמו נאיף חוואתמה מהחזית הדמוקרטית ואחרים מהחזית העמ־מית. הם הרי לא יבואו לכאן עם מצבות בידיהם. הם יעמדו על המציאות בשטח וייווכחו לדעת שלא הכל שחור כל כך וא־פשר למצוא דרך לדו קיום."

די שיש מצבות בידי אנשי החמאס שנמצאים כאן.

"אני רואה סימנים לשינויים גם בחמאס. יש מהם שמבקשים עכשיו להקים מפלגה פוליטית. זה אות להתמסדות. לדעתי, גם פעולות הטרור שלהם ילכו וייעלמו. האופו־זיציה בכללה תישאר, אבל במסגרת פרלמנ־טרית, בלא פעולות אלימות. כל זה יקרה ככל שנתקדם בתהליך".

ואתה לא מייחס חשיבות להתארגנות אופוזיציונית שכוללת גם את פארוק קדו־מי, איש מרכזי בפתח?

"את אבו־לוטוף (קדומי) אני מוקיר ומ־חבב מאוד, אבל אינני מסכים עם עמדותיו הפוליטיות. הוא יצא עכשיו עם מצע חדש לרפורמה באש"ף, ממש מגנה־קרטה (צוחק בלעג) של העם הפלשתיני. בניגוד לו, אני תומך נלהב של הסכם אוסלו. מה זה תומך? אני הרי ילדתי את את ההסכם הזה. יש לי שלושה בנים, מאזן, יאסר וטארק, ועכשיו אפשר לומר שיש לי בן רביעי – אוסלו, שאני מאוד רוצה ומאמין שיצליח. זה כמובן לא עניין אישי, אלא פוליטי. ואני בטוח שבני עמי זקוקים להסכם הזה".

עם כל התמיכה שלך, מדוע אתה לא לוקח חלק במו"מ ליישום ההסכם ומתבונן כמי שיצא לגמלאות?

"לא פרשתי מפעילות. אני לא עוסק במ־געים היום־יומיים, אבל אני בהחלט מעורב במה שקורה. הנציגים שלנו נמצאים אתי בקשר – אבו עלא, נביל שעת, ג'מיל טריפי; את כולם אני רואה, ואני מנסה לעזור בעצה ובהדרכה. נשארתי חבר בוועד הפועל של אש"ף ובמועצה המרכזית של ארגון הפתח. אלה שני הגופים המאשרים וקובעים את המדיניות שלנו. אני שותף גם במגעים בינ־לאומיים, ואני נפגש באופן שוטף עם אישים, מנהיגים ודיפלומטים ממדינות ערב, מאירופה ומאמריקה, וגם עם ישרא־לים. אם יהיו בעיות קשות ויבקשו את עזר־תי, לא אסרב".

כמה יחסיך עם ערפאת?

"אני מדבר בטלפון עם אבו־עמאר כמה פעמים בכל יום ואנחנו דנים בשורה של עניינים שעל הפרק. אני אמנם גר עכשיו ברמאללה, אבל אני נוסע לעזה לעתים תכו־פות ומבלה שם שעות ארוכות עם אבו־עמאר. נשארו לי גם הנושאים השונים שהם בתחום האגף שאני מופקד עליו באש"ף. למרבה הצער, נאלצנו להשאיר בתוניס חלק מצוות העובדים שלנו, מפני שישראל לא נתנה אישורים לכניסתם לגדה ולעזה, ואני מטפל בעבודתם השוטפת".

מדוע, אם כן, שלא תצטרף רשמית כחבר לצוות הרשות הפלשתינית?

"אינני רואה טעם בכך. חברי צוות הרשות מבצעים עבודה מעשית, אדמיניס־טרטיבית, בתחומי המשרדים השונים: חי־נוך, בריאות, כלכלה. אינני רואה את עצמי במעמד כזה. הוועד הפועל והמועצה המרכ־זית עומדים בעצם מעל לעבודת הרשות, והם מקור הסמכות של הרשות".

האם תתמודד בבחירות הכלליות בשט־חים למועצת הרשות שאמורות להת־קיים עם ביצוע ההסכם הקרוב?

"לא. יש דור צעיר ויש אחרים שיתמודדו ומכינים כבר עכשיו את מערכת הבחירות שלהם. אני מעדיף להיות יועץ, חבר במוס־דות העליונים של אש"ף, אבל לא אתמודד למועצת הרשות. אני גם עובד על שורה של ספרים ומחקרים, בעיקר בנושאי ההיסטוריה הפלשתינית, יש לי חומר ותוכניות ל־40 פרסומים בערך. לא יהיה לי משעמם".

יש שרואים בך מועמד מהשורה הראשונה לרשת את ערפאת. כיצד אתה מגיב כששואלים אותך על כך?

"מי שמדבר על אפשרות כזאת מבקש לעורר מדנים ומריבות. ערפאת הוא המנהיג הסמל, ואין שום דיבורים על מי שיחליף, או יירש, אותו".

ובכל זאת יגיע יום שבו מישהו יחליף אותו.

"כמובן. ומי שיחליטו על היורש יהיו העם הפלשתיני ונציגיו. אני, מכל מקום, לא רואה את עצמי מועמד לכך. אני חושב בר־צינות שתהליך השלום שהתחלנו בו חזק מכל האישים שמנהיגים את שני העמים. גם שעתם של יצחק רבין ושמעון פרס תגיע, והם יפרשו או יוחלפו. פגשתי אחרים מבני הדור הצעיר של המנהיגים הישראלים שעשו עלי רושם טוב, אנשים כמו יוסי ביי־לין, או הרמטכ"ל אמנון שחק. בסך הכל, הרי כולנו נעבור מהעולם הזה, ומה שחשוב הוא שהשלום יישאר".

בינתיים הצלחת לבקר בצפת?

"עדיין לא. אשתי ביקרה שם. גם היא ילידת צפת, אבל היא צעירה ממני ולא זכרה הרבה. התרגשתי מאוד לפני כמה שבועות כאשר טילפן אלי ישראלי מחיפה, ששמו דן מרגלית (לא העיתונאי), וסיפר לי שאביו ואבי היו שותפים וידידים בצפת. הוא מסר לי פרטים רבים, שאת חלקם זכרתי הכרתי מימי ילדותי, או מסיפורים ששמע־תי. היתה שיחה נעימה מאוד, ואני מקווה לבקר שם. שום דבר לא בוער. אפילו בירוש־לים ביקרתי רק פעם אחת. נסעתי למערב העיר, לפגישה עם יוסי ביילין. לא פירסמנו את דבר הפגישה, אבל עיתונאי אחד זיהה אותנו. אני מוכרח לומר שלא תמיד נוח לי לנסוע, אפילו לא את המרחק הקצר מרמא־ללה לירושלים – מפני ששם אני רואה את המתנחלים, כולם נושאי נשק, ויש תמיד אפשרות שיזהו אותי ויציקו. שלא לדבר על אפשרות גרועה יותר".

ופה ברמאללה ובגדה, או בעזה, אתה יוצא לפגישות ומתערבב בהמונים?

"מעט מאוד. בעזה יצאתי פעם למסעדה. ברמאללה עשיתי סיבוב. אבל אני לא מבקר בבתיהם של אנשים, מכיוון שאם אבקר מישהו אחד, אחרים ייעלבו, ואצטרך להת־חיל בסדרה ארוכה של ביקורים. אני מבלה הרבה בבית, ואנשים מבקרים אותי, ובסך הכל טוב לי שאני בבית, במולדת".

המומחה לישראל

מחמוד עבאס (אבו־מאזן) נולד בצפת ב־1935 ובהיותו בן 13 – במלחמת הש־חרור של ישראל – גלה עם משפחתו לע־מק הבסיוות, בצפון הכינרת, ומשם לדמשק. המשפחה התגוררה זמן קצר ביר־דן וחזרה לסוריה, שם סיים אבו־מאזן את לימודיו וקיבל תואר במשפטים באוניבר־סיטת דמשק. ב־1957 נסע לעבוד בנס־יכות קטאר במפרץ הפרסי, ועם כמה צעירים פלשתינאים שהכיר שם הוא הקים ארגון קטן שהצטרף לקבוצה הראשונה של מייסדי הפתח, שהתארגנה ב־1959 בכוו־ית.

במשך השנים התקדם אבו־מאזן במי־נהל של נסיכות קטאר והתמנה יועץ לשל־טון. בד בבד עם עבודתו בקטאר השתלב במנגנון של אש"ף, בעיקר בתחום הפעי־לות המדינית, ונחשב לחבר ההנהגה ההיס־טורית של התנועה הלאומית הפלשתינית. הוא צורף לוועד הפועל של אש"ף ונמנה עם חברי המועצה המרכזית של ארגון הפ־תח.

לאחר הירצחם של חליל אל־וזיר (אבו ג'יהאד) וסלאח חלף (אבו־איאד), שנחשבו לאישים המרכזיים באש"ף, לצדו של ער־פאת, הוצב אבו־מאזן בראש האגף לעניי־נים לאומיים ובתוקף זאת הופקד על ניהול המגעים עם ישראל ועם ארגונים בינלאו־מיים. הוא בנה מערכת קשרים ענפה במ־דינות מזרח אירופה ונחשב מומחה של אש"ף לענייני ישראל.

מאז יציאת אש"ף מביירות התגורר אבו־מאזן בתוניס, ומשם פיקח על המו"מ עם ישראל ובמיוחד על המגעים הסודיים לקראת חתימת הסכם אוסלו. לאחר מכן לקח חלק במו"מ ליישום הסכם אוסלו, שהסתיים בטקס בקהיר. אולם לאחריו הח־ליט לפרוש מפעילות, ככל הנראה בגלל חילוקי דעות עם ערפאת על דרכי העבודה ושיטות ניהול המו"מ. לפיכך סירב להצט־רף לצוות של הרשות בעזה.

בספטמבר שעבר ביקר אבו־מאזן בראשונה בשטחים ובישראל. הוא ביקש לערוך סיור גם בעיר מולדתו צפת, אולם הסיור לא יצא אל הפועל לאחר שפעילי הימין והליכוד בצפת הודיעו שימנעו ממנו להיכנס לעיר.

רוב בני משפחתו הרחבה ממשיכים להת־גורר בדמשק. שלושת בניו עובדים ומת־גוררים בנסיכויות המפרץ.

תצלום: אלכס ליבק

אין עוד פזורה

"אם המרכז לא ישוכנע ולא ישכנע את הפוליטיקאים שהקהילה היהודית תומכת בתהליך השלום, צפויות לנו צרות גדולות", אומר דיפלומט ישראלי בארצות הברית. האורתודוקסים, מיעוט קולני, ממלאים את החלל הריק, ובמרכז האדיש יש מי שכבר רואים בישראל "מקום יהודי אחר"

מאת עקיבא אלדר

וואשינגטון

יהודי העומד בראש ועדת החוץ של בית הנבח־רים האמריקאי נתפס פעם כחלומה של כל ממשלה ישראלית. אך אחרי ניצחונם של הרפו־בליקאים, בנובמבר 94', מונה בנג'מין גילמן, יהודי מניו יורק, ליו"ר ועדת החוץ והפך לסיוט האמריקאי של ממשלת יצחק רבין. בעצה אחת עם השדולה הפרו־ישראלית (אייפא"ק), שגרירות ישראל ודניס רוס, ראש צוות השלום למזרח התיכון, חיבר ג'סי הלמס מצפון קרוליינה, יו"ר ועדת החוץ של הסנאט, הצעת חוק חדשה להסדרת יחסיה של אר־צות הברית עם הפלשתינאים. הוא – והיועצת היהו־דייה שלו, דניאל פלטקה – השתכנעו שהשעיית הקשרים עם אש"ף תחבל במאמץ להשלים את הפיוס בין ישראל לשכניה. גילמן – והעוזרת היהו־דייה שלו, דבי בודלנדר – השתכנעו אף הם בחשי־בות החוק, וזאת הסיבה שהחליטו לחבל בו.

דיפלומטים ישראלים הקדישו את תחילת השבוע שעבר להפצרות בתורמים יהודים שיעצרו את השי־מוע שיזמין גילמן, מחשש שזה יעצור את גלגלי החוק. הכל היה לשווא. מכאן היתה הדרך קצרה ל"חישוקים" החדשים שהצמיד הלמס לחוק הסיוע לאש"ף. מדוע לא? כאשר חבר יהודי מפנה עורף לממשלתה הנבחרת של מדינת היהודים חזקה עליו שהוא יודע מה רוצים הבוחרים היהודים במדינה שלו.

גילמן מציג לפני בני שיחו מכתב בחתימתם של אברהם שפירא, לשעבר הרב הראשי לישראל, ורב־נים חשובים אחרים המוקיעים כבוגד כל מי שנותן יד לסיוע לערפאת. הם מזהירים כי יש מי שעוקב אחריו, ומבקשים שיוכיח כי עשה כל שביכולתו לסכל את אוסלו ב'. המכתב התפרסם בהבלטה בעי־תון "ג'ואיש פרס" – אותו עיתון שתיאר את ממש־לת רבין כ"ממשיכת דרכו של המשטר הנאצי". באזור הבחירה של גילמן במדינת ניו יורק, המקיף גם מחוזות חרדיים כמונסי וקריית יואל, "ג'ואיש פרס" מתחרה ב"ניו יורק טיימס".

ביום ראשון שעבר הופיעה ב"ניו יורק טיימס" מודעת תמיכה במדיניות השלום של ממשלת רבין, בחתימתם של 29 ארגונים מוכרים ובהם בני ברית, הקונגרס היהודי־האמריקאי, הוועד היהודי־האמריקאי, הליגה נגד השמצה וידידי "שלום עכשיו". אחד החותמים חישב ומצא שהארגונים הא־לה מייצגים שלושה מיליוני יהודים, כמחצית מיהו־די אמריקה. הימין היהודי, השואב את כוחו מהחוגים האורתודוקסים, נתמך בידי פחות מעשירית בכלל הקהילה היהודית.

כל המודעות ב"ניו יורק טיימס" לא יעזרו – אמר לי הרב פביאן שוינפלד, מראשי האורתודוקסים, ולאו דווקא מהקיצוניים שבהם – העם היושב באמ־ריקה אינו תומך בתהליך השלום ומסרב לתת כס־ף לרוצח ערפאת. ההתנגדות לממשלה הגיעה לשיאה בקריאה של רבנים לצאן מרעיתם, ערב ראש השנה, לחדול מלדרוש איגרות של הבונדס. מנכ"ל הבונדס, נתי שרוני, אומר כי מדובר בסך הכל בעש־רה מ־850 בתי כנסת המשתתפים במבצע מכירת איגרות לרגל החגים. לדבריו, לאחר ששוחח עם כמה מהרבנים הסרבנים הם אמרו לו שישקלו מחדש את צעדיהם. שרוני אומר שבאחרונה אף גדל מספר רוכשי האיגרות בקהילה, אבל הוא מוסיף: "כל עדה חשובה לי, ואני חושש מפני בקיעים באחדות הקהי־לה כולה, שיפרצו את הסכר".

שוינפלד נחשב ליהודי מתון. אייב פוקסמן – מהליגה נגד השמצה – הציע לרבין לקבל אותו, בתקווה שהוא יהיה השינדלר שלו, כפי שהרב אלכ־סנדר שינדלר, מנהיג הרפורמים ויו"ר ועידת הנשיאים, נשך את שפתיו ב־1977 ואימץ את בגין. שוינפלד הוזמן לשיחה אצל ראש הממשלה, והוא מספר בעברית רהוטה: "התחננתי לפניו שלא לדבר באופן כזה אל המתנחלים. אינני יודע מה קרה לרבין הזה. אין לו שום רגש ליהודים? בגין הצליח להיות מנהיג של עם ישראל כולו. רבין הוא מנהיג של החבר'ה שלו. הוא רק צריך לומר בכנסת שכולם, גם המתנחלים, הם יהודים וציונים טובים. אי אפשר לשכנע אותו לדבר כמו בן אדם? קיבלתי הבוקר טלפון מהבת שלי מקרני שומרון. היא סיפרה לי שהמשטרה של שחל התנפלה על פייגלין כמו קוז־קים".

הווארד סאקר: "מנחם בגין ויצחק שמיר לא הצליחו להשתלט על הקהילה הזאת. לרוב היהודים לא אכפת באיזה צד של ירושלים תהיה השגרירות האמריקאית... רק 15% מהיהודים משתייכים לארגון כלשהו"

בקונסוליה בניו יורק התעוררו לבעיה. בקיץ 94' שלחה הקונסול הכללי בניו יורק, קולט אביטל, מברק לסמנכ"ל משרד החוץ לתקשורת, יוסי גל, והעתק ללשכת שר החוץ, בעניין "הסברת תהליך השלום בקרב הקהילה האורתודוקסית". היא כתבה כי "אחד התנאים להצלחת המבצע הוא עקביות ושיטתיות בפעילותנו". אביטל הציעה להיעזר בכ־מה רבנים אורתודוקסים התומכים בתהליך השלום וגם בארגון חדש של פעילים בבתי הכנסת. על סמך הניסיון המוצלח בעת ביקוריהם של הרב יהודה עמיטל ושל יהודה בן מאיר, היא מציעה לגייס את הרב דוד הרטמן, פרופ' דוד קרצ'מר, פרופ' אבי רביצקי, לאה שקדיאל ואליס שלוי. היא ביקשה לקבל מרצה ראשון כבר בתקופת החגים.

אך רק כעבור שנה, בקיץ 95', שלח משרד החוץ קבוצת קצינים במילואים לספוג עלבונות בשם "אחדות העם". הסמנכ"ל לתקשורת מאיץ בקונסו־לים הכלליים לפשוט בחגים על בתי הכנסת האור־תודוקסיים. שוינפלד אמר לי שהם באים למכור סחורה שאין לה עוד קונים בציבור הזה. בסקר האח־רון של הוועד היהודי־האמריקאי נמצא כי "הציבור הזה" (האורתודוקסי) אינו מונה יותר מ־8% מהקהי־לה, לעומת 92% קונסרווטיווים, רפורמים ו"סתם יהודים".

צעקותם בצעדי ההתנגדות שלהם למדיניות הממשלה עומדת ביחס הפוך לגודל הקבוצה. אך קרבתם של האורתודוקסים לישראל גדולה יותר ומספר ביקוריהם בארץ רב יותר. נזקם, כפי שמלמד מקרה גילמן, יכול להיות גדול לאין שיעור ממספ־רם.

אחד ממקורות כוחם של האורתודוקסים הוא יחד סיהם עם המפלגה הרפובליקאית. המפלגה תומכת במימון תוכנית לסבסוד בתי ספר פרטיים, כמו בתי הספר והישיבות התיכוניות של האורתודוקסים. בת־מורה תמכו קהילות גדולות במדינות מרילנד וניו יורק במועמדים הרפובליקאים למושלים ולראשות עיריית ניו יורק. כך התחברה האורתודוקסיה עם הרוב השמרני בקונגרס והיא משותפת בהצלחה להב־ריו את סדר היום המדיני־תיכוני שלה. בבחירות האחרונות שמר גילמן בקושי רב על מקומו בבית הנבחרים. אם ברצונו להישאר שם בעוד שנתיים, עליו להטות אוזן לציבור היהודי שלו. איתמר רבי־נוביץ וקולט אביטל אינם רשומים בספר הבוחרים של אזור הבחירה שלו במדינת ניו יורק.

בין שהממשלה, השגרירות והקונסוליה בניו יורק המעיטו בערכם של האדוקים מניו יורק והפקירו אותם לימין ובין שהציבור הדתי והמשיחי היה "אבוד" מלכתחילה, בממשלה ניכרים סימנים של חזרה בתשובה. הכל מחזרים עתה אחרי בתי הכנסת האורתודוקסיים. האולם גילמן, ציר בית הנבחרים אליוט אנגל והסנאטור אלפונס ד'אמאטו (כולם מניו יורק), ומחוקקים אחרים המתנגדים לסיוע לפלשתי־נאים ומאיימים להפריע להסדר בגולן, אינם אלא מיעוט מקרב 535 חברי בית הנבחרים והסנאט. גם אם בכוחם של האורתודוקסים לגייס עוד 30, ואפילו 100 מחוקקים, כדי לחבל בקשרי ארה"ב עם אש"ף, היכן מסתתרים המוני היהודים התומכים בתהליך השלום (68% על פי אותו סקר)?

עם שרה ארמן, יועצת הסתרים של הנשיא לעניי־ני יהודים וידידה ותיקה של הילרי קלינטון, שוחח־תי למחרת הופעתה של הגברת הראשונה בכינוס התורמות הגדולות של המגבית בוואשינגטון, בש־בוע שעבר. היא היתה עדיין נרגשת מהתשואות שבהן זכתה הילרי כשהזכירה את תהליך השלום. לארמן אין ספק ש"רוב יהודי אמריקה" תומכים בו בכל לבם. בשבוע שעבר הופיעה גם בכינוס השנתי של ידידי "שלום עכשיו", לפני שאלה הגיעו אל גבעת הקפיטול בניסיון לתקן את הרושם שלפיו יהדות אמריקה מתנגדת למדיניותה של ממשלת רבין. פגשתי אותה גם בסעודת ערב לכבוד יו"ר ועדת החוץ והביטחון, אורי אור, שהיה אורח "שלום עכשיו".

אף שהארגון צורף זה כבר לוועידת הנשיאים, לא מעטים במשרד החוץ הישראלי ובמרכז הפוליטי מתביישים להיראות במחיצתם של "שמאלנים". אי־זה דיפלומט מעוניין שהשלטון הבא יגלה בתיקים דיווח על אירוע של "שלום עכשיו" בחסותו וכנגד זאת, מורטון קליין, מנהיג של הארגון הקיקיוני "ציוני אמריקה" (ZOA), הזמיר, אינם מתביישים לדחוק את רגלם למפתנה של כל דלת בקונגרס.

דיפלומט ישראלי שעיקר עיסוקו בקשרים עם הקהילה היהודית מוזהר מפני חולשה גוברת באמונ־תו של הזרם המרכזי בתהליך המדיני. "אם המרכז לא ישוכנע ולא ישכנע את הפוליטיקאים שהקהילה היהודית תומכת בתהליך, צפויות לנו צרות גדולות. הכל יקרוס אם נמשיך לזנוח את המרכז". הוא מציע להדבק בניסיונות להידבר עם האורתודוקסים, אך את עיקר המשאבים יש להפנות לדעתו לגיוס "20 האחוזים שבשמאל הפעיל, כדי להזיז את 60 האחו־זים שבמרכז הדומם". ערב צאתה למסע שבוע למען הסיוע לפלשתינאים בגבעת הקפיטול אמרה לי דברה פל, פעילה בארגון המקורב למפלגת העבודה: "אנשים פוחדים ונבוכים. הם אינם יודעים כיצד לעשות זאת. לא הכנו אנשים בדרך נאותה ולא דאגנו בעוד מועד למנהיגות שתוכל להפעיל את הרוב האדיש".

הרב הקונסרווטיווי אלן וולברג מקהילת "עדס (עדת) ישראל" בוואשינגטון יכול להיחשב למנהיג אופייני של המרכז האדיש. וולברג, הנמנה עם כמה מאות רבנים משלושת הזרמים שהגישו לקונגרס עצומה שקראה לאשר את הסיוע לפלשתינאים, יו־דע שהזרם המרכזי אינו מתעניין בתהליך. תחושתם היא "שישראל יכולה להסתדר בלעדינו מבחינה ביטחונית וכלכלית ואפילו לטפל בעצמה בעולים". כאשר ישראל מכה, או מגרשת, הליברלים אומרים שזו אינה ישראל שלהם. "רוב היהודים לא שמעו מעולם את השם מורטון קליין. הוא אינו חלק ממ־ציאות חייהם. איש מבין המתפללים שלי אינו יודע מיהו או"ר (יו"ר ועידת הנשיאים), והוא אינו מדבר בשמם. הם מתעוררים רק כאשר קורה משהו מיוחד, כמו 'מבצע משה', או אירוע אנטישמי. ישראל איננה המרכז שלהם".

הממצאים החשובים ביותר של סקר הוועד היהודי־האמריקאי מאשרים שההבחנה הזאת יפה לרוב יהודי אמריקה. הם מצביעים על ניכור, ריחוק ובורות. כף רגלם של 63% מיהודי אמריקה לא דרכה על אדמת ישראל. רק 15% מהם ביקרו בה יותר מפעם אחת. 60% לא ידעו ששמעון פרס ובנימין נתניהו אינם חברים באותה מפלגה. המצב מדאיג במיוחד בקרב הדור הצעיר: רק 22% מבני פחות מארבעים אמרו כי הם חשים קרבה רבה לישראל.

הרב פביאן שוינפלד הוזמן לשיחה אצל ראש הממשלה, והוא מספר בעברית רהוטה: "התחננתי לפניו שלא לדבר באופן כזה אל המתנחלים. אינני יודע מה קרה לרבין הזה. אין לו שום רגש ליהודים?"

בבית הכנסת המפואר שלו, לא הרחק משגרירות ישראל, דיבר אתי הרב וולברג בעברית מתובלת באנגלית על עניינים מטרידים יותר מהקלסתם של ערפאת, קליין, גילמן והסיוע לאש"ף. אין עוד מושג כ"דיאספורה (פזורה), אומר הרב. ישראל היא בעיניו "מקום יהודי אחר". והוא ממשיך: "כי מציון תצא תורה לאו דווקא".

אביו, אומר וולברג, שחי כבר 70 שנה באמריקה, חש עדיין כמי שחי בגלות: "אני מרגיש קצת בגלות, וילדי בכלל לא. רוב היהודים רוצים להרגיש קודם כל כאמריקאים שהם יהודים, ולא יהודים־אמריקאים, כפי שראו את עצמם המהגרים מאירופה. הדור הזה אינו חי עוד על מזוודות".

בניגוד לו, הווארד סאקר, אחד מחשובי חוקרי־ה של קהילת יהודי ארה"ב, רואה בישראל את ההישג הגדול ביותר בהיסטוריה של היהודים. מרכזיותה אינה מוטלת בספק, הוא אומר, אף על פי שמאז גירוש ספרד לא היתה קהילה פעילה ויוצרת כמו יהדות אמריקה. הסופרים התקופתיים התבגרו, לדב־ריו: "נכון, יש כאן פיתוי לנישואי תערובת. אבל מהי החלופה?"

סאקר אומר שמנחם בגין ויצחק שמיר "לא הצלי־חו להשתלט על הקהילה הזאת. לרוב היהודים לא אכפת באיזה צד של ירושלים תהיה השגרירות האמריקאית". לדבריו, רק 15% מהיהודים משתיי־כים לארגון כלשהו. לרבים מהארגונים האלה, כמו הדסה, קשר רופף ביותר לישראל. 99% מפתחם יהו־דים פונים לארגונים "מסיבות חברתיות", אך מת־ביישים להודות בכך. רובם בני המעמד הבינוני שמבקשים למצוא בפעילות היהודית כיסוי מכובד יותר לצרכים אחרים.

בדברו על המנהיגות היהודית הוא אינו בורר במלים: "הם מקווים שהתפקידים האלה יקרבו אותם למושב יהודי בקבינט או לתפקיד דיפלומטי, כמו אלפרד מוסס שעמד בראש הוועד היהודי־האמריקאי וקיבל מינוי כשגריר ברומניה, ולפניו יו"ר ועידת הנשיאים מוריס אברהם, המשמש שגריר בז'נבה. אחר כך הם חוזרים הביתה ומצרפים את התואר 'שגריר' לדף הפירמה שלהם".

בשנות התשעים הקהילה היהודית בארצות הב־רית פורחת כפי שלא פרחה אי פעם בעבר. היא השתלבה היטב בתרבות ובעלית הלבנות. האנטישי־מיות, בעיקר בחברה הלבנה, הולכת ודועכת. הפ־רופ' גבי שפר מהאוניברסיטה העברית בירושלים, שעשה כאן חודשים ארוכים בחקר הקהילה היהודית, מצא מאפיינים משותפים לשינויים המתחוללים בי־חסיה של הקהילה היהודית עם "המולדת האחרת" וליחסיהן של קבוצות אתניות אחרות עם ארצות מוצאן (יוצאי מקסיקו, פולין, הונגריה). הוא מכנה את היחסים האלה "דו קיום אוטונומי". קהילות מהגרים רבות, ובהן הקהילה היהודית, מרשות לעצ־מן להעתיק פנימה את מרכז הכובד של פעילותן הפוליטית וההתרבותית ולהקצות את רוב תרומותיהן לסביבה המיידית שלהן. בשנים האחרונות נשאר חלק ניכר יותר מהתרומות שהגיעו למגבית היהו־דית בתוך הקהילות היהודיות. מנהל משרד ניו יורקי העוסק בארגון הרצאות בעבור קהילות אלה סיפר לי שבשנה האחרונה הוא משיב ריקם את פניהם של מרצים ישראלים ידועים. היהודים מב־קשים לשמוע על נשים בחברה האמריקאית, הוא אומר, על יחסים במשפחה וסמים בבתי ספר.

בתום הרצאה על התפקיד שממלאת יהדות ארה"ב בעיצוב יחסי ישראל־ארה"ב ניגש אלי פעיל יהודי ואמר: "הגעתי למסקנה שאנחנו יכולים להתק־יים בלעדיכם, הישראלים. אבל אתם לא יכולים להסתדר בלעדינו, האמריקאים". אם היהדות האמ־ריקאית תוסיף לייבא מישראל את העיסוק האידיאולוגי־הפוליטי – ולהשתמש בישראל ככדור משחק בעיצוב האידיאולוגי־הפוליטי־הדתי היהודי הכללי בארצות הברית – יהיו יותר ישראלים שיר־צו להסתדר בלעדיה.

עזבו אותנו מעניים

במציאות שבה הפכה ההתעלמות מבעיות חברתיות לבון-טון, עמלים ח"כ דוד לוי ושלמה בן עמי להחדיר את ה"חמלה" ללקסיקון הפוליטי. אף שהשניים מסכימים בנקודות רבות, בן עמי לא שוכח את המאבק הפוליטי ביניהם. "דוד לוי מנסה להיכנס לנישה שננטשה, ואסור למפלגת העבודה להשאיר אותה פנויה", הוא אומר

מאת הגר להב

דמעותיה של אורה נמיר היוצאת בורחה מישיבת ממשלה הן הדבר היחיד, כך נראה, המצליח לשרוד עניין כלשהו במה שמכונה "התחום החברתי". כמו עם כל התוכניות המיוחדות לסיכום השנה ששודרו בימים האחרונים בטלוויזיה התעלמו לחלוטין מהנושא. הן עסקו בתהליך השלום ובטרור, וגם קצת בכלכלה, בתרבות, בספרות ובתקשורת. אבל עניים לא היו כאן, העולים החדשים הטשטשו ברקע, והקיטוב החברתי ההולך ומעמיק נעלם לחלוטין.

"זה פשוט לא באופנה לדבר היום על הנושאים האלה", אומר ח"כ דוד לוי. "אם אתה מדבר על עוני, מחסור ומצוקה אז אתה מיד לא מודרני, 'נגד הקדמה', 'בכיין' או 'דמגוג'. כולם רוצים להסתכל על נצנוצי ההצלחה והמתנעוררים ממקסמי שווא".

"את מרקס כבר כולנו קברנו", אומר הפרופ' שלמה בן עמי, "אף אחד לא מדבר היום על סוציאליזם קלאסי, אבל עושה רושם שפתאום גם אין מקום לחמלה. יש בישראל פערים חברתיים ברוטליים, שהולכים ומתרחבים בגלל תפיסה של אינדיווידואליזם פראי, וכולם מנסים להתעלם מזה. אנחנו מסתכלים רק על הצמיחה, נהיינו אומה של גויים יהודים, מין סינגפור דוברת עברית, מוקפת בועה חיצונית של שגשוג. וכל מה שלא משתלב בזה נתפס כנודניקי, לא רלוונטי, משהו שלא רוצים לחשוב עליו".

לוי ובן עמי מדברים על תחושה דומה, על הצורך להבקיע את חומת ההתעלמות, לשנות את השיח הפוליטי, לדבר על בעיות חברה וכלכלה בלי להיראות מנותק, בלי שאוזני המאזינים ייסתמו מיד. "אני מתריע בשער", אומר לוי בנימת הדיבור המוכרת שלו, מקמץ אגרופים, מכה על השולחן, "תהיה פה התפוצצות". "אני מודאג", אומר בן עמי בשקט ומנתח את התהליכים ההיסטוריים שהובילו לדעתו למצב. הסגנון שונה, שונה מאוד. תוכן הדברים כמעט זהה.

•

כיצד קרה שהתעלמות כמעט מוחלטת מהתחומים הללו הפכה להיות הבון-טון בישראל? שמי שמנסה להזכיר במרכז תל אביב או בחוצות רחביה ש"ישראל השנייה" איננה מושג שנעלם, אלא דווקא הולך ומעמיק, מסווג כמעט אוטומטית תחת תוויות כהיסטרי, נודניק, בכיין או עותק מהביצה? באמת אי אפשר להתעלם. על פי נתוני הממשלה, כ-700 אלף איש – 14% מהאוכלוסייה בישראל – נמצאים מתחת לקו העוני. ההגדרה הרשמית משרטטת את הקו הזה ברמת הכנסה של 1,700 שקל בחודש, אבל גם מי שינסה להיות מ-2,000 או 2,500 שקלים בחודש יגלה שלא מדובר בתענוג גדול. על פי נתוני הביטוח הלאומי, מיליון ו-300 אלף ישראלים נזקקים להשלמת הכנסה. רבע מילדי המדינה מוגדרים עניים.

ישראל עומדת במקום השני בעולם המערבי – אחרי ארה"ב – בפער ההכנסות.

"כל צמיחה יוצרת פערים ומעמיקה אותם", אומר בן עמי, פרופ' להיסטוריה שהיה בעבר שגריר ישראל בספרד וכיום מתמודד בפריימריס במפלגת העבודה. "ככל שהצמיחה גבוהה, התופעה בולטת יותר. זה קרה בכל העולם, זה קורה גם אצלנו. תהליך השלום עוד יגביר את הצמיחה, ולכן הפערים החברתיים יגדלו יותר".

גם בן עמי וגם לוי מוכנים לקבל את התפיסה הליברלית של מתן חופש פעולה לכוחות השוק כבסיס לפעילות הכלכלית במשק, אבל קוראים למה שבן עמי מכנה "תיקון כשל השוק". "במקום שהשוק כושל, הוא אומר, הממשלה צריכה להתערב. אני רוצה מדיניות שתבטיח את המינימום הדרוש לקיום", אומר לוי. "מקובל עלי שכל אחד יצליח לפי המיומנות שלו והתרומה

שלמה בן עמי: "נהיינו אומה של גויים יהודים, מין סינגפור דוברת עברית, מוקפת בועה חיצונית של שגשוג. כל מה שלא משתלב בזה נתפס כנודניקי, לא רלוונטי, משהו שלא רוצים לחשוב עליו"

שלו, אבל לא ייתכן שאנשים יישכחו בדרך. כיום, גם מי שרוצה להיות בסדר – החיים יהפכו אותו לעבריין".

"אני מוכן לקבל קריטריונים רציונליים של יעילות ברמת המפעל היחיד, אבל בניסיון ליישם אותם ברמה החברתית יש סיכון מוסרי", אומר בן עמי. "אי אפשר לנהל חברה על פי כלכלת שוק. מה זאת אומרת להפריט את החינוך או את הבריאות? רוצים, למשל, להפריט את 'משען', ואולי זה לא יעיל ולא כלכלי להפעיל מוגנים בבתי האבות? או מה, נגתק את הזקנים מהמוגן? זאת רק דוגמה עירונית. השאלה היא איפה אתה קובע את הקו שבו נעצר ההיגיון ומתחילה החמלה".

"מה שהעניים מקבלים הוא תת-תרבות, תת-חינוך, תת-בריאות", מוסיף לוי. "הראיה נות עמם התנהלו בנפרד, אך התוצאה היא שהם יושבים זה לצד זה, משלימים אחד את השני. הפער בהכנסה, אומר לוי, גורר פער גם בשירותים, אף שהשכבות החלשות נושאות בנטל לא קטן: הרצאות ה"חינוך חינם", חלק גדול ממטלות קליטת העלייה, שהופנתה בהמשך לעיירות פיתוח, מסים.

"אני לא קפיטליסט, בוודאי לא סוציאליסט", טורח לוי להדגיש כמה וכמה פעמים בראיון, "אבל כאשר הסוציאליזם שוקע בעולם ובמשק המודרני, אז גם הראגה הסוציאלית לא באופנה. אני לא מוכן להסתנוור מתווים ומתורות כלכליות כאלה או אחרות; אני משוכנע שקיימת דרך ביניים, שהיא גם ישימה וגם מתאימה לחברה הישראלית. צריך רק לממש אותה".

גם על המימוש של הדרך הביניים יש הסכמה בין השניים. תקציב הוא מכשיר למימוש החלטות פוליטיות, הם אומרים. בשום מקום לא נכתב שיעד האינפלציה חייב להיות 8% בשנה, או שאסור שהגירעון יהיה יותר מ-2.5% מהתל"ג. יש גירעון שהוא סביר ונסבל, אומר לוי, גירעון של 5% לא נראה לי בלתי אפשרי.

לוי גם קורא לכונן מדיניות ריבית ריאלית ומדבר על מדיניות למגורים מסובסדים. כוונתו שייקבע "שער ריבית ריאלי" (כ-5%, למשל), וכל חובותיהם של סקטורים כמו המגזר החקלאי, רשויות מקומיות ובעלי משכנתאות המוגדרים כמצאים ייהנו בחישוב של שער הריבית הזה פלוס הצמדה. כל החובות שנבעו מריבית גבוהה יותר לאורך השנים יימחקו. על שאלות קונקרטיות, כמו קיצוץ בתקציב הביטחון ("כל תשובה שאתן תהיה בלתי אחראית") ומס הבורסה ("בזמננו הצעתי מס מחזור. אבל צריך לבחון כל דבר לגופו ולזמנו, לא להרוס דברים שפועלים בריא"), הוא מסרב לענות.

בן עמי לא חושש לדבר על קיצוץ בתקציב הביטחון. בתקציב הזה קיצצו רק פעמיים בתולדות המדינה – ב-51' וב-85'. בכל אחת מהפעמים, הוא אומר, הקיצוץ בוצע כיוון שלא היה אפשר לעמוד באתגר חברתי קשה בלי זה. ב-51' המטרה היתה קליטת העלייה מצפון אפריקה ומאסיה; ב-85' – תוכנית הייצוב הכלכלי של שמעון פרס והנסיגה מלבנון. עכשיו צריך לעשות את זה בפעם השלישית.

•

ישוב במשרדו מרופד השטיחים בלב ה"סיטי" של תל אביב, כשרק מזגן אוויר שמתקלקל פתאום מזכיר את החום המיוזע של בית שאן, מדבר לוי על אמריקניזציה של החברה הישראלית ו"הסתנוורות מהנוצץ". "אנשים מושפעים יותר ויותר מקבוצות מוגדרות, שמשתלטות על הכל בלי לתת דין וחשבון. אם תדבר על הפריטה אתה מודרני, אם תצביע על הפיטורים שהיא גוררת, אתה לא שייך לקדמה. אנשים לא רוצים לראות את מה שמבעבע ביניהם".

לוי מדבר גם על תסכיך של הממשלה. "הממשלה הזאת, שראתה את שקיעת הסוציאליזם, מנסה לעבור במהירות לקיצוניות השנייה, לעמוד במבחן של כלכלנים התומכים בתזה קלאסית. זה מביא ציונים יפים בסקרים של קרן המטבע הבינלאומית, אבל יוצר כיפה נוצצת שעומדת על יסודות רעועים וגורם לקרע בעם".

בן עמי מסביר את התעלמות מהבעיות בהסתמך על תהליכי עומק המתחוללים בחברה הישראלית. באופן בסיסי הוא מקבל את תפיסתו של ההיסטוריון זאב שטרנהל, שלפיה הציונות צמחה כתנועה לאומית, לא חברתית. "ככל שהתפוגגה הסולידריות הלאומית, כך הלך ונעלם האתוס המאחד, כיוון שלא פותח אתוס של סולידריות חברתית. זה יצר חברה לא מגובשת, מפולגת, ששוברת מבנים היסטוריים. היא פחות אידיאולוגית, יותר אינדיווידואלית, הישגית, פרגמטית, 'נורמלית'. זה מה שאיפשר את תהליך השלום וזה מה שמאפשר כיום את ההתעלמות הקולקטיבית כמעט מהחלשים".

בן עמי מאמין שהמשך תהליך השלום ישוב ויעלה את הבעיה על סדר היום הציבורי, הן כיוון שתהליך הצמיחה הצפוי יעמיק את הפערים והן משום שהסדר שלום יטשטש את ההבדלים בין המפלגות. בהקמת

דוד לוי: "הממשלה הזאת, שראתה את שקיעת הסוציאליזם, מנסה לעבור במהירות לקיצוניות השנייה. זה יוצר כיפה נוצצת שעומדת על יסודות רעועים"

מפלגתו החדשה של לוי הוא רואה סנונית ראשונה המבשרת את התהליך הזה. "שאלת השטחים היא השאלה המרכזית המפרידה בין הימין לשמאל. יש קווי תיחום נוספים, אבל השטחים הם קו פרשת המים. כאשר הוויכוח הזה יוכרע תתחיל הכתיבה המחודשת של המצע החברתי".

לוי, לעומתו, טוען שהמו"מ המדיני הוא עלה תאנה שבו מתכסים אלה המעוניינים להשאיר את הדיון החברתי סגור ונעול. בשני הדברים, הוא אומר, צריך לטפל במקביל ואי השלמתו של תהליך השלום איננה עומדת בסתירה לחידוש המודעות הסוציאלית. לוי, כמובן, חייב להציג כך את הדברים, כי אם לא יעשה זאת, אפשר שהחלטתו להקים מפלגת מרכז שתוביל את המאבק החברתי תתברר כמוקדמת מדי. "דווקא עכשיו", הוא אומר. "שלא נגיע לשלום קרועים מבפנים, ממורמרים".

גם בן עמי סבור שההיערכות צריכה להתחיל עכשיו. "מפלגת העבודה היא כיום המפלגה של תהליך השלום, אבל צריך להתחיל לחשוב על המסר של העתיד". לדעתו, העבודה צריכה ללבוש דמות סוציאל-דמוקרטית, דוגמת המפלגה הדמוקרטית בארה"ב. זאת צריכה להיות מפלגת "מיעוטים" – שתפנה לעולים משנות החמישים וגם לעולים החדשים, וכן לאיגודים מקצועיים ולערבים. "במקום מפלגת מנגנון אנחנו צריכים להקים קואליציה של 'מיעוטים', שתתאפיין בפלורליזם ובפסיפס של דעות ואינטרסים. אם לא נעשה את זה הליכוד ייכנס לנישה הזאת, ואנחנו נהיה כמו המפלגה הרפובליקאית, המורכבת בעיקר מחברי אליטות ומבעלי אמצעים. אם לא נתחיל להתארגן, נהפוך למפלגה של מנכ"לים ורמטכ"לים".

"מרגיזים אותי חברי המתחכמים, כביכול, שמשפשפים ידיים בהנאה כשהם רואים את צעדיו של דוד לוי ומחשבים כמה מנדטים הוא יגזול מהליכוד. זאת ראייה שנגמרת בקצה האף. לוי מנסה להיכנס לנישה שננטשה, ואסור לנו להשאיר אותה פנויה לו", אומר בן עמי.

לשמאל בישראל, הוא מוסיף, יש כעת שני אתגרים. האחד הוא גיוס כוח. השני, שהראשון נגזר ממנו, הוא גיבוש תפיסה חברתית. "כדי שהמשנה תהיה ראויה, היא צריכה להיות סדורה. אסור לה להיות משנה של רפוקים, של 'תעודה לחלשים'. זו צריכה להיות משנה שתהיה לגיטימית בעיני הזרם המרכזי".

בינתיים, בהעדר משנה כזאת, העיסוק בבעיות חברה נתפס כנקודתי וכצעקני. שעתיים לפני אישור תקציב מישהו מתחיל לבכות, כמה ח"כים מכריזים על מרד. בסוף זה תמיד נפתר. "כשאין ברירה, כשהמשבר פורץ, רצים מהר ושופכים קצת מים לניחוחים, כמה מלות הרגעה ומענק חד-פעמי", אומר לוי. "אנשים לא מרגישים נוח עם ההתעלמות החברתית, אז כשרענן כהן בא לכנסת ומציע את חוק החיילים המשוחררים – כולם מצביעים בעדו. מה אכפת להם. אבל לא ייתכן שהכל ייבנה על זריקת כמה שקלים פה, כמה שקלים שם. פה דרישה ליום לימודים ארוך, שם פנסיה לזקנים. יש בזה וולגריזציה של העניין", אומר בן עמי.

את הרגישות הזאת מנסים שניהם לעורר. רק אם יצליחו להעביר את המסר ישיגו קולות. "חייבים לבטל את הדימוי האפרורי העסקני של הטיפול בתחום הזה. צריך להוציא אותו מהצל לאור, כי אף אחד לא רוצה להיות מזוהה עם הצל", אומר לוי. הוא יודע שגם האוכלוסיה שבשמה הוא מדבר לא בהכרח תצביע בעדו. "האנשים האלה התרגלו להאמין שאולי לא מגיע להם, שאולי אם הם לא על דרך המלך נגזר גורלם להישאר בשוליים, ואסור לצפות ליותר מזה. כשהפרט לא רואה הבנה, הוא מתבייש במצבו. אנשים סובלים וכמו עניים גם שותקים. אני לא אשתוק, אני אצעק ואשמח על כל אדם הצועק אתי, בלי קשר למקומו בקשת הפוליטית, כי הצעקה שלי נועדה גם לעורר את המצפון".

תצלום: אלכס ליבק

פחונים של מחוסרי דיור בירושלים. אף אחד לא מדבר היום על סוציאליזם קלאסי, אבל עושה רושם שפתאום גם אין מקום לחמלה

תכלה שנה / אלכס ליבק

ברבאט נחת מטוס ישראלי, בכותל קיבל נער את הסידור הראשון שלו, ביערות ירושלים השתוללה שריפה וחיילינו שבו לבסיסם בשלום. אלה מעט מקורות השנה החולפת. לפעמים מבוססת ידיעות העיתון בכתבות מאירות עיניים ובצילומים מרגשים, ולפעמים החומר נתקע בדרך. השליח התעכב, הצנזור פסל, העורך מחק, הכתב התעקש והצילום ירד, יחד עם הכתבה, לתהום הנשייה.

ארבע תמונות שלא דילגו על כל המסוכות שבמורדן לסדיני הנייר הרחבים מתפרסמות כאן. ראש השנה תמיד יצדיק הזדמנות אחרונה לחשיפה ראשונה של תמונות, מהמקום הזה ומהזמן הזה, שעיני הקוראים טרם שזפו.

אוגוסט, ג'נין. מעצר

מאי, הכותל המערבי. ילדים מקבלים סידור, בראשונה בחייהם

יולי, מושב שורש. לאחר השריפה, מצילים רכוש. שלא ייגנב

פברואר, רבאט. מטוס אל-על הראשון שנוחת במרוקו

هكذا من الأصل

صورة عن الأصل

סוכנות ההצלה של נתן שוואלב

שליח הסוכנות היהודית לתנועה החלוץ בפולין, שנתקע בז'נווה עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, ניהל ממנה מערכת הצלה מסועפת וחשאית, שהסתייעה ברשימת מכותבים ובבלדרים, בג'וינט המקומי ובפוליטיקאים שווייצים. שוואלב דיווח באורח סדיר לשבע מחלקות בסוכנות ובהסתדרות בארץ

מאת שבתי טבת

הם העוך הלקסיקוגרפי הבא – שוואלב: אלמוני מצא כתובת (מציל בסתר) – מרמז במשהו על אחד מגדולי המצילים בתקופת השואה, אם לא הגדול שבהם? כה מיעט האיש להתהלל במעלליו, שגם יודעי שמו מספרות המחקר – כמו החתום מעלה ועורך עמודי הפנים ב"הארץ" – סברו לתומם שזה כבר הלך לעולמו עם יתר בני דורו; תום שגב אינו מזכיר אותו כלל בספרו "המיליון השביעי, הישראלים והשואה".

נתן שוואלב נולד ב־1908 למורה עברי בססאניסלאבוב, בירת־מחוז בגליציה המזרחית ועיר האם בישראל. הוא נמנה עם מייסדי־מקימי "גורדוניה", תנועת הנוער החלוצית הציונית, ועם חברי "מרכז החלוץ" הראשון במחוזו. עלה לארץ ישראל ב־1929 עם גרעין ההתיישבות הראשון של "גורדוניה", שיסד ב־1931 את קבוצת חולדה; מילא תפקידים מרכזיים בתנועתו ובקיבוצו ובכתר למוסדות ההסתדרות ומפא"י; ב־1938 נשלח מטעם הנהלת הסוכנות ל"מרכז החלוץ העולמי" בוורשה; בתקופת המלחמה שימש נציג "החלוץ" בז'נווה, פעיל בבריחה ובעלייה ב'; חזר לקיבוצו ב־1946; אחרי הקמת המדינה יצא בשליחויות; שר החוץ משה שרת כפה עליו את השם העברי "דרור" בלא לשאול את פיו.

מאז 4 בינואר השנה נפגשתי אתו תשע פעמים, בעודו צלול וחד, והצלחתי מפיו ברוב עמל רק מקצת סיפורו. שכן החשאיות סבועה ברמו והוא שומר בקנאות על שבועתו למסייעיו, הגם שרובם, אם לא כולם, אינם עוד בין החיים. הסיפור שלהלן יהיה איפוא בגדר הפתעה לרבים.

בעקבות ה"אנשלוס" – סיפוח אוסטריה לגרמניה במארס 1938 – סגר אדולף אייכמן, הממונה על ענייני היהודים ברייך השלישי, את כל מוסדות התנועה הציונית, רק כדי לפותחם מחדש אחרי שלושה חודשים, במסגרת מאמציו לטהר את אוסטריה מיהודיה (Judenrein). שוואלב בן ה־30 יצא בהוראת הסוכנות מוורשה לווינה, כדי לחדש את פעילות התנועה הציונית באוסטריה. כך נפגש לראשונה עם אייכמן. הוא זוכר בבהירות את אריכותו הקפואה של אייכמן ואת לוח השנה ומפת אוסטריה שעל כותל משרדו, שעליהם ציין מדי יום את מספר היהודים שיצאו ממנה לפי מקום ותאריך. ב־1939 נפגש שוואלב עם אייכמן בפראג, לקבל את אישורו להשתתפות הצירים מאוסטריה ומצ'כיה בקונגרס הציוני שנערך באוגוסט אותה שנה בז'נווה. הרשות ניתנה בתנאי של יציאה בלא חזרה. אך שוואלב שיכנע את אייכמן לשנות תנאי זה בטענה שבקונגרס ואחרי שובם ממנו ידרשו הצירים האלה יותר סרטיפיקטים ויביאו על ידי כך ליציאת יהודים גדולה יותר.

שוואלב עצמו הוזמן לקונגרס בז'נווה כדי לדווח לוועדותיו על מצב היהודים בפולין, באוסטריה ובצ'כוסלובקיה. בין מכריו בקונגרס היה גם ויצמן, שנהג לבקר בחולדה והיה חסיד נלהב של ויתיה ושל שוואלב. ויצמן ערך לו היכרות עם סאלי מאייר, חבר מועצת הסוכנות היהודית, שהתכנסה בגמר הקונגרס לבחור את הנהלתה. וכך הציג ויצמן את שוואלב ל"דוד סאלי" (כך כינוהו) כשהוא מחזיק בידו: "אם הבחור הקטן הזה יבוא אליך אי פעם בימים הקרובים, תדע לך שהוא מדבר בשמי". ניבא ואין לדעת אם ידע או לא ידע מה ניבא.

על ספר הכתובות שלו קמו ועמדו כל תוכניות הסעד וההצלה, לא רק של ההנהלה הציונית, הסוכנות היהודית ומשלחתה בקושטא, אלא גם של הג'וינט, הקונגרס היהודי האמריקאי, ולאחר שהוקם – גם התוכניות של ועד פליטי המלחמה של ממשלת ארצות הברית

ב־1 בספטמבר 1939 פלשה גרמניה לפולין. שוואלב לא יכול לשוב לפראג או לורשה והסוכנות הטילה עליו למלא את שליחותו מז'נווה. בשלב זה מנה "החלוץ" כ־25,000 חברים בהכשרות באירופה שעד מהרה היתה לאירופה הכבושה. "את הרכוש הזה", אמר שוואלב, "קיבלתי על הראש שלי. וידעתי שאני צריך לעבוד למענו יומם ולילה". עם גיוסתנותיהם של הנאצים כלל שוואלב בתחום טיפולו את כל היהודים שנזקקו לסעד ולהצלה, וכך גדל "הרכוש" הזה וגדל והיה לעשרות ולמאות אלפים. שכן "הכותבים" של שוואלב, כלשונו, לא היו עוד הצעירים המאורגנים ב"החלוץ", אלא כל היהודים יודעי קרוא וכתוב.

יודעי קרוא וכתוב – וליתר דיוק כל גילאי 16–60 – כדי שאתם יוכל להתכתב ובאמצעותם יוכל להגיש סעד הצלה. אמנם לנוכח זוועות הנאצים בפולין וביהודיה, ואחר כך בכל שטחי הכיבוש, התבקשה צפירה מחרישת־אוזניים ולא מכתב צפירה שתלך מקצה העולם לקצהו ותעיד את אמות־הספים בכל אומה ובכל לב. אבל צפירה כזאת לא היתה בגדר האפשר ולמרבה המזל, כך עתיד שוואלב לומר, פעלו הדואר, הטלפון והטלגרף בין שווייץ לגרמניה ולשטחי הכיבוש שלה כתקנם גם בעיצומן של מערכה והמצצה. המכתב במעטפה המובילת חוץ איפוא באירופה הכבושה לקדמותו – אמצעי קשר ראשוני, ולעתים יחיד, לאספקת מידע ולקבלתו. שוואלב ראה בשירותי הדואר אמצעי הצלה וקיבל עליו, כיעד ראשון לפעולתו, לפתח תכתובת עם יודעי קרוא וכתוב. אבל אז הזדקרה המכשלה הגדולה: מי וה ואיפה, למי לכתוב ולאן? היה עליו לערוך רשימת כתובות עדכנית בכל אזורי הכיבוש. לכאורה יכול היה להתחיל במוסדות יהודיים וציוניים. אך מיד קמו עליו שני הקשיים הבאים: 1. "מרכז החלוץ העולמי" בוורשה עלה באש, על ארכיונו ועל כתובותיו; 2. הנאצים חיסלו את המוסדות היהודיים הקהילתיים והחליפו אותם ב"יודנראטים", ובה בעת עקרו את היהודים ממקומות מושבם ודיכאו אותם בגטאות. נוצר תוהו ובוהו ששם לאל כל קשר ותקשורת מבחוץ. כמאליה צצה בראשו של שוואלב נוסחה פשוטה בתכליתה: "אין כתובות, אין קשר; אין קשר, אין סעד ואין הצלה". באמת: אין כתובת, אין הצלה.

יצירת קשר מחודש עם היהודים בשטחי הכיבוש היתה בנסיבות ההן משימה שמעל כוח אנוש. אף על פי כן, שוואלב – צעיר שברירי, כמעט־שקוף, יחידי ורחוק מבית, ממשפחה ומחברים – קיבל אותה עליו. הוא עמד בה הודות לתשתית הציונית, או מה שנותר ממנה, והודות לרוח בלתי נכנעת, שכל רב־תחבולות, כוח זיכרון מופלא וקסם אישי, שבאמצעותם עשה לו, יש מאין, ידידים ובעלי ברית בקרב נכבדי שווייץ ושועיה.

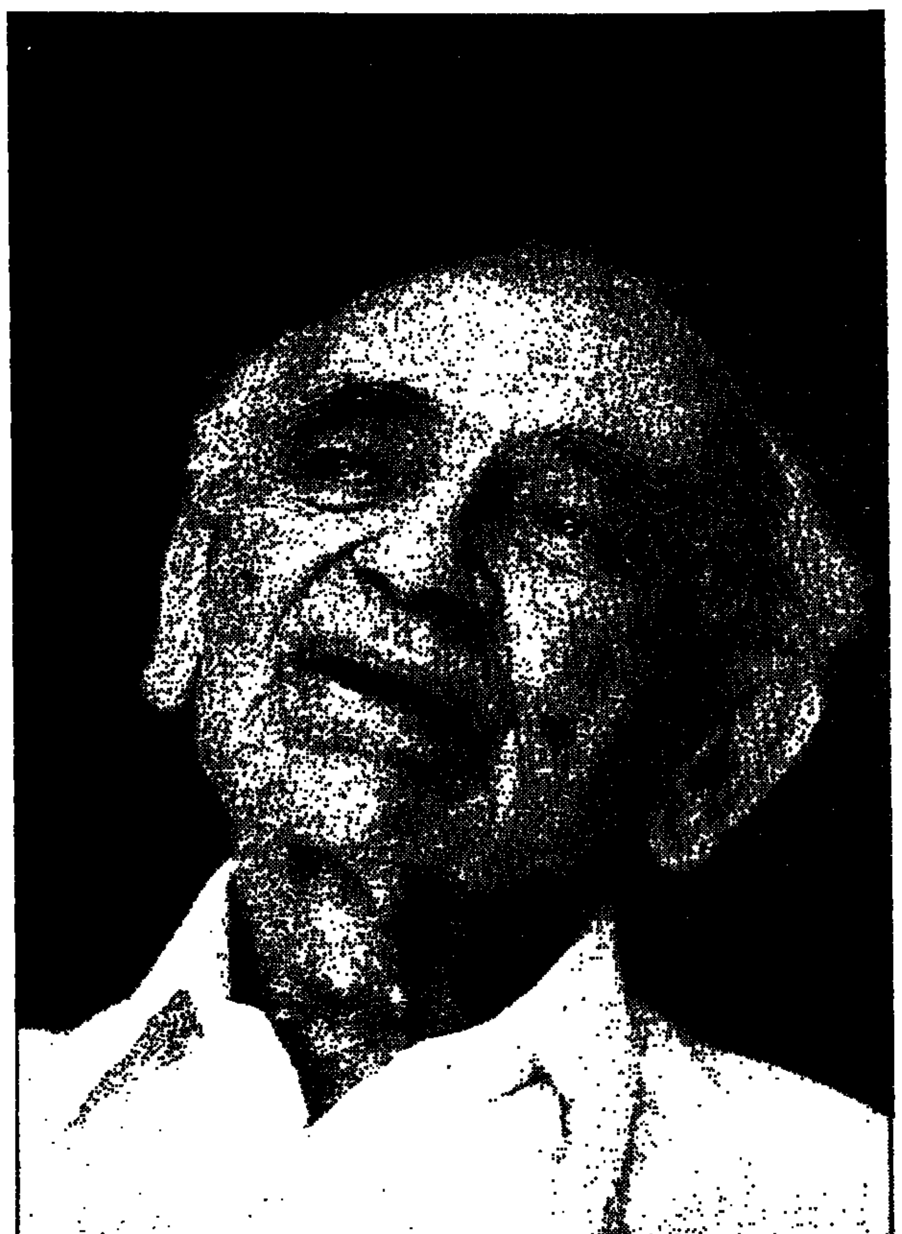
נתן שוואלב, ספטמבר 1995. החשאיות טבועה בדמו

תחילה השתמש בכתובות של חברי "גורדוניה" ו"החלוץ" שהשתמרו בזיכרונו. בחדרו הצר, 10 מטרים רבועים, ב־Rue des Philosophes מס' 13, שבו חי – כעובר כנסייה או כקדוש, על פי הטעם – עבד מ־6 בבוקר עד 2 אחרי חצות. הוא כתב ביד מכתבים ביידיש, בעברית, בפולנית, בגרמנית ובצרפתית: פניות ראשונות ותשובות לפניות שנענו. כלל ברזל קבע לעצמו: להשיב מיד לכל מכתב שקיבל ולבקש מידע טרי וכתובות חדשות. לכל כתובת שקיבל פנה בדרישה נוספת למידע טרי ולכתובות חדשות. כתובתו שלו בשווייץ עברה מפה לפה בשטחי הכיבוש והתרחש הפלא המר שככל שאוכלוסיית היהודים הלכה והתמעטה, התכתבותו עמם תפחה וגדלה. ב־1941 כתב וקיבל 150 מכתבים ליום, בהם גם מברקים מעטים, אל ומאת יהודים יחידים, ציונים ולא־ציונים, קבוצות ו"יודנראטים". כדי שהתכתבותו התופחת לא תטיל עליו חשד כלשהו כתב גם בשמות בדויים: יאסקולסקי ("סנונית" בפולנית) היה אחד מהם. כדי להערים הן על הצנזורה הגרמנית והן על השווייצית, נקט לשון צופן: למשל, "הדוד גרשון" פירושו "גירוש", ו"הדוד גרשון מבקר אצלנו" משמע שהגירוש כבר התחיל. בשנה ההיא ירד משקל גופו ל־43 ק"ג.

לצורך החשאיות – "לא רציתי שאפילו הקירות ישמעו את הטלפונים שלי" – עבר באביב 1941 לדירת שני חדרים (אחד משרד, אחד פרטי) ב־Rue de Lausanne מס' 53, וכשפקעה השכירות שלו בסוף 1943 הוא עבר לדירה דומה ב־Rue des Paquis מס' 57, סמוך למשרד הסוכנות בז'נווה. מסוף 1942 נעזר במזכירה שווייצית, רות, שאותה נשא לאשה ב־1946, שלוש שנים אחרי שהתאלמן.

שוואלב נואם בכנס של עליית הנוער במונטריי, 1944

נתן שוואלב בז'נווה, 1942

העל מפעל הקשר והמידע שהקים בשלוש כתובותיו אלה – או אפילו, אם תרצו, על ספר הכתובות שלו בלבד – קמו ועמדו כל תוכניות הסעד וההצלה, לא רק של ההנהלה הציונית, הסוכנות היהודית ומשלחתה בקושטא, אלא גם של הג'וינט, הקונגרס היהודי האמריקאי, ולאחר שהוקם, גם התוכניות של ועד פליטי המלחמה של ממשלת ארה"ב. טענת תום שגב בספרו ש"רק חלק קטן יחסית מבין הניצולים חבו את חייהם לתנועה הציונית" אין לה אחיזה על מה שתסמוך.

●

במאי 1941 חש שוואלב שרשת הקשרים שלו ענפה דיה והגיע הרגע להשתמש בהיכרות שוויצמן ערך לו עם "הדוד סאלי" כדי לבקש ממנו כסף להכשרות "החלוץ" בפולין, ליתומים, לחסרי קורת גג ולאחרים בטרנסניסטריה (רומניה), וליתומים בקרואטיה שהוריהם שולחו לאושוויץ (חלקם עלו לארץ בתום המלחמה). לאחר מכן פנה אליו בבקשה דומה למען יתומים בבלגיה. בעקבות מגעים אלה נעשה "הדוד סאלי" – יצרן תחרה עשיר, שבמשך שמונה שנים כיהן כנשיא ועד הקהילות היהודיות בשווייץ ועמד עתה בראש הג'וינט בשווייץ – לחבר בלב ובנפש של שוואלב, שהיה צעיר ממנו ב־26 שנה, ובו ראה מורה ומדריך בתחומי הסעד וההצלה. לפי גרסה אחרת, היו אלה העיקשות והתמורה של שוואלב שכפו אותו ואת הג'וינט על מאייר חד בכינית. כך או כך, שוואלב היה למקור המידע הראשי והעיקרי שלו על סבל יהודי אירופה וגם לחוליית הקשר המרכזית עמם. כשתמה המלחמה אצרו תיקי השואה של שוואלב יותר מ־10,000 מכתבים, המוכרים זה כבר כחומר מקור חיוני.

מאייר לא היה המנוי הקבוע היחיד של סוכנות־הידיעות־שוואלב, סוכנות של איש אחד, או בלשונו של פרופ' יהודה באואר – "מרכז של רשת קשרים הפרושה על אירופה הכבושה כולה". שכן שוואלב דיווח באורח סדיר לשבע מחלקות בסוכנות ובהסתדרות בארץ, וכשנוסדה משלחת ההצלה היישובית בקושטא, בין נובמבר 1942 לינואר 1943, התבססה גם היא על המידע והקשרים שלו ועמדה עמו בקשר קבוע והדוק. על מעמדו הסמכותי בקשר זה מעידות השורות שרשם דוד בן־גוריון ביומנו בעיר הזאת ב־10 בדצמבר 1944 בעניין ההשמדה בהונגריה ו"רכבת ההצלה" של קסטנר: "לפי שוואלב משלשום נשארו עוד מאה אלף יהודים בבודפשט. שוואלב מ־1 בדצמבר מבריק (קבלתי פה בתאגודה) שעל פי השתדלות ישראל קסטנר נתבטל הגירוש של 100,000 יהודי בודפשט. אבל עוד יידרשו תשלומים למען עכב גם להבא גזירת הגירוש".

מאמצי ההצלה של היישוב נודעו מנקודות ראות רבות ושונות, ולרוב בלשון גבוהה. אבל רק מעט נאמר על כך שבלא כתובות לא היה אפשר לשלוח גם מעט סעד ועידוד. דוגמה ועדה לפי כתובותיו של שוואלב, ולעתים באמצעותו, נשלחו חבילות מזון (אורז) ותרופות ליהודי פולין. לכאורה עניין של מה בכך. אבל ארכיונו של שוואלב מכיל מכתבי תודה של ניצולי שואה שאורז הציל אותם מדיזנטריה ומטיפוס.

●

סביב המידע שבידו יצר שוואלב "שלישייה" ציונית: שוואלב, המשפטן אברהם זילברשיין, מחשובי המנהיגים היהודיים בפולין, איש הקונגרס היהודי העולמי שגם הוא נותר בז'נווה אחרי הקונגרס הציוני בז'נווה, והעיתונאי בנימין סגלוביץ', עורך הביטאון של הקהילה היהודית בשווייץ. השלישייה הזאת היתה המוח המרכזי והמצפן של כל פעולות ההצלה – ציוניות ולא־ציוניות – שיצאו משווייץ. במיוחד חשוב לציין שהיה זה סגלוביץ' שקיבל ביולי 1942 מאיל־התעשייה הגרמני אדוארד שולטה את המידע המהימן הראשון על "ועידת ואנזה" בינואר ועל "הפתרון הסופי" שדנה בו, דהיינו, ייעול השמדת היהודים באירופה באמצעים תעשייתיים.

המידע הזה הוא שגרם למשלוח המברקים ההיסטוריים של גרהרד ריגנר, מסניף הקונגרס היהודי העולמי בז'נווה, ב־8 באוגוסט 1942, אל הרבי סטיפן וייז באמריקה, ושל ריכרד ליכטהיים, ראש המשרד הציוני בז'נווה, אל הסוכנות היהודית בירושלים. באמריקה השהתה מחלקת המדינה את המברק והוא נמסר לוויז רק ב־28 באוגוסט; בארץ התקבל המברק של ליכטהיים בחוסר אמון והוא התבקש על ידי יצחק גרינבוים לחזור ולבדוק את אמינות המידע שבתוכו. לטענת שוואלב, לו נוסח המברק בידי השלישייה שוואלב־זילברשיין־סגלוביץ' ונשלח ארצה בשמה, היה תוכנו מתקבל מיד באמון, והאזעקת הסוכנות את היישוב והעולם נגד ההשמדה היתה מתקיימת כבר באוגוסט, ולא בסוף נובמבר 1942.

"הדוד סאלי" קישר בין שוואלב ליוסף (ג'ו או יוסל) שוורץ, ראש הג'וינט האמריקאי באירופה היושב בפורטוגל. כך נוצרה השלישייה השנייה ששוואלב במרכזה. לשלישייה הזאת רתם "הדוד סאלי" את העשיר פייר ביגאר, ראש משרד הקיצוב בשווייץ, שהעמיד את שירותי מלונו בז'נווה, מלון "קורנווין" הנודע, לצורכי מאמצי ההצלה של שוואלב ושוורץ. לימים הודה שוורץ שפגישתו עם שוואלב במלון "קורנווין" היתה גורלית. שכן המידע, הקשרים וההתנהלות ששאב וקיבל משוואלב הם שפתחו לפני הג'וינט את ערוצי הסעד וההצלה ליהודי אירופה הכבושה.

השלישייה הזאת, בעזרת הראש המסורי של ביגאר, היא זו שהבותה את השירות ב־1944 עם נציגי האס־אס הגרמני בדבר העסקה "סחורה תמורת דם" ומנעה על ידי השהיה ודחייה את שילוחם של רבים מיהודי הונגריה לאושוויץ.

●

רשת קשרי־המכתבים ששוואלב בנה וטיפח היתה חיונית למשלוח מזון ותרופות והיא יכלה להסתפק בשירותי הדואר והטלגרף. אולם הצלה ממש לא היה אפשר לבצע באמצעותה. לשם כך נזקק שוואלב לרשת שנייה חשובה לא פחות: רשת סייענים ובלדרים, שבאמצעותה יכול להוליך דעות וידיעות בסודיות עם היהודים בשטחי הכיבוש ולהעביר אליהם בבטחה כספי שוחד להצלה.

בשם החשאיות שנשבע לה, עדיין ממאן שוואלב בעיקשות לספר עליה. ככל שהדבר ייראה מוזר כיום, שוואלב והחברים זילברשיין וסגלוביץ' כעסו כעס רב על ריגנר, על שהתיר את חרצובות לשונו וגילה לעולם את דבר תוכנית "הפתרון הסופי", הם לא היו רחוקים מלתבוע אותו לדין של כבוד. לדברי שוואלב, הפרת שבועת האמונים לחשאיות הזאת על ידי ריגנר "קיצרה בעשר שנים את חיי סגלוביץ'".

מן המעט ששוואלב התיר לעצמו לגלות מתקבל הסיפור הבא: בדרך הידועה רק לו פילס שוואלב דרך ללב ראשיה של המחתרת (Resistance) שבלשה אחרי "הגיס החמישי" בשווייץ, התארגנה כצבא ונערכה לקראת כיבושה האפשרי של שווייץ בידי הנאצים בצורת התבצרות לוחמת בפסגת האלפים (de Reduit alpin). שוואלב התוודע לצמרת הפיקוד של התארגנות הזאת והתיידד עם ראשיה, עם השמרנים, האריסטוקרטים ובני־הטובים האנס האוזמן ופרנץ באוגלין, ועם הפרלמנטרים – עם האנס אופרכט, נשיא המפלגה הסוציאל־דמוקרטית וחבר הפרלמנט השווייצי, ועם נשיא המפלגה הקתולית בפרלמנט של ברן.

איך התיידד עם השווייצים האלה? "סיפרתי להם את צרות ישראל", משיב שוואלב בקצרה. בעזרתם, ובעזרת אחרים שאת שמם הוא נוצר בלבו, הציל שוואלב בעצמו פליטים יהודים רבים. ב־13 בדצמבר 1943 נודע למשלחת ההצלה בקושטא "שנתן שוואלב נאסר פעם שנייה יחד עם אנשים מ'החלוץ' בבלגיה ובצרפת אשר הצליחו לחצות את הגבול השווייצי". בשלהי אותו דצמבר דיווח מנחם בדר מהמשלחת לוועד הפועל של ההסתדרות, ש"בזמן האחרון" התגלו "סימנים רעים מבחינת עתיד פעולתנו למען הברחת אנשים לשווייץ... א. לפני כחודשיים בערך נאסר זילברשיין באשמת 'סידור' פספורטים לאנשים בפולין לשם הברחה. לאחר שישב במאסר 12 יום הצלחנו להוציאו משם, אבל נפל בידי המשטרה הארכיון שהפיק ממנו את הנחוץ לנו... ב. לפני ארבעה שבועות נאסר נתן שוואלב".

שוואלב מעיד ש"סידור" הפספורטים של מדינות באמריקה הלטינית ובאמריקה הדרומית נעשה בהסכמת "כמה שגרירויות" ("זילברשיין ואני הבטחנו להן שהפליטים היהודים ינצלו אותם רק במשך ימי המלחמה, ולא ייסעו אתם לאותן הארצות") וכן שדרך ההברחה לשווייץ היתה רק אחת מדרכי ההצלה שנקט, והיא היתה דרך ארוכה וקשה – "מפולין לסלובקיה או מפולין להונגריה, ומהן לשווייץ". את מיצית זמנו הקדיש להברחת יהודים והכנסתם לשווייץ. וכאמור, השלישייה הראשונה שלו לא בחלה ב"סידור" דרכונים לשם כך.

בדו"ח שלו מדבר בדר בהברחת "כמה מאות אנשים מצרפת לשווייץ ולספרד" ומתנבא שהמספר יקטן. על כך מעיד שוואלב, שלשווייץ הוברחו בתוך 1943 כ־170 חלוצים. "אמרנו שבתוך קשה לא יתפסו אותנו", אך ב"דרך הקשה" עברו רק החסונים בגוף וברוח. מכאן שלא פעם נקטה המשלחת בקושטא לשון רבים – "הברחנו" – וכללה בכך את מפעלי שוואלב. גם שוואלב כלל ב"אנחנו" מצילים נוספים. דרך אחרת, הוא מספר, עברה מהולנד לבלגיה, מבלגיה לצרפת, ומצרפת לשווייץ, ו"בדרך זו הברחנו מאות אנשים". גם היום הוא מוכן לגלות רק זאת: בראש ההצלה בדרך זו עמד "חבר אמיץ מאוד", שבהגיעו עם ניצוליו לצרפת "הודיע לי על כך, ואז לקחתי אותם לשווייץ". ועוד פירוט: עם תחנת משמר ב"קטע גבול מסוים" היה לו סידור, שבמשך חצי שעה קבועה מראש לא תהיה עינה פקוחה.

איך הגיעה לידיו רשימה שמית משטחי הכיבוש? בתשובה לשאלה זו אפשר להציל מפיו רק את המשפטים הבאים: "לפי טלפונים ולפי בלדר, שבא אלי בתוך 24 שעות"

עם זה עלה בידו להכניס לשווייץ ניצולים גם ברשות. במקרה אחד היו אלה "כמה עשרות ילדים שנמסרו לנו בבלגיה על ידי הוריהם ממש רגע לפני שהועלו לרכבת לאושוויץ".

ועוד: שוואלב, ששיחק כדורגל בהפועל חדרה, הבחין בהתלהבות השווייצית לכדורגל. הוא מצא את ה"קשר" הנכון באחת מתחנות הגבול והבטיח שיש באפשרותו לחזק את ענף הכדורגל באותו מחוז: "נתתי לו שמות של אנשי 'הכוח' וינה. אמרתי לו יש לנו גם שווייצים. הוא אמר ש'לכאלה' אנחנו יכולים לעזור. תחזור אלינו ותאמר לנו כמה הם, מי הם ומתי הם יכולים להגיע דרך התחנה, ואז אנחנו נהיה בגבול". כך "הוכנסו" מדי פעם כשמונה ספורטאים יהודים, ובאות הפעמים הדבר גבל בסכנת נפשות, כי התעללה סופת ותוך קשה.

בשתי הדרכים, האסורה והמותרת, הקפיד תמיד על רשימה שמית. אבל איך הגיעה לידיו רשימה שמית משטחי הכיבוש? בתשובה לשאלה זו אפשר להציל מפיו רק את המשפטים הבאים: "לפי טלפונים ולפי בלדר, שבא אלי בתוך 24 שעות". כשבידו הרשימה השמית נסע לעיר הגבול סנט גאלן, עיר מגוריו של "הדוד סאלי", שהוסיף את עצמו ואת שוואלב לשיחה עם "ראש המשטרה הפדרלית, יד ימינו של שר הפנים".

הם הראו לו את הרשימה, והוא ראה שזה באמת ילדים, קצת נוער יותר התפתח הדו־שיח הבא:

ראש המשטרה: "נו, אז מה אתה רוצה מציע?"

שוואלב: "עשית לי פעם טובה לפני שנה, תעשה שוב אותה הטובה".

"סאלי מאייר, שישב כעץ", מספר שוואלב, "הסביר בראש המשטרה והסביר בו, וגמרנו". הילדים, ביניהם בני 12, "זרו עברו" בגבול ו"שוחררו למחנות עליית הנוער שלנו". והמחנות נבנו בכספי ממשלת שווייץ, הסוכנות היהודית עמדה בהתחייבותו של שוואלב ופרעה את החשבון אחרי המלחמה.

אירע גם, כאמור, ששוואלב נאסר ושוחרר אחרי חקירה ודרישה. אולם היו גם קטעי גבול שהממונים עליהם הסגירו את הניצולים לידי רודפיהם הנאצים. במיוחד זכור לו קטע גבול "צרפתי" אחד שהממונה עליו, "גנרל אדיה שלא אשכח אותו כל ימי", שיסה בניצולים כלבים רעים.

100,000 פליטים בני לאומים שונים מצאו מקלט בשווייץ בשנות המלחמה, כך אומרת הסטטיסטיקה הרשמית. כ־25,000 מהם היו יהודים, ומהם לא מעטים חבים את חייהם לשוואלב ול"שלישיות" שלו.

שוואלב מדבר ב"בלדרים" וב"טלפונים" שעמדו לרשותו כדברים המובנים מאליהם, ולרגע נדמה לשומע שכאילו היה שגריר ישראל בשווייץ בימות שלום. גם את הטלפונים והבלדרים הנחיל לעצמו הודות ליכולותיו ולקשריו המופלאים. למשל: בביתו של אופרכט, חבר המועצה הפדרלית, פגש באחד מבלדרי משרד החוץ השווייצי. לאחר מכן, בעקבות שיחות שכנוע, התנדב הלה לשרת כבלדר גם את שוואלב, ועשה כן במשך שלוש שנים, עד סוף המלחמה. באמצעות קשריו במחתרת השווייצית עלה בידי שוואלב לגייס שני בלדרים נוספים, פרוטסטנטים, חברי מערכת "Neue Zuricher Zeitung". האחד "סיקר" למען העיתון את רומניה ונסע חזור והלוך ברכבת בין ז'נווה לווינה ולבוקרשט. האחר היה מוצב בבודפשט וממנה הגיח לברלין ולבירות אחרות. "מתנדב" שלישי היה קתולי, כתב משוטט של "Thurgau Tagblatt".

עם אלה, ואחרים, התווה שוואלב שלושה מסלולי בלדרות סדירים: 1. ז'נווה־פראג־בראטיסלווה־בודפשט; 2. ז'נווה־בראטיסלווה־בודפשט־בוקרשט; 3. ז'נווה־וינה־ברלין ותחנות ביניים אקראיות בבראטיסלווה או בבודפשט. משיקולי ביטחון הוא נהג להחליף את בלדריו ונמנע מלשגרם יותר מפעמיים־שלוש באותו מסלול. לתפקידי הבלדרות גייס, לדבריו, רק "גויים פיקחים, פרוטסטנטים או קתולים, סוציאליסטים, אידיאליסטים, או שווייצים בעלי לב". איש מהם לא איכזב אותו.

●

בחודשיה האחרונים של 1942 יזמה "קבוצת העבודה" בסלובקיה – כעשרה מנהיגים יהודים, ציונים ולא־ציונים, חרדים וחילוניים, שנטלו על עצמם לשמש ועד הצלה – את "תוכנית אירופה": הצלת כל יהודי אירופה הכבושה, כ־2.5 מיליון, תמורת שוחד. אמונתם במעשיותה נבעה מהפסקת השילוחים מסלובקיה לאושוויץ בנובמבר 1942, שאותה תלו בשוחד ששילמו לקצין האס־אס דיטר ויסליצני ("וילי"), ודחו למטבים עליו. שוואלב תמך בתוכנית ותרם למימושה.

בשעות קבועות בימים קבועים היה המנכ"ל מטלפן למקבילו בבנק הלאומי של סלובקיה, בבראטיסלווה, שבמשרדו ישבה ג'יזי פליישמן. אחרי מלים אחדות היה המנכ"ל בז'נווה מעביר את שפופרת הטלפון לשוואלב, והמקביל לו בבראטיסלווה היה מעבירה לפליישמן

חלק מהכסף ל"וילי", שנדרש "בתוך 48 שעות", שלח שוואלב באמצעות בלדר שלו לחברת "קבוצת העבודה" ג'יזי פליישמן, נשיאת ויצ"ו בסלובקיה וקרובתו הציונית של הרב מיכאל־דב וייסמנדל, חבר "קבוצת העבודה" ולימים מבאיש שמו של שוואלב. איך ידע שוואלב על התוכנית ואיך ידעה פליישמן שהכסף יגיע מז'נווה לבראטיסלווה "בתוך 48 שעות", ומידי מי תקבל אותו?

לשאלות מעין אלה היתה אז לשוואלב תשובה מן המוכן. בין שאר "סידוריו" היה לו גם סידור עם פליישמן, שאותה חיבב והעריך במיוחד. אך לעולם לא נודע, כנראה, איך הקיבוצניק חסר הפרוטה מצא דרך אל לבו של המנהל הכללי בז'נווה של Union des Banques Suisses (איגוד הבנקים השווייציים), גדול הבנקים בשווייץ. מכל מקום, בשעות קבועות בימים קבועים היה המנכ"ל הנכבד מטלפן למקבילו בבנק הלאומי של סלובקיה, בבראטיסלווה, שבמשרדו ישבה ג'יזי פליישמן הממונה. אחרי מלים אחדות היה המנכ"ל בז'נווה מעביר את שפופרת הטלפון לשוואלב, וזה המקביל לו בבראטיסלווה היה מעבירה לפליישמן. כך יכלו השניים, בשמות בדויים ובלשון צופן, לשוחח במעשיות על תוכניות ההצלה ו"הכסף לוילי" שנדרש להן.

רק מי שמכיר את המהוקפות של הבנקים בשווייץ ואת קדושת הסודיות הבנקאית שלהם יוכל להבין כמה מופלא היה כוחו של שוואלב, ואולי אף להגיע למסקנה שכהצלה אין דומה ואין שונה לו.

אף על פי כן, יום יבוא הרב וייסמנדל – שאתו קיים שיתוף פעולה הדוק – יאשים בני־תמך בשנות השואה והוקיע אותו, שבמקום להציל מיליוני יהודים, הקריב אותם על מזבח מדינה ציונית.

(על כך במאמר הבא, ביום כיפור)

(C)שבתי טבת

למה כדאי לקלקל את המסיבה

בניגוד לארצות הברית, נדמה שבישראל הרתיעה מהתקינות הפוליטית קדמה לגילויי הפי"סי עצמם וגברה עליהם. למה חברה כובשת, שתופעות של גזענות, אפליה, השפלה ואדנות מוטבעות בה, לא מנסה לקחת משהו מהפי"סי? ואולי בכל זאת הוא חודר גם לכאן?

מאת שגיא גרין

לפעמים נדמה שבישראל אין דבר יותר פוליטיקלי קורקט מאשר לבטל את הפוליטיקלי קורקט. בקרב קבוצה גדולה של אנשי אקדמיה, אנשי רוח, סופרים, אמנים, עיתונאים ומעצבי דעת קהל בישראל, התקינות הפוליטית, ה־"Politically Correctness", או בראשי תיבות (של חיבה או תיעוב) הפי"סי, נחשבת לאם כל הצרות. כך, רק בשנה האחרונה אפשר היה לקרוא ולשמוע שהפי"סי מונע את חופש הביטוי, מביא לכינון משטרת מחשבות ולצנזורים; שהוא בעצם מבליט הבדלים בין מינים, גזעים וקבוצות שונות; שהוא רק מקטב, מפלה, מדכא ומשפיל.

נאמר שהוא מבטא תפיסה פרנואידית, שהוא מעוות את הדיון הציבורי ואת הדיון האקדמי והוא הופך לדרשה, שהוא חודר לצנעת הפרט ומעורר את יצר המציצנות; שהמצדדים בו מעדיפים לשחק בקוסמטיקה מצועצעת של מלים הגונות במקום לעשות ולשנות. אומרים שהוא בסך הכל אופנה שבאה מקליפורניה – אבל עד שזו תחלוף, כבר אי אפשר, לעזאזל, לזרוק הערה שנונה לבחורה, ללטף אותה (בתום ובאבהיות, כמובן) או אפילו לספר איזו בדיחה טובה בלי שמישהו יפגע.

גם בארצות הברית נולד המושג "פוליטיקלי קורקט" כמלת גנאי. שם היה זה תואר שהדביק הימין לשמאל. ההתעניינות ההולכת וגוברת בשוליים והייצוג ההולך וגדל של אלה שעד כה נדחקו אל מחוץ למרכז הולידו קריאה, התבוננות ובדיקה מחודשת על הקאנון הספרותי, ההיסטורי והסוציולוגי. פתאום החלו הקבוצות שלא נחשבו, שלא נכתב עליהן הרבה ושממילא לא נלמד עליהן דבר, מקבלות מקום ונוכחות במערכת. החלו להיפתח חוגים ללימודי נשים, שחורים, הומוסקסואלים ולסביות ואחרים.

ניסיון לתקן תרבות דומיננטית

"הפי"סי הוא ביטוי קיצוני לפלורליזם, שטוען שאין שום דבר מוחלט אלא הכל יחסי וכל דבר בודקים מתוך מאה זוויות", אומר ד"ר איל נוה מהחוג להיסטוריה באוניברסיטת תל אביב, שמתמחה בחקר התרבות האמריקאית. "אפשר לתאר זאת כתנועה מהמרכז המוסכם לעבר הקבוצות שמרכיבות את השוליים, כמו השחורים, האינדיאנים, ההומוסקסואלים ולסביות, וגם נשים. זה ניסיון לתקן תרבות דומיננטית ואת הנראטיב הדומיננטי שיצרה".

המאבק על הזכות לנוכחות, ללגיטימיות של דרך חיים אלטרנטיבית והחדירה למרכז היה מסמניו בראש וראשונה. הקבוצות הללו סירבו להיקרא ולהיות מיוצגות באותם שמות שניתנו להן עד אז. צמחה תביעה להיקרא באופן שייחשב בעיניהן לא משפיל ולא מבחין ויבטל משמעויות של יחסי כוח לא שוויוניים. כך הפך שחור ל"אפרו־אמריקאי" ואחר כך ל"אפריקאי־אמריקאי", חירש הוא "בעל אתגר שמיעתי", "בעלי" ו"אשתי" "בן/בת זוג" הפכו ל"האחר המשמעותי שלי".

מנגד, קמה קבוצה שהשמיצה את מבשרי השפה החדשה הזאת, את הכוונה הפוליטית שעומדת מאחוריה, בעיוות ההיסטוריה, בדרישתם לפלורליזם ולמתן ביטוי וקול למי שעד עתה לא נשמע קולם, נטען, הם בעצם פוגעים בזכות הדיבור, בטענה: "כיוון שאתם דורשים ממני להתבטא כלפיכם באופן שונה מזה שבו התבטאתי עד היום, אתם פוגעים בחופש הביטוי שלי".

עמדה זו שולטת גם במיעוטים של מתנגדי הפי"סי בארץ. מידת ההתנגדות לתופעה בישראל והרשעתה מעלה תהיות רבות, שכן בניגוד לארצות הברית נדמה שהתהליך היחידי שנוצר כאן הוא שגל הנגד – ה־Backlash באנגלית – מתופעת הפוליטיקלי קורקט הקדים להופיע, וגבר על גילויי הפי"סי עצמם.

השאלות שנותרו פתוחות הן למה חברה שמבוססת בבסיס הכיבוש כבר 28 שנים, והתופעות של גזענות, אפליה, זלזול, השפלה, אדנות, חוסר סובלנות, פער עדתי, הפרדה מינית, שוביניזם, מאצ'ואיזם וסקסיזם מוטבעות בתרבותה ובחיי היומיום שלה, לא תנסה ללמוד או לקחת משהו מהתנועות הפוליטיות, במקום לסלק אותה מעליה במחי יד ובביטול קטגורי. ואולי בכל זאת הפי"סי חודר גם לישראל, ואם כן, איפה הוא תופס תוקף?

בבסיס ההתנגדות לפי"סי בעולם וגם בארץ נמצא האיום שחש המרכז, שמתבונן לצדדים ורואה איך השוליים מקבלים תאוצה ולגיטימציה, אומרת ד"ר אורלי לובין מהחוג לתורת הספרות באוניברסיטת תל אביב. "אפשר להתבונן על התופעה הזאת ולומר שבכלל לא מדובר פה בעניין אמיתי: עכשיו אני לא יכולה יותר לומר כושי אלא רק שחור, ולא עוד אפרו־אמריקאי אלא רק אפריקאי־אמריקאי. כאילו כל העניין הוא משחק סמנטי של סתימת פיות חסר כל תוכן. אבל זה לא כך. השימוש בשם חדש נראה לי בעל תוכן במובן זה שהוא גורם לי לחשוב פעמיים על המשמעות הפוגעת של הכינוי הזהות. כולנו יודעים מה ההבדל בין הלגיטימיות לקרוא למישהו יהודון לבין הלגיטימיות לקרוא למישהו אך ורק יהודי, או 'בן לדת משה' או איך שהוא יבחר להציג את עצמו".

כל עוד דובר על נכים או על בעלי תכונות פיסיות או מגבלות לא רגילות, התקבל הפי"סי יפה, כאילו אקט של נאורות וליברליות. הבעיה החלה כשגם נשים, שחורים והומוסקסואלים החלו לדרוש להיקרא אחרת ולקבל יחס חדש. רק אז קמה הריאקציה באקדמיה וטענה שהמהפכה הזאת מונעת את חופש הביטוי. לובין: "יש פה מהלך שטוען את 'דבר התנועה' הזה – שנשים, שחורים והומוסקסואלים הם ממש שווי זכויות לגברים לבנים הטרוסקסואלים. עכשיו, אני באמת חושבת שאין ספק שזו זכותך המלאה להיות פאשיסט, או אנטישמי או שוביניסט או שונא שחורים. אבל אני רוצה להגן על זכותי לא להיות חשופה לזה במרחבי. ההישג של הפי"סי הוא בהגנה שנתן מפני גילויים פומביים של התנשאות כלפי קבוצות ויחידים".

על הטענה שהפי"סי הוא רק התייפייפות של התעסקות במלים אומרת לובין: "יש לנו אמונה בכוחן של מלים לייצר צורת מחשבה, שאני מקווה שתתפוס דרך צורת ביטוי. גם אם נתבונן על הדברים בצורה ביהביוריסטית, אפשר להניח שילדים שיגדלו בחברה שבאופן קבוע לא אומרים בה את המלה כושי, יגדלו לעולם שבו העובדה שהוא לא כושי והוא לא נחות מפני תהיה עניין לגמרי מובנה".

חלק מההאשמות כלפי הפי"סי הן שהוא קיצוני, חורג מתחום המלים ופוגע שוב, רק הפעם בקבוצות אחרות.

לובין: "אנחנו חיים בתקופה של מהפכה, ואין ספק שלכל מהפכה יש גילויים קיצוניים. זה עניין של השתנות וכל השתנות עוברת שלבים ותקופות שהדברים בה לא לגמרי ברורים. אין לנו מושג איך אנחנו צריכים להתנהג בדיוק כדי לייצר תרבות אלטרנטיבית, או אנחנו עוברים על זה, ומנסים את זה. אין מה לעשות. אנחנו לומדים שפה חדשה, עם ריקודים חדשים של התנהגויות, התבטאויות ויחסים.

"אני בטוחה שאם ניקח את רשימת הטרוניות על הפי"סי, על רובה גם אני אחתום. זה באמת נורא חבל שכבר אי אפשר להתחיל עם בחורה ברחוב ולשרוק לה. הבעיה היא שהמעשה הזה מבטא יחסי כוח לא שוויוניים ויש לנקות את ההתנהגות התרבותית שלנו כמה שאפשר מגילויים פומביים שמנציחים את יחסי הכוח".

תרבות של התמרמרות

"הכוונות אולי טובות", אומר איל נוה, "אבל הן מונעות מתוך תחושה בסיסית של זעם: שנים של דיכוי יצרו רגישות מפותחת שבאה לידי ביטוי בהמון כעס ומרמור. בעיני רבים באמריקה הפי"סי נתפס כתרבות של התמרמרות. הכעס, ההתלוננות, ההתמקדות בנקודת המבט של השוליים, שבבסיס הפי"סי, כך יצרו באקדמיה ובתקשורת בארצות הברית צנזורה לשונית וכפייה מחשבתית, עד כדי עיוות. היום, לדוגמה, אפשר לסיים בחלק מהאוניברסיטאות תואר בהיסטוריה אמריקאית בלי להתייחס להתיישבות הלבנים בה".

לישראל הגיעה התקינות הפוליטית בשנות השמונים, באמצעות אנשי אקדמיה שלמדו בארצות הברית וחוו את התופעה בהתהוותה. הביקורת עליה באה מכיוון שמאל. לימין, כך נראה, אין כל עניין בוויכוח הזה, הוא כלל לא נוגע לו. מתנגדי הפי"סי בישראל, אם כן, הם אלה שטענו במשך שנים נגד הכיבוש ונגד המלים שהוליד, מלים שניסו להסוות ולהמעיט מחומרת העוולות שהכיבוש גורם. "מכבסת המלים" הם כינו זאת.

אחד הראשונים שהתייחס באופן אוהד לשפה ולתכנים של הפי"סי בעיתונות העברית היה גבי ניצן, במדור שכתב בשבועון "כותרת ראשית". "כל עוד הדיון הוא על כך שמותר־לא מותר, אין בעיה לנקוט עמדה", הוא מתאר את כישלון הפי"סי בישראל. "הדברים התחילו להסתבך כשנגעתי בנושאים יותר עמוקים, כמו היחס שלנו לשוביניזם או למאצ'ואיזם, לערכים חברתיים ולמודעות לסביבה שבה אנו חיים. פתאום אצל המון אנשים נוצר איזה צורך להצטייר כיתומים. כדי להתנגד לכיבוש אף אחד לא חייב ממש לשנות את החיים שלו, את השפה שלו ואת נורמות ההתנהגות שלו. לכתוב כמה זה נורא שירו למוות בילד בן 11 בשטחים זה מאד נוח. אבל להפסיק לספר בדיחות על אנס – זה לא, כי בדיחות על אנס זה סבבה. ולמה לקלקל את המסיבה?

"אני רואה בהפניית עורף לפי"סי ולתכנים שלו גם השתמטות מלקיחת אחריות", ממשיך ניצן, "כי המחשבה שעומדת בבסיס הפי"סי היא שכל אחד משפיע על החברה במה שהוא אומר ובאיך שהוא אומר את זה. וזה לא רק שימוש במלים אלא גם סט חדש של התנהגויות. ואולי מה שאנחנו לא יכולים לסבול זה שמדובר בהתנהגות אינדיבידואלית. הפי"סי אומר שזו,

המשך בעמוד הבא

שם ראיתי, שם ראיתי, כושי קטן

במקום להוציא מלים מהמילון ולהוריד מהמדף ספרי ילדים שאינם פי"סי אפשר ללמד את הילדים מלה חדשה: סטריאוטיפ

מאת יעל דר

כשהיינו קטנים, אוי היה למי שרק תיכנן להגיד את המלה הזאת בקול רם. אף אחד לא היה שומר מצוות. אף אחד לא ידע למה בדיוק אסור להגיד את זה. אבל דבר אחד היה ברור: למלה הזאת מחובר פטיש ענק, מונף בזווית מסוכנת, מוכן למי שיקרב את האימה הזאת אל דל שפתיו.

לכל תרבות יש מלים אסורות עם פטישים נוראיים, והרציונל מאחורי האיסורים המילוליים הללו הוא במקרים רבים מפותל וקשה לאיתור. וכמו במקרה של יהוה, קורה שאימת האיסור מאפילה על הרציונל והופכת אותו לבלתי רלוונטי.

בעשור האחרון, בסיוען הפעיל של תנועות הפוליטיקלי־קורקט מארצות הברית, הרציונל שעומד מאחורי הרבה מלים אסורות הוא מסר אנטי־גזעני וקריאה לפלורליזם תרבותי. בבחינת: אם לא תגיד "כושי", לא תהיה גזענות. ישראל אוהבת לייבא את אמריקה, ובין היתר יובאה הנה גם רשימת מלים אסורות. וכך, דווקא כאן, מקום עם בעיות גזענות גדולות משל עצמו – שאינן כוללות את הבעיה האפרו־אמריקאית – נזהרים מאוד דווקא במלה "כושי". עצם המלה "כושי" הפכה כאן לסמל הגזענות עלי אדמות.

עם רשימות מלים אסורות אפשר להתמודד בקלות יחסית. כשמאוד רוצים לכתוב מלה רדופה אפשר להכניס אותה למרכאות, או להרים קצת את הגבות כשהוגים אותה. אלא שיחד עם הרשימה, יובא הנה נוהג ששגור מאוד בארצות הברית השמרנית – צנזורה על ספרי ילדים. גופים אמריקאיים שונים ומשונים שקוראים לעצמם בשמות מפוצצים לוקחים על עצמם לערוך רשימות של ספרי ילדים שמסיטים את הנשמות הרכות מדרך הישר. רשימות אלה נשלחות שם לספריות ציבוריות וספריות בתי ספר, וההיענות של הספרנים מעוררת פלצות.

ברוח הצנזורה הזאת קמה בישראל לפני כשנה זעקה של הורים מודעים, בין היתר נגד הספר לגיל הרך "עליקמא הקטן", שכתב יהודה גבאי ב־1950, ואיירה בהדפסי לינוליאום מרים ברטוב (הוצאת סיני). יהודה גבאי כתב באותה שנה גם את "עשרת בני כושים", אלא שספר זה לא זכה לעשרות מהדורות כמו עליקמא, ולא הצליח לשרוד כדי לספוג את הקצף המיובא מאמריקה.

וכל זאת למה? בגלל ארבע שורות איומות, שחור על גבי לבן, בעמוד הראשון של "עליקמא": "ראו, ילדים, כאן עומד עליקמא,/ עליז ושמח – יודעים אתם למה?/ ראשית – הוא כושון, ושנית – שחרחרון,/ שלישית – הוא יודע לרכוב על פילון".

שאר הספר בסדר גמור: יש עלילה מותחת, הורים מתנגדים, וסוף טוב מאוד: "שתוה המבריא בשיר ובזמר,/ וכאן סיפורנו כבר בא לידי גמר:/ הם באו הביתה עם רדת היום,/ וכל הנסיעה נגמרה בשלום".

עליקמא הקטן ספג את כל הקצף של הורי שנות התשעים, וזה מאוד אירוני, כי אין לי ספק שהוא נכתב בזמנו מתוך מטרה לחנך לאהבת הזר, ומתוך מודעות, שבמדינת ישראל החדשה יש אפליה וגזענות כלפי כהי עור, עדות המזרח בכלל וכלפי התימנים בפרט, שלהם צורף לא אחת הכינוי "כושים" ("פעם הייתי בתימן/ שם ראיתי, שם ראיתי, כושי קטן/ והוא יהיה ל... חתן").

את המסרים נגד האפליה לא המציאו לפני עשור, אלא שגם כתבו אותם אחרת. מה שנחשב בשנות החמישים כטקסט אנטי־גזעני, יכול להיחשב כעבור כמה עשרות שנים לגזענות צרופה, בגלל סימנים חיצוניים כמו המלה "כושי" ובגלל דרישות חינוכיות חדשות שגוררות ניסוחים דידקטיים מסוג אחר.

"עליקמא הקטן" שייך לקבוצה של ספרים שיצאו בשנות החמישים והשישים, שסיפרה על ילדים מתרבויות אחרות, בין היתר מתוך כוונה לקרב בכך את ילדי ישראל אל האחר. כאשר כתב גבאי סיפור הרפתקאות על ילד שחרחר, אין לי ספק שניסה ליצור בכך הזדהות ואהדה כלפי ילדים כהי עור, שלא רוו כאן נחת, בלשון המעטה, עוד הרבה לפני קום המדינה. אין ספק שגם כאשר ניסו ליצור ספרות מתוקנת, שאין בה אפליה, שלטה שם ברוב המקרים פטרונות אשכנזית ידועה. פטרונות דומה של צודקים וטובים אפשר למצוא גם היום בהמון טקסטים פי"סי, בישראל ובחו"ל.

בהוצאת סיני יצא לאור, פחות או יותר באותה עת, גם ספרה של מרים ברטוב, "איפה רותי", שהפעם גם כתבה את הטקסט. זהו סיפור על ילדת מושב תמוהה, רותי, שהולכת לאיבוד, וגם אם לא כתוב בשום מקום שהיא תימנייה, זה ברור מתוך הציורים. ספר זה, בדיוק כמו "עליקמא הקטן", ניסה לקרב, ולא להרחיק ולהגביל, את המיעוט המופלה. ספר עם משימה דומה, של לאה גולדברג (טקסט) ואריה סמואל (בובות מצולמות), יצא כמה שנים אחר כך בהוצאת פועלים. בספר, "בנים, בנות, בובות", שוחרות בובות מלאומים שונים, בקיבוץ גלויות הדמתי. ואלה רק דוגמאות מעטות ומקריות.

גילויי האפליה נגד התימנים התחזקו עם העלייה הגדולה מתימן בתחילת שנות החמישים, אך כבר בשנות השלושים והארבעים נכתבו בארץ טקסטים שסימנו את התימנים שהגיעו עוד בסוף המאה הקודמת ובתחילת המאה העשרים כפועלים שחורים, עבדים, אנשים חסרי לב שימכרו את ילדיהם תמורת שני גרוש.

במסגרת מובא חלק מן הסיפור "עקשנית" של שרה גלוחמן, שהופיע ב־1948 בחוברת ללימוד השפה העברית "עלה". החוברת, בעריכת א' אשמן וא' רוזנצווייג, יצאה בהוצאת יבנה, והמהדורה שבידי היא המהדורה הארבע־עשרה. אין ספק שסיפור זה נכלל בחוברת כיוון שהוא קל יחסית לקריאה, ומפני שיש בו, לכאורה, מתוך המקום. עורכיה לא ראו בו סיפור יוצא דופן. בשנים אלה פירסמו כבר יעקב פיכמן והרבה תבס סיפורים ושירים על חיי התימנים בארץ, מלאי התפעמות מהאקזוטיקה, וסיפורים כמו "הייתי סבל", "אחינו מתימן", "רבנים התימנים" אף תורגמו לגרמנית.

האוצר הזה של תיאור חיי העוני הקשים של פשוטי עם אינו ייחודי לארץ ישראל. הוא אומץ מאירופה, והיות שאיכרים ופועלים יהודים קשי יום, כמו ברוסיה או באנגליה, לא היו כאן בשפע, זכו בתפקיד התימנים, שרבים מהם פנו לעבודה חקלאית בעידוד מפלגות הפועלים הציוניות, וחיו בצמצום ובעוני. הסיפור "עקשנית" הוא מעין "מוכרת הגפרורים הקטנה" של אנדרסן בלבוש ציוני.

הסיפור הזה, שרוצה לתאר את סבלם של התימנים, עמוס בסטריאוטיפים נוראיים. האם האכזרית, שמוכרת את בתה לעבדות, אכזריה לא פחות מהנשים העשירות ששוכרות את שירותיה של הילדה. ולקוראים שלומדים עברית מתוך החוברת "עלה" לא נותר אלא לספק כפיים לנוכח האכזריות של האם התימנייה הזאת.

הסטריאוטיפים העדתיים והלאומיים שהתרבות הישראלית יצרה כאן עשרות שנים אינם פחות רעים מאלה שיצרה התרבות האמריקאית. אם רוצים לנסות להרוג את גילויי הגזענות האלה כשהם עוד קטנים, והיינו בספרות הילדים, אין טעם לשלוף אותם ממנה בפינצטה.

במקום להוציא מלים מהמילון, אפשר להוסיף לרפרטואר המילולי של בן הארבע את המלה "סטריאוטיפ". מי שיכול להגות בנשימה אחת את המלים "פאואר ריינג'רס" לא יתקשה לומר גם "סטריאוטיפ". ואם חושבים על זה, יש לה, למלה סטריאוטיפ, צליל מצחיק למדי.

השלב הבא הוא לזהות את הסטריאוטיפים האלה, ולשאול למה, לכל הרוחות, עליקמא אמור להיות עליז ושמח רק משום שהוא כושון ושחרחר? ואם כבר מדברים על זה, אפשר להוריד את כל הספרים מהמדף ולבדוק גם כמה אמהות עם סינרים וידיים בתוך הכיור מופיעות שם, וכמה ערבים עם זיפים ועיניים צרות מציצים שם מתוך מערות חשוכות.

עקשנית

"בת שש היתה יונה, הילדה התימנייה, כאשר הושיבה אותה האם ברחוב, על יד ארגז הסבון הריחני.

– מכרי כל תתיכה בגרוש, השומעת את? – בגרוש. פה יש לך עשר תתיכות, ראי שלא תחסר אף אחת.

נשארה יונה לבדה, רצתה לקרוא לאמה שהתרחקה, אך הרגישה כי לחינם תקרא לה, התאפקה.

ישבה הקטנה והסתכלה באנשים הרבים העוברים על ידה. כל כך הרבה אנשים, וכולם לבושים כה יפה. מעודה לא ראתה מלבושים כאלה. עברה אשה, שהובילה בשרשרת כלב יפה. רצתה יונה לקום ולרוץ אחריו, אך נזכרה בסבון שעל ידה והתחילה צועקת:

– סבון בגרוש! סבון בגרוש!

הסבו אחדים את ראשיהם אליה והצטחקו.

– בכמה תמכרי, קטנה?

– בגרוש התתיכה.

– בגרוש? בת כמה את?

לא הבינה יונה את הקשר שיש בין מספר שנותיה לבין מחיר הסבון, ושתקה.

אשה אחת התכופפה והסתכלה בפניה:

– איזה עיניים לה – אמרה האשה – רק בגלל עיניה אקנה ממנה סבון.

וגם בפעם הזאת לא הבינה יונה כיצד עיניים משפיעות על קניית סבון.

רק שתי תתיכות מכרה אותו יום. וכשחזרה הביתה, היתה ראשית מעשיה לרוץ לברז המים שבחצר עם תתיכת סבון ריחני. האם חטפה מידיה את הסבון והתנפלה עליה במכות וקללות.

– אם לא תתני לי את הסבון, לא אלך למכור יותר – צעקה יונה – הכי, הכי טוב, הכי כמה שתרצי. לא אלך!

●

בת שמונה היתה יונה, כשלקחה אותה אמה לפינת אחד הרחובות, מקום שם עמדו הרבה תימניות בתקווה למצוא עבודה.

באה אשה גבוהת־קומה, לבושה פאר, עם סל גדול בידיה. ניגשה ישר אליה, הסתכלה בה ואמרה:

– הן כה קטנה היא, בת כמה היא?

– בת עשר, קוזה! כיושה אמה.

נבוכה יונה לשמע שקר זה מפי אמה, רצתה לתקן את דבריה, אך התאפקה מיראה.

מתוך "איפה רותי", מרים גבאי, ציורים: מרים גבאי, הוצאת סיני

מתוך "עליקמא הקטן", י. גבאי, ציורים: מרים ברטוב, הוצאת סיני

هكذا من الأصل

למה כדאי לקלקל את המסיבה

המשך מעמוד קודם

נסגר מוסד החבר"ה, ופורקה תנועת הנוער, וכל אחד צריך לכתוב את השרלס שלו ולהרים אותו לבד. ואנחנו, הרי כל כך טוב לנו וחם לנו בפיפי שלנו, עם הסיסמאות הישנות על השלטים הישנים".

לדברי איל נוה, הפי־סי לא הגיע לכאן פשוט כיוון שהחברה הישראלית לא מוכנה ולא נכונה עדיין להתמודד אתו: "ישראל היא חברה שמקורותיה במזרח אירופה ובארצות ערב, שלא היתה בהן מסורת דמוקרטית. ישראל חסרה את התוליה הליברלית. יש לנו דעות וסולם ערכים סופר־מוחלטים, ומה שנדרש כאן זה קודם כל לקיים דיון נוקב על ישראל כחברה ליברלית ופלורליסטית, שמקדשת ערכים כמו הגשמה עצמית ושמירה על זכויות הפרט. אנחנו עוד לא עברנו את מה שעברה החברה האמריקאית כבר בשנות השישים. לכן הדיון על הפי־סי יכול לשמש אולי כטריגר לשאלות האמיתיות שצריכות להעסיק אותנו. לפני שאנחנו מבקשים ליצור פה חברה שאין בה כל ערכים מוחלטים – כפי שדורש הפי־סי – אולי כדאי לדון פה על בניית סולם ערכים חדש שמבוסס על ליברליזם וסובלנות. ואני לגמרי לא משוכנע שסובלנות, לדוגמה, היא ערך שהפי־סי דוגל בו".

ד"ר עוז אלמוג: "תיבת פנדורה הזאת של עיסוק בכיבוש ובציונות באופן ביקורתי כבר נפתחה, ולכן הפי־סי יתקבל כאן יותר מהר מכפי שאנחנו חושבים, ויותר טוב מאשר באמריקה"

ד"ר אורלי לובין: "זכותך המלאה להיות פאשיסט או שוביניסט. אבל אני רוצה להגן על זכותי לא להיות חשופה לזה בפומבי. זה ההישג של הפי־סי"

ד"ר איל נוה: "אנחנו עוד לא עברנו את מה שעברה החברה האמריקאית בשנות השישים. לכן הדיון על הפי־סי יכול לשמש רק כטריגר לשאלות האמיתיות

הפי־סי יהיה חלק מהדת החילונית

לעומתו סבור הסוציולוג ד"ר עוז אלמוג שהפי־סי דווקא כן הגיע לישראל. אלמוג רואה בו חלק מדת חילונית אוניברסלית, שמושתתת על אמונה בדמוקרטיה, פולחן סביב מודעות עצמית, זכויות אזרח ושוויון לפני החוק. זו תחליף את הדת הישנה, המושתתת על אמונה במדינת דת־לאום. לדברי אלמוג, הפי־סי כבר מצוי בשכבה דקה באקדמיה שמדברת על "האחר", ומקבלת על עצמה כללי התבטאות והתנהגות חדשים: היא מרעת לג'נדר, פותחת חוגים מיוחדים ללימודי נשים ועוד. אבל בניגוד לאמריקה, שבה יש איזה פן נאיווי שמקבל את הפי־סי על כל עיוותיו, מגבלותיו ומוגבלויותיו, אנחנו מסתכלים על הכל בעין בוגרת וביקורתית יותר. "אנשים מגיעים לאמריקה ומסתכלים על הצורה הדוקנית שבה התפתחה התקינות הפוליטית, ומדברים עליה בלגלוג. אבל זה לא אותו הביטול של הימין הרפובליקאי האמריקאי שפוסל את העקרונות שבבסיס התופעה. אני חושב שעקרונית, אנשי האקדמיה ובעלי הטורים בישראל רואים את התזה המוסרית שביסוד הפי־סי כתופעה חיובית ביותר. הם רק מבקשים לפטור את עצמם מכל הגרוטסקה הקיטש שנלווים אליה".

ובכל זאת, רבים בישראל דוחים את הנכונות הפוליטית.

"כמו בכל מהפכה, אתה זז קצת קדימה ונתקל בחומה, זז עוד קצת קדימה ונתקל בעוד חומה. יש כאן אולי תופעה של דחייה מקומית, אבל אנחנו לא נתקלים לדעתי בעמדה שמרנית שפוסלת את האידיאולוגיה שמאחורי הפי־סי. אני מסביר את זה כמהלך אבולוציוני שחייב לזוז רק קדימה, זו לא עוד אופנה שבסופה כדי לנו נחזור לשבת על הכורסה של ארצ'י בנקר".

גם כך כבר יש המון ארצ'י בנקרים בישראל.

"זה נכון שבחברה הישראלית גלום יסוד חזק מאוד של שוביניזם, המיתוס של הגבר־הלוחם עומד במרכז, וכל אחד יודע בדיוק על מה מדברים כשמגיעים למילואים. ואנחנו גם חברה של כובשים ובוודאי שיש לזה השפעה מכתנת על קבלת הנכונות הפוליטית. אבל תיבת פנדורה הזאת של עיסוק בכיבוש ובציונות באופן ביקורתי כבר נפתחה, ולכן לדעתי הפי־סי יתקבל מהר יותר מכפי שאנחנו חושבים. הוא חלק מאותה דת חילונית אלטרנטיבית שמתפתחת כאן. הוא יתקבל כאן יותר טוב מאשר באמריקה, בגלל הדחייה, הבוגרת בעיני, של כל משוקי ההתייפייפות המילולית, כמו לדוגמה שמות המשפחה הכפולים לנשים, הניסיון לבטל את המלה 'בעלי' ולהתחיל להשתמש במלה 'אישי' וכו'".

אבל הפי־סי הרי נבנה על בניית שפה חדשה, שמבטלת היררכיות של כוח.

"כל סוציולוג מתחיל יאמר לך ששפה יוצרת תרבות, אבל לדעתי את המלחמה הזאת צריך לנהל בצורה נבונה. אפשר לוותר ולשלוח לעזאזל חלק מהמושגים שיצר הפי־סי האמריקאי. לדעתי מה שחשוב הוא להשקיע בתכנים של ספרי הילדים, ששם, על פי מחקרים שיש בידינו, מרגילים בנים ובנות למערכת ציפיות שונה ולא שוויונית. וגם העיתונים יכולים לתרום את חלקם במהפכה הזאת, כמובן לא בצורה של הטפה".

בינתיים, עיתונים בישראל עוד מתייחסים לפעמים לאונס ולהטרדה מינית כאל קוריוז משעשע. גם בתי המשפט, המשטרה, הצבא ומוסדות אחרים מתייחסים לא אחת בקלות דעת לתלונות על אלימות והטרדה של נשים. מצד אחר, על ייצוג נשים בפרסומות ובספרי הלימוד כבר נמאס לכתוב. נמאס להצביע גם על תופעות של יחס גזעני, משפיל, מתנשא ומזלזל כלפי ערבים, עולים חדשים, הומוסקסואלים ולסביות, בני עדה, מוצא ואמונה אחרים, נכים, תלוי נפש, מפגרים ועוד; מצד שני, עדיין נוטים לדחוק לשוליים נושאים כמו אקולוגיה ונשק גרעיני, כאילו לא היינו חלק מהעולם כולו.

שוללי הפי־סי טוענים שהירתעו מסוכנת ובלאו הכי לא תביא כל שינוי. הם מסתמכים בטיעוניהם על המהמורות שאליהן נפלה התקינות הפוליטית האמריקאית ועל הנתונים המאוד מדכאים של נסיגה במעמדם הכלכלי, ההשכלתי והחברתי של שחורים, מהגרים לאטינו־אמריקאים ואסיאתים ועל הורדת המתחים החברתיים והבין־גזעיים בעשור האחרון בארצות הברית. הם מצביעים על הדקוריקטוריות הגלומה בפי־סי, על האפליה וההעדפה המתקנת, ועל היחסיות התרבותית – תופעות לוואי של הפי־סי שיוצרות בלבול גדול בשאלות מוסריות וכבר סיבכו לא מעט אנשים.

בישראל, מדינה עם פערים בולטים בשוויון וביחסי כוח בין רבדים חברתיים וכלכליים, ממילא אין טעם ואין היכולת לאמץ את המודל האמריקאי במלואו כחסידיו שוטים. אבל מורגש הצורך בבדיקה מחודשת של סולם הערכים, וסדר העדיפויות הפוליטי, החברתי והסביבתי. במקום לבטל את הפי־סי על הסף אולי כדאי לדון בו. ואולי לא יזיק אם תיווצר מהדורה ישראלית, חדשה, רלוונטית ומתוקנת, של תקינות פוליטית.

"אוונטי פופולו". רפי בוקאי העביר את החיילים המצרים תהליך של "ייהוד"

שתיקתו של הקולנוע הישראלי

דומה שאנשי הקולנוע אינם יודעים עוד איזה סיפור שנוגע לסכסוך הישראלי־ערבי נכון ומותר להם לספר, ואת מי מהמעורבים בסכסוך הזה נכון ומותר להם לייצג

מאת אורי קליין

הסיפור הישראלי מסתבך והולך, ובתוכו הדיון המשך ביחסי האני והאחר. פחות מעשור מפריד בין "אוונטי פופולו" של רפי בוקאי, אחד הסרטים המוערכים והאהודים ביותר בתולדות הקולנוע הישראלי, לבין מציאות קולנועית שבה הסכסוך הישראלי־ערבי אינו נוכח יותר.

הקולנוע הישראלי מימי "מאחורי הסורגים" (1984) ו"אוונטי פופולו" (1986) עד "גמר גביע" (1991) מדגים כיד מבוזינות רבות את האופן שבו הקולנוע האמריקאי עסק ביחסים שבין הגזעים, החל מסוף שנות הארבעים ועד לסוף שנות השישים: עידן של ליברליות מגמתית ודידקטית, שלא תמיד היתה מודעת לאטימות של עצמה ולמחולים האידיאולוגיים שטמונים בה.

התקינות הפוליטית שהשתלטה על התרבות האמריקאית כולה, ועל הקולנוע שלה בתוכה, היא תוצאה ישירה של שני העשורים האלה ושל התמורות האידיאולוגיות, הפוליטיות והחינוכיות שבאו בעקבותיהם. הפי־סי, גם ברגעיו השטוחים והמקוממים ביותר, וגם באלה שבהם הוא שואף להרפתקנות רלוונטית, עוסק את שאלת היחסים שבין האני לאחר, וצונח מתוכה.

אבל, בעוד הקולנוע האמריקאי, כמו התרבות שסובבת אותו, מתעסק בשאלה מה מותר ואסור לומר ולמי מותר או אסור לומר זאת, והפספוסנות התקינה־פוליטית של "פורסט גאמפ" או "פוקהונטס" היא שמאפיינת אותו היום, הקולנוע הישראלי בחר בשתיקה. עם תחילת שנות התשעים הוא נכנס לתקופה של אלם והתעלמות כמעט מוחלטת משאלת הסכסוך הישראלי־ערבי. פה ושם הוא מתכבר, אבל בשונה מכפי שהיה נהוג: העימות בין שמאל לימין, למשל, הוצג כבדיחה שחורה ב"נקמתו של איציק פינקלשטיין" של אנריקה רוזנברג, ו"הגמל המעופף" של רמי נעמן העניק לסכסוך צביון של פנטסיה אליגורית. הסרט של נעמן היה מקרה מבחן מעניין, כיוון שהוא נגע בשאלה לאיזה מהאחרים המסורתיים שלנו (ערבים, מזרחים) יהיה מקום בפנטסיה האופנתית של מזרח תיכון חדש.

חוסר עניין של הציבור אינו תשובה מספקת לשאלה מדוע הנושא הזה נעלם מבר הקולנוע הישראלי. התיאטרון, לכשל, מוכיח שלקהל הישראלי יש עניין ביצירות שעוסקות באקטואליה או בעבר שלו. אין זה גם מקרה אולי ש"גמר גביע", הסרט האחרון בינתיים שעסק בסכסוך ישירות, נוצר שנה לפני שמפלגת העבודה חזרה לשלטון. את שתיקתו של הקולנוע הישראלי אפשר לראות כסימפטום נוסף של שתיקת השמאל מאז אותו מהפך, או, לפחות, לאי־הוראות לגבי דרך הפעולה הנכונה שאחזה בו מאז תחילתו של תהליך השלום.

אבל תשובה כוללת יותר תהיה שהקולנוע הישראלי היום אינו יודע עוד איזה סיפור שנוגע לסכסוך הזה אפשר, נכון ומותר לו לספר, ואת הסיפור של מי מהמעורבים בסכסוך אפשר, נכון ומותר לו לייצג, כאילו התמוטטות מערכת היחסים הדיכוטומית המסורתית שבין האני והאחר – שלושת הסרטים המוזכרים שותפים לה ומתארים אותה – שיתקה אותו. בניגוד לארצות הברית, כאן אין זו רק שאלה של פי־סי. זהו סימן למשבר עמוק הרבה יותר, שנוגע, כמו תמיד בתרבות הישראלית, ביחסים שבין הפרטי לציבורי ובמקומו של הפרט בתוך ההיסטוריה האתנית, הלאומית והפוליטית שלו.

●

אין סיכוי שמישהו היום היה מפיק סרט דומה ל"אוונטי פופולו", ודאי לא במציאות של דיון היסטורי "חדש" המתפתח והולך. סרטו המוקדם של בוקאי נראה אנכרוניסטי יותר מסרטים ישראליים אחרים, לא רק בגלל נושאו, אלא בגלל התחבולה התסריטאית שלו. הסרט מביא את סיפורם של שני חיילים מצרים שנמלטים מהצבא הישראלי בזמן

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

נוסדה בתרצ"ו־1936 בידי ברוניסלב הוברמן

מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

לפרטים ולרכישת כרטיסים:

ת"א: 03-5251502 חיפה: 04-664167

ירושלים "ביכות": 02-240896

מידע מעודכן 24 שעות ביממה בטלמסר

03-5652251, 04-303112, 02-294493

הקונצרטים מתקיימים:

בת"א: היכל התרבות, בחיפה: אודיטוריום חיפה, ובירושלים: מרכז הקונצרטים (בנייני האומה).

לידיעת מנויינו:

קופת התזמורת בת"א תהיה פתוחה מעתה כל יום בשעות 09:00–13:00 ובימי ג' גם בשעות 16:30–19:00

קונצרט גאלה מיוחד לקראת פתיחת העונה

זובין מהטה, מנצח

ליאונה מיצ'ל, סופרן

בתוכנית:

בטהובן: הפתיחה ל"אגמונט"

שוברט: סימפוניה מס' 5

פוצ'יני: אריות מתוך אופרות

ראוול: "דפניס וכלואה", סוויטה מס' 2

יום ב', 2.10, 19:30 ת"א

זובין מהטה, מנצח

לאונה מיצ'ל, סופרן

מרצל ברגמן, צ'לן

יורי גנדלסמן, ויולן

בתוכנית:

ר' שטראוס: מחול שבעת הצעיפים מתוך "סלומה"

פוצ'יני: אריות מתוך אופרות

ר' שטראוס: "דון קישוט"

יום ה', 5.10, 20:30 חיפה סדרה א' קונצרט-1

זובין מהטה, מנצח

ג'יין איגלן, סופרן

מרצל ברגמן, צ'לן

יורי גנדלסמן, ויולן

בתוכנית:

ר' שטראוס: "דון קישוט"

ר' שטראוס: מחול שבעת הצעיפים מתוך "סלומה"

ר' שטראוס: תמונת סיום מתוך "סלומה"

מוצ"ש 7.10, 20:30 ת"א סדרה א' קונצרט-1

לזכרו של יונה אתינגר ז"ל

מנויים שבידיהם שובר לקבלת אלבום השי, מתבקשים לסור בהקדם לארח בהתגות החלוקה לקבלת האלבום.

ברכת שנה טובה ומבורכת שלוחה למנויינו ולכל בית ישראל

הרי שנים ייחלנו למלה "עיוור"

מאת סטיבן פריי

כמו רבים מבני דורי, אני מאוהב עד סירוף בצעצועים אלקטרוניים מכל סוג שהוא. בעידן האפל של שנות השמונים הצריכה המוגזמת, איש לא הגזים בצריכתם יותר ממני. אף שאנחנו כבר עמוק בעידן הסופל העדין, אני מתקשה להתאקלם. במונחים מוסריים אפשר לומר שאני עדיין מסרק את שיערי בג'ל לאחור (מעשה שאף ילד של שנות התשעים לא היה חולם לעשות). רק אתמול תפסתי את עצמי נכנס לחנות ברחוב טוטנהאם קורט וקונה מכשיר סי־די־יי. אתם לא יודעים מה זה מכשיר סי־די־יי? תתביישו. זה מן מכשיר קומפקט דיסק, שאפשר לראות באמצעותו גם וידאו. כך שעכשיו תוכלו לראות את הסרט האהוב עליכם עם אפשרות להקפיא פריימים ועם סאונד דיגיטלי. תודו שזה צעד חשוב קדימה.

זה אומר שבמדור־שבו־נמצא־כל־הציוד שלי, כפי שאני קורא לו בסירופי, יש עכשיו חמישה שלטים רחוקים כמעט זהים. אחד לטלוויזיה, אחד למכשיר הקומפקט הרגיל, אחד למכשיר הווידאו, אחד למכשיר הסי־די־יי ואחד לסטריאו. בעצם יש לי שישה, שכחתי לכלול את השלט של המכשיר וידאו הקודם שהפורצים שכחו לגנוב יחד עם המכשיר עצמו (בפעם הבאה שתבואו, תמצאו אותו על השולחן, מתחת למדריך הסרטים של האליוול). אני יודע כמה זה מעצבן שאי אפשר לשלוט על המסך מהספה.

בצד הניסיון העצמאי הזה להפריע לג'ון מייג'ור במלחמתו בהצפת השוק המקומי במוצרים מיובאים מחו"ל (קשה להאמין, אבל בבריטניה אין אף חברה שמייצרת מכשירי סי־די־יי משלה, שלדעתי זה סקנדל בפני עצמו) והערמת ציוד חשמלי מכל סוג ולכל צורך, אני גם אספן נלהב של מטבעות לשון, אמרות ומשחקי לשון עדכניים. הייתי שם כשריצ'רד סטיל קרא באומץ ל"תרגיל המטריף" שעשה לדייוויד אוון "עקיפה"; הייתי שם גם כשחברת הרכבות הבריטית החליטה לקרוא לנוסעים "לקוחות", וקבעה שהרכבות ייקראו מעתה "שירותים"; איש לא יילל בהדווה רבה מפני כשהוחלט שווינוך וכישונך יהיו "הכפתור האדום" בבחירות האחרונות.

באופן לא מפתיע, רק מעטים מהביטויים האלה מקורם ביפאן. בעניין הזה אנחנו נושאים את עינינו לאמריקה, משם באים חידושי הלשון וצירופי הלשון תקינה המוזהרים ביותר שלנו. בביקורי האחרון שם זינקתי כמו דג סלמון בתקופת הרבייה אחרי שקניתי עניבה יקרה להחריד בחנות ברודיאו דרייב, והזבן, בעודו מברך אותי לשלום בנפנוף משובב־לב של אצבעותיו, לא אמר לי את ה"שלום" הרגיל, וגם לא את ה"שיהיה לך יום נעים" הרגיל עוד יותר – אלא את המלים האלמותיות האלה: "כבר עכשיו אני מתגעגע אליך". מהו אני שואל – מהו?

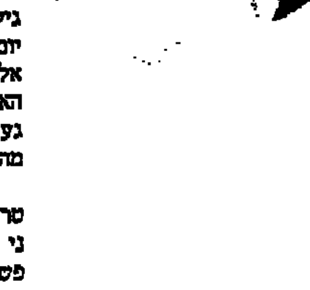

היופמיזם העדכני ל"נכים", טרי־טרי מארצות הברית – ואני יודע שאני נכתב כאן כבד־פשי, אבל אסתער בכל זאת – היופמיזם העדכני לנכים היא "מאותגר מבחינה גופנית". את המלה "עיוור", כפי שאתם ודאי כבר יודעים, צריך להחליף היכן שאפשר ב"בעל אתגר ראייתי".

בניגוד לרבים, מעולם לא בחלתי במלה gay ("עליז"). זאת היתה מלה נחמדה, ושום דבר לא יכול לבוא ממש במקומה, והיא נלקחה מאתנו באכזריות. ובמקומה, הבה נודה, קיבלנו בחזרה את המלים הלא פחות טובות ולא פחות חד־פעמיות "הומו", "מתרומם" ו"פייגלה". מלה אחת תמורת שלוש; עסקה די טובה. "הומוסקסואל" היתה טובה בתור הגדרה הצי־רפואית, אבל להגיד אותה תמיד יהיה כמו להגיד "התרחבות הלידן למטרת יציאת הוולד" בכל פעם שאנחנו רוצים להגיד "לידה".

טוב שיש מלה נייטרלית, שאין בה דעה קדומה, לכל מיני עובדות יום־יומיות. הבעיה עם מלים כמו "בעל אתגר ראייתי" היא שהן מפנות עודף למלים שאנשים ייחלו להן שנים, כמו המלה "עיוור". "עיוור" איננה יופמיזם, ולא מלת גנאי, וגם איננה מושג טכני מסובך.

אני יודע שהמשולה למען העיוורים והנכים מנסה להיות "חיובית" בניסיונות שלה להחדיר את המלים החדשות האלה, אבל אני פוחד נורא ששולט כאן חוק ההתמעטות הנצחית. "מוגבל" היתה כוונה מלה "חדד בית" חדשה ל"נכה", כמו "תשוש" ו"סיעודי" לזקן שאינו מסוגל לטפל בעצמו, אבל כל אחת מהן היתה הולך ותקי למשך תקופה קצרה מקודמתה.

אני חושש ש"מאותגר גופנית" ו"בעל אתגר ראייתי" ייצאו מהר מאוד מהמחזור. בערך כמו מכשיר הסי־די־יי שלי, כנראה. ואני מניח שליפאנים יהיה קל יותר למצוא מכשיר שיחליף את הסי־די־יי מאשר לאמריקאים יהיה להמציא מלה חדשה לעיוורים.

מתוך המאמר "Blithe & Bonny & Good & Gay", שפורסם בספרו של השחקן הבריטי סטיבן פריי ("התכרים של פיטר") "Paperwork"

"מאחורי הסורגים". ביקש ליצור שוויון אלגורי־נאיבי בינינו לבינם במאבקנו במי ששולחים אותנו להילחם זה בזה

מלחמת ששת הימים, ומציג את הסיפור מזווית הראייה שלהם. במלים אחרות, הוא מנסה להפוך את האחר לאני; את מושאו של המבט לאובייקט שלו.

תחושת האנכרוניזם נובעת גם מהקלות המדהימה שבה הסרט התקבל בזמנו, בלי שנעשה ניסיון ביקורתי של ממש להתמודד עם הלגיטימיות של התחבולה הזאת ועם השלכותיה. האהדה שהסרט עורר נבעה מההנחה שבבסיס, שהיכולת להזדהות עם האחר פירושה הבנה אותו והתקרבות אליו – יעד המב־ליברלי ראוי להערכה. אבל היא התעלמה מהשאלה אם ההזדהות הזאת, הקלות שבה נכפה על האחר להפוך לאני, אינה אף היא סוג של כיבוש. האם תיתכן בעולם הערבי תגובה אחרת לתחושת הסיפוק ושביעות הרצון שהסרט הזה עורר אצלנו מאשר אירוניה?

אותה שאלה נכונה גם לסרטים ישראליים אחרים שהתגייסו למען רעיון הדו־קיום: "מאחורי הסורגים" של אורי ברבש, שביקש ליצור שוויון אלגורי־נאיבי בינינו לבינם במאבקנו במי ששולחים אותנו להילחם זה בזה; ו"גמר גביע" של ערן ריקליס, שניסה להוכיח שכולנו בני אדם כי כולנו אוהבים כדורגל.

המנגנון האידיאולוגי שהנחה את "אוונטי פופולו" היה שקוף וגם מורכב: היפוך התפקידים המסורתיים של האני והאחר חייב את הסרט לקלף מהאחר המסורתי את האחרות שלו, ולהעניק לו במקומה זהות אחרת. לשם כך העביר הסרט את החיילים המצרים תהליך של "ייהוד" (ששיאו במונולוג של שיילוק מתוך "הסוחר מוונציה" בפי אחד מהם), ועימת אותם סימבולית מול ישראלים, שזכו להישאר בישראליותם. בדרך הזאת הפך אמנם הסרט לדיון מרתק בשניים מהפנים של הזהות הישראלית, אבל כדי שהדיון הזה יתקיים היה צריך קודם כל לשעבד לצרכיו את זהותו של האחר, ואף לבטל אותה בערמומיות.

אחרי "מאחורי הסורגים" ו"אוונטי פופולו", ולפני "גמר גביע", יצאו שני סרטים שסימנו, כל אחד בדרכו הייחודית, את המשבר המתפתח ואת האלם שעומד לבוא. הראשון היה "נישואים פיקטיביים" של חיים בוזגלו מ־1988 והשני "שדות ירוקים" של יצחק צפל ישורון מ־1989. סרטו של בוזגלו תיאר את המשבר דרך סיפורו של מורה ירושלמי להיסטוריה – דמות טקר־נה – שעובר סדרה של טשטושי זהות ההופכים אותו, בין השאר, ליורד ניו יורקי שמתמקם בבית מלון תל אביבי, ולפועל עזתי אילם. לעומת "אוונטי פופולו", הסרט לא מיקם את האחר במקום האני, אלא חיבר אותם ליישות מורכבת ובעייתית אחת, ותיאר את התוצאות הקטלניות של הטשטוש הלא־מבוקר בין חלקיה־בבואותיה.

סרטו של ישורון תיאר את מסעה של משפחה ישראלית אל תוך האינתיפאדה, והסתיים ברצח של פלשתינאי. כוחו של הסרט נבע מהעובדה שהוא סירב לקבל את החלוקה המקובלת בין האני לאחר בכל מה שנוגע לרצח של ערבי או פלשתינאי על ידי ישראלי – כלומר, שהרוצח, במקרה כזה, הוא גם קורבן, היות שהנסיבות כפו עליו להפוך לרוצח. הוא התעקש שוב על ההפרדה המסורתית ביניהם: יש רוצח ויש קורבן, והניסיון גם לרשת את הקורבנות הוא אקט נוסף של תוקפנות ברוטאלית. במקביל הפריד הסרט בין האני לאחר באופן נוסף: לקראת סופו הורד אליו קולו של ישורון עצמו, המכריז שאת סיפורו של הפלשתינאי אין הוא עצמו יכול לספר; את זה הוא משאיר לו.

ההתערבות הזאת היא יותר מהרס המעטפת האשלייתית של הסרט עצמו: הוא הרס האשליה של הסיפור הישראלי המסורתי, האשליה שהאני יכול וזכאי להפקיע את האחר מהאחרות שלו, לבוא במקומו ולייצג אותו. ההתערבות המילולית – הלגיטימית ומתנגשת כאחד – של ישורון בתוך סרטו היא הצד המשלים של האלם שנכפה על גיבור "נישואים פיקטיביים" כאשר הוא מתחזה לפועל עזתי. שניהם מסמנים את הרגע שבו הדבר היחיד שנותר הוא אותה שתיקה הולכת ונמשכת שמאפיינת את הקולנוע הישראלי היום.

את הרגע האחרון לפני האלם, אולי את האפוקליפסה שקדמה לו, תיאר "החיים על פי אגפא" של אסי דיין מ־1992. דיין כינס בתיאטרון הדמים שלו את כל נציגיו המוכרים של הקולנוע הישראלי, הפך אותם לסדרה של אחרים שתוקפים זה את זה בחמת זעם, ומחסלים זה את זה. סופו של הסרט בישר אמנם את הולדתו של קולנוע חדש, קולנוע שחוזר אל נקודת האפס ומתחיל פעם נוספת, אבל התחלה הזאת פירושה גם מחיקה גור־פת, אלימה אפילו, של כל מה שהיה בין ראשית הקולנוע הישראלי לבין יום הדין שלו, שמתואר בסרטו של דיין.

הקולנוע הישראלי היום פועל בתוך נקודת האפס הזאת, שממסגרת את תחילת הדיון ביחסי אני ואחר בהיסטוריה, בתרבות ובחברה הישראלית, הדיון הזה נוגע לא רק ליחסי אני־ישראלי ואחר־ערבי/פלשתינאי אלא לכל האחרים שההיסטוריה, החברה והתרבות הישראליות קבעו להן: אשכנזים ומזרחים, דתיים וחילונים, גברים ונשים, ותיקים ועולים, תושבי הערים הגדולות ותושבי השוליים. אפילו העבר הופך בהדרגה לאחר שיש להתמודד עמו.

כפי ש"אוונטי פופולו" שייך כבר לעבר שנדמה לנו רחוק בהדרגה מתשע השנים שמפרידות בינו לבינינו, כך גם לא יחזור היום שבו תואם חיים טופול יגלם את תואם סאלח שבתי. הפעם הראשונה שזאב רווח עלה לבמה בדמותו של סאלח שינתה כל זאת ("ראאפאר", בגילומו, הוא רק האישור של השינוי הזה). התמוטטות של מערכת היחסים ההיררכית בכל מה שנוגע לסכסוך, האלם שבא בעקבותיה, הם רק היבט אחד של הסיפור החדש שהולך ונרקם כאן. כל התמוטטות כזאת חייבת להביא בעקבותיה התמוטטויות נוספות, שנוגעות לכל מערכות החיים והתרבות שלנו.

הקולנוע הישראלי היום שואף לצאת מתוך האלם הזה, להגיע לטריטוריה שבה נוצרות מערכות יחסים חדשות בין האני לאחר. אין זו רק תקינות פוליטית (אף שהיא מציעה כלים קלים ונגישים להתמודד עם השאלה הזאת), אלא נחיצות פוליטית, חברתית, תרבותית והיסטורית. כמה סרטים כבר ניסו לעשות זאת, והחשוב שבהם היה "שחור" של שמואל הספרי ודנה אולאי־הספרי מ־1994, שעימת בין הזהות הישראלית הנכספת לבין המורשת האתנית שלה, וסירב להכריע מי אחד למי. כוחו של הסרט נבע מהעובדה שהוא בנה מציאות תרבותית והיסטורית שאין בה עוד הפרדה בין האני לאחר; שבה, בדיכוטומיה ובלקח שנלמד ממנה, האני הוא אחר לעצמו ורק כך הוא הופך שוב לאני; רק כך הוא עשוי להשתחרר מהזיות הנצח שרודף את היחסים שבין האני לאחר במציאות ובסיפור המסתבכים האלה. אם היתה בכך איזושהי נחמה, היא אולי נבעה מזה.

"אוונטי פופולו", "מאחורי הסורגים" ו"גמר גביע" מזכירים את האופן שבו הקולנוע האמריקאי עסק ביחסים בין הגזעים אחרי מלחמת העולם השנייה: ליברליות מגמתית ודידקטית, שלא תמיד היתה מודעת לאטימות של עצמה

"גמר גביע". הסרט האחרון בינתיים שעסק ישירות בסכסוך נוצר שנה לפני שמפלגת העבודה חזרה לשלטון

הקולנוע הישראלי היום נמצא בנקודת אפס, בתחילת הדיון ביחסי אני ואחר: ישראלים וערבים, אשכנזים ומזרחים, דתיים וחילונים, גברים ונשים, ותיקים ועולים. אפילו העבר הופך לאחר שיש להתמודד עמו

כיפה אדומה

מתוך הספר "פוליטיקלי קורקט – אגדות ילדים בלשון סגי־נאור" מאת ג'יימס פין גארנר (הוצאת מודן)

בין הבריות שבעולם היה היתה ברייה צעירה ושמה כיפה אדומה. והיא גרה לה עם אמה בשולי יער בר־מידות.

יום אחד פנתה אמה של כיפה אדומה אל בתה, וביקשה ממנה לקחת סל של פירות טריים ומים מינרליים אל ביתה של סבתא. בקשה זו לא באה, כראוי וראוי שתדע, מפני שזוהי עבודת האישה המסורתית, אלא משום שמעשה זה הוא מסוג המעשים הנדיבים, העודדים לבניית אווירת קהילה בריאה.

יותר מכך, ראוי שנדגיש מיד שהסבתא לא היתה חולה, אלא דווקא במלוא הבריאות הגופנית והנפשית, והיתה מסוגלת לחלוטין לטפל בעצמה כמו כל בוגר שהגיע לשיא התפתחותו.

והנה כי כן, יצאה כיפה אדומה לדרכה, והסל בידה, והיא פוסעת מעדנות דרך היער. אנשים לא מעטים נוטים להאמין שהיער הוא מקום אסור ומסוכן לבריות, ונמנעו מלהציג באור כזה את כף רגלם.

כיפה אדומה, בכל אופן, היתה בעלת ביטחון עצמי רב במיניותה המבצבצת והמבולבלת. דימויים פרוידיאניים מסוג זה לא הפחידוה כלל וכלל.

בדרך אל מעון הסבתא, פנה אל כיפה אדומה זאב, ושאל אותה מה היא נושאת בסלה. היא ענתה "מעט חטיפי בריאות עבור סבתא שלי, אשר מסוגלת בהחלט לטפל בעצמה, ככל מבוגר בשל ומפותח בשיאו".

ענה הזאב: "יודעת את, מותק, מאוד לא בטיחותי לנערה צעירה ללכת בגפה דרך היער הזה".

הגיבה כיפה אדומה: "אני מוצאת את הערתך הסקסיסטית פוגעת באופן קיצוני, אך אתעלם מכך בהתחשב בעובדה שמעמדך המסורתי הוא של מי שחי בשולי החברה, וכתוצאה מכך פיתחת לעצמך את השקפת העולם הראויה שלך. ועתה, אם תואיל נא לסלוח לי, עליי להמשיך בדרכי".

כיפה אדומה המשיכה ללכת במסלול הראשי, אך, מפני שמעמדו של הזאב כדחוי מן החברה שיחרר את מוחו מהצמדות מתרפסת למחשבה שיטתית ליניארית מערבית, הוא הכיר דרכים מהירות יותר אל מקום משכנה של הסבתא.

הוא פרץ אל תוך הבית ואכל את הסבתא, דרך פעולה מקובלת לחלוטין לגבי אוכל בשר מטבע בריאתו. ואז, ללא מעצורים ועכבות הנובעות מדעות קדומות קשוחות לגבי מה שמוגדר כזכרי או נקבי, הוא עטה על עצמו את כותנת הלילה של הסבתא, וזחל לו אל תוך המיטה.

כיפה אדומה נכנסה אל הבקתה ואמרה: "סבתא, הבאתי לך כמה חטיפים נטולי שומן ומלח נתרן כדי לשעשע את לבך בעת מילוי תפקידך כמטריארכלית הנבונה והמאמנת".

מתוך המיטה ענה הזאב בקול רך ועדין: "קרבי נא, בתי, כדי שאוכל לראותך טוב יותר".

אמרה כיפה אדומה "אבוי, פרוש מזכירוני שניצב לפנייך אתגר אופטי הדומה לאתגר שניצב מול עיני עטלף. סבתא, איזה עיניים גדולות יש לך!"

"הן ראו רבות, וסלחו לרוב, יקירתי".

"סבתא, ואיזה אף ארוך יש לך, רק באופן יחסי כמובן, וללא כל ספק מושך ויפה בסגנונו שלו".

"הוא הריח הרבה, וסלח לרוב, יקירתי".

"סבתא ואיזה שיניים גדולות יש לך!"

והזאב אמר: "אני שלם לחלוטין עם מי שאני ומה שאני", וזינק מן המיטה. הוא תפס את כיפה אדומה בכפתניה, מתוך כוונה לטרוף אותה. כיפה אדומה צווחה, לא מתוך חרדה מפני נטייתו הברורה לעין של הזאב לחילופי מלבוש גבר במלבושי האישה, אלא בגלל שהוא פלש למרחב האישי שלה.

צעקותיה הגיעו לאוזניו של אנוש חוטב עצים (או כפי שהוא העדיף להיקרא – מכבאי אנרגיית עץ). כשהוא פרץ אל תוך הבקתה הוא ראה את המהומה, וניסה להתערב. אבל ברגע שהניף את גרזנו, כיפה אדומה והזאב פסקו ממעשיהם. "ומה בדיוק אתה חושב שאתה עושה?" שאלה כיפה אדומה.

האנוש חוטב העצים מצמץ בעיניו וניסה לענות, אבל המלים נעתקו מפיו.

"פורץ לפה כמו פרא אדם, סומך על כך שהנשק יתפקד עבורך, במקום התבונה", היא צעקה. "סקסיסט! שכמוך! [illegible] לחשוד שהאישה והזאב לא יכולים לפתור בעצמם את הבעיות שלהם ללא עזרת גבר!"

כאשר סבתא שמעה את נאומה הנרגש של כיפה אדומה, היא קפצה החוצה מתוך פיו של הזאב, חטפה את גרזנו של האנוש חוטב העץ וערפה את ראשו. אחרי החוויה המזעזעת זו חשו הזאב, סבתא וכיפה אדומה מעין שותפות גורל.

הם החליטו בו במקום להקים משק בית אלטרנטיבי, המבוסס על הערכה הדדית ושיתוף פעולה, והם חיים ביחד ביער באושר מאז ועד עולם.

• בלשון הבאורה הכשרה של הפמיניזם האמריקאי נמנעים מלהזכיר את הקשר של האשה לגבר ולכן הם חידשו את הביטוי wommon. באותה רוח שיוצרת את הייחוד הנשי כעומד בפני עצמו, חידשנו באותה גם בעברית – האישה.

هكذا من الأصل

صورة عن الأصل

עניין אמריקאי, כמו פאי תפוחים

בשביל ארנה סמית – אשה, אפרו־אמריקאית, בת 42 – העומדת בראש בית הספר לעיתונות באוניברסיטת סן פרנסיסקו, ראשי התיבות פי־סי הם קודם כל Polite and civilized (מנומס ותרבותי). בראיון היא מסבירה למה התנועה לא תיכשל בארצות הברית, ולמה בישראל אין לה סיכוי להצליח

מאת גיל חובב

סן פרנסיסקו

מורים בבתי ספר שונים בארצות הב־רית התלוננו באחרונה שקשה להם ללמד את הספר הקלאסי "הקלברי פין" משום שהמלה nigger מופיעה בו כמעט בכל עמוד (יותר ממאתיים פעם). בקונטיקט, וושינגטון DC, וירג'יניה וטקסס החלו פעו־לות להוצאת הספר מהקוריקולום. בית מאר־ק טוויין, מוזיאון ומכון מחקר לכתבי הסופר המנוח, אירגן סמינר חירום בן שבוע ובו שמעו המורים הנבוכים הרצאות מפי חוקרי ספרות בסוגיה "האם ג'ים הוא הגיבור האפרו־אמריקאי הראשון בספרות שלנו, או שהוא סתם צ'ונצ'ה נמלט". המסקנה, בסופו של דבר, היתה שיש להמשיך ללמד את הספר אבל להקפיד לספק רקע היסטורי הולם. בקרוב, הודיע המכון, תצא קלטת וי־דאו ובה הדרכה כיצד לעשות זאת.

שבועיים אחרי אותו סמינר, בכנס השנתי של ארגון הפסיכולוגים האמריקאי בניו יו־רק, שמעו הנוכחים את נעמי גולדנברג, מרצה לפסיכולוגיה של הדת באוניברסיטת אטווה, מרצה על "פירוק פמיניסטי פסיכואנליסטי ביקורתי מדעי של הספר The Cat in the Hat מסדרת ד"ר סוס". גברים לא יצאו טוב מההרצאה הזאת.

נשאלת השאלה: האם אמריקה יצאה מד־עתה? האם מתקפות הפי־סי והמולטיקולטו־רליזם של השפה והתרבות יצאו מכלל שליטה? האם הקמפוסים ובתי הספר הפכו לשדה קרב? ואיזו מין תרבות תישאר אחרי המלחמה הזאת?

השפה אכן משתנה באמריקה של שנות התשעים. ולא רק האנגלית, כל שפה. שפת הסימנים, למשל, עוברת רוויזיה. בלחץ אר־גונים שונים (בעיקר ארגון ההומוסקסואלים והלסביות החירשים אילמים) שונה הסימן למונח "הומוסקסואל", למשל. בעבר דמה הסימן לזה שפירושו "אשה יפה" (העברת יד בשיער ארוך מטאפורי), רק עם תוספת קט־נה: הבעת גועל על הפרצוף. הסימן החדש הוא ציור משולש הגאווה באצבע על המצח.

ואולי כדאי לקחת דוגמה שקרובה יותר אלינו: לדוגמה המלה kike, שפירושה "יהו־דון", אינה מופיעה עוד במילון ה"אמריקן הריטג'", אף על פי ש־mick מופיע כשם גנאי לאירים ו־polack מופיע כשם גנאי לפולנים. במקום שבו אמורים היינו להופיע – בדיוק בין kif (חומר לעישון) ו־kikuyu (בן לשבט הבאנטו בקניה) – אין כבר שום דבר. אפילו לא רווח.

ועכשיו מתברר שזה לא במקרה. כינוי הגנאי kike צץ באחרונה בשיר "לא אכפת להם מאתנו" של מייקל ג'קסון, ועורר גל מחאות שהעסיק את המדיה במשך שלושה שבועות. בשיאו של הגל הזה צוטט סטיוון ספילברג (שמאז "רשימת שינדלר" מתפקד כמיס יהדות התפוצות) מתלונן כי "שנים עבדנו להשכיח את הביטוי המכוער הזה. אפילו מהמילון כבר הוציאו אותו. הנה ג'ק־סון מעלה אותו ואת הגזענות שוב אל פני השטח". ג'קסון התנצל חיש קל, טען שהדב־רים הוצאו מהקשרם, הקליט את השיר מחדש והוסיף מדבקת התנצלות לכל דיסק המכיל את הגרסה הקודמת.

כן, כשקוראים לך בשמות גנאי זה לא נעים, וכשהתרבות שלך מתגברת לך זה פוגע, והשאלה היא אם יש לראות בכך משהו פוליטי ולירות אש מכל הכלים על חוסר הרגישות הזה, כמקובל באמריקה, או אולי יש לנקוט את השיטה הישראלית: לפ־רוץ בשירת "אנו אנו הפלמ"ח" ולקוות שעם כמה צ'פחות הכל יעבור.

"אני זוכרת היטב את הפעם הראשונה שקראו לי ניגר", אומרת ארנה סמית, "וזה לא היה נעים. אני לא חושבת שצריך להו־ציא את הערך הזה מהמילון, אבל צריך להבהיר למי שמשתמש בו שיהיה לזה מחיר". סמית, אשה אפרו־אמריקאית בת 42, היא ראש בית הספר לעיתונות באוניברסי־טת סן פרנסיסקו, וכבזאת היא מגלמת בעי־ני רבים את מהות האפליה המתקנת והפי־סי. "אני ראש בית הספר הכי פי־סי

> **האם אמריקה יצאה מדעתה? האם מתקפות הפוליטיקלי־קורקט יצאו מכלל שליטה? האם הקמפוסים ובתי הספר הפכו לשדה קרב? ואיזו מין תרבות תישאר אחרי המלחמה הזאת?**

באוניברסיטה הכי פי־סי בעיר הכי פי־סי במדינה הכי פי־סי בארץ הכי פי־סי", היא אומרת. "ובדרך כלל הוויכוחים סביב הנושא הזה מאוד מרגיזים אותי, כי הם כל כך מפספסים את העניין עצמו. רק תגיד פי־סי וכבר אנשים מתחילים לצטט לך כל מיני מינוחים מוזרים, כמו 'מאותגר אנכית' בש־ביל נמוך. זה נשמע מטומטם, וזה מה שזה. אבל תאמין לי שיש טמטום קיצוני סימטרי לחלוטין משני צדי המתרס, השאלה היא רק למה האוזן כבר התרגלה ולמה לא".

נראה שהאוזן אינה מתרגלת למינו־חים של הפי־סי. את לא יכולה להכחיש שהתנועה הזאת נתקלת בגל נגד עצום.

כן, יש עכשיו נסיגה מסוימת, אבל בעיני, גל הנגד הזה הוא רק ההוכחה לכך שהמט־רות של הפי־סי, ואני מתכוונת למטרות האמיתיות – לא הקוריוזים – מושגות. אח־רת לא היה נוצר גל נגד.

מה הן המטרות האמיתיות?

קודם כל צריך לשאול מה זה בכלל פי־סי. בעיני, אלה ראשי התיבות של המלים Polite and Civilized (מנומס ותרבותי). בעיני, וזה הפי־סי היא עניין אמריקאי ממש כמו פאי התפוחים. הרי אין מדובר בתנועה מאורגנת עם מטה וארגון גג. מדובר בשם שניתן בדיעבד למגמה שהתחילה מעצמה באקדמיה ועברה משם גם למדיה ולעולם העסקים, שניסתה להגדיר מחדש מה אמרי־קאי, או ליתר דיוק להרחיב את המושג "אמ־ריקה". וזה משהו שקורה כל הזמן וקרה כל הזמן, ושלא יכול להיכשל. זו פשוט התפת־חות טבעית של התרבות האמריקאית, שנמ־צאת בהתרחבות מתמדת.

בלומר, תמיד הייתם פי־סי?

תמיד נלחמנו להיות. תביט למשל באיט־לקים ובאירים, שהיגרו בהמוניהם לאמריקה סביב תחילת המאה. הם היו הצבעונים של אז והם דרשו מהמיין־סטרים הכרה. בזמנו זה עורר גל נגד עצום, שהתריע מפני דילול התרבות הפרוטסטנטית האמריקאית בתכ־נים קתוליים, והנה, היום יש לנו יום קולומ־בוס, שהוא חג האיטלקים, ויום סנט פטריק שכולו נשפי של זהות אירית – ואלה שני חגים לאומיים. אז עכשיו זה נראה מוזר שרוצים לחגוג את יום מרטין לותר קינג או את 5 במאי (יום חגה של הקהילה המקסי־קאית בארצות הברית), אבל זה בדיוק אותו דבר, וזה יצליח.

זה נשמע לך אמריקאי לחגוג את היום שבו המקסיקאים ניצחו את הצרפתים?

כן, תראה, תרבות היא עניין דינאמי. אותן הביקורות על הפי־סי היא על ההתעס־קות בקאנון, על הרצון לשנות את רשימת הקריאה. כאילו שקאנון צריך להיות משהו סטאטי. קאנון הוא עניין דינאמי. כך זה צריך להיות וכך זה היה מאז מלחמת העולם השנייה, כשההשכלה הגבוהה הפכה להיות גם נחלתו של המעמד הבינוני. חיילים חזרו מהחזית והממשלה, בצעד מתוכנן, מימנה להם השכלה גבוהה. בנו אוניברסיטאות עממיות בכל מדינה, אבל אז התברר שהסט־ודנטים החדשים הם אחרים. שהם רוצים ללמוד גם על התרבות שלהם. אתה יודע איזו צעקה קמה בחוגים לספרות אנגלית? הרי עד אז, ספרות אנגלית היתה בדיוק מה שהמונח אומר: ספרות אנגלית שנכתבה באנ־גליה. ופתאום רצו להכניס לאוניברסיטה את מארק טוויין ואחר כך את המינגווי ופיצג'רלד. רצו והצליחו.

ואיך הפי־סי הוא המשך של זה?

בזה שהוא אומר שלא רק המינגווי אמ־ריקאי, אלא גם טוני מוריסון וגם מיה אנג־לו. הן כבר בתוך הקאנון, הוא. לא משנה כמה גלי נגד יבואו, הן לא ייצאו משם כל כך מהר, ולו מהסיבה הפרקטית שמאות וא־לפי מרצים לספרות כבר למדו אותן, וע־כשיו הם רוצים להרצות ולכתוב עליהן. זה טוב מאוד. זה טוב כי כל הרעיון הוא ללמד אנשים שיש להם חלק בתרבות, שהתרבות היא לא משהו ערטילאי – היא שלהם, היא משהו שהם יוצרים ומשהו שהם יכולים לפ־עול ולהשפיע עליו אם זה רק מספיק חשוב להם.

זה נשמע כל כך לא ישראלי.

כי זה לא. למה שזה יישמע ישראלי? פי־סי הוא תופעה אמריקאית. רק אתמול התראיינתי בנושא הזה בעיתון דני, ותראה שגם להם קשה מאוד להבין מה זה בכלל. באמריקה, לפחות, תמיד התרחש התהליך של הרחבת ה"אנחנו" המופיע ב־"We, the people". אבל הדנים לא. אולי גם לא אצל־כם. אולי כשאתם נתקלים בהתבטאויות שו־ביניסטיות זה בכלל לוחץ לכם על כפתורים אחרים.

בהחלט ייתכן שסמית צודקת. קודם כל, אפילו את המונח פי־סי עוד לא הצלחנו לתרגם כראוי, ושנית, באמריקה, אם מישהו שולח לבקיעות העזות שוביניסטיות אל נשים, נניח, בסופו של דבר מעירים לו, לפעמים אפילו בגסות. אצלנו, ממנים אותו לנשיא.

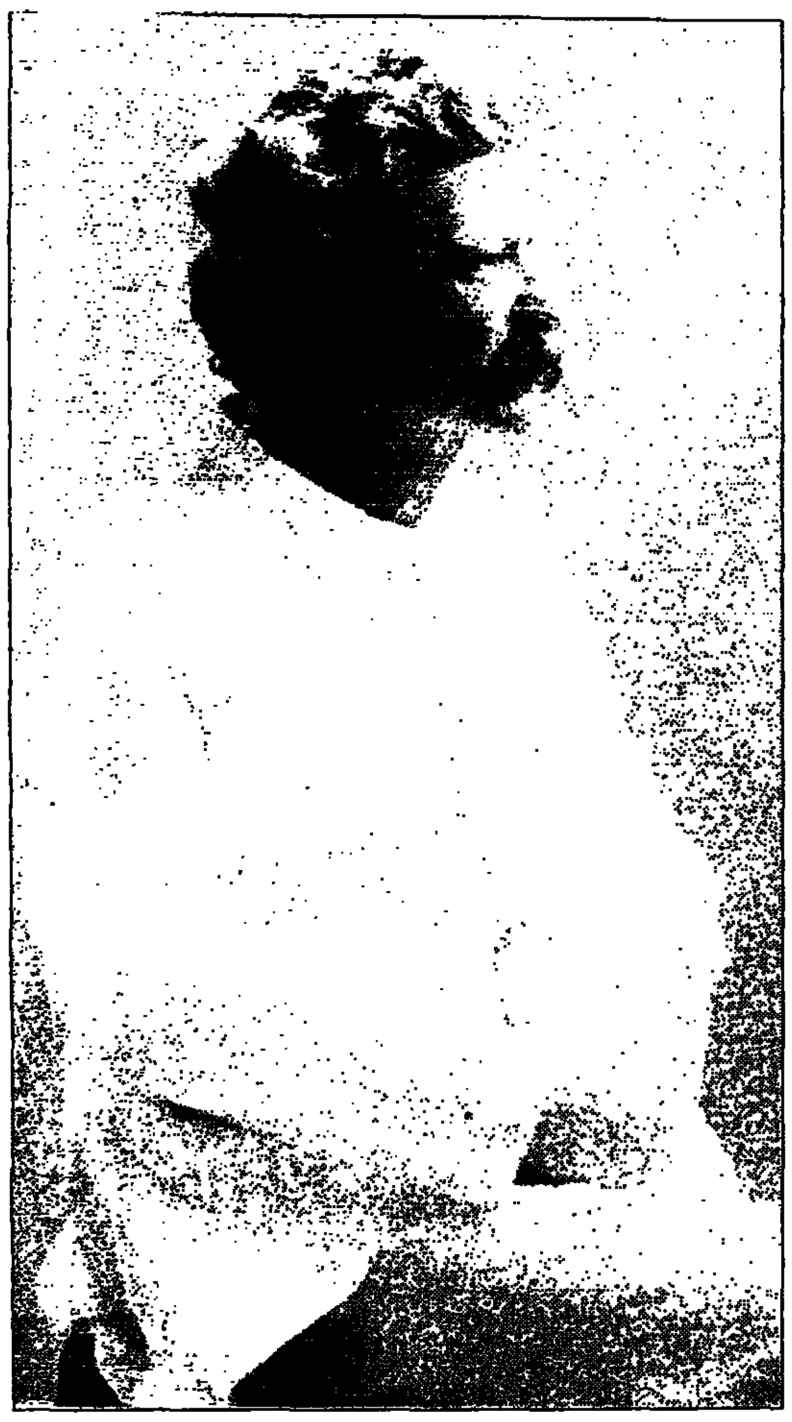

מארק טוויין. קלטת הדרכה ללימוד "הקלברי פין"

האיורים מתוך "הקלברי פין"

שלב הסאטירה

הוויכוח על הפי־סי הגיע בארצות הברית, כצפוי, גם לאינטרנט, שם פורסמה השיחה הפיקטיבית הבאה

מאת נתן יוז

אנו, נציגי פילוסופיית הפי־סי, מאמינים בהגברת הסובלנות לכל סטייה מתרבות, גזע, מין, אי־דיאולוגיה או אורח חיים דומיננטי. להיות פוליטיקלי קורקט היא הדרך המו־סרית ההתנהגותית היחידה המקובלת עלי־נו. כל מי שאינו מסכים עם התפיסה הזאת הוא גזען, סקסיסט, נתון לדעות קדומות או שמרני.

למה שאהיה פי־סי?

זה כיף להיות כזה. פי־סי הוא לא רק גישה לחיים, הוא אורח חיים. כשאתה פוליטיקלי קורקט יש לך הסיפוק שבידי־עה שאתה מתקן את כל העוולות של מאות שנים שקדמו לך.

אני זכר לבן. אני עדיין יכול להיות פי־סי?

בטח, אבל רק אם אתה מיוסר מרגשות אשם.

למה?

אם אתה זכר לבן, אבותיך אחראים לכל זוועה כמעט בהיסטוריה העולמית: עבדות, השמדה ואפילו המצאת ז'קט הס־פורט המשובץ. זה אומר שבאופן עקיף אתה אחראי לכל אלה. עכשיו הגיע הזמן לאזן את מאזני הצדק, למען צאצאיהם של אותם אומללים שאבותיך רמסו את אבותיהם.

איך?

פשוט מאוד. צריך להיות זהיר במה שאומרים, חושבים ועושים. רק לא להע־ליב מישהו. עלבון הוא דבר הרסני. הוא ימנע מהעולם להפוך לאוטופיה הרמונית כמו זו המתוארת בשירו של ג'ון לנון, "דמיין".

איך עוד אפשר להיות פי־סי?

יש המון דרכים. למה לקנות גלידה רגילה אם אפשר לקנות גלידה בטעם "יערות הגשם"? אפשר לעשות סלקצי... אפס, סליחה, להפריד את האשפה למכ־לים שונים: זכוכית, מתכת, נייר לבן, נייר כחול, פלסטיק וכו'. כדאי לוודא שהאיפור שלכם לא נוסה על בעלי חיים. יש לפחות שישים דרכים לשימוש חסכו־ני במים: כשמתקלחים אפשר לצחצח שי־ניים באותה הזדמנות, ואחר כך לא להניח למים לרדת בחור הניקוז, אלא לאסוף אותם ולהשקות את הדשא. בעצם עדיף לעקור את הדשא ולשתול במקומו גינת ירק. אסור להשתמש במכלי תרסיס. אם במקרה יש לך משהו אתני בשורשים, כדאי להתלבש לפי המסורת הזאת. אסור להשתמש בסמים וצריך להקשיב לפחות לאחד מהמוסיקאים הפוליטיקלי־קורקט הבאים: "יו 2", "אר־אי־אם", שינייד אוקו־נור, סטינג וקיי־די לאנג. מומלץ להטריד אנשים שלובשים מעילי פרווה ולהזכיר להם שהרגו באכזריות גור כלב ים רק בשביל שהם יוכלו ללבוש את המעיל שלהם. אפשר גם כתם לצעוק לעברם "פרווה", זה נורא מעצבן אותם. ולעולם לא לאכול בשר.

למה לא?

פרות הן בעלי חיים, ממש כמו בני אדם. גם להן יש זכויות. כשאוכלים בעלי חיים, מדכאים אותם.

אם כך, כל הרג הוא שלילי?

לא תמיד. לפעמים יש הצדקה להרי־גה, כמו במלחמת המפרץ. צריך לדעת להבחין מתי יש לבעל חיים זכויות ומתי אין לו.

איך?

הכלל הוא: אם בעל חיים הוא נדיר, יפה, גדול, חמוד, שעיר, מעורר אהבה, יש לו זכויות. לעיונכם, טבלה:

יש זכויות	אין זכויות
פרות	ג'וקים
ארנבים	זבובים
דולפינים ברשתות טונה	טונה ברשתות טונה
לווייתנים	כרישים
סנאי אדום	סנאי אפור

מה עוד עלי לעשות כדי להיות פי־סי?

לחבק עץ. לחגוג כל יום את ההבדלים האתניים בינינו, כי הם אשר נותנים טעם לתרבות שלנו. ליצור קשר עם הזהות המינית שלך. לבדוק אם יש דליפת גז פריאון מהמקרר שלך. לעשות מנוי ל"נשיונל ג'יאוגרפיק", ולקרוא רק את הכתבות על תרבויות לא־מערביות. אסור להשתמש בנייר כמקור הסקה אלטר־נטיבי.

אני לא בטוח בקשר לכל זה.

אם מתגנב ללבך ספק כלשהו בקשר למוטיבציה שלך, תתחזק בידיעה שאתה צודק. פשוט מאוד, אתה צודק.

איך אדע אם פעולה מסוימת היא לא פי־סי?

שאלה טובה. חשוב לדעת מתי מישהו אומר משהו לא רגיש כדי שאפשר יהיה לעקור אותו מהחברה. החוקים שינחו או־תך הם אלה: אם מדובר בשני לבנים, הליברל הוא זה שצודק. אם מדובר בווי־כוח בין לבן לאתני, האתני צודק.

מה עלי לעשות אם אני רואה מישהו מבצע פעולה שאינה פי־סי?

הכל תלוי במצב. אם אינך בעמדת סמכות, צריך לדווח על זה מיד לרשויות. אם מנהל בית הספר, המעסיק או הבכיר, מבין את רוח שנות התשעים, הוא יפעל מיד לטיפול במפר החוק חסר הרגישות.

זאת לא צנזורה?

החוקה לא התכוונה לכך שגזענות, מיניות וחסר רגישות ינוצלו לרעה על ידי איש. לא זאת המהות של חופש הדי־בור. יש המכנים את זה צנזורה, אנחנו קוראים לזה דיבור סלקטיבי. לומר משהו שלילי על קבוצת מיעוטים זה כמו לגשת אל מישהו ולהחטיף לו בפרצוף. אי אפשר להתיר אלימות מילולית כזאת.

שמעתי שיש כל מיני מלים חדשות, שמחליפות מלים כמו שחור או אינדיאני וכו'.

נכון, זה חלק מערכי התנועה. חלק מהדרך שבה אנחנו חושבים באה מהאופן שבו משתמשים במלים לתיאור אנשים. ניקח לדוגמה את המלה "שחור". למה שנשפוט מישהו לפי צבע עורו?

צריך לשפוט אותו על פי אישיותו?

לא. צריך לשפוט אותו על פי ארץ המוצא של אבותיו. אם סבי־סבך בא מאפריקה או אסיה, אתה צריך להיות מזוהה עם זה. אתה אפילו יכול לקבל בשל כך מלגה באוניברסיטה.

אני תערובת של רוסים, צרפתים, גרמנים ואנגלים. יש מלגה גם בשבי־לי?

לא. אין מלגות לגברים לבנים. אבל אם היית אשה, היו אין־ספור מלגות בש־בילך.

רגע. גבר לבן שבא מלוב או מצרים הוא גם אפריקאי־אמריקאי, לא?

באופן טכני, כן. אבל לא לזה אנחנו מתכוונים. אנחנו בעצם מדברים על צבע העור, רק מעמידים פנים שזה לא כך. דוגמה אחרת: מהגר לבן מדרום אפריקה לעולם לא יהיה אפריקאי־אמריקאי.

כמה עוד עלי להיזהר?

כל הזמן. אנחנו מתייחסים לכל הע־רה במלוא הרצינות. לא נקבל אף בדיחה או הערה שתישמע לנו גזענית.

אפשר לקבל דוגמה?

כמו היהודים יש אלפי ביטויים שאנ־נו מתייחסים אליהם והם בעצם גזעניים. צריך למשל להשתדל לומר "זאת עבודה זה כתוב כאן אפריקאי־אמריקאי על גבי לבן". כל הבדיחות העדתיות, המיניות והגזעניות צריכות מיד להיעלם מהשיח שלנו. נכון שזה מצמצם את תחום ההו־מור לסיטקומים אמריקאיים לשעות הצהריים, אבל זה המחיר שעלינו לשלם.

זה הכל?

כן. אנשי הפוליטיקלי קורקט מאמינים שיש להכיר בכך שאנשים שונים שונים זה מזה. אנחנו מדגישים את הצורך הזה בכך שאנחנו מתייחסים באופן שונה לכל מיני אנשים. הצטרפו אלינו, תהיו פי־סי, אחרת אתם תיחשבו פאשיסטים, סקסיס־טים וגזענים.

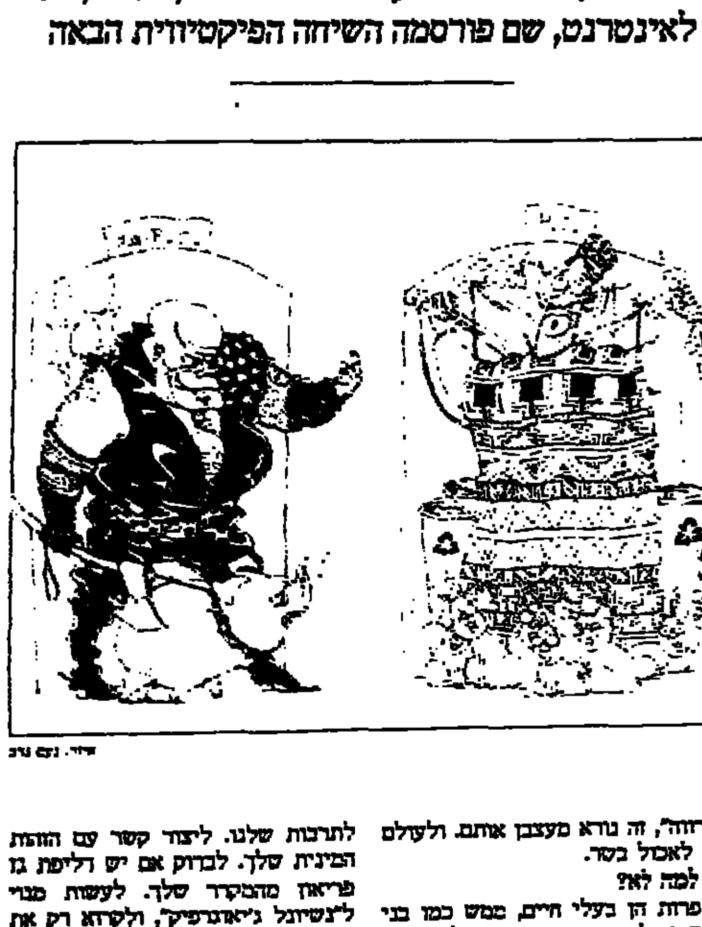

איור: נעם נדב

נתן יוז עוסק באוניברסיטת מישיגן. המאמר נמצא באינטרנט:
http://www.umd.umich.edu/~nhughes/index2.html
כתובת הדואר האלקטרוני של יוז:
nhughes@taimat.umd.umich.edu

"שימני כחותם על לבך"

שיר השירים אשר לשלמה ח', 6

חתאם סולימאן - חותם שלמה
האגדה שהיתה לתערוכה

האגדה על טבעת החותם המופלאה, אשר קיבל שלמה המלך משמיים, משותפת ליהדות, לנצרות ולאיסלאם. החותם איפשר לשלמה לשלוט באיתני הטבע, לרתום אפילו את השדים לעזרתו, לבנות את המקדש בירושלים כבירה של צדק ושלום. בואו לעקוב איתנו אחר החותם שהטביע שלמה, לפענח את סודותיו ולהעניק לו גם פרשנות משלכם.

ביקור במגדל דוד-
3,000 שנה והרבה הרבה יותר

- אתר היסטורי מרתק ובו ממצאים מתקופת החשמונאים עד התקופה העותומאנית.
- תצוגה מוזיאונית חדשנית ומרשימה המספרת את ההיסטוריה של ירושלים
- הקרנת תצפית מרהיבה אל העיר העתיקה והחדשה
- חיזיון אור־קולי הסוקר את תולדותיה של העיר.
- תעלומת רצח - הצגת תיאטרון מתחת המבוססת על אירוע מהעבר.
- חוויה תוגדת: כרטיס כניסה פתוח לשנה ב־35 שקל בלבד!

חותם שלמה לילדים - תערוכה בתוך תערוכה

הראשונה בישראל, תערוכה בגובה העיניים של ילדים. משולבת בהפעלה למבוגרים ובמשחק משימות.

מוזיאון מגדל דוד
כאן מתחילה ירושלים

אוריינט אקספרס

טלוויזיה יום א'

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 כותרות חדשות בערבית
06.45 שעת כושר
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פרשר גפטור. שנה טובה
08.25 הפבר הקטן
08.50 רכבת השמעות
09.15 חוות שמח לאנרות, רמת של הגים
09.45 שלום לוטנים. ירושלים
10.15 לחטוף הזמן. מבירי
12.00 מפעלי הפעמונים. פרס קפר
12.25 מרסלה. ההמדוה "שלאר פלאחיר"
12.55 כליסר – פבר על הגנ חי וקיים
14.15 "דאיד". סיפורו של קלאודס ראורו, [illegible]
16.00 [illegible]
18.20 החדשות באנגלית
18.40 הרשת בלילה
17.05 אל נוסים הבנים
17.15 "כלורה, 'ילדים'". [illegible]
19.00 חדשות
19.30 ליל הבנר. [illegible]
20.00 חדשות
20.15 [illegible]
20.55 [illegible]
21.45 [illegible]
22.15 חדשות
22.30 "[illegible]". 91' ארה"ב. [illegible]

ערוץ 2 (22)

07.45 שידורי היום בערוץ 2
12.55 היום שיר
08.00 [illegible]
08.55 בלבלים. [illegible]
10.00 זה זה (ש.ח)
11.00 "חכם גמליאל". 74' ישראל. עם יוסי בנאי, אביבה גר [illegible] (ש.ח)

רמי קליינשטיין, זמר השנה. "בוחרים רוקי", ערוץ 1

13.00 צרות בגן העדן. פרק 7
14.00 [illegible]
15.00 [illegible]
15.35 הוף פרדיים
16.05 הישים הפגרים
17.00 הרשות
17.05 וידיאו רוק – מוסיקה 2
17.35 חדרות הקליפים הישראלים תשנ"ה
19.00 [illegible]
20.00 חדשות
20.10 [illegible]
21.05 [illegible]
21.55 [illegible]
24.05 מקום קסן. [illegible]
24.35 להקת [illegible]
01.20 היום שיר

ערוץ 3 (33)

18.15 [illegible] ● 17.00 [illegible] ● 18.00 [illegible] ● 19.00 [illegible] ● 19.30 מגזין NBA ● 20.00 [illegible] ● 20.15 [illegible] ● 21.15 [illegible] ● 22.05 "איש השיש". 77' פולין. [illegible]. 154 ד'

כבלים יום א'

ערוץ 3 (03)

08.00 הקסמה. פרק 193 (ש.ח)
09.00 [illegible]. פרק 324 (ש.ח)
09.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1399 (ש.ח)
10.30 קרובים רחוקים מאוד
10.50 שנות הקסם
11.20 סלטטה. פרק 127 (ש.ח)
12.10 שכנים שכנים (ש.ח)
12.35 פרי מייסון
13.30 [illegible]
14.05 מקום אחר
14.55 הקסמה. פרק 194
15.40 סלרוז פליים
16.30 שכנים שכנים
16.55 אבנטלה. פרק 41
17.45 הקסמה. [illegible]
18.00 [illegible]. פרק 325
18.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1400
19.30 [illegible]
20.00 [illegible]
21.30 [illegible]
22.05 [illegible]
02.15 "[illegible]". 76' ארה"ב. 146 ד'

סרטים (04)

07.35 "[illegible]". [illegible]
07.55 [illegible]. 96 ד'
08.35 [illegible]. 90' בריטניה. 85 ד'
11.05 "של מי השורה הזאת בכלל". קומדיה
11.35 "בנות גדולות". 54' בריטניה. [illegible]
13.30 "[illegible]". 90' צרפת. [illegible]

ספורט (05)

06.00–07.00 גוף בתנועה
12.00 מבזק הכדורגל האירופי
13.00 [illegible] – 1995 (ש.ח)
15.30 נופלים על הראש
16.00 [illegible]
16.30 [illegible]. כדורגל מהעולם
16.55 כדורגל מהליגה האנגלית.

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
08.00 גינת ההפתעות (ש.ח)
08.30 [illegible] (ש.ח)
09.40 [illegible]. פרק 12 (ש.ח)
10.00 [illegible]. פרק 18 (ש.ח)
10.35 [illegible]. פרק 25 (ש.ח)
11.00 בוורלי הילס 90210. פרק 142 (ש.ח)
11.45 כיתת 1996. פרק 4 (ש.ח)
12.30 גינת ההפתעות
13.30 [illegible]. פרק 5
14.10 [illegible]. פרק 13
14.30 [illegible]
15.00 [illegible]
15.30 [illegible]. פרק 19
16.05 [illegible]. פרק 16 (ש.ח)
16.30 [illegible]
17.00 [illegible]
17.30 [illegible]. פרק 42
18.30 גינת ההפתעות. [illegible]
19.00 [illegible]
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.55 [illegible]
21.30 [illegible]
21.45 [illegible]

הצגה שניה (06)

22.00 "שלום לפילגש". 93' [illegible]
24.40 "[illegible]". 51' [illegible]
02.05 "הרוצחים הנבונים". 55'

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
12.00 דיסקברי. [illegible] (ש.ח)
13.30 דיסקברי. [illegible] (ש.ח)
14.10 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.10 דיסקברי. [illegible] (ש.ח)
17.40 דיסקברי. [illegible] (ש.ח)
18.15 [illegible]
20.15 דיסקברי. [illegible]
21.00 בראוו. [illegible]
23.00 בראוו. פסטיבל עכו 94' (ש.ח)
23.30 איקוטים. [illegible]
24.30 דיסקברי. לאולף את האף

הום סינמה (41)

ספיד. 08.30, 10.45, 13.00, 15.15, 17.30, 19.45, 22.00, 24.15, 02.30, 04.45

הום סינמה (42)

אבא לסבירה. 08.30
בטוחבן 2. 10.00, 18.30
הלקות. 11.30, 20.30, 24.15
זה בכף הכל כסף. 15.00
שיגודים מחוזים. 17.00, 22.30
היסול מכווהב. 18.45, 02.15

הום סינמה (43)

ליגה לאומית 2. 08.15, 21.00
בני הגזע. 10.00, 17.30
בגדיה הזוגה. 11.45, 02.15
השוטר מבוורלי הילס 3. 19.15, 22.45
מחויק. 15.15
היוצפים מבוורלי הילס. 24.30

הום סינמה (44)

הוגו קנג נפלה על הראש. 08.45, 18.00, 02.45
קולב לקומיקאים מתחילים. 10.30, 23.30
מציאות נושכת. 12.00, 19.45, 01.00
שגרחיל. 13.45, 21.30
עבנביות ירוקות מטוגנות. 15.45

רדיו יום א'

קול המוסיקה

06.05 שחרית מוסיקלית
08.05 קונצרט בוקר. [illegible]
11.57 בימת שיר. [illegible]
12.00 בבתי יום. [illegible]
13.00 אגן השבוע. דיוויד ברינבאום [illegible]
14.05 הדרך לערב חג. [illegible]
15.00 מבוקי התקליטיה
16.00 מוסיקה קלית. [illegible]
18.00 קונצרט לערב חג. [illegible]. 26.
20.05 קונצרט לליל החג. [illegible]
23.00 צלילים לסיומו של יום. [illegible]

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 מתוחים באולף. [illegible]
12.05 שירים עבריים
13.05 שיפורים בראש. [illegible]
14.05 בראש השנה יבונבן
15.05 בראש צעיר
16.05 אגנות באולף. יגאל מסקין

רשת ב'

06.05 הבוקר הזה
08.05 מה יהיה בחג. [illegible]
11.05 שירי עבריים
12.05 בחגי היום
13.15 בתגי היום עם ארוח
15.05 חדש עליכו שנה טובה
16.05 [illegible]
18.05 ליל חג
20.05 שירים תשנ"ד
23.05 שירים עבריים
24.05 יס של אהבה. סלאים

רשת ג'

06.05 הכל פתוח
07.05 אקטון ב'
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 אהבה. [illegible]
13.05 [illegible]
15.05 לפנות ערב חג
17.05 צבעי הרוח
18.05 זמר שכזה לחג

האורות. סיכום השנה באיאשון הכמבל
17.05 שנה הלכה שנה באה. [illegible]
18.00 תוכניות באנגלית וצרפתית
19.05 השעשה פתרונו. [illegible]
20.05 שירים עבריים

גלי צה"ל

06.02 בוקר חג צה"ל
06.00 [illegible]
07.00 בוקר טוב ישראל
08.05 אבא לי השוקה. [illegible]
10.00 [illegible]
13.00 בבתי היום
15.05 יס של בנעים. [illegible]
17.05 שירים לערב חג
18.05 [illegible]
20.05 לא על הלוף לחג. [illegible]
22.05 בעירים וחסרי מנוח. [illegible]
02.00 לא רוצים לישון
20.05 לרקוד עם מלאך. להיטים
22.05 פסטיבל הכולו היפה 94'–95'

גלגל"צ

07.05 מוערון ארוחת הבוקר
09.05 [illegible]
11.05 סידורים. לילך ברנע
14.05 נהגנת באופש. [illegible]
16.05 נוסעים להרהמה. [illegible]
18.05 חוגגים בדרכים. [illegible]
20.05 ניגונים. מוסיקה לערבי חג
22.05 רוק השנה. [illegible]
24.05 מסיבה עברית. קובי בר-עסר

טלוויזיה יום ב'

ערוץ 1 (11)

16.00 מבזי. כינוס משפחתי
16.25 מסבה של ססירה. תוכנית לילדים
16.55 "החוארי". [illegible]
13.35 [illegible]
13.55 קרקס. מופע קרקס
14.55 "[illegible]". 59' הודו. [illegible]
16.30 מבזין האושר. פרק וודים. חלק א'
17.00 החדשות באנגלית
17.10 [illegible]
19.00 חדשות
19.30 [illegible]
20.00 חדשות
20.10 [illegible]
21.30 "[illegible]". 90' ארה"ב. [illegible]. 130 ד'
23.40 חדשות
23.45 תוכנית מוסיקלית [illegible]

ערוץ 2 (22)

07.45 שידורי היום בערוץ 2
07.55 היום שיר
08.00 ג'יגבוק והקוסקוק
08.45 "[illegible]". 37' ארה"ב. [illegible]
11.00 צלילים מן ההיכל. [illegible]

12.00 מסביב לעולם ב־80 חלומות (ש.ח)
12.30 "מסע אלונגולי". 77' ישראל. [illegible]
14.30 [illegible]
15.00 [illegible]
16.00 [illegible]
17.00 [illegible]
17.05 [illegible]
19.30 [illegible]
20.00 החדשות
20.10 [illegible]
22.00 [illegible]
23.00 [illegible]
01.35 השופר לילה (ש.ח)
02.15 היום שיר

ערוץ 3 (33)

18.30 סרט. "איש השיש" (ש.ח)
18.00 חדשות בערבית
19.30 שירים שאהבנו
20.00 מבט לחדשות
20.15 [illegible]
21.45 [illegible]

כבלים יום ב'

ערוץ 3 (03)

08.00 "[illegible]". 64' ישראל
09.30 פרטי בראון
09.50 משתגעים מאהבה
10.15 חברים
10.40 סיינפלד
11.10 לוחם ושושנה. [illegible]
14.35 "[illegible]". 83' ישראל. [illegible]
16.00 [illegible]
17.00 [illegible]
18.00 [illegible]. 80' ישראל. [illegible]
19.30 [illegible]
20.00 [illegible]
21.00 [illegible]
21.30 "[illegible]". 70' ישראל. [illegible]
22.55 [illegible]
02.30 [illegible]

סרטים (04)

06.50 "[illegible]". 90' ארה"ב
08.30 "[illegible]". 92' ארה"ב. 87 ד'
09.55 [illegible]
18.45 [illegible]
03.30 "[illegible]". 78' ארה"ב. 86 ד'
05.05 "[illegible]". 85' ארה"ב. 99 ד'

ספורט (05)

10.00 כדורגל מהליגה האנגלית
12.00 [illegible]
13.00 [illegible]
14.00 כדורגל מהליגה הספרדית

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
07.30 גינת ההפתעות
08.35 [illegible]. פרק 35
09.00 [illegible]. פרק 14
09.30 [illegible]. 71 ד'
10.45 [illegible]
11.15 [illegible] (ש.ח)
12.15 [illegible]. 90' בריטניה
13.30 [illegible]. פרק 2
14.30 קול הרחבה. חלק 1
16.05 [illegible]. פרק 2
16.30 [illegible]. פרק 2
17.00 [illegible]
18.00 [illegible]. 83' ארה"ב. [illegible]
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.30 קרובים רחוקים מאוד
20.55 אבא חורג – אמא חורגת
21.30 תופשי על הבר

הצגה שניה (06)

22.00 "אליס לא גרה כאן יותר". 75' ארה"ב. [illegible]
01.10 "[illegible]". 23' [illegible]

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
10.00 דיסקברי. להדריש את צרפת
10.55 להדריש את צרפת. [illegible]
12.00 דיסקברי. [illegible]
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
15.00 דיסקברי. [illegible]
17.30 בראוו. פסטיבל עכו 94' (ש.ח)
18.00 מחזה לשאגאל. חלק א'
19.00 אוניברסיטה פתוחה. [illegible]
20.00 דיסקברי. לאולף את האף (ש.ח)
21.00 דיסקברי. [illegible]
22.00 דיסקברי. [illegible]
23.00 דיסקברי. [illegible]
23.50 דיסקברי. איקוטים (ש.ח)

הום סינמה (41)

ספיד. 08.30, 10.45, 13.00, 15.15, 17.30, 19.45, 22.00, 24.15, 04.45

הום סינמה (42)

הדיקן הקטן. 18.15
הלקות. 09.45, 15.00, 18.30, 22.15
שיגודים מחוזים. 11.45, 24.15
אבא לסבירה. 13.30, 02.00
בטוחבן 2. 17.00
היסול מכווהב. 20.30

הום סינמה (43)

היוצפים מבוורלי הילס. 08.15, 22.45
ליגה לאומית 2. 10.00, 24.30
בני הגזע. 11.45, 02.15
השוטר מבוורלי הילס 3. 13.30, 17.00, 21.00
בגדיה הזוגה. 15.15
מחויק. 18.45

הום סינמה (44)

מלאכים אבודים בבוטהב. 08.45
הוגו קנג נפלה על הראש. 16.30, 03.15
עבנביות ירוקות מטוגנות. 12.15
מציאות נושכת. 14.30, 18.15, 23.30
שגרחיל. 16.15, 21.30, 01.15
קולב לקומיקאים מתחילים. 20.00

רדיו יום ב'

קול המוסיקה

06.05 שחרית לחג
08.05 בוקר שני לראש השנה. [illegible]
12.00 בבתי יום חג. [illegible]
13.00 אגן השבוע. דיוויד ברינבאום – צ'לו. [illegible]
14.05 הדרך לחג. [illegible]
15.00 [illegible]
16.00 מוסיקה מן העבר הרחוק. [illegible]
17.00 [illegible]
19.00 קשת של צלילים. [illegible]
20.05 קונצרט ערבית. [illegible]
21.00 עריין של חג. [illegible]
23.00 רק ג'ז. עם לאה ליאור

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 בראש צעיר לחג
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 שירים עבריים לחג
13.05 [illegible]

רשת ב'

07.00 שירים עבריים
08.05 קולות השנה
09.07 שי לחג. [illegible]
10.07 [illegible]
11.07 להעביר את הזמן. [illegible]
12.07 [illegible]
14.07 [illegible]
16.07 מקום בלב. [illegible]
18.07 [illegible]
20.05 שירים עבריים
01.05 ים של אהבה. סלאים

רשת ג'

07.07 תפוח ברבש
08.05 בבוא ספטמבר. [illegible]
10.05 מסיבה בבמה 95'
12.05 סיפורים של דודו
14.05 [illegible]
16.05 מקום בבמרות. [illegible]
21.05 רם יעין תרשפת 94'

14.05 שירים עבריים
15.05 בראש צעיר לחג
16.05 [illegible]
17.05 כינוסי ראש של נשים. [illegible]
18.00 תוכניות באנגלית וצרפתית
19.05 [illegible]
20.05 שירים יפים לחג
22.05 אלבומים בהופעות חיות

גלי צה"ל

06.05 45 שנה כל הזמן – [illegible]
09.05 שלום באהבה עם רבקה מיכאלי
10.05 [illegible]
12.05 [illegible]
13.05 שעה עם אודלי יניב
14.05 [illegible]
15.05 גלי צה"ל [illegible]
16.05 [illegible]
17.05 [illegible]
18.05 [illegible]
20.00 [illegible]
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]
24.05 [illegible]
01.05 [illegible]

גלגל"צ

08.05 [illegible]
10.05 [illegible]
20.05 [illegible]
22.05 לילה טוב. לילך ברנע
24.05 מסיבה עברית. קובי בר-עסר

טלוויזיה יום ג'

ערוץ 1 (11)

10.00 סרטים מצוירים לילדים
10.25 מסבוה של סבירה. לילדים
10.55 "[illegible]". [illegible]
12.25 [illegible]
12.30 "[illegible]". 67'. [illegible]
16.05 [illegible]
16.25 מבזין האושר. פרק וודים. חלק ב'
17.00 החדשות באנגלית
17.10 [illegible]. חלק ב'
19.00 חדשות בערבית
19.30 [illegible]
20.00 חדשות
20.10 [illegible]
21.35 G.B.H. [illegible]
22.30 "[illegible]". 85' ארה"ב. [illegible]. 108 ד'
24.20 חדשות
24.25 פסוקו של יום

ערוץ 2 (22)

07.45 שידורי היום בערוץ 2
07.55 היום שיר
08.00 [illegible]. פרק 4 (ש.ח)
08.30 [illegible]
09.50 [illegible]
11.00 [illegible]
12.00 [illegible]
13.05 "[illegible]". [illegible]

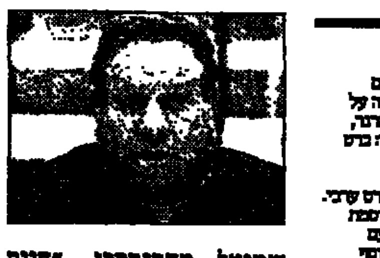

שמואל מחרובסקי, "חיים שבאלהי", ערוץ 1

15.10 "[illegible]". 86' ישראל. [illegible]
17.00 חדשות
17.05 [illegible]. פרק 8
17.35 [illegible]
18.30 [illegible]. פרק 5
19.25 [illegible]
20.00 חדשות
20.10 [illegible]
20.45 "[illegible]". 76' ישראל. [illegible]
22.30 [illegible]
24.00 [illegible]. פרק 21
24.55 [illegible]. פרק 4
02.05 היום שיר

ערוץ 3 (33)

17.00 [illegible] ● 18.00 [illegible] ● 19.30 [illegible] ● 20.00 [illegible] ● 20.30 [illegible] ● 21.30 "[illegible]". 81' [illegible]. 146 ד'

כבלים יום ג'

ערוץ 3 (03)

08.00 "[illegible]". 67' ישראל
09.40 [illegible]
09.45 חברים
10.10 סיינפלד
10.35 נשואים פלוס
11.05 משתגעים מאהבה
11.30 [illegible]
14.30 "[illegible]". 87' ישראל. [illegible]
15.10 "[illegible]". 91' ארה"ב. [illegible]
16.05 [illegible]. פרקים 3, 4
17.05 [illegible]
18.45 "[illegible]". 81' ישראל. [illegible]
20.05 [illegible]. פרק 228
20.50 בוורלי הילס 90210
21.40 "[illegible]". 94' [illegible]
23.00 [illegible]
23.50 [illegible]
24.40 [illegible]
01.30 [illegible]

סרטים (04)

06.45 "[illegible]". 88' [illegible]
08.35 "[illegible]". 80' [illegible]
18.00 "[illegible]". 92' [illegible]

ספורט (05)

06.30–07.00 גוף בתנועה
10.00 כדורגל מהליגה הספרדית
11.00 [illegible]
12.00 כדורגל מבזיל. [illegible]
13.30 [illegible]
15.30 כדורגל מליגת האלופות
16.30 משחקים מרהימים
17.20 כדורגל אנגלי
18.15 [illegible]
19.00 [illegible]
21.00 [illegible]
22.00 [illegible]
23.30 כדורגל ישראלי

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
07.30 גינת ההפתעות
08.35 [illegible]. פרק 47
09.00 [illegible]. פרק 21
09.30 [illegible]
10.00 [illegible]
10.25 [illegible]
11.00 [illegible]
12.00 [illegible]. 171 ד'
13.30 [illegible]. פרק 3
14.30 קול הרחבה. חלק 2
16.00 [illegible]. פרק 3
16.30 [illegible]. פרק 3
17.00 [illegible]
18.00 "[illegible]". 91' ארה"ב. 77 ד'
19.30 שלושה בדירה אחת
20.00 נשואים פלוס
20.30 קרובים רחוקים מאוד
20.55 אבא חורג – אמא חורגת
21.30 תופשי על הבר

הצגה שניה (06)

22.00 "[illegible]". 64' ארה"ב. [illegible]. 172 ד'
00.55 "[illegible]". 57' ארה"ב. [illegible]

תרבות מדע וטבע (08)

08.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
10.00 דיסקברי. [illegible]
12.00 דיסקברי. [illegible]
13.00 דיסקברי. [illegible]
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 דיסקברי. [illegible]
17.00 [illegible]
18.00 מחזה לשאגאל. חלק ב'
19.00 [illegible]. חלק ב'
20.00 דיסקברי. [illegible]
21.00 דיסקברי. [illegible]
23.00 דיסקברי. [illegible]
24.00 דיסקברי. [illegible] (ש.ח)

הום סינמה (41)

ספיד. 08.30, 10.45, 13.00, 15.15, 17.30, 19.45, 22.00, 24.15, 02.30, 04.45

הום סינמה (42)

אבא לסבירה. 08.15, 02.00
שיגודים מחוזים. 09.45, 15.00
הלקות. 11.30, 18.30, 22.00
בטוחבן 2. 13.30, 20.30
היסול מכווהב. 16.45, 24.15

הום סינמה (43)

מחויק. 07.45
השוטר מבוורלי הילס 3. 10.00, 15.45, 21.00, 03.30
ליגה לאומית 2. 11.45, 17.30
מחויק. 07.45, 13.30
היוצפים מבוורלי הילס. 19.15
בני הגזע. 22.45, 02.15

הום סינמה (44)

ספור שמתחיל בהלוויה של נחש. 08.00, 03.00
הוגו קנג נפלה על הראש. 09.30, 17.45
קולב לקומיקאים מתחילים. 11.15
עבנביות ירוקות מטוגנות. 12.45
מציאות נושכת. 15.00, 01.15
שגרחיל. 19.30, 23.15

רדיו יום ג'

קול המוסיקה

07.10 שחרית לחג
08.05 קונצרט בוקר לחג. [illegible]
12.05 בבתי יום חג. [illegible]
13.00 אגן השבוע. דיוויד ברינבאום – צ'לו. [illegible]
14.00 בלה ברטוק – 50 שנה למותו (26.9.45). [illegible]
15.00 [illegible]
16.00 "[illegible]". [illegible]
18.00 הדרך לחג. [illegible]
20.05 [illegible]
22.00 [illegible]

רשת א'

07.30 שירים לחג
08.05 בראש צעיר לחג
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 שירים עבריים
13.00 [illegible]
13.05 [illegible]
14.05 שירים עבריים
15.05 בראש צעיר לחג (ש.ח)

רשת ב'

07.05 שירים לחג
08.05 [illegible]
10.07 [illegible]
11.05 להעביר את הזמן. [illegible]
12.05 קולות השנה
12.07 [illegible]
14.07 רגעי קסם
16.07 מקום בלב. [illegible]
18.07 [illegible]
21.05 [illegible]
23.05 כל היום + מוסיקה
24.15 [illegible]
01.05 [illegible]

רשת ג'

07.07 תפוח ברבש. שירים עבריים
08.05 בבוא ספטמבר. [illegible]
10.05 [illegible]
12.05 [illegible]

16.05 אגנות באולף. [illegible]
17.05 [illegible]
18.00 תוכניות באנגלית וצרפתית
20.05 [illegible]
23.05 שירים עבריים

גלי צה"ל

07.00 [illegible]
08.05 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
14.05 [illegible]
15.05 גל עברי ירוק
17.05 [illegible]
18.05 [illegible]
20.00 [illegible]
22.05 מסורת [illegible]
23.05 [illegible]
24.10 [illegible]
02.00 לא רוצים לישון. מוסיקה

13.05 [illegible]
15.05 ים של אהבה. [illegible]
17.05 [illegible]
19.05 [illegible]
21.05 [illegible]
22.05 [illegible]

גלגל"צ

08.05 [illegible]
10.05 [illegible]
14.05 [illegible]
17.05 [illegible]
20.05 [illegible]
22.05 לילה טוב. [illegible]

ערב מחול
רב תחומי

כוריאוגרפיה:
רנה שינפלד
מוסיקה: סאן דאן,
הנריק גורצקי,
בנג'מין לו וסטיבן בראון,
GUEM • UAKTI

מרכז סוזן דלל
למחול ותיאטרון:

יום ה'	5.10	21:00
יום ו'	6.10	22:00
מוצ"ש	7.10	21:00
יום ה'	9.11	21:00

כרטיסים ניתן להשיג
בקופת מרכז סוזן דלל
ובכל משרדי
הכרטיסים
הנחות לקבוצות
וועדי עובדים
בטל: 03-5105656

צילום: גדי דגון.
הפקה: ארטיס.
מנהלת הצגה: עפרה דוראי

נתמך ע"י:
משרד המדע והאמנויות.
עיריית ת"א-יפו, האגף
לאמנויות.
קרן יהושוע רבינוביץ'
לתרבות ואמנות.

פרויקטים במחול שליד
תיאטרון מחול
רנה שינפלד.
[illegible]

هكذا من الأصل

קולנוע

תל אביב

גורדון הגוזמוני – ושירת קיץ. ב' 18.00, בטבורי החיים. ב' 20.00. שהכנת אמרת. ב' 22.00
גן העיר – פריסילה – מלכת המדבר. ב' 22.00, 24.15. ב' 19.30, 21.45
גת – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
דיזנגוף 1 – כוכבי. ב' 22.00, 24.15. ב' 19.45, 22.00
דיזנגוף 2 – אמריקה. ב' 22.00, 24.15. ב' 19.45, 22.00
דיזנגוף 3 – רצח מדרגה ראשונה. ב' 24.15, 22.00. שמש בהדרגה. ב' 21.45. ב' 19.15
הוד 1 – בק רשרה. ב' 11.30, 22.00. ב' 24.30, 11.30, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 2 – קריינגמן. ב' 22.00, 19.30. שלום הגיע. ב' 11.30. ב' 11.30, 14.00, 16.30. תחת מבחר. ב' 24.30
הוד 3 – נשיקה צרפתית. ב' 22.00. ב' 19.30, 22.00. קספר. ב' 11.30. ב' 11.30, 13.30, 17.00
הוד 4 – החתונה של מוריאל. ב' 22.00. ב' 17.00, 19.30, 22.00. באטמן לנצח. ב' 11.30. 11.30, 13.30
הקולנוע – הגלגולה והמגות. ב' 22.00. 19.30, 21.45
חן 1 – ראשון האבירים. ב' 22.00, 24.25. ב' 14.00, 16.40, 19.20, 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00
חן 2 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00
חן 3 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 14.15, 16.45, 19.20, 21.50. כי בוק הנבר. ב' 11.00
חן 4 – כת לוחות 3. ב' 22.00, 24.45. ב' 14.30, 17.00, 19.25, 21.55. השומם. ב' 11.00
חן 5 – באטמן שישנה. ב' 22.00, 24.20. ב' 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. ספר הג'ונגל הריש. ב' 11.00
חן 6 – ספרות הלה. ב' 21.55, 24.50. ב' 14.30, 19.05, 21.55. על כלבים וחתולים. ב' 11.00
מילנו 1 – ריחות של תשוקה. ב' 21.45, 24.30. ב' 19.15, 22.00
מילנו 2 – שמיים בוערים. ב' 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.00
מילנו 3 – בחרשת צרפתית. ב' 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.00
לב 1 – הנשרים של מחוז מדיסון. א' 11.30, 14.00. ב' 22.00, 24.30. ב' 19.20, 21.50, 24.20
לב 2 – מירוד של המלך בהריב. ב' 22.00. ב' 19.40, 22.00. לואיש. ב' 24.20
לב 3 – חיי כפר. א' 12.10, 14.15. ב' 22.00. ב' 19.35. חרשות של תקוה. ב' 24.20. 22.00, 24.20
לב 4 – חבריים לרצח. א' 14.30. ב' 22.00. 24.30, 22.00, 24.20. חרשות של תקוה. א' 12.00. ב' 19.30
סוראון – ארמוני. ב' 22.00. ב' 20.00, 22.00. חרבנים. ב' 22.00. ב' 20.00, 22.00
פאר 1 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 11.30, 19.30, 21.50, 24.30. ב' 11.30, 14.00, 16.30, 19.15, 22.00
פאר 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.50. ב' 19.15, 22.00. קספר. ב' 19.30. ב' 17.00
פאר 3 – בק רשרה. ב' 11.30, 19.30. ב' 22.10, 24.30. ב' 11.30, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
פאר 4 – קריינגמן. ב' 11.30, 19.30. ב' 22.10, 24.30. ב' 11.30, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
פאר 5 – נשיקה צרפתית. ב' 19.30. ב' 22.10, 24.30. ב' 17.00, 19.30, 22.00
רב-אור 1 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00. ב' 24.20, 19.30, 21.50
רב-אור 2 – קריטן. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.25, 21.50
רב-אור 3 – קריטן. ב' 22.00, 24.20. ב' 21.50. אופרן חרשות ולדיה אורות. ב' 19.30
רב-אור 4 – ספרות הלה. ב' 22.00. ב' 19.05, 21.55
רב-אור 5 – לב אמיץ. ב' 22.00. ב' 18.30, 21.45
שחף 1 – שלום הגיע. ב' 21.45, 24.30. ב' 19.25, 22.00
שחף 2 – החתונה של מוריאל. ב' 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.00
תל-אביב 1 – שלום הגיע. ב' 21.45, 24.30. ב' 19.15, 22.00
תל-אביב 2 – באטמן לנצח. ב' 21.45. ב' 19.30, 22.00
תל-אביב 3 – כפר האבירים. ב' 22.00. ב' 19.30, 22.00. תחת מבחר. ב' 24.30

ירושלים

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 19.15, 22.00
גיל 2 – שלום הגיע. ב' 19.15, 22.00
גיל 3 – נשיקה צרפתית. ב' 19.15, 21.45
גיל 4 – קריינגמן. ב' 19.15, 21.45
גיל 5 – בק רשרה. ב' 19.15, 21.45
גיל 6 – אמריקה. ב' 22.00. חיי כפר. ב' 19.15
גיל 7 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 19.15, 22.00
גיל 8 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 19.15, 22.00
חן 1 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.50. כי בוק הנבר. ב' 11.00
חן 2 – ראשון האבירים. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00
חן 3 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00
חן 4 – קריטן. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. ספר הג'ונגל הריש. ב' 11.00
חן 5 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. השומם. ב' 11.00
חן 6 – באטמן שישנה. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. פוקהונטס. ב' 11.00
חן 7 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00. ב' 19.30, 21.50
תיאטרון ירושלים – ארבל, שתיה, גבר, אשה. ב' 19.00, 21.30. פרופסור. ב' 19.00, 21.30

חיפה

אורלי – ארבל, שתיה, גבר, אשה. ב' 19.00, 21.30, 22.00
סינמה קפה מוריה – חיי כפר. ב' 22.30. ב' 19.30, 21.30
סינמה קפה עממי – מירוד של המלך בהריב. ב' 22.15. ב' 19.15. חבריים לרצח. ב' 21.15. רצח מדרגה ראשונה. ב' 19.15, 22.15. חבריים לרצח. ב' 22.15
מצפון 1 – שלום הגיע. ב' 21.50, 24.15. ב' 18.50, 21.30
מצפון 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.50, 24.15. ב' 18.50, 21.30
מצפון 3 – פריסילה מלכת המדבר. ב' 22.00, 24.15. ב' 19.00, 21.30
מצפון 4 – נשיקה צרפתית. ב' 22.00, 24.15. ב' 19.00, 21.50
מצפון 5 – אמריקה. ב' 22.00, 24.15. ב' 19.00, 21.30
פנורמה 1 – בק רשרה. ב' 22.00, 24.15. ב' 11.00. באטמן לנצח. ב' 19.00, 21.30. ב' 17.00
פנורמה 2 – קריינגמן. ב' 22.00. ב' 19.00. קספר. ב' 11.00, 17.00. החתונה של מוריאל. ב' 24.15. ב' 21.30
פנורמה 3 – קספר. ב' 22.00, 24.15. ב' 11.00, 17.00. אמריקה. ב' 19.00, 21.30
רב אור 1 – קריטן. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.00, 21.30. פוקהונטס. ב' 11.00
רב אור 2 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.00, 21.30. כי בוק הנבר. ב' 11.00
רב אור 3 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.00, 21.30. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00
רב חן 1 – ראשון האבירים. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.00, 21.30
רב חן 2 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.00, 21.30
רב מור 1 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.00, 21.30. השומם. ב' 11.00
רב מור 2 – קריטן. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.00, 21.30. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00
רב מור 3 – כת לוחות 3. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.00, 21.30. ספר הג'ונגל הריש. ב' 11.00
רב מור 4 – ראשון האבירים. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.00, 21.30. פוקהונטס. ב' 11.00
רב מור 5 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.00, 21.30. כי בוק הנבר. ב' 11.00
רב מור 6 – לב אמיץ. ב' 22.00. ב' 18.15, 21.30. השומם בהדרגה. ב' 11.00
רב מור 7 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.00, 21.50

אשקלון

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 11.30, 21.45. ב' 24.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 11.30, 21.45, 24.30. ב' 11.30, 19.15, 22.00
גיל 3 – כפר האבירים. ב' 11.30, 22.00. ב' 11.30, 19.30, 22.00. תחת מבחר. ב' 24.30
גיל 4 – נשיקה צרפתית. ב' 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.00. קספר. ב' 11.30
גיל 5 – בק רשרה. ב' 11.30, 19.30, 22.00, 24.30. ב' 11.30, 22.00
חן 1 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50
חן 2 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50
חן 3 – ראשון האבירים. ב' 19.15, 21.55
חן 4 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50
חן 5 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.55

באר-שבע

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 11.30, 21.45, 24.30. ב' 11.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.45. ב' 19.15, 22.00. באטמן לנצח. ב' 11.30. תחת מבחר. ב' 24.30
גיל 3 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 11.30, 19.15, 21.45, 24.30. ב' 11.30, 19.15, 22.00
גיל 4 – קריינגמן. ב' 22.00. ב' 17.00

רב נבו / בת-ים

רב נבו 1 – ראשון האבירים. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.20, 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00
רב נבו 2 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. השומם. ב' 11.00
רב נבו 3 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00
רב נבו 4 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.25, 21.55. כי בוק הנבר. ב' 11.00

בת-ים

חן 1 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.20, 21.55. כי בוק הנבר. ב' 11.00
חן 2 – שלום הגיע. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.25, 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00
חן 3 – ראשון האבירים. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.30, 21.55. השומם. ב' 11.00
חן 4 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.25, 21.55. באטמן לנצח. ב' 11.00
חן 5 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. לשחרר את ווילי 2. ב' 11.00
חן 6 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. קספר. ב' 11.00
חן 7 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00

הרצליה

מודיין 1 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00. ב' 20.00, 22.00
מודיין 2 – החתונה של מוריאל. ב' 22.00. ב' 20.00, 22.00
סטאר 1 – שלום הגיע. ב' 19.30, 22.00. ב' 24.20, 11.00, 17.10, 19.30, 22.00
סטאר 2 – נשיקה צרפתית. ב' 22.00. ב' 24.15, 22.00. קריינגמן. ב' 19.30. פוקהונטס. ב' 11.00. באטמן לנצח. ב' 17.15, 19.40
סטאר 3 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 19.00. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.30, 22.00. אמריקה. ב' 17.30, 11.00, 19.40

חולון

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 11.30, 21.50. ב' 24.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – שלום הגיע. ב' 21.50, 24.30. ב' 19.15, 22.00. פוקהונטס. ב' 11.30, 19.45. ב' 11.30
גיל 3 – חשרות מן הקבר. ב' 19.30, 21.50. ב' 24.30, 19.15, 22.00. אמריקה. ב', ב' 11.50
גיל 4 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00. ב' 24.30, 19.30, 22.00. כי בוק הנבר. ב' 11.30, 19.30, 11.30
גיל 5 – באטמן שישנה. ב' 11.30, 19.45. ב' 24.30, 11.30, 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 11.30, 19.30. ב' 24.30, 21.50, 11.30, 14.00, 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – שלום הגיע. ב' 19.30, 21.50. ב' 24.30, 19.15, 22.00. פוקהונטס. ב' 11.30, 13.30, 17.00
גיל 3 – בק רשרה. ב' 11.30, 19.45. ב' 24.30, 11.30, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 11.30, 24.30, 21.50, 19.30. ב' 11.30, 14.00, 16.30, 19.15, 22.00
גיל 5 – קריינגמן. ב' 22.00. ב' 19.30. באטמן לנצח. ב' 11.30, 19.30. ב' 11.50, 14.00, 17.00. נשיקה צרפתית. ב' 22.00. תחת מבחר. ב' 24.30
גיל 6 – ראשון האבירים. ב' 19.30, 21.50, 24.30. ב' 19.15, 22.00. לשחרר את ווילי 2. ב' 11.30. ב' 11.30, 14.00, 17.00
גיל 7 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.30. ב' 17.00, 19.30, 22.00. נשיקה צרפתית. ב' 19.45. כי בוק הנבר. ב' 11.30, 13.30

נס-ציונה

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 11.30, 19.30. ב' 24.30, 21.50, 11.30, 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – נשיקה צרפתית. ב' 19.30. ב' 22.00. קספר. ב' 11.30. ב' 11.30, 17.00
גיל 3 – קריינגמן. ב' 19.30. באטמן לנצח. ב' 11.30. ב' 11.30, 19.30, 17.00. תחת מבחר. ב' 24.30
גיל 4 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 11.30, 19.30, 21.50, 24.30. ב' 11.30, 16.30, 19.15, 22.00

נתניה

גיל 1 – שלום הגיע. ב' 21.45, 24.30. ב' 19.15, 22.00
גיל 2 – שלום הגיע. ב' 21.45, 24.30. ב' 22.00. קריינגמן. ב' 19.30
גיל 3 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.45. ב' 22.00. נשיקה צרפתית. ב' 19.15. תחת מבחר. ב' 24.30
גיל 4 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.45, 24.30. ב' 19.15, 22.00
גיל 5 – בק רשרה. ב' 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.00

חן / רמת-גן

חן 1 – ראשון האבירים. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00
חן 2 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.55. השומם. ב' 11.00
חן 3 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00. ב' 19.30, 21.50
חן 4 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00

עכו

סטאר 1 – בק רשרה. ב' 22.00, 24.15. סטאר 2 – חבריים לרצח. ב' 19.30, 21.45. סטאר 3 – קריינגמן. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.15, 21.45

פתח-תקוה

היכל 1 – שלום הגיע. ב' 21.50, 24.30. ב' 19.15, 22.00. היכל 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.50. ב' 19.15, 22.00. תחת מבחר. ב' 24.30. היכל 3 – ראשון האבירים. ב' 21.50, 24.30. ב' 19.15, 22.00
רם 1 – בחדרים ריקים. ב' 19.30, 22.00
רם 2 – נשיקה צרפתית. ב' 19.30, 22.00
רם 3 – באטמן שישנה. ב' 19.30, 22.00

קרית-מלאכי

היכל התרבות – החתונה של מוריאל. ב' 19.30, 21.45

קריות

קריון 1 – קספר. ב' 19.00. ב' 11.00, 18.45. הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 19.00, 21.30, 24.00. ב' 11.00, 18.45
קריון 2 – נשיקה צרפתית. ב' 19.00, 21.30. ב' 24.00, 11.00, 18.45, 21.00, 23.30
קריון 3 – לשחרר את ווילי 2. ב' 19.00. ב' 11.00, 18.45. באטמן שישנה. ב' 21.30, 24.00. ב' 21.15, 23.30
קריון 4 – שלום הגיע. ב' 19.00, 21.30. ב' 24.00, 11.00, 18.45, 21.00, 23.30
קריון 5 – כפר האבירים. ב' 23.30
קריון 6 – כת לוחות 3. ב' 19.00, 21.30. ב' 24.00, 11.00, 18.45, 21.00, 23.30
קריון 7 – באטמן לנצח. ב' 19.00. ב' 11.00, 18.45
קריון 8 – ספאור ריינבבייס. ב' 19.00. ב' 11.00, 18.45
קריון 9 – בק רשרה. ב' 19.00, 21.30. ב' 24.00, 11.00, 18.45, 21.00, 23.30

ראשון-לציון

הזהב 1 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00. ב' 17.00, 19.30, 22.00. לשחרר את ווילי 2. ב' 11.00, 19.45. ב' 11.30. תחת מבחר. ב' 24.30
הזהב 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.50, 24.30. ב' 19.15, 22.00. כפר האבירים. ב' 19.45. באטמן לנצח. ב' 11.30, 17.00
הזהב 3 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 11.30, 19.30, 21.50, 24.30. ב' 11.30, 16.30, 19.15, 22.00. תחת מבחר. ב' 24.30
חן 1 – ראשון האבירים. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00
חן 2 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00. ב' 24.20, 19.30, 21.50. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00
חן 3 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 19.20, 21.55. כי בוק הנבר. ב' 11.00
חן 4 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00. ב' 19.30, 21.50. ספר הג'ונגל הריש. ב' 11.00
סטאר 1 – ראשון האבירים. ב' 22.00. ב' 11.30, 17.00, 19.30, 22.00
סטאר 2 – בחדרים ריקים. ב' 22.00. ב' 19.30, 22.00. ספאור ריינבבייס. ב' 17.00
סטאר 3 – בק רשרה. ב' 22.00, 24.15. ב' 11.30, 17.00, 19.30, 22.00
סטאר 4 – נשיקה צרפתית. ב' 22.00. ב' 19.30, 22.00. קספר. ב' 11.30, 17.00

רחובות

חן 1 – שלום הגיע. ב' 11.00, 22.00

רמת-השרון

כוכב – הגשרים. ב' 22.00, 24.00. ב' 19.30, 21.40

ר"ג-גבעתיים

אגודה 1 – שלום הגיע. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.25, 21.55. אגודה 2 – ראשון האבירים. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.20, 21.55. אגודה 3 – בחדרים ריקים. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.50
רב-חן 1 – חשרות מתקבר. ב' 22.00, 24.25. ב' 21.55. פוקהונטס. ב' 11.00. רב-חן 2 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 21.55, 24.25. ב' 19.20, 21.55. כי בוק הנבר. ב' 11.00. רב-חן 3 – תשכחו את פאריס. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30. ספר הג'ונגל הריש. ב' 11.00. רב-חן 4 – דון חואן דה מרקו. ב' 22.00, 24.20. ב' 19.30, 21.55. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00

רעננה

פארק 1 – הגשרים של מחוז מדיסון. ב' 19.30, 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.10. קספר. ב' 11.30, 17.00
פארק 2 – ראשון האבירים. ב' 19.30, 22.10, 24.30. ב' 19.30, 22.10. ריצ'רד השר השפיים האבודים. ב' 11.00, 17.00
פארק 3 – בחדרים ריקים. ב' 19.30, 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.00. ספר הג'ונגל הריש. ב' 11.30, 17.00
פארק 4 – שלום הגיע. ב' 19.15, 22.00, 24.30. ב' 17.00, 19.30, 22.10. ספאור ריינבבייס. ב' 11.30
פארק 5 – חשרות מן הקבר. ב' 19.15, 22.00, 24.30. ב' 19.30, 22.10. ה' 17.00. פוקהונטס. ב' 11.30, 17.00

בתי חולים

ראשון
תל אביב – רמה-איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (עיניים, כירורגיה)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (עיניים, נשים, אא"ג, הדסה עין כרם, טל' 777111 (אורתופדיה, ילדים, עיניים; בקור חולים טל' 701111 (עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

שני
תל אביב – כבו ביום ראשון
ירושלים – שערי צדק (עיניים; ביקור חולים (א.א.ג, ילדים); הדסה עין כרם (עיניים, כירורגית, אורתופדית; משגב לדך (נשים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה

שלישי
תל אביב – כבו ביום ראשון
ירושלים – שערי צדק (כירורגית, אורתופדית, עיניים, א.א.ג); ביקור חולים (עיניים, נשים); הדסה עין כרם (ילדים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה

בתי מרקחת

ראשון
תל אביב – בת, פרישמן 66, 5287826; כפר מילאנו, יהודה המכבי 1, 6042308; ירושלים – שפרסום א', אבינבורר 3, 706660
חיפה – קרית אליעזר, כבר מאירהוף 6, 511707
באר שבע – סופר פארם המשחררים, המשחררים 70, 424313; סופר פארם הקניון, קניון הנגב, 281373; ירושלים, הרצל 54, 277034; הנגב, קק"ל 94, 277016; הנשר, מרכז מסחרי ה', 422274; הנגב, קק"ל 94, 277016
רמת גן – רמת יצחק, שד' ירושלים 96, 6777506
חולון – מגר, הבינה רייך 20, בת-ים, 583360
נתניה – קניון השרון, הרצל, 617766
פתח תקוה – מרכז השרון, אהרון קציר 7, 9311078
רחובות – כללית, רמז 8, 445111

רעננה – מרכז מלך, אחוזה 198, 449702

שני
תל אביב – בבי, דיזנגוף 174, 5222386; אפרסמון, יהודה הלוי 110, 5613010
ירושלים – שער יפו, שער יפו, 283898
חיפה – בלפור, מסדה 1, 622289
באר שבע – כבו ביום ראשון
רמת גן – הבשיא, שד' ירושלים 36, 623639
חולון – מגר, הבינה רייך 20, בת-ים, 583360
נתניה – הבשיא, שד' ויצמן 36, 623639
פתח תקוה – מכבים, שטמפפר 73, 9983555
רחובות – כללית, רמז 8, 445111
הוד-השרון – השרון, דרך רמתיים 55, 981081; הוד השרון: מלכית, ויצמן 182, 959642, כפר-סבא

שלישי
תל אביב – בבי, דיזנגוף 174, 5222386; אפרסמון, יהודה הלוי 110, 5613010
ירושלים – שער יפו, שער יפו, 283898
חיפה – בלפור, מסדה 1, 622289
באר שבע – כבו ביום ראשון
רמת גן – עליה, קרינצקי 3, 6722840
חולון – גני בת ים, הגבורים 3 בת-ים, 5515671
נתניה – כלל פארם, שד' בנימין 60, 338091
פתח תקוה – גבע, הבנין ויים 6, 9310541
רחובות – לאומית, השופטים 8, 451321
רעננה – מרכז רעננה, אחוזה 120, 903798; רעננה, שד' שבינבק, קניון השומת, 425850, כפר-סבא

עזרה ראשונה

03-9631651
מד"א – עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה; ירושלים 610305 תל אביב 5461111 ילדים ונוער 6961115 חיפה 672222/3 בתקוה 625110 באר שבע 281128 בזיכרון 988410 כפר סבא 974555 חדרה 335453
האגודה למניעת אלכוהוליזם 24 שעות. 724128
יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 381704 ירושלים 244242 חיפה 613501 בשבוע מ-08.00 עד 11.00
אגודת יד ביד – אזן קשבת – לילדים

לילדי נוער תל-אביב 5224027 (גם בדוגית) 6919765 (נוער מקשיב לבוגר/ה ירושלים 245358; חיפה 229408 (גם בדוגית)
מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה, תל אביב טל' 5234819; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מטר 1991
קו פתוח לפגיעות אלימות מינית, בשבילת תפסיות במקום לסיוע לנשים (נגב), טל' 74907-07. בשבוע מ-08.30 עד 12.00
קו חירום לנשים מוכות 09-505720
ארגון קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון ההורים הארצי, טל' 621515-03
רוצו 24 שעות קו ארגז לנשים מוכות, טל' 550506-08, 5461155-03
376310-07, 314111-02
אלכוהוליסטים אנונימיים 638524-02

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים בתחום איכילוב ת"א, טל' 6974628
מריבים – שירות רפואי בבית חבית לב הבינד, טל' 5467733-03
שחיל – 5625555-03

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה, תל אביב: דיזנגוף סנטר 294869
איכילוב, מרפאת שיניים 285822-03, לנחמלי חירום, רח' ויצמן 6. בשבוע מ-15.00 עד 24.00. בזמן מ-08.00 עד 24.00
ירושלים: הדסה עין כרם 6973670 6975696 22.00-16.00
המנהלת לרפואת שיניים בישראל 24 שעות, טל' 3775-022-177

24 שעות

חניון המכבי, ירושלים: 513188; תל אביב: 5653777; חיפה: 647647
מודיעין אגד 5375555-03, 3845555-02, 5495555-04
מודיעין רב 6394444-03
מודיעים ועזרה, עכו-יפו: 9731111-03, 9731122-03
רכבות: מודיעים הדרי בסיעה: בלמסה 303133-04, 5652200-03
רכבות כמר המידיר 9668855-03

מודעה

הגנה כללית

קופת-חולים "הכללית" הוזילה את מחיריהם של 12 תכשירי שיזוף והגנה מפני השמש, הנמכרים בבתי-המרקחת שלה. התכשירים המוזלים הם בעלי מקדם הגנה בין 15 ל-45 וההוזלה היא בשיעור 20-45 אחוז בהשוואה למחיריהם בשוק החופשי. קופת-חולים מוכרת אותם במחירי עלות וללא רווח

יבמ ממחשב את בתי-ה"ח של קופ"ח הכללית בכ-6 מיליון דולר

הפרויקט ייארך כשנתיים ● החברות פורמולה ריעל ישמשו קבלניות משנה של יבמ

קופת החולים הכללית התקשרה עם חברת יבמ לביצוע פרויקט מיחשוב כללי בשמונה בתי החולים של קופת החולים הכללית. היקף הפרויקט מוערך בכ-6 מיליון דולר. הוא ייארך כשנתיים והחברות פורמולה וריעל ישמשו קבלניות המשנה של חברת יבמ.

[illegible]

שירות חדש של קופ"ח כללית יאפשר אשפוז בית ברמה של בית חולים

מטרת השירות לחסוך בעלויות של אשפוז בבית חולים תוך שמירה על רמה רפואית גבוהה

[illegible]

תרופות עד הבית

חצי שנה לאחר הפעלת כללית אקספרס למבוטחי קופת-חולים הכללית, שמתעצלים או שאינם יכולים להיטרטר לבתי-המרקחת כדי לקבל את התרופות במנה החודשית שלהם, מראים הנתונים על הצלחה.
עד כה הצטרפו לשירות למעלה מ-26 אלף מבוטחים, וההרשמה נמשכת.
בראש המשתמשים בשירות החדש עומדות שכונות א' ו-ד' באשדוד, מרפאת ברקמן בפ"ת ומרפאת השקמה בבת-ים.

קופ"ח: ביטוח של עד 350 אלף דולר לניתוחים בחו"ל

[illegible]

מרכז רפואי מהגדולים בארץ נפתח ע"י קופת חולים באשדוד

[illegible]

סכום ההחזר המיידי ללקוח בקופ"ח הגדל מ-750 שקל ל-1,250 שקל

[illegible]

הצלחה ל.סופרפארם באספקת תרופות למבוטחי קופ"ח כללית

[illegible]

רוב המבוטחים בביטוח בריאות ממלכתי - חברים בקופ"ח הכללית

63 אחוז מכלל המבוטחים בביטוח בריאות ממלכתי, קופת חולים הכללית.
100 אלף מבוטחים חדשים הצטרפו לקופה זו [illegible]

בתי מרקחת של הרשתות הפרטיות נפתחו לחברי קופ"ח הכללית

[illegible]

בקופ"ח מזמינים תרופות ללא מרשם

[illegible]

קופ"ח הכללית והסופר-פארם פותחים מסלולי שירות מיוחדים לחברי הכללית

[illegible]

קופ"ח פותחת מועדון חברים למבוטחיה

קופת חולים הכללית תפעיל החל ביום שישי מועדון חברים למבוטחי הקופה. [illegible]

פריצת דרך בשרות בתי המרקחת של קופ"ח הכללית

[illegible]

הנהלת קופת חולים הכללית
מאחלת ל-3.4 מיליון
שנה טובה
שנת בריאות

הביטוח המשלים של קופ"ח הכללית - היחיד התואם התקנות החדשות

[illegible]

סופר-פארם וכלל-פארם יכבדו מרשמים של קופת חולים הכללית

[illegible]

21 בתי מרקחת של הרשתות הפרטיות נפתחו לחברי קופ"ח הכללית

[illegible]

הוזלות למבוטחי קופ"ח הכללית

קופ"ח הכללית מוזילה מהיום את השתתפותה החודשית בהוצאות של מבוטחיה, ברכישת מזון רפואי לתינוקות ולחולים קשים. מדובר בתחליפי-מזון רפואיים חיוניים לצרכנים רבים, שעד כה נאלצו להוציא על זה כספי רב.

חידוש בקופ"ח: היולדת תבחר את מקום הלידה

כתב "ידיעות אחרונות" –
החל מהיום יכולה כל מבוטחת בקופת-חולים כללית לבחור באיזה בית-חולים ללדת – בלי קשר למקום מגוריה.
בשל הגבלות שהיו נהוגות עד היום נהגו נשים "לשנות" את כתובתן רק כדי שיוכלו ללדת במקום שבו היו מעוניינות. רבות התמרמרו על שהכתיבו להן בית יולדות שלא היה לטעמן.
מנכ"ל קופ"ח, אביגדור קפלן, החליט להרחיב את חופש הבחירה, המוכתב בחוק ביטוח בריאות, גם על תחום הלידה.
לדעת הנהלת קופ"ח ייאלצו בתי-חולים מהסיכים לספר את תנאי האישפוז ליולדות כדי לעמוד בתחרות. הפרס לבתי-החולים הפופולריים יהיה כספי: משרד הבריאות משלם לכל בית-חולים סכום קבוע עבור אישפוזה של יולדת.

מרפאה לנוער מתבגר ונוער בגבעתיים

[illegible]

תכשירים לטיפול בקוצר נשימה יוכנסו לרשימת התרופות בקופת החולים

[illegible]

קופ"ח תשקיע 75 מיליון ש' בפיתוח ביה"ח סורוקה

75 מיליון שקל מתוך 300 מיליון שקל שהממשלה הקציבה לקופת חולים לפיתוח מתקניה ב-96-97' יושקעו בבית החולים סורוקה בבאר שבע. [illegible]

הכללית תממן הפריית מבחנה לנשים גם אם הבעל בקופה אחרת

[illegible]

יידישפיל
תיאטרון היידיש בישראל
מציג
חומש לידער

מאת: איציק מאנגער בימוי: שמואל בונים
מוסיקה וניהול מוסיקלי: דב זלצר. עיצוב: אודרי ברגנר
קטעי קישור ותרגום: הייב הפר. עיצוב תאורה: יחיאל אורגל

"הופעה הנרצנה בקצה הזוהר של איציק מאנגר ... לחוויה שאין להחמיצה..."

– חוויה בלתי נשכחת

בית ציוני אמריקה – אולם הבית ע"ש ססיל וליאון פישמן
יום ב' 9/10/95, ג' 10/10/95, ד' 11/10/95
קופת כרטיסים: 10.00–14.00 טל. 03-6967857
תיאטרון ירושלים. יום ה' 12/10/95 טל. 02-617167
היכל התרבות העירוני נתניה. מוצ"ש 14/10/95 טל. 09-330335
כל ההצגות מתחילות בשעה 20:00
הנחות לקבוצות וכרטיסי אשראי
במשרדי התיאטרון רח' ביאליק 28 ת"א, 63324 טל. 03-5254660
ניתן להשיג כרטיסים במשרדי הכרטיסים בעיר, ובערב ההצגה בקופת האולם,
בית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1 תל-אביב
כרטיס האשראי של תיאטרון יידישפיל
מעל 150 ש"ח ו-1000 נקודות
בחסות מעריב

هكذا عن الأصل